

**ΓΙΑ ΑΘΛΗΤΙΚΑ ΣΩΜΑΤΕΙΑ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ**

**ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ
ΦΙΛΙΠΠΑΣ ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΣ
ΜΑΡΙΟΣ ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΣ**

**ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ
Δρ. ΜΑΓΡΙΠΛΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ**

**ΚΑΛΑΜΑΤΑ
2002**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ**ΜΕΡΟΣ Α΄****ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1****ΓΕΝΙΚΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ.**

- 1.1 Ορισμός του Αθλητισμού.....σελ. 1**
- 1.2 Η Ιστορία του Αθλητισμού (Γενικά – Αρχαία Ελλάδα).....σελ. 2**
- 1.3 Σύγχρονος Αθλητισμός – Ίδρυση πρώτων Συλλόγων Παγκοσμίως και στην Ελλάδα.....σελ. 4**
- 1.4 Σύνδεση Αθλητισμού με την ΚΟΙΝΩΝΙΑ (Ανάγκη για άσκηση – διατήρηση υγείας – συμβολή γύμνασης στην ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ και ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ανάπτυξη των ατόμων).....σελ. 6**
- 1.5 Πως εκφράζεται ο Αθλητισμός (Μαζικός – Λαϊκός) στον Κόσμο.....σελ. 9**
- 1.6 Ο Αθλητισμός ως μέσο χειραγώγησης της ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ.....σελ.10**
- 1.7 Αθέατες ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ λειτουργίες του Αθλητισμού.....σελ. 12**
- 1.8 Ποιότητα στον Αθλητισμό.....σελ. 15**
- 1.9 Επιστημονικές μελέτες για τα οφέλη του Αθλητισμού.....σελ. 17**
- 1.10 Ανάλυση Ολυμπιακών Αγώνων ΑΘΗΝΑ 2004 – Φορείς που συμβάλλουν.....σελ. 19**

ΜΕΡΟΣ Β΄**ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1****ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΟΝ ΔΗΜΟ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ – ΤΑ ΑΘΛΗΤΙΚΑ ΣΩΜΑΤΕΙΑ ΣΤΗΝ ΜΕΣΣΗΝΙΑ – ΚΡΙΤΙΚΕΣ.**

- 1.1 Υφιστάμενη κατάσταση στον Δήμο Καλαμάτας (Εγκαταστάσεις – Δραστηριότητες).....σελ. 22**
- 1.2 Ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην Ανάπτυξη του Αθλητισμού – Προτάσεις.....σελ. 24**
- 1.3 Αθλητικά Κέντρα (Περίληψη του Νόμου – Τι ίσχυε Παλιότερα).....σελ. 28**
- 1.4 Δημοτικοί και Κοινοτικοί χώροι Άθλησης (Αναλυτικά ο Νόμος).....σελ. 29**
- 1.5 Πιστώσεις για χώρους Άθλησης (κατανομή ποσών).....σελ. 33**
- 1.6 Παραδείγματα προσαρμογής συστατικών πράξεων στις Διατάξεις του ΔΚΚ.....σελ. 35**

- 1.7 Κριτική πάνω στον Νόμο 2880/2001 – Απόψεις του Προέδρου του Οργανισμού του Δήμου Καλαμάτας.....σελ. 38
- 1.8 ΑΛΛΕΣ ΑΠΟΨΕΙΣ πάνω στον Νόμο 2880/2001.....σελ. 39
- 1.9 Προβληματικοί χώροι Άθλησης.....σελ.41
- 1.10 «Ελεγχόμενη Άθληση» στο Εθνικό Στάδιο Καλαμάτας....σελ. 43
- 1.11 Προτάσεις Δήμων για Αθλητικές Υποδομές – Πρόγραμμα «ΕΛΛΑΔΑ 2004».....σελ. 46
- 1.12 Προτάσεις του Δήμου Καλαμάτας.....σελ.49
- 1.13 5,9 Δις για την Μεσσηνία.....σελ. 51
- 1.14 Συγκριτικός Πίνακας : Τι πρότειναν οι Δήμοι και τι η ΓΓΑ.....σελ. 57
- 1.15 Τα Αθλητικά Σωματεία στην Μεσσηνία.....σελ. 58
- 1.16 Ιστορικά Στοιχεία Αθλητικών Σωματείων (που αναφέρονται στην ιστοσελίδα της ΓΓΑ).....σελ. 61
- 1.17 Ιστορικά Στοιχεία για την «Μαύρη Θύελλα Καλαμάτας».....σελ.65
- 1.18 Περισσότερα στοιχεία για την Μαύρη Θύελλα Καλαμάτας.....σελ. 70
- 1.19 Ιστορικά στοιχεία Αθλητικών Σωματείων και Πρόσωπα που ξεχώρισαν.....σελ.72

ΜΕΡΟΣ Γ΄

ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΙΚΟ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

- 1.1 Νόμος Υπ. Αρίθμ. 2725/99 Τμήμα Α Ερασιτεχνικός Αθλητισμός – Έννοια Αθλητικού Σωματείου.....σελ. 82
- 1.2 Μέλη.....σελ. 83
- 1.3 Διοικητικό Συμβούλιο και Όργανα.....σελ. 84
- 1.4 Βιβλία – Υποχρεώσεις και Δικαιώματα.....σελ. 85
- 1.5 Ειδική Αθλητική Αναγνώριση.....σελ. 87

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

- 2.1 Αθλητική Ένωση – Έννοια – Μέλη.....σελ.88

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

- 3.1 Αθλητική Ομοσπονδία – Έννοια – Σύσταση – Μέλη.....σελ.89**
3.2 Διοικητικό Συμβούλιο.....σελ. 90

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

- 4.1 Ελληνικό Κέντρο Αθ. Έρευνας – Τεχνολογίας.....σελ.91**
4.2 Σύσταση Οργανισμού Μαζικού Αθλητισμού.....σελ.93
4.3 Εθνικό Συμβούλιο Αθ. Σχεδιασμού.....σελ.94
4.4 Επιτροπή Ενημέρωσης Διεθνών Αθλητικών Οργανισμών...σελ.96

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

- 5.1 Διαχείριση Πόρων για Αθλητικούς Σκοπούς – Επιχορηγήσεις
Τ.Α.....σελ. 97**
5.2 Προϋπολογισμός – Ισολογισμός Αθλητικών Φορέων.....σελ. 99
**5.3 Καθορισμός Δικ. Από τα Αθ. Σωματεία των Κρατικών
Επιχορηγήσεων.....σελ. 100**
5.4 Οικονομική Εποπτεία.....σελ. 103

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

- 6.1 Αθλητισμός Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες.....σελ 105**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

- 7.1 Αθλητικές Ανώνυμες Ενώσεις – Σύσταση –
Νομική Μορφή.....σελ. 108**
7.2 Σκοπός Αυτών – Επωνυμία – Έδρα.....σελ. 109
7.3 Μετοχικό Κεφάλαιο.....σελ. 110

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

- 8.1 Σχέσεις Αθλητή με Τμήμα Αμοιβ. Αθλητών ή Αθλητική Ανώνυμη
Εταιρία.....σελ. 113**
**8.2 Ελληνικός Σύνδεσμος Ανώνυμων Ποδοσφαιρικών Εταιριών
(ΕΣΑΠΕ) – Σκοποί Αυτού.....σελ. 114**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

- 9.1 Επαγγελματικό Ποδόσφαιρο – Έννοια Όρων – Μετοχικό Κεφάλαιο.....σελ. 116
- 9.2 Οργάνωση Σωματείων σε ΠΑΕ.....σελ.117
- 9.3 Οικονομικά Κριτήρια που θέτει η Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία στις Π.Α.Ε.....σελ. 117
- 9.4 Η Ιστορία των Παιχνιδιών μια Κοινωνιολογία του Ποδοσφαίρου.....σελ.119
- 9.5 «Η Συλλογική Φαντασίωση της Ομάδας».....σελ. 124

ΜΕΡΟΣ Δ΄

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΜΑΖΙΚΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ – ΟΙ ΟΤΑ ΩΣ ΦΟΡΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ.

- 1.1 Φορείς Άσκησης της Αθλητικής Πολιτικής – Προγράμματα Μαζικού Αθλητισμού (Π.Μ.Α.) – Κατηγορίες και Είδη Προγραμμάτων Άθλησης για όλους.....σελ. 125
- 1.2 Δημοτικοί Αθλητικοί Οργανισμοί – Σκοπός – Όργανα Διοίκησης – Πόροι – Περιουσία.....σελ 127
- 1.3 Ολυμπιακά Έργα και Τοπική Αυτοδιοίκηση – Συμπεράσματα.....σελ. 128
- 1.4 Αναλυτικά Προγράμματα Μαζικού Αθλητισμού.....σελ 131
- 1.5 Αναλυτικές Κατηγορίες.....σελ 133
- 1.6 Γενικά Προγράμματα που Απευθύνονται σε Ενήλικες.....σελ 137
- 1.7 Γενικά Προγράμματα που Απευθύνονται σε Όλους.....σελ 138
- 1.8 Ειδικά Προγράμματα Άσκησης Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες.....σελ. 140
- 1.9 Οργανωτική Δομή των Προγραμμάτων Μαζικού Αθλητισμού.....σελ. 147
- 1.10 Δικαιούμενοι Φορείς.....σελ. 151
- 1.11 Διαδικασίες Χρηματοδότησης Προγραμμάτων.....σελ. 157
- 1.12 Υποβολή και Τήρηση Δικαιολογητικών από τους Φορείς Υλοποίησης των Προγραμμάτων.....σελ. 160
- 1.13 Σχέση Ο.Τ.Α με Προγράμματα που απευθύνονται σε Άτομα με Ειδικές Ανάγκες (Α.Μ.Ε.Α.).....σελ. 161
- 1.14. Προτάσεις για τον Μαζικό Αθλητισμό και την σχέση του με τους ΟΤΑ.....σελ. 163

- 1.15. Τα Προγράμματα κάτω από ένα διαφορετικό
πρίσμα.....σελ. 167

ΜΕΡΟΣ Ε΄

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ – ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ – ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ.

- 1.1 Τα Προβλήματα του Σύγχρονου Αθλητισμού.....σελ. 172
1.2. Φανερές και Λανθάνουσες Λειτουργίες του
Αθλητισμού.....σελ.202
1.3. Τι είναι η Κοινωνιολογία του Αθλητισμού.....σελ.212
1.4. Η Κοινωνιολογική Μελέτη του Σύγχρονου
Αθλητισμού.....σελ. 228
1.5. Η Κοινωνικοποίηση του Ατόμου μέσα από τα
Σπορ.....σελ. 238
1.6. Αθλητές και Φίλαθλοι.....σελ. 245
1.7. Ρατσισμός.....σελ. 254
1.8. Μ.Μ.Ε και ΣΠΟΡ.....σελ. 258
1.9. Κεφάλαιο - Αθλητισμός και Μ.Μ.Ε –
Τηλεόραση.....σελ. 267
1.10. Η Εμπορευματοποίηση του Σώματος.....σελ. 269
1.11. Η Μάστιγγα του Ντόπινγκ.....σελ. 270
1.12. Σπορ και Εθνικές Κουλτούρες.....σελ. 272

ΜΕΡΟΣ Ζ΄

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.

- 1.1. Διακήρυξη για την σύσταση Εθνικού Δικτύου Δημοτικών
Οργανισμών «ΑΘΛΟΠΟΛΙΣ 21».....σελ. 280
1.2. Ευρωπαϊκό Πρότυπο Αθλητισμού.....σελ. 282
1.3. Σχέδιο ΠΕΠ Πελοποννήσου 2000-2006 –
Υποπρογράμματα.....σελ. 287
1.4. Υποπρόγραμμα 6 : Βελτίωση Ποιότητας ζωής πληθυσμού και
φυσικού περιβάλλοντος.....σελ. 288
Μέτρο 4 : Αθλητισμός.

- 1.5. Προϋπολογισμός Αθλητικού Οργανισμού
Δήμου Καλαμάτας.....σελ. 291**
- 1.6. Καταστατικό «Εθνικό Δίκτυο Δημοτικών Αθλητικών
Οργανισμών».....σελ. 293**
- 1.7. Τα Πολλά Πρόσωπα του Ποδοσφαίρου.....σελ. 302**
- 1.8 Παραδείγματα Σύστασης – Οργάνωσης του Αθλητισμού σε
Δήμους.....σελ.311**

ΜΕΡΟΣ Α΄

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ΓΕΝΙΚΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ

1.1 Ορισμός του Αθλητισμού.

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ : Το σύνολο των αθλημάτων, η επίδοση στα αθλήματα, η εκγύμναση του σώματος. Σύνολο αθλημάτων που ξεκινούν από τις φυσικές σωματικές ασκήσεις του ανθρώπου (βάδισμα, τρέξιμο, άλματα, ρίψεις). Αρχικά ήταν η συστηματική προσπάθεια του ανθρώπου όχι μόνο να αποκτήσει σωματικό κάλλος, αλλά και να καταστήσει το σώμα του ικανότερο για τις υψηλότερες λειτουργίες του. Με την έννοια αυτή ο αθλητισμός αποβλέπει να εξαλείψει όλες τις ελλείψεις και τις ατέλειες που εμποδίζουν το μυϊκό σύστημα να εκτελέσει με ακρίβεια τις εντολές του νου. Επειδή πηγάζει άμεσα από στοιχειώδεις κινήσεις και βασίζεται αποκλειστικά στην επιδεξιότητα και τον συντονισμό της σωματικής δύναμης του ανθρώπου, μπορεί να λεχθεί ότι ο αθλητισμός γεννήθηκε μαζί με τον άνθρωπο. Η πρόκληση σε αγώνα για το ποιος θα τρέξει πιο γρήγορα, ποιος θα πηδήσει περισσότερο, ή ποιος θα κάνει την μεγαλύτερη ρίψη, απέβλεπε στο να αντιπαριβληθεί η ταχύτητα που κάθε άνθρωπος αποκτούσε καταδιώκοντας τη λεία, η επιδεξιότητα στο χτύπημα της με πέτρα ή με ακόντιο ή την δύναμη να την μεταφέρει χωρίς την βοήθεια μηχανικών μέσων. Η τεχνική των κινήσεων, που ο άνθρωπος μάθαινε όταν αγωνιζόταν για την ύπαρξή του, τελειοποιήθηκε αργότερα με την επίδοση στον αθλητισμό. Στην Ιστορία του, που οι αρχές της είναι μακρινές και αβέβαιες, ο αθλητισμός είχε πάντα μοναδικό σκοπό την νίκη εναντίον του άμεσου αντιπάλου, ανεξάρτητα από την αξία του ως αθλητή. Μόνο στην σύγχρονη εποχή η επιστημονική πρόοδος έχει επιβάλει στον αθλητή να αγωνίζεται ακόμα και εναντίων των ορίων της ανθρώπινης ικανότητας, όπως την καθορίζει η μέτρηση του χώρου και του χρόνου. Ο αθλητισμός διακρίνεται σε δύο τομείς : τον ελαφρό και το βαρύ. Στον ελαφρό περιλαμβάνονται οι δρόμοι (σε στίβο ή σε δημόσιο δρόμο), τα άλματα, οι ρίψεις και τα σύνθετα αγωνίσματα (πένταθλο και δέκαθλο). Στον βαρύ περιλαμβάνονται η άρση βαρών και η πάλη (ελληνορωμαϊκή, ελεύθερη, ιαπωνική). Παλιότερα στον βαρύ αθλητισμό κατέτασσαν και την πυγμαχία. Συνδυασμός, πάλης και πυγμαχίας ήταν το παγκράτιο των αρχαίων Ελλήνων. (1)

---

1. Εγκυκλοπαίδεια «Νέα Δομή» σελίδα 14

1.2 Η Ιστορία του Αθλητισμού (Γενικά – Αρχαία Ελλάδα)

ΙΣΤΟΡΙΑ : Στις πολύ μακρινές εποχές, όταν η ομαδική ζωή οδηγούσε σε συγκρίσεις μεταξύ των ανθρώπων, παιδιά και έφηβοι συναγωνίζονταν στο τρέξιμο, στο πήδημα, στην ρίψη κάθε είδους αντικειμένων. Οι αρχαιότερες όμως μαρτυρίες για την ιστορία του αθλητισμού είναι ή τα αποσπάσματα που αναφέρονται σε μυθικά κατορθώματα (π.χ των βασιλιάδων της Μεσοποταμίας που δεν παρέχουν καμιά δυνατότητα να διευκρινιστεί το τεχνικό και αγωνιστικό περιεχόμενό τους), ή οι ανάγλυφες παραστάσεις που έχουν φθαρεί από το χρόνο. Μυθικές διηγήσεις που βασίζονται στην αθλητική αξία μας άφησαν οι Κρήτες. Αθλητές ονομάζονταν στην Αρχαία Ελλάδα, εκείνοι που αγωνίζονταν επαγγελματικά για την απόσταση του άθλου, που δεν ήταν όμως μόνο τιμητική διάκριση αλλά και υλική αμοιβή. Το άθλο ήταν βραβείο που δινόταν σε γυμναστικούς αγώνες, όπως η πυγμαχία και το παγκράτιο (συνδυασμός πυγμαχίας και πάλης). Οι αθλητές ασκούσαν την γύμναση του σώματος ως μέσο βιοπορισμού, σε αντίθεση με τους άλλους γυμναζόμενους που ασκούσαν το σώμα τους για να υπάρξει αρμονική ανάπτυξη του παράλληλα με το πνεύμα και για προετοιμασία στην στρατιωτική υπηρεσία. Οι επαγγελματίες αθλητές ακολουθούσαν ειδικό τρόπο ζωής που οδηγούσε στην εξαιρετική ανάπτυξη των μυών τους και γενικά της σωματικής τους δύναμης, αλλά τους έκανε ακατάλληλους για κάθε άλλη επιδίωξη. Το επάγγελμα του αθλητή, το διάλεγαν κυρίως άνθρωποι χαμηλής καταγωγής, και ήταν περισσότερο δημοφιλές στο πλήθος, παρά στους ανθρώπους που είχαν μόρφωση και ευφυΐα.

Εκτός από την πυγμαχία και το παγκράτιο, οι αθλητές ασκούσαν το σώμα τους και στον δρόμο, την πάλη και το πένταθλο. Η προπόνηση γινόταν σε παλαιότερες, που υπήρχαν σε όλες τις ελληνικές πόλεις και ήταν διαφορετικές από τα γυμνάσια. Την προπόνηση επόπτευαν οι << γυμνασιάρχαι >> , και την διαίτα κανόνιζαν οι << αλείπται >>.

Παλιότερα οι αθλητές δεν έτρωγαν κρέας , αλλά χλωρό τυρί , ξερά σύκα και σιτάρι. Την κρεοφαγία εγκαινίασε ο Δρομεύς ο εκ Στυμφάλου, ή κάποιος Πυθαγόρας , και ο Γαληνός γράφει πως οι αθλητές που μετείχαν σε βαρείς αγώνες έτρωγαν χοιρινό κρέας και ειδικό ψωμί.

Ο Πλάτων στην Πολιτεία του αναφέρει πως οι αθλητές έτρωγαν βοδινό κρέας. Μετά το τέλος της προπόνησης , οι αθλητές υποχρεώνονταν να τρώνε μια ποσότητα τροφής, που λεγόταν αναγκοτροφία , και κατόπιν έπεφταν να κοιμηθούν. Λέγεται πως ένας Αθλητής , ο Αστυδάμης , έφαγε μόνος του φαγητό για εννέα άτομα, ενώ ο Πολυδάμης ο Θεσσαλός έπνιξε με τα χέρια του ένα λιοντάρι , και ο Κέρας ή Κήρας κράτησε τόσο δυνατά από το πόδι ένα ταύρο, ώστε το ζώο (για να διαφύγει) άφησε στα χέρια του αθλητή την οπλή του.

Οι αρχαίοι φιλόσοφοι κατάκριναν τον επαγγελματικό αθλητισμό ως βλαβερό όχι μόνο για το σώμα, αλλά και για το πνεύμα.

Πρίν από τον 5^ο αιώνα Π.Χ., δεν υπήρχε τόσο μεγάλη διαφορά ανάμεσα σε επαγγελματίες και μη, και πολλοί από αυτούς που έπαιρναν αθλητικά βραβεία ήταν εξέχοντες δημόσιοι άντρες. Έτσι, ο Φάυλλος ο Κροτωνιάτης, που νίκησε τρεις φορές στα Πύθια, ήταν πλοίαρχος δικού του πολεμικού στην ναυμαχία της Σαλαμίνας, ο Δωριεύς ο Ρόδιος, που είχε νικήσει τέσσερις φορές σε αγώνες, ήταν διάσημος πολιτικός, κτλ.

Παράλληλα με τον αθλητισμό, οι αρχαίοι Έλληνες ευνοούσαν και την « αθλοπαιδιά », άθλημα που δεν απόβλεπε στην κατάρριψη επίδοσης, αλλά στην φυσική αγωγή, την καλλιέργεια της σωματικής ευρωστίας κτλ. Στον ελληνικό κόσμο, οι αθλοπαιδιές ήταν πολλές και διάφορες, και έπαιρναν μέρος σ' αυτές όχι μόνον έφηβοι άντρες και ηλικιωμένοι, αλλά και κόρες και ενήλικες γυναίκες όπως λ.χ η Ναυσικά, η κόρη του βασιλιά των Φαιάκων, που « σφαιρίζε » (έπαιζε τόπι) με τις θεραπαινίδες της.

Τέτοιος ήταν και ο δημόσιος χορός των Σπαρτιατών, νέων και γερόντων. Τα « γυμνάσια » (γυμναστήρια) που υπήρχαν σ' όλο τον ελληνικό κόσμο, οι παλαιστρες, τα λουτρά κτλ ήταν δημόσιοι χώροι αθλοπαιδιών, που προορίζονταν να πραγματώνουν τα ιδανικά της φυσικής αγωγής όπως τα διατυπώνει ο Πλάτων (Νόμος Α,6) όταν λέει ότι το πρώτο αγαθό είναι η υγεία, το δεύτερο το κάλλος, το τρίτο η δύναμη στο δρόμο και τις άλλες σωματικές κινήσεις. (1)

Στα νεώτερα χρόνια, όταν το 394 Μ.Χ. ο αυτοκράτορας Θεοδόσιος κατάργησε τους ολυμπιακούς αγώνες, τα διάφορα αθλητικά αγωνίσματα είχαν παραχωρήσει τη θέση τους σε αγώνες πάλης και ιπποδρομίες.

Ωστόσο η άσκηση του αθλητισμού δεν θα πρέπει να είχε παρακμάσει εντελώς, αφού το 529 οι συντάκτες του Ιουστιανού κώδικα συμπεριέλαβαν στα αγωνίσματα την πάλη, το άλμα εις ύψος, το άλμα εις μήκος και τον ακοντισμό. (1)

Ας δούμε όμως αναλυτικότερα πώς ο Θεοδόσιος κατήργησε τους ολυμπιακούς αγώνες, και ποια ήταν η γενικότερη κατάσταση που επικρατούσε κατά την εποχή εκείνη.

Έπειτα από τρεις αιώνες απάνθρωπων διωγμών κατά της χριστιανικής θρησκείας, στην διάρκεια των οποίων σφαγιάστηκαν με φρικτώδη βασανιστήρια εκατομμύρια πιστοί (υπολογίζονται σε 11 εκατ. περίπου μόνον οι γνωστοί μάρτυρες) επιτεύχθει η πολυπόθητη ειρήνη επί Μ. Κων/νου με το περί ανεξιθρησκείας διάταγμα των Μεδιολάνων (Μιλάνο) το 313 μ.Χ. Οι χριστιανοί συμβιούσαν πλέον αρμονικά με τους πρώην διώκτες τους στην Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία και ο αριθμός τους αύξανε συνεχώς καθώς η σύγκριση μεταξύ της θρησκείας της Αλήθειας και της θρησκείας των Ειδώλων δεν μπορούσε να αποφευχθεί.

Στην ίδια περίοδο πολλοί χριστιανοί νέοι ξεπερνώντας τις όποιες προκαταλήψεις φοιτούσαν σε φημισμένες φιλοσοφικές σχολές κυρίως των Αθηνών , διδασκόμενοι την ελληνική σοφία. (2)

Ο Άγιος Βασίλειος και ο Άγιος Γρηγόριος συγκαταλέγονται μεταξύ των νέων αυτών , οι οποίοι έσπειραν αργότερα τον σπόρο εκείνο που αποτέλεσε την βάση οργάνωσης της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας και το κυρίαρχο στοιχείο της Εθνικής μας Ταυτότητας μέχρι τις ημέρες μας , την ελληνορθοδοξία , τον ελληνορθόδοξο πολιτισμό.

Δυστυχώς με την άνοδο στον θρόνο του Ιουλιανού (361-363 μ.χ) τα πράγματα άλλαξαν.

Ο Πήλιος συμμαθητής του Βασιλείου και του Γρηγορίου, στις Σχολές της Αθήνας ,εστράφη κατά του χριστιανισμού με σφοδρότητα, καθώς πίστευε ότι μόνον έτσι θα επιβίωνε το Δωδεκάθεο.

Έπειτα από 50 χρόνια οι χριστιανοί εδιώκοντο και πάλι. Απόλυση από κρητικές θέσεις , απαγόρευση φοίτησης χριστιανοπαίδων σε φιλοσοφικές σχολές , δέσμευση περιουσιών αρχικά μαρτύρια και θάνατος στην συνέχεια. Ενδεικτικά σημειώνουμε ότι ο Άγιος Αρτέμιος, προστάτης της ΕΛ.ΑΣ μαρτύρησε κατά την περίοδο εκείνη.

ΕΞΑΙΤΙΑΣ όλων αυτών ο Θεοδόσιος πιστεύοντας ότι θεσμοί και ιδρύματα του αρχαίου κόσμου όπως φιλοσοφικές σχολές, ναοί και αγώνες αποτελούσαν παράλληλα το « καμουφλάζ » συνωμοσιών και επιβουλών κατά του χριστιανισμού, που θα μπορούσαν να εκδηλωθούν πάλι στο μέλλον , διέταξε την απαγόρευση της λειτουργίας και της ύπαρξής τους (2).Έτσι λοιπόν είδαμε πως και γιατί ο Θεοδόσιος κατήργησε τους ολυμπιακούς αγώνες και πως συνδέθηκε ο χριστιανισμός με τον ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ.

1.3 Σύγχρονος Αθλητισμός – Ίδρυση πρώτων Συλλόγων Παγκοσμίως και στην Ελλάδα.

Ας δούμε όμως εν συντομία πως κάνει την εμφάνιση του ο σύγχρονος αθλητισμός και τι προηγήθηκε.

Το 1855 δημοσιεύθηκε το πρώτο εγχειρίδιο για αγώνες δρόμου με τον τίτλο Training στο Καίμπριτζ και το 1860 στην Οξφόρδη .

Το 1864 γίνεται η πρώτη αθλητική συνάντηση μεταξύ Οξφόρδης και Καίμπριτζ με οκτώ αγωνίσματα. Στα αμέσως επόμενα χρόνια ο αθλητισμός βγαίνει από τα κολέγια και διαδίδεται σε ολόκληρη την Αγγλία.

1.Εγκυκλοπαίδεια «Νέα Δομή» σελίδα 14.

2.Επιστολή του Κυρίου ΛΟΥΚΑΚΗ ΓΕΩΡΓΙΟΥ που στάλθηκε στην εφημερίδα «Sportime» στις 23-01-2001

Έτσι κάνει την εμφάνισή του ο σύγχρονος αθλητισμός και από τότε αρχίζει το μακροχρόνιο και υπομονετικό έργο του καταρτισμού των κανονισμών , του καθορισμού των αγωνισμάτων και της διαμόρφωσης εκπαιδευτών. (1) Το 1863 εμφανίζεται (στην Αγγλία πάντα) το Mincing Lane Athletic club, που από το 1866 με τον τίτλο London Athletic club , έγινε η πιο ονομαστή λέσχη της Βρετανίας.

Δύο χρόνια αργότερα η ίδια λέσχη κατασκεύασε τον πρώτο στίβο για αθλητικούς αγώνες στρωμένο με κάρβουνο, μήκους 506 μέτρα.

Το 1866 ιδρύεται η Amateur Athletic club, που σύμφωνα με το ιδρυτικό της είχε σκοπό την οργάνωση εθνικού πρωταθλήματος.

Στις Ηνωμένες Πολιτείες ιδρύθηκε το 1863 η New York Athletic club, που γρήγορα έγινε η δραστηριότερη και καλύτερη αθλητική οργάνωση του κόσμου. (1)

Το 1871 έγιναν οι πρώτοι αμερικανικοί αγώνες πρωταθλήματος. Στην Γαλλία ιδρύθηκε το 1866 η Racing club de France , η οποία τον επόμενο χρόνο μαζί με την οργάνωση Stade Francais δημιουργούν την Union des Societes Francaises des cources a pied.

Τι γίνεται όμως στην Ελλάδα ;

Στην Ελλάδα οι πρώτες αλλά όχι επιτυχείς προσπάθειες οργάνωσης αγώνων γίνονται στην Αθήνα το 1860 (στην πλατεία Ελευθερίας) και το 1870 και 1875 (στο στάδιο). Ο πρώτος αθλητικός σύλλογος συγκροτείται το 1879 με τον τίτλο Αθλητικός Σύλλογος (με την αναδιοργάνωση του το 1886). Το 1891 ιδρύεται στην Αθήνα ο Πανελλήνιος Γυμναστικός Σύλλογος, στην Πάτρα η Παναχαϊκή , και το 1898 στην Σμύρνη ο Πανιώνιος Γυμναστικός Σύλλογος. Η διεξαγωγή το 1896 στην Αθήνα των πρώτων ολυμπιακών αγώνων γίνεται αφετηρία για μια ουσιαστική ανάπτυξη του αθλητισμού και τον επόμενο χρόνο ιδρύεται ο Σ.Ε.Γ.Α.Σ (Σύλλογος Ελληνικών Γυμναστικών και Αθλητικών σωματείων), ανώτατη γενική αθλητική αρχή, από την οποία όμως αργότερα αποσπώνται κάποια αθλήματα (ποδόσφαιρο, πάλη, πυγμαχία κτλ) και χειραφετούνται δημιουργώντας ιδιαίτερες ομοσπονδίες.

Στην Ιταλία ιδρύθηκε το 1898 η Club Atletico Milanese και το 1898 διεξάγονται οι πρώτοι εθνικοί ιταλικοί αγώνες. (1)

Η διάδοση του αθλητισμού από τις αθλητικές λέσχες και η οργάνωση εθνικών πρωταθλημάτων επεκτείνεται γρήγορα σε ολόκληρη την Ευρώπη. Το 1884 γίνεται η πρώτη διεθνής συνάντηση: Μια ομάδα Ιρλανδών Ερασιτεχνών αθλητών περιόδευσε στον Καναδά και είχε πολυάριθμες επιτυχίες.

Με σκοπό τον συντονισμό της αθλητικής δραστηριότητας σε εθνικό επίπεδο, την ενοποίηση των κανονισμών και την οργάνωση διεθνών συναντήσεων ιδρύθηκαν πολυάριθμες ομοσπονδίες: το 1889 στο ΒΕΛΓΙΟ η Fedtiation delge des courses a pied, και ακολουθούν το 1895 η ΣΟΥΗΔΙΑ , το 1897 η ΕΛΛΑΔΑ (ίδρυση Σ.Ε.Γ.Α.Σ), η ΟΥΓΓΑΡΙΑ και η ΤΣΕΧΟΣΛΟΒΑΚΙΑ και το 1890 η ΓΕΡΜΑΝΙΑ.

Το 1905 δημιουργείται επίσημο τμήμα αθλητισμού στην ελβετική ένωση ποδοσφαίρου , η οποία συγχωνεύτηκε αργότερα με την αντίστοιχη οργάνωση της γερμανικής Ελβετίας Association Suisse de Football et d' Athletisme.

Όλες αυτές οι ομοσπονδίες πολλαπλασίασαν τις αθλητικές συναντήσεις, μεταξύ των οποίων είναι και οι σύγχρονοι Ολυμπιακοί Αγώνες , που οργανώθηκαν πρώτη φορά στην Αθήνα το 1896 με πρωτοβουλία του Γάλλου Πιέρ ντε Κουμπερτεν.

Οι συναντήσεις αυτές απαιτούσαν καινούργιες συμφωνίες σχετικά με τα αγωνίσματα και τους κανονισμούς. Έτσι το 1913 ιδρύθηκε στην Στοκχόλμη η Διεθνής Ομοσπονδία Ερασιτεχνικού Αθλητισμού (I.A.A.F). Στην Ομοσπονδία ανήκουν και τα ελληνικά αθλητικά ερασιτεχνικά σωματεία. (1)

1.4 Σύνδεση Αθλητισμού με την ΚΟΙΝΩΝΙΑ (Ανάγκη για άσκηση – διατήρηση υγείας – συμβολή γύμνασης στην ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ και ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ανάπτυξη των ατόμων).

Ας δούμε όμως και μερικά στοιχεία για να δούμε πως ο αθλητισμός συνδέεται με την κοινωνία μας.

Η σημασία του αθλητισμού είναι βασική τόσο για τα μεμονωμένα άτομα όσο και για την ΚΟΙΝΩΝΙΑ. Επιπλέον είναι απαραίτητη προϋπόθεση μιας πολιτισμένης και ανεπτυγμένης κοινωνίας η άθληση όλων των μελών της ανεξάρτητα από ηλικία. Όταν τα ΑΤΟΜΑ ευημερούν τότε και το ΣΥΝΟΛΟ ευημερεί. Αν δεχτούμε ότι ο αθλητισμός είναι ωφέλιμος για τα άτομα , τότε είναι πολύ περισσότερο για την κοινωνία.

Ειδικά στην εποχή μας η ανάγκη για άσκηση έχει γίνει επιτακτική και πιεστική.

Μια εποχή όπου η τεχνολογική εξέλιξη αντικατέστησε τη σωματική εργασία με την μηχανή και μας επέβαλε έναν αυτοποιημένο καθιστικό, αγχώδη και αφύσικο τρόπο ζωής.

Ζούμε σε μια εποχή που τι χαρακτηρίζει ο κινητικός περιορισμός και η υποκινητικότητα. Υπολογίζεται ότι το 80% των ανθρώπων στα αστικά κέντρα εγκαταλείπουν με την ενηλικίωση τους κάθε μορφή σωματικής άσκησης και οδηγούνται σιγά-σιγά σε ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΠΑΡΑΚΜΗ.

Έτσι οι μύες που αποτελούν το 40% του σωματικού μας βάρους, δέχονται καθημερινά υποτονικά ερεθίσματα και έχουν περιπέσει σχεδόν σε αχρηστία (Κλεισούρας – Cooper). Ο Αθλητισμός δηλαδή συμβάλλει στην διατήρηση της υγείας αφού, θέτει με την άσκηση, σε κίνηση και λειτουργία κάθε μέλος και κάθε τμήμα του ανθρώπινου σώματος.

Η υποκινητικότητα επιταχύνει τη βιολογική φθορά, προκαλεί πρόωρη ανάπτυξη εκφυλιστικών ορθοπαθειών, επισπεύδει την οστεοπόρωση και την δημιουργία θρομβώσεων και ΚΥΡΙΩΣ κάνει τον οργανισμό τρωτό στα καρδιαγγειακά νοσήματα που μαστίζουν το σημερινό άνθρωπο.

Στατιστικές μελέτες έχουν δείξει πως στις ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΑΝΑΠΤΥΓΜΕΝΕΣ χώρες το 50% των ανθρώπων δηλ. ο ένας στους δύο πεθαίνουν από αγγειοκαρδιακές παθήσεις.

Η τακτική άσκηση αυξάνει την ελαστικότητα των αρτηριών ενώ παράλληλα πυκνώνει το μυϊκό τριχοειδές δίκτυο. Οι προσαρμογές αυτές τελειώνουν την κατανομή του αίματος στα διάφορα όργανα, ενώ ταυτόχρονα χάρη στην χαμηλότερη πίεση ελαφρύνεται το έργο της καρδιάς. Δεκάδες προσεγμένες μελέτες έχουν συσχετίσει την καθιστική ή την υποκινητική ζωή με την εκδήλωση καρδιοπαθειών. Η πιο αξιόπιστη δημοσιογραφική μελέτη έγινε στο Ισραήλ , στα γνωστά κοινόβια , όπου οι άνθρωποι ζουν έναν ομοιόμορφο τρόπο Ζωής κάτω από τις ίδιες ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ και ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ συνθήκες. Η μόνη διαφοροποίηση προέρχεται από την Επαγγελματική Απασχόληση που ξεχωρίζει τους ανθρώπους σε δύο κατηγορίες: σε αυτούς που κάνουν καθιστική ζωή και σε αυτούς που κάνουν σωματική εργασία. Μετά από πολυετείς παρατηρήσεις βγήκε το συμπέρασμα πως αυτοί που κάνουν καθιστική ζωή έχουν τριπλάσια πιθανότητα να προσβληθούν από καρδιοπάθεια, ενώ από αυτούς που κάνουν σωματική εργασία όσοι προσβληθούν έχουν τριπλάσια πιθανότητα να επιβιώσουν μετά την πρώτη προσβολή. Ο Morris μετά από έρευνες που διάρκεσαν 24 χρόνια κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η έντονη άσκηση παρέχει μια φυσική θωράκιση στο σώμα, προστατεύοντας την καρδιά από την ισχαιμία και τις συνέπειές της. (Κλεισούρας – Cooper). Εκτός λοιπόν από την διατήρηση της υγείας η συστηματική άσκηση δεν προσθέτει μόνο χρόνια στην Ζωή, αλλά (και τούτο είναι το πιο σημαντικό) δίνει Ζωή στα χρόνια

Όσοι από εμάς έχουμε βιώσει την Άθληση γνωρίζουμε και από προσωπική εμπειρία την αναζωογονητική δύναμη και το αίσθημα ευεξίας που πηγάζει από την άσκηση. Το αίσθημα εκείνο που σε κάνει να νιώθεις εσωτερική πληρότητα, ισορροπία, αυτοπεποίθηση και σιγουριά και σου δίνει την ορμή να αντιμετωπίσεις με αισιοδοξία τις δυσκολίες, τις αντιξοότητες και τις προκλήσεις που σου επιφυλάσσει η καθημερινή ζωή. Η ευεργετική επίδραση της γύμνασης δεν περιορίζεται μόνο στις βιολογικές προσαρμογές. Η άσκηση δεν θωρακίζει μόνο την υγεία, δεν αναχαιτίζει μόνο την βιολογική φθορά και δεν ανυψώνει μόνο τη βιολογική στάθμη του ανθρώπινου δυναμικού, αλλά επεκτείνεται και στις **ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΙΔΙΟΤΗΤΕΣ** της ανθρώπινης προσωπικότητας. Η συμβολή της γύμνασης στην ψυχολογική και κοινωνική ανάπτυξη του ατόμου είναι τεκμηριωμένη μ' ένα πλήθος από ερευνητικές εργασίες.

Διάφορες μελέτες καταξιώνουν την άθληση σαν μέσο **ΑΥΤΟΠΡΑΓΜΑΤΩΣΗΣ** και αρμονικής ανάπτυξης των ψυχοπνευματικών δυνάμεων των ατόμων. Επίσης αποδεικνύεται ότι τα παιδιά με συστηματική άσκηση ωριμάζουν πιο γρήγορα, έχουν μεγαλύτερη άνθιση και ανάπτυξη, αποκτούν μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση και αίσθηση αυτονομίας και έχουν περισσότερη **ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΤΙΚΟΤΗΤΑ** και συναισθηματική σταθερότητα.

Όλοι μας λοιπόν χρειάζεται να κατανοήσουμε την πανάρχαια αυτή αλήθεια πως το γερό σώμα είναι η καλύτερη επένδυση για το μέλλον των ατόμων και των παιδιών, είναι το θεμέλιο για τη διαμόρφωση της **ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ** τους και οχυρό για κάθε ακαδημαϊκή και κοινωνική τους κατάκτηση.

Το γερό σώμα είναι ο θεμέλιος λίθος πάνω στον οποίο οικοδομείται η **ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΟΔΟΣ**.

Όσο η στάθμη της υγείας ενός λαού αυξάνεται τόσο αυξάνεται και η δυνατότητα για ανθρώπινη ευτυχία.

Η άσκηση πρέπει να μπει στην καθημερινή μας ζωή και να γίνει βίωμα, γιατί έτσι θα μπορέσουμε να δημιουργήσουμε τις προϋποθέσεις για μια υγιέστερη, ακμαιότερη και ευτυχέστερη **ΚΟΙΝΩΝΙΑ**.

Η ευγενής άμιλλα ισχυροποιεί τη θέληση και την επιμονή –προσόντα χρήσιμα για όλη την άλλη ζωή.

Ο αθλητής υποχρεωμένος να υπακούσει σε κανονισμούς και να συμμορφώνεται με αυτούς, συνηθίζει στην πειθαρχία αλλά και στην κριτική και στον αυτοέλεγχο. Όταν είναι αναγκασμένος να συναγωνίζεται άλλους εξίσου ικανούς, για να υπερτερήσει, ελέγχει τις δυνάμεις και τις ικανότητές του και αναγκάζεται να τις βελτιώνει ανάλογα με τις συνθήκες.

Αποκτά έτσι ισχυρό το συναίσθημα της αυτοκριτικής και της αυτογνωσίας και έχει πλήρη συναίσθηση των δυνατοτήτων και των μειονεκτημάτων του.

Ακόμα , από την ομαδική άθληση γεννιέται το πνεύμα της συνεργασίας και της συντροφικότητας που είναι τόσο αναγκαίο στην εποχή μας.

Αρετές όπως η επινοητικότητα , η ετοιμότητα , η γρήγορη σκέψη και η αντίληψη αναπτύσσονται με τον ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ. Η επίδραση λοιπόν του αθλητισμού στη διαμόρφωση του χαρακτήρα του ατόμου είναι μεγάλη.

Διαμορφώνει όχι μόνο υγιές σώμα , αλλά και μετρημένο ΠΝΕΥΜΑ και έναν ευθύ και άψογο χαρακτήρα. Με λίγα λόγια εξασφαλίζει σωστή διάπλαση και των δύο : ΣΩΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ.

Τι ρόλο παίζει όμως ο αθλητισμός στην διάπλαση της κοινωνίας;

Αφού επηρεάζει τα μέλη είναι επόμενο να επιδρά και στην κοινωνία.

Πρώτα – πρώτα όταν το άτομο μαθαίνει να συμπεριφέρεται και να προσαρμόζεται σωστά , δεν υπάρχει κοινωνικό πρόβλημα.

Η κοινωνία θα είναι υγιείς και χωρίς ανταγωνισμούς τάξεων και στρωμάτων.

ΜΕ ΤΟΝ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ ΕΚΤΟΝΩΝΟΝΤΑΙ ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΟΙ ΝΕΟΙ ΠΟΥ Η ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΟΡΜΗ ΤΟΥΣ ΕΙΝΑΙ ΠΟΛΥ ΙΣΧΥΡΗ ΚΑΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΔΙΟΧΕΤΕΥΘΕΙ ΚΑΠΟΥ. (3)

1.5 Πως εκφράζεται ο Αθλητισμός (Μαζικός – Λαϊκός) στον Κόσμο.

Με το αίσθημα της ομαδικότητας και συνεργασίας που αναπτύσσεται , διευκολύνονται οι ΣΧΕΣΕΙΣ του ανθρώπου και ενισχύονται οι φιλικοί σύνδεσμοι μεταξύ λαών και κρατών.

Δημιουργούνται έτσι ειρηνικές διαθέσεις και μπαίνουν οι βάσεις της παγκόσμιας συναδέλφωσης και συνεργασίας. Το πνεύμα της ειρήνης και διεθνούς αλληλεγγύης γεννιέται και ξεπηδά μέσα από τον Αθλητισμό, όταν μάλιστα αυτός γίνεται σε σωστές βάσεις.

Έκτος λοιπόν από τα ξεχωριστά άτομα ο αθλητισμός ωφελεί και το σύνολο.

Ο Αθλητισμός – ειδικά ο μαζικός λαϊκός αθλητισμός ο οποίος δεν ενδιαφέρεται για τον πρωταθλητισμό εκφράζεται ποικιλότροπα μέσα από τις εθνικές στρατηγικές και τα συναισθήματα που πλαισιώνουν τις εθνικές καμπάνιες για τον Μαζικό Αθλητισμό.

3.Άρθρο των Κένερ Πέτρου-Γιώργου Μαρτίκου που δημοσιεύθηκε στο περιοδικό «ΠΡΟΠΟΝΗΤΗΣ» Τεύχος Ιαν.-Φεβρ. 2000

Η επιγραμματική αυτή έκφραση των κρατών διαφοροποιείται και χαρακτηρίζεται ανάλογα με την σημασία, την επιδίωξη και το αποτέλεσμα που διαμορφώνεται με την καθημερινή εφαρμογή των Τοπικών προγραμμάτων.

- ΣΤΗΝ ΓΕΡΜΑΝΙΑ το σύνθημα μετασχηματίστηκε « Αθλητισμός Αναψυχής »
- ΣΤΗΝ ΑΓΓΛΙΑ χαρακτηρίστηκε « Φυσική Αναδημιουργία »
- ΣΤΗΝ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ « Ζωή: Ζήσε την και παίζε μαζί μας »
- ΣΤΟΝ ΚΑΝΑΔΑ « Οι Δρόμοι της Πόλης »
- ΣΤΗΝ ΔΑΝΙΑ « Περπάτησε και παρέμεινε υγιής »
- ΣΤΗΝ ΠΟΛΩΝΙΑ « Κινητική Αναψυχή »
- ΣΤΗΝ ΡΩΣΙΑ « Μαζική Υγιεινή Εργασία »

Ωστόσο στις πιο πολλές Ευρωπαϊκές χώρες η επικρατέστερη ονομασία είναι η γνωστή Αγγλική φράση « Sport for all ». (3)

1.6 Ο Αθλητισμός ως μέσο χειραγώγησης της ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Τιθασευμένος από τους νόμους της αγοράς, ο αθλητισμός γίνεται το όχημα των πιο αναχρονιστικών προκαταλήψεων και παραμένει πρωταρχικής σημασίας όπλο για την χειραγώγηση της κοινωνίας.

Ήδη στην εποχή τους ο Ρολάν Μπάρτ , ο Χέμπερτ Μιρκούζε και οι θεωρητικοί της σχολής της Φρανκφούρτης, αποκαλύπτοντας τις υποκειμενικές εκφάνσεις της αλλοτρίωσης (αίσθημα αδυναμίας , απώλεια ταυτότητας , κυριαρχία της αίσθησης ότι τα πράγματα δεν έχουν νόημα) περιέγραφαν ταυτόχρονα και τα ψυχαγωγικά υποκατάστατα στα οποία « οι άνθρωποι καλούνται να επενδύσουν τις απωθημένες προσδοκίες τους ». Αποδείκνυαν ότι « ο καπιταλισμός επιτύγγανε να στερήσει από τον άνθρωπο την προσωπικότητά του , προσφέροντάς του χίλιες και μία ελκυστικές δυνατότητες ταύτισης ».

Στο τέλος της δεκαετίας του 60 ορισμένοι διανοούμενοι αρχίζουν την επιστημονική μελέτη του νομοθετημένου αθλητισμού , αυτού του απαραίτητου όπλου για την οικουμενική στρατολόγηση των μαζών και την επικράτηση της συντεχνιακής αντίληψης. (4)

3.Άρθρο των Κένερ Πέτρου-Γιώργου Μαρτίκου που δημοσιεύθηκε στο περιοδικό «ΠΡΟΠΟΝΗΤΗΣ» Τεύχος Ιαν.-Φεβρ.2000

4.Απόσπασμα από το άρθρο του «MICHEL Caillat» καθηγητή οικονομίας και δικαίου στο Λύκειο Ζαν Ζάι που δημοσιεύθηκε το 1997 στην «LE MONDE DIPLOMATIQUE».

Οι εργασίες τους , λογοκριμένες και αποσιωπημένες συντρίβονταν πάνω στο ισχυρό τείχος των δυνάμεων της συναίνεσης , οι οποίες αποτρέπουν το σφαιρικό προβληματισμό όσον αφορά τον αθλητισμό ,την ιστορία και τη δυναμική του.

Ακόμη και σήμερα ο θεσμοθετημένος αθλητισμός παραμένει ανεξερεύνητη χώρα. Ταλαντεύεται κάπου μεταξύ δύο ακραίων θέσεων : από τη μια είναι η αδιαφορία για τις οικονομικές ,κοινωνικές και πολιτικές του επιπτώσεις και από την άλλη η απολογία χωρίς επιφυλάξεις των αθλητικών κατορθωμάτων . Με δεκατρία εκατομμύρια εγγεγραμμένα μέλη συλλόγων , ο αθλητισμός μπορούσε να είναι το πρώτο κόμμα στην Γαλλία. Είναι το πιο αγαπητό από κάθε άλλο θέαμα στον κόσμο , με τις εκατοντάδες εκατομμύρια θεατών και τηλεθεατών του.

Ο Αθλητισμός είναι μια οικουμενική θρησκεία.

Ο Ανρί Λεφέμπρ μιλούσε για « εκείνους τους λυσσασμένους που μόλις μπουν στο γήπεδο εγκαταλείπουν την ταυτότητά τους και μετατρέπονται σε μηχανές ουρλιαχτών με έναν μόνο αποδέκτη ». Και προσέθετε : « Ο οπαδός συμμετέχει στην δράση και αθλείται μέσω τρίτου. Συγκινείται , ενθουσιάζεται , αλλά κινείται μονάχα επιτόπου, χοροπηδάει με φρενήρη ρυθμό. Περίεργη περίπτωση αλλοτρίωσης . Με τον αθλητισμό δραστηριότητα φαινομενικά ασυμβίβαστη με την ψευδαίσθηση , βρισκόμαστε με μια ανατραμμένη εικόνα, ανταμοιβή της καθημερινής ζωής ».

Οι ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ δυνάμεις που επιθυμούν την διατήρηση της καθεστηκυίας τάξης πραγμάτων βρήκαν διεξόδους στους φόβους και στις αγωνίες. Ο αθλητισμός είναι η ισχυρότερη από αυτές. Αυτοί που υφίστανται την αθλητική αλλοτρίωση δεν την βιώνουν ως τέτοια, πράγμα που συμβαίνει με κάθε μορφή αλλοτρίωσης , διότι περιλαμβάνει την ευχαρίστηση και την διασκέδαση. Ο αθλητισμός είναι δημοφιλής , γεγονός που τον θέτει στο απυρόβλητο. Δεν διστάζουν να δουν σε αυτόν έναν παράγοντα κοινωνικής και πολιτιστικής απελευθέρωσης, ξεχνώντας γρήγορα τα οικονομικά (την διευρυνόμενη αθλητική αγορά) και τα ιδεολογικά συμφέροντα (την ένταξη όλων σε ένα τρόπο ζωής με ομογενοποιημένες σωματικές πρακτικές) που προεξάρχουν της μαζικής του διάδοσης . (4)

4.Απόσπασμα από άρθρο του «Michel Caillat» καθηγητή οικονομίας στο Λύκειο Ζαν Ζάι που δημοσιεύθηκε το 1997 στην «LE MONDE DIPLOMATIQUE».

1.7 Αθέατες ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ λειτουργίες του Αθλητισμού.

Οι αθέατες κοινωνικές λειτουργίες του σύγχρονου αθλητισμού θα επιχειρηθεί να καταδειχτούν μέσα από την διερεύνηση της επίδρασης που ασκεί ο αθλητισμός στην διαμόρφωση των ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ και της ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ.

Θα μπορούσε να υποστηρίξει κανείς πως ο αθλητισμός αναμφίβολα αποτελεί το πιο πρόσφορο μέσο δημιουργίας καλών κοινωνικών σχέσεων, χωρίς να αρνούμαστε τον ρόλο που μπορεί να παίξει ο αθλητισμός στην ανάπτυξη σχέσεων κοινωνικής φιλίας, τόσο σε επίπεδο μακροδομών όσο και σε επίπεδο μικροδομών της κοινωνίας, επιτελεί συχνά αντίθετη ακριβώς λειτουργία μ' αυτήν που επιδίεται παραπάνω.

Πιο συγκεκριμένα, ο αθλητισμός γίνεται συχνά αιτία για την ύπαρξη διαμάχης ανάμεσα: 1) στις κοινωνίες διαφορετικών κρατών, 2) στις διάφορες κοινωνικές τάξεις, επειδή οι διαφορετικές οικονομικές απαιτήσεις κάθε αθλήματος έχουν ως αποτέλεσμα τα μεν πλούσια κοινωνικά στρώματα να απολαμβάνουν τους δικούς τους αθλητικούς χώρους και τα δικά τους αθλήματα (τένις, ιστιοπλοΐα), ενώ τα φτωχότερα να μην διαθέτουν συνήθως αθλητικούς χώρους και να αρκούνται πάντα σε ορισμένα αθλήματα (ποδόσφαιρο, πυγμαχία κ.α).

Συμβαίνει μάλιστα οι ανώτερες κοινωνικές τάξεις να χρησιμοποιούν την άθληση για να καταδείξουν τη διαφοροποίησή τους απ' την υπόλοιπη κοινωνία ή στη χειρότερη περίπτωση την αποστροφή τους προς τις κατώτερες τάξεις, 3) στις διάφορες περιφέρειες ή διαμερίσματα του ίδιου κράτους, 4) στους κάτοικους της ίδιας πόλης ή των γειτονικών πόλεων, 5) στους παράγοντες που συνθέτουν το αθλητικό οικοδόμημα ενός συλλόγου (αθλητικά τμήματα, παίκτες, διοικητικοί παράγοντες, συνδέσμους φιλάθλων). Εκείνο που βγαίνει σαν ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ από τις παραπάνω διαπιστώσεις είναι ότι ο αθλητισμός στο βαθμό που αποτελεί μέσο ανάπτυξης καλών κοινωνικών σχέσεων στον ίδιο βαθμό είναι και αιτία για την ύπαρξη κακών κοινωνικών σχέσεων. Μ' άλλα λόγια οι κοινωνικές σχέσεις που απορρέουν απ' την εφαρμογή του αθλητισμού δεν είναι δεδομένες από πρίν.

Ο Αθλητισμός αυξάνει την κοινωνική κινητικότητα τόσο των αθλητών και των ελεύθερα αθλούμενων όσο και όλων εκείνων που συμμετέχουν σε αθλητικά παιχνίδια τύχης. (5)

5.Στοιχεία από τον HPANTO ΚΩΝ/ΝΟ, university stad-press 1990.

Όσον αφορά τους αθλητές πρώτα, τα χρήματα που αποκτούν τους επιτρέπουν να ανεβούν κοινωνικά, να μεταπηδήσουν σε κοινωνικές τάξεις ανώτερες σε σχέση μ'εκείνες που άνηκαν πριν ξεκινήσουν την αθλητική σταδιοδρομία τους.

Απ'την άλλη ο αθλητισμός μπορεί να γίνει αιτία για τον κοινωνικό καταποντισμό του αθλητή. Τούτο δε είναι τόσο ασυνήθιστο όσο νομίζουν αρκετοί. Υπάρχουν άπειρα παραδείγματα αθλητών οι οποίοι εξαιτίας των συνεχών αποτυχιών τόσο μέσα στους αθλητικούς χώρους (λ.χ υποβιβασμός τους από μεγαλύτερη σε μικρότερη ομάδα) όσο και έξω απ'αυτούς (λ.χ στο χώρο των επιχειρήσεων που δημιούργησαν με τα χρήματα που απέκτησαν από την αθλητική δράση). Τελικά αυτοί καταλήγουν σε χειρότερη θέση απ'αυτά που είχαν πριν αρχίσουν την αθλητική σταδιοδρομία ή απ'ότι θα είχαν αν δεν ασχολούνταν συστηματικά με τον αθλητισμό.

Πάντως είναι σίγουρο ότι ο αθλητισμός συμβάλλει στην αύξηση της κοινωνικής κινητικότητας όχι μόνο με μονόδρομη (από κάτω προς τα πάνω) αλλά και με αντίστροφη κατεύθυνση (από πάνω προς τα κάτω).

Όσον αφορά τους ελεύθερους αθλούμενους η ενασχόληση με κάποιο άθλημα τους προσδίδει αναμφίβολα κοινωνικό κύρος. Συμμετέχοντας κάποιος σ'ορισμένα αθλήματα τα οποία θεωρούνται κατά κοινή παραδρομή σύμβολα των υψηλών κοινωνικών στρωμάτων – όπως η ιππασία, η ιστιοπλοΐα, το γκολφ, το τένις, το σκι κτλ – αποκτά αίγλη η οποία είναι απαραίτητη για να μεταπηδήσει σε κάποια ανώτερη κοινωνική τάξη.

Επιπλέον η ενασχόληση με τα συγκεκριμένα αθλήματα αποτελεί ένα πρόσφορο μέσο γι'αυτούς που θέλουν να ανέβουν κοινωνικά επειδή έρχονται σε επαφή με τους ανθρώπους των υψηλών κοινωνικών θέσεων και έτσι μπορούν να καλλιεργήσουν προσωπικές διασυνδέσεις μαζί τους. Αυτές ως γνωστόν είναι απόλυτα αναγκαίες σήμερα για όσους επιδιώκουν την κοινωνική αναρρίχσή τους.

Όσον αφορά τους συμμετέχοντες σε αθλητικά παιχνίδια τύχης η συστηματική καθιέρωση ποικίλων συστημάτων στοιχημάτων και προγνωστικών είτε αποφέρει σημαντικά χρηματικά οφέλη στους τυχερούς αλλάζοντας προς το καλύτερο την κοινωνική θέση τους, είτε αποφέρει χρεοκοπία στους άτυχους αλλάζοντας την τύχη τους προς το χειρότερο αυτή τη φορά. (5)

5.Στοιχεία από τον HPANTO ΚΩΝ/ΝΟ, university stad-press 1990.

Θα πρέπει να αναφερθεί πως το μέγεθος της κοινωνικής κινητικότητας καθορίζεται στην μεν πρώτη περίπτωση απ' την μορφή της αθλητικής ενασχόλησης (πρόκειται για αθλητή ερασιτέχνη ή για αθλητή υψηλών επιδόσεων) στην δε δεύτερη περίπτωση απ' την συχνότητα και κύρια από την ποσότητα των χρημάτων που παίζει κάθε φορά όποιος συμμετέχει στο αθλητικό παιχνίδι τύχης (πρόκειται για περιστασιακό ή μανιακό παίκτη).

Αναφορικά με όσα ειπώθηκαν παραπάνω είναι αρκετά ενδιαφέρον να γίνουν ορισμένες παρατηρήσεις.

Καταρχήν η κοινωνική εξέλιξη μέσω του αθλητισμού δεν επιτυγχάνεται σταδιακά όπως συμβαίνει σ' άλλους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας (λ.χ στην τέχνη) αλλά αρκετά γρήγορα επειδή η σταδιοδρομία στον αθλητισμό για λόγους φυσιολογικούς (π.χ την ηλικία) είναι αρκετά σύντομη. Αυτό αναγκάζει τους αθλητές να βιώνουν μια έντονη ανασφάλεια και αβεβαιότητα για την παραπέρα τύχη τους με αποτέλεσμα να επιδεικνύουν συμπεριφορά πραγματικού « τυχοδιώκτη » στην προσπάθειά τους να αποκτήσουν τα μέγιστα δυνατά οφέλη μέσα σε ελάχιστο χρονικό διάστημα.

Αυτά θα τους επιτρέψουν να διατηρηθούν και αργότερα στην νέα κοινωνική τους θέση. Συμβαίνει μάλιστα ο αθλητής να μην διαθέτει τα προσόντα που απαιτούνται στην νέα κοινωνική θέση που κατέλαβε και κυρίως στερείτε της ολοκληρωμένης προσωπικότητας. Η υπερβολική έμφαση στην τελειοποίηση μιας και μοναδικής σωματικής ικανότητας που θα πρέπει να δώσει ο αθλητής σε τόσο λίγο χρονικό διάστημα γίνεται σε βάρος της συνολικής ποιοτικής αναβάθμισής του.

Η υπερανάπτυξη μιας και μόνο σωματικής ικανότητας δε συνοδεύεται απ' την παράλληλη ανάπτυξη των υπόλοιπων ικανοτήτων οι οποίες παραμένουν ατροφικές και ακαλλιέργητες. Για παράδειγμα, ενώ η δημοσιότητα που έχουν απ' τα μέσα μαζικής ενημέρωσης είναι εφάμιλλη της νέας κοινωνικής θέσης , το μορφωτικό επίπεδο συνεχίζει να παραμένει χαμηλό. Η υπεραναπτυγμένη ικανότητα που απέκτησε ο αθλητής αποσπάστηκε από το σύνολο της προσωπικότητάς του , αντικειμενοποιήθηκε σε σχέση μ' αυτήν και τελικά κατέληξε να γίνει αντικείμενο εμπορεύματος.

Αυτή η υπερεξειδικευμένη ικανότητα αναπτύσσει από μόνη της την εξωτερική της νομιμότητα ,δηλαδή δεν συνδέεται πια με την οργανική ενότητα του αθλητή αλλά εμφανίζεται σαν αντικείμενο που το κατέχει και το εξωτερικεύει.

5.Στοιχεία από τον HPANTO ΚΩΝ/ΝΟ, university stad-press,1990.

Επίσης η γρήγορη κοινωνική επιτυχία των αθλητών έχει αντίκτυπο στα υπόλοιπα μέρη της κοινωνίας. Αυτά γοητευμένα από την ταχεία κοινωνική ανάδειξη των αθλητών νιώθουν ένοχα και απογοητευμένα για τις λανθασμένες επιλογές κυρίως αυτές που αφορούν την εργασία τους. Γι' αυτό συμβαίνει συχνά να έχουν χαμηλή υπόληψη για την εργασία τους επειδή αυτή αδυνατεί να τους χαρίσει την ποθούμενη γρήγορη κοινωνική εξέλιξη και καταξίωση. Τέλος η ολοένα αυξανόμενη διάδοση του αθλητικού τζόγου αποτελεί μια επικίνδυνη προοπτική για την ίδια την κοινωνία επειδή τα μέλη της προσπαθούν να οικοδομήσουν την ζωή τους βασιζόμενα στην τύχη και προσανατολισμένα στο ΕΥΚΟΛΟ ΚΕΡΔΟΣ (5). Ας περάσουμε όμως τώρα σε μια άλλη διάσταση του αθλητισμού που έχει σχέση με τον όρο « ποιότητα ». Τι είναι όμως πραγματικά η « ποιότητα » και πως μπορούμε να την ορίσουμε; Υπάρχουν αρκετοί ορισμοί που εξηγούν τι είναι η ποιότητα , όλοι όμως βλέπουν το θέμα από διαφορετική οπτική γωνία π.χ για έναν πωλητή αυτοκινήτων ποιότητα σημαίνει « ποιότητα απόδοσης » και βάση αυτού θα προσπαθεί να αποδείξει στον υποψήφιο αγοραστή γιατί η αγορά ενός αυτοκινήτου σπορ επιδόσεων είναι αγορά υψηλότερης ποιότητας από ένα αυτοκίνητο με ασθενικές επιδόσεις. Είναι πιθανόν όμως ο αγοραστής να χρησιμοποιεί το αυτοκίνητο κυρίως για μετακινήσεις μέσα στην πόλη , όπου οι επιδόσεις δεν παίζουν κανένα ρόλο, έτσι το δεύτερο αυτοκίνητο θα τον εξυπηρετούσε καλύτερα. Η ποιότητα λοιπόν σχετίζεται με την αξία τιμής προς χρήση, αυτό που λέμε « value for money ». Έτσι μπορούμε να πούμε ότι η ποιότητα αποτελεί το μέτρο με το οποίο το προϊόν ικανοποιεί τις πραγματικές ανάγκες του αγοραστή μέσα σ' ένα καθορισμένο όριο τιμής. (6)

1.8 Ποιότητα στον Αθλητισμό.

Ο Αθλητισμός ως κλάδος προϊόντων και υπηρεσιών έχει κάποια χαρακτηριστικά που κάνουν πολύ δύσκολη την αξιολόγηση της ποιότητας από τους καταναλωτές απ' ότι με άλλα προϊόντα ή αγαθά. Τα χαρακτηριστικά αυτά είναι τα εξής :

1.Ο Αθλητισμός είναι ΑΥΛΟΣ, άρα δεν μπορεί να μετρηθεί ή να δοκιμαστεί από τον υποψήφιο πελάτη πριν αγοραστεί. (6)

5.Στοιχεία από τον ΗΡΑΝΤΟ ΚΩΝ/ΝΟ, university stad-press 1990.

6.Άρθρο του Κωνσταντίνου Χουντή που δημοσιεύθηκε στο περιοδικό «ΠΡΟΠΟΝΗΤΗΣ» Τεύχος 6 ΜΑΡΤ.-ΑΠΡΙΛ.2000

2.Είναι ιδιαίτερα μεταβλητός, στο επίπεδο της απόδοσης, αφού δεν μπορεί να προβλεφθεί και έτσι είναι ανοικτός σε υποκειμενικές ερμηνείες.

3.Παράγεται και καταναλώνεται αμέσως. Ο αγοραστής είναι παρών στην παραγωγική διαδικασία αφού ο μη διαχωρισμός των φάσεων παραγωγής και κατανάλωσης καθιστούν αδύνατο τον έλεγχο του προϊόντος πριν την πώληση.

Κανένας αθλητικός οργανισμός στο δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα δεν μπορεί να είναι κερδοφόρος άρα και να επιβιώσει αν τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες που προσφέρει δεν είναι ποιοτικά. Είναι φυσικό ότι εάν δεν μπορέσουν να επιτύχουν πολλούς πόρους ποιοτικής αξιολόγησης από τους αγοραστές θα οδηγηθούν σε οικονομικό μαρασμό με όποια συνέπεια αυτό θα επιφέρει. (6)

Δυστυχώς στον αθλητικό κόσμο της χώρας μας η « ποιότητα » είναι μια άγνωστη λέξη. Η ανάγκη παροχής ποιοτικών υπηρεσιών μεγαλώνει , όσο οι καταναλωτές γίνονται πιο απαιτητικοί , ασκούν μεγαλύτερη κριτική και είναι πιο επιλεκτικοί στην διάθεση του ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ χρόνου τους.

Η έννοια της ποιότητας στηρίζεται σε μια φράση που χρησιμοποιείται πολύ στις μέρες μας και που πολλούς θα ξενίσει « πρώτα ο πελάτης ».

Θα προσπαθήσουμε τώρα να δούμε ποιοι είναι οι ΠΕΛΑΤΕΣ του αθλητισμού.

1. ΑΘΛΗΤΕΣ (επαγγελματίες – ερασιτέχνες).

- Μη ικανοί προπονητές
- Εγκαταστάσεις και εξοπλισμός ακατάλληλος και επικίνδυνος
- Απουσία ιατρικής και ψυχολογικής υποστήριξης
- Έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού στα αθλητικά κέντρα
- Μέτρια ή καθόλου επικοινωνία
- Ανταπόκριση σε παράπονα

2. ΘΕΑΤΕΣ

- Χώροι στάθμευσης αυτοκινήτων
- Έλλειψη στοιχειωδών χώρων υγιεινής
- Τεράστιες ουρές στα εκδοτήρια
- Εκδηλώσης βίας κ.α

Η έλλειψη ποιότητας στις υπηρεσίες συνεπάγεται (και έχει αποδειχτεί και στην χώρα μας) δραματική μείωση ζήτησης.

Ας μην ξεχνάμε ότι ο άνθρωπος πλέον έχει πληθώρα επιλογών για να περάσει τον ελεύθερο χρόνο του. (6)

6.Άρθρο του Κωνσταντίνου Χουντή που δημοσιεύθηκε στο περιοδικό «ΠΡΟΠΟΝΗΤΗΣ» Τεύχος 6 ΜΑΡΤ.-ΑΠΡΙΑ.2000,

Τα συστήματα ποιότητας είναι συστατικά μέρη γενικότερων διοικητικών συστημάτων με σκοπό την ικανοποίηση συγκεκριμένων ποιοτικών κριτηρίων. Η συντριπτική πλειοψηφία των αθλητικών οργανισμών δεν έχει αναπτύξει επαρκή διοικητικά συστήματα και δεν διαθέτει τους ειδικούς επιστήμονες που θα μπορούσαν να καθιερώσουν τις απαραίτητες διαδικασίες ποιότητας. Οι καταναλωτές αθλητικών υπηρεσιών είναι οι λεγόμενοι « ειδικοί χρήστες »,δηλαδή δεν μπορούν να θέσουν προδιαγραφές όπως π.χ οι αγοραστές άλλων προϊόντων όπου το προϊόν βγαίνει ύστερα από έρευνα της αγοράς. Αυτός είναι και ο βασικός λόγος για τον οποίο τα Συστήματα Διασφάλισης ποιότητας 150 9000 αναπτύχθηκαν και διαδόθηκαν σε περιπτώσεις συμβολαίων όπου ο αγοραστής απαιτεί την πιστοποίηση σύμφωνα με τα πρότυπα κάποιου συστήματος ποιότητας. Η ώρα της ποιότητας στον αθλητισμό έχει πλέον φτάσει και θα πρέπει όλοι οι φορείς να προετοιμαστούν για την ολοένα αυξημένη ζήτηση ποιοτικότερων υπηρεσιών. Ακολουθώντας το δρόμο της ποιότητας θα πρέπει να περιμένουμε ουσιαστικά οφέλη , όχι μόνο οικονομικά αλλά και ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ αφού δεν θα πρέπει να ξεχνάμε τον ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΡΟΛΟ του αθλητισμού.

Εάν υπάρχει ποιότητα στον αθλητισμό ,θα υπάρξει ποιότητα και στην ζωή μας.(6)

1.9 Επιστημονικές μελέτες για τα οφέλη του Αθλητισμού.

ΑΛΛΑ ΟΦΕΛΗ ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ (Ψυχολογικά)

Σημαντική είναι η επίδραση της άσκησης σε διάφορους παράγοντες της προσωπικότητας. Για παράδειγμα η απόκτηση καλής φυσικής κατάστασης συμβάλλει στην αύξηση της αυτοπεποίθησης των ατόμων με καρδιακά νοσήματα. Αυτό συνδέεται με την μείωση συμπτωμάτων της κατάθλιψης. Η άσκηση μπορεί να βοηθήσει στην μείωση της κατάθλιψης που είναι αποτέλεσμα μιας μετεγχειρητικής διαδικασίας όπως π.χ μετά από μια εγχείρηση ανοικτής καρδιάς, διότι αυτή συμβάλλει στην αποκατάσταση της φυσικής βλάβης και επιπλέον αποκαθιστά στο άτομο την χαμένη ή μειωμένη σωματική αυτοπεποίθηση. (7)

6.Άρθρο του Κωνσταντίνου Χουντή που δημοσιεύθηκε στο περιοδικό «ΠΡΟΠΟΝΗΤΗΣ» Τεύχος 6 ΜΑΡΤ.-ΑΠΡΙΛ.2000

7.Επιστημονικό άρθρο που δημοσιεύθηκε στο περιοδικό «Η Ελλάδα σε κίνηση» σελ.54 του DR. ΙΩΑΝΝΗ ΖΕΡΒΑ- Καθηγητή ΤΕΦΑΑ του Παν/μίου Αθηνών.

Με άλλα λόγια, βοηθάει το άτομο να επιστρέψει στην φυσιολογική του κατάσταση και να αναλάβει ρόλο στην κοινωνία (Seefeldt 1986).

Τα αποτελέσματα άλλων ερευνών έδειξαν θετική επίδραση της άσκησης στη ψυχική διάθεση του ατόμου και σε χαρακτηριστικά όπως ο νευρωτισμός και η συναισθηματική σταθερότητα , καθώς και σε άλλες πλευρές της προσωπικότητας ,όπως η επιθετικότητα και η συμπεριφορά τύπου Α. Σύμφωνα με επιδημιολογικές και κλινικές έρευνες , η συμπεριφορά τύπου Α θεωρείται παράγοντας κινδύνου για μελλοντικές καρδιαγγειακές Παθήσεις (Rodin R. Plante 1987). Επίσης ένας μεγάλος αριθμός ερευνών έδειξε ότι άτομα που παρακολουθούσαν προγράμματα φυσικής δραστηριότητας είχαν υψηλότερες τιμές στην αυτοεκτίμηση σε σύγκριση με άτομα που δεν γυμνάζονταν.

Αξίζει να σημειωθεί ότι τα άτομα με καλή φυσική κατάσταση είχαν τις υψηλότερες τιμές αυτοεκτίμησης έναντι άλλων ατόμων που παρουσιάζουν άλλες κινητικές ικανότητες. Τεράστιας σημασίας είναι επίσης τα αποτελέσματα της άσκησης στην αυτοεκτίμηση σε παιδιά με ειδικές ανάγκες, όπου η βελτίωση ήταν σημαντική.(Graber 1986).

Η ψυχική διάθεση είναι δυνατό να επηρεασθεί και από άλλους παράγοντες π.χ από το ψυχολογικό όφελος που έχει κανείς βάζοντας κάποιους στόχους και κάνοντας προσπάθεια να βελτιώσει την φυσική του κατάσταση ή να γίνει καλύτερος σε μια δραστηριότητα. Αυτό έχει σχέση με ένα χαρακτηριστικό της ανθρώπινης προσωπικότητας το οποίο ο Bendura ονομάζει αυτοαποτελεσματικότητα δηλ. το πώς ένα άτομο αντιλαμβάνεται τη φυσική ή ψυχική του κατάσταση και απόδοση.

Η αυτοαποτελεσματικότητα δεν σχετίζεται απαραίτητως με τις πραγματικές φυσιολογικές τιμές στον οργανισμό (π.χ με την βελτίωση της αντοχής) αλλά το άτομο αισθάνεται ότι αποδίδει , γεγονός που του δημιουργεί διάθεση να θέσει υψηλότερους στόχους και να καταβάλει μεγαλύτερη προσπάθεια για να τους επιτύχει. σε ότι αφορά την σχέση σωματικής άσκησης και γνωστικών λειτουργιών, τα αποτελέσματα των ερευνών έδειξαν ότι υπάρχει θετική σχέση, υπό την έννοια ότι τα φυσιολογικά επίπεδα της φυσικής δραστηριότητας και άσκησης όχι μόνο δεν βλάπτουν τις γνωστικές διαδικασίες και κάτ' επέκταση και την πνευματική απόδοση , αλλά αντίθετα κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις διευκολύνουν τις εγκεφαλικές λειτουργίες και συνεπώς την απόδοσή τους (Tomporowski & Ellis 1981 , Zervas & Stambulova 1991). (7)

7.Επιστημονικό Άρθρο που δημοσιεύθηκε στο περιοδικό « Η Ελλάδα σε κίνηση » σελίδα 54 του DR.ΙΩΑΝΝΗ ΖΕΡΒΑ – Καθηγητή ΤΕΦΑΑ του Παν/μίου Αθηνών

Το γενικό συμπέρασμα που προκύπτει από την πραγματοποίηση της συνεχούς άσκησης είναι :

- 1) Η άσκηση συμβάλλει στην μείωση του άγχους και της κατάθλιψης και γενικά στη βελτίωση του « προφίλ » ψυχικής διάθεσης .
- 2) Αν και είναι δύσκολο να εξαχθούν συγκεκριμένα συμπεράσματα σχετικά με διάφορους ποιοτικούς και ποσοτικούς παράγοντες που αφορούν στη σωματική άσκηση , είναι φανερό ότι τα αποτελέσματα καθορίζονται σε ένα μεγάλο βαθμό από το είδος , την ένταση, την συχνότητα και την διάρκεια των προγραμμάτων άσκησης τα οποία πρέπει να προσαρμόζονται στις δυνατότητες του κάθε ατόμου.
- 3) Η άσκηση επιδρά θετικά σε παράγοντες της προσωπικότητας μεταξύ των οποίων είναι η αυτοεκτίμηση , η αυτοπεποίθηση , η αποτελεσματικότητα και η συμπεριφορά Τύπου Α (εξηγήθηκε πιο πάνω) και
- 4) Τα αίτια και οι μηχανισμοί που προκαλούν μεταβολές στην ψυχική διάθεση δεν είναι σαφή και χρήζουν περαιτέρω μελέτης.(7)

1.10 Ανάλυση Ολυμπιακών Αγώνων ΑΘΗΝΑ 2004 – Φορείς που συμβάλλουν.

Όταν η Αθήνα παρέλαβε την Ολυμπιακή Σημαία στην Τελετή λήξης στο Σίδνει , ανέλαβε για πολύπλοκη οργανωτική σκυταλοδρομία . Η διοργάνωση της σημαντικότερης αθλητικής διοργάνωσης στο κόσμο, η οποία πραγματοποιείται κάθε τέσσερα χρόνια , απαιτεί την εκτέλεση μεγάλου αριθμού εξαιρετικά πολύπλοκων ενεργειών , οι οποίες θα πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί ενός συγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος.

Η Ο.Ε.Ο.Α « Αθήνα 2004 » , σε στενή συνεργασία με την Ελληνική Κυβέρνηση , εργάζεται φιλόπονα για να ανταποκριθεί στα χρονοδιαγράμματα των προετοιμασιών. (8)

7.Επιστημονικό Άρθρο που δημοσιεύθηκε στο περιοδικό « Η Ελλάδα σε κίνηση » σελίδα 54 του DR.ΙΩΑΝΝΗ ΖΕΡΒΑ – Καθηγητή ΤΕΦΑΑ του Παν/μίου Αθηνών

8. Στοιχεία από INTERNET : [www.athens2004 .gr / organization / eisagogi.htm/](http://www.athens2004.gr/organization/eisagogi.htm/)

Στόχος της είναι να εξασφαλίσει την άψογη συνεργασία και λειτουργία των 27 τομέων εκτέλεσης του επιχειρησιακού σχεδίου για τους αγώνες από την 13^η έως την 29^η Αυγούστου 2004.

Η Αθήνα επιλέχθηκε ως η επόμενη διοργανώτρια πόλη των ολυμπιακών αγώνων της 5^{ης} Σεπτεμβρίου 1997 στη Λοζάννη της Ελβετίας .

Την ίδια μέρα , υπεγράφη η Σύμβαση Διοργανώτριας Πόλης για τους αγώνες της 28^{ης} Ολυμπιάδας του 2004. Αξίζει να σημειωθεί ότι το ΠΕΚΙΝΟ θα αναλάβει την ολυμπιάδα του 2008.

Κατά την διάρκεια των 17 ημερών των ολυμπιακών αγώνων τον Αύγουστο του 2004 , 11.000 περίπου αθλητές και αθλήτριες , συνοδευόμενοι από 5.000 προπονητές , φυσιοθεραπευτές , αρχηγούς ομάδων κ.τ.λ από περίπου 200 χώρες θα αγωνιστούν σε 28 αθλήματα και 296 αγωνίσματα . Δύο εβδομάδες μετά την ολοκλήρωση των ολυμπιακών αγώνων η Αθήνα θα καλωσορίσει τους καλύτερους αθλητές στον κόσμο με Αναπηρία στην σημαντικότερη διοργάνωση , τους ΠΑΡΑΟΛΥΜΠΙΑΚΟΥΣ ΑΓΩΝΕΣ .

Παραολυμπιακοί αγώνες είναι οι αντίστοιχοι ολυμπιακοί αγώνες αθλητών με αναπηρία. Ο όρος παραολυμπιακοί αγώνες προκύπτει από τις λέξεις « Παράλληλα – ολυμπιακοί αγώνες ».

Οι πρώτοι αγώνες αθλητών με αναπηρία διοργανώθηκαν το 1948 στο Stoke Manetville της Αγγλίας ενώ οι πρώτοι θερινοί παραολυμπιακοί αγώνες στη Ρώμη το 1960. Έκτοτε έχουν γίνει 7 χειμερινές και 11 θερινές διοργανώσεις με τελευταία τους παραολυμπιακούς αγώνες του Σίδνεϊ το 2000.

Οι 8^{οι} χειμερινοί παραολυμπιακοί αγώνες θα πραγματοποιηθούν το Μάρτιο του 2002 στο Salt Lnkt City των Η.Π.Α .

Στην συνέχεια μπορούμε να δούμε ποιοι είναι οι φορείς που συμβάλουν για την όλη διοργάνωση των ολυμπιακών αγώνων.

Ακολουθεί σχεδιάγραμμα (1) που θα εξηγηθεί στην συνέχεια. (8)

---

8. Στοιχεία από INTERNET : [www.athens 2004 .gr / organization / eisagogi.htm/](http://www.athens2004.gr/organization/eisagogi.htm/)

ΦΟΡΕΙΣ ΠΟΥ ΣΥΜΒΑΛΛΟΥΝ

• ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΑΘΛΗΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ

ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

ΔΙΕΘΝΕΙΣ
ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΕΣ

ΔΙΑΡΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΜΟΡΦΩΤΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ
ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

ΔΙΕΘΝΕΙΣ
ΟΛΥΜΠΙΑΚΕΣ
ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ

ΥΠΟΥΡΓΙΚΟ

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΔΙΕΘΝΗΣ
ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΑ

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΕΣ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΕΣ ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ

ΔΙΥΠΟΥΡΓΙΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΕΘΝΙΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΗ

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΘΗΝΑ 2004

ΔΗΜΟΣ
ΑΘΗΝΑΙΩΝ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΕΘΝΙΚΗ ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ – ΑΘΗΝΑ 2004

ΆΛΛΟΙ
ΔΗΜΟΙ

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ
ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΕΣ

• ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΦΟΡΕΙΣ

ΤΟΠΙΚΟΙ ΑΘΛΗΤΙΚΟΙ

« ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ – ΑΘΗΝΑ 2004. Έχει την ευθύνη της διοργάνωσης των Ολυμπιακών Αγώνων στην Αθήνα το 2004 και στο πλαίσιο αυτό, το συντονισμό των φορέων που θα συμβάλλουν στην προετοιμασία και τη διοργάνωσή τους. Βλέπουμε δηλαδή ότι οι εμπλεκόμενοι φορείς είναι η Κυβέρνηση, (με τα Υπουργεία κ.α όπως αποτυπώνονται πιο πάνω), οι Διεθνείς Αθλητικοί φορείς, η Τοπική Αυτοδιοίκηση και οι Τοπικοί Αθλητικοί φορείς.

Η Οργανωτική Επιτροπή Ολυμπιακών Αγώνων – Αθήνα 2004 έχει την ευθύνη της όλης διοργάνωσης και αποβλέπει στο συντονισμό των φορέων που θα συμβάλλουν στην προετοιμασία και τη διοργάνωσή τους.

(8)

8. Στοιχεία από INTERNET : [www.athens2004.gr / organization / eisagogi.htm/](http://www.athens2004.gr/organization/eisagogi.htm/)

ΜΕΡΟΣ Β'

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΟΝ ΔΗΜΟ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ – ΤΑ ΑΘΛΗΤΙΚΑ ΣΩΜΑΤΕΙΑ ΣΤΗΝ ΜΕΣΣΗΝΙΑ – ΚΡΙΤΙΚΕΣ.

1.1 Υφιστάμενη κατάσταση στον Δήμο Καλαμάτας (Εγκαταστάσεις – Δραστηριότητες).

Στον Δήμο της Καλαμάτας υπεύθυνος για τον αθλητισμό και όλες τις αθλητικές δραστηριότητες είναι ο οργανισμός άθλησης και νεολαίας του Δήμου Καλαμάτας . Ο οργανισμός αυτός αξίζει να σημειωθεί ότι δεν στεγάζεται εντός του Δημαρχείου, αλλά εκτός αυτού και συγκεκριμένα στην περιοχή του Ανατολικού στρατοπέδου στην « ΤΕΝΤΑ ».

Ο Δήμος Καλαμάτας έχει υπό τον έλεγχό του και συνάμα έχει δικαιοδοσίες σε αρκετές αθλητικές εγκαταστάσεις στην πόλη. Μπορούμε λοιπόν να καταγράψουμε ποια γήπεδα – εγκαταστάσεις ανήκουν στον Δήμο :

1. Γήπεδο ποδοσφαίρου Ανατολικού Στρατοπέδου
2. Γήπεδο ποδοσφαίρου « Γ.Λουκαρέας » στην τοποθεσία κοντά στο Κ.Τ.Ε.Λ
3. Γήπεδο ποδοσφαίρου Παραλίας στην τοποθεσία των Σφαγείων
4. Γήπεδο ποδοσφαίρου στην τοποθεσία του Κορδιά.

Επίσης υπό τον έλεγχό του ανήκουν :

1. Το κλειστό γήπεδο μπάσκετ «ΤΕΝΤΑ» στην τοποθεσία του Αν. Στρατοπέδου
2. Το κλειστό γήπεδο μπάσκετ – βόλεϊ ,το οποίο βρίσκεται εντός του Εθνικού Σταδίου της Καλαμάτας.

Επίσης είναι υπό την διοίκησή του το Εθνικό Στάδιο της Καλαμάτας το οποίο περιλαμβάνει γήπεδο ποδοσφαίρου , κλειστό μπάσκετ – βόλεϊ.

Παραπλεύρως υπάρχουν όχι κλειστά γήπεδα μπάσκετ.

Αξίζει να σημειωθεί ότι στο εθνικό στάδιο υπάρχουν αποδυτήρια και εντός κλειστού χώρου υπάρχει έκταση με ταρτάν (ειδικός τάπητας για αθλητές στίβου) σε περιπτώσεις κακοκαιρίας.

Επιπλέον λειτουργεί και αίθουσα με βάρη, αίθουσα σάουνας κ.τ.λ .

Στην τοποθεσία « ΤΕΝΤΑ » υπάρχουν και γήπεδα τένις. Ακόμη υπάρχουν γήπεδα μπάσκετ και τένις στο Πάρκο της Καλαμάτας για την άθληση της νεολαίας και όχι μόνο. Τέλος υπό την δικαιοδοσία του είναι τα προαύλια γήπεδα μπάσκετ που υπάρχουν σε δημοτικά – γυμνάσια – λύκεια του Δήμου Καλαμάτας.

Αυτές σε γενικές γραμμές είναι οι εγκαταστάσεις που έχει στην δικαιοδοσία του ο Δήμος Καλαμάτας.

Άρα λοιπόν υπεύθυνος για τον αθλητισμό είναι ο Αθλητικός Οργανισμός του Δήμου ο οποίος έχει δικό του προϋπολογισμό .

Μπορούμε να παρατηρήσουμε κοιτώντας τον προϋπολογισμό (βλέπε παράρτημα σελ. 352-353)ότι στον κωδικό 212.5 ο οποίος έχει τίτλο «Προαιρετικές επιχορηγήσεις σε αθλητικούς οργανισμούς και σωματεία» διατίθενται ένα ποσό για την οικονομική εξυπηρέτηση των αθλητικών σωματείων.

Από την άλλη πλευρά , ο αθλητικός οργανισμός επιχορηγείται από την Γενική Γραμματεία Αθλητισμού.

Ο Αθλητικός Οργανισμός του Δήμου Καλαμάτας όπως είναι φυσικό είναι διοργανωτής των προγραμμάτων του ΜΑΖΙΚΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ (θα γίνει ιδιαίτερη μνεία σε άλλο μέρος) .

Ο Οργανισμός οργανώνει αγώνες βόλεϊ, μπάσκετ, γυμναστικές επιδείξεις και χορευτικά , τα οποία τα προγραμματίζει με μεγάλη επιτυχία.

Όμως οι δραστηριότητες του Οργανισμού δεν σταματούν εδώ. Ο Οργανισμός διοργάνωσε στις 14 ως τις 16 Απριλίου 2000 μια σημαντική εκδήλωση, το 8^ο διεθνές μίτινγκ γυμναστικής με την συμμετοχή 15 χωρών. Ο Δήμος της Καλαμάτας έγινε αρωγός σε μια πολύ καλή διοργάνωση. Στους αγώνες πήραν μέρος μεγάλα ονόματα. Ήταν μια εκδήλωση υψηλού επιπέδου. Οι 15 χώρες που πήραν μέρος ήταν: ΙΣΠΑΝΙΑ – ΛΕΥΚΟΡΩΣΙΑ – ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ – ΓΑΛΛΙΑ – ΠΟΛΩΝΙΑ – ΟΥΓΓΑΡΙΑ – ΓΕΡΜΑΝΙΑ – ΙΣΡΑΗΛ – ΚΑΝΑΔΑΣ – ΣΛΟΒΑΚΙΑ – ΙΑΠΩΝΙΑ – ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ – ΣΟΥΗΔΙΑ – ΡΩΣΙΑ ΚΑΙ ΕΛΛΑΔΑ.

Γενικά οι δραστηριότητες του οργανισμού είναι πολλές ακόμα όπως π.χ. διοργάνωση ιστιοπλοϊκών αγώνων , κ.α.

Ας περάσουμε όμως να πούμε και για τον ρόλο της Νομαρχίας στον τομέα του αθλητισμού.

Στην Νομαρχία υπάρχει η Διεύθυνση Αθλητισμού , η οποία ασκεί εποπτείες στα αθλητικά σωματεία του Νομού για όλες τις κατηγορίες.

Από εκεί διεθνώς εκδίδονται όλες οι άδειες για αγώνες πρωταθλημάτων όλων των κατηγοριών. Συγκροτείται μια επιτροπή η οποία κάθε χρόνο (τον μήνα ΑΥΓΟΥΣΤΟ) ελέγχει όλους τους αθλητικούς χώρους του Νομού και δίνει την άδεια καταλληλότητας τους για την διεξαγωγή των πρωταθλημάτων .

Η Νομαρχία σε κάποιες μόνο ΕΚΤΑΚΤΕΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ δίνει επιχορήγηση σε αθλητικά σωματεία (π.χ. τουρνουά) , όταν βέβαια έχει κάποιο πλεόνασμα στα έσοδά της , αλλά η τελική απόφαση δίνεται από το νομαρχιακό συμβούλιο.

Οι επιχορηγήσεις των αθλητικών σωματείων δίνονται από την Γενική Γραμματεία Αθλητισμού είτε μέσω των ομοσπονδιών τους , είτε απευθείας στα σωματεία μέσω του Ο.Π.Α.Π.

Η Γενική Γραμματεία δίνει κονδύλια στον Ο.Π.Α.Π και ο Ο.Π.Α.Π (Οργανισμός προγνωστικών αγώνων ποδοσφαίρου) τα τοποθετεί σε λογαριασμούς των σωματείων. Επίσης όταν διοργανώνονται κάποια μίτινγκ – τουρνουά (π.χ. παπαφλέσσεια) ή κάποιες διάφορες εκδηλώσεις η Νομαρχία συμμετέχει με κάποια οικονομική ενίσχυση. Αυτή ήταν σε γενικές δραχμές η όλη υφιστάμενη κατάσταση στον τομέα του αθλητισμού στον Νομό Μεσσηνίας και του ρόλου του αθλητικού οργανισμού του Δήμου αλλά και της Νομαρχίας.

1.2 Ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην Ανάπτυξη του Αθλητισμού – Προτάσεις.

Ποιος όμως ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην ανάπτυξη του Αθλητισμού ;

Ας δούμε τις απόψεις του κυρίου Γιάννη Κοπιτά προέδρου του αθλητικού οργανισμού του Δήμου Αργυρούπολης : « Η τοπική αυτοδιοίκηση μέσα στο νέο τοπίο που διαμορφώνεται, με την θεσμική κατοχύρωση του ρόλου της ως αυτόνομη διοικητική μονάδα στα πλαίσια του δημοκρατικού προγραμματισμού και της αποκέντρωσης, οφείλει να αναδεικνύει τον αθλητισμό ως βασική συνιστώσα της δράσης με στόχο την βελτίωση της ποιότητας ζωής των δημοτών. Οφείλουμε τόσο ως οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης, όσο και ως μαχόμενοι ενεργοί πολίτες, να δημιουργούμε καθημερινά όρους αλλά και προϋποθέσεις για μια πιο ουσιαστική και ολοκληρωμένη παρέμβαση. Ο αθλητισμός είναι ένα από τα θεμέλια μιας πόλης που θέλει να έχει μέλλον. Η υπόθεση του αθλητισμού πρέπει να είναι υπόθεση των πολιτών και όχι υπόθεση ατόμων ή και μηχανισμών που μοναδικό τους σκοπό έχουν το κέρδος, αξιοποιώντας την θεσμική ανεπάρκεια και την έλλειψη οργάνωσης. Μέχρι σήμερα το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας του αθλητισμού είναι αναχρονιστικό , και δεν ανταποκρίνεται στις επιθυμίες του κοινωνικού συνόλου. Πιστεύω ότι το νέο αθλητικό νομοσχέδιο που η κυβέρνηση φέρνει στη Βουλή έστω και μετά από 23 χρόνια, θα μπει τάξη, στη μεγάλη υπόθεση της ανάπτυξης του αθλητισμού. Αλλά πέρα από το θεσμικό επίπεδο, πρέπει και η κοινωνία να πάρει την υπόθεση αυτή στα χέρια της, μέσα από τη δημιουργία δομών που στόχο έχουν τη μεγαλύτερη συμμετοχή των πολιτών αλλά και τον κοινωνικό έλεγχο, και ο ρόλος της Τ.Α.Α' και Β' βαθμού είναι καθοριστικός. Πέρα όμως από τις διαπιστώσεις, την στρεβλή ανάπτυξη, αλλά και τις αδυναμίες που ο ελληνικός αθλητισμός έχει, υπάρχει η θετική και με μεγάλες επιτυχίες διάκριση των αθλητών μας σε όλα τα επίπεδα. Οι επιτυχίες των ελληνικών ομάδων σε πανευρωπαϊκές αλλά και σε παγκόσμιες διοργανώσεις , δίνουν σε όλους μας , την δύναμη,

την ελπίδα και το κουράγιο να συνεχίσουμε με μεγαλύτερη πίστη, ανοίγοντας νέους δρόμους στην τοπική κοινωνία , μέσα από την συνεργασία με τους αθλητικούς φορείς της πόλης μας. Μία συνεργασία που πρέπει να έχει μόνιμα χαρακτηριστικά και να στηρίζεται πάνω στο νέο αθλητικό δόγμα που είναι : « Η ισότιμη και ισόρροπη ανάπτυξη του σχολικού , του μαζικού και του σωματειακού – ερασιτεχνικού αθλητισμού ». Η Τοπική Αυτοδιοίκηση σήμερα πρέπει να αξιοποιεί όλες τις αρμοδιότητες που έχει, με στόχο την ανατροπή του μοντέλου ανάπτυξης, που είχε σαν κεντρικό στοιχείο το οικονομικό αποτέλεσμα – κέρδος , και όχι τον άνθρωπο και την ποιότητα ζωής του. Το μοντέλο αυτό οδήγησε τον άνθρωπο να ζει σε χώρους περιορισμένους, χωρίς να υπάρχει η αναγκαία κοινωνική υποδομή (ελεύθεροι χώροι – ελάχιστες αθλητικές εγκαταστάσεις). Η ανάπτυξη αυτή είναι που οδήγησε σταδιακά τον άνθρωπο στην εσωστρέφεια , την μοναξιά, την απομόνωση , την περιθωριοποίηση και τον περιορισμό της φυσικής κίνησης και δραστηριότητας. Ο αγώνας της Αυτοδιοίκησης είναι πολύπλευρος. Πρέπει να διορθώσουμε τα λάθη του παρελθόντος , να κερδίσουμε το χαμένο χρόνο, να αναπτύξουμε τις υποδομές μας με γρήγορους ρυθμούς , να ετοιμάσουμε το αθλητικό δυναμικό της Πόλης μας για τις μελλοντικές μεγάλες επιτυχίες στον αθλητισμό σε διεθνή σκηνή. Πρέπει να παραδώσουμε στις επόμενες γενιές πολύ καλύτερες συνθήκες από αυτές που εμείς παραλάβαμε. Είναι γνωστό σε όλους μας, ότι με τον αθλητισμό γαλουχήθηκαν κοινωνίες ολόκληρες. Από τα αρχαία χρόνια το πρότυπο του ολοκληρωμένου ανθρώπου ήταν το « Νους υγιής εν σώματι υγιή ». Η αθλητική αγωγή, η διαμόρφωση αθλητικού πνεύματος, η καλλιέργεια των αθλητικών ιδανικών, η άμιλλα, η ανιδιοτέλεια , η δικαιοσύνη, η τόλμη, η συμφιλίωση, η ειρήνη, ήταν τα χαρακτηριστικά του ελληνικού πνεύματος και δεν πρέπει να έχουν μόνο μουσειακή αξία, πρέπει οι αξίες να επικαιροποιηθούν , και οι έννοιες να αποκτήσουν το πραγματικό τους νόημα, μέσα από την εφαρμογή τους στη σύγχρονη πραγματικότητα. Και όσο οι αξίες και τα ιδανικά γίνονται κτήμα των πολιτών, τόσο η κοινωνία η ίδια θα έρχεται σε σύγκρουση με τους νόμους της αγοράς, που εμπορευματοποιούν την ποιότητα και μετατρέπουν τον αθλητισμό σε καταναλωτικό προϊόν. Πιστεύω, ότι απαιτούνται τομές αλλά και ρήξεις, με στόχο την ανατροπή των λογικών εκείνων που βλέπουν τον Αθλητισμό, ως βιοποριστικό επάγγελμα και τον πολίτη ως προϊόν, χρειάζεται ρήξη με τις αντιλήψεις εκείνες που βλέπουν την « ανάπτυξη » του Αθλητισμού μόνο μέσα από τους μηχανισμούς της αδιαφάνειας, των πελατειακών σχέσεων ,και της φαυλότητας. Όσο η εμπορευματοποίηση του Αθλητισμού διεισδύει, σε όλο το φάσμα των αθλημάτων, τόσο πρέπει, η Τοπική Αυτοδιοίκηση και η Πολιτεία να απαντούν με επέκταση των προγραμμάτων Μαζικής Άθλησης για το σύνολο των πολιτών,

στηρίζοντας πιο ουσιαστικά τον ερασιτεχνικό – σωματειακό αθλητισμό. Μέσα από την εφαρμογή των προγραμμάτων Μ.Α. πρέπει να στοχεύουμε και στη δημιουργία αλλά και ανάπτυξη μικρών τοπικών κινήματων άθλησης, ανά γειτονιά, που συμβάλουν στην επανασυσπείρωση του κοινωνικού ιστού, αλλά και δίνουν τη δυνατότητα στους συμπολίτες μας να συμμετέχουν σε όλες τις διεργασίες που συντελούνται σε τοπικό επίπεδο, σε μια εποχή που το στοιχείο της συμμετοχής είναι ανύπαρκτο. Όσο η Τ.Α αναπτύσσει τα προγράμματα Μ.Α. τόσο θα υποχωρούν οι αντιλήψεις που αναπτύχθηκαν όλα αυτά τα χρόνια, κυρίως λόγω έλλειψης θεσμικού πλαισίου και που δόθηκε η δυνατότητα να έχουμε επάρκεια παραγόντων χωρίς να έχουμε αθλούμενους, ή να έχουμε αθλητικούς δημοτικούς χώρους και να είναι απρόσιτη για την πλειοψηφία των που θέλουν να αθληθούν λόγω των στεγανών που δημιουργήθηκαν από την αποκλειστική χρήση κάποιων συλλόγων ή παραγόντων, φαινόμενο που οφείλεται αποκλειστικά στην ατομία των Ο.Τ.Α. φοβούμενοι το πολιτικό κόστος. Η ορθολογική χρήση των αθλητικών εγκαταστάσεων, για όλους τους πολίτες, η κατανομή των ωρών τόσο για μαζική άθληση που πρέπει να διεξάγεται μόνο από τους Ο.Τ.Α αλλά και η χρησιμοποίηση των εγκαταστάσεων για τον Σωματειακό αθλητισμό χωρίς να παρεμποδίζεται η λειτουργία τους είναι η λύση στα προβλήματα που δημιουργούνται σχεδόν καθημερινά λόγω έλλειψης αθλητικών χώρων. (9) Ο σύγχρονος αθλητισμός με την άκρατη εμπορευματοποίηση άλλαξε την φυσιογνωμία του. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση σήμερα, όσο ποτέ, έχει υποχρέωση να εμποδίσει την εξέλιξη αυτή και να συμβάλλει στη δημιουργία των τοπικών δυνατοτήτων για την άθληση όλων των πολιτών, προσφέροντάς τους εγκαταστάσεις, δυνατότητες και προοπτικές μέσα από προγράμματα και θεσμούς, ώστε να αθλούνται και να γυμνάζονται όλοι οι πολίτες, γιατί στα αθλήματα « δεν γυμνάζεις το σώμα σου μονάχα, γυμνάζεις πάνω απ' όλα την ψυχή σου ». Στα ομαδικά αθλήματα μαθαίνεις : να είσαι έτοιμος, να συγκρατιέσαι, να περιμένεις την κατάλληλη στιγμή, να θυσιάζεις τις ατομικές χαρές ή προτιμήσεις για τις ανάγκες της ομάδας. Με την μέθοδο αυτή μονάχα μπορείς να προετοιμαστείς για το μεγάλο παιχνίδι αργότερα, της δημόσιας ζωής. Στο γνήσιο αθλητικό ιδεώδες δεν υπάρχουν νικητές και ηττημένοι, νικητής βγαίνει το πνεύμα του αθλητισμού και της ομαδικής συνύπαρξης. Οφείλουμε να δημιουργήσουμε τις δυνατότητες για ανάπτυξη του σωματειακού αθλητισμού στην τοπική κοινωνία όπως και του μαζικού. (10)

---

9. Απόψεις του Γιάννη Κοπιτά – Προέδρου Αθλητικού Οργανισμού του Δήμου Αργυρουπόλεως

10. Παρέμβαση του Ι. Αμοιρίδη (μέλος Δ.Σ ΚΕΔΚΕ – ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ) σε συνέδριο της ΚΕΔΚΕ το 1999.

Σημαντική συμβολή προς αυτή την κατεύθυνση αποτελούν οι ΑΘΛΗΤΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ οι οποίοι επιβάλλεται να ιδρυθούν σε κάθε δήμο και οι οποίοι σκοπεύουν όπως και ο αθλητικός οργανισμός του εκάστοτε δήμου : - να εθίσουν τους πολίτες στον Αθλητισμό , διοργανώνοντας συναντήσεις και αναπτύσσοντας σχέσεις φιλίας μεταξύ των αθλούμενων , προάγοντας έτσι το πνεύμα της άμιλλας και τον συναγωνισμό .

- Να καλλιεργήσουν τον Μαζικό Αθλητισμό, να στηρίζει τη λειτουργία των ΤΟΠΙΚΩΝ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΙΚΩΝ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ και κυρίως τις προσπάθειές τους για ανάπτυξη των τμημάτων ΥΠΟΔΟΜΗΣ, γιατί αποτελούν βασικές αρχές για την ανάπτυξη του Ελληνικού Αθλητισμού.- Να προβούν στην κατασκευή , συντήρηση και λειτουργία όλων εκείνων των αθλητικών εγκαταστάσεων που αποβλέπουν στην άνετη και σύγχρονη άσκηση των αθλούμενων ανεξάρτητα από ηλικία και φύλλο.

Η επιτυχία των αθλητικών οργανισμών θα υλοποιηθεί λειτουργώντας με αυτοτελή νομική μορφή, με αυτοδιαχείριση , με εξειδικευμένους συνεργάτες τόσο σε Διοικητικό όσο και σε αγωνιστικό τομέα. Ιδιαίτερο βάρος οφείλουμε να δείξουμε στην άθληση για τα άτομα με ειδικές ανάγκες. Με τον νέο αθλητικό νόμο 2725/99 στο άρθρο 50(θα γίνει ειδική μνεία και πιο κάτω) προβλέπεται ότι : Η Γ.Γ.Α μπορεί να επιχορηγεί οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης Α' και Β' βαθμίδας για την αντιμετώπιση δαπανών οργάνωσης ή συμμετοχής σε αθλητικές διοργανώσεις καθώς και για την εκτέλεση αθλητικών έργων ή για την συντήρηση εγκαταστάσεων.

Επίσης μπορεί να επιχορηγεί τους Ο.Τ.Α για αθλητικούς σκοπούς που αφορούν την έρευνα και την επιμόρφωση ύστερα από εισήγηση του Ελληνικού Κέντρου Αθλητικής Έρευνας και Τεχνολογίας ή της Εθνικής Επιτροπής Σχολικού Αθλητισμού και Ολυμπιακής Παιδείας της οποίας μέλη είναι και εκπρόσωποι των Ο.Τ.Α .

Ο Αθλητισμός πρέπει να αποτελεί πρωταρχικό μέλημα και υποχρέωση των Ο.Τ.Α στις κοινωνίες μας. Και τούτο γιατί, τα αθλητικά δρώμενα είναι μονόδρομος και ευτυχέστερες και υγιέστερες κοινωνίες χωρίς βία και ψευδεπίγραφες απολαύσεις. (10)

---

10. Παρέμβαση του Ι.Αμοιρίδη (μέλος Δ.Σ ΚΕΔΚΕ – ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ)σε συνέδριο της ΚΕΔΚΕ το 1999

Έτσι καλό θα ήταν να είναι απαραίτητη η μεταφορά των πόρων από την Γ.Γ.Α προς τους Δήμους που τους έχει παραχωρηθεί η λειτουργία των εθνικών γυμναστηρίων, και επίσης η Τοπική Αυτοδιοίκηση μέσα από τους Αθλητικούς Οργανισμούς να συμμετέχει ουσιαστικά στην Ανάπτυξη Σχολικού Αθλητισμού.

Τέλος τα προγράμματα αθλητισμού για όλες τις κοινωνικές ομάδες που εφαρμόζονται στα πλαίσια του Μαζικού Αθλητισμού να οργανώνονται σε συνεργασία με τους Αθλητικούς Οργανισμούς των Δήμων. (10)

1.3 Αθλητικά Κέντρα (Περίληψη του Νόμου – Τι ίσχυε Παλιότερα).

Ας δούμε όμως ποια είναι η κατάσταση για τα αθλητικά κέντρα , ποιος τα ελέγχει πλέον και ποιος νόμος δίνει τον έλεγχο τους στους Δήμους.

ΑΘΛΗΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ

Η σημερινή κατάσταση που επικρατεί στον τομέα αυτό είναι η ακόλουθη:

- Με τον Νόμο 2503/1997 δόθηκε η δυνατότητα στους Δήμους και τις Κοινότητες της χώρας στους οποίους λειτουργούσαν κρατικά αθλητικά κέντρα του Υπουργείου Αθλητισμού ως Ν.Π.Δ.Δ να τα ζητήσουν και να τους παραχωρηθούν με Προεδρικά Διατάγματα.
- Με κοινή Υπουργική απόφαση καθορίστηκαν ως δημοτικής σημασίας 286 αθλητικά κέντρα.
- Εξ' αυτών 165 Δήμοι ζήτησαν την παραχώρηση τους, 27 Δήμοι αρνήθηκαν , 45 Δήμοι διατήρησαν επιφυλάξεις και 49 Δήμοι δεν απήντησαν.

Με τις ρυθμίσεις του άρθρου 14 του Ν.2880/2001 γίνονται οι ακόλουθες αλλαγές:

- Παραχωρούνται άμεσα σε 286 Δήμους τα αθλητικά κέντρα δημοτικής σημασίας και μετατρέπονται σε δημοτικά Ν.Π.Δ.Δ.
- Μετατάσσονται στα δημοτικά Ν.Π.Δ.Δ όλοι οι υπάλληλοι που υπηρετούν στα αθλητικά κέντρα.
- Μεταβιβάζεται στους ΟΤΑ κατά κυριότητα το σύνολο της κινητής και ακίνητης περιουσίας τους. (11)

---

10. Παρέμβαση του Ι.Αμοιρίδη (μέλος Δ.Σ ΚΕΔΚΕ – ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ)σε συνέδριο της ΚΕΔΚΕ το 1999

11.Δελτίο ενημέρωσης από το Υπουργείο Εσωτερικών , Δημόσιας Διοίκησης και αποκέντρωσης .

- Μεταβιβάζονται από το Υπουργείο Αθλητισμού στο Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης οι πιστώσεις που διέθετε για τις λειτουργικές δαπάνες και για την μισθοδοσία των υπαλλήλων και κατανέμονται μετά από γνώμη της ΚΕΔΚΕ στους Δήμους προσαυξημένες, για την κάλυψη των κενών που υπάρχουν σήμερα στα υφιστάμενα Ν.Π.Δ.Δ. Υπολογίζεται ότι θα διατεθούν για το 2001 , 10 έως 12 δις δραχμές.

Με τις ρυθμίσεις αυτές:

- Αποσαφηνίζεται πλήρως ότι ο υπεύθυνος φορέας του δημοσίου που οφείλει να ιδρύει και να λειτουργεί αθλητικά κέντρα είναι οι ΟΤΑ εξαιρουμένων των εθνικών.
- Μετά τις μετατάξεις των υπαλλήλων στα δημοτικά Ν.Π.Δ.Δ αναδεικνύεται η ευθύνη των στελεχών και των δημοτικών φορέων για την σωστή λειτουργία τους.
- Παρέχεται η δυνατότητα σε συνεργασία με την ΚΕΔΚΕ να αποτυπωθούν οι πραγματικές ανάγκες των ΟΤΑ όλης της χώρας και να προωθηθούν ρυθμίσεις και ενισχύσεις για την κάλυψή τους.
- Καθιερώνεται ο επιτελικός ρόλος των δύο Υπουργείων, Εσωτερικών , Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Αθλητισμού. (11)

1.4 Δημοτικοί και Κοινοτικοί χώροι Άθλησης (Αναλυτικά ο Νόμος).

Νόμος : 2880/30-01-2001 αναλυτικότερα:

Το Υπουργείο Εσωτερικών εξέδωσε την υπ' αριθ. Πρωτ. 8401/08-03-2001 εγκύκλιο. Αρ.Εγκ. 4 :

ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ ΑΘΛΗΣΗΣ

Άρθρο 14

Με τις ανωτέρω διατάξεις προστίθεται μετά το άρθρο 26 του Π.Δ 410/1995 νέο άρθρο 26Α με τίτλο « Δημοτικοί και Κοινοτικοί χώροι άθλησης ».

11.Δελτίο ενημέρωσης από το Υπουργείο Εσωτερικών , Δημόσιας Διοίκησης και αποκέντρωσης .

Σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του προστιθέμενου άρθρου από της δημοσίευσης του Ν.2880/2001, δηλαδή από 30 Ιανουαρίου 2001, τα νομικά πρόσωπα των αθλητικών χώρων τα οποία έχουν χαρακτηριστεί με την υπ' αριθμ. ΣΤ.ΟΙΚ. 19750/07-09-1998 κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομικών και Πολιτισμού (ΦΕΚ 1042 Β') ως δημοτικής σημασίας, υπάγονται στην εποπτεία των δήμων στην διοικητική περιφέρεια των οποίων λειτουργούν Εξαιρούνται το Εθνικό Αθλητικό Κέντρο Γλυφάδας, το Εθνικό Χιονοδρομικό Κέντρο Σελίου, το Εθνικό Χιονοδρομικό Κέντρο Βασιλίτσας και το Εθνικό Αθλητικό Κέντρο Κέρκυρας.

Τα ανωτέρω νομικά πρόσωπα, λειτουργούν εφεξής ως δημοτικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου του άρθρου 203 του Π.Δ.410/1995(ΔΚΚ) και διέπονται από τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις για τα νομικά πρόσωπα των Ο.Τ.Α α' βαθμού. Τα δημοτικά συμβούλια των δήμων στην διοικητική περιφέρεια των οποίων λειτουργούν τα ανωτέρω νομικά πρόσωπα, οφείλουν μέχρι την 31^η Μαρτίου 2001 να λάβουν απόφαση, η οποία εκδίδεται με ανάλογη εφαρμογή της παρ.1 του άρθρου 203 του π.δ 410/95 , με την οποία να προσαρμόζουν τις συστατικές πράξεις των ανωτέρω νομικών προσώπων στις διατάξεις του Δημοτικού και κοινοτικού κώδικα Π.Δ 410/1995.

Με την ίδια απόφαση ή και με άλλη απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου περισσότερα νομικά πρόσωπα έχουν την δυνατότητα να συγχωνεύονται σε ένα δημοτικό νομικό πρόσωπο.

Σε περίπτωση που μέχρι 31 Μαρτίου 2001 τα δημοτικά συμβούλια δεν λάβουν απόφαση για την προσαρμογή των συστατικών πράξεων των ανωτέρω νομικών προσώπων στις διατάξεις του δημοτικού και κοινοτικού κώδικα Π.Δ 410/95 η προσαρμογή γίνεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας.

Σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του προστιθέμενου άρθρου , από της δημοσίευσης του Ν.2880/2001 , δηλαδή από 30 Ιανουαρίου 2001, η κυριότητα και κάθε άλλο εμπράγματο δικαίωμα επί των κινητών και ακινήτων του Δημοσίου, τα οποία χρησιμοποιούνται από τα ανωτέρω νομικά πρόσωπα για την εκπλήρωση του σκοπού τους, μεταβιβάζεται χωρίς αντάλλαγμα στα νομικά πρόσωπα, τα οποία , όπως ήδη αναφέρθηκε, από την ανωτέρω ημερομηνία λειτουργούν ως δημοτικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου του άρθρου 203 του Π.Δ 410/1995 και διέπονται από τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις για τα νομικά πρόσωπα αυτά, με την επιφύλαξη των περί κληρονομιών, κληροδοσιών και δωρεών διατάξεων. (12)

---

12. « Δημοτικός και Κοινοτικός Τύπος – 25 Μαρτίου 2001 ».

Σε περίπτωση κατάργησης των ανωτέρω νομικών προσώπων εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου 201 του Π.Δ 410/95(ΔΚΚ) που ισχύουν για τα δημοτικά ιδρύματα.

Μέχρι την 31^η Ιουλίου 2001, τα όργανα διοίκησης των ανωτέρω νομικών προσώπων υποχρεούνται να διενεργήσουν απογραφή όλων των κινητών και ακινήτων που περιέχονται στην κυριότητα των νομικών προσώπων και να συντάξουν έκθεση απογραφής, την οποία οφείλουν να υποβάλουν για έγκριση στον Γενικό Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας.

Απόσπασμα της εγκεκριμένης εκθέσεως απογραφής, στην οποία περιγράφονται τα αποκτώμενα κατά κυριότητα από το νομικό πρόσωπο ακίνητα, καθώς και τα λοιπά εμπράγματα δικαιώματα επί ακινήτων, με την περίληψη που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 9 του ΒΔ 533/1963(ΦΕΚ 147 Α'), καταχωρείται ατελώς στα οικεία βιβλία μεταγραφών του αρμοδίου υποθηκοφυλακείου.

Σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 5 του προστιθέμενου άρθρου, με απόφαση των οικείων δημοτικών συμβουλίων που εγκρίνεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας καθορίζεται , κατά τα οριζόμενα στην παρ.3 του άρθρου 198 του Π.Δ 410/1995, ο κανονισμός λειτουργίας των ανωτέρων νομικών προσώπων.

Οι αποφάσεις αυτές λαμβάνονται από τα οικεία δημοτικά συμβούλια με βάση τον πρότυπο κανονισμό λειτουργίας που θα εκδοθεί με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικού , Δημοσίας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Πολιτισμού , ύστερα από γνώμη της ΚΕΔΚΕ και θα δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Μέχρι τη σύνταξη των νέων κανονισμών λειτουργίας, τα ανωτέρω νομικά πρόσωπα εξακολουθούν να λειτουργούν σύμφωνα με τους υφιστάμενους κανονισμούς. Με την διάταξη αυτή ρυθμίζεται και το θέμα της υπηρεσιακής κατάστασης προσωπικού που υπηρετεί στα ανωτέρω νομικά πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου.

Το προσωπικό που κατέχει οργανικές θέσεις μόνιμοι και με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου των ανωτέρω νομικών προσώπων μετατάσσεται αυτοδικαίως σε αντίστοιχες οργανικές θέσεις στους ΟΕΥ που συνιστώνται μέσα σε προθεσμία έξι μηνών από την έναρξη ισχύος των διατάξεων του παρόντος άρθρου. Εάν υφίστανται στους ΟΕΥ των Αθλητικών Οργανισμών των Δήμων κενές οργανικές θέσεις τις καταλαμβάνει αυτοδικαίως το μετατασσόμενο προσωπικό που υπηρετεί ως μόνιμο με σχέση ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου. (12)

Σε περίπτωση που δεν προβλέπονται αντίστοιχες θέσεις, οι ανωτέρω καταλαμβάνουν συνιστώμενες προσωρινές θέσεις, οι οποίες καταργούνται με την καθ' οιονδήποτε τρόπο έξοδο των υπαλλήλων από την υπηρεσία.

Το υπηρεσιακό καθεστώς των υπαλλήλων αυτών θα διέπεται πλέον από τις διατάξεις του Ν.1188/81(Α' και Γ' μέρος).

Για την υλοποίηση της αυτοδίκαιος μετάταξης απαιτείται η έκδοση διαπιστωτικής και μόνο πράξης του αρμόδιου προς διορισμό οργάνου του νομικού προσώπου, με την οποία θα μετατάσσεται και κατατάσσεται το προσωπικό στις αντίστοιχες θέσεις και η οποία θα πρέπει να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ενώ παράλληλα με την κοινοποίησή της στο Υπουργείο Αθλητισμού(Γενική Γραμματεία Αθλητισμού) το τελευταίο θα πρέπει να διαβιβάσει τους ατομικούς υπηρεσιακούς φακέλους του προσωπικού αυτού στην νέα υπηρεσία.

Οι κατά τον ανωτέρω τρόπο συνιστώμενες θέσεις εντάσσονται, στους Οργανισμούς Εσωτερικής Υπηρεσίας των προαναφερόμενων Νομικών Προσώπων, που εκδίδονται σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ.3 άρθρου 198 του Π.Δ 410/95 μέσα σε προθεσμία έξι μηνών από την έναρξη ισχύος διάταξης αυτής. Το ανωτέρω προσωπικό θα εξακολουθεί να διέπεται από το ασφαλιστικό καθεστώς κύριας, επικουρικής ασφάλισης και πρόνοιας που είχε πριν την έναρξη ισχύος του παρόντος άρθρου.

Με την έναρξη ισχύος του άρθρου αυτού, αίρονται οι αποσπάσεις του κάθε κατηγορίας και κλάδου προσωπικού, των ανωτέρω νομικών προσώπων με εξαίρεση τις αποσπάσεις για λόγους συνυπηρέτησης, κατά τις διατάξεις των παρ.2 και 3 του άρθρου 7 του Ν.287/1976.

Δεν αίρονται οι αποσπάσεις που γίνονται με τις ειδικές διατάξεις της παρ.2 του άρθρου 32 Ν.2190/94 σε γραφεία βουλευτών και Ελλήνων Ευρωβουλευτών κ.λ.π (12)

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΚΑΙ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ ΚΑΙ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ ΑΘΛΗΣΗΣ

Άρθρα 12 και 14

Όπως ορίζεται στην παρ.6 του άρθρου 12 και στην παρ.6 του άρθρου 14 του υπόψη νόμου, οι δαπάνες μισθοδοσίας προσωπικού, λειτουργίας και συντήρησης τόσο των παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών όσο και των δημοτικών και κοινοτικών χώρων άθλησης, θα καλυφθούν από τους Κ.Α.Π.,

---

12. « Δημοτικός και Κοινοτικός Τύπος – 25 Μαρτίου 2001 ».

οι οποίοι θα ενισχυθούν με τα ποσά που είναι εγγεγραμμένα για τους ανωτέρω σκοπούς, στους προϋπολογισμούς: του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας, της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού και των Περιφερειών του Κράτους. Η κατανομή των εν λόγω ποσών θα γίνει με απόφαση της Υπουργού Εσωτερικών και Δημ. Δ/σης και Αποκέντρωσης, μετά από γνώμη της ΚΕΔΚΕ. Ήδη το Υπουργείο μας έχει ζητήσει τη μεταφορά των ανωτέρω πιστώσεων στον προϋπολογισμό του και την παροχή των στοιχείων που είναι απαραίτητα για την ορθή κατανομή αυτών. (12)

1.5 Πιστώσεις για χώρους Άθλησης (κατανομή ποσών).

Πιστώσεις για χώρους άθλησης πραγματοποιήθηκαν.

Ας τις παρατηρήσουμε παρακάτω:

ΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΧΩΡΟΥΣ ΑΘΛΗΣΗΣ

Το Υπουργείο Εσωτερικών με την αριθμ.1196/06-09-2001 απόφαση του προβαίνει στην πιο κάτω κατανομή πιστώσεων.

ΘΕΜΑ: Κατανομή ποσού δραχμών 2.990.900.000(? 8.777.402,79) σε ΟΤΑ του Κράτους, από τις πιστώσεις του άρθρου 25 του Ν.1828/1989, για κάλυψη δαπανών λειτουργίας, συντήρησης και μισθοδοσίας προσωπικού, των δημοτικών και κοινοτικών χώρων άθλησης του άρθρου 14 του Ν.2880/2001.

ΑΠΟΦΑΣΗ: Η Υπουργός Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης έχοντας υπόψη :

1. – Τις διατάξεις του άρθρου 25 του Ν.1828/1989(ΦΕΚ 2/Α/3-1-89) “ Αναμόρφωση της φορολογίας εισοδήματος και άλλες διατάξεις ”.
2. – Τις διατάξεις της παρ.6 του άρθρου 14 του Ν.2880/2001(ΦΕΚ 9/Α/30-1-2001) “ Πρόγραμμα ΠΟΛΙΤΕΙΑ για τη μεταρρύθμιση και τον εκσυγχρονισμό της Δημόσιας Διοίκησης και άλλες διατάξεις ”.
3. – Την υπ’αριθμ.9995/21-3-2001 κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών , Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών , σχετικά με τα κριτήρια και τη διαδικασία κατανομής των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων στους Δήμους και τις Κοινότητες, για το έτος 2001. (13)

---

12. « Δημοτικός και Κοινοτικός Τύπος – 25 Μαρτίου 2001 ».

13. « Δημοτικός και Κοινοτικός τύπος – 25 Απριλίου 2001 ».

4. – Τα στοιχεία που αφορούν τους δημοτικούς και κοινοτικούς χώρους άθλησης, τα οποία μας διαβιβάστηκαν από το Υπουργείο Πολιτισμού – Γενική Γραμματεία Αθλητισμού, κατόπιν του αριθμ.6631/22-2/2001 εγγράφου μας.
5. – Την αριθμ.75524/20-12-96(ΦΕΚ 1172/Β/31-12-96) Απόφαση του Υπουργείου , για την μεταβίβαση εξουσίας υπογραφής “Με εντολή Υπουργού ή Υφυπουργού” στους Γενικό Γραμματέα, Γενικούς Διευθυντές και Προϊσταμένους Διευθύνσεων και Τμημάτων.
6. – Το χρηματικό υπόλοιπο του λογαριασμού του Υπουργείου που τηρείται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων με τον τίτλο “ Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι των Δήμων και Κοινοτήτων”.

Αποφασίζουμε:

Α. - Κατανέμουμε από το λογαριασμό του Υπουργείου, που τηρείται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων με τον τίτλο “ Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι των Δήμων και Κοινοτήτων ”, ποσό δραχμών 2.990.900.000(Ε.8.777.402,79), σε ΟΤΑ του Κράτους , αποκλειστικά και μόνο για τη κάλυψη δαπανών λειτουργίας , συντήρησης και μισθοδοσίας προσωπικού των δημοτικών και κοινοτικών χώρων άθλησης του άρθρου 14 του Ν.2880/2001.

Β.- Το ανωτέρω ποσό , αποτελεί τη πρώτη κατανομή έναντι του συνολικού ποσού που πρόκειται να διατεθεί κατά το έτος 2001 και αποδίδεται σε όλους τους Δήμους και Κοινότητες του Κράτους, στη διοικητική περιφέρεια των οποίων λειτουργούν οι παραπάνω χώροι άθλησης, οι οποίοι μετά την έναρξη ισχύος των διατάξεων του άρθρου 14 του Ν.2880/2001 υπάγονται στην εποπτεία αυτών, σύμφωνα με τις συνημμένες στην παρούσα απόφαση καταστάσεις, οι οποίες αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτής.

Γ.- Οι Δ/νσεις α) Αυτ/σης και Αποκέντρωσης, έδρας και β) Τοπ. Αυτ/σης και Διοίκησης Νομών, των Περιφερειών του Κράτους, στις οποίες κοινοποιείται η Απόφαση αυτή με τις οικείες καταστάσεις, παρακαλούνται να ανακοινώσουν στους οικείους ΟΤΑ α) τα ποσά που αποδίδονται σ’ αυτούς, β) τον αποκλειστικό σκοπό διάθεσής τους και γ) ότι αυτά είναι έσοδα του Κ.Α.051.1 του Προϋπολογισμού αυτών και του λογαριασμού “ Τακτικά έσοδα ”. (13)

1.6 Παραδείγματα προσαρμογής συστατικών πράξεων στις Διατάξεις του ΔΚΚ.

Ακολουθούν μερικά παραδείγματα προσαρμογής των συστατικών πράξεων διαφόρων σταδίων στις διατάξεις του Δ.Κ.Κ

ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΑ

- Προσαρμογή της συστατικής πράξης του Ν.Π. « ΕΘΝΙΚΟ ΣΤΑΔΙΟ ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΥ ΜΕΣΣΟΓΑΙΑΣ »(Β.Δ 648 ΦΕΚ 211/23.10.71) στις διατάξεις του Δ.Κ.Κ.
- Προσαρμογή της συστατικής πράξης του Ν.Π « ΕΘΝΙΚΟ ΣΤΑΔΙΟ ΚΟΡΩΠΙΟΥ »(Ν.Δ 650 ΦΕΚ 175/Α/1970) στις διατάξεις του Δ.Κ.Κ.
- Προσαρμογή της συστατικής πράξης των Ν.Π « ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΟ ΚΛ. ΑΧΑΡΝΩΝ και ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΟ ΑΧΑΡΝΩΝ “ ΧΟΛΙΔΗΣ ” »(Π.Δ 397/90 ΦΕΚ 159/Α/90 & Ν.Δ 650/70 ΦΕΚ 175/Α/70) στις διατάξεις του Δ.Κ.Κ.
- Προσαρμογή της συστατικής πράξης του Ν.Π « ΕΘΝΙΚΟ ΣΤΑΔΙΟ ΝΕΑΣ ΜΑΚΡΗΣ »(Β.Δ 416/71 ΦΕΚ 127/Α/71) στις διατάξεις του Δ.Κ.Κ.
- Προσαρμογή της συστατικής πράξης του Ν.Π « ΕΘΝΙΚΟ ΣΤΑΔΙΟ ΑΥΛΩΝΑΣ »(Ν.Δ 650/1970 ΦΕΚ 175/Α/1970) στις διατάξεις του Δ.Κ.Κ.
- Προσαρμογή της συστατικής πράξης του Ν.Π « ΕΘΝΙΚΟ ΚΛΕΙΣΤΟ ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΟ ΛΑΥΡΙΟΥ »(Π.Δ 420/90 ΦΕΚ 162/Α/90) στις διατάξεις του Δ.Κ.Κ
- Προσαρμογή της συστατικής πράξης του Ν.Π « ΕΘΝΙΚΟ ΣΤΑΔΙΟ ΣΚΑΛΑΣ ΩΡΩΠΟΥ »(Π.Δ 726 ΦΕΚ 156/Α/82) στις διατάξεις του Δ.Κ.Κ.
- Προσαρμογή της συστατικής πράξης του Ν.Π « ΕΘΝΙΚΟ ΝΑΥΤΑΘΛΗΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΡΤΕΜΙΔΟΣ »(Π.Δ 727/82 ΦΕΚ 156/Α/82) στις διατάξεις του Δ.Κ.Κ
- Προσαρμογή της Συστατικής Πράξης του Ν.Π « Εθνικού Σταδίου Ερυθρών »(Π.Δ 427/3.7.1975 ΦΕΚ 137/Α/14.7.1975) σε « Δημοτικό χώρο άθλησης Δήμου Ερυθρών » σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 203 του Π.Δ 410/95 Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα.
- Προσαρμογή της Συστατικής Πράξης του Ν.Π « Εθνικού Σταδίου Μαγούλας »(Π.Δ 442/2.7.1982 ΦΕΚ 82/2.7.82 τ.Α) σε « Κοινοτικό χώρο άθλησης Κοινότητας Μαγούλας » σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 203 του Π.Δ 410/95 Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα.

- Προσαρμογή της Συστατικής Πράξης του Ν.Π « Εθνικού Σταδίου Ελευσίνας »(Ν.Δ 650/24.8.1970 ΦΕΚ 175/27.8.1970 τ.Α) σε « Δημοτικό χώρο άθλησης Δήμου Ελευσίνας » σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 203 του Π.Δ 410/95 Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα.
- Προσαρμογή της Συστατικής Πράξης του Ν.Π « Εθνικού Σταδίου Μεγαρέων » (Ν.Δ 650/24.8.1970 ΦΕΚ 175/27.8.1970 τ.Α) σε « Δημοτικό χώρο άθλησης Δήμου Μεγαρέων » σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 203 του Π.Δ 410/95 Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα.
- Προσαρμογή της συστατικής πράξης του Ν.Π « ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΟ ΑΓ.ΑΝΑΡΓΥΡΩΝ »(Α.Γ.Γ.Α Φ.052-2/12/5680/2.3.1971 ΦΕΚ 214/Β/19.3.1971) στις διατάξεις του Δ.Κ.Κ.
- Προσαρμογή της συστατικής πράξης του Ν.Π « ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΟ ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ »(Α.Γ.Γ.Α Φ.052-2/1115679/1971 ΦΕΚ 214/71 τ.Β) στις διατάξεις του Δ.Κ.Κ.
- Προσαρμογή της συστατικής πράξης του Ν.Π « ΕΘΝΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΟ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΟ ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΙΓΑΛΕΩ» (Π.Δ 650/70-727 ΦΕΚ 175 Α – 166 Α) στις διατάξεις του Δ.Κ.Κ.
- Προσαρμογή των συστατικών πράξεων των Ν.Π « ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΟ Α' ΚΑΙ Β' ΑΛΙΜΟΥ » στις διατάξεις του Δ.Κ.Κ.
- Προσαρμογή της συστατικής πράξης του Ν.Π « ΕΘΝΙΚΟ ΠΑΙΔΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΟ ΣΠΥΡΟΣ ΛΟΥΗΣ »(Π.Δ 670/70 ΦΕΚ 175 Α) στις διατάξεις του Δ.Κ.Κ.
- Προσαρμογή της συστατικής πράξης του Ν.Π « ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΟ Α' ΚΑΙ Β' ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΕΩΣ »(Π.Δ 762/11.9.79 ΦΕΚ 226/27.9.79 τ.Α) στις διατάξεις του Δ.Κ.Κ.
- Προσαρμογή της συστατικής πράξης του Ν.Π « ΕΘΝΙΚΟ ΣΤΑΔΙΟ ΒΥΡΩΝΑ »(Β.Δ.575/71 ΦΕΚ 173/71) στις διατάξεις του Δ.Κ.Κ
- Προσαρμογή της συστατικής πράξης του Ν.Π « ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΟ ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ »(Π.Δ. - Α.Π. 48/86 ΦΕΚ 159/τ/Α/12.10.1986) στις διατάξεις του Δ.Κ.Κ.
- Προσαρμογή της συστατικής πράξης των Ν.Π « ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΟ ΖΩΓΡΑΦΟΥ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΟ ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΙΛΙΣΙΩΝ »(Α.Γ.Γ.Α. Φ.052/2/17/5687 ΦΕΚ 212/Β'/18.3.1971) & (Π.Δ 907/20/20.12.75 ΦΕΚ 289/Α'/25.12.1975) στις διατάξεις του Δ.Κ.Κ.

- Προσαρμογή της συστατικής πράξης του Ν.Π « ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΟ ΗΛΙΟΥΠΟΛΗΣ »(Α.Γ.Γ.Α Φ. 052-2/10/5678 ΦΕΚ 214/19.3.1971 τ.Β) στις διατάξεις του Δ.Κ.Κ.
- Προσαρμογή της συστατικής πράξης του Ν.Π « ΕΘΝΙΚΟ ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΙΛΙΟΥ »(Π.Δ 578/2.8.1978 ΦΕΚ 125 τ.Α/16.8.1978) στις διατάξεις του Δ.Κ.Κ.
- Προσαρμογή της συστατικής πράξης του Ν.Π « ΕΘΝΙΚΟ ΣΤΑΔΙΟ ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ »(Β.Δ 454/71 ΦΕΚ 135/Α/12.7.1971) στις διατάξεις του Δ.Κ.Κ.
- Προσαρμογή της συστατικής πράξης του Ν.Π « ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΟ ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ »(Α.Γ.Γ.Α Φ. 052-2/5/5691/2.3.71 ΦΕΚ 212/τ.Β/18.3.71) στις διατάξεις του Δ.Κ.Κ.
- Προσαρμογή της συστατικής πράξης του Ν.Π « ΕΘΝΙΚΟ ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ “ ΠΟΛΙΤΕΙΑ ” ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΟ ΣΤΑΔΙΟ “ Ι. ΖΗΡΙΝΗΣ ” ΚΗΦΙΣΙΑΣ »(Π.Δ 724/82-670/70 ΦΕΚ 156/Α) στις διατάξεις του Δ.Κ.Κ.
- Προσαρμογή της συστατικής πράξης του Ν.Π « ΕΘΝΙΚΟ ΣΤΑΔΙΟ ΜΟΣΧΑΤΟΥ »(Π.Δ 171/76 ΦΕΚ 63 Α) στις διατάξεις του Δ.Κ.Κ.
- Προσαρμογή της συστατικής πράξης του Ν.Π « ΕΘΝΙΚΟ ΣΤΑΔΙΟ ΝΕΑΣ ΙΩΝΙΑΣ »(Π.Δ 670/70 ΦΕΚ 175 Α) στις διατάξεις του Δ.Κ.Κ.
- Προσαρμογή της συστατικής πράξης του Ν.Π « ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΟ ΝΕΑΣ ΣΜΥΡΝΗΣ »(ΦΕΚ 212/τ.Β/10.3.1971) στις διατάξεις του Δ.Κ.Κ.
- Προσαρμογή της συστατικής πράξης του Ν.Π « ΕΘΝΙΚΟ ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ Π.ΦΑΛΗΡΟΥ »(Ν.Δ 670 ΦΕΚ 175/Α) στις διατάξεις του Δ.Κ.Κ.
- Προσαρμογή της συστατικής πράξης των Ν.Π « ΕΘΝΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΟ ΑΘΛΟΠΑΙΔΙΩΝ “ ΙΩΝΙΚΟΣ ” ΚΑΙ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΟ Ν.ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑΣ » στις διατάξεις του Δ.Κ.Κ.
- Προσαρμογή της συστατικής πράξης του Ν.Π « ΕΘΝΙΚΟ ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΑΠΑΓΟΥ »(Π.Δ 456/88 ΦΕΚ 209/88) στις διατάξεις του Δ.Κ.Κ.
- Προσαρμογή των συστατικών πράξεων των Ν.Π « ΕΘΝΙΚΟ ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ “ Ο ΗΦΑΙΣΤΟΣ ” » (Π.Δ 771/6.8.1980 ΦΕΚ 186/18.8.1980 τ.Α) και « ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΟ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ »(Αριθμ. Φ. 052-2/16/5686/2.3.1971 τ.Β) στις διατάξεις του Δ.Κ.Κ.
- Προσαρμογή της συστατικής πράξης του Ν.Π « ΕΘΝΙΚΟ ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΗΣ » στις διατάξεις του Δ.Κ.Κ.

- Προσαρμογή της συστατικής πράξης του Ν.Π « ΕΝΙΚΟ ΣΤΑΔΙΟ ΠΕΥΚΗΣ »(Ν.Δ 650/70 ΦΕΚ 175/Α/70) στις διατάξεις του Δ.Κ.Κ.
- Προσαρμογή της συστατικής πράξης του Ν.Π « ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΟ ΤΑΥΡΟΥ »(Α.Γ.Γ.Α. 6081/72 ΦΕΚ 261/72 τ.Β) στις διατάξεις του Δ.Κ.Κ.
- Προσαρμογή της συστατικής πράξης του Ν.Π « ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΟ ΦΙΛΟΘΕΗΣ » στις διατάξεις του Δ.Κ.Κ.
- Προσαρμογή της συστατικής πράξης του Ν.Π « ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΚΟΛΥΜΒΗΤΗΡΙΟ ΧΑΙΔΑΡΙΟΥ » στις διατάξεις του Δ.Κ.Κ.
- Προσαρμογή της συστατικής πράξης του Ν.Π « ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΟ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ » Α.Γ.Γ.Α Φ. 052-2/14/5684 ΦΕΚ 214/τ.Β/19.3.71 στις διατάξεις του Δ.Κ.Κ. (ΦΕΚ 419/Β/11.04.01)
- Προσαρμογή της συστατικής πράξης του Ν.Π « Εθνικό Στάδιο Σαλαμίνας » και « Εθνικό Κέντρο Νεότητας Σαλαμίνας » στις διατάξεις του Δ.Κ.Κ.
- Προσαρμογή της συστατικής πράξης του Ν.Π « Ε.Σ ΔΡΑΠΕΤΣΩΝΑΣ » στις διατάξεις του Δ.Κ.Κ.
- Προσαρμογή της συστατικής πράξης του Ν.Π « Ε.Γ. ΑΜΠΕΛΑΚΙΩΝ » στις διατάξεις του Δ.Κ.Κ.
- Προσαρμογή της συστατικής πράξης του Ν.Π « Ε.Σ ΚΕΡΑΤΣΙΝΙΟΥ» στις διατάξεις του Δ.Κ.Κ. (ΦΕΚ 427/Β/12.4.00) (14)

1.7 Κριτική πάνω στον Νόμο 2880/2001 – Απόψεις του Προέδρου του Οργανισμού του Δήμου Καλαμάτας.

Στην συνέχεια ας δούμε τις απόψεις του κ. Παναγιώτη Τσιμόγιαννη προέδρου του Αθλητικού Οργανισμού του Δήμου Καλαμάτας σχετικά με τον νόμο 2880/2001 και όχι μόνο .

Ο κύριος Τσιμόγιαννης σχετικά με τον καινούργιο νόμο μας απάντησε ότι: συμφωνεί μ' αυτόν , και μας το αιτιολόγησε λέγοντας μας ότι :η τοπική αυτοδιοίκηση είναι πιο κοντά στο πολίτη , έχει άμεση επικοινωνία μαζί του και μπορεί να λύση γρήγορα και άμεσα τα όποια προβλήματα μπορεί να παρουσιαστούν.

Δηλαδή τάσσεται υπέρ του καινούργιου νόμου και αισιοδοξεί για την ομαλότερη και ορθότερη τακτοποίηση των όποιων εκκρεμοτήτων μπορούν να παρουσιαστούν.

---

14. « Δημοτικός και Κοινοτικός Τύπος – 25 Απριλίου 2001 »

Στην συνέχεια μας τόνισε τον μεγάλο ρόλο που μπορεί να διαδραματίσει η Τοπική Αυτοδιοίκηση σχετικά με την ανάπτυξη του αθλητισμού και αυτό μπορεί να το πραγματοποιήσει βέβαια και με την βοήθεια της Κεντρικής Διοίκησης.

Τέλος μας ανέφερε την βοήθεια του Αθλητικού Οργανισμού προς τα αθλητικά σωματεία σε περιπτώσεις τουρνουά , εκδηλώσεων κ.α.

Αυτές ήταν οι απόψεις του Προέδρου του Αθλητικού Οργανισμού κ. Τσιμόγιαννη.

Υπάρχει όμως και η άλλη πλευρά του νομίσματος , η οποία σύμφωνα με την γνώμη κάποιων δεν συμφωνεί με τον καινούργιο νόμο.

Ας δούμε τι λέει ο κ. Γιάννης Μαμουζέλος , γνωστός δημοσιογράφος σε σχετικό του άρθρο :

« Σε πρόσφατη συζήτηση με ανθρώπους του αθλητισμού μου θύμισαν ότι τα άλλοτε εθνικά στάδια και γυμναστήρια (εποπτευόμενα από τη ΓΓΑ) περνούν πλέον στην δικαιοδοσία της ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ....

Άμεσο το ερώτημα : ΓΙΑ ΚΑΛΟ ή ΓΙΑ ΚΑΚΟ; Και νομίζω πως δεν ήταν καθόλου αφύσικο , αφού – δυστυχώς – με τα μειονεκτήματα του ΔΗΜΟΣΙΟΥ έχει μπολιαστεί και η μηχανή των ΔΗΜΩΝ.

Άλλωστε , κανείς δεν μπορεί να ισχυριστεί ότι η σημερινή κατάσταση των αθλητικών εγκαταστάσεων που έχουν κοστίσει τρισεκατομμύρια στον ελληνικό λαό είναι και η καλύτερη δυνατή.....

1.8 ΑΛΛΕΣ ΑΠΟΨΕΙΣ πάνω στον Νόμο 2880/2001.

Είμαστε η μόνη χώρα που όλο φτιάχνει και ξαναφτιάχνει (με την ευκαιρία κάποιων διοργανώσεων) αθλητικές εγκαταστάσεις , αλλά η αδιαφορία και τα « ΤΡΩΚΤΙΚΑ » επαναφέρουν σύντομα ζημιές , κακή συντήρηση , ελλείψεις υλικού κ.α.

Βλέπετε , αντί για λίγους μόνιμους υπαλλήλους εδώ βολεύονται με κομματικά κατά 99% κριτήρια πολλοί (και οι διοριζόμενες διοικήσεις) που εύκολα ύφαιναν και τους ιστούς « ΚΑΠΕΛΩΜΑΤΟΣ » των πάντων! Όχι βέβαια για το ΚΑΛΟ του αθλητισμού.....

Πρωτίστως , για το δικό τους , αφού ούτε ουσιαστικός έλεγχος μπορεί να γίνει στην παντοδυναμία των υπαλλήλων των σταδίων.....

Βόλευε φυσικά και την εκάστοτε αθλητική ηγεσία το καθεστώς που περνούσε κονδύλια ή άλλες καταστάσεις κατά το δοκούν , έστω και αν Υφυπουργοί Αθλητισμού ή Πρόεδροι Δ.Σ έχουν δηλώσει (ΟΦ ΔΕ ΡΕΚΟΡΝΤ) ότι σηκώνουν τα χέρια ψηλά ?

Τι θα γίνει τώρα? Οι Δήμοι θα αναλάβουν τη διοίκηση σημαντικών αθλητικών εγκαταστάσεων , αλλά ποιες εγγυήσεις υπάρχουν ότι θα αλλάξει κάτι?

Θα τις συντηρούν , θα τις λειτουργούν σωστά και επωφελώς για τον αθλητισμό και για την οικονομική αυτοτέλειά τους?

Αποκλείει ότι δεν θα δημιουργούνται προβλήματα, αφού διοικήσεις και προσωπικό μπορεί άσχετα με τα σπορ πρόσωπα να είναι και παραταξιακές αντιδικίες να έχουν.....

Τα χρήματα για τη συντήρηση , τη βελτίωση , την επέκταση ή και την κατασκευή των σταδίων από πού θα αντλούνται? Από την Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση ή πάλι απ' την Κεντρική Διοίκηση?

Φυσικά η Τ.Α θα αποφασίσει για τον τρόπο και τον χρόνο χρήσης των σταδίων.....και αν δεν εξυπηρετούν τις ανάγκες των τοπικών συλλόγων και του αθλητισμού, τι θα συμβαίνει? Μήπως ατέρμονες συζητήσεις στα δημοτικά συμβούλια?

Όσοι υποστηρίζουν ότι σε άλλες χώρες ισχύει ανάλογο σύστημα χωρίς προβλήματα , ας σκεφτούν πόσο διαφορετική είναι εκεί η νοοτροπία και ο σεβασμός της Κεντρικής ή Τοπικής Αυτοδιοίκησης προς το Δημόσιο Χρήμα και τον Πολίτη!

Έχω την αίσθηση ότι το ΝΕΟ ΣΥΣΤΗΜΑ μπορεί να σημαίνει πως άλλαξε ο Μανωλιός και έβαλε τα ρούχα του αλλιώς..... μα τότε σύντομα θα πληγεί ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ.....». (15)

Αυτές ήταν οι απόψεις του κ. Ι.Μαμουζέλου για την νέα πράξη πραγμάτων. (15)

---

15. Άρθρο του κ.Γιάννη Μαμουζέλου – Δημοσιογράφου – που δημοσιεύθηκε στην εφημερίδα « sportime » στις 24 Μαΐου 2001.

Οι δικές μας απόψεις ταυτίζονται με αυτές του κ. Τσιμόγιαννη (προέδρου του αθλητικού οργανισμού) αλλά , αναγνωρίζουν και κάποιες αλήθειες στα λόγια του κ. Μαμουζέλου (δημοσιογράφου).

Δηλαδή δεχόμαστε και συμφωνούμε ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση είναι πιο κοντά στον πολίτη και συνεπώς μπορεί να του λύσει πιο άμεσα τα προβλήματα που μπορεί να παρουσιαστούν στον τομέα του ατομικού αλλά και του μαζικού αθλητισμού.

Είναι αυτή η οποία μπορεί να δώσει λύσεις άμεσα και γρήγορα.

Όμως δεν μπορούμε να παραγνωρίσουμε το γεγονός ότι η κεντρική διοίκηση συνεχώς μεταβιβάζει αρμοδιότητες στην τοπική αυτοδιοίκηση χωρίς πάντα να συνοδεύονται και από πόρους επαρκής για να καλύψουν ικανοποιητικά αυτές τις αρμοδιότητες.

Βέβαια όπως είδαμε και πιο πάνω πιστώσεις για χώρους άθλησης υπάρχουν αλλά είναι επαρκείς ; Μάλλον όχι.

Βέβαια πρέπει να έχουμε κατά νου ότι δεν μπορεί να λειτουργήσουν σωστά οι αθλητικές εγκαταστάσεις (συντήρηση , κατανομή χώρων κ.α) εάν οι άνθρωποι – υπάλληλοι που τα διαχειρίζονται - είναι άσχετοι με τον αθλητισμό και εξυπηρετούν συμφέροντα κάθε είδους.

Τέλος πιστεύουμε ότι η καλύτερη αντιμετώπιση των αθλητικών αναγκών του Δήμου Καλαμάτας και όχι μόνο, θα εξαρτηθεί , όχι μόνο από την σωστή διαχείριση και διοίκηση από τον Δήμο , αλλά και από την καλοπροαίρετη διάθεση και συνεργασία των αθλούμενων και των αθλητικών σωματείων.

1.9 Προβληματικοί χώροι Άθλησης.

Ας δούμε όμως τώρα διάφορα προβλήματα στους χώρους άθλησης στην Καλαμάτα και στην συνέχεια θα διαπιστώσουμε αν υπάρχει «ελεγχόμενη άθληση» στο Εθνικό Στάδιο της Καλαμάτας.

« Πολλές φορές έχουν γίνει αναφορές για τις ελλείψεις που υπάρχουν στην γηπεδική αθλητική υποδομή της Καλαμάτας , καθώς και στην απουσία σταθερής πολιτικής από τις τοπικές αρμόδιες αρχές , στον ευαίσθητο τομέα του αθλητισμού. Ποιος μπορεί να ξεχάσει , τα έργα που μας υπόσχονται κάθε λίγο και λιγάκι φορείς της κυβέρνησης, έργα που ούτε καν έχουν ξεκινήσει;

Επίσης , ποιος μπορεί να παραβλέψει και την αδυναμία του Δήμου Καλαμάτας να αντεπεξέλθει στις στοιχειώδεις υποχρεώσεις του έναντι της αθλούμενης νεολαίας ;

Το αρνητικό παράδειγμα της ΤΕΝΤΑΣ που λόγω έλλειψης χρημάτων , δεν είχε για αρκετό διάστημα το χειμώνα θέρμανση και ζεστό νερό , με συνέπεια να δημιουργούνται προβλήματα στην προπόνηση και στα παιχνίδια τοπικών ομάδων , είναι άλλωστε ακόμα νωπό.

Το ζήτημα πάντως , δεν είναι μόνο οι περιορισμένοι χώροι άθλησης για το ευρύ κοινό , ούτε το ότι δεν γίνεται προσπάθεια να δημιουργηθούν καινούργιοι , αλλά το γεγονός ότι δεν υπάρχει συστηματική συντήρηση των ήδη υπαρχόντων , με συνέπεια να εγκυμονούν κίνδυνοι για την αθλούμενη νεολαία μας. Το θέμα έρχεται και πάλι στο προσκήνιο ιδιαίτερα τώρα το καλοκαίρι , αφού η προσέλευση αθλητών και αθλητριών κάθε ηλικίας στους χώρους άθλησης , ανοιχτά γήπεδα ποδοσφαίρου, μπάσκετ , τένις – εκτός δηλαδή από το Εθνικό Στάδιο Καλαμάτας και τις εγκαταστάσεις του Ν.Ο.Κ στην παραλία – είναι αυξημένη.

Σε τη κατάσταση λοιπόν είναι οι χώροι αυτοί που συγκεντρώνουν καθημερινά αρκετό κόσμο που θέλει να αθληθεί , να διασκεδάσει , να περάσει ευχάριστα την ώρα του ;

Η πλειοψηφία των ανοιχτών γηπέδων, όπως αυτά στο πάρκο Καλαμάτας , στον περιβάλλοντα χώρο της Τέντας ,στο ποτάμι, στη Δυτική Παραλία , στα Προαύλια των Σχολείων κ.α τίθενται στο επίκεντρο του μαζικού θερινού αθλητισμού.

Μπορεί όλα αυτά τα γήπεδα να μην ανήκουν στην δικαιοδοσία του Δήμου , ωστόσο είναι επιβεβλημένο να καταγραφούν έστω και τώρα τυχόν προβλήματα που υπάρχουν και να γίνουν άμεσες επεμβάσεις βελτίωσής τους.

Αγωνιστικοί χώροι από άσφαλτο που με τον καιρό γίνονται ολισθηροί και επομένως επικίνδυνοι , γήπεδα που δεν έχουν συρματοπλέγμα (χαρακτηριστικό παράδειγμα τα γήπεδα στο ποτάμι με αποτέλεσμα να υπάρχει κίνδυνος αν η μπάλα φύγει προς το δρόμο ή τον Νέδοντα), παντελή έλλειψη συστήματος ύδρευσης των χώρων (για όσους γυμνάζονται αντιλαμβάνεστε πόσο απαραίτητες είναι μερικές γουλιές νερό) κ.α.

Φυσικά , υπάρχουν και δευτερεύοντα προβλήματα , όπως έλλειψη δικτυού σε μπασκέτες , φιλέ για βόλει και τένις που έχει .... παρέλθει ο χρόνος ζωής τους , μπασκέτες γηρασμένες. » (16)

Αυτά ήταν σε γενικές γραμμές ορισμένα προβλήματα που υπάρχουν στην γηπεδική αθλητική υποδομή της Καλαμάτας.

---

16. Ρεπορτάζ του Γιάννη Τσετσέκου – Δημοσιογράφου – που δημοσιεύθηκε στην εφημερίδα «ΣΗΜΑΙΑ» τον Ιούλιο του 2001.

1.10 «Ελεγχόμενη Άθληση» στο Εθνικό Στάδιο Καλαμάτας.

Ένα άρθρο της τοπικής εφημερίδας « ΣΗΜΑΙΑ » χαρακτηρίζει την άθληση “ ελεγχόμενη ” στο Εθνικό Στάδιο της πόλης.

Ας παρατηρήσουμε λοιπόν τη διαπιστώνει και ας παρακολουθήσουμε μεταξύ άλλων και τις δηλώσεις του κ.Τσιμόγιαννη στην εφημερίδα για τα προβλήματα που παρουσιάζονται καθώς και τις απόψεις του σχετικά με το « αθλόσημο » , φήμη που θέλει επιβολή οικονομικού τμήματος για την χρήση του Σταδίου.

« Δεν ξεκίνησε με τις καλύτερες εντυπώσεις η εφαρμογή της νέας τάξης πραγμάτων στο Εθνικό Στάδιο Καλαμάτας. Η Γ.Γ.Α. , όπως είναι ήδη γνωστό εδώ, πριν δυο μήνες περίπου εκχώρησε τα δικαιώματα διοίκησης του Σταδίου στον Δήμο Καλαμάτας , με την συμφωνία να συνεχίσει τα επόμενα επτά χρόνια , να καλύπτει η ίδια , εξ’ ολοκλήρου , τα λειτουργικά έξοδα (υπάλληλοι , ρεύμα , νερό κ.α). Μετά την επταετία δηλαδή , το Εθνικό Στάδιο μετατρέπεται και τυπικά και ουσιαστικά σε Δημοτικό Γυμναστήριο – εκτός κι αν στην πορεία τα πράγματα αλλάξουν πάλι. Είναι φανερό ότι και αυτού του είδους η μεταβίβαση των αρμοδιοτήτων , από το επίσημο κράτος στην τοπική αυτοδιοίκηση , εντάσσεται στην γενικότερη πολιτική που ακολουθεί η κυβέρνηση , η οποία θέλει να πετάξει από πάνω της το μπαλάκι των ευθυνών για την αρνητική κατάσταση που επικρατεί σε όλους σχεδόν τους τομείς.

Παράλληλα όμως , δεν αυξάνει τις επιχορηγήσεις προς τους Δήμους , με συνέπεια να έχει ήδη εντοπισθεί , από την μεριά των τελευταίων , το σοβαρό ενδεχόμενο να αδυνατούν να αντεπεξέλθουν , στο μέλλον , στις αυξημένες υποχρεώσεις τους.

Τα παραπάνω ωστόσο , δεν αποτελούν άλλοθι για κανέναν , σε περίπτωση που οι αθλούμενοι (για να συγκεκριμενοποιήσουμε το θέμα) δεν λαμβάνουν τις στοιχειώδεις υπηρεσίες που μπορεί να τους παρέχει ένα στάδιο ή ένα γυμναστήριο , είτε είναι Δημοτικό , είτε Νομαρχιακό , είτε Εθνικό.

Στο Στάδιο Καλαμάτας , λοιπόν, ήδη έχουν καταγραφεί – και μάλιστα έντονα – τα πρώτα παράπονα για την νέα διοίκηση υπό τον δημοτικό σύμβουλο Στάθη Λευθεριώτη.

Εδώ και ενάμιση μήνα περίπου, όσοι προπονούνται στο στάδιο , βρίσκουν κλειστή την πόρτα της αίθουσας βαρών , κάτω από την νότια κερκίδα , με συνέπεια να αδυνατούν να ολοκληρώσουν το πρόγραμμά τους.

Στην εν λόγω αίθουσα, είναι εγκατεστημένο ένα πολυόργανο, ο επονομαζόμενος « Ηρακλής », όπου πολλά όργανα γυμναστικής με βάρη είναι ενσωματωμένα σε ένα.

Η μεγαλύτερη δυσαρέσκεια εκφράζεται από αθλούμενους οι οποίοι δεν ανήκουν σε κάποιο σωματείο , αθλούνται όμως συχνά στο Εθνικό Στάδιο, είτε για λόγους υγείας ,είτε για λόγους διασκέδασης και μέχρι τώρα χρησιμοποιούσαν χωρίς πρόβλημα την αίθουσα του « Ηρακλή ».

Ο κ. Τσιμόγιαννης , αφού .....επιβεβαίωσε το «λουκέτο» στην αίθουσα γυμναστικής , ανέλυσε το σκεπτικό που οδήγησε τη διοίκησης στην απόφασή της για το προσωρινό – όπως τόνισε – κλείσιμο της αίθουσας.

“ Διαπιστώνοντας ότι η κατάσταση στο στάδιο είναι ανεξέλεγκτη, λόγω του ότι τους χώρους χρησιμοποιούν και αθλητές σωματείων αλλά και το ευρύ κοινό , αποφασίσαμε να επιδιώξουμε άμεσα , τη μεθόδευση ενός νέου πλαισίου λειτουργίας του σταδίου και των επιμέρους αιθουσών , μια και των οποίων είναι και αυτή που αναφερόμαστε.

Στόχος μας είναι , η χρήση των οργάνων να είναι ελεγχόμενη και αυτόνομη, δηλαδή να μην παρουσιασθούν ξανά φαινόμενα του παρελθόντος, όπως , την ώρα που τα όργανα χρησιμοποιούν αθλητές και αθλήτριες ομάδων , να μπαίνουν στους χώρους αθλούμενοι πολίτες. Θέλουμε να φτιάξουμε πρόγραμμα συγκεκριμένων ωρών λειτουργίας των αιθουσών για τον καθένα , σωματείο ή κοινό, και παράλληλα να αναθέσουμε καθήκοντα επιτηρητή , σε κάποιον υπάλληλο. Στην σκέψη μας , δηλαδή , είναι το να υπάρχει μόνιμα ένας υπάλληλος ο οποίος θα ελέγχει για τη σωστή χρήση των αιθουσών ”.

Σήμερα και αύριο , επιτροπή αθλητικών παραγόντων της Μεσσηνίας θα έχει συνάντηση στην Αθήνα με παράγοντες της Γ.Γ.Α. και του «Οργανισμού Αθήνα 2004 » για το « Πρόγραμμα βελτιώσεων αθλητικών χώρων » ενόψει της Ολυμπιάδας.

Γι’ αυτό το λόγο , ο κ. Τσιμόγιαννης επεσήμανε ότι η σύσκεψη που προγραμματίζεται από τους αρμόδιους του Δήμου, προκειμένου να τεθούν επί τάπητος τα νέα δεδομένα λειτουργίας του Εθνικού Σταδίου , αναβάλλεται για το άλλο Σαββατοκύριακο ή τις αρχές της άλλης εβδομάδας.

Πάντως οφείλουμε να επισημάνουμε ότι μπορεί οι προθέσεις του Δήμου να βελτιώσει τα πράγματα προς όφελος των αθλούμενων – όπως τις ανέλυσε ο κ. Τσιμόγιαννης – να κινούνται προς την σωστή κατεύθυνση , δεν παύει όμως το λουκέτο στην αίθουσα βαρών να είναι μια ατυχής και βεβιασμένη απόφαση.

Ο όποιος αποκλεισμός του κοινού από κάθε μορφή άθλησης , την οποία φυσικά μπορεί να παρέχει ο συγκεκριμένος χώρος που κατασκευάστηκε όχι για ιδιωτική αλλά για δημόσια χρήση , μόνο άσχημες εντυπώσεις είναι εύλογο να προκαλεί.

Θα μπορούσε κάλλιστα η αίθουσα να παραμείνει ανοιχτή, να αποφασισθεί το νέο πλαίσιο λειτουργίας, να ορισθεί ο υπάλληλος, να καταρτιστεί το ωράριο και μετά να ανακοινωθούν οι αποφάσεις και να προχωρήσει η νέα διοίκηση στην εφαρμογή τους χωρίς να μπορεί κανένας να της πει το παραμικρό.

Σίγουρα, επιβάλλεται να υπάρχει ένας προγραμματισμός, να μπει μια τάξη, απαιτείται να υπάρχει η επίβλεψη των χώρων προκειμένου να αποφεύγονται φθορές, όμως αυτό θα μπορούσε να συμβεί σταδιακά και χωρίς.....αποκλεισμούς.

Αφήστε δε που την περίοδο αυτή το στάδιο δεν .....σφύζει από ζωή, λόγω των διακοπών και της αγωνιστικής ραστώνης, ενώ θα μπορούσαν οι αρμόδιοι του Δήμου να παρακολουθούν την χρήση (ώρες, αριθμός αθλουμένων) που γίνεται στην αίθουσα και στους επιμέρους χώρους, ώστε να έχουν κατά νου ένα ενδεικτικό παράδειγμα.

Παράλληλα με το «λουκέτο», έντονες είναι οι φήμες μεταξύ των αθλούμενων ότι δρομολογείται, από την πλευρά του Δήμου, η επιβολή οικονομικού τιμήματος για την χρήση του Σταδίου.

Κυκλοφορεί μάλιστα και το ποσό: 2.000 δραχμές.

Σχολιάζοντας ο κ. Τσιμόγιαννης δήλωσε: «όπως είναι τώρα το στάδιο, στην κατάσταση δηλαδή που το παραλάβαμε, δεν υπάρχει τέτοια περίπτωση.....»

Για να ζητήσουμε από τον αθλούμενο να συνδράμει στα λειτουργικά έξοδα, θα πρέπει πρώτα να φροντίσουμε να του παρέχουμε τις ανάλογες υπηρεσίες. Να αθλείται σ' ένα στάδιο που θα του παρέχει τα πάντα, σε άριστη κατάσταση. Θα έχει το μασάζ του, τη σάουνά του, σύγχρονα όργανα κ.α.

Για να γίνουν όμως όλα αυτά, αντιλαμβάνεστε ότι χρειάζονται λεφτά, τα οποία θα επιδιώξουμε να εξοικονομήσουμε από τα κονδύλια που προορίζονται για την Ολυμπιάδα.

Άλλωστε, το Εθνικό Στάδιο έχει αναχθεί σε Ολυμπιακό Κέντρο και απομένει η έγκριση του προϋπολογισμού για την αναμόρφωση των εγκαταστάσεων του”.

Ο κ. Τσιμόγιαννης, πάντως, δεν έκρυψε ότι στις προθέσεις του Δήμου είναι η επιβολή.....ενοικιοστασίου χρήσης στις ξένες αποστολές που επισκέπτονται για προετοιμασία την χώρα μας.

«Έτσι γίνεται σε όλα τα στάδια του κόσμου....» τόνισε χαρακτηριστικά. Ωστόσο, δεν αποκλείσε τελείως το «αθλόσημο» για τους Καλαματιανούς, αν και ανέφερε ότι «κάτι τέτοιο δε θα του άρεσε....».

Δε νομίζουμε, φυσικά, ότι υπάρχει κανείς που συμφωνεί και μόνο με τη σκέψη για «χαράτσι» άθλησης στο Εθνικό Στάδιο, ιδίως για τον ντόπιο αθλούμενο, ανεξαρτήτως ηλικίας, που χειμώνα καλοκαίρι αφιερώνει χρόνο από το πρόγραμμά του για το ... «εν σώματι υγιή».

Αφήστε δε που υπάρχουν κατηγορίες ατόμων που έχουν ανάγκη να αθληθούν.

Ακόμα και αν το όποιο τίμημα «πηγαίνει» για τα έξοδα βελτίωσης των εγκαταστάσεων , δεν παύει να είναι ένα μέτρο που δημιουργεί «πατρικίους και πληβείους» σε ένα χώρο ,όπως αυτόν της άθλησης , όπου ιδίως σε ερασιτεχνικό επίπεδο υπάρχουν ίσα δικαιώματα για όλους. Όσο για τις ξένες αποστολές , εκεί τα δεδομένα αλλάζουν , αφού έχουμε να κάνουμε με σπόνσορες , επαγγελματικό αθλητισμό και μάρκετινγκ.

Ο κ. Τσιμόγιαννης πρόσθεσε κλείνοντας ότι από τη μεριά του Δήμου ως νέου.....διαχειριστή του Σταδίου θα γίνει κάθε δυνατή προσπάθεια , ώστε να αντικατασταθούν τα παλιά όργανα γυμναστική με καινούργια.

Δεν αποκλείεται επίσης να εξετασθεί η δυνατότητα μεταφοράς των γραφείων του Αθλητικού Οργανισμού του Δήμου Καλαμάτας σε Χώρο κατάλληλα διαμορφωμένο εντός του Σταδίου.

Έτσι θα επιδιωχθεί ο Ο.Α. να αναλάβει αποκλειστικά , ακόμα και με «δικούς» του γυμναστές , το κομμάτι της άθλησης για το ευρύ κοινό. (17)

1.11 Προτάσεις Δήμων για Αθλητικές Υποδομές – Πρόγραμμα «ΕΛΛΑΔΑ 2004».

Υπάρχει όμως και η άλλη πλευρά , η πλευρά που «μιλάει» για βελτίωση των ήδη υπάρχοντων αθλητικών εγκαταστάσεων.

Παρακάτω μπορούμε να δούμε τις μελλοντικές σκέψεις και πιθανόν υλοποιήσεις έργων που αφορούν τον αθλητισμό.

Το πρόγραμμα αθλητικών υποδομών «ΕΛΛΑΔΑ 2004» περιλαμβάνει τις ακόλουθες αθλητικές υποδομές για το 2004 στην ΜΕΣΣΗΝΙΑ.

Οι «ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ» των Δήμων για το πρόγραμμα αθλητικών υποδομών ΕΛΛΑΔΑ 2004 (χωρίς φυσικά να σημαίνει ότι θα υλοποιηθούν όλες) είναι οι ακόλουθες :

Για τα ΦΙΛΙΑΤΡΑ

1. Κατασκευή αθλητικού κέντρου , προϋπολογισμού 150 εκατ.δρχ.
2. Κατασκευή γυμναστήριου – στίβου , προϋπολογισμού 600 εκατ.δρχ
3. Κολυμβητήριο , προϋπολογισμού 200 εκατ.δρχ
4. Αίθουσα πολλαπλών χρήσεων , προϋπολογισμού 120 εκατ.δρχ
5. Δύο γήπεδα μπάσκετ – βόλεϊ , προϋπολογισμού 90 εκατ.δρχ
6. Δύο γήπεδα τένις , προϋπολογισμού 30 εκατ.δρχ (18)

---

17. Άρθρο της εφημερίδας «ΣΗΜΑΙΑΣ» που δημοσιεύθηκε στις 19 ΙΟΥΛΙΟΥ 2001.

18. Δημοσιεύθηκε στην εφημερίδα « ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ» στις 26 Ιουλίου 2001

Για την ΠΥΛΟ

1. Βελτίωση – ολοκλήρωση Εθνικού Σταδίου , προϋπολογισμού 752 εκατ.δρχ
2. Κατασκευή κλειστού γυμναστηρίου , προϋπολογισμού 295 εκατ.δρχ

Για το ΠΕΤΑΛΙΔΙ

1. Βελτίωση γηπέδου ποδοσφαίρου – στίβος – λυόμενες κερκίδες , προϋπολογισμού 250 εκατ.δρχ
2. Γήπεδο μπάσκετ , προϋπολογισμού 20 εκατ.δρχ
3. Κατασκευή γηπέδου βόλεϊ , προϋπολογισμού 15 εκατ.δρχ
4. Γήπεδο χειροσφαίρισης , προϋπολογισμού 25 εκατ.δρχ
5. Κατασκευή γηπέδου μιτς-βόλεϊ , προϋπολογισμού 15 εκατ.δρχ

Για το ΝΕΡΟΜΥΛΟ

1. Γήπεδο μπάσκετ , προϋπολογισμού 20 εκατ.δρχ.
2. Κατασκευή μίνι γηπέδου 5Χ5 , προϋπολογισμού 15 εκατ.δρχ

Για το ΚΑΛΑΜΑΚΙ

1. Κατασκευή γηπέδου μιτς-βόλεϊ , προϋπολογισμού 15 εκατ.δρχ

Για το ΠΑΝΥΠΕΡΙ

1. Γήπεδο μπάσκετ , προϋπολογισμού 20 εκατ.δρχ
2. Γήπεδο βόλεϊ , προϋπολογισμού 15 εκατ.δρχ
3. Γήπεδο αντισφαίρισης , προϋπολογισμού 45 εκατ.δρχ

Για το ΔΑΡΑ

1. Γήπεδο μπάσκετ , προϋπολογισμού 20 εκατ.δρχ

Για την ΧΩΡΑ

1. Συντήρηση – επισκευή κλειστού γυμναστηρίου του γυμνασίου , προϋπολογισμού 60 εκατ.δρχ
2. Συντήρηση – επισκευή γηπέδου ποδοσφαίρου , στίβου , κερκίδων , προϋπολογισμού 200 εκατ.δρχ
3. Κατασκευή γηπέδου τένις , προϋπολογισμού 50 εκατ.δρχ
4. Κατασκευή μίνι γηπέδου ποδοσφαίρου 5Χ5 , προϋπολογισμού 40 εκατ.δρχ

Για το ΚΟΡΥΦΑΣΙΟ

1. Κατασκευή μίνι γηπέδου ποδοσφαίρου 5Χ5 , προϋπολογισμού 40 εκατ.δρχ
2. Συντήρηση επισκευή γηπέδου ποδοσφαίρου, προϋπολογισμού 45 εκατ.δρχ.

Για το ΡΩΜΑΝΟΥ

1. Συντήρηση-επισκευή γηπέδου ποδοσφαίρου, προϋπολογισμού 10 εκατ.δρχ

Για το ΠΑΛΑΙΟ ΛΟΥΤΡΟ

1. Συντήρηση – επισκευή γηπέδου ποδοσφαίρου , προϋπολογισμού 25 εκατ.δρχ

Για την ΜΕΣΣΗΝΗ

1. Βελτίωση στίβου Εθνικού Σταδίου με επίστρωση συνθετικού τάπητα, προϋπολογισμού 100 εκατ.δρχ
2. Χλοοτάπητας – κερκίδες στο γήπεδο ποδοσφαίρου , προϋπολογισμού 130 εκατ.δρχ
3. Κατασκευή αθλητικών εγκαταστάσεων – υποδομών :
  - A) Δύο γήπεδα μίνι ποδοσφαίρου 5Χ5 , προϋπολογισμού 80 εκατ.δρχ
  - B) Ένα γήπεδο χειροσφαίρισης , προϋπολογισμού 25 εκατ.δρχ
  - Γ) Ένα διπλό γήπεδο αντισφαίρισης , προϋπολογισμού 90 εκατ.δρχ
4. Κατασκευή ανοικτού κολυμβητηρίου , προϋπολογισμού 476 εκατ.δρχ

Για τη ΛΕΥΚΟΧΩΡΑ

1. Γήπεδα μίνι ποδοσφαίρου 5Χ5 , προϋπολογισμού 40 εκατ.δρχ
2. Γήπεδο μπάσκετ , προϋπολογισμού 20 εκατ.δρχ

Για τον ΜΕΛΙΓΑΛΑ

1. Βελτίωση – επισκευή αθλητικών υποδομών Εθνικού Σταδίου , προϋπολογισμού 180 εκατ.δρχ
2. Βελτίωση βοηθητικού γηπέδου , προϋπολογισμού 44 εκατ.δρχ
3. Κατασκευή κλειστού γυμναστηρίου , προϋπολογισμού 274 εκατ.δρχ
4. Κατασκευή μίνι γηπέδου 5Χ5, προϋπολογισμού 26 εκατ.δρχ

Για το ΖΕΥΓΟΛΑΤΙΟ

1. Βελτίωση βοηθητικού γηπέδου , προϋπολογισμού 40 εκατ.δρχ
2. Κατασκευή γηπέδου μπάσκετ , προϋπολογισμού 20 εκατ.δρχ

Για την ΣΚΑΛΑ

1. Κατασκευή κερκίδων γηπέδου , προϋπολογισμού 30 εκατ.δρχ

Για την ΚΑΛΛΙΡΟΗ

1. Κατασκευή γηπέδου μπάσκετ , προϋπολογισμού 20 εκατ.δρχ

Για την ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑ

1. Βελτίωση δημοτικού γηπέδου , προϋπολογισμού 360 εκατ.δρχ
2. Βελτίωση κλειστού γυμναστηρίου αθλοπαιδιών , προϋπολογισμού 50 εκατ.δρχ
3. Βελτίωση υπαίθριων γηπέδων μπάσκετ – βόλεϊ , συνολικού προϋπολογισμού 20 εκατ.δρχ
4. Κατασκευή νέου κλειστού T10, προϋπολογισμού 450 εκατ.δρχ
5. Κατασκευή μίνι γηπέδου ποδοσφαίρου 5Χ5 , προϋπολογισμού 30 εκατ.δρχ
6. Κατασκευή γηπέδου αντισφαίρισης , προϋπολογισμού 25 εκατ.δρχ
7. Κατασκευή γηπέδου αντισφαίρισης , προϋπολογισμού 20 εκατ.δρχ (18).

1.12 Προτάσεις του Δήμου Καλαμάτας.

Όσον αφορά την Καλαμάτα , ο Δήμος έχει προτείνει την κατασκευή προπονητηρίου στον Ταύγετο , και βελτιώσεις στην «Τέντα» και στην «Δυτική Παραλία».Ας δούμε όμως σε τι δρόμο βρίσκονται

« Για να συζητήσουμε για την κατασκευή προπονητηρίου στον Ταύγετο , πρέπει πρώτα να μας φέρεται μελέτες » , είναι η απάντηση της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού προς το Δήμο Καλαμάτας.

Αυτό προφανώς σημαίνει ότι η Γενική Γραμματεία δεν πολυενδιαφέρεται για την δημιουργία του προπονητηρίου , το οποίο , εκτός των άλλων μπορεί να συμβάλλει στο να αναζωογονηθούν τα χωριά της Αλαγονίας.(19)

18. Δημοσιεύθηκε στην εφημερίδα « ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ» στις
26 Ιουλίου 2001

19. Άρθρο του Σταύρου Μαρτίνου που δημοσιεύθηκε στην εφημερίδα «ΣΗΜΑΙΑ» στις 27 Ιουλίου 2001.

Η συγκεκριμένη απόφαση εδόθη από την σύμβουλο του υφυπουργού αθλητισμού κα. Κωνσταντινίδου την οποία επισκέφθηκαν ο πρόεδρος του Δημοτικού Αθλητικού Οργανισμού και Δημοτικός σύμβουλος Παναγιώτης Τσιμόγιαννης και οι μηχανικοί του Δήμου Νίκος Πατσαρίνος και Στάθης Αγγελόπουλος.

Παρά τον προβληματισμό , ίσως , και την απογοήτευση που προκαλεί η στάση της Γενικής Γραμματείας στο θέμα του προπονητηρίου , οι εκπρόσωποι του Δήμου αποχώρησαν από το γραφείο της συμβούλου σχετικά ευχαριστημένοι , καθώς εξασφάλισαν δεσμεύσεις για την γρήγορη δημιουργία προθερμαντηρίου στο γήπεδο της «ΤΕΝΤΑΣ» και την άμεση έναρξη των εργασιών για τα γήπεδα του τένις στην Δυτική Παραλία (παραπλεύρως των παλαιών σφαγείων).

Η σύμβουλος του υφυπουργού Αθλητισμού κατά την συνάντησή της με τους εκπροσώπους του Δήμου , ζήτησε να της υποβληθούν πρόσθετα στοιχεία για το προπονητήριο του Ταϊγέτου , ώστε να ασχοληθεί με το θέμα η Γενική Γραμματεία.

Δηλαδή , ακόμη και αν υποβληθούν τα απαιτούμενα στοιχεία , δεν είναι βέβαιο αν θα προωθηθεί το έργο.

Η κ. Κωνσταντίνου ζήτησε να υποβληθεί στην Γενική Γραμματεία μια γεωλογική μελέτη της περιοχής , μια μελέτη βιωσιμότητας του προπονητηρίου , καθώς και διάφορα άλλα στοιχεία.

Όπως μας είπε ο κ. Τσιμόγιαννης , τα στοιχεία αυτά θα τα καταθέσει ο Δήμος και σημείωσε χαρακτηριστικά : « Εμείς το προπονητήριο θα το διεκδικήσουμε γιατί πιστεύουμε ότι θα δώσει πνοή στην περιοχή ».

Όσον αφορά το προθερμαντήριο της Τέντας , η σύμβουλος του υφυπουργού δεσμεύτηκε ότι το εν λόγω έργο θα ενταχθεί στο πρόγραμμα και όταν , εξασφαλιστεί η οριστική απόφαση της αρμόδιας επιτροπής , θα ξεκινήσουν οι εργασίες.

Πρόκειται για έναν χώρο στον οποίο θα προθερμαίνονται οι αγωνιζόμενοι στο γήπεδο της Τέντας.

Παράλληλα , ο χώρος αυτός θα μπορεί να χρησιμοποιείται και για την προπόνηση των αθλητών.

Για το γήπεδο του τένις στην Δυτική Παραλία , η σύμβουλος είπε ότι ο Δήμος μπορεί να προκηρύξει την δεύτερη φάση του έργου.

Η πρώτη φάση προέβλεπε την υλοποίηση χωματουργικών εργασιών , προϋπολογισμού 4 εκατ. δραχμών.

Η δεύτερη προβλέπει την κατασκευή των γηπέδων , το κόστος των οποίων έχει υπολογιστεί στα 150 εκατομμύρια τα οποία , είναι εξασφαλισμένα από το πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων.

Επιπροσθέτως , η εκπρόσωπος της Γενικής Γραμματείας διαβεβαίωσε τους εκπροσώπους του Δήμου , ότι τα έργα στην Τέντα και

στην Δυτική Παραλία πρέπει να ξεκινήσουν εντός του έτους και να ολοκληρωθούν μέχρι το τέλος του 2002 το αργότερο.

Αυτό διότι έχει προγραμματισθεί η Καλαμάτα να δεχθεί μεγάλο αριθμό αθλητών , οι οποίοι θα προετοιμαστούν στην πατρίδα μας για τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004 ,

δεδομένου μάλιστα ότι προσεχώς θα αρχίσουν να κλείνουν και τα στάδια της Αθήνας , προκειμένου να προετοιμαστούν για την «φιλοξενία» των αθλητών. Ακόμη , ο κ. Τσιμόγιαννης δήλωσε , πως ο Περιφερειάρχης Πελοποννήσου Αντώνης Ματσίγκος , θα ενημερώσει τους εκπροσώπους του Δήμου για την συντήρηση των ήδη υπαρχόντων αθλητικών εγκαταστάσεων , σε συνάντηση που θα πραγματοποιηθεί στην Τρίπολη , παρουσία του Γενικού Γραμματέα Αθλητισμού.

Στην συγκεκριμένη συνάντηση θα συμμετέχει και ο κ. Τσιμόγιαννης , καθώς ο Δήμος Καλαμάτας επιδιώκει την βελτίωση των αθλητικών εγκαταστάσεων του Εθνικού Σταδίου , του Κολυμβητηρίου και της Τέντας. (19)

1.13 5,9 Δις για την Μεσσηνία.

Είδαμε πιο πριν σε γενικές γραμμές τις προτάσεις των Δήμων με τα έργα. Πιο κάτω ακολουθεί η λίστα με τα έργα τα οποία θα επιχορηγηθούν από την Πολιτεία , ανά Δήμο στην Μεσσηνία.

Το ποσόν που θα διατεθεί για την κατασκευή αθλητικών έργων στην Μεσσηνία ανέρχεται στα 5,9 δις δραχμές , όπως επισημάνθηκε κατά την διάρκεια της σύσκεψης που πραγματοποιήθηκε στην Τρίπολη , παρόντος του Γενικού Γραμματέα Αθλητισμού Ν. Έξαρχου , αλλά και άλλων φορέων της Μεσσηνίας.

Για τον Δήμο ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

1. Για κατασκευή κλειστού γυμναστηρίου - 1 δις 750 εκατ.δρχ
2. Για κατασκευή προπονητηρίου γυμναστικής 50X30 - 200 εκατ.δρχ
3. Για διαμόρφωση περιβάλλοντος χώρου – 50 εκατ.δρχ

ΣΥΝΟΛΟ – 2 ΔΙΣ. ΔΡΑΧΜΕΣ (20)

---

19. Άρθρο του Σταύρου Μαρτίνου που δημοσιεύθηκε στην εφημερίδα «ΣΗΜΑΙΑ» στις 27 Ιουλίου 2001.

20. Εφημερίδα «ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ» - Πέμπτη 2 Αυγούστου 2001

Για τον Δήμο ΑΒΙΑΣ

1. Για γήπεδο μπάσκετ – βόλεϊ – 20 εκατ.δρχ
2. Για γήπεδο μπάσκετ – βόλεϊ – 20 εκατ.δρχ
3. Για συντήρηση γηπέδου ποδοσφαίρου – 7 εκατ.δρχ

ΣΥΝΟΛΟ – 47 ΕΚΑΤ. ΔΡΑΧΜΕΣ

Για τον Δήμο ΑΕΤΟΥ

1. Για τοίχο αντιστήριξης στο δημοτικό γήπεδο – 15 εκατ.δρχ
2. Για κατασκευή κερκίδων στο δημοτικό γήπεδο – 45 εκατ.δρχ

ΣΥΝΟΛΟ – 60 ΕΚΑΤ. ΔΡΑΧΜΕΣ

Για τον Δήμο ΑΙΠΕΙΑΣ

1. Για βελτίωση γηπέδου ποδοσφαίρου – 50 εκατ.δρχ

ΣΥΝΟΛΟ – 50 ΕΚΑΤ.ΔΡΑΧΜΕΣ

Για τον Δήμο ΑΒΙΑΣ

4. Για γήπεδο μπάσκετ – βόλεϊ – 20 εκατ.δρχ
5. Για γήπεδο μπάσκετ – βόλεϊ – 20 εκατ.δρχ
6. Για συντήρηση γηπέδου ποδοσφαίρου – 7 εκατ.δρχ

ΣΥΝΟΛΟ – 47 ΕΚΑΤ.ΔΡΑΧΜΕΣ

Για τον Δήμο ΑΕΤΟΥ

3. Για τοίχο αντιστήριξης στο δημοτικό γήπεδο – 15 εκατ.δρχ
4. Για κατασκευή κερκίδων στο δημοτικό γήπεδο – 45 εκατ.δρχ

ΣΥΝΟΛΟ – 60 ΕΚΑΤ. ΔΡΑΧΜΕΣ

Για τον Δήμο ΑΙΠΕΙΑΣ

2. Για βελτίωση γηπέδου ποδοσφαίρου – 50 εκατ.δρχ

ΣΥΝΟΛΟ – 50 ΕΚΑΤ. ΔΡΑΧΜΕΣ

Για τον Δήμο ΑΝΔΑΝΙΑΣ

1. Για κατασκευή γηπέδου ποδοσφαίρου – 40 εκατ.δρχ
2. Για την κατασκευή κέντρου αεροπτερισμού – 20 εκατ.δρχ

ΣΥΝΟΛΟ – 60 ΕΚΑΤ.ΔΡΑΧΜΕΣ

Για τον Δήμο ΑΝΔΡΟΥΣΑΣ

1. Για την κατασκευή σκοπευτηρίου – 60 εκατ.δρχ
- ΣΥΝΟΛΟ – 60 ΕΚΑΤ.ΔΡΑΧΜΕΣ

Για τον Δήμο ΑΡΙΟΣ

1. Για την ανακατασκευή γηπέδου ποδοσφαίρου – 5 εκατ.δρχ
  2. Για την αποπεράτωση γηπέδου μπάσκετ – 5 εκατ.δρχ
  3. Για την βελτίωση γηπέδου μπάσκετ – 7 εκατ.δρχ
  4. Για την βελτίωση γηπέδου μπάσκετ – 7 εκατ.δρχ
  5. Για την βελτίωση γηπέδου μπάσκετ – 6 εκατ.δρχ
- ΣΥΝΟΛΟ – 30 ΕΚΑΤ.ΔΡΑΧΜΕΣ

Για τον Δήμο ΑΡΙΣΤΟΜΕΝΗ

1. Για την κατασκευή γηπέδου ποδοσφαίρου – 50 εκατ.δρχ
  2. Για την βελτίωση γηπέδου μπάσκετ – βόλει – 10 εκατ.δρχ
- ΣΥΝΟΛΟ – 60 ΕΚΑΤ.ΔΡΑΧΜΕΣ

Για τον Δήμο ΑΡΦΑΡΩΝ

1. Για την βελτίωση δημοτικού γηπέδου – 30 εκατ.δρχ
  2. Για την βελτίωση δημοτικού γηπέδου – 20 εκατ.δρχ
- ΣΥΝΟΛΟ – 50 ΕΚΑΤ.ΔΡΑΧΜΕΣ

Για τον Δήμο ΑΥΛΩΝΑΣ

1. Για την βελτίωση του αγωνιστικού χώρου γηπέδου ποδοσφαίρου – 30 εκατ.δρχ
  2. Για γήπεδο μπάσκετ – 20 εκατ.δρχ
- ΣΥΝΟΛΟ – 50 ΕΚΑΤ.ΔΡΑΧΜΕΣ

Για τον Δήμο ΒΟΥΦΡΑΔΩΝ

1. Για την ανακατασκευή αγωνιστικού χώρου , γήπεδα ποδοσφαίρου – μπάσκετ – 10 εκατ.δρχ
  2. Για την ανακατασκευή αγωνιστικού χώρου – γήπεδο μπάσκετ – περίφραξη – 20 εκατ.δρχ
- ΣΥΝΟΛΟ – 30 ΕΚΑΤ.ΔΡΑΧΜΕΣ

Για τον Δήμο ΓΑΡΓΑΛΙΑΝΩΝ

1. Για την συμπλήρωση – βελτίωση αθλητικού κέντρου – 300 εκατ.δρχ
  2. Για ιστιοπλοϊκές εγκαταστάσεις – 100 εκατ.δρχ
- ΣΥΝΟΛΟ – 400 ΕΚΑΤ.ΔΡΑΧΜΕΣ**

Για τον Δήμο ΔΩΡΙΟΥ

1. Για την κατασκευή στίβου 400μ. – 65 εκατ.δρχ
  2. Για γήπεδο βόλεϊ – 15 εκατ.δρχ
  3. Για γήπεδο μπάσκετ – 20 εκατ.δρχ
- ΣΥΝΟΛΟ – 100 ΕΚΑΤ.ΔΡΑΧΜΕΣ**

Για τον Δήμο ΕΙΡΑΣ

1. Για την κατασκευή γηπέδου μπάσκετ – 20 εκατ.δρχ
- ΣΥΝΟΛΟ – 20 ΕΚΑΤ.ΔΡΑΧΜΕΣ**

Για τον Δήμο ΘΟΥΡΙΑΣ

1. Για βελτίωση και συμπλήρωση γηπέδου ποδοσφαίρου – 50 εκατ.δρχ
- ΣΥΝΟΛΟ – 50 ΕΚΑΤ.ΔΡΑΧΜΕΣ**

Για τον Δήμο ΙΘΩΜΗΣ

1. Για την βελτίωση αθλητικών εγκαταστάσεων δημοτικού γηπέδου – 30 εκατ.δρχ
  2. Για την βελτίωση αθλητικών εγκαταστάσεων μπάσκετ – 15 εκατ.δρχ
- ΣΥΝΟΛΟ – 45 ΕΚΑΤ.ΔΡΑΧΜΕΣ**

Για τον Δήμο ΚΟΡΩΝΗΣ

1. Για την βελτίωση του δημοτικού γηπέδου ποδοσφαίρου – 11 εκατ. Δρχ
  2. Για την κατασκευή γηπέδου τένις – 45 εκατ.δρχ
  3. Για την βελτίωση δημοτικού γηπέδου ποδοσφαίρου – 25 εκατ.δρχ
  4. Για την κατασκευή γηπέδου μπάσκετ – βόλεϊ – 20 εκατ.δρχ
  5. Για την κατασκευή γηπέδου μπιτς-βόλεϊ – 15 εκατ.δρχ
  6. Για την κατασκευή γηπέδου 5Χ5 – 40 εκατ.δρχ
- ΣΥΝΟΛΟ – 156 ΕΚΑΤ.ΔΡΑΧΜΕΣ**

Για τον Δήμο ΛΕΥΚΤΡΟΥ

1. Για γήπεδο αντισφαίρισης – 45 εκατ.δρχ
2. Για επισκευή γηπέδου ποδοσφαίρου και κατασκευή στίβου – 120 εκατ.δρχ

ΣΥΝΟΛΟ – 165 ΕΚΑΤ.ΔΡΑΧΜΕΣ

Για τον Δήμο ΜΕΘΩΝΗΣ

1. Για την κατασκευή γηπέδου 5Χ5 – 70 εκατ.δρχ

ΣΥΝΟΛΟ – 70 ΕΚΑΤ.ΔΡΑΧΜΕΣ

Για τον Δήμο ΜΕΛΙΓΑΛΑ

1. Για την βελτίωση – επισκευή αθλητικών υποδομών εθνικού σταδίου – 40 εκατ.δρχ
2. Για την βελτίωση βοηθητικού γηπέδου – 20 εκατ.δρχ
3. Για την βελτίωση βοηθητικού γηπέδου – 20 εκατ.δρχ
4. Για την κατασκευή γηπέδου μπάσκετ – 20 εκατ.δρχ

ΣΥΝΟΛΟ – 100 ΕΚΑΤ.ΔΡΑΧΜΩΝ

Για τον Δήμο ΜΕΣΣΗΝΗΣ

1. Για την κατασκευή χλοοτάπητα – κερκίδες στο γήπεδο ποδοσφαίρου – 150 εκατ.δρχ
2. Για δυο γήπεδα μίνι ποδοσφαίρου 5Χ5 – 80 εκατ.δρχ
3. Για ένα γήπεδο χειροσφαίρισης – 25 εκατ.δρχ
4. Για ένα διπλό γήπεδο αντισφαίρισης – 45 εκατ.δρχ
5. Για γήπεδα μίνι ποδοσφαίρου 5Χ5 – 40 εκατ.δρχ
6. Για γήπεδο μπάσκετ – 20 εκατ.δρχ

ΣΥΝΟΛΟ – 360 ΕΚΑΤ.ΔΡΑΧΜΕΣ

Για τον Δήμο ΟΙΧΑΛΙΑΣ

1. Για κατασκευή γηπέδου ποδοσφαίρου – 70 εκατ.δρχ
2. Για κατασκευή γηπέδου τένις – 30 εκατ.δρχ

ΣΥΝΟΛΟ – 100 ΕΚΑΤ.ΔΡΑΧΜΕΣ

Για τον Δήμο ΝΕΣΤΟΡΟΣ

1. Για συντήρηση – επισκευή γηπέδου ποδοσφαίρου , στίβου , κερκίδων – 105 εκατ.δρχ
2. Για την κατασκευή γηπέδου τένις – 45 εκατ.δρχ

ΣΥΝΟΛΟ – 150 ΕΚΑΤ.ΔΡΑΧΜΩΝ

Για τον Δήμο ΠΑΠΑΦΛΕΣΣΑ
Για την κατασκευή δημοτικού αθλητικού κέντρου – 50 εκατ.δρχ
ΣΥΝΟΛΟ – 50 ΕΚΑΤ.ΔΡΑΧΜΕΣ

Για τον Δήμο ΠΕΤΑΛΙΔΙΟΥ
1. Για βελτίωση γηπέδου ποδοσφαίρου, στίβου , λυόμενων κερκίδων
– 50 εκατ.δρχ
2. Για γήπεδο μπάσκετ – 20 εκατ.δρχ
3. Για γήπεδο βόλει – 15 εκατ.δρχ
ΣΥΝΟΛΟ – 85 ΕΚΑΤ.ΔΡΑΧΜΕΣ

Για τον Δήμο ΠΥΛΟΥ
1. Για βελτίωση , ολοκλήρωση εθνικού σταδίου – 55 εκατ.δρχ
2. Για κατασκευή κλειστού γυμναστηρίου – 295 εκατ.δρχ
ΣΥΝΟΛΟ – 350 ΕΚΑΤ.ΔΡΑΧΜΕΣ

Για την κοινότητα ΤΡΙΚΟΡΦΟΥ
1. Για γήπεδο μπάσκετ – 20 εκατ.δρχ
2. Για βελτίωση γηπέδου ποδοσφαίρου – 20 εκατ.δρχ
ΣΥΝΟΛΟ – 40 ΕΚΑΤ.ΔΡΑΧΜΕΣ

Για την κοινότητα ΤΡΙΠΥΛΑΣ
1. Για βελτίωση γηπέδου ποδοσφαίρου – 20 εκατ.δρχ
ΣΥΝΟΛΟ – 20 ΕΚΑΤ.ΔΡΧ

Για τον Δήμο ΦΙΛΙΑΤΡΩΝ
1. Για αθλητικό κέντρο Φιλιατρών , κατασκευή σταδίου – 450
εκατ.δρχ
ΣΥΝΟΛΟ – 450 ΕΚΑΤ.ΔΡΑΧΜΕΣ

Για τον Δήμο ΧΙΛΙΟΧΩΡΙΩΝ
1. Για γήπεδο μίνι ποδοσφαίρου 5Χ5 – 40 εκατ.δρχ
2. Για βελτίωση γηπέδου ποδοσφαίρου – 40 εκατ.δρχ
ΣΥΝΟΛΟ – 80 ΕΚΑΤ,ΔΡΑΧΜΕΣ (20)

1.14 Συγκριτικός Πίνακας : Τι πρότειναν οι Δήμοι και τι η ΓΓΑ.

Ας δούμε όμως τώρα έναν πίνακα συγκριτικό που παρουσιάζει το τι πρότειναν οι Δήμοι (π.χ Έιρας – Θουρίας – Ιθώμης) με το τι πρότεινε για αυτούς η Γ.Γ.Α. (21)

ΔΗΜΟΣ	ΠΡΟΤΑΣΗ ΔΗΜΟΥ	ΠΡ/ΣΜΟΣ	ΠΡΟΤΑΣΗ Γ.Γ.Α	ΠΡ/ΣΜΟΣ Γ.Γ.Α
ΕΙΡΑΣ	ΓΗΠΕΔΟ ΜΠΑΣΚΕΤ	20	ΓΗΠΕΔΟ ΜΠΑΣΚΕΤ	20
	ΓΗΠΕΔΟ ΜΠΑΣΚΕΤ	20		
	ΓΗΠΕΔΟ ΤΕΝΙΣ	45		
	ΓΗΠΕΔΟ ΜΠΑΣΚΕΤ	20		
	ΓΗΠΕΔΟ ΜΠΑΣΚΕΤ	20		
	ΓΗΠΕΔΟ ΜΠΑΣΚΕΤ	20		
	ΓΗΠΕΔΟ ΜΠΑΣΚΕΤ	20		
	ΓΗΠΕΔΟ ΜΠΑΣΚΕΤ	20		
	ΛΙΘΟΥΣΕΣ ΠΟΛΛΑΠΛΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΔΥΤΗΡΙΩΝ	0		
	185		20	
ΘΟΥΡΙΑΣ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΛΕΙΣΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣΤΗΡΙΟΥ	297		
	ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΚΑΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΓΗΠΕΔΟΥ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ	82	ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΚΑΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΓΗΠΕΔΟΥ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ	50
		379		50
ΙΘΩΜΗΣ	ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ	30	ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΓΗΠΕΔΟΥ	30
	ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΜΠΑΣΚΕΤ	15	ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΜΠΑΣΚΕΤ	15
	ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΜΠΑΣΚΕΤ	10		
	ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΜΠΑΣΚΕΤ - ΒΟΛΕΙ	10		

21. Έγγραφο ενημέρωσης από την γενική διεύθυνση περιφέρειας , διεύθυνση σχεδιασμού και ανάπτυξης – Τρίπολη 01-08-2001

1.15 Τα Αθλητικά Σωματεία στην Μεσσηνία.

Ποια όμως είναι τα Μεσσηνιακά αθλητικά σωματεία που υπάρχουν ;
Παρουσιάζονται παρακάτω:

1. ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΑΚΡΙΤΑΣ ΒΑΣΙΛΙΤΣΙΟΥ
2. ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΓΑΡΓΑΛΙΑΝΩΝ
3. ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΑΛΑΘΟΣΦΑΙΡΙΣΤΩΝ ΚΟΡΩΝΗΣ
«ΚΟΡΩΝΗ 90»
4. ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΑΜΠΟΥ
5. ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΩΝ/ΠΟΛΕΩΣ (ΑΕΚ) ΜΕΛΙΓΑΛΑ –
ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ
6. ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
7. ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΛΟΓΓΑΣ
8. ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΜΑΝΗΣ ΠΛΑΤΣΑΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ
9. ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΑΡΑΤΕ ΔΟ ΛΙΝΓ-ΣΥΝΓ
ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
10. ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΚΑΙ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΧΙΛΛΕΥΣ
(ΑΒΡΑΜΙΟΥ)
11. ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΑΕΤΟΥ
12. ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΑΚΡΙΤΑΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
13. ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΑΚΡΙΤΑΣ ΚΟΡΩΝΗΣ
14. ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΑΝΔΡΟΥΣΑΣ
15. ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΑΡΙΟΣ – ΠΑΜΙΣΟΣ ΑΡΙΟΣ
16. ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΑΡΙΟΧΩΡΙΟΥ
17. ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΑΣΠΡΟΧΩΜΑΤΟΣ
18. ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΒΕΡΓΑΣ
19. ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΔΙΑΒΟΛΙΤΣΙΟΥ
20. ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΔΙΟΔΙΩΝ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ
21. ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΔΟΞΑ ΡΙΖΟΜΥΛΟΥ
22. ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΔΩΡΙΟΥ – ΔΩΡΙΑΣ
23. ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΗΡΑΚΛΗΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
24. ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑ 1980
25. ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ
26. ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΚΑΛΟΥ ΝΕΡΟΥ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ
27. ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑΣ
28. ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΜΕΘΩΝΗ ΜΕΘΩΝΗΣ
29. ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΜΕΣΣΗΝΗΣ
30. ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ (ΠΥΡΓΟΥ ΤΡΙΦΥΛΙΑΣ)
31. ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΟΛΥΜΠΙΟΝΙΚΗΣ ΚΩΣΤΗΣ
ΤΣΙΚΛΗΤΗΡΑΣ (ΠΥΛΟΥ)
32. ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΟΜΟΝΟΙΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

- 33.ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΠΑΝΕΥΑΙΚΟΣ
- 34.ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΠΑΠΑΦΛΕΣΣΑΣ ΧΩΡΑ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ
- 35.ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΠΛΑΤΗΣ – ΝΙΚΗ
- 36.ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΠΥΡΑΥΛΟΣ (ΖΕΥΓΟΛΑΤΕΙΟΥ)
- 37.ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΣΚΑΛΑΣ
- 38.ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΣΠΕΡΧΟΓΕΙΑΣ
- 39.ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΣΤΕΝΩΣΙΑΣ
- 40.ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΤΕΛΟΣ ΑΓΡΑΣ
- 41.ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΦΑΡΑΙ
- 42.ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΦΟΙΝΙΚΑΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ
- 43.ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΧΡΥΣΟΚΕΛΛΑΡΙΑΣ
- 44.ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΣΟΥΛΗΝΑΡΙΟΥ (έχει μετονομαστεί σε Αστέρας Χιλιοχωρίων)
- 45.ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΧΑΤΖΗ
- 46.ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ ΠΑΡΑΛΙΑΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
- 47.ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΠΟΛΛΩΝΑΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
- 48.ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΠΟΛΛΩΝΑΣ ΠΕΤΑΛΙΔΙΟΥ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ
- 49.ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΣΤΗΡ ΑΡΦΑΡΑ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ
- 50.ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΣΤΗΡ ΒΑΛΥΡΑΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ
- 51.ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΕΡΑΝΗ ΦΙΛΙΑΤΡΩΝ
- 52.ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΜΑΓΚΛΑΒΑΣ(Βλαχόπουλου)
- 53.ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ «Ο ΠΟΣΕΙΔΩΝ»
- 54.ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΣΚΟΠΕΥΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
- 55.ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΜΑΝΕΣΙ
- 56.ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΑΝΘΟΥΡΙΑΚΟΣ – ΘΟΥΡΙΑΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ
- 57.ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΑΠΑΦΛΕΣΣΑΣ ΑΜΦΕΙΑ
- 58.ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΣΥΝΟΙΚΙΑΣ ΑΒΡΑΜΙΟΥ – ΠΑΝΙΩΝΙΟΣ
- 59.ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗ ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΤΡΙΦΥΛΙΑΣ ΔΙΩΝ ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑΣ
- 60.ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ
- 61.ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΟΣ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΑΜΙΣΟΣ
- 62.ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΑΡΓΑΛΙΑΝΩΝ

- 63.ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΜΕΣΣΗΝΗΣ
- 64.ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΚΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
- 65.ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΧΩΡΑΣ
- 66.ΔΟΞΑ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
- 67.ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΕΡΜΗΣ
ΣΠΗΛΙΑΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ
- 68.ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
- 69.ΝΑΥΤΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΠΥΛΟΥ
- 70.ΝΑΥΤΙΚΟΣ ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑΣ ΝΟΚΥ
- 71.ΝΑΥΤΙΚΟΣ ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ ΑΙΟΛΟΣ
- 72.ΝΑΥΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΠΟΣΕΙΔΩΝ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
- 73.ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ ΑΝΑΛΗΨΕΩΣ
- 74.ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ ΔΙΑΒΟΛΙΤΣΙΟΥ
- 75.ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ ΜΕΣΣΗΝΗΣ
- 76.ΟΜΙΛΟΣ ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΥ ΜΠΡΙΤΖ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
- 77.ΟΜΙΛΟΣ ΑΝΤΙΣΦΑΙΡΙΣΗΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
- 78.ΟΜΙΛΟΣ ΦΙΛΑΘΛΩΝ ΠΑΡΑΛΙΑΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ Η ΘΥΕΛΛΑ
- 79.ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΟΣ ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
- 80.ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΟΣ ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΝΕΡΟΜΥΛΟΥ
- 81.ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΟΣ ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ
ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
- 82.ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΟΣ ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΠΡΑΣΙΝΑ ΠΟΥΛΙΑ
- 83.ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΟΣ ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΜΜΟΥ
ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ
- 84.ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΤΡΟΜΗΤΟΣ (Πλατύ)
- 85.ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΟΡΑΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ
(Κοπανάκι)
- 86.ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΧΑΝΔΡΙΝΑΙΚΟΣ
- 87.ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΗ ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΑΡΓΗΣ
- 88.ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΘΛΟΠΑΙΔΙΩΝ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ ΑΤΛΑΣ
- 89.ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΘΛΟΠΑΙΔΙΩΝ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ Ο ΔΑΓΚΛΗΣ
- 90.ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΕΖΟΠΟΡΩΝ ΟΡΕΙΒΑΤΩΝ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ Ο
ΕΥΚΛΕΙΣ
- 91.ΤΡΙΦΥΛΛΙΑΚΟΣ ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ (22)

22.Στοιχεία από INTERNET : WWW.SPORTGOV.GR

1.16 Ιστορικά Στοιχεία Αθλητικών Σωματείων (που αναφέρονται στην ιστοσελίδα της ΓΓΑ).

Επίσης στην ιστοσελίδα της Γ.Γ.Α παρουσιάζονται και ορισμένα στοιχεία για ορισμένα σωματεία , σχετικά με την ιστορία τους και άλλες πληροφορίες . (για το έτος ίδρυσης κ.α)

ΜΑΝΗ

Έτος ίδρυσης : 1983

Αθλητικά τμήματα : Ποδόσφαιρο

Εν ενεργεία αθλητές : 30

Διεύθυνση γραφείων : Πλάτσα Μεσσηνίας 24023

Τηλέφωνο : (0721) 74259

Πρόεδρος : Καλαρίτης Γεώργιος

ΔΩΡΙΟ

Έτος ίδρυσης : 1968

Αθλητικά τμήματα : Ποδόσφαιρο

Εν ενεργεία αθλητές : 50 (25 Άωδρες και 25 Παιδες)

Διεύθυνση γραφείων : Δώριο Μεσσηνίας 24011

Τηλέφωνα : (0765) 31226 , Φάξ : (0765) 31657

Πρόεδρος : Παπαδόπουλος Γεώργιος

ΤΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΙΔΡΥΘΗΚΕ το 1968 και αγωνίστηκε στο Πρωτάθλημα Β' Τοπικής Κατηγορίας του Νομού Μεσσηνίας. Το 1969 ανέβηκε στην Α' Τοπική Κατηγορία και το 1991 έπεσε πάλι στην Β'.

Από το 1992 μέχρι το 1998 αγωνίζεται στην Α' Τοπική Κατηγορία.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΕΣ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ : 1969 Τοπικό Πρωτάθλημα : 1^η θέση,
1992 Τοπικό Πρωτάθλημα : 1^η θέση , 1991 Τοπικό Πρωτάθλημα : 2^η
θέση, 1996-1997 Τοπικό Πρωτάθλημα : 1^η θέση

ΣΠΟΥΔΑΙΟΤΕΡΟΙ ΑΘΛΗΤΕΣ

Αλεξόπουλος Αλέξανδρος – Μεγαλύτερη Διάκριση : Συμμετοχή στην Γ' Εθνική (ΚΑΛΑΜΑΤΑ) . Κόντος Γεώργιος – Μεγαλύτερη Διάκριση : Συμμετοχή στην Β' Εθνική (ΚΑΛΑΜΑΤΑ). Κόντος Χρήστος – Μεγαλύτερη Διάκριση : Συμμετοχή στην Α' Εθνική (ΑΠΟΛΛΩΝ ΑΘΗΝΩΝ). Νικητόπουλος Μιχαήλ – Μεγαλύτερη Διάκριση : Συμμετοχή στην Β' Εθνική (ΚΑΛΑΜΑΤΑ). Προκοπίου Στυλιανός – Μεγαλύτερη Διάκριση : Συμμετοχή στην Γ' Εθνική (ΚΑΛΑΜΑΤΑ). Σμυρλής Λεωνίδας – Μεγαλύτερη Διάκριση : Συμμετοχή στην Β' Εθνική (ΠΑΝΑΙΤΩΛΙΚΟΣ).

ΗΡΑΚΛΗΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

Έτος ίδρυσης : 1991

Αθλητικά τμήματα : Ποδόσφαιρο

Εν ενεργεία αθλητές : 79

Διεύθυνση Γραφείων : Λακωνικής 111 Καλαμάτα 24100

Τηλέφωνα : (0721) 20892

Πρόεδρος : Μπούνας Κωνσταντίνος

Ο ΟΜΙΛΟΣ ΙΔΡΥΘΗΚΕ το 1991 και η αγωνιστική του δραστηριότητα είναι η εξής : την περίοδο 1991-1992 αγωνίστηκε στη Γ' Κατηγορία Τοπικού Πρωταθλήματος , την περίοδο 1992-1994 αγωνίστηκε στην Β' , ενώ την περίοδο 1994-1996 συμμετείχε στην Α' . Την επόμενη αγωνιστική περίοδο αγωνίστηκε στην Β' , ενώ την περίοδο 1997-1998 ανήλθε στην Α' .

ΦΟΙΝΙΚΟΥΝΤΑ

Έτος ίδρυσης : 1982

Εν ενεργεία αθλητές : 65

Διεύθυνση Γραφείων : Φοινικούντα Πυλίας Μεθώνη 24006

Πρόεδρος : Βουρλιώτης Παναγιώτης

ΤΟ ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΙΔΡΥΘΗΚΕ το έτος 1982 , με σκοπό την σύμμετρο και αρμονική ανάπτυξη των σωματικών και ψυχικών δυνάμεων , όσο και των δεξιοτήτων των μελών, καθώς και τη δημιουργία ισχυρών και ηθικών χαρακτήρων. Το σωματείο , διατηρεί ποδοσφαιρικό τμήμα , το οποίο συμμετέχει στο πρωτάθλημα της Β' Ερασιτεχνικής Κατηγορίας Νομού Μεσσηνίας.

Γ.Σ ΧΩΡΑΣ

Έτος ίδρυσης : 1991

Αθλητικά τμήματα : Πετοσφαίριση – Καλαθοσφαίριση

Εν ενεργεία αθλητές : 110

Διεύθυνση Γραφείων : Χώρα Μεσσηνίας 24600

Τηλέφωνα : (0763) 31241 , Φάξ : (0763) 31200

Πρόεδρος : Ζαχαρόπουλος Χαράλαμπος

Ο ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ προήλθε από την παραχώρηση του τμήματος μπάσκετ του Α.Ο Χώρας «ΠΑΠΑΦΛΕΣΣΑΣ» για την καλύτερη ανάπτυξη του αθλήματος και λειτουργεί ως Γ.Σ Χώρας έως σήμερα .

ΕΡΜΗΣ ΣΠΗΛΙΑΣ

Έτος ίδρυσης : 1983

Αθλητικά τμήματα : Ποδόσφαιρο

Εν ενεργεία αθλητές : 25

Διεύθυνση Γραφείων : Σπηλιά Μεσσηνίας 24500

Πρόεδρος : Κωνσταντέλος Δημήτριος

Ο ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΙΔΡΥΘΗΚΕ το 1983 από την αγάπη των νέων για τον πολιτισμό και τον αθλητισμό. Η ομάδα παίζει στην Γ' Ερασιτεχνική Τοπική Κατηγορία που διεξάγει η Ε.Π.Σ. Μεσσηνίας. Έχει παίζει στην περίοδο 1987-1988 στην Β' Ερασιτεχνική Κατηγορία και κατά το ίδιο χρονικό διάστημα έπεσε στην Γ' Ερασιτεχνική και δεν έχει γνωρίσει άλλη διάκριση.

ΑΙΟΛΟΣ

Έτος ίδρυσης : 1984

Αθλητικά τμήματα : ιστιοπλοΐας ,τεχνική κολύμβηση , υποβρύχιες δραστηριότητες

Εν ενεργεία αθλητές : 75

Διεύθυνση Γραφείων : Ακτή Πανελληνίου Καλαμάτα 24100

Τηλέφωνα : (0721) 85382, 90311

Πρόεδρος : Δρακόπουλος Παναγιώτης

Ο ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΣΧΟΛΕΙΤΑΙ με την ιστιοπλοΐα και το υποβρύχιο ψάρεμα. Έχει διοργανώσει τρία (3) Πανελλήνια Πρωταθλήματα Ιστιοπλοΐας (420 optimist και laser radial) και δύο (2) Πανελλήνια Πρωταθλήματα Υποβρύχιου Κυνηγιού. Στην ιστιοπλοΐα αναπτύσσει την κατηγορία optimist , στην οποία μονοπωλεί – σχεδόν – το Πρωτάθλημα στην περιφέρεια Νοτίου Ελλάδος και Ιονίων Νήσων , την κατηγορία laser , τις ιστιοσανίδες και την ανοικτή θάλασσα. Το 1997 διοργάνωσε την 9^η Διεθνή Ιστιοπλοϊκή Εβδομάδα Ιονίου. Έδρα του είναι η παραλία της Καλαμάτας και μετά τους σεισμούς του 1986 στεγάζεται σε λυόμενα, τα οποία έχουν προσφέρει η Νομαρχία Μεσσηνίας και ο Δήμος Καλαμάτας. Όλη τη διάρκεια του χρόνου διατηρεί σχολές ιστιοπλοΐας για μικρά παιδιά και ανοικτή θάλασσα.

ΟΜΙΛΟΣ ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΥ ΜΠΡΙΤΖ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

Έτος ίδρυσης : 1977

Εν ενεργεία αθλητές : 85

Διεύθυνση Γραφείων : Αγία Τριάδα 56(Δυτικό Εμπορικό Κέντρο)

Καλαμάτα 24100

Τηλέφωνα : (0721) 29532,27141

EMAIL : SOULIS @ OTENET .GR

Πρόεδρος : Κουκούτσης Κωνσταντίνος

Ο ΟΜΙΛΟΣ ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΥ ΜΠΡΙΤΖ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ ιδρύθηκε το 1977. Διοργανώνει τέσσερα Τοπικά Τουρνουά Εβδομαδιαίως , δύο Πανελλήνια Ετησίως και ένα Διεθνές Τουρνουά. Συμμετέχει σε όλα τα Πανελλήνια Τουρνουά της Ε.Ο.Μ , καθώς και στα Πανελλήνια Διασυλλογικά Πρωταθλήματα.

ΟΙ ΣΠΟΥΔΑΙΟΤΕΡΟΙ ΑΘΛΗΤΕΣ

Γιώργος Αδαμόπουλος , Αλέξανδρος Αθανασόπουλος, Γιώργος Αλεξανδρόπουλος, Κώστας Θεοδώρου, Ανδρέας Θωμόπουλος , Κώστας Κουκούτσης, Δημοσθένης Κτεναβέας , Γιάννης Νοέας , Στάθης Πατσαρίνος, Νίκος Πετρόπουλος , Νίκος Σταματελόπουλος.

ΧΑΝΔΡΙΝΑΙΚΟΣ Π.Σ

Έτος ίδρυσης : 1982

Τμήματα : Ποδόσφαιρο

Εν ενεργεία αθλητές : 38

Διεύθυνση Γραφείων : Χανδρινός Πυλίας 24001

Πρόεδρος : Δαρσακλής Απόστολος

Ο ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΙΔΡΥΘΗΚΕ το 1982 και έκτοτε συμμετέχει στα Πρωταθλήματα των τοπικών ενώσεων της Μεσσηνίας. Η σημαντικότερη διάκριση του σωματείου είναι : την περίοδο 1993-1994 άνοδος στην Α' Τοπική Κατηγορία , όπου παρέμεινε μέχρι την περίοδο 1995-1996. Σήμερα αγωνίζεται στην Β' Κατηγορία Τοπικού Πρωταθλήματος.
ΣΠΟΥΔΑΙΟΤΕΡΟΙ ΑΘΛΗΤΕΣ: Νίκος Γκούρος , Στάθης Θεριός.

ΠΑΕ ΑΡΓΗΣ

Έτος ίδρυσης : 1994

Εν ενεργεία αθλητές : 450

Διεύθυνση Γραφείων : Διοικητήριο Μαρίνας Καλαμάτα 24100

Τηλέφωνα : (0721) 90267 Φάξ : (0721) 86668

EMAIL : PAEARGIS @ OTENET . GR

Πρόεδρος : Λίγγρης Χαράλαμπος

ΣΥΣΤΑΘΗΚΕ ΤΟΝ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟ του 1994 με την πρωτοβουλία των καθηγητών Φυσικής Αγωγής Κόλλια Γρηγορίου, Μακρόπουλου Αριστεΐδη και Λιλή Στέλλα.

Το τμήμα της πετοσφαίρισης ξεκίνησε την λειτουργία του το 1995 και της κολύμβησης το 1996. Σε πολύ μικρό χρονικό διάστημα και τα δύο τμήματα κατάφεραν να κάνουν ιδιαίτερα αισθητή την παρουσία τους στα αθλητικά γεγονότα της Καλαμάτας , αφού πλήθος παιδιών έχουν ενταχθεί στις τάξεις τους και ήδη έχουν αρχίσει σημαντικές διακρίσεις , ειδικότερα από τα τμήματα υποδομής .

ΚΟΛΥΜΒΗΣΗ

Πρόεδρος : Χιουρέας Παναγιώτης

ΒΟΛΛΕΥ

Πρόεδρος : Καραφώτη Βασιλική

ΕΣΩΤΕΡΙΚΕΣ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ

1995-1996 Τοπικό Πρωτάθλημα : 3^η θέση
1995-1996 Τοπικό Πρωτάθλημα : 2^η θέση
1996-1997 Τοπικό Πρωτάθλημα : 1^η θέση
1996-1997 Τοπικό Πρωτάθλημα : 3^η θέση
1996-1997 Τοπικό Πρωτάθλημα : 2^η θέση
1996-1997 Τοπικό Πρωτάθλημα : 1^η θέση
1997-1998 Τοπικό Πρωτάθλημα : 1^η θέση
1997-1998 Τοπικό Πρωτάθλημα : 3^η θέση (22)

1.17 Ιστορικά Στοιχεία για την «Μαύρη Θύελλα Καλαμάτας».

Ενδιαφέρον παρουσιάζει να παρατηρήσουμε τους παλαιότερους αθλητικούς συλλόγους / σωματεία της Μεσσηνίας

Ο Σύλλογος Πεζοπόρων «ο Ευκλής» θεωρείται ο πιο παλιός αθλητικός σύλλογος που έχει καταγραφεί στην ιστορία του Μεσσηνιακού αθλητισμού. Η εμφάνισή του στα τοπικά δρώμενα χρονολογείται τον προηγούμενο αιώνα και συγκεκριμένα το 1894. Τον 20ο αιώνα , ο «Θεατρογυμναστικός Σύλλογος Πύργου», η σημερινή ποδοσφαιρική ομάδα του Μιλτιάδη Πύργου Τριφυλίας , έκανε.....ποδαρικό , με την ίδρυσή του το 1925. (23)

---

22. Στοιχεία από INTERNET : WWW.SPORTGOV.GR

23. Στοιχεία από το Αρχείο της Εφημερίδας «ΣΗΜΑΙΑΣ».

Οι πρώτοι επίσημοι αθλητικοί σύλλογοι είναι οι ακόλουθοι :

- «Σωματείο Αθλητικός Ποδοσφαιρικός Σύλλογος εκ Τενέδου και Κωνσταντινουπόλεως (1927)».
- «Σύλλογος Πεζοπόρων “ο Ευκλής” (1894)».
- «Γυμναστικός Όμιλος Καλαμάτας (1896)».
- «Αθλητικός Γυμναστικός Σύλλογος ο Αριστομένης Μεσσήνης (1896)».
- «Θεατρογυμναστικός Σύλλογος Πύργου (1925)» - η σημερινή ποδοσφαιρική ομάδα του Μιλτιάδη Πύργου Τριφυλίας.
- «Σωματείο Ποδοσφαιρικός Σύλλογος Αθλητισμού Καλαμάτας (1927)».
- «Ποδοσφαιρικός Σύλλογος Καλαμών “ο Απόλλων” (1927)».
- «Ποδοσφαιρικός Σύλλογος Καλαμών Ολυμπιακός (1927)».
- «Αθλητικός Ποδοσφαιρικός Σύλλογος Δάφνη (1928)».
- «Ποδοσφαιρικός Σύλλογος Βυζάντιο (1928)».
- «Ποδοσφαιρικός Σύλλογος Καλαμών Ήφαιστος (1928)».
- «Γυμναστικός Σύλλογος Κυπαρισσίας – υπάρχει το 1930».
- «Αθλητική Ένωση Κωνσταντινουπόλεως (1930)».
- «Αθλητικός και Ποδοσφαιρικός Σύλλογος Νέστωρ Πύλου (1930)».
- «Αθλητικός και Ποδοσφαιρικός Σύλλογος Αρμένικη Ένωσις (1930)».
- «Ποδοσφαιρικός Σύλλογος Παγκαλαμιακός (1930)».
- «Αθλητικός , Ναυτικός και Ποδοσφαιρικός Σύλλογος Ποσειδών (1931)».
- «Ποδοσφαιρικός και Αθλητικός Σύλλογος Άρις Άριος (1931)».
- «Αθλητικός και Ποδοσφαιρικός Σύλλογος Αχιλλεύς Μεσσήνης (1931)».
- «Παμπυλιακός Αθλητικός Όμιλος Πύλου (1931)».
- «Αθλητικός και Ποδοσφαιρικός Σύλλογος Πάμισος Μεσσήνης (1931)».
- «Αθλητικός Σύλλογος Διαγόρας Μεσσήνης (1931)».
- «Σύνδεσμος Φιλάθλων Καλαμών Φαραϊκός (1932)».
- «Πανανδανιακός Αθλητικός Σύλλογος Αριστομένης Διαβολιτσίου (1935)». (23)

---

23. Στοιχεία από το Άρχειό της Εφημερίδας «ΣΗΜΑΙΑΣ».

- «Πράσινα Πουλιά (1938)».
- «Ναυτικός Όμιλος Καλαμών (1940)».
- «Σύλλογος Αθλητικός και Ποδοσφαιρικός ο Μεσσηνιακός Μεσσήνης (1943)».

Το 1909, διεξήχθη ο πρώτος αγώνας ποδοσφαίρου στο Νομό , μεταξύ δύο ομάδων μαθητών , εκ των οποίων η μια λειτουργούσε στα πλαίσια του Μεσσηνιακού. Οι «Κόκκινοι» με τους «Γαλάζιους», στο κέντρο μιας πλατείας ,παρουσία πλήθους κόσμου, ανθρώπων κάθε ηλικίας , ανδρών και γυναικών , πρωτοπαρουσίασαν αυτό το...ποδόσφαιρο που έμελλε να γίνει αργότερα το αγαπημένο παιχνίδι ολόκληρης της υφηλίου. Τα διάφορα αγωνίσματα εμφανίστηκαν στο νομό μας τις εξής χρονολογίες :

1895 Σκοποβολή .

1896 Αγώνες δρόμου – άρση βαρών – σφαιροβολία – άλμα εις ύψους

1909 πρώτος αγώνας ποδοσφαίρου .

1929 πρώτος αγώνας βόλεις .

1930 κολυμβητικοί αγώνες – αγώνες βόλεις γυναικών – πρώτος αγώνας μπάσκετ .

1932 πρώτος αγώνας χαντ – μπολ – πόλο – κωπηλασία .

1937 τέννις .

1938 πρώτοι παιδικοί αγώνες στίβου.(23)

---

23. Στοιχεία από το Αρχείο της Εφημερίδας «ΣΗΜΑΙΑΣ».

Αναμφισβήτητα το μεγαλύτερο αθλητικό σωματείο της Καλαμάτας είναι η «ΠΑΕ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ» ή αλλιώς «ΜΑΥΡΗ ΘΥΕΛΛΑ».

Ας παρακολουθήσουμε πως προήλθε η ιστορική αυτή ομάδα καθώς και την ιστορία κάποιων άλλων σημαντικών αθλητικών σωματείων που έπαιξαν τον δικό τους ρόλο στην κοινωνία μας.

Ένα από τα ιστορικά καλαματιανά σωματεία είναι σίγουρα και ο Απόλλωνας που ιδρύθηκε το 1927 με ιδρυτικά μέλη τους : Π. Τόγκα , Στ. Μαργαρίτη , Σωτ. Οικονομίδη . Μ. Καμπούρη κ.α.

(Απολλωνιστές και Παναθηναϊκοί σε παράταξη πριν το μεταξύ τους αγώνα κυπέλλου).

Ένας Απόλλωνας με πλούσια ιστορία και πολλές διακρίσεις , η ...μετενσάρκωση ουσιαστικά του οποίου υπήρξε η ποδοσφαιρική ομάδα της Καλαμάτας.

Μέχρι το 1967 ο Απόλλωνας ήταν η μεγαλύτερη ομάδα του Μεσσηνιακού ποδοσφαίρου , που αγωνιζόταν στη Β' Εθνική κατηγορία , «χτυπώντας» μάλιστα με αξιώσεις τη δεκαετία του 1960 , ακόμα και την άνοδό του στην Α' Εθνική.

1.18 Ιστορικά Στοιχεία για τη Μαύρη Θύελλα Καλαμάτας.

Η δικτατορία όμως του 1967 άλλαξε άρδην το σκηνικό στο μεσσηνιακό ποδόσφαιρο, καθώς υποχρέωσε τις ομάδες σε συνενώσεις με σκοπό να δημιουργηθούν λιγότερες και δυνατώτερες ανά περιοχή. Απαραίτητη βέβαια προϋπόθεση για να πραγματοποιηθούν αυτές οι συνενώσεις ήταν οι ομάδες που θα συμμετείχαν να μην διαθέτουν δικά τους περιουσιακά στοιχεία και φυσικά ο νέος σύλλογος που θα προέκυπτε θα ξεκινούσε από την Γ' Τοπική κατηγορία.

Η νέα λοιπόν ομάδα που ιδρύθηκε στη μεσσηνιακή πρωτεύουσα με την συνένωση όλων των υπολοίπων, η Καλαμάτα, για να μην ξεκινήσει από την Γ' Τοπική κατηγορία, ιδρύθηκε πάνω στο καταστατικό του Απόλλωνα, με τον ίδιο αριθμό μητρώου στην ΕΠΟ, τα ίδια χρώματα και το μόνο που άλλαξε ήταν το όνομα του σωματείου.

Έτσι, η Καλαμάτα άρχισε την παρουσία της στο ελληνικό ποδόσφαιρο από την Β' Εθνική κατηγορία, έχοντας ως βασικό της κορμό τους ποδοσφαιριστές του Απόλλωνα, που αποτελούσαν και την αφρόκρεμα τότε του μεσσηνιακού ποδοσφαίρου.

Από το 1967 ο Απόλλωνας Καλαμάτας έπαψε να υφίσταται ως σωματείο, έως το 1977, οπότε ουσιαστικά και επανιδρύθηκε με νέο καταστατικό αλλά με το ίδιο όνομα, σήμα και χρώματα. Μάλιστα με την υπουργική απόφαση που υπέγραψε η τότε υπουργός πολιτισμού Μελίνα Μερκούρη, οι Απολλωνιστές μπορούσαν, αν ήθελαν, να διεκδικήσουν την κυριότητα της ομάδας της Καλαμάτας, αλλά κάτι τέτοιο τελικά δεν το τόλμησαν(;), προφανώς διότι φοβήθηκαν τα πολλά χρέη που είχε τότε η «Μαύρη Θύελλα».

Τα ιστορικά λοιπόν στελέχη του Απόλλωνα προχώρησαν στην επανίδρυση της αγαπημένης τους ομάδας και η πρώτη διοίκηση του νέου Απόλλωνα αποτελείτο από τους :

Τάκη Σακελλαρόπουλο, Σαράντη Σακελλαρόπουλο, Γιάννη Πιτσιλή, Τάσο Τζουμάνη, Γιώργο Τζουμάνη, Ηλία Δικαλιώτη, Ιωάννη Μούτογλη, Γιώργο Μέντη κ.α (23)

---

23. Στοιχεία από το Αρχείο της Εφημερίδας «ΣΗΜΑΙΑΣ».

Όπως προαναφέραμε, ο Απόλλωνας μέχρι το 1967 ήταν η μεγάλη δύναμη του Μεσσηνιακού ποδοσφαίρου. Αγωνιζόταν στη δεύτερη Εθνική κατηγορία, ενώ η συντριπτική πλειοψηφία των καλαματιανών φιλάθλων δήλωναν Απολλωνιστές και συμπαραστέκονταν με θέρμη στην ομάδα τους. Στις μεγάλες επιτυχίες του συλλόγου σίγουρα συγκαταλέγεται η πρόκριση στους «8» του Κυπέλλου Ελλάδας, όπου αποκλείστηκε στην Καλαμάτα από τον Παναθηναϊκό με σκορ 3-2. Ποδοσφαιριστές του Απόλλωνα υπήρξαν μεγάλες μορφές του Μεσσηνιακού ποδοσφαίρου, όπως ο Δημήτρης Σπεντζόπουλος (Καλαμάτα, Παναχαϊκή οι ομάδες όπου συνέχισε την σπουδαία καριέρα του), Ηρακλής Μπιζονίδης (Παναθηναϊκός), Μανούσος Βουδικλάρης (Ατρόμητος Πειραιώς, μεγάλη ομάδα της δεκαετίας του 50), Διονύσης Γιαννόπουλος (ο θρυλικός τερματοφύλακας του Απόλλωνα από το 1947 έως το 1960), ενώ σπουδαίοι ποδοσφαιριστές του Καλαματιανού συλλόγου υπήρξαν οι: Παναγόπουλος, Σκαφιδάς, Μπιστικέας, Γκαιτατζής (αδερφός του παλιού ποδοσφαιριστή του Ολυμπιακού), Καρτερολιώτης (πατέρας του νεαρού τερματοφύλακα του Ολυμπιακού), Μάραντος, Βελίσκος, Κοσμόπουλος κ.α Τη φανέλα του Απόλλωνα έχει φορέσει κατά το παρελθόν στα πρώτα του ποδοσφαιρικά βήματα ο πρόεδρος της «Μαύρης Θύελλας» Σταύρος Παπαδόπουλος. Το σημερινό ιδιοκτησιακό καθεστώς της ΠΑΕ Καλαμάτας καταγράφεται ως εξής:

ΜΕΤΟΧΟΙ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΕΤΟΧΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ%
ΓΡΗΓΟΡΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	79.900	33,29%
ΜΠΟΥΡΑΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ	47.652	19,86%
ΣΤΑΜΑΤΕΛΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	31.768	13,24%
ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟΣ Α.Ε	31.768	13,24%
ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ ΠΕΤΡΟΣ	47.652	19,86%
ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΙ Ι. ΚΟΝΤΕΑ	300	0,12%
ΠΛΕΜΜΕΝΟΣ ΣΩΤΗΡΙΟΣ	760	0,32%
ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΗΤΑΣ	200	0,08%

ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ (Ιούνιος 2001): 1.200.000.000 (23)

23. Στοιχεία από το Αρχείο της Εφημερίδας «ΣΗΜΑΙΑΣ».

1.19 Ιστορικά Στοιχεία Αθλητικών Σωματείων και Πρόσωπα που ξεχώρισαν.

Στο μεταίχμιο του αιώνα που φεύγει, ο Μεσσηνιακός καταγράφεται ως μια από τις λίγες αθλητικές οντότητες που τον ξεπέρασαν.

Ιδρυμένος το 1888 βραβεύτηκε από τον ΣΕΓΑΣ ως ένας από τους αρχαιότερους αθλητικούς συλλόγους της Ελλάδος (μαζί με τον Πανελλήνιο και τον Απόλλωνα Αθηνών).

Οι συνθήκες και τα πρόσωπα της αρχικής δημιουργίας του έχουν σβηστεί με το πέρασμα του χρόνου.

Το πρώτο ωστόσο καταστατικό καταγράφεται με βασιλικό διάταγμα μόλις στις 30 Δεκεμβρίου του 1895 και με Διοικητικό Συμβούλιο αποτελούμενο από τους :

Π.Μπενάκη – ο μετέπειτα Δήμαρχος Καλαμάτας – (πρόεδρος), Δ.Καριζόπουλος (Γραμματέας), Ι.Ρεμπουντζάκης , Κ.Κάτσαρης και Γ.Σταμπολτής (μέλη).

Ο Μεσσηνιακός , εκτός από πρωτοπόρος στη διάδοση των διαφόρων αθλημάτων και στην συμμετοχή σε αγώνες πρωτοστάτησε στη διοργάνωση πολλών από αυτούς , αφού δεν υπήρχαν αρμόδιες αρχές.

Ο ίδιος ο ΣΕΓΑΣ ιδρύθηκε μόλις στις 12/01/1897 και ο Μ.Γ.Σ αποτέλεσε ιδρυτικό μέλος όπου και εκπροσωπήθηκε από τον τότε πρόεδρό του Π.Μπενάκη.

Ενώ η σημερινή Ένωση Ποδοσφαιρικών Σωματείων Μεσσηνίας το 1929.

Ο Μεσσηνιακός διοργάνωσε τους πρώτους αγώνες στην Καλαμάτα στις 18 Φεβρουαρίου του 1896 ως «προκριματικούς» για την πρώτη Ολυμπιάδα με τα αγωνίσματα δρόμου, του άλματος και της άρσης βαρών.

Κατά το παρελθόν διατήρησε τμήματα μπάσκετ, τένις, σκοποβολής, κολύμβησης, πινγκ-πονγκ, γυναικείου ποδοσφαίρου ακόμη και τμήμα μουσικής.

Σήμερα δραστηριοποιείται στον στίβο, στο βόλει, την άρση βαρών και το ποδόσφαιρο.

Μερικοί από τους προέδρους που έχουν ηγηθεί του συλλόγου είναι οι παρακάτω:

Π. Μπενάκης (Δήμαρχος Καλαμάτας), Χ. Παγώνης (Νομάρχης) ,

Δ. Καριζόπουλος , Ε. Νικολόπουλος (Νομάρχης) , Μ. Δαζέας , Π. Σάλμας (υπηρεσιακός Δήμαρχος Καλαμάτας) , Β. Παλαμάρας (διορισμένος Δήμαρχος Καλαμάτας), Γ. Γαλανόπουλος, Π. Καίσαρης (Δήμαρχος Καλαμάτας), Θ. Μαρκόπουλος. Και τα τελευταία χρόνια :

Θ. Λεονταρίτης, Γ. Αντωνόπουλος, Β. Κουτελάς, Γ. Λαγανάκος, Γ. Μαλαπέτσας, Δ. Τσάκωνας.

Το Διοικητικό Συμβούλιο με το οποίο ο Μεσσηνιακός κλείνει αυτόν τον αιώνα αποτελείται από τους :

Τάσο Μισέρο – ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Τάσος Γιατράκος – ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

Στέφανος Ζαρμακούπης – Α' ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

Γιάννης Μπουσούνης – ΓΕΝ.ΑΡΧΗΓΟΣ

Παναγιώτης Στασινόπουλος – ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Πέτρος Φουρναράς – ΤΑΜΙΑΣ

Αλέκος Χιουρέας – ΕΦΟΡΟΣ ΒΟΛΕΙ

Λιάνα Νταγιοπούλου – ΕΦΟΡΟΣ ΒΟΛΕΙ

Γιώργος Νταβουζιάν – ΕΦΟΡΟΣ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ

Θεμελιακό στοιχείο της επιτυχίας και της διαχρονικότητας του Μεσσηνιακού αποτελεί αναμφισβήτητα το ιδιόκτητο γήπεδό του. Το ζήτημα της εύρεσης μόνιμου «σπιτιού» απασχόλησε το σύλλογο από την πρώτη στιγμή της ίδρυσής του. Μετά από προσπάθειες των διοικούντων και δημόσιες προτροπές προς τον Δήμο Καλαμάτας να συνδράμει στην προσπάθεια , αποφασίζεται η παραχώρηση οικοπέδου για γυμναστηριακές εγκαταστάσεις. Στις 29 Μαΐου 1901 ο Δήμαρχος Πέτρος Καπετανάκης υπογράφει το δωρητήριο ενός περιορισμένου χώρου στην θέση που βρίσκεται το σημερινό γήπεδο του Μ.Γ.Σ. Το 1930 έχει δημιουργηθεί ένα «ανεκτό» γήπεδο ποδοσφαίρου. (23)

---

23. Στοιχεία από το Αρχείο της Εφημερίδας «ΣΗΜΑΙΑΣ».

(Φωτογραφία στο ιδιόκτητο γήπεδο ποδοσφαίρου με τους ποδοσφαιριστές της ομάδας.)

Τα εγκαίνια γίνονται σε εορταστική ατμόσφαιρα το Πάσχα του 1930 με τη διοργάνωση τουρνουά, στο οποίο συμμετέχει η Β' Ομάδα του Παναθηναϊκού, η Α.Ε.Κ Καλαμάτας, η Φαληρική Ένωση και φυσικά οι Γηπεδούχοι. Το μεγάλο άλμα όμως γίνεται στις 23 Ιανουαρίου του 1937. Αγοράζονται 4 στρέμματα δίπλα στις υπάρχουσες εγκαταστάσεις και μέσα σε 2,5 μήνες έχει ανακαινιστεί εκ βάθρων. Δημιουργούνται πλήρεις εγκαταστάσεις στίβου, σκοποβολής, για πρώτη φορά γήπεδο τένις και αγοράζονται όργανα σουηδικής γυμναστικής.

Ο ΠΡΩΤΟΣ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΟΣ ΑΓΩΝΑΣ ΤΟ 1909 ΜΕΤΑΞΥ
ΣΧΟΛΕΙΩΝ.

Φυσικά, η τότε διαμόρφωση μπορεί να μην έχει μεγάλη ή και καμία σχέση με το σημερινό γήπεδο, όμως όλα αυτά τα στάδια και άλλα άγνωστα επέτρεψαν στο Μ.Γ.Σ να έχει σήμερα το δικό του γήπεδο.

Τα Παπαφλέσσεια είναι ίσως η σημαντικότερη επιτυχημένη προσφορά του Μεσσηνιακού στον αθλητισμό, λόγω της παγκόσμιας αναγνώρισης που έχουν δοκιμάσει, τα τελευταία χρόνια.

Οι αγώνες οργανώθηκαν για πρώτη φορά με πρωτοβουλία του Δημάρχου Καλαμάτας στις 13 Μαΐου του 1957 εις μνήμην του Παπαφλέσσα.

Το τελετουργικό περιελάμβανε μεταφορά της φλόγας στο γήπεδο του «Μεσσηνιακού».

Ενδιαφέρον παρουσιάζει το ότι ήδη στην δεύτερη διοργάνωση που γίνεται ένα μήνα μετά (7 Ιουλίου 1957) συμμετέχουν αθλητές από όλη την Πελοπόννησο.

Και εδώ το τελετουργικό ξεκινά την προηγούμενη μέρα με λαμπαδηδρόμους που μεταφέρουν τη φλόγα από το παρεκκλήσι του τάφου του Παπαφλέσσα στο Μανιάκι. Την ημέρα των αγώνων ο αθλητής του Μεσσηνιακού Λούης Σταματόπουλος μετέφερε τη φλόγα στο γήπεδο.

Στα δεύτερα «Παπαφλέσσεια» ο Μεσσηνιακός πρώτευσε, ενώ έγιναν και αγώνες γυναικών.

Το 1969 διακόπηκαν και αναβίωσαν το 1984, φθάνοντας στην σημερινή εποχή που έχουν αποκτήσει παγκόσμιο κύρος, με τη συμμετοχή πολύ μεγάλων αθλητών.

Από τους μεγαλύτερους αθλητές που έχει αναδείξει ο Μεσσηνιακός είναι ο Παναγιώτης Βεντικός και ο Βασίλης Μαυροειδής. Ο πρώτος διακρίθηκε με την Εθνική ομάδα και με τα χρώματα του Ολυμπιακού Πειραιώς στα 100μ. και 200μ. Την περίοδο 1960-1985 διετέλεσε προπονητής της εθνικής ομάδας στην σκυταλοδρομία 4Χ 100. Ενώ ο Βασίλης Μαυροειδής διέπρεψε με αθλητικούς συλλόγους και την εθνική ομάδα στα 800μ., 1500μ. και την σκυταλοδρομία 4Χ100.

Πήρε μέρος στους Ολυμπιακούς του Λονδίνου (1948) και του Ελσίνκι (1952).

Στον στίβο έχει να επαίρεται για τους Βαλκανιονίκες Γιώργο Δημητρόπουλο, Λάμπρο Ζερβάκο, Διονύσιο Πουλή και Γιάννη Τασιόπουλο.

Το 1999 ήταν η «χρυσή εποχή» για το τμήμα κλασικού αθλητισμού του Μεσσηνιακού, καθώς επτά νεαροί αθλητές διακρίθηκαν στις κατηγορίες τους, αφήνοντας υποσχέσεις για το μέλλον :

ο Λάμπρος Ζερβάκος (4^{ος} στο Πανευρωπαϊκό νέων στα 400 εμπόδια), Φρόσω Πατσού (μέλος της Εθνικής στα 4Χ100, στο Παγκόσμιο), Λούης Τσάτουμας (4^{ος} στο Παγκόσμιο παιδών στο μήκος – κάτοχος του πανελληνίου ρεκόρ), Δώρα Μαθιοπούλου (μέλος της εθνικής ομάδας κορασίδων στο μήκος, στο Παγκόσμιο), Παναγιώτης Καράμπετσος (μέλος της εθνικής παιδών στα 100μ.), Σωτήρης Παπαδέας (μέλος της εθνικής παιδών στα 800μ), και Σοφία Αθανασοπούλου (εθνική κορασίδων στα 800μ).

Την ίδια χρονιά σε επίπεδο συλλόγων κατατάσσεται στην 16^η θέση πανελλαδικά.

Το βόλει είναι ένα άλλο άθλημα στο οποίο ο Μεσσηνιακός έχει διακριθεί. Το 1984 η ανδρική ομάδα ανεβαίνει στην Α1, την επόμενη χρονιά υποβιβάζεται, επανέρχεται το 1986 και διατηρείται στην κατηγορία και την επόμενη χρονιά.

Ο Σωτήρης Ραμέας, ο Βασίλης Ξεροβάσιλας, ο Γιώργος Κουλιέρης, ο Διονύσης Μπιρμπίλης και ο Γιάννης Λιακάκης έχουν παίξει στην εθνική ομάδα.

Επίσης στην Α1 το 1984 ανεβαίνει και η γυναικεία ομάδα του Μεσσηνιακού. (23)

Ας παρακολουθήσουμε όμως πιο κάτω ορισμένους Ιστορικούς σταθμούς για τον Μεσσηνιακό Αθλητισμό

1937 Δημιουργούνται ουσιαστικά τα Πράσινα Πουλιά. Σε ένα καφενείο της Φυτειάς – της περιοχής που ουσιαστικά αποτελεί την «έδρα» της νέας ομάδας – συγκεντρώνονται οι πρωτεργάτες αυτής της προσπάθειας. Ο Μιχάλης Τσαφατίνος, ο Χρήστος Γεωργόπουλος ή «Κουρκούλιας», ο Γιώργος Νικητέας, ο Σερεμετάκης, ο Χρήστος Νταβώνης, ο Γιάννης Αλησμόνης και ο Δημήτριος Περρέας είναι μερικοί από αυτούς. Ήδη υπάρχουν οι προσφυγικές ομάδες, ΑΕΚ και Ήφαιστος, ο Ποσειδάνας, ο Πανκαλαμιακός, ο Απόλλωνας, ο Ολυμπιακός Καλαμάτας, στη Μεσσήνη ο Πάμισος - ίσως η αρχαιότερη στο Νομό – και ο Εθνικός στο Μελιγαλά.

---

23. Στοιχεία από το Αρχείο της Εφημερίδας «ΣΗΜΑΙΑΣ».

1938 Γίνεται η επίσημη ίδρυση, μέχρι το 1961 που δημιουργείται ο όμιλος(συνένωση με τον Ολυμπιακό Καλαμάτας) η πορεία των Πρασίνων είναι πάντα αξιόλογη , ενώ κυριαρχούν οι «κόντρες» με τον Απόλλωνα. Μαρτυρίες όσον έχουν ζήσει από κοντά αυτήν την περίοδο παραλληλίζουν τα μεταξύ τους παιχνίδια με τα ντέρμπυ των «αιωνίων αντιπάλων» Ολυμπιακού – Παναθηναϊκού.

1961 Πραγματοποιείται η συγχώνευση Πρασίνων Πουλιών και Ολυμπιακού Καλαμάτας , απ' όπου προκύπτει ο Όμιλος. Τα τέσσερα χρόνια που διατηρείται αυτή η συνεργασία, η ομάδα διανύει και την καλύτερη αγωνιστική περίοδο. Το 1962-63 καταφέρνει την άνοδο στην Β' Εθνική, ενώ χάνει «στο παραπέντε» την άνοδο για την Α', αφού στο τελευταίο παιχνίδι γνωρίζει την ήττα από τον Πανκορινθιακό, ο οποίος και προβιβάζεται.

1961 Τα Πράσινα Πουλιά επανιδρύονται αυτόνομα, χάρις στην πρωτοβουλία παλιών παραγόντων, ενώ προπονητής αναλαμβάνει ο Κώστας Χατζημιχάλης. Την περίοδο αυτή ο Απόλλωνας είναι ήδη στη Β' και η «κόντρα» έχει μεταφερθεί με αντίπαλο τον Πάμισο. Τα Πράσινα Πουλιά αναδεικνύονται πρωταθλητές Μεσσηνίας, αλλά στα (περιφερειακά) μπαραζ δεν καταφέρνουν ν' ανέβουν.

1962 Η δικτατορία των Συνταγματαρχών έχει τις παρενέργειες της και στο ποδόσφαιρο, καθώς με διάταγμα διαλύονται όλα τα σωματεία και δημιουργείται το Π.Σ « Η ΚΑΛΑΜΑΤΑ».

1978 Τα Πράσινα Πουλιά επανασυστήνονται και πάλι , με πρωτοβουλία παλιών ποδοσφαιριστών και παραγόντων.
Σε γενικές γραμμές , κάνουν μια καλή πορεία στο τοπικό πρωτάθλημα, παραμένοντας τα περισσότερα χρόνια στην Α' Τοπική Κατηγορία.
Σιγά-σιγά όμως έρχεται η παρακμή με την πτώση στην Β' Τοπική Κατηγορία και τελικά στην Γ' Τοπική Κατηγορία. (24)

---

24. Στοιχεία από το Αρχείο του Περιοδικού «ΦΛΑΣ» της Μεσσηνίας.

Κορυφαίος Μεσσήνιος Αθλητής και μορφή του αιώνα είναι δίχως άλλο ο Κωστής Τσικλητήρας.

Για την αξία και τα επιτεύγματα του Κωστή Τσικλητήρα δεν υπάρχουν αμφισβητήσεις – παγκόσμιο ρεκόρ, 1 χρυσό, 2 χάλκινα και 1 αργυρό μετάλλιο σε Ολυμπιάδες και 19 φορές πρωταθλητής Ελλάδος – παραμένουν ακόμη και σήμερα αξιοζήλευτα. Εκεί όμως που τίθεται το δίλημμα είναι στο κατά πόσο οι αθλητικές του επιδόσεις, που προβάλλονται κατά κόρον και είναι αυτές για τις οποίες το όνομα του Κωστή Τσικλητήρα έχει διασωθεί σήμερα, είναι πιο σημαντικές από το ήθος και τον πατριωτισμό του.

Η ιδιότητα του Ολυμπιονίκη έδινε το δικαίωμα με Νόμο στον Κωστή Τσικλητήρα να αποφύγει την στράτευση στους Βαλκανικούς Πολέμους. Ο ίδιος όμως, μισό μόλις χρόνο μετά το χρυσό στην Ολυμπιάδα της Στοκχόλμης, έχει το δικό του σύστημα αξιών και παίρνει την απόφαση που τον οδηγεί το 1913 στην πρώτη γραμμή, στο Σαραντάπορο και τα Σέρβια. Μια κίνηση βέβαια που αποδεικνύει το απόλυτο χαρακτήρα του και το ύψος στο οποίο τοποθετούσε την πατρίδα.

Δεν αρκέστηκε στην υπερηφάνεια που της χάρισε μέσα από τις αθλητικές επιτυχίες και θέλησε να παραμείνει πιστός στην αρχαιοελληνική έννοια του αθλητή: πρώτος στους αγώνες και πρώτος στην μάχη. Το τίμημα αυτής της προσήλωσης ήταν ιδιαίτερα ακριβό.

Στις 2 Φεβρουαρίου, σε ηλικία μόλις 25 ετών, ο Κωστής Τσικλητήρας χάνει την μόνη μάχη που δεν μπορεί να κερδίσει. Πεθαίνει από μηνιγγίτιδα παρά την μεταφορά του από πρόχειρο νοσοκομείο εκστρατείας στο Δημοτικό Νοσοκομείο της Αθήνας και τον πολυήμερο αγώνα των γιατρών να τον κρατήσουν στη ζωή. Ο θάνατός του ήταν η τρανή απόδειξη της σπουδαίας προσωπικότητάς του.

Η Μεσσηνία μπορεί να νιώθει διπλά περήφανη από το γεγονός ότι ο Κωστής Τσικλητήρας γεννήθηκε στην Πύλο το 1888. Ο πατέρας του Ηρακλής, ήταν γιατρός και είχε διατελέσει επί 20 χρόνια Δήμαρχος εκεί. Στην Πύλο, ο Κωστής Τσικλητήρας έζησε ως τα 17 του χρόνια οπότε ακακία εγκαταστάθηκε στην Αθήνα για σπουδές στην Εμπορική Ακαδημία. Παράλληλα με τις σπουδές του γράφεται στον Πανελλήνιο Γυμναστικό Σύλλογο και ασχολείται με τα άλματα σε ύψος και σε μήκος άνευ φόρας, στα οποία και οφείλει τις μετέπειτα επιτυχίες του, ενώ δείχνει ενδιαφέρον για το ποδόσφαιρο και το πόλο(σημειωτέον ότι προτιμά τη θέση του τερματοφύλακα). Σε ηλικία 18 ετών κάνει την πρώτη του εμφάνιση στους Πανελλήνιους Αγώνες του 1906, στο Παναθηναϊκό Στάδιο.

Δύο χρόνια μετά, στους Ολυμπιακούς Αγώνες του Λονδίνου (13 Ιουνίου 1908) η παρουσία του 20χρονου Κωστή Τσικλητήρα προκαλεί κατάπληξη λόγο ακριβώς της νεότητάς του.

Αυτό όμως δεν τον εμποδίζει να πετύχει την πρώτη μεγάλη επιτυχία του: Αργυρά μετάλλια στο ύψος άνευ φόρας (1,55μ) και στο μήκος άνευ φόρας (3,28μ).

Η πρώτη ημέρα των Πανελληνίων Αγώνων του 1912 προετοιμάζει το έδαφος για ότι θα ακολουθήσει. Ο Κωστής Τσικλητήρας, άντρας πλέον, διαθέτει πείρα, άριστη τεχνική κατάρτιση και κυρίως αυτοπεποίθηση, πετυχαίνοντας άλμα 1,67 στο ύψος. Την επόμενη μέρα (σαν ψέμα Πρωταπριλιάς) καταρρίπτει το παγκόσμιο ρεκόρ στο μήκος χωρίς φόρα, με 3,47μ. Στους Ολυμπιακούς Αγώνες της Στοκχόλμης (25 Ιουνίου 1912) κατακτά το πολυπόθητο χρυσό μετάλλιο, με 3,37μ.στο μήκος, ξεπερνώντας το παγκόσμιο ρεκόρ που κατείχε ο Αμερικανός Γιούρι από την προηγούμενη Ολυμπιάδα, όχι όμως και το δικό του. Ανεβαίνει στην Τρίτη θέση του βάθρου στο ύψος με 1,55.

Οι νίκες αυτές εκτός από ελληνικό ενδιαφέρον θεωρήθηκαν ως Ευρωπαϊκές κατακτήσεις, αφού και τότε οι Αμερικανοί κυριαρχούσαν στα αγωνίσματα του στίβου. Όλα αυτά τα επιτεύγματα σε παγκόσμιο επίπεδο κάνουν τα 19 πανελλήνια πρωταθλήματα που κατέκτησε ο Τσικλητήρας (την περίοδο 1906-1913) πολύ φτωχά.

Τα «Τσικλητήρεια» αναβίωσαν πρόσφατα στην μνήμη του σπουδαίου αθλητή, που με την έστω και σύντομη παρουσία του σφράγισε τον αιώνα μας. Καθώς ο αιώνας περνά, γίνεται ολοένα και πιο δύσκολο να ξεχωρίσει κανείς τους κορυφαίους των κορυφαίων.

Αναμφισβήτητα όμως οι Σπεντζόπουλος (ποδόσφαιρο), Λιναρδάκης (σκοποβολή), Αλεβίζου (ρυθμική γυμναστική), Μάλαμας (κολύμβηση), Λυμπερόπουλος (ποδόσφαιρο), Χατζής (μπάσκετ) συγκαταλέγονται στα πρόσωπα που ξεχώρισαν.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΣΠΕΝΤΖΟΠΟΥΛΟΣ: Η «Μαύρη Θύελλα» είναι πάντα στην καρδιά μου.

Ο Δημήτρης Σπεντζόπουλος συγκαταλέγεται στους κορυφαίους αθλητές που ανέδειξε το Μεσσηνιακό Ποδόσφαιρο, καθ' ότι έκανε μεγάλη καριέρα από το 1967 έως το 1984 στη «Μαύρη Θύελλα» και στην Παναχαϊκή. Ο «Μητσάρας», όπως τον αποκαλούσαν χαιδευτικά οι φίλοι της «Μύρης Θύελλας», έγραψε μεγάλη ιστορία στο ελληνικό ποδόσφαιρο, τόσο με την φανέλα της καλαματιανής ομάδας όσο και της πατρινής, και παραμένει πάντα στις καρδιές των φιλάθλων της πόλης μας. (23)

---

23. Στοιχεία από το Αρχείο της Εφημερίδας «ΣΗΜΑΙΑΣ».

Ο Δημήτρης Σπεντζόπουλος του Ευαγγέλου γεννήθηκε στην Καλαμάτα στις 11 Ιανουαρίου του 1949, είναι παντρεμένος με την Ροδαλιά Μέντα, και έχουν δυο κόρες την Αργυρώ και την Αρτεμησία. Εργάζεται στην Πάτρα και είναι υπεύθυνος της Ακαδημίας της Παναχαϊκής. Για τις όμορφες ποδοσφαιρικές στιγμές που πέρασε, στα πρώτα του βήματα, με τα χρώματα του Απόλλωνα Καλαμάτας, στην συνέχεια με την Καλαμάτα την αγωνιστική περίοδο 1967-1973, και τέλος με την Παναχαϊκή την περίοδο 1974-1984, ο Δημήτρης Σπεντζόπουλος δηλώνει : «Δεν θα ξεχάσω ποτέ τον «πύρινο» κόσμο της Καλαμάτας που κατέκλυζε τα γήπεδα σε κάθε μας παιχνίδι εντός και εκτός έδρας, με αποκορύφωμα – σε έναν αγώνα με τον Ίκαρο στο γήπεδο της Νέας Φιλαδέλφειας – να σπάσουν τις πόρτες οι καλαματιανοί φίλαθλοι γιατί τα 18.000 εισητήρια είχαν εξαντληθεί, και να βρεθούν στον αγώνα πάνω από 30.000 θεατές». Ακόμα, θα θυμάται για πάντα την άνοδο της «Μαύρης Θύελλας» στην Α'Εθνική κατηγορία για πρώτη φορά στην ιστορία της, και τα τέσσερα παιχνίδια που έδωσε με την Παναχαϊκή για το κύπελλο UEFA, κόντρα στην φημισμένη Γκρατς και την Τβέντε το 1974, όπου σημείωσε και δύο προσωπικά γκολ.

ΤΑΚΗΣ ΛΙΝΑΡΔΑΚΗΣ : Τρίτος Ολυμπιονίκης στο Ελσίνκι

Στους Ολυμπιακούς Αγώνες του Ελσίνκι ξεχώρισε και ένας Καλαματιανός. Ο λόγος για τον συμπατριώτη μας Τάκη Ηλ. Λιναρδάκη , ο οποίος έγραψε την δική του ιστορία σε Ολυμπιάδα μετά τον Ολυμπιονίκη της Στοκχόλμης το 1912 Κωστή Τσικλητήρα. Γεννήθηκε το 1913 και στην Ολυμπιάδα του Ελσίνκι το 1952 κατέλαβε την Τρίτη θέση στους αγώνες Σκοποβολής τραπ. Παράλληλα , την ίδια χρονιά, στους Πανευρωπαϊκούς αγώνες της Μαδρίτης, κέρδισε την δεύτερη θέση στον κινητό στόχο tir au rizeon, ενώ είχε και αρκετές ακόμη επιτυχίες σε Ελληνικό και Διεθνές επίπεδο. Ο συμπατριώτης μας αργυρός Ολυμπιονίκης και από τους επιτυχημένους βιομηχάνους της πόλης μας, υπήρξε μέλος της Εθνικής Ομάδας, και αγωνίστηκε για αρκετά χρόνια με τα χρώματα των Σκοπευτικών Ομίλων Αθήνας και Καλαμάτας. Ήταν παντρεμένος με την Ρέα Παπαγιαννοπούλου , και έφυγε για πάντα από την αθλητική οικογένεια στις 27 Ιουνίου του 1997. (23)

---

23. Στοιχεία από το Αρχείο της Εφημερίδας «ΣΗΜΑΙΑΣ».

ΜΑΡΙΑ ΑΛΕΒΙΖΟΥ: Από την Καλαμάτα .....στην Σεούλ.

Στην Καλαμάτα το κορίτσι-σύμβολο της Γυμναστικής τη δεκαετία του '80 ονομάζεται Μαρία Αλεβίζου. Η Καλαματιανή αθλήτρια του Φίλογυμναστικού Ομίλου Καλαμάτας, ύστερα από τις μεγάλες επιτυχίες που είχε με την Εθνική Ομάδα της Ρυθμικής Αγωνιστικής Γυμναστικής, το 1988 ξεπέρασε τα σύνορα της χώρας μας και πήρε μέρος στην Ολυμπιάδα της Σεούλ. Η Μαρία Αλεβίζου, με προπονήτρια την Ελένη Μιχοπούλου, κατέλαβε την 21^η θέση στο ατομικό, που θεωρήθηκε μεγάλη επιτυχία την εποχή εκείνη. Ακόμη την ίδια χρονιά η Αλεβίζου κατέλαβε την 8^η θέση στο Πανευρωπαϊκό Πρωτάθλημα στις κορίνες.

ΗΛΙΑΣ ΜΑΛΑΜΑΣ : Το «δελφίνι» του Ν.Ο.Κ πήρε μέρος σε δυο Ολυμπιάδες.

Στην Ολυμπιάδα του Λος Άντζελες το 1984, την πόλη μας εκπροσώπησε ο κολυμβητής Ηλίας Μάλαμας, ενώ στην Ολυμπιάδα της Σεούλ το 1988 άλλοι δυο καλαματιανοί αθλητές έδωσαν το «παρών». Η Μαρία Αλεβίζου στη γυμναστική και ο Ηλίας Μάλαμας στον υγρό στίβο.

Ο Ηλίας Μάλαμας γεννήθηκε στην Καλαμάτα, στις 5 Αυγούστου του 1966, και σε ηλικία 10 χρονών άρχισε να προπονείται με τα άλλα «δελφίνια» του Ναυτικού Ομίλου Καλαμάτας. Γνώρισε μεγάλες διακρίσεις στην πολύχρονη κολυμβητική του καριέρα και συγκαταλέγεται στους κορυφαίους αθλητές όλων των εποχών που ανέδειξε ο Ν.Ο.Κ. Μέχρι το 1983 αγωνίστηκε σε όλες τις μεγάλες διοργανώσεις με τα χρώματα του Καλαματιανού Ομίλου και στην συνέχεια πήρε μεταγραφή για τον Ολυμπιακό. Στις Ολυμπιάδες της Σεούλ και του Λος Άντζελες, έφθασε μέχρι τον μικρό τελικό στο ύπτιο. Το 1988 εγκατέλειψε τον υγρό στίβο. Είναι παντρεμένος με την συμπατριώτισσά μας Ελένη Χρονοπούλου και έχουν ένα γιό.

ΝΙΚΟΣ ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΣ – ΝΙΚΟΣ ΧΑΤΖΗΣ : Οι Σύγχρονοι

Ο ποδοσφαιριστής του Παναθηναϊκού Νίκος Λυμπερόπουλος και ο μπασκεμπολίστας της ΑΕΚ Νίκος Χατζής αποτελούν κορυφαίους αθλητές που έχει τα τελευταία χρόνια αναδείξει ο Νομός μας. Βασικά στελέχη και οι δύο των Εθνικών Ομάδων, με διακρίσεις στο ενεργητικό τους και παρά το νεαρό της ηλικίας τους ήδη αστέρες στο χώρο τους. Ο Λυμπερόπουλος γεννήθηκε στις 4-8-75, ξεκίνησε από την Εράνη Φιλιατρών, τις περιόδους '93-'96, έπαιξε στην Καλαμάτα και μετά μεταγράφηκε στον Παναθηναϊκό. Ο Νίκος Χατζής γεννήθηκε στις 3-6-76 και από τον Ποσειδώνα μεταγράφηκε πριν μια τετραετία στην ΑΕΚ.(23)

---

23. Στοιχεία από το Αρχείο της Εφημερίδας «ΣΗΜΑΙΑΣ».

ΜΕΡΟΣ Γ΄

ΙΣΧΥΟΥΣΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΙΚΟ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

1.1 Νόμος Υπ. Αριθμ. 2725/99 Τμήμα Α Ερασιτεχνικός Αθλητισμός – Έννοια Αθλητικού Σωματείου.

Ας παρατηρήσουμε όμως τι προβλέπει ο νόμος για τον ερασιτεχνικό και επαγγελματικό αθλητισμό , καθώς και στοιχεία που αφορούν τα Αθλητικά Σωματεία , τις Αθλητικές Ενώσεις κ.α

Νόμος υπ’ αριθμ.2725/99

«Ερασιτεχνικός και επαγγελματικός αθλητισμός και άλλες διατάξεις»

(Φ.Ε.Κ. Α-121/17-06-1999)

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Σύμφωνα με το άρθρο 1 του Νόμου 2725/99 : Αθλητικό σωματείο είναι η κατά τις διατάξεις του άρθρου 78 και επόμενα του Αστικού Κώδικα ένωση φυσικών προσώπων που έχει ως κύριο σκοπό τη συστηματική καλλιέργεια και την ανάπτυξη των δυνατοτήτων των αθλητών της για τη συμμετοχή τους σε αθλητικούς αγώνες.

Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου 2725/99 :

1. Ο ελάχιστος αριθμός των μελών του αθλητικού σωματείου ορίζεται σε είκοσι(20). Δεν επιτρέπονται διακρίσεις σε τακτικά , δόκιμα ή πάρεδρα μέλη ή άλλες παρόμοιες. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις μπορεί ν’ απονέμεται ο τίτλος του επίτιμου , κατά τα οριζόμενα από το καταστατικό του σωματείου, χωρίς δικαίωμα ψήφου σε πρόσωπα που έχουν διακριθεί για την προσφορά τους στο σωματείο ή τον αθλητισμό. Ο αριθμός των μελών αθλητικού σωματείου είναι απεριόριστος. Διατάξεις καταστατικών που περιορίζουν των αριθμό των μελών είναι άκυρες.
2. Καθένας που συγκεντρώνει τις νόμιμες προϋποθέσεις έχει το δικαίωμα να εγγραφεί ως μέλος αθλητικού σωματείου. Για την εγγραφή απαιτείται αίτηση του ενδιαφερόμενου στο διοικητικό συμβούλιο, συνοδευόμενη από πρόταση δύο (2) μελών του σωματείου και έγκριση του συμβουλίου που παρέχεται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία εξήντα(60) ημερών.

1.2 Μέλη

Αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία αυτή , η έγκριση του διοικητικού συμβουλίου θεωρείται ότι έχει αυτοδικαίως παρασχεθεί και ο ενδιαφερόμενος έχει εγγραφεί ως μέλος του σωματείου την εξηκοστή ημέρα μετά την υποβολή της αίτησης.

Για την εγγραφή αυτή εκδίδεται διαπιστωτική πράξη του προέδρου

του διοικητικού συμβουλίου. Το διοικητικό συμβούλιο μπορεί με αιτιολογημένη απόφασή του να μην εγκρίνει το αίτημα εγγραφής ενδιαφερομένου ως μέλους του σωματείου. Κατά της πράξης αυτής ή

της παράλειψης έκδοσης διαπιστωτικής πράξης, ο ενδιαφερόμενος

έχει το δικαίωμα να ασκήσει αγωγή στο αρμόδιο Μονομελές Πρωτοδικείο, με την τακτική διαδικασία, είτε για αναγνώριση του

δικαιώματος εγγραφής του, είτε πλέον για την καταδίκη του σωματείου σε δήλωση βούλησης.

3. Δεν απαιτείται η πρόταση της προηγούμενης παραγράφου προκειμένου περί εγγραφής αθλητών στο σωματείο, στο οποίο ανήκουν και οι οποίοι έχουν πετύχει πρώτη έως όγδοη νίκη σε Ολυμπιακούς Αγώνες ή Παγκόσμια ή Πανευρωπαϊκά Πρωταθλήματα, πρώτη έως Τρίτη νίκη σε Μεσογειακούς και σε Βαλκανικούς αγώνες ή πρώτη έως Τρίτη νίκη σε Πανελλήνιους Αγώνες.

4. Τα μέλη του σωματείου , πλην των ιδρυτικών , μετά την πάροδο ενός (1) έτους από την εγγραφή τους , αποκτούν δικαίωμα να εκλεγούν και να εκλέγονται στα όργανα του σωματείου.

5. Η διαγραφή και η αποβολή μέλους αθλητικού σωματείου γίνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του καταστατικού και του Αστικού Κώδικα. (25)

25.Στοιχεία από το CD ROM «ΝΟΜΟΤΕΛΕΙΑ 2001».

1.3 Διοικητικό Συμβούλιο και Όργανα.

Σύμφωνα με το άρθρο 4 του Νόμου 2725/99

1. Το διοικητικό συμβούλιο (Δ.Σ.) του αθλητικού σωματείου αποτελείται από πέντε (5) έως δεκαπέντε (15) μέλη, με θητεία από ένα (1) έως τρία (3) έτη. Τα μέλη του Δ.Σ. προέρχονται από μέλη του σωματείου.
2. Απαγορεύεται το Δ.Σ. του αθλητικού σωματείου να συνάπτει συμβάσεις εργασίας, ανεξαρτήτως υπηρεσιών, έργου, προμηθειών, ή οποιεσδήποτε άλλες συμβάσεις με οικονομικό αντάλλαγμα, με μέλη του Δ.Σ., με τις συζύγους, τα τέκνα, τους γονείς και τα αδέρφια τους, ή με νομικά πρόσωπα στα οποία μετέχουν τα προαναφερόμενα πρόσωπα. Η παράβαση της διάταξης αυτής συνεπάγεται την έκπτωση των μελών του Δ.Σ. που έλαβαν την σχετική απόφαση. Η έκπτωση ενεργείται με απόφαση του αρμόδιου δικαστηρίου.
3. Επιτρέπονται προσωρινές ταμειακές διευκολύνσεις προς το αθλητικό σωματείο από μέλη του διοικητικού του συμβουλίου, για την αντιμετώπιση επείγουσών αναγκών.
4. Η ιδιότητα του μέλους του Δ.Σ. είναι τιμητική και άμισθη. Στα μέλη του Δ.Σ. όταν μετακινούνται εκτός του τόπου της μόνιμης κατοικίας τους για προσφορά οποιασδήποτε υπηρεσίας στο σωματείο, επιτρέπεται να καταβάλλονται έξοδα κίνησης, διαμονής και διατροφής.

Σύμφωνα με το άρθρο 5 του Νόμου 2725/99 το καταστατικό του οικείου αθλητικού σωματείου, με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος νόμου, ρυθμίζει όλα τα θέματα που αφορούν τις αρχαιρεσίες, τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία σύγκλησης και συμμετοχής των μελών στις συνελεύσεις, τη λήψη αποφάσεων σε αυτές, τα όργανα του σωματείου, τη συγκρότηση των οργάνων, την λειτουργία και την οργάνωση του σωματείου και κάθε άλλο σχετικό θέμα. (25)

1.4 Βιβλία – Υποχρεώσεις και Δικαιώματα.

Σύμφωνα με το άρθρο 6 του Νόμου 2725/99 :

1. Κάθε αθλητικό σωματείο τηρεί υποχρεωτικά τα εξής βιβλία:
  - A) Μητρώου Μελών
  - B) Πρακτικών Συνεδριάσεων Γενικών Συνελεύσεων
  - Γ) Πρακτικών Συνεδριάσεων Διοικητικού Συμβουλίου
  - Δ) Εσόδων – Εξόδων
  - E) Περιουσιακών Στοιχείων
  - ΣΤ) Πρωτοκόλλου εισερχόμενων και εξερχόμενων εγγράφων
2. Τα βιβλία , πριν από τη χρήση τους , θεωρούνται από το Νομάρχη ή από άλλο εξουσιοδοτημένο όργανο.
3. Η μη τήρηση των διατάξεων του παρόντος άρθρου, καθώς και της διάταξης της παρ. 2 του άρθρου 7 συνεπάγεται την ανάκληση της ειδικής αθλητικής αναγνώρισης του σωματείου.

Σύμφωνα με το άρθρο 7 του Νόμου 2725/99 :

1. Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των αθλητικών σωματείων , σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία , καθώς και τα θέματα οργάνωσης και λειτουργίας τους ορίζονται από τα καταστατικά τους.
2. Το αθλητικό σωματείο, για τις προσφερόμενες υπηρεσίες εκμάθησης των αθλημάτων που καλλιεργεί , δύναται, με απόφαση του διοικητικού του συμβουλίου, να ορίζει αντίστοιχο αντίτιμο της σχετικής υπηρεσίας για την κάλυψη των λειτουργικών του αναγκών. Στην περίπτωση αυτή το σωματείο έχει τις υποχρεώσεις που προβλέπονται από τις διατάξεις της παρ.3 του άρθρου 2 του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων (Π.Δ. 186/1992). Η διάταξη του πρώτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου δεν έχει εφαρμογή στους αθλητές των αγωνιστικών ομάδων του σωματείου.
3. Επιτρέπεται σε αθλητικό σωματείο να δέχεται δωρεές από φυσικά και νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Επιτρέπεται σε αθλητικό σωματείο , εφόσον τηρούνται οι κανονισμοί της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής , να συνάπτει συμβάσεις χορηγίας ή διαφήμισης με φυσικά ή νομικά πρόσωπα για την ανάπτυξη της αθλητικής δραστηριότητάς του, με τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στις διατάξεις της παρ.3 του άρθρου 2 του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων . Στην περίπτωση αυτή απαγορεύεται η παραχώρηση χρήσης της επωνυμίας , του εμβλήματος και των λοιπών διακριτικών στοιχείων για εμπορική διαφήμιση και οικονομική εκμετάλλευση.

4. Απαγορεύεται η συστέγαση αθλητικού σωματείου και εμπορικής επιχείρησης. Αθλητικό σωματείο, το οποίο έχει συσταθεί με πρωτοβουλία ιδιωτικού εκπαιδευτικού οργανισμού ή εργασιακού χώρου και φέρει την επωνυμία τους δύναται να συστεγάζεται στην έδρα αυτών.
5. Δεν επιτρέπεται η συμμετοχή σωματείου ή αθλητή του σε αγώνες που γίνονται στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό , αν αυτοί δεν είναι εγκεκριμένοι από την οικεία αθλητική ομοσπονδία ή τις αντίστοιχες διεθνείς αθλητικές ομοσπονδίες.
6. Η οικεία αθλητική ομοσπονδία δύναται να περικόπτει ή να διακόπτει για ορισμένο χρονικό διάστημα την καταβολή επιχορήγησης σε αθλητικό σωματείο που συμμετείχε σε αγώνες ή διοργάνωσε αγώνες χωρίς την έγκρισή της.
7. Το καταστατικό αθλητικού σωματείου απαιτείται να ορίζει τους συγκεκριμένους κλάδους άθλησης , στον οποίων την καλλιέργεια και την ανάπτυξη αυτό αποσκοπεί , καθώς και τη διαδικασία ίδρυσης νέων κλάδων άθλησης ή κατάργησης υφισταμένων.
8. Η κατά οποιονδήποτε τρόπο μερική ή ολική εκποίηση και αλλαγή χρήσης των αθλητικών εγκαταστάσεων των σωματείων απαγορεύεται. Κατ' εξαίρεση , αν οι παραπάνω εγκαταστάσεις δεν καλύπτουν ή δεν εξυπηρετούν πλέον τις αγωνιστικές ανάγκες του σωματείου ή υφίσταται άφευκτη ανάγκη, επιτρέπεται η εκποίησή τους για την κατασκευή ή απόκτηση νέων που πληρούν τις ανάγκες του ή αλλαγή χρήσης. Αποκλειστικά αρμόδιο να βεβαιώσει τα ανωτέρω καθίσταται το κατά το άρθρο 825 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας δικαστήριο. Η αίτηση υποβάλλεται από τη διοίκηση του σωματείου ύστερα από απόφαση της γενικής συνέλευσής του, που λαμβάνεται με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) των μελών του.
9. Σε περίπτωση διάλυσης αθλητικού σωματείου όλα τα περιουσιακά στοιχεία , μετά την εκκαθάριση, περιέχονται στη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού, για την εξυπηρέτηση αθλητικών σκοπών. (25)

1.5 Ειδική Αθλητική Αναγνώριση.

Σύμφωνα με το άρθρο 8 του Νόμου 2725/99 :

1. Το αθλητικό σωματείο, για κάθε κλάδο άθλησης που καλλιεργεί, δικαιούται να ζητήσει την παροχή αθλητικής αναγνώρισης. Η ειδική αυτή αναγνώριση χορηγείται ύστερα από αίτηση του Δ.Σ., με απόφαση του αρμοδίου για τον Αθλητισμό Υπουργού ή άλλου από αυτόν εξουσιοδοτημένου οργάνου της Κεντρικής ή της Περιφερειακής Διοίκησης εφόσον το σωματείο :

- Είναι από τριετίας μέλος αθλητικής ένωσης ή ομοσπονδίας και κατά το διάστημα αυτό έχει συμμετάσχει σε αγώνες που διοργανώνονται από αυτές σύμφωνα με το καταστατικό τους και συγκεντρώνει τις λοιπές προϋποθέσεις που προβλέπονται απ' αυτό. Η συνδρομή των προϋποθέσεων αποδεικνύεται με τη συνυποβολή σχετικής βεβαίωσης της οικείας ένωσης ή ομοσπονδίας.
- Δεν έχει ως επωνυμία το όνομα, την επωνυμία, το διακριτικό τίτλο ή το σήμα οποιασδήποτε εμπορικής επιχείρησης, εξαιρουμένων των περιπτώσεων ιδιωτικών εκπαιδευτικών οργανισμών ή εργασιακών μονάδων , με πρωτοβουλία των οποίων έχουν ιδρυθεί αθλητικά σωματεία.
- Έχει επωνυμία διατυπωμένη στην Ελληνική Γλώσσα.
- Υποβάλλει εγκεκριμένο από το Αρμόδιο Πρωτοδικείο καταστατικό και πιστοποιητικό εγγραφής στο βιβλίο σωματείων του οικείου Πρωτοδικείου.
- Τηρεί τα προβλεπόμενα από τον παρόντα νόμο βιβλία.

2. Εάν αθλητικό σωματείο καλλιεργεί άθλημα ή κλάδο άθλησης που δεν υπάγεται σε ειδικώς αναγνωρισμένη ομοσπονδία, η ειδική αθλητική αναγνώριση του σωματείου παρέχεται με απόφαση του αρμοδίου για τον Αθλητισμό Υπουργού, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις των περιπτώσεων 2,3 και 4 της παρ.1 του παρόντος. (25)

3. Η απόφαση της ειδικής αθλητικής αναγνώρισης ανακαλείται , αν διαπιστωθεί ότι το σωματείο συστεγάζεται με εμπορική επιχείρηση ή υποκρύπτεται άσκηση εμπορικής δραστηριότητας από την λειτουργία του σωματείου ή το σωματείο δεν επιδεικνύει την αθλητική δραστηριότητα , που προβλέπεται από το καταστατικό της αθλητικής ένωσης ή της ομοσπονδίας της οποίας είναι μέλος ή παραβεί τα οριζόμενα στο άρθρο 7 παρ.6 του παρόντος νόμου ή δεν απασχολεί προπονητή κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου ή στις λοιπές προβλεπόμενες από τον παρόντα νόμο περιπτώσεις.
4. Στη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού τηρείται μητρώο ειδικά αναγνωρισμένων αθλητικών σωματείων.
5. Όπου εφεξής στον παρόντα νόμο αναφέρεται αθλητικό σωματείο νοείται το σωματείο που έχει την κατά τον παρόν ειδική αθλητική αναγνώριση. (25)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

2.1 Αθλητική Ένωση – Έννοια – Μέλη.

Ειδικά για την ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ γίνεται αναφορά στα άρθρα 10 και 11 του Νόμου 2725/99.

Σύμφωνα με το άρθρο 10 του Νόμου 2725/99 Αθλητική Ένωση είναι η τοπική οργάνωση αθλητικών σωματείων(νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου)που καλλιεργούν το ίδιο άθλημα ή κλάδο άθλησης , με σκοπό την υποβοήθηση και ανάπτυξη του στα γεωγραφικά όρια λειτουργίας της και μέσα στο πλαίσιο που προσδιορίζεται από τους ειδικούς κανονισμούς της οικείας αθλητικής ομοσπονδίας και λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 78 και επόμενα του Αστικού Κώδικα. (25)

25.Στοιχεία από το CD ROM «ΝΟΜΟΤΕΛΕΙΑ 2001».

Σύμφωνα με το άρθρο 11 του Νόμου 2725/99 :

1. Κάθε αθλητική ένωση συγκροτείται από σωματεία του οικείου κλάδου άθλησης τα οποία έχουν την έδρα τους στον ίδιο νομό. Σε κάθε Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση επιτρέπεται να ιδρύεται μία μόνο αθλητική ένωση για κάθε άθλημα ή κλάδο άθλησης. Κατ' εξαίρεση, μια αθλητική ένωση μπορεί να περιλαμβάνει σωματεία που έχουν έδρα τους σε περισσότερους από έναν νομούς, σύμφωνα με τα οριζόμενα από το καταστατικό της οικείας αθλητικής ομοσπονδίας, το οποίο επίσης προσδιορίζει και τα όρια της ευρύτερης περιφέρειας.
2. Ο ελάχιστος αριθμός των μελών κάθε αθλητικής ένωσης ορίζεται σε δέκα (10). Δεν επιτρέπονται διακρίσεις σε τακτικά, δόκιμα ή πάρεδρα μέλη της ένωσης ή άλλες παρόμοιες.
3. Αθλητική ένωση μπορεί να ιδρυθεί με απόφαση συστατικής συνέλευσης, ύστερα από απόφαση του Δ.Σ. των ενδιαφερόμενων σωματείων. Η εγγραφή μέλους σε αθλητική ένωση γίνεται με απόφαση του Διοικητικού της συμβουλίου και η διαγραφή με απόφαση της Γενικής της συνέλευσης. (25)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

3.1 Αθλητική Ομοσπονδία – Έννοια – Σύσταση – Μέλη.

Ειδικά για την ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ γίνεται αναφορά στα άρθρα 19 , 20 , 21 και 22 του Νόμου 2725/99

Σύμφωνα με το άρθρο 19 του Νόμου 2725/99 :

1. Αθλητική Ομοσπονδία είναι η ανώτατη οργάνωση αθλητικών σωματείων ή αθλητικών ενώσεων (νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου) που καλλιεργούν το ίδιο άθλημα ή κλάδο άθλησης, έχει σκοπό την καλλιέργεια και την ανάπτυξη του σε όλη τη χώρα και λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 78 και επόμενα του Αστικού Κώδικα. (25)

2. Για κάθε άθλημα ή κλάδο άθλησης επιτρέπεται η σύσταση μίας (1) μόνο ομοσπονδίας για όλη τη χώρα. Η ομοσπονδία εκπροσωπεί το άθλημα διεθνώς, σύμφωνα με τους ισχύοντες κανονισμούς της οικείας διεθνούς αθλητικής ομοσπονδίας και της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής (Δ.Ο.Ε) και η έδρα της ορίζεται από το καταστατικό της. Επιτρέπεται σε ειδικές περιπτώσεις μια ομοσπονδία να περιλαμβάνει και άλλα αθλήματα ή κλάδους άθλησης, εκτός από το βασικό άθλημα ή κλάδο άθλησης, εφόσον τα αθλήματα και οι κλάδοι δεν είναι δυνατόν να υπαχθούν σε ξεχωριστή ομοσπονδία.

Σύμφωνα με το άρθρο 20 του Νόμου 2725/99 :

1. Για την σύσταση ομοσπονδίας απαιτούνται αποφάσεις των διοικητικών συμβουλίων ή των γενικών συνελεύσεων είκοσι (20) τουλάχιστον αθλητικών σωματείων ή πέντε (5) τουλάχιστον αθλητικών ενώσεων που καλλιεργούν το ίδιο άθλημα ή τον ίδιο κλάδο άθλησης, επιδεικνύοντας αγωνιστική δραστηριότητα.
2. Η εγγραφή μέλους σε αθλητική ομοσπονδία γίνεται με απόφαση του διοικητικού της συμβουλίου και η διαγραφή με απόφαση της γενικής συνέλευσης της ομοσπονδίας. Δεν επιτρέπονται διακρίσεις σε τακτικά, δόκιμα ή πάρεδρα μέλη ή άλλες παρόμοιες. Η δυνατότητα και οι προϋποθέσεις άσκησης του δικαιώματος ψήφου των σωματείων ή των ενώσεων, που εγγράφονται στη δύναμη της οικείας αθλητικής ομοσπονδίας και πριν αυτά αποκτήσουν την ειδική αθλητική ανάγνωση, καθορίζονται από το καταστατικό της ομοσπονδίας.

3.2 Διοικητικό Συμβούλιο.

Σύμφωνα με το άρθρο 21 του Νόμου 2725/99 οι διατάξεις των άρθρων 3 και 12 του παρόντος Νόμου εφαρμόζονται αναλογικά και στα προβλεπόμενα από το καταστατικό και τους κανονισμούς όργανα των οικείων αθλητικών ομοσπονδιών.

Σύμφωνα με το άρθρο 22 του Νόμου 2725/99 :

1. Το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) της αθλητικής ομοσπονδίας εκλέγεται για τετραετή θητεία εντός του τελευταίου τετραμήνου του έτους διεξαγωγής των Ολυμπιακών Αγώνων και αποτελείται :
  - Από πέντε (5) έως επτά (7) μέλη, εάν η ομοσπονδία έχει στη δύναμή της είκοσι (20) μέχρι τριάντα (30) σωματεία.
  - Από επτά (7) έως έντεκα (11) μέλη , εάν η ομοσπονδία έχει στη δύναμή της τριάντα ένα (31) μέχρι εκατό (100) σωματεία.

- Από έντεκα (11) έως δεκαπέντε (15) μέλη, εάν η ομοσπονδία έχει στη δύναμή της εκατόν ένα (101) έως διακόσια πενήντα (250) σωματεία.
  - Από δεκαπέντε (15) έως είκοσι ένα (21) μέλη, εάν η ομοσπονδία έχει στη δύναμή της διακόσια πενήντα ένα (251) ή περισσότερα σωματεία.
2. Οποιαδήποτε αύξηση ή μείωση του αριθμού των μελών της ομοσπονδίας, μετά την εκλογή των μελών του Δ.Σ., δεν επηρεάζει την αριθμητική του συγκρότηση.
  3. Οι διατάξεις των παρ. 2,3 και 4 του άρθρου 13 του παρόντος νόμου εφαρμόζονται ανάλογα.
  4. Υπάλληλος της Γ.Γ.Α, ο οποίος εκλέγεται πρόεδρος, γενικός γραμματέας, ταμίας αθλητικής ομοσπονδίας, αποσπάται με απόφαση του αρμόδιου για τον αθλητισμό Υπουργού, για όσο χρόνο διατηρεί την ιδιότητα αυτή, σε υπηρεσία αθλητικού φορέα που εποπτεύεται από τη Γ.Γ.Α και έχει τη μορφή του νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου του δημόσιου τομέα.
  5. Κάθε μέλος Δ.Σ. αθλητικής ομοσπονδίας υποχρεούται να υποβάλλει δήλωση της περιουσιακής κατάστασης αυτού, της συζύγου του και των ανήλικων τέκνων του στον Αρμόδιο Αντιεισαγγελέα του Αρείου Πάγου, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.2429/1996(ΦΕΚ 155 Α'). Οι διατάξεις των άρθρων 24 έως 29 του νόμου αυτού έχουν εφαρμογή και για τα μέλη των Δ.Σ. όλων των αθλητικών ομοσπονδιών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

4.1 Ελληνικό Κέντρο Αι. Έρευνας – Τεχνολογίας.

Ας δούμε όμως τώρα κάποια κέντρα, συμβούλια , οργανισμούς που έχουν συσταθεί σε θέματα ειδικών αθλητικών φορέων.

Σύμφωνα με το άρθρο 38 του Νόμου 2725/99 :

1. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται εντός έξι (6) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος , με πρόταση του αρμόδιου για τον αθλητισμό Υπουργού και των Υπουργών Υγείας και Πρόνοιας, Οικονομικών και Ανάπτυξης, το Εθνικό Κέντρο Αθλητικών Ερευνών (Ε.Κ.Α.Ε), που λειτουργεί ως υπηρεσία του Ολυμπιακού Αθλητικού Κέντρου Αθηνών, καθίσταται ίδιο νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, με την επωνυμία Ελληνικό Κέντρο Αθλητικής Έρευνας και Τεχνολογίας (Ε.Κ.Α.Ε.Τ).

Το νομικό αυτό πρόσωπο εποπτεύεται από τον αρμόδιο για τον αθλητισμό Υπουργό και έχει έδρα το Δήμο Αμαρουσίου. Με το ίδιο διάταγμα επιτρέπεται η λειτουργία παραρτήματος του Ε.Κ.Α.Ε.Τ στην Αρχαία Ολυμπία, στη Θεσσαλονίκη και σε άλλες πόλεις της Ελλάδας.

2. Το Ε.Κ.Α.Ε.Τ έχει σκοπό την προώθηση της έρευνας και την ανάπτυξη των επιστημών του αθλητισμού, την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της, τη συλλογή, την τεκμηρίωση και τη διάδοση πληροφοριών επιστημονικού και τεχνολογικού ενδιαφέροντος για αθλητικά θέματα, την εκπαίδευση, την επιμόρφωση και την εφαρμογή επιστημονικών μεθόδων για την αντιμετώπιση αθλητικών θεμάτων και την επαγγελματική κατάρτιση προπονητών. Το Ε.Κ.Α.Ε.Τ, για την εκπλήρωση των σκοπών του, συνεργάζεται με τα Τμήματα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού (Τ.Ε.Φ.Α.Α) και άλλους φορείς. Επίσης μπορεί να συμπράττει ή να συνεργάζεται με οργανισμούς ή μονάδες Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ) που έχουν ως αντικείμενο την πρόληψη τραυματισμών, τη θεραπεία και την αποκατάσταση τραυματισμένων αθλητών, καθώς και την έρευνα στην αθλητιατρική.
3. **Με εισήγηση του Ε.Κ.Α.Ε.Τ, συνιστώνται σε περιφερειακά πανεπιστήμια αθλητιατρικά κέντρα, τα οποία ο αρμόδιος για τον αθλητισμό Υπουργός επιχορηγεί για τη επίτευξη του σκοπού τους. Με την απόφαση της χρηματοδότησης του Υπουργού ορίζονται οι ειδικότερες υποχρεώσεις των πανεπιστημίων ως προς τα συνιστώμενα από αυτά αθλητιατρικά κέντρα**
4. Με το προεδρικό διάταγμα της παρ.1 του παρόντος :
  - A) ρυθμίζονται τα θέματα διοίκησης, οργάνωσης, διαχείρισης, οικονομικού ελέγχου, περιουσίας, συγκρότησης, σύνθεσης και αρμοδιοτήτων των οργάνων διοίκησης και επιστημονικών συμβουλίων, την υπηρεσιακή κατάσταση και το πειθαρχικό δίκαιο που εφαρμόζεται στο προσωπικό ένταξης του υπηρετούντος προσωπικού του Ε.Κ.Α.Ε. στο Ε.Κ.Α.Ε.Τ, και γενικά όλα τα θέματα για την λειτουργία του Ε.Κ.Α.Ε.Τ.
  - B) Εξειδικεύονται οι αρμοδιότητες του Ε.Κ.Α.Ε.Τ, για την επιτυχία του σκοπού του, ιδίως :
    - αα) σε θέματα προώθησης και βασικής και εφαρμοσμένης έρευνας και αξιοποίησης των αποτελεσμάτων της, καθώς και σε θέματα ανάπτυξης των αθλητικών επιστημών.
    - ββ) σε θέματα αθλητιατρικής και αξιολόγησης αθλητικών και σωματικών ικανοτήτων.
    - γγ) σε θέματα ελέγχου, χρήσης και απαγόρευσης χρήσης από αθλητές ουσιών, φαρμάκων και μεθόδων

- δδ) σε θέματα εκπαίδευσης ή επιμόρφωσης προπονητών, γιατρών και γυμναστών
- Γ) Επιτρέπεται να παρέχεται εξουσιοδότηση, με κανονισμούς που θα καταρτίζονται από το Δ.Σ. του Ε.Κ.Α.Ε.Τ και θα εγκρίνονται από τον αρμόδιο για τον αθλητισμό Υπουργό, να ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα, που θα προσδιορίζονται στο κατά την παρ.1 του παρόντος προεδρικό διάταγμα.
- 5. Οι πόροι του Ε.Κ.Α.Ε.Τ είναι :
  - α) κρατική επιχορήγηση από την Γενική Γραμματεία Αθλητισμού
  - β) έσοδα από την εκτέλεση ερευνητικών έργων και την παροχή υπηρεσιών
  - γ) δωρεές, κληρονομίες, κληροδοσίες και κάθε άλλου είδους επιχορηγήσεις ή εισπράξεις από νόμιμη αιτία.

4.2 Σύσταση Οργανισμού Μαζικού Αθλητισμού.

Σύμφωνα με το άρθρο 39 του Νόμου 2725/99 :

1. Συνιστάται νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου με την επωνυμία Οργανισμός Μαζικού Αθλητισμού (Ο.Μ.Α.), με σκοπό τη μελέτη, την οργάνωση, την εφαρμογή, την παρακολούθηση, την εξειδίκευση, την αξιολόγηση, την υποστήριξη και τη χρηματοδότηση προγραμμάτων άσκησης και αθλητισμού για όλες τις κοινωνικές ομάδες σε πανελλήνιο επίπεδο. Έδρα του Οργανισμού, ο οποίος εποπτεύεται από τον αρμόδιο για τον αθλητισμό Υπουργό, είναι η Αθήνα.
2. Για την εκπλήρωση των σκοπών του Οργανισμού και τη χρηματοδότηση των φορέων που πραγματοποιούν τα προγράμματα μαζικού αθλητισμού, καθιερώνεται ως βασικό έσοδο του Οργανισμού, σε ετήσια βάση, ποσοστό δύο τοις εκατό (2%) από 1.1.2000 επί των συνολικών μετά την αφαίρεση των δικαιωμάτων των πρακτόρων, εισπράξεων του Οργανισμού Προγνωστικών Αγώνων Ποδοσφαίρου (Ο.Π.Α.Π.), πλην αυτών που αφορούν το αριθμολαχείο ΛΟΤΤΟ.
3. Με το προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται μέσα σε προθεσμία τριών (3) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος, με πρόταση του αρμόδιου για τον αθλητισμό Υπουργού, ρυθμίζονται όλα τα θέματα που αφορούν τη διοίκηση, την εκπροσώπηση, την οργάνωση, τη λειτουργία, τη διαχείριση, τον οικονομικό έλεγχο, την παρουσία, την υπηρεσιακή κατάσταση και το πειθαρχικό δίκαιο που εφαρμόζεται στο προσωπικό, καθώς και όλα τα λοιπά σχετικά θέματα.

4. Η διάταξη της παραγράφου 5 του άρθρου 22 του παρόντος νόμου εφαρμόζεται ανάλογα και για τα πρόσωπα που μετέχουν στα όργανα διοίκησης του Ο.Μ.Α.

4.3 Εθνικό Συμβούλιο Αθ. Σχεδιασμού.

Σύμφωνα με το άρθρο 40 του Νόμου 2725/99 :

1. Συνιστάται στη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού Εθνικό Συμβούλιο Αθλητικού Σχεδίου (Ε.Σ.Α.Σ), που έχει σκοπό την υποβολή στον αρμόδιο για τον αθλητισμό Υπουργό εισηγήσεων, γνωμοδοτήσεων και προτάσεων αναφορικά με τον εθνικό αθλητισμό και προγραμματισμό.
2. Το Ε.Σ.Α.Σ έχει τις εξής αρμοδιότητες :
  - A) εισηγείται το σχεδιασμό των εθνικών αθλητικών προτεραιοτήτων και των σημαντικών αθλητικών στόχων και παρακολουθεί την πορεία μείζονος σπουδαιότητας αθλητικών θεμάτων.
  - B) γνωμοδοτεί για τον προγραμματισμό των εκτελουμένων από τη Γ.Γ.Α. τεχνικών έργων, στο πλαίσιο του εθνικού αθλητικού σχεδιασμού.
  - Γ) γνωμοδοτεί για τα κριτήρια κατανομής του ποσού των επιχορηγήσεων προς τις αθλητικές ομοσπονδίες, καθώς και για τα κριτήρια επιχορηγήσεων των αθλητικών σωματείων.
  - Δ) γνωμοδοτεί για την έκτακτη επιχορήγηση αθλητικών φορέων, καθώς και για την επιχορήγηση μη ειδικώς αναγνωρισμένων αθλητικών φορέων.
  - E) προτείνει τις προϋποθέσεις που πρέπει να συντρέχουν για την ανάληψη αθλητικών διοργανώσεων από αθλητικές ομοσπονδίες.
  - Στ) γνωμοδοτεί για το ύψος και τη διάρκεια των υποτροφιών του άρθρου 35 του παρόντος νόμου.
  - Z) γνωμοδοτεί για κάθε θέμα που παραπέμπεται σε αυτό από τον αρμόδιο για τον αθλητισμό Υπουργό.
3. Το Ε.Σ.Α.Σ συγκροτείται με απόφαση του αρμόδιου για τον αθλητισμό Υπουργού με διάρκεια θητείας δύο (2) έτη και αποτελείται από δεκατρία (13) μέλη ως εξής :

-94-

- τον Γενικό Γραμματέα Αθλητισμού, ως Πρόεδρο,
- τον Ειδικό Γραμματέα Αθλητισμού,
- τον Διευθυντή Αγωνιστικού Αθλητισμού της Γ.Γ.Α, ή ένα (1) Γενικό Διευθυντή ή ένα (1) Διευθυντή της Γ.Γ.Α,

- έναν (1) εκπρόσωπο του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων οριζόμενο από τον οικείο Υπουργό,
- το Συντονιστή Διευθυντή του Ο.Π.Α.Π,
- πέντε (5) μέλη, υποδεικνυόμενα από την Ε.Ο.Ε,
- έναν (1) εκπρόσωπο του Οργανισμού Μαζικού Αθλητισμού , που υποδεικνύεται από το διοικητικό του συμβούλιο,
- έναν (1) εκπρόσωπο του Ελληνικού Κέντρου Αθλητικής Έρευνας και Τεχνολογίας, που υποδεικνύεται από το οικείο Δ.Σ.,
- έναν (1) εκπρόσωπο των ατόμων με ειδικές ανάγκες, υποδεικνυόμενο από την Εθνική Επιτροπή Αθλητισμού Α.Μ.Ε.Α ή σε περίπτωση που αυτή δεν υφίσταται, από την ειδικά αναγνωρισμένη αθλητική ομοσπονδία Α.Μ.Ε.Α.

Όταν συζητούνται θέματα, που αναφέρονται στην περίπτωση β της παρ.2 του παρόντος άρθρου, στη σύνθεση του Ε.Σ.Α.Σ. συμμετέχουν οι Γενικοί Γραμματείς των Περιφερειών της χώρας.

4. **Οι δαπάνες λειτουργίας του Ε.Σ.Α.Σ βαρύνουν τα ειδικά έσοδα της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού. Η γραμματειακή εξυπηρέτηση και οι ανάγκες σε προσωπικό του Συμβουλίου αυτού καλύπτονται από τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού. Στα μέλη του Ε.Σ.Α.Σ απαγορεύεται η καταβολή αποζημίωσης ή αμοιβής ή οποιαδήποτε άλλη κάθε μορφής παροχή. Μέχρι τη συγκρότηση και τη λειτουργία του Οργανισμού Μαζικού Αθλητισμού και την υπόδειξη εκπροσώπου του, στο Ε.Σ.Α.Σ. μετέχει οριζόμενος από τον αρμόδιο για τον αθλητισμό Υπουργό υπάλληλος της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού.**
5. Το Ε.Σ.Α.Σ λειτουργεί με την επιφύλαξη των διατάξεων του επόμενου εδαφίου, σύμφωνα με τους γενικούς κανόνες που διέπουν τη λειτουργία των συλλογικών οργάνων. Με κανονιστική απόφαση του αρμοδίου για τον αθλητισμό Υπουργού καθορίζονται η έναρξη λειτουργίας του Ε.Σ.Α.Σ., η οργάνωση και λειτουργία αυτού, η άσκηση και η κατανομή αρμοδιοτήτων , ο τρόπος λήψης των αποφάσεων και κάθε άλλο σχετικό θέμα. (25)

4.4 Επιτροπή Ενημέρωσης Διεθνών Αθλητικών Οργανισμών.

Σύμφωνα με το άρθρο 42 του Νόμου 2725/99 στη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού συνιστάται Επιτροπή Ενημέρωσης Διεθνών Αθλητικών Οργανισμών.

Η επιτροπή αυτή αποτελείται από το Γενικό Γραμματέα Αθλητισμού και έχει ως μέλη τα εκλεγμένα μέλη διοικήσεων αθλητικών ομοσπονδιών ή άλλων φορέων σε διοικήσεις αθλητικών οργανισμών και έναν (1) εκπρόσωπο του Υπουργείου Εξωτερικών, υποδεικνυόμενο από το Υπουργό Εξωτερικών.

Έργο της Επιτροπής είναι η ενημέρωση των εκπροσώπων σε διεθνείς αθλητικούς οργανισμούς ή σε διεθνείς αθλητικές συναντήσεις για το χειρισμό θεμάτων που αφορούν τη χώρα μας σε θέματα εξωτερικής πολιτικής σχετικά με τον αθλητισμό.

Καθήκοντα προέδρου της Επιτροπής εκτελεί ο Γενικός Γραμματέας Αθλητισμού και καθήκοντα γραμματέα μόνιμος υπάλληλος της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού.

Χρέη αναπληρωτή προέδρου ασκεί ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Εξωτερικών.

Ο πρόεδρος, τα μέλη και ο γραμματέας της Επιτροπής ορίζονται με απόφαση του αρμόδιου για τον αθλητισμό Υπουργού.

Η επιτροπή λειτουργεί σύμφωνα με τους γενικούς κανόνες που διέπουν τη λειτουργία των συλλογικών οργάνων.

Ο πρόεδρος της Επιτροπής μπορεί να καλεί στις συνεδριάσεις της για παροχή πληροφοριών υπηρεσιακούς παράγοντες ή άλλα πρόσωπα που είναι σε θέση να συνεισφέρουν στα υπό συζήτηση θέματα.

Στα μέλη της επιτροπής δεν επιτρέπεται η καταβολή αποζημίωσης ή άλλη αμοιβή. (25)

25.Στοιχεία από το CD ROM «ΝΟΜΟΤΕΛΕΙΑ 2001».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

5.1 Διαχείριση Πόρων για Αθλητικούς Σκοπούς – Επιχορηγήσεις Τ.Α.

Ποια είναι όμως η διαχείριση των πόρων για αθλητικούς σκοπούς ;
Η απάντηση δίνεται παρακάτω. Επίσης στο άρθρο 50 που ακολουθεί θα παρατηρήσουμε την επιχορήγηση που δίνει η ΓΓΑ στους οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Σύμφωνα με το άρθρο 49 του Νόμου 2725/99 τα ειδικά έσοδα της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού (Γ.Γ.Α.) , που διατίθενται για την εκπλήρωση αθλητικών σκοπών, προέρχονται από τα περιερχόμενα σε αυτή κεφάλαια του Οργανισμού Προγνωστικών Αγώνων Ποδοσφαίρου (Ο.Π.Α.Π) και του Οργανισμού Διεξαγωγής Ιπποδρομιών Ελλάδας (Ο.Δ.Ι.Ε) καθώς και από πόρους άλλων πηγών.

Σύμφωνα τώρα με το άρθρο 50 του Νόμου 2725/99 :

1. Η Γ.Γ.Α επιχορηγεί τους εποπτευόμενους από αυτή αθλητικούς φορείς για την ανάπτυξη και την ενίσχυση του αθλητισμού και ειδικότερα για την εκτέλεση προγραμμάτων ανάπτυξης των οικείων αθλημάτων , για την αντιμετώπιση των λειτουργικών τους δαπανών και των δαπανών οργάνωσης ή συμμετοχής σε αθλητικές δραστηριότητες, καθώς και για την εκτέλεση, βελτίωση ή συντήρηση αθλητικών έργων ή εγκαταστάσεων , σύμφωνα με όσα ειδικότερα ορίζονται στις διατάξεις του παρόντος. Η κατανομή επιχορηγήσεων της παρούσας παραγράφου σε αθλητικά σωματεία και ενώσεις διενεργείται κατά κλάδο άθλησης από την οικεία ομοσπονδία.
2. Η Γ.Γ.Α μπορεί να επιχορηγεί περιφερειακές δημόσιες υπηρεσίες , οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης Α' και Β' βαθμίδας και νομικά πρόσωπα που εποπτεύει για την αντιμετώπιση δαπανών οργάνωσης ή συμμετοχής σε αθλητικές διοργανώσεις , καθώς και για την εκτέλεση αθλητικών έργων ή τη συντήρηση εγκαταστάσεων τηρούμενης της κείμενης νομοθεσίας. Η Γ.Γ.Α. μπορεί επίσης να επιχορηγεί τους παραπάνω φορείς για αθλητικούς σκοπούς που αφορούν την έρευνα και την επιμόρφωση , ύστερα από εισήγηση του Ε.Κ.Α.Ε.Τ. ή της εθνικής Επιτροπής Σχολικού Αθλητισμού και Ολυμπιακής Παιδείας του άρθρου 58 του παρόντος. Οι επιχορηγήσεις αυτές βαρύνουν τα ειδικά έσοδα της Γ.Γ.Α.

3. Έκτακτες επιχορηγήσεις προς οποιονδήποτε αθλητικό φορέα από τη Γ.Γ.Α επιτρέπονται μόνο για συγκεκριμένους σκοπούς , ύστερα από γνωμοδότηση του Ε.Σ.Α.Σ. Τα αθλητικά σωματεία υποχρεούνται να υποβάλλουν απολογισμό στη Γ.Γ.Α μόνο για τις έκτακτες επιχορηγήσεις που λαμβάνουν από αυτή.
4. Επιχορήγηση σε αθλητικούς φορείς μη ειδικώς αναγνωρισμένους επιτρέπεται με απόφαση του αρμόδιου για τον αθλητισμό Υπουργού, ύστερα από γνωμοδότηση του Ε.Σ.Α.Σ.
5. Δεν επιτρέπεται σε οποιονδήποτε φορέα να διαθέτει την επιχορήγηση της Γ.Γ.Α. χωρίς έγκρισή της για σκοπό διαφορετικό από εκείνο για τον οποίο δόθηκε η επιχορήγηση. Μέλος της διοίκησης ή ειδικός συνεργάτης ή υπάλληλος επιχορηγούμενου φορέα ή οποιοσδήποτε άλλος διαχειρίζεται χρηματικά ποσά από την επιχορήγηση της Γ.Γ.Α. και από πρόθεση τα διαθέτει για σκοπό διάφορο από τον καθορισμένο, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο (2) ετών. Εάν πέτυχε ή επιδίωξε υπέρ εαυτού ή τρίτου , φυσικού ή νομικού προσώπου , όφελος που υπερβαίνει το ποσό των πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) δραχμών, τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον δύο (2) ετών. Αν η διάπραξη του εγκλήματος εξακολούθησε για μακρύ χρονικό διάστημα ή το ποσό του οφέλους είναι πάνω από είκοσι εκατομμύρια (20.000.000) δραχμές , ο υπαίτιος τιμωρείται με ποινή κάθειρξης. Το χρηματικό ποσό που δεν διατέθηκε για τον καθορισμένο σκοπό καταλογίζεται σε βάρος των προσώπων που αποφάσισαν και πραγματοποίησαν την διάθεση αυτή και εισπραττόμενο αποδίδεται στο Ε.Κ.Α.Ε.Τ, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε). Ο καταλογισμός γίνεται από το Διευθυντή Οικονομικού της Γ.Γ.Α. , ο οποίος έχει τις αρμοδιότητες επιθεωρητή δημοσίων υπολόγων του Υπουργείου Οικονομικών. Κατά της καταλογιστικής απόφασης επιτρέπεται προσφυγή στο Ελεγκτικό Συνέδριο.
6. Δεν επιτρέπεται επιχορήγηση :
  - A) αθλητικού σωματείου που δεν απασχολεί προπονητή κατά τις διατάξεις του παρόντος νόμου ,
  - B) αθλητικής ομοσπονδίας που προσέλαβε ειδικό συνεργάτη κατά παράβαση των διατάξεων του παρόντος.
7. Με την επιφύλαξη της παρ.7 του άρθρου 51, κάθε επιχορηγούμενος από τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού φορέας υποβάλλει απολογισμό σε αυτή για τα ποσά της επιχορήγησης που του καταβάλλεται.

5.2 Προϋπολογισμός – Ισολογισμός Αθλητικών Φορέων.

Σύμφωνα με το άρθρο 51 του Νόμου 2725/99 :

1. Τα αθλητικά σωματεία, οι αθλητικές ενώσεις του άρθρου 10 και οι ομοσπονδίες του παρόντος νόμου υποχρεούνται να συντάσσουν κάθε οικονομικό έτος προϋπολογισμό, απολογισμό και ισολογισμό της όλης διαχείρισής τους. Με κοινές αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών και του αρμόδιου για τον αθλητισμό Υπουργού καθορίζονται ο τύπος και τα στοιχεία, καθώς και τα δικαιολογητικά που συνοδεύουν τον προϋπολογισμό, τον απολογισμό και τον ισολογισμό. Το οικονομικό έτος αρχίζει την 1^η Ιανουαρίου και λήγει την 31^η Δεκεμβρίου.
2. Οι προϋπολογισμοί των σωματείων καταρτίζονται έως την 30η Σεπτεμβρίου.
3. Οι προϋπολογισμοί των αθλητικών ενώσεων υποβάλλονται για έγκριση στις οικείες ομοσπονδίες έως την 30η Σεπτεμβρίου και των ομοσπονδιών στη Γ.Γ.Α έως την 31^η Οκτωβρίου κάθε έτους.
4. Οι προϋπολογισμοί των αθλητικών ενώσεων καταρτίζονται έως την 30η Σεπτεμβρίου και των ομοσπονδιών έως την 31^η Οκτωβρίου κάθε έτους. Η έγκριση των προϋπολογισμών περιλαμβάνει και το δικαίωμα της μεταρρύθμισης, εφόσον η αθλητική ένωση ή η ομοσπονδία δεν συμφωνεί με τις υποδείξεις ή τις παρατηρήσεις των αρμοδίων για έγκριση των προϋπολογισμών οργάνων. Ειδικότερα οι προϋπολογισμοί των ομοσπονδιών συνοδεύονται από οικονομικό προγραμματισμό για κάθε άθλημα ή κλάδο άθλησης, στο πλαίσιο του εθνικού αθλητικού σχεδιασμού και από έκθεση στην οποία αναφέρονται παρατηρήσεις και συμπεράσματα σχετικά με την πορεία των αθλημάτων τους κατά την προηγούμενη περίοδο και την προοπτική ανάπτυξής τους το επόμενο έτος. Ο οικονομικός αυτός προγραμματισμός και η έκθεση αξιολογούνται από τους αρμόδιους υπηρεσιακούς παράγοντες της Γ.Γ.Α, στο πλαίσιο του εθνικού αθλητικού σχεδιασμού, για τη διαμόρφωση του οριστικού περιεχομένου του οικονομικού προγραμματισμού των αθλημάτων.
5. Η Γ.Γ.Α ανακοινώνει ως το τέλος Ιανουαρίου κάθε έτους το ύψος των επιχορηγήσεων των ομοσπονδιών , οι οποίες κατόπιν προβαίνουν σε κατανομή στα σωματεία και στις ενώσεις της αρμοδιότητάς τους.

6. Τροποποίηση προϋπολογισμού αθλητικής ένωσης και ομοσπονδίας κατά τη διάρκεια του έτους επιτρέπεται, ύστερα από απόφαση του διοικητικού τους συμβουλίου και έγκριση του αρμόδιου οργάνου. Δαπάνες που πραγματοποιούνται πέρα από τις εγκεκριμένες πιστώσεις του προϋπολογισμού καταλογίζονται εις ολόκληρο σε βάρος των υπευθύνων οργάνων που ενέκριναν την πραγματοποίησή τους. Ο καταλογισμός γίνεται υπέρ του Ε.Κ.Α.Ε.Τ από το Διευθυντή Οικονομικού της Γ.Γ.Α , που έχει τις αρμοδιότητες επιθεωρητή δημοσίων υπολόγων του Υπουργείου Οικονομικών. Η είσπραξη και η απόδοση των καταλογιζόμενων ποσών γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Ε.Δ.Ε.
7. Τα αθλητικά σωματεία υποχρεούνται να συντάσσουν κάθε έτος και ειδικό απολογισμό της διαχείρισης των κρατικών επιχορηγήσεων. Με απόφαση του αρμόδιου για τον αθλητισμό Υπουργού καθορίζονται ο τύπος, τα στοιχεία και τα δικαιολογητικά που συνοδεύουν τον ειδικό αυτό απολογισμό, καθώς και ο χρόνος κατάρτισης και υποβολής του. Ο απολογισμός αυτός εντάσσεται σε ειδικό κεφάλαιο του απολογισμού της παρ.1 του παρόντος. Ο ειδικός απολογισμός υποβάλλεται για έλεγχο στην αρμόδια υπηρεσία της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, που οφείλει να τον διενεργήσει μέσα σε προθεσμία δύο (2) μηνών. Με τον ειδικό αυτό απολογισμό συνοποβάλλονται ο απολογισμός και ο ισολογισμός της παρ.1 του παρόντος. Αν από την διενέργεια του σχετικού ελέγχου διαπιστώνονται παραβάσεις, η αρμόδια υπηρεσία της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης προβαίνει στις ενδεικνυόμενες ενέργειες για την αναζήτηση και τον καταλογισμό τυχόν ευθυνών και εισηγείται αρμοδίως την περικοπή ή τη διακοπή της κρατικής επιχορήγησης ή τη διενέργεια λογιστικού και διαχειριστικού ελέγχου από τη Διεύθυνση Οικονομικού της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού.

5.3 Καθορισμός Δικ. Από τα Αθ. Σωματεία των Κρατικών Επιχορηγήσεων.

Σωματεία που λαμβάνουν συνολική ετήσια επιχορήγηση , τακτική και έκτακτη , μικρότερη του ενός εκατομμυρίου (1.000.000) δραχμών, μπορούν, αντί απολογισμού, να υποβάλλουν δια των νομίμων εκπροσώπων τους υπεύθυνη δήλωση του ν.1599/1986 ότι το ποσό της επιχορήγησης διατέθηκε για αθλητικούς σκοπούς για τους οποίους επιχορηγήθηκε.

8. Ο κατά την παρ.1 του παρόντος απολογισμός και ο ισολογισμός των αθλητικών ενώσεων καταρτίζονται και υποβάλλονται για έλεγχο στις οικείες ομοσπονδίες και των ομοσπονδιών στην αρμόδια υπηρεσία της Γ.Γ.Α. έως το τέλος Φεβρουαρίου κάθε έτους. Ειδικότερα οι ισολογισμοί των ομοσπονδιών δημοσιεύονται πριν από την υποβολή τους στη Γ.Γ.Α σε μία ημερήσια αθλητική εφημερίδα. Η παράλειψη των υποχρεώσεων της παρούσας παραγράφου συνεπάγεται την αναστολή καταβολής των επιχορηγήσεων για όσο χρόνο διαρκεί η παράλειψη αυτή.

Σχετικά με το άρθρο 51, ας δούμε τον καθορισμό του τύπου των στοιχείων και των δικαιολογητικών του ειδικού απολογισμού διαχείρισης από τα αθλητικά σωματεία των κρατικών επιχορηγήσεων.

ΝΟΜΟΤΕΛΕΙΑ 23/04/2001 Έγγραφο : 2734/00

Αριθ.2734/00 (ΦΕΚ 177 Β) : καθορισμός του τύπου, των στοιχείων και των δικαιολογητικών του ειδικού απολογισμού διαχείρισης από τα αθλητικά σωματεία των κρατικών επιχορηγήσεων.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Έχοντας υπόψη :

1. Τις διατάξεις :
  - A) της παρ.1 του άρθρου 51 του ν.2725/1999 (ΦΕΚ 121 Α') < Ερασιτεχνικός και Επαγγελματικός αθλητισμός και άλλες διατάξεις >.
  - B) του άρθρου 29 Α του Ν.1558/1985 (ΦΕΚ 13 Α'), όπως προστέθηκε με το άρθρο 27 του Ν.2081/1992 (ΦΕΚ 154 Α') και τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 παρ.2 α του Ν.2469/1997 (ΦΕΚ 38/Α')
2. Τη με στοιχεία ΥΠ. ΠΟ./Γ.ΝΟ.Σ./47968/9.10.96 (ΦΕΚ 937/Β/14.10.96) απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Πολιτισμού < περί ανάθεση αρμοδιοτήτων στο Υφυπουργό Αθλητισμού Ανδρέα Αθ. Φούρα >.
3. Ότι από τις ρυθμίσεις της παρούσας απόφασης δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του Κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζουμε :

Άρθρο 1

Τύπος , στοιχεία και δικαιολογητικά του ειδικού απολογισμού.

1. Καθορίζουμε τον τύπο, τα στοιχεία και δικαιολογητικά που συνοδεύουν τον ειδικό απολογισμό της διαχείρισης από τα αθλητικά σωματεία των κρατικών επιχορηγήσεων, καθώς και το χρόνο

2. κατάρτισης και υποβολής του σύμφωνα με τα οριζόμενα στις επόμενες παραγράφους.
3. Ο ειδικός απολογισμός της διαχείρισης από τα αθλητικά σωματεία των κρατικών επιχορηγήσεων θα συντάσσεται σύμφωνα με το προσαρτημένο στην παρούσα απόφαση ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α' της οποίας αποτελεί αναπόσπαστο μέρος.
4. Κάθε ειδικός απολογισμός θα συνοδεύεται από απολογιστική έκθεση στην οποία εκτίθενται τεκμηριωμένα οι λόγοι εγγραφής κάθε ποσού στο σκέλος των εσόδων και εξόδων. Ειδικότερα γίνεται μνεία για την πορεία απορρόφησης ποσών των επιχορηγήσεων που δόθηκαν, καθώς και τυχόν η ύπαρξη ταμειακού υπολοίπου.
5. Στην απολογιστική έκθεση επισυνάπτονται επικυρωμένα φωτοαντίγραφα ή αντίγραφα των αποφάσεων επιχορήγησης του σωματείου από κρατικούς φορείς (δημόσιες υπηρεσίες, νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου & δεύτερου βαθμού), καθώς και όλων των επικαλούμενων εγγράφων ή άλλων στοιχείων. Με το ειδικό απολογισμό συνυποβάλλονται ο απολογισμός και ο ισολογισμός του αθλητικού σωματείου που προβλέπεται στην παρ.1 του άρθρου 51 του Ν.2725/1999.
6. Ο ειδικός απολογισμός συντάσσεται από το αρμόδιο όργανο του αθλητικού σωματείου έως την 30η Σεπτεμβρίου και υποβάλλεται για έλεγχο στην αρμόδια Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, έως την 20η Οκτωβρίου.

Άρθρο 2

Ισχύς

Η παρούσα απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και να ισχύσει για τον ειδικό απολογισμό του έτους 2001.

ΕΙΔΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ ΕΤΟΥΣ.....

ΕΣΟΔΑ

ΕΞΟΔΑ

1.	ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ Γ.Γ.Α. ΓΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ		2.	ΕΞΟΔΑ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ (ΑΦΟΡΑ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ Γ.Γ.Α ΜΟΝΟΝ)	
1 ^α .	ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ Γ.Γ.Α ΓΙΑ ΑΓΟΡΑ ΧΩΡΟΥ		1 ^α .	ΕΞΟΔΑ ΓΙΑ ΑΓΟΡΑ ΧΩΡΟΥ (ΕΠΙΣΥΝΑΠΤΟΝΤΑΙ ΣΥΜΒΟΛΑΙΑ)	
1 ^γ	ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ Γ.Γ.Α		1 ^γ	ΕΞΟΔΑ ΓΙΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΩΝ (ΕΠΙΣΥΝΑΠΤΟΝΤΑΙ ΜΕΛΕΤΗ - ΤΙΜΟΛΟΓΙΑ).	

2.	ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ Ν.Π.Δ.Δ	2.	ΕΞΟΔΑ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ - ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ - ΕΡΓΩΝ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΟΙ ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΚΟΠΟΙ (ΕΠΕΣΥΝΑΠΤΟΝΤΑΙ ΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΤΙΜΟΛΟΓΙΑ Ή ΤΗΣ ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗΣ)
3.	ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΟΤΑ Α' ΚΑΙ Β' ΒΑΘΜΟΥ (ΓΙΑ ΕΙΔΙΚΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ)	3.	ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΟΙ ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΚΟΠΟΙ ΕΠΕΣΥΝΑΠΤΟΝΤΑΙ ΔΕ ΤΙΜΟΛΟΓΙΑ Ή ΔΕΛΤΙΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
		4.	ΑΝΑΠΟΡΡΟΦΗΤΑ ΠΟΣΑ
		5.	
	ΣΥΝΟΛΑ		ΣΥΝΟΛΑ

5.4 Οικονομική Εποπτεία.

Σύμφωνα με το άρθρο 52 του Νόμου 2725/99 :

1. Μετά από πρόταση του αρμόδιου για τον αθλητισμό Υπουργού και κοινή απόφαση του υπουργού Οικονομικών και του αρμόδιου για τον αθλητισμό Υπουργού, συγκροτείται και λειτουργεί στη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού επταμελές Ελεγκτικό Συμβούλιο, με διετή θητεία, αποτελούμενο από πέντε (5) μόνιμους υπαλλήλους της Γ.Γ.Α και δύο (2) μόνιμους υπαλλήλους του Υπουργείου Οικονομικών ΠΕ ή ΤΕ κατηγορίας, με γνώσεις οικονομικής κατεύθυνσης. Τα μέλη του Ελεγκτικού Συμβουλίου δεν επιτρέπεται να είναι μέλη αθλητικών φορέων. Το συμβούλιο αυτό λειτουργεί σύμφωνα με τους γενικούς κανόνες που διέπουν τη λειτουργία των συλλογικών οργάνων. Με την ίδια απόφαση καθορίζεται η οργάνωση και ο τρόπος λειτουργίας του πιο πάνω συλλογικού οργάνου, καθώς και ο καθορισμός της αποζημίωσης των μελών αυτού.
2. Έργο του Ελεγκτικού Συμβουλίου είναι κυρίως :
  - Α) η διενέργεια λογιστικού και διαχειριστικού ελέγχου, καθώς και ελέγχου κάθε άλλου στοιχείου που αποτελεί αντικείμενο του νόμου αυτού ή των καταστατικών των αθλητικών σωματείων, των ενώσεων και των ομοσπονδιών, καθώς και των άλλων επιχορηγούμενων φορέων,
  - Β) η διαπίστωση της τήρησης από τα σωματεία , τις ενώσεις και τις ομοσπονδίες των διατάξεων των νόμων, των διαταγμάτων, των υπουργικών αποφάσεων, των κανονισμών που αφορούν διαχειριστικούς και λογιστικούς κανόνες, οι οποίοι επιβάλλονται από τον νόμο αυτόν και από άλλες διατάξεις,
  - Γ) η γνωμοδότηση για περικοπή της επιχορήγησης , εφόσον διαπιστώνονται σοβαρές παραβάσεις,

- Δ) ο έλεγχος των τμημάτων αμειβομένων αθλητών (Τ.Α.Α) για την διαπίστωση της τήρησης των διατάξεων, που αφορούν διαχειριστικούς και λογιστικούς κανόνες του παρόντος νόμου και των σε εκτέλεση αυτού εκδιδόμενων κανονιστικά γενικά πράξεων, καθώς και ο έλεγχος της εκπλήρωσης των εν γένει οικονομικών τους υποχρεώσεων.
3. όλοι οι αθλητικοί φορείς του παρόντος νόμου υποχρεούνται να παρέχουν κάθε διευκόλυνση για έλεγχο των λογιστικών βιβλίων, των παραστατικών εγγράφων και κάθε άλλου στοιχείου, το οποίο θα ζητηθεί από το Ελεγκτικό Συμβούλιο. Σε περίπτωση άρνησης, το Ελεγκτικό Συμβούλιο μπορεί να εισηγείται στον αρμόδιο για τον αθλητισμό Υπουργό τη διακοπή της επιχορήγησης για ορισμένο χρονικό διάστημα. Ειδικά για τα τμήματα αμειβομένων αθλητών, η άρνηση παροχής εγγράφων ή άλλων στοιχείων, συνεπάγεται την αφαίρεση των βαθμών μιας νίκης για κάθε αγώνα πρωταθλήματος και για όσο χρόνο διαρκεί η παράβαση. Η ποινή επιβάλλεται από το οικείο δικαιοδοτικό όργανο, ύστερα από έγγραφο του Ελεγκτικού Συμβουλίου.
  4. Ο έλεγχος διενεργείται οποτεδήποτε, με εντολή του αρμόδιου για τον αθλητισμό Υπουργού.
  5. Για τον έλεγχο που διενεργήθηκε, συντάσσεται ειδική έκθεση, της οποίας αντίγραφο υποβάλλεται στον αρμόδιο για τον αθλητισμό Υπουργό και κοινοποιείται κατά περίπτωση στον οικείο αθλητικό φορέα. Το Ελεγκτικό Συμβούλιο, σε περιπτώσεις διαπίστωσης παραβάσεων για τις οποίες συντρέχουν λόγοι καταλογισμού, οφείλει να κοινοποιεί τις σχετικές εκθέσεις του και στο Διευθυντή Οικονομικού της ΓΓΑ. Ειδικά για τα Τ.Α.Α, εφόσον το Ελεγκτικό Συμβούλιο διαπιστώσει παράβαση των διατάξεων των κεφαλαίων Α' & Γ' του τμήματος Β' του παρόντος νόμου, αποστέλλει αντίγραφο της έκθεσης στο οικείο δικαιοδοτικό όργανο για την επιβολή των προβλεπόμενων κυρώσεων.
  6. Το Ελεγκτικό Συμβούλιο αν διαπιστωθεί παράβαση έχει υποχρέωση να περιλάβει στην έκθεσή του τις κατά την κρίση του ενδεικνυόμενες ενέργειες για τις τυχόν διοικητικές, διαχειριστικές και ποινικές ευθύνες του ελεγχόμενου τμήματος αμειβομένων αθλητών ή των μελών ή των οργάνων διοίκησής του. Ο αρμόδιος για τον αθλητισμό Υπουργός έχει την υποχρέωση μέσα σε ένα (1) μήνα να διαβιβάσει την έκθεση του Ελεγκτικού Συμβουλίου στον αρμόδιο εισαγγελέα, εφόσον πιθανολογούνται ποινικές παραβάσεις, καθώς και στο αρμόδιο δικαιοδοτικό όργανο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

6.1 Αθλητισμός Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες.

Σύμφωνα με το άρθρο 29 του Νόμου 2725/99 όσον αφορά τα άτομα με ειδικές ανάγκες :

1. Ο αθλητισμός των ατόμων με ειδικές ανάγκες (Α.Μ.Ε.Α) είναι ένας ιδιαίτερος τομέας άθλησης, που τελεί υπό την προστασία του Κράτους.
2. Για την ανάπτυξη του αθλητισμού των Α.Μ.Ε.Α ιδρύονται σωματεία και ομοσπονδίες, που αναγνωρίζονται ως αθλητικές, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα άρθρα 8 και 28 του παρόντος νόμου και με την επιφύλαξη των παρ.3 και 4 του παρόντος, διέπονται από τις διατάξεις του τμήματος Α' του παρόντος νόμου.
3. Ειδικότερα, για να αναγνωρισθεί ως αθλητικό ένα σωματείο Α.Μ.Ε.Α, ο συνολικός αριθμός των αθλητικών του δεν επιτρέπεται να είναι μικρότερος από δεκαπέντε (15). Αν το αθλητικό σωματείο διατηρεί τμήμα ομαδικού αθλήματος, ο αριθμός των αθλητών του πρέπει να είναι τουλάχιστον ίσος με τον αναγκαίο αριθμό τακτικών και αναπληρωματικών που απαιτούνται από τους κανονισμούς του αθλήματος για συμμετοχή σε αγώνες. Ο αριθμός των μελών του Δ.Σ του σωματείου δεν επιτρέπεται να είναι μικρότερος από πέντε (5) και μεγαλύτερος από εννέα (9).
4. Για τη σύσταση αθλητικής ομοσπονδίας Α.Μ.Ε.Α., απαιτούνται αποφάσεις των γενικών συνελεύσεων ή των διοικητικών συμβουλίων πέντε (5) τουλάχιστον ειδικά αναγνωρισμένων αθλητικών σωματείων Α.Μ.Ε.Α. Ο αριθμός των μελών του Δ.Σ. της ομοσπονδίας δεν επιτρέπεται να είναι μικρότερος από επτά (7) και μεγαλύτερος από έντεκα (11). Ειδικότερα, για να αναγνωρισθεί ως αθλητική μια ομοσπονδία αθλητικών σωματείων Α.Μ.Ε.Α., πρέπει να υποβληθεί αρμοδίως από τη διοίκησή της η σχετική αίτηση και να υπάρχει αντίστοιχη παγκόσμια αθλητική ομοσπονδία. Με αιτιολογημένη απόφαση του αρμόδιου για τον αθλητισμό Υπουργού, επιτρέπεται η ανάκληση της παροχής ειδικής αθλητικής αναγνώρισης. Ειδικά για τις κατηγορίες αναπηριών που καλύπτει η Διεθνής Παραολυμπιακή Επιτροπή (I.P.C), αναγνωρίζονται πέντε (5) αθλητικές ομοσπονδίες Α.Μ.Ε.Α. Οι ομοσπονδίες αυτές συνιστούν συνομοσπονδία με την επωνυμία « Εθνική Παραολυμπιακή Επιτροπή », με έδρα την Αθήνα, η οποία εκπροσωπεί την χώρα μας στην I.P.C.

Στην συνομοσπονδία εκπροσωπούνται ισότιμα οι πιο πάνω ομοσπονδίες. Χρονικό διάστημα για την ίδρυση των ομοσπονδιών

και της συνομοσπονδίας ορίζεται οκτάμηνο από τη δημοσίευση του νόμου αυτού. Για το διάστημα αυτό από την δημοσίευση του παρόντος μέχρι τη λήξη του οκταμήνου, με απόφαση του αρμόδιου για τον αθλητισμό Υπουργού, συγκροτείται ενδεκαμελής προσωρινή Επιτροπή που εκπροσωπεί τη χώρα μας στη I.P.C. Στην Επιτροπή αυτή συμμετέχουν πέντε (5) μέλη από την Πανελλήνια Αθλητική Ομοσπονδία Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες (Π.Α.Ο.Μ – Α.Μ.Ε.Α.), τέσσερα (4) μέλη από την Πανελλήνια Ομοσπονδία Κινητικά Αναπήρων (Π.Α.Ο.Κ.Α.) και δύο (2) μέλη από την Ομοσπονδία Σωματείων Ελλήνων Καλαθοσφαιριστών με Καρότσι (Ο.Σ.Ε.Κ.Κ.). Τα μέλη της Επιτροπής υποδεικνύονται από τις ομοσπονδίες του προηγούμενου εδαφίου. Αν παρέλθει το ως άνω οκτάμηνο, χωρίς να συσταθούν οι πέντε (5) ομοσπονδίες του πρώτου εδαφίου και η συνομοσπονδία με απόφαση του αρμόδιου για τον αθλητισμό Υπουργού, αίρεται η αθλητική αναγνώριση των ομοσπονδιών του πέμπτου εδαφίου και συγκροτείται Επιτροπή από έντεκα (11) μέλη για την εκπροσώπηση της χώρας μας στην I.P.C.

5. Πρόσωπα με αναπηρίες μπορούν να ενταχθούν στη δύναμη αθλητών αθλητικού σωματείου Α.Μ.Ε.Α. Ο χαρακτηρισμός προσώπου με αναπηρία ως αθλητή ενός ή περισσότερων αθλημάτων γίνεται από ειδική επιτροπή που συγκροτείται από την οικεία αθλητική ομοσπονδία.
6. Επιτρέπεται εξαιρετικώς σε άτομα με ειδικές ανάγκες που είναι εν ενεργεία αθλητές :
  - A) να γίνονται μέλη των αθλητικών σωματείων τους και να εκλέγονται στη διοίκησή τους,
  - B) να αντιπροσωπεύουν το αθλητικό σωματείο τους στις γενικές συνελεύσεις αθλητικής ένωσης και ομοσπονδίας.Δεν επιτρέπεται αθλητές να θέτουν υποψηφιότητα ή να εκλέγονται σε διοικητικά όργανα της ένωσης ή της ομοσπονδίας, καθώς και σε οποιοδήποτε άλλο όργανο ή επιτροπή που εκλέγεται από τη γενική συνέλευση στην οποία συμμετέχουν. Αθλητές που έχουν εκλεγεί στο Δ.Σ αθλητικής ομοσπονδίας Α.Μ.Ε.Α εκπίπτουν από μέλη της διοίκησής της από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου και τη θέση του καταλαμβάνει το αναπληρωματικό μέλος.
7. Η άσκηση του επαγγέλματος του προπονητή Α.Μ.Ε.Α επιτρέπεται μόνο στον κάτοχο ειδικής άδειας, που χορηγείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 31 του παρόντος. Ειδικά για την χορήγηση ειδικής άδειας άσκησης του επαγγέλματος του προπονητή Α.Μ.Ε.Α , απαιτείται πτυχίο Τ.Ε.Φ.Α.Α. ή ισότιμης σχολής του εξωτερικού. Τα

8. άτομα με ειδικές ανάγκες που ως αθλητές κατέκτησαν 1^η έως 8^η θέση σε Ολυμπιακούς Αγώνες και 1^η έως 3^η θέση σε Παγκόσμιους Αγώνες
9. επιτρέπεται να ασκούν το επάγγελμα του προπονητή, ύστερα από φοίτηση σε ειδική σχολή της παρ.4 του άρθρου 31 του παρόντος.
10. Διαιτητές και κριτές σε αγώνες Α.Μ.Ε.Α. ορίζονται διαιτητές και κριτές του οικείου αθλήματος, οι οποίοι έχουν παρακολουθήσει ειδικά σεμινάρια της αντίστοιχης ομοσπονδίας Α.Μ.Ε.Α.
11. Ιδρύεται νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου με έδρα την Αθήνα και με επωνυμία «Ελληνική Εθνική Επιτροπή Ειδικού Αθλητισμού » (Ε.Ε.Ε.Α.), που εποπτεύεται από τον αρμόδιο για τον αθλητισμό Υπουργό.

Οι σκοποί του νομικού αυτού προσώπου είναι οι ακόλουθοι :

- α) να εισηγείται στη Γ.Γ.Α. το γενικό σχεδιασμό ανάπτυξης του αθλητισμού Α.Μ.Ε.Α. και ειδικά του αθλητισμού επιδόσεων,
- β) να εισηγείται νομοθετικές ρυθμίσεις και τροποποιήσεις για όλα τα ζητήματα που αφορούν τον αθλητισμό Α.Μ.Ε.Α.,
- γ) να εντοπίζει τις ελλείψεις και να παρακολουθεί, σε συνεργασία με το Ε.Σ.Α.Σ., την πορεία των εργασιών εκσυγχρονισμού των παλαιών αθλητικών χωρών , ώστε να εξασφαλιστεί η προσπελασιμότητα των κινητικά ανάπηρων και των τυφλών αθλητών.
- δ) να φροντίζει για την προβολή των αθλητικών εκδηλώσεων και πρωταθλημάτων Α.Μ.Ε.Α. με κάθε πρόσφορο μέσο,
- ε) να φροντίζει για την καλή προετοιμασία των εθνικών ομάδων, τη συμμετοχή τους σε Διεθνείς Αγώνες και στην Παραολυμπιάδα

Για την εκπλήρωση των σκοπών αυτών και για την οικονομική ενίσχυση των αθλητικών ομοσπονδιών, ενώσεων και σωματείων Α.Μ.Ε.Α. καθιερώνεται ως βασικό έσοδο του νομικού προσώπου επιχορήγηση από την Γ.Γ.Α. σε ετήσια βάση, με ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος που ισχύουν για τις λοιπές αθλητικές ομοσπονδίες. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται μέσα σε προθεσμία τριών (3) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος με πρόταση του αρμόδιου για τον αθλητισμό Υπουργού και τον Υπουργό Υγείας και Πρόνοιας, ρυθμίζονται τα θέματα που αφορούν την διοίκηση, την εκπροσώπηση, την οργάνωση, τη λειτουργία και τη διαχείριση της Ε.Ε.Ε.Α., καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

12. Για τα λοιπά θέματα οργάνωσης , διοίκησης και λειτουργίας του αθλητισμού των Α.Μ.Ε.Α., τα οποία δεν ρυθμίζονται ειδικά με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του παρόντος νόμου. (25)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

7.1 Αθλητικές Ανώνυμες Ενώσεις – Σύσταση – Νομική Μορφή.

Ας παρατηρήσουμε όμως και κάποια στοιχεία για τον Επαγγελματικό Αθλητισμό.

Σύμφωνα με το άρθρο 63 του Νόμου 2725/99 όσον αφορά τον καθορισμό κλάδων άθλησης για επαγγελματίες αθλητές, με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του αρμόδιου για τον αθλητισμό Υπουργού, μετά από εισηγήσεις της οικείας ολομέλειας των σωματείων που διατηρούν τμήμα αμειβομένων αθλητών συγκεκριμένου κλάδου άθλησης μπορεί να μετατρέπονται ως αθλητικές ανώνυμες εταιρείες (Α.Α.Ε.), για την ίδρυση, την οργάνωση και τη λειτουργία των οποίων εφαρμόζονται οι διατάξεις του κ.ν 2190/1920 περί «Ανωνύμων Εταιρειών», όπως εκάστοτε ισχύει, καθώς και οι διατάξεις του παρόντος και των σε εκτέλεση αυτού εκδιδόμενων κανονιστικών πράξεων.

Στις εισηγήσεις αυτές περιλαμβάνονται υποχρεωτικά οικονομικοτεχνικά στοιχεία βιωσιμότητας του συγκεκριμένου κλάδου άθλησης.

Σύμφωνα με το άρθρο 64 του Νόμου 2725/99 :

1. Σύσταση αθλητικής ανώνυμης εταιρείας επιτρέπεται μόνο με τη μετατροπή του Τ.Α.Α. Σε περίπτωση μη υπάρξεως Τ.Α.Α., λόγω της λειτουργίας στο οικείο άθλημα ανωνύμων εταιριών, επιτρέπεται η σύσταση Α.Α.Ε. με τη μετατροπή του τμήματος ερασιτεχνών αθλητών του αθλητικού σωματείου.
2. Η εταιρεία που συνιστάται υποκαθίσταται στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του αθλητικού σωματείου που προκύπτουν κατά περίπτωση από τη δραστηριότητα του Τ.Α.Α. ή του τμήματος ερασιτεχνών αθλητών. Κατά τα λοιπά δεν επηρεάζεται η μορφή και η λειτουργία του αθλητικού σωματείου, το οποίο διατηρεί τα υπόλοιπα αθλητικά του τμήματα, συμπεριλαμβανομένου και του αντίστοιχου ερασιτεχνικού τμήματος.
3. Για τη σύσταση εταιρείας απαιτείται απόφαση της γενικής συνέλευσης των μελών του σωματείου, η οποία λαμβάνεται με την παρουσία του μισού τουλάχιστον των μελών του και την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων. Σε περίπτωση έλλειψης απαρτίας, η γενική συνέλευση επαναλαμβάνεται μέσα σε οκτώ (8) ημέρες και αρκεί η παρουσία των δύο πέμπτων (2/5) των μελών του σωματείου.

4. Στην πιο πάνω απόφαση της γενικής συνέλευσης ορίζεται και η προσωρινή επιτροπή στην οποία παρέχεται η εξουσιοδότηση να προχωρήσει στη διαδικασία ίδρυσης της εταιρείας, σύμφωνα με την ισχύουσα εκάστοτε νομοθεσία.
5. Η αναφερόμενη στην προηγούμενη παράγραφο προσωρινή επιτροπή αποτελείται από πέντε (5) τουλάχιστον μέλη και έχει υποχρέωση να μεριμνήσει ιδίως :
  - A) για την τήρηση των διατυπώσεων που επιβάλλονται κατά την ίδρυση της εταιρείας,
  - B) για την πιστοποίηση καταβολής του κεφαλαίου της,
  - Γ) για τη σύγκληση της γενικής συνέλευσης των μετόχων της προκειμένου να εκλεγεί νέο Δ.Σ. μέσα σε χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών από την έγκριση του καταστατικού της,
  - Δ) για τη σύγκληση της γενικής συνέλευσης των μετόχων της προκειμένου να προβεί σε τυχόν τροποποίηση του περί μετοχικού κεφαλαίου άρθρου του καταστατικού της εταιρείας σε περίπτωση καταβολής μέρους του αρχικού μετοχικού κεφαλαίου, μέσα σε χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών από την έγκριση του καταστατικού της.

7.2 Σκοπός Αυτών – Επωνυμία – Έδρα.

Σύμφωνα με το άρθρο 65 του Νόμου 2725/99 :

1. Σκοπός της Α.Α.Ε που ιδρύεται είναι η δημιουργία, η οργάνωση και η διοίκηση επαγγελματικής αθλητικής ομάδας, η οργάνωση επίσημων ή φιλικών αθλητικών αγώνων επαγγελματικού χαρακτήρα της ομάδας αυτής και η συμμετοχή της σε κάθε είδους αγώνες, η οργάνωση εκδηλώσεων που αφορούν το άθλημα, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, τους ισχύοντες εκάστοτε κανονισμούς, τους σκοπούς και τις αποφάσεις του οικείου επαγγελματικού συνδέσμου και της οικείας αθλητικής ομοσπονδίας, καθώς και η εν γένει διαχείριση οποιωνδήποτε θεμάτων αφορούν τη δραστηριότητά της αυτή.
2. Το καταστατικό της εταιρείας πρέπει να περιέχει με ποινή ακυρότητας, ρητό όρο ότι αποδέχεται ανεπιφύλακτα το καταστατικό, τους κανονισμούς και τις αποφάσεις των υπερκείμενων αθλητικών αρχών που αφορούν αγωνιστικά θέματα, καθώς και των λοιπών αρμοδίων αρχών ή οργάνων.

Σύμφωνα με το άρθρο 66 του Νόμου 2725/99 :

1. Στην επωνυμία της εταιρείας αναφέρεται υποχρεωτικά ως πρώτο συνθετικό η επωνυμία του ιδρυτικού αθλητικού σωματείου, ο κλάδος άθλησης, καθώς και οι λέξεις «Ανώνυμη Εταιρεία».

2. Η εταιρεία χρησιμοποιεί υποχρεωτικά ως σήμα της το έμβλημα του ιδρυτικού αθλητικού σωματείου και τα διακριτικά γνωρίσματα της εμφάνισής του για τους αγώνες της ομάδας της. Η εταιρεία έχει το δικαίωμα για τη με οποιονδήποτε τρόπο χρήση του σήματος και του διακριτικού τίτλου του σωματείου. Η χρήση αυτή δεν περιορίζει τα δικαιώματα του σωματείου στον τίτλο, στο έμβλημα, στο σήμα και στα διακριτικά εμφάνισης, που εξακολουθούν να ανήκουν στο σωματείο και χρησιμοποιούνται ελεύθερα από αυτό σε όλα τα τμήματά του.
3. Η έδρα της εταιρείας πρέπει να συμπίπτει κατά την ίδρυσή της με την έδρα του ιδρυτικού αθλητικού σωματείου. Μεταγενέστερη μεταβολή της έδρας του σωματείου δεν συνεπάγεται αυτοδικαίως μεταβολή της έδρας της εταιρείας.

7.3 Μετοχικό Κεφάλαιο.

Σύμφωνα με το άρθρο 68 του Νόμου 2725/99 :

1. Το ύψος του κεφαλαίου των αθλητικών ανωνύμων εταιριών ορίζεται από τη γενική συνέλευση των μελών του αθλητικού σωματείου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 64 του παρόντος νόμου και δεν επιτρέπεται να είναι κατώτερο του ελάχιστου ορίου, το οποίο ορίζεται από τις ειδικές διατάξεις του παρόντος νόμου και από το προεδρικό διάταγμα του άρθρου 63 του παρόντος νόμου. Οι μετοχές στις οποίες διαιρείται το μετοχικό κεφάλαιο των Α.Α.Ε. είναι ονομαστικές και έχουν ίση αξία, η οποία ορίζεται στο καταστατικό της κάθε εταιρείας και η οποία δεν επιτρέπεται να είναι μεγαλύτερη του ποσού των δέκα χιλιάδων (10.000) δραχμών κατά μετοχή.
2. Το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας κατά τη σύστασή της, με μόνη εξαίρεση το προβλεπόμενο στο άρθρο 71 παρ.1 του παρόντος νόμου ποσοστό, καταβάλλεται σε μετρητά σύμφωνα με τα οριζόμενα παρακάτω στις παρ.3 έως και 7 του παρόντος άρθρου. Η καταβολή του κεφαλαίου γίνεται υποχρεωτικά με κατάθεση σε λογαριασμό της εταιρείας που τηρείται σε οποιαδήποτε τράπεζα η οποία λειτουργεί νόμιμα στην Ελλάδα. Δεν επιτρέπεται οποιαδήποτε ανάληψη ποσού μέχρι την καταβολή του συνόλου του μετοχικού κεφαλαίου. Σε περίπτωση μη κάλυψης και μετά από δημόσια εγγραφή του ελάχιστου μετοχικού κεφαλαίου και παρερχομένης άπρακτης της προθεσμίας που έχει ορισθεί, τα ποσά επιστρέφονται στους καταθέτες με μέριμνα της προσωρινής επιτροπής.

3. Για την κάλυψη του μετοχικού κεφαλαίου κατά τη σύσταση της εταιρείας, με την επιφύλαξη των περιορισμών που τίθενται στο επόμενο άρθρο, για την απόκτηση μετοχών, σειρά προτεραιότητας έχουν τα φυσικά ή τα νομικά πρόσωπα ή ομάδα αυτών που αναφέρονται στο άρθρο 61 παρ.1 του παρόντος νόμου, οι συμβάσεις των οποίων είναι σε ισχύ κατά το χρόνο λήψης της σχετικής απόφασης της γενικής συνέλευσης των μελών του σωματείου για τη μετατροπή του Τ.Α.Α. σε Α.Α.Ε. Εφόσον αυτά δεν υπάρχουν ή δεν το ασκήσουν ή εφόσον δεν υπάρχει Τ.Α.Α. σειρά προτεραιότητας έχουν τα μέλη του ιδρυτικού της εταιρείας σωματείου.
4. Η προσωρινή επιτροπή της Α.Α.Ε., η οποία ορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 64 του παρόντος νόμου, υποχρεούται, μέσα σε προθεσμία δέκα (10) ημερών από την απόφαση της Γ.Σ. να καλέσει με έγγραφη πρόσκληση το παραπάνω φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή την ομάδα αυτών, με το οποίο το ιδρυτικό σωματείο έχει καταρτίσει την προβλεπόμενη στο άρθρο 61 του παρόντος νόμου σύμβαση, προκειμένου να ασκήσει το δικαίωμα, που του παρέχεται κατά τα ανωτέρω και που δικαιούται να το ασκήσει μέσα σε προθεσμία δέκα (10) ημερών από τη περιέλευση σε αυτό της έγγραφης πρόσκλησης, καταβάλλοντας ταυτόχρονα ολοσχερώς σε μετρητά την αξία των μετοχών τις οποίες επιθυμεί να αναλάβει καθένα από αυτά.
5. Σε περίπτωση κατά την οποία το παραπάνω πρόσωπο δεν ασκήσει εν όλο ή εν μέρει το παραπάνω δικαίωμα, η προσωρινή επιτροπή της Α.Α.Ε. υποχρεούται μέσα σε προθεσμία δέκα (10) ημερών, που αρχίζει από τη λήξη της προηγούμενης προθεσμίας, να καλέσει με πρόσκληση τα μέλη του ιδρυτικού αθλητικού σωματείου, προκειμένου να ασκήσουν το δικαίωμά τους για το σύνολο ή το εναπομείναν μέρος του μετοχικού κεφαλαίου σε δεκαπέντε (15) ημέρες από τη δημοσίευση της πρόσκλησης, δηλώνοντας τον αριθμό των μετοχών, καταβάλλοντας ταυτόχρονα ολοσχερώς σε μετρητά την αξία των μετοχών τις οποίες επιθυμεί να αναλάβει καθένα από αυτά. Η πρόσκληση δημοσιεύεται σε δύο ημερήσιες εφημερίδες που εκδίδονται στην Αθήνα και, κατά την κρίση της προσωρινής επιτροπής, έχουν ευρύτερη κυκλοφορία σε όλη τη χώρα, οι οποίες επιλέγονται από τις εφημερίδες του άρθρ. 3 του ν.δ.3757/1957 (ΦΕΚ 184 Α'), όπως εκάστοτε ισχύει και σε μια τοπική ημερήσια ή εβδομαδιαία εφημερίδα που εκδίδεται στην περιοχή της έδρας του ιδρυτικού αθλητικού σωματείου, εφόσον η έδρα του είναι εκτός του Νομού Αττικής.

Σε περίπτωση υπερκάλυψης του μετοχικού κεφαλαίου από τα μέλη του ιδρυτικού αθλητικού σωματείου, οι μετοχές διανέμονται στα μέλη που εγγράφησαν ανάλογα με το ποσό που κατέβαλε καθένα από αυτά, το δε πλεονάζον κεφάλαιο επιστρέφεται στα μέλη που το κατέβαλαν.

6. Εάν και τα μέλη του ιδρυτικού αθλητικού σωματείου δεν ασκήσουν εν όλο ή εν μέρει το παραπάνω δικαίωμα, η προσωρινή επιτροπή της Α.Α.Ε. υποχρεούται, μέσα σε προθεσμία δέκα (10) ημερών, που αρχίζει από τη λήξη της προηγούμενης προθεσμίας, να απευθυνθεί προς το κοινό για την κάλυψη με δημόσια εγγραφή του υπολειπόμενου μέρους του μετοχικού κεφαλαίου με ταυτόχρονη καταβολή ολοσχερώς σε μετρητά της αξίας των μετοχών. Η προθεσμία για την κάλυψη του μετοχικού κεφαλαίου στην περίπτωση αυτή είναι δεκαπέντε (15) ημέρες από τη δημοσίευση της σχετικής πρόσκλησης, σύμφωνα με τη διαδικασία της παρ.5 εδάφιο β' του παρόντος. Για τη με δημόσια εγγραφή κάλυψη κατά τα ανωτέρω του μετοχικού κεφαλαίου, απαιτείται άδεια της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και δεν υπάρχει υποχρέωση εισαγωγής των μετοχών στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών.
7. Εάν, μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας αυτής, παραμένει ακάλυπτο μέρος του μετοχικού κεφαλαίου, το ιδρυτικό αθλητικό σωματείο υποχρεούται να το αναλάβει μέσα σε δέκα (10) ημέρες από τη λήξη της παραπάνω προθεσμίας, με ταυτόχρονη καταβολή της αξίας των μετοχών ολοσχερώς σε μετρητά. Η υποχρέωση ανάληψης από το ιδρυτικό αθλητικό σωματείο του ακάλυπτου μέρους του μετοχικού κεφαλαίου τελεί υπό την προϋπόθεση ότι το ιδρυτικό αθλητικό σωματείο διατηρεί σε λειτουργία και μετά τη σύσταση της Α.Α.Ε. και άλλα αθλητικά τμήματα και ισχύει μόνο στην περίπτωση που δεν έχει καλυφθεί το ελάχιστο κεφάλαιο το οποίο προβλέπεται στην παρ.1 του παρόντος, διαφορετικά ακολουθεί, μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες, από τη λήξη της αναφερόμενης στο τελευταίο εδάφιο της παρ.6 δεκαπενθήμερης προθεσμίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του κ.ν.2190/1920, η σύγκληση της γενικής συνέλευσης των μετόχων της Α.Α.Ε. για την τροποποίηση του περί μετοχικού κεφαλαίου άρθρου του καταστατικού της εταιρείας και την προσαρμογή του στο ύψος του ποσού που πραγματικά καταβλήθηκε.
8. Εάν το σωματείο δεν έχει συμβληθεί με φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή ομάδα αυτών κατά τη διαδικασία του άρθρου 61του παρόντος νόμου ή δεν υφίσταται Τ.Α.Α., το πρώτο στάδιο της παραπάνω διαδικασίας που προβλέπεται στην παρ.4 του παρόντος παραλείπεται.

9. Σε περίπτωση κατά την οποία η προσωρινή επιτροπή της Α.Α.Ε. δεν τηρήσει την πιο πάνω διαδικασία και τις προβλεπόμενες προθεσμίες, η ομάδα της εταιρείας αποβάλλεται από το πρωτάθλημα και υποβιβάζεται στην τελευταία θέση της αμέσως κατώτερης κατηγορίας, καθ' υπέρβαση του προβλεπόμενου από την προκήρυξη του πρωταθλήματος αριθμού αγωνιζόμενων ομάδων. Τη διαπιστωτική πράξη εκδίδει το Δ.Σ. του οικείου επαγγελματικού συνδέσμου, ύστερα από πρόταση του Ελεγκτικού Συμβουλίου.
10. Οι μετοχές που αποκτώνται με την άσκηση του δικαιώματος προτίμησης από το συνδεόμενο με τη σύμβαση του άρθρου 61 του παρόντος νόμου φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή ομάδα αυτών, καθώς και από τα μέλη του ιδρυτικού αθλητικού σωματείου, είναι αμεταβίβαστες για μια τριετία.
11. Η ίδρυση Α.Α.Ε συντελείται υποχρεωτικά το αργότερο δέκα (10) ημέρες πριν από την έναρξη του οικείου πρωταθλήματος.
12. Σε κάθε περίπτωση αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου, τηρούνται οι σχετικές διατάξεις του κ.ν.2190/1920, όπως εκάστοτε ισχύει.
13. Οι Α.Α.Ε. μπορούν να αυξήσουν το μετοχικό τους κεφάλαιο με κεφαλαιοποίηση οποιασδήποτε οφειλής τους προς μετόχους ή τρίτους, πάντοτε ύστερα από σύμφωνη γνώμη αυτών. Προς τούτο απαιτείται απόφαση της γενικής συνέλευσης των μετόχων της Α.Α.Ε., που λαμβάνεται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 29 παρ.3 και 4 και 31 παρ.2 του κ.ν.2190/1920. Οι εκδιδόμενες μετοχές χορηγούνται στους δικαιούχους των κεφαλαιοποιούμενων οφειλών. Η διάταξη της παρ.2 του άρθρου 71 του παρόντος ισχύει αναλόγως. (25)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

8.1 Σχέσεις Αθλητή με Τμήμα Αμοιβ. Αθλητών ή Αθλητική Ανώνυμη Εταιρεία.

Σύμφωνα με το άρθρο 85 του Νόμου 2725/99 όσον αφορά τις σχέσεις αθλητή με τμήμα αμειβομένων αθλητών ή αθλητική ανώνυμη εταιρεία :

---

25. Στοιχεία από το CD ROM «ΝΟΜΟΤΕΛΕΙΑ 2001».

1. Αθλητής με αμοιβή είναι εκείνος που συνδέεται με αθλητικό σωματείο που διατηρεί Τ.Α.Α. με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας για παροχή αθλητικών υπηρεσιών.
2. Επαγγελματίας αθλητής είναι εκείνος που συνδέεται με Α.Α.Ε. με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας για παροχή αθλητικών υπηρεσιών.
3. Κατ' εξαίρεση, αθλητής με αμοιβή ή επαγγελματίας αθλητής ανάλογα, είναι και εκείνος ο οποίος διέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 94 του παρόντος νόμου.
4. Η πιο κάτω σύμβαση εργασίας αθλητή με αμοιβή ή επαγγελματία αθλητή διέπεται από τις διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας και του νόμου αυτού.
5. Για την εκπλήρωση των σκοπών των συνδικαλιστικών οργάνων των αναφερόμενων στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου αθλητών, κατά κλάδο άθλησης, καθιερώνεται ως έσοδό τους, επιχορήγηση από τη Γ.Γ.Α. σε ετήσια βάση, κατ' ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος που ισχύουν για τις αθλητικές ομοσπονδίες.

8.2 Ελληνικός Σύνδεσμος Ανώνυμων Ποδοσφαιρικών Εταιριών (ΕΣΑΠΕ) – Σκοποί Αυτού.

Σύμφωνα με το άρθρο 97 του Νόμου 2725/99 :

1. Η «Ένωση Ποδοσφαιρικών Ανωνύμων Εταιριών » (Ε.Π.Α.Ε), νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, που ιδρύθηκε με το ν.879/1979(ΦΕΚ 56 Α') με έδρα την Αθήνα και λειτούργησε ακολούθως, κατά τα οριζόμενα στην παρ.1 του άρθρου 8 του ν.2433/1996 (ΦΕΚ 180 Α') με τις διατάξεις του άρθρου 78 και επόμενα του Αστικού Κώδικα, μετονομάζεται και έχει την εξής επωνυμία «Ελληνικός Σύνδεσμος Ανωνύμων Ποδοσφαιρικών Εταιριών » (Ε.Σ.Α.Π.Ε), διεπόμενη από τις πιο πάνω διατάξεις του Αστικού Κώδικα του νόμου αυτού.
2. Ο Ε.Σ.Α.Π.Ε είναι τακτικό μέλος της Ελληνικής Ποδοσφαιρικής Ομοσπονδίας (Ε.Π.Ο).
3. Ο Ε.Σ.Α.Π.Ε, ως τακτικό μέλος της Ε.Π.Ο., έχει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που έχουν οι ενώσεις ποδοσφαιρικών σωματείων, μέλη της Ε.Π.Ο. (25)

---

25. Στοιχεία από το CD ROM «ΝΟΜΟΤΕΛΕΙΑ 2001».

Σύμφωνα με το άρθρο 98 του Νόμου 2725/99 :

1. Σκοποί του Ε.Σ.Α.Π.Ε είναι :

- A) η διοίκηση και η διαχείριση του επαγγελματικού ποδοσφαίρου μέσα στο πλαίσιο των νόμων του κράτους, του καταστατικού, των κανονισμών, των αποφάσεων και των σκοπών της Ελληνικής Ποδοσφαιρικής Ομοσπονδίας (Ε.Π.Ο),
- B) η οργάνωση και η διεξαγωγή των επαγγελματικών ποδοσφαιρικών πρωταθλημάτων, σύμφωνα με τους κανονισμούς, τους σκοπούς και τις αποφάσεις της Ε.Π.Ο., εφόσον δεν προβλέπεται διαφορετικά από το καταστατικό της, καθώς και η επίλυση οποιουδήποτε ζητήματος ανακύπτει από τη διεξαγωγή των αγώνων των πρωταθλημάτων αυτών και δεν υπάγεται στην αρμοδιότητα άλλου οργάνου,
- Γ) η εκπροσώπηση των Π.Α.Ε. στις σχέσεις τους με την Ε.Π.Ο. ή τρίτους, η αντιμετώπιση ασφαλιστικής φύσης ζητημάτων, η συμμετοχή στον καθορισμό των γενικών όρων της σύμβασης παροχής υπηρεσιών επαγγελματία ποδοσφαιριστή προς Π.Α.Ε., με την επιφύλαξη της αρμοδιότητας της Ε.Π.Ο. για την τήρηση του μητρώου επαγγελματιών ποδοσφαιριστών και την έκδοση του δελτίου αναγνώρισής τους,
- Δ) η διαχείριση δικαιωμάτων διαφημιστικής εκμετάλλευσης και προβολής δραστηριοτήτων του που εντάσσονται στην εκπλήρωση των σκοπών του και η προστασία και η προαγωγή κάθε συλλογικού συμφέροντος των μελών του με κάθε νόμιμο τρόπο με την, ύστερα από εντολή των Π.Α.Ε., εκπροσώπησή τους στην σύναψη συμφωνιών για ραδιοτηλεοπτικές μεταδόσεις αγώνων ή στιγμιότυπων τους, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 84,
- Ε) η αντιμετώπιση κάθε άλλου ζητήματος αναγκαίου για την προαγωγή και την ανάπτυξη του επαγγελματικού ποδοσφαίρου της Χώρας. (25)

---

25. Στοιχεία από το CD ROM «ΝΟΜΟΤΕΛΕΙΑ 2001».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

9.1 Επαγγελματικό Ποδόσφαιρο – Έννοια Όρων – Μετοχικό Κεφάλαιο.

Σύμφωνα με το άρθρο 108 του Νόμου 2725/99 όσον αφορά το επαγγελματικό ποδόσφαιρο :

1. Επαγγελματικό ποδόσφαιρο είναι το διεξαγόμενο με ομάδες ποδοσφαιρικών ανωνύμων εταιρειών (Π.Α.Ε).
2. Οι Π.Α.Ε. είναι αθλητικές ανώνυμες εταιρείες.
3. Επαγγελματίας ποδοσφαιριστής είναι εκείνος που συνδέεται με Π.Α.Ε. με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας για παροχή αθλητικών υπηρεσιών και διέπεται από τις διατάξεις του νόμου αυτού και της εργατικής νομοθεσίας.
4. Στα επαγγελματικά πρωταθλήματα ποδοσφαίρου συμμετέχουν μόνο ομάδες Π.Α.Ε.

Σύμφωνα με το άρθρο 109 του Νόμου 2725/99 :

1. Το μετοχικό κεφάλαιο των Π.Α.Ε. που συμμετέχουν στην Α' Εθνική κατηγορία δεν επιτρέπεται να είναι μικρότερο των διακοσίων εκατομμυρίων (200.000.000) δραχμών.
2. Το μετοχικό κεφάλαιο των Π.Α.Ε. που συμμετέχουν στην Β' Εθνική κατηγορία δεν επιτρέπεται να είναι μικρότερο των εκατόν είκοσι εκατομμυρίων (120.000.000) δραχμών.
3. Το μετοχικό κεφάλαιο των Π.Α.Ε. που συμμετέχουν στην Γ' Εθνική κατηγορία δεν επιτρέπεται να είναι μικρότερο των πενήντα εκατομμυρίων (50.000.000) δραχμών.
4. Με απόφαση του αρμόδιου για τον αθλητισμό Υπουργού αναπροσαρμόζονται τα κατώτερα όρια του μετοχικού κεφαλαίου των Π.Α.Ε., αν αναδιαρθρωθούν τα επαγγελματικά πρωταθλήματα ποδοσφαίρου.
5. Το ελάχιστο κατά κατηγορία κεφάλαιο καταβάλλεται κατά τη σύσταση της εταιρείας ή με την αύξηση αντίστοιχα του κεφαλαίου της, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 68 & 70.
(25)

9.2 Οργάνωση Σωματείων σε ΠΑΕ.

Σύμφωνα με το άρθρο 110 του Νόμου 2725/99 :

1. Αθλητικά σωματεία τα οποία, κατά τους κανονισμούς των ερασιτεχνικών πρωταθλημάτων, προβιβάζονται στη Γ' εθνική κατηγορία ή, σε περίπτωση αναδιάρθρωσης, στην κατώτερη κατηγορία πρωταθλήματος επαγγελματικού ποδοσφαίρου, οφείλουν να συστήσουν Π.Α.Ε. το αργότερο δεκαπέντε (15) ημέρες πριν από την έναρξη του οικείου πρωταθλήματος, αλλιώς αποβάλλονται από αυτό. Την απόφαση της αποβολής λαμβάνει το Δ.Σ. του Ε.Σ.Α.Π.Ε. , ύστερα από πρόταση του Ελεγκτικού Συμβουλίου, το αργότερο δέκα (10) ημέρες πριν από την έναρξη του πρωταθλήματος.
2. Μετά την αποβολή τους τα σωματεία της προηγούμενης παραγράφου μπορούν να συμμετάσχουν στο πρωτάθλημα που αγωνίστηκαν την αμέσως προηγούμενη περίοδο, καθ' υπέρβαση του αριθμού των σωματείων που πρόκειται να αγωνισθούν.

9.3 Οικονομικά Κριτήρια που θέτει η Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία στις ΠΑΕ.

Ας δούμε όμως τώρα ποια είναι τα οικονομικά κριτήρια που θέτει η Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία στις ΠΑΕ.

Τα οικονομικά κριτήρια που θέτει η ΟΥΕΦΑ στις ΠΑΕ, με τα οποία πρέπει οπωσδήποτε να συμμορφωθούν, για να μπορούν να συμμετάσχουν στα Κύπελλα Ευρώπης που διοργανώνει, ανεξάρτητα από την αγωνιστική του ικανότητα, είναι αρκετά αυστηρά.

Μάλιστα, οι ανοικοκύρευτες ομάδες, που στην Ελλάδα, δυστυχώς είναι αρκετές, θα δυσκολευτούν να εναρμονισθούν μ' όσα ζητάει η Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία.

Σύμφωνα με τα κριτήρια αυτά, για να πάρει την πολυπόθητη άδεια μια ομάδα πρέπει να πληροί τις παρακάτω αθροιστικές προϋποθέσεις :

1. Η κράτηση των βιβλίων της ομάδας πρέπει να γίνεται σε συμφωνία με τις σχετικές αρχές του κράτους και του χρηματιστηρίου αξιών, καθώς και τη σχετική νομική μορφή. Η ΕΠΟ μπορεί να θέσει επιπλέον προϋποθέσεις. Η υποβολή λογαριασμών σύμφωνα με διεθνή δεδομένα ΔΕΝ απαιτείται προς το παρόν, πέραν του να εξασφαλίζει η ομάδα τις απαραίτητες οικονομικές προϋποθέσεις.

2. Τα ακόλουθα οικονομικά έγγραφα θα πρέπει να υποβάλλονται από κάθε ομάδα (για παράδειγμα για τις περιόδους 2000-2001):
- A) Το κλείσιμο των λογαριασμών με την συμπλήρωση του ημερολογιακού έτους (31/12).
  - B) Ελεγχμένος ισολογισμός για την περίοδο 01/01/00 μέχρι 31/12/00.
  - Γ) Ελεγχμένος λογαριασμός αποτελεσμάτων χρήσης από την ίδια περίοδο από 01/01/00 μέχρι 31/12/00.
  - Δ) Δήλωση ταμειακών ροών για την ίδια περίοδο από 01/01/00 μέχρι 31/12/00.
  - E) Πρόβλεψη ταμειακών πόρων για το υπόλοιπο της εν εξελίξει περιόδου π.χ. από 01/01/00 μέχρι 30/06/01.
  - Z) Πρόβλεψη λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσης για το υπόλοιπο της εν εξελίξει περιόδου π.χ από 01/01/01 μέχρι 30/06/01.
  - H) Πρόβλεψη ταμειακών ροών για την επόμενη περίοδο από 01/07/01 μέχρι 30/06/02.
- Πρόβλεψη λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσης για την επόμενη περίοδο από 01/07/01 μέχρι 30/06/01
- I) Το κλείσιμο των λογαριασμών στην ολοκλήρωση των περιόδων (30/06).
  - K) Ελεγχμένος ισολογισμός για την περίοδο από 01/07/99 μέχρι 30/06/99.
  - Λ) Ελεγχμένος λογαριασμός αποτελεσμάτων χρήσης για την ίδια περίοδο από 01/07/99 μέχρι 30/06/00.
  - M) Δήλωση ταμειακών ροών για την ίδια περίοδο από 01/07/99 μέχρι 30/06/99.
  - N) Ελεγχόμενος προσωρινός ισολογισμός για την περίοδο από 01/07/00 μέχρι 31/12/00.
  - Ξ) Πρόβλεψη ταμειακών ροών για την εν εξελίξει περίοδο π.χ από 01/07/00 μέχρι 30/06/01.
  - O) Πρόβλεψη λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσης για την εν εξελίξει περίοδο π.χ από 01/07/00 μέχρι 30/06/01.
  - Π) Πρόβλεψη ταμειακών ροών για την επόμενη περίοδο από 01/07/01 μέχρι 30/06/02.
  - P) Πρόβλεψη λογαριασμού αποτελεσμάτων χρήσης για την επόμενη περίοδο από 01/07/02 μέχρι 30/06/02.

---

26. Στοιχεία που δημοσιεύθηκαν στην Εφημερίδα «Αθλητική Ηχώ» στις 28/07/2001.

3. Τα έγγραφα που αναφέρονται παραπάνω θα μπορούσαν να εξεταστούν από έναν ανεξάρτητο και εξωτερικό ελεγκτή, με βάση τις νομικές προϋποθέσεις και την προκήρυξη που θα εκδώσει η ΕΠΟ. Ο ελεγκτής θα πρέπει να συντάξει μια αναφορά υπόψη της ομάδας και/ ή της ΕΠΟ.

9.4 Η Ιστορία των Παιχνιδιών μια Κοινωνιολογία του Ποδοσφαίρου.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός που δείχνει πως συνδέθηκε το παιχνίδι που λέγεται «Ποδόσφαιρο» με την κοινωνία. Μια σχέση που αξίζει να την αναπτύξουμε μέσα από την «Ιστορία των Παιχνιδιών».

Ο αθλητισμός και η ιστορική του εξέλιξη, σε μεγάλο βαθμό συνδεδεμένος με μια σειρά από ατομικά και ομαδικά παιχνίδια, αποτελεί χώρο προνομιακό για να επεξεργαστούμε παραμέτρους της κοινωνικής ζωής και του τρόπου οργάνωσής της.

Γιατί, τοποθετώντας τα παιχνίδια στο ευρύτερο περιβάλλον της ιστορίας, συνειδητοποιούμε ότι η αληθινή τους ρίζα βρίσκεται βαθύτερα απ' ότι συνήθως αναγνωρίζεται.

Σε ένα θέμα που έχει ήδη ερευνηθεί από τη φροϊδικά και μαρξιστικά επηρεαζόμενη ανθρωπολογική έρευνα των πρώτων δεκαετιών του 20ού αιώνα (Schwartzman 1979, Bidney 1953), το παιχνίδι (με την παγκοσμιότητα του ενστίκτου του) είχε ήδη σχετιστεί με οντολογικές και κοινωνιολογικές ερωτήσεις.

Όπως η Frazer (1966 σελ.18) επισημαίνει, η χρήση των παιχνιδιών ήταν και είναι πρωταρχικά πολιτιστική, αφού «αποτελούν αντικείμενα που περιέχουν μοναδικό συμβολικό περιεχόμενο και νόημα ανάλογό του εκάστοτε κοινωνικού πλαισίου».

Ας δούμε όμως τώρα ποια υπήρξε η πολιτιστική χρήση του ποδοσφαίρου και πως χρησιμοποιήθηκαν κοινωνικοπολιτισμικά οι μοντέρνοι Ολυμπιακοί Αγώνες .

«Το παιχνίδι των ενηλίκων», αν και άλλαζε συχνά μες στους αιώνες, διατήρησε πάντοτε ένα χαρακτηριστικό : «Απελευθέρωσε, προσωρινά, τους ενήλικες από τις κοινωνικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις» (Schwartzman,1979).

Αυτό έκανε τα παιχνίδια ν' αποκτήσουν μια γοητεία περίεργη στα ενήλικα μυαλά, συνδέοντας τους κατόχους τους υπόγεια με «το χαμένο παράδεισο της παιδικής ηλικίας».

Το ποδόσφαιρο, έχοντας τη δυνατότητα να μετατρέπει σε παιδιά ή σε κτήνη ακόμη και σκεπτόμενους ανθρώπους, είναι ένα ομαδικό παιχνίδι για «μεγάλους» και «παιδιά» που στηρίζει την πλοκή του σε ένα αντικείμενο.

Ιστορικά, όμως, παρόλο που συναντούμε παιχνίδια – αντικείμενα από τις πρωτόγονες ακόμη κοινωνίες στις οποίες περιοδικά χρησιμοποιούνταν για ιερούς σκοπούς (Frazer 1989, Sutton Smith 1986, σελ.26), η ιστορία της δραστηριότητας του παιχνιδιού είναι κυρίως χωρίς αντικείμενα.

Στα λιγοστά απομεινάρια της ύστερης ελληνικής ζωγραφικής υπάρχουν ενδείξεις ότι το παιδί είχε το δικαίωμα να διασκεδάζει τον εαυτό του χρησιμοποιώντας παιχνίδια (Somerville 1982, σελ.30).

Ήταν όμως οι ίδιοι οι Έλληνες, στην πραγματικότητα οι Αθηναίοι, που «έχοντας την επιθυμία να αναζητήσουν τις ρίζες της αρετής με σκοπό την εγκαθίδρυση του ρυθμού της αρμονίας» (Jenks 1982, σελ.9) ώστε να δημιουργήσουν «τον κατάλληλο τύπο πολιτών για μια σταθερή δημοκρατία» (Somerville 1982, σελ.30), προέκριναν τον ορθολογισμό και προώθησαν παιχνίδια που «λειτουργούσαν μέσα στα όρια συγκεκριμένων κανόνων» (ο.π) αποτρέποντας τα' αντίθετά τους.

Αυτό δεν ήταν μια συνηθισμένη στάση. Διαμέσου των διαδοχικών σταδίων της δυτικής ιστορίας, υπήρξε και υπάρχει αυτή η συνεχής προσπάθεια για τον έλεγχο του «ανώμαλου φαινομένου του παιχνιδιού», όπως επεσήμανε η Schwartzman στα 1979.

Ταξιδεύοντας πίσω στο χρόνο ανακαλύπτουμε αυτό το ζήτημα του ελέγχου έπαιξε το δικό του θεμελιακό ρόλο στην εξέλιξή του.

Φτάνοντας στην ακμή του στους μεσαιωνικούς χρόνους, μέσα στο πλαίσιο της κοινωνικοπολιτικής κοσμοθεώρησης εκείνης της εποχής που στηριζόταν σε μια ανάγνωση της ορθολογιστικής φιλοσοφίας του Πλάτωνα και του Αριστοτέλη, (η οποία βοήθουσε το παιχνίδι να ειπωθεί ως οκνηρία και τα αντικείμενά του ως ασήμαντα κομμάτια άχρηστου υλικού) ανέδειξε σε κύριο ζήτημα ποια είδη παιχνιδιών μπορούσαν να θεωρούνται «νόμιμα» και ποια όχι, συχνά με όρους μεταφυσικούς.

Σ' έναν κόσμο που οι γυναίκες που ήξεραν να διαβάζουν θεωρούνταν μάγισσες και καίγονταν στην πυρά, τα λαϊκά παιχνίδια που συνδέονταν με ελεύθερες κινήσεις και άρα με σεξουαλικότητα, θεωρούνταν συχνά «σατανικά».

Αυτό δεν είχε να κάνει μόνο με την μεταφυσική αλλά και με την οικονομία, και άρα την καθημερινή συμπεριφορά.

Γιατί αν η δραστηριότητα επηρεάζει την οπτική του κόσμου και άρα τη συνείδηση, οι «άρχουσες τάξεις» (κλήρος, φεουδάρχες και έπειτα αστοί) γύρευαν να επιβάλουν αυτό το είδος παιχνιδιών που, με τους αυστηρούς

κανόνες του, ένιωθαν ότι μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για στρατιωτικούς σκοπούς ή για την προώθηση των αρχών της ελίτ και της πειθαρχίας, όπως ήταν η ιππασία και το σκάκι, και να απαγορεύσουν τα «ελευθεριάζοντα», «σατανικά» υπόλοιπα όπως ήταν το ποδόσφαιρο.

Γιατί, αν το παιχνίδι ήταν διαδεδομένο και αποδεκτό στην κοινωνία της μεσαιωνικής Ευρώπης, οι αντιλήψεις απέναντι του δεν ήταν πάντα «θετικές».

«Ο καθολικός κλήρος υιοθέτησε μια μάλλον σκοτεινή άποψη για το παιχνίδι» (Stone 1982, σελ.196).

Αλλά το ίδιο δεν μπορούσε να καταπιεστεί, πια, από ηθικολόγους σε μια κοινωνία όπου το παιχνίδι ήταν γενικά φαινόμενο στον πληθυσμό και όπου «η δουλειά δεν είχε τη σπουδαιότητα που επρόκειτο να αποκτήσει με την εκβιομηχάνιση» (Stone 1982).

Αλλά, καθώς η κοινωνία εξελισσόταν και καινούργιες, περισσότερο πολύπλοκες, μορφές κοινωνικοοικονομικών ινστιτούτων σχηματίστηκαν για να ανταποκριθούν στο αναπτυσσόμενο εμπόριο και την αστικοποίηση, «οι στάσεις απέναντι...στο παιχνίδι άλλαξαν» (Sutton Smith 1986, σελ.222-223).

Η Αναγέννηση σηματοδότησε μια οριακή στροφή στη σκέψη, η οποία είχε κι αποτελέσματα στην αντίληψη για το «αληθινό νόημα» του παιχνιδιού.

Τώρα είχε σχετιστεί πια με την ατομικότητα και με την «τελετουργική μάσκα» πίσω από την οποία είχε πρόσφατα κρυφτεί το άτομο για να ανταποκριθεί σε μια ολοένα και πολυπλοκότερη, μεταβαλλόμενη κοινωνία.

Η λογοτεχνική παραγωγή της εποχής (Erasmus, Rabelais, Cervantes, Machiavelli, αλλά και πρόσφατες κινηματογραφικές παραγωγές όπως οι «Επικίνδυνες σχέσεις» του Steven Frears) υποδήλωνε ότι όπως ο ρόλος, «αυτός ο θεσμός της αρχαίας θρησκευτικής τελετουργίας», έπρεπε «να παίζεται με μεγαλύτερη παραπλανητική ευελιξία» (ο.π σελ.223), έτσι και το «παιχνίδι» μπορούσε να γίνει ανεξάρτητο από το παιχνίδι των θεών ή των αρχών ή ακόμα και των «ηθικών παραμέτρων», ως μια ατομική επιλογή.

«Προσωπική μυθιστορία περισσότερο παρά απομιμήσεις της αρχαίας Θεικής Σοφίας» (ο.π).

Η ανερχόμενη εκβιομηχάνιση, όμως, ερχόταν για να δημιουργήσει νέες απαιτήσεις για «διανοουμενικότητα», καθώς η εγειρόμενη μεσαία τάξη γύρευε να χωρίσει τον εαυτό της από την προγενέστερη συλλογικότητα.

Το νέο καπιταλιστικό πνεύμα που ανέβαινε σιγά – σιγά, έψαχνε για εκλογικεύσεις σκοπεύοντας να ντύσει ιδεολογικά τη νέα τάξη και το νέο τρόπο ζωής που είχε επιβάλει.

Και τα παιχνίδια (απευθυνόμενα πια ξάφνου στα παιδιά) έμοιαζαν χρήσιμα, αφού όχι μόνο τα κρατούσαν μέσα στο σπίτι – προωθώντας το είδος εκείνο του απομονωτισμού που είναι απαραίτητο για την πρόοδο στο σύγχρονο κόσμο (Sutton Smith 1986) – αλλά και μπορούσαν ακόμη

να αποδειχθούν και εργαλεία εκπαίδευσης.

Και πραγματικά μέχρι το 1700 ένας στρατός από νέα εκπαιδευτικά παιχνίδια είχε δημιουργηθεί.

Γιατί, καθώς η κοινωνία εξελισσόταν, οι διαδικασίες ελέγχου έπαψαν να κινούνται γύρω από τη μεταφυσική κι έδωσαν τη θέση τους στην οικονομία.

Χρησιμοποιούμενη στους αιώνες που ακολούθησαν από το νεόκοπο βιομηχανικό κράτος, η πολιτική ελέγχου του παιχνιδιού σχετίστηκε με ριζικές αλλαγές που αφορούσαν την ευρύτερη κοινωνία.

Στην πραγματικότητα ήταν η ενοχή (Somerville 1982, σελ.172) και ο φόβος που οι αστοί ένιωθαν για τα παιδιά των προλετάρων (πρώην αγροτικών μαζών στα χρόνια του φεουδαλισμού που προηγήθηκαν) που – όταν δεν δούλευαν – στριμώχονταν πρόχειρα στους δρόμους των παραγκουπόλεων.

Αποτελώντας έναν εν δυνάμει στρατό εξέγερσης και αμφισβήτησης, θα μπορούσαν – αν συνειδητοποιούσαν της κοινωνικές αιτίες της φτώχειας τους μεγαλώνοντας – να θέσουν σε κίνδυνο την ισορροπία και την συνέχεια των δομών.

Καθώς αυτό έπρεπε να αποφευχθεί, «στην προσπάθεια του να ελέγχουν αυτό το παράξενο πλάσμα» (Cox 1996), ένα καινούργιο «στάτους» της παιδικής ηλικίας δημιουργήθηκε, εμπεριέχοντας το χάσιμο του δικαιώματος συμμετοχής στις κύριες κοινωνικές διαδικασίες.

Τα παιδιά, ακολουθώντας την παράδοση των κατηχητικών σχολείων, (Cox 1996, Somerville 1982, σελ.192), στοιβάζονταν σε ινστιτούτα, «καθώς οι ζωές τους έπρεπε να περιστρέφονται γύρω από το σταθερό και πειθαρχημένο περιβάλλον που οριοθετούνταν μεταξύ του σπιτιού και του σχολείου, αποφεύγοντας την επικίνδυνη ενδιάμεσο μεταξύ των δύο, τη γεμάτη θυμό και ιδέες, το δρόμο» (Cunningham 1991, Καρασαββίδου 2000).

Το σχολείο, το κυριότερο από αυτά τα ιδρύματα, επεκτεινόμενο «δωρεάν» και στα παιδιά των προλεταρίων μετατράπηκε από δικαίωμα των κοινωνικά αποκλεισμένων σε αναγκαιότητα (Cunningham 1991) για ένα αστικό κράτος που προσπαθούσε να επιβάλλει μια ομοιόμορφη παιδική ηλικία, κυνηγημένη από το πατριωτικό ιδεώδες, την υπακοή στους κανόνες και το «ομαδικό» πνεύμα (Somerville 1982, σελ.196, Sutton Smith 1986), κρύβοντας κάτω από το καινούργιο «εθνικό εμείς» τις ετερογένειες των κοινωνικών συμφερόντων.

Με τον τρόπο αυτό ο ύστερος 19^{ος} κι ο 20ος αιώνας έδωσε σε κάποια ομαδικά παιχνίδια μια «υπόληψη».

Αφού μέσο αυτών το αστικό κράτος – επενδύοντας στην υπακοή και την πειθαρχία του «παιδιού του έθνους» – (Prout A.And James, A.Ed.,1990) μπορούσε να επιβάλλει – κάτω από την ιδεολογία του τακτικού παιδιού

και του «sportsman» - μια ομοιόμορφη παιδική ηλικία, κυνηγημένη από το πατριωτικό ιδεώδες, την υπακοή στους κανόνες και το «ομαδικό» πνεύμα (Somerville 1982,σελ.196, Sutton Smith 1986).

Το ποδόσφαιρο άρχισε τώρα να θεωρείται ένα ελευθεριάζον, επικίνδυνο, παιχνίδι των μαζών που όμως θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ως αντίδοτο στη μιζέρια και την καταπίεση.

Μπορούσε να δημιουργήσει εκρηκτικές καταστάσεις, ήταν αλήθεια.

Αλλά ταυτίζοντας τον προλετάριο με την ομάδα «του» , μπορούσε να ξοδέψει σε μη πραγματικές «του» νίκες εκτόνωσης.

Αυτό συνέβαλε στη, σταδιακή, «κοινωνική» αποδοχή του και το κοινό που το παρακολουθούσε, σιγά – σιγά, απλώθηκε και έγινε διαταξικό, χωρώντας, δηλαδή, ανθρώπους κάθε κοινωνικής τάξης, όπως έδειξε η οικονομική διαβάθμιση των εισιτηρίων που δημιουργήθηκε.

Παρέμενε, όμως ακόμη βαθιά λαϊκό.

Αλλά, όπως η αγορά μεγεθυνόταν στο δεύτερο μισό του 20ου αιώνα και το ίδιο το ποδόσφαιρο άρχισε να ξεδιπλώνει τις τρομακτικές εμπορικές του δυνατότητες, η πορεία, κλείνοντας στρεψόδικα τον ιστορικό κύκλο, άρχισε ν' αποκαλύπτεται αντίστροφη.

Γιατί όχι μόνο «υιοθετήθηκαν» από τους επαγγελματίες πια λειτουργούς του σύνθετες μέθοδοι προώθησης και διαχείρισής του αλλά και η επιλογή ήταν να ισοφαρίσουν όλα αυτά στοχεύοντας πια στα υψηλά εισοδήματα και σε παθητικοποιημένους, άρα και ελεγχόμενους στις κοινωνικές εκρήξεις τους, θεατές του τηλεκοντρόλ, σε μια στρατηγική που θα απομακρύνει όλο και περισσότερο στο μέλλον τις «χυδαίες» λαϊκές μάζες που το δημιούργησαν και το κράτησαν ζωντανό στη λαϊκή κουλτούρα όταν η αποδοχή και η επιβίωσή του δεν ήταν τόσο δεδομένη. (27)

---

27. Στοιχεία που δημοσιεύθηκαν στην εφημερίδα «Sportime» στις 6 Ιανουαρίου 2001.

9.5 «Η Συλλογική Φαντασίωση της Ομάδας».

Αξιοπρόσεκτο αποτελεί το γεγονός ότι μέσα από διάφορους αγώνες ποδοσφαίρου μπορούμε να διακρίνουμε γενικές αξίες που χαρακτηρίζουν την εποχή μας.

Το παρακάτω άρθρο επιβεβαιώνει την παραπάνω θέση.

Μέσα στο παγκόσμιο σκηνικό κάθε μεγάλη εθνική η περιφερειακή ομάδα αποτυπώνει την σφραγίδα και τις ιδιαίτερες παραδόσεις τις τόσο καθαρά, ώστε μέσα από έναν αγώνα μπορούμε να διακρίνουμε τις γενικές αξίες που χαρακτηρίζουν την εποχή μας καθώς και τα μοναδικά στυλ των ομάδων που συγκρούονται.

Το κάθε στυλ, που όλοι το αντιλαμβάνονται ως έμβλημα του κοινού αισθήματος του ανήκει δεν αντιστοιχεί πάντοτε στην πραγματική των παικτών, κάθε άλλο.

Ανήκει περισσότερο στην στερεότυπη εικόνα (τη ριζωμένη στο πέρασμα του χρόνου) που έχει μια ομάδα για τον εαυτό της και επιθυμεί να προβάλλει και στους άλλους, όχι με τον τρόπο που της αρέσει να διηγούνται (το παιχνίδι της ομάδας τους κ.α) τη ζωή της.

Ο Βραζιλιάνικος τρόπος παιχνιδιού απεικονίζει το χρυσό κανόνα του κοινωνικού χώρου στον οποίο χρειάζεται πρώτα απ' όλα να ξέρει κανείς να ξεφεύγει από τις κακοτοπιές με υποκρισία και λεπτότητα.

Η Ελβετική άμυνα της δεκαετίας του '30 αποτελούσε την εικόνα μιας χώρας που αναδιπλωνόταν στον εαυτό της μέσα στα πλαίσια της απερχόμενης και διογκωμένης παγκόσμιας διαμάχης.

Το στυλ της «Σκουάντρα Αντζούρα» αποτελεί την έκφραση του ιταλικού τρόπου ζωής.

Είναι μια συμμαχία ανάμεσα στη γενναιόδωρη προσπάθεια των Bracclanti del catnaccio (αυτών που μοχθούν σκληρά στην άμυνα) και του ευρηματικού πνεύματος των Artisti del contropitde (των καλ/των της προσποίησης κ.τ.λ. (28)

---

28. Απόσπασμα από άρθρο του Christian Bromberger
(Εθνολόγου –Συγγραφέα) που δημοσιεύθηκε το 1997

ΜΕΡΟΣ Δ΄

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΜΑΖΙΚΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ – ΟΙ ΟΤΑ ΩΣ ΦΟΡΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ.

1.1 Φορείς Άσκησης της Αθλητικής Πολιτικής – Προγράμματα Μαζικού Αθλητισμού (Π.Μ.Α.) – Κατηγορίες και Είδη Προγραμμάτων Άθλησης για όλους.

ΦΟΡΕΙΣ ΑΣΚΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΘΛΗΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Η αθλητική πολιτική ασκείται από το Υφυπουργείο Αθλητισμού το οποίο υπάγεται στο Υπουργείο Πολιτισμού.

Ο κύριος φορέας υλοποίησης αυτής της πολιτικής είναι η Γ.Γ.Α. Σε περιφερειακό επίπεδο έχουν μεταβιβαστεί αρμοδιότητες στους Ο.Τ.Α για την πραγμάτωση των στόχων της Γ.Γ.Α. με την άμεση καθοδήγηση και την συνεργασία αυτής.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΜΑΖΙΚΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ (Π.Μ.Α)

Η Γ.Γ.Α αναγνωρίζει την κορυφαία σημασία που διαδραματίζει ο αθλητισμός στις σύγχρονες κοινωνίες. Για το λόγο αυτό έχει οργανώσει προγράμματα άθλησης για όλες τις κοινωνικές ομάδες και ειδικότερα τις ευαίσθητες.

Τα προγράμματα αυτά ονομάζονται προγράμματα Μαζικού Αθλητισμού. Νομική κατοχύρωση των προγραμμάτων αυτών επέρχεται με την ψήφιση του νέου αθλητικού νόμου 2725/99 ο οποίος στην πρώτη παράγραφο του άρθρου 39 προβλέπει τη σύσταση νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου με την επωνυμία Οργανισμός Μαζικού Αθλητισμού (Ο.Μ.Α.), με σκοπό την μελέτη, την οργάνωση, την εφαρμογή, την υποστήριξη και τη χρηματοδότηση των Προγραμμάτων Μαζικής Άθλησης.

Στη δεύτερη παράγραφο του άρθρου 39 αναφέρεται ότι για την εκπλήρωση των σκοπών των Ο.Μ.Α. καθιερώνεται ως ετήσιο βασικό έσοδο ποσοστό 2% από τις Εισπράξεις του Ο.Π.Α.Π.

**ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΕΙΔΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ
ΑΘΛΗΣΗΣ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ**

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	ΕΙΔΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
ΓΕΝΙΚΑ - ΔΟΜΗΜΕΝΑ	<ul style="list-style-type: none"> • ΑΣΚΗΣΗ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ • ΑΣΚΗΣΗ ΣΤΗΝ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ • ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙ • ΑΘΛΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΦΗΒΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ • ΑΘΛΗΣΗ ΚΑΙ ΝΕΟΙ • ΑΘΛΗΣΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ • ΑΣΚΗΣΗ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΑ • ΑΣΚΗΣΗ ΣΤΗΝ ΤΡΙΤΗ ΗΛΙΚΙΑ • ΑΘΛΗΣΗ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ • ΑΣΚΗΣΗ ΣΤΗΝ Γ'ΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
ΕΙΔΙΚΑ - ΔΟΜΗΜΕΝΑ	<ul style="list-style-type: none"> • ΑΣΚΗΣΗ ΚΑΙ Α.Μ.Ε.Α. (σχολική ηλικία) • ΑΣΚΗΣΗ ΚΑΙ Α.Μ.Ε.Α. (ελεύθερο χρόνο) • ΑΣΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΠΕΞΑΡΤΗΣΗ • ΑΣΚΗΣΗ ΚΑΙ ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΕΙΑ • ΑΣΚΗΣΗ ΣΤΑ ΣΩΦΡΟΝΙΣΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΦΥΛΑΚΕΣ • ΑΘΛΗΣΗ ΠΑΛΙΝΝΟΣΤΟΥΝΤΩΝ • ΑΘΛΗΣΗ ΤΣΙΓΓΑΝΩΝ
ΠΡΟΤΥΠΑ - ΚΑΙΝΟΤΟΜΑ	<ul style="list-style-type: none"> • ΠΡΟΤΥΠΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ • ΚΑΙΝΟΤΟΜΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

1.2 Δημοτικοί Αθλητικοί Οργανισμοί – Σκοπός – Όργανα Διοίκησης – Πόροι – Περιουσία.

ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ ΑΘΛΗΤΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ (Δ.Α.Ο.)

Η Γ.Γ.Α. όσον αφορά τα Π.Μ.Α. συνεργάζεται στενά με τους φορείς της Τ.Α.. Ο κύριος φορέας της Τ.Α. είναι ο Δ.Α.Ο..

Η Τ.Α. μέσω των Δημοτικών Αθλητικών Οργανισμών ανέλαβε αρχικά σε όλο και μεγαλύτερη κλίμακα την υλοποίηση των Προγραμμάτων Άθλησης για Όλους, αντίστοιχα με τις άλλες δραστηριότητες.

Οι Οργανισμοί αυτοί ιδρύθηκαν με απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου και είναι Ν.Π.Δ.Δ. επειδή το έργο που πρέπει να παραχθεί είναι τόσο μεγάλο που δεν μπορεί ένα φυσικό πρόσωπο να το φέρει εις πέρας.

Σκοπός των Δ.Α.Ο είναι :

- Η δημιουργία και λειτουργία Αθλητικών κέντρων και γυμναστηρίων, χώρων αθλοπαιδιών και γυμναστικής έτσι που να καλύπτονται οι αυξημένες ανάγκες για άθληση των δημοτών και ιδιαίτερα των νέων.
  - Ανάπτυξη μαζικού αθλητισμού για να μπορέσει να καλύψει τις ανάγκες κατά ηλικία, ενδιαφέροντα κ.τ.λ..
- Επίσης η καλλιέργεια των σωματικών και πνευματικών ικανοτήτων, η καλλιέργεια φίλαθλου συναγωνιστικού πνεύματος μακριά από φανατισμούς, ανταγωνισμούς και κερδοσκοπικούς στόχους και τέλος η κοινωνικοποίηση των δημοτών.

Όργανα διοίκησης των Δ.Α.Ο.

Επειδή δεν υπάρχουν πολλοί τομείς δράσης του οργανισμού κρίνεται απαραίτητο να διοικείται από 11μελές Διοικητικό Συμβούλιο που θα το απαρτίζει ο Δήμαρχος ή ο οριζόμενος από αυτόν Αντιδήμαρχος ή Δημοτικός Σύμβουλος, ως πρόεδρος αυτού.

Δυο Δημοτικοί Σύμβουλοι και οχτώ πολίτες.

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του οργανισμού εκλέγονται από το Δημοτικό Συμβούλιο και η θητεία τους ακολουθεί τη θητεία της Δημοτικής αρχής.

Τον πρόεδρο όταν απουσιάζει ή κωλύεται τον αναπληρώνει ο αντιπρόεδρος ο οποίος εκλέγεται από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου για μια τετραετία.

Οι πόροι των Δ.Α.Ο. είναι :

- Ετήσια επιχορήγηση από τον Δήμο
- Επιχορήγηση και κάθε άλλη παροχή του Κράτους είτε απευθείας προς τον οργανισμό είτε προς το Δήμο για τον οργανισμό αυτό
- Κάθε είδους εισφορές, δωρεές, κληρονομίες, κληροδοσίες, συνδρομές πολιτών, οργανισμών, σωματείων κτλ.
- Εισπράξεις από το αντίτιμο των πραγμάτων ή υπηρεσιών που παρέχει ο Δ.Α.Ο..

Η περιουσία των Δ.Α.Ο είναι :

- Οι αθλητικοί χώροι
- Οι παιδικές χαρές που ήδη λειτουργούν και όσες μελλοντικά δημιουργηθούν
- Τα οικοδομήματα, οι εγκαταστάσεις και τα όσης φύσεως κτίρια που θα αναγείρει στους παραπάνω χώρους
- Κάθε άλλος χώρος ή κτίριο που θα παραχωρείται σ' αυτόν.

1.3 Ολυμπιακά Έργα και Τοπική Αυτοδιοίκηση – Συμπεράσματα.

ΟΛΥΜΠΙΑΚΑ ΕΡΓΑ ΚΑΙ Τ.Α.

Οι δήμοι σε συνδυασμό με τις προτεινόμενες από τη Γ.Γ.Α. αθλητικές εγκαταστάσεις, καταρτίζουν πρόγραμμα αθλητικών υποδομών για την περιοχή ευθύνης του δήμου τους. Στην κατάρτιση του τελικού προγράμματος πρέπει να ληφθούν υπόψη πέραν των ανωτέρων και τα εξής :

- Προηγούνται οι βελτιώσεις και συμπληρώσεις υφισταμένων αθλητικών εγκαταστάσεων.
- Σε περίπτωση που προταθούν νέες αθλητικές εγκαταστάσεις που όμως δεν συμπίπτουν με τις αναφερόμενες στο πρόγραμμα, θα πρέπει να

ληφθεί μέριμνα, η νέα πρόταση να είναι ισοδύναμη σε ότι αφορά στο μέγεθος αθλήματα και δαπάνες υλοποίησης με εκείνη του προγράμματος της Γ.Γ.Α.

- Οι τελικές προτάσεις των δήμων πρέπει να είναι ολοκληρωμένες όσον αφορά στο συνολικό σχεδιασμό της περιοχής και τεκμηριωμένες όσον αφορά στη σκοπιμότητα, τις ανάγκες που καλύπτονται και τον τρόπο λειτουργίας και συντήρησης τους.
- Η χρηματοδότηση του κάθε έργου θα γίνεται σταδιακά, ανάλογα με την πρόοδο της εκτέλεσης των εργασιών στα πλαίσια του εγκεκριμένου προϋπολογισμού και με συνολική χρηματοδότηση το τελικό κόστος.

Κατά τη χρονική περίοδο διαμόρφωσης των προτάσεων του οι Δήμοι μέσω των αρμόδιων οργάνων τους, μπορούν να έρχονται σε συνεννόηση με τους υπάλληλους της Γ.Γ.Α. που είναι υπεύθυνοι για το πρόγραμμα « **ΕΛΛΑΔΑ 2004** » για οποιαδήποτε διευκρίνιση.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΑΘΛΗΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ Δ.Α.Ο.

Ο ν.2503/97 άρθρο 10 παρ.4 προβλέπει τη μεταβίβαση γυμναστήριων και οικονομικών πόρων για τη λειτουργία και συντήρησής τους στην Τ.Α..

Στη χώρα μας υπάρχουν περίπου 228 Εθνικά Αθλητικά Κέντρα (Ε.Α.Κ) και Εθνικά Στάδια. Με βάση το νόμο η Γ.Γ.Α. έχει υπό την εποπτεία της 28 Ε.Α.Κ. ενώ τα υπόλοιπα 200 Ε.Α.Κ. και Εθνικά Στάδια μεταβιβάζονται στην α'βαθμια Τ.Α..

Η μεταβίβαση αυτή θα πραγματοποιηθεί μόνο αν τα δημοτικά συμβούλια με απόφαση τους την αποδεχτούν.

Αν αρνηθούν τη μεταβίβαση τότε μεταφέρονται στη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση. Όμως με τον νόμο του **ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ** (2539/97) αφαιρείται η δυνατότητα από τα υπουργεία της απευθείας χρηματοδότησης. Ουσιαστικά δηλαδή ο ν.2539/97 αναιρεί τον 2503/97 στο κομμάτι αυτό που αναφέρεται στην επιχορήγηση.

Επίσης ένα άλλο πρόβλημα που παρουσιάζεται είναι ότι όποιος Δήμαρχος, όποιος Κοινοτάρχης έχει διασύνδεση με τον Υπουργό ή η περιοχή από την οποία εκλέγεται ο εκάστοτε Υφυπουργός Αθλητισμού να έχει άρτια αθλητική υποδομή και η υπόλοιπη Ελλάδα η οποία δεν έχει πρόσβαση να μην έχει τίποτα.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΑΣΚΗΣΗ ΑΘΛΗΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

- Για την επίτευξη της αναβάθμισης του αθλητισμού και της βελτίωσης της ποιότητας ζωής των πολιτών – δημοτών θα πρέπει η πλειοψηφία των μελών του Δημοτικού Συμβουλίου που συμμετέχουν στο Διοικητικό Συμβούλιο ενός Δημοτικού Αθλητικού Οργανισμού να διακατέχεται από τις αρχές του ολυμπισμού και να έχει στόχους και αρχές την ποιοτική αναβάθμιση του αθλητισμού και την παροχή ίσων ευκαιριών για άθληση σε όλους τους δημότες του. Έτσι θα επιτευχθεί γενναία χρηματοδότηση του Δ.Α.Ο. από το Δημοτικό Προϋπολογισμό.
- Μια άλλη πρόταση είναι η Τ.Α. να μην χρησιμοποιεί τα Προγράμματα Μαζικής Άθλησης, έτσι ώστε ο εκάστοτε Δήμαρχος να βρει ψήφους για την επόμενη τετραετία, αλλά να βασίζονται περισσότερο στην ανάπτυξη του Αθλητικού ιδεώδες της κάθε περιοχής.
- Επίσης θα πρέπει ο κάθε Δ.Α.Ο. να αναζητήσει και να βρει χορηγούς οι οποίοι να στηρίζουν οικονομικός τα Προγράμματα αυτά.
- Τέλος θα πρέπει να βρουν Ευρωπαϊκή στήριξη από την ίδια την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
Υπάρχουν πιθανότητες και δυνατότητες χρηματοδότησης προγραμμάτων Άθλησης.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Οι Δημοτικοί Αθλητικοί Οργανισμοί σηματοδοτούν την αφετηρία για νέους και πιο φιλόδοξους στόχους, για καλύτερη και αποτελεσματικότερη συνεργασία με την πολιτική ηγεσία και διευρυμένες δυνατότητες και υψηλότερη παροχή υπηρεσιών στον απλό αθλούμενο πολίτη.

Κρίνεται απαραίτητο να επισημανθεί ότι στη λογική της ανάπτυξης του αθλητισμού από τους Ο.Τ.Α. και ειδικότερα των προγραμμάτων Άθλησης για όλους θα πρέπει μεταξύ άλλων :

- Να επιτευχθεί ο συντονισμός και η συνεργασία των φορέων σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.
- Να εκσυγχρονιστεί το θεσμικό πλαίσιο.
- Να αλλάξει νοοτροπία για το ρόλο της Κεντρικής Διοίκησης.
- Να προωθηθεί η επαγγελματική νοοτροπία, η εξειδίκευση και η αξιοποίηση της επιστήμης και των ειδικών επιστημών.
- Να προωθηθούν καινοτόμα Προγράμματα και σύγχρονες μορφές οργάνωσης και λειτουργίας φορέων. (29)

1.4 Αναλυτικά Προγράμματα Μαζικού Αθλητισμού.

Τα προγράμματα Μαζικού Αθλητισμού είναι ουσιαστικά κατοχύρωση στη πράξη του Συνταγματικού δικαιώματος του Έλληνα Πολίτη «να έχει τη δυνατότητα να αθληθεί» γιατί τα Π.Μ.Α είναι προγράμματα Άθλησης για όλους, απευθύνονται σε όλους αλλά και στον καθένα ξεχωριστά.

Διακρίνονται :

1. Α) Άσκηση στη παιδική ηλικία , για παιδιά ηλικίας 6-12 ετών (εκτός ωραρίου σχολείου), με σκοπό τη φυσική άσκηση και την αθλητική αγωγή και όχι την προπόνηση κατ' αποκλειστικότητα σε συγκεκριμένα αθλήματα καθ' όλη τη διάρκεια της περιόδου. Κυρίαρχος στόχος είναι η σωστή κινητική και φυσική ανάπτυξη των παιδιών.
Β) Άσκηση στη προσχολική ηλικία, με σκοπό την ψυχοκινητική αγωγή.
Γ) Παιδί και αθλητισμός για παιδιά ηλικίας 6-12 ετών (εκτός ωραρίου σχολείου) με σκοπό τη μύηση και εξάσκηση σε συγκεκριμένα αθλήματα.
Δ) Άσκηση στην εφηβική ηλικία για άτομα ηλικίας 12-18 ετών όπου δίνεται η δυνατότητα προγραμματισμού και εφαρμογής προγραμμάτων φυσικών και αθλητικών δραστηριοτήτων όπως δρόμων υγείας, ορειβασίας, πεζοπορίας, αγώνων μεταξύ ανεξαρτήτων ομάδων, χωρών, ρυθμικής κινητικής αγωγής και αεροβικής γυμναστικής.
2. Α) Άσκηση ενηλίκων όπου δίνεται η δυνατότητα προγραμματισμού και εφαρμογής προγραμμάτων φυσικών και αθλητικών δραστηριοτήτων όπως δρόμων υγείας, ορειβασίας, πεζοπορίας, αγώνων μεταξύ ανεξαρτήτων ομάδων, χωρών, ρυθμικής κινητικής αγωγής και αεροβικής γυμναστικής.
Β) Άθληση και γυναίκα, με σκοπό τη φυσική άσκηση και την κινητική αναψυχή.
Γ) Άσκηση στην Τρίτη ηλικία, όπου δίνεται η δυνατότητα προγραμματισμού και εφαρμογής προγραμμάτων φυσικών και κινητικών δραστηριοτήτων.
Δ) Άθληση και νέοι, για άτομα ηλικίας έως 30 ετών με σκοπό τη φυσική άσκηση και την κινητική αναψυχή. (30)

Δηλαδή, ένα παιχνίδι οργανώνεται έτσι ώστε τα παιδιά να τρέχουν γρήγορα μικρές αποστάσεις π.χ ποιος θα φτάσει πρώτος στην απέναντι γραμμή, οπότε λέμε ότι καλλιεργούμε την ταχύτητα.

Ένα άλλο παιχνίδι όπου δουλεύουμε την αντοχή είναι το παιχνίδι «ο λύκος και τα αρνάκια» όπου ένα παιδί κυνηγάει τα υπόλοιπα παιδιά.

Επίσης με τις ορθοσωματικές ασκήσεις όπως βάδιση κάβουρα, βάδιση βάτραχου, συμβάλλουν στη διατήρηση της σωστής θέσης της σπονδυλικής στήλης.

Ο άλλος τομέας που καλλιεργεί η Φυσική Αγωγή είναι ο Ψυχικός, ο οποίος στοχεύει στην ανάπτυξη των κοινωνικών και ηθικών χαρακτηριστικών.

1. Ανάπτυξη κοινωνικών και ψυχικών αρετών, όπως συνεργασία, αλληλεγγύη, ομαδικό πνεύμα.
2. Ανάπτυξη της αυτοεκτίμησης μέσω της βελτίωσης των φυσικών δυνατοτήτων.
3. Καλλιέργεια της ελεύθερης και δημοκρατικής έκφρασης.

Ο τρίτος τομέας που καλλιεργείται μέσω της Φυσικής Αγωγής είναι ο πνευματικός τομέας.

Ο πνευματικός τομέας περιλαμβάνει τα επιμέρους χαρακτηριστικά:

1. Απόκτηση γνώσεων σχετικά με τη γυμναστική.
2. Απόκτηση βασικών γνώσεων υγιεινής και πρώτων βοηθειών.
3. Ανάπτυξη της φαντασίας και της δημιουργικότητας.

Γι' αυτούς όλους τους σημαντικούς λόγους οι Δήμοι έχουν κάθε λόγο να υλοποιήσουν ένα τέτοιο πρόγραμμα. (30)

1.5 Αναλυτικές Κατηγορίες.

Προγράμματα Μικρής Διάρκειας.

1. Χειμερινές δραστηριότητες άθλησης για όλους.
2. Καλοκαιρινές δραστηριότητες άθλησης για όλους.
3. Εκδηλώσεις άθλησης για όλους , περιφερειακού και εθνικού χαρακτήρα.

Παρουσιάζεται πιο κάτω πιο αναλυτικά το καθένα από τα είδη των προγραμμάτων :

1. Άσκηση στη Προσχολική Ηλικία.

Το πρόγραμμα αυτό ίσως το γέννησε η άποψη της Ελληνικής κουλτούρας για την παιδεία που από την αρχαιότητα θέλει τη γυμναστική μαζί με τη μουσική, τη φιλοσοφία και τα μαθηματικά να αποτελούν το βασικό κορμό της παιδείας.

Στην αρχή της ζωής, στην εισαγωγή του παιδιού στον κόσμο των ομάδων και των συνόλων, η κινητική αγωγή συνδυασμένη συχνά με τη μουσική και σχεδόν πάντα με το παιχνίδι βοηθά το παιδί να αισθανθεί μέλος της ομάδας, βασικός της κρίκος.

Το μαθαίνει να συνεργάζεται , το εισάγει στις αρχές της προσπάθειας και της άμιλλας.

Το παιχνίδι εξομαλύνει κάτω από την εξουσία του όποιες διαφορές και το παιδί μαθαίνει σιγά – σιγά τα όρια και τους κανόνες του «Μεγάλου Παιχνιδιού», αναπτύσσοντας τις ικανότητες του, στήνοντας ένα γερό κορμί κάτω από ένα γελαστό πρόσωπο.

Νέο πρόγραμμα με μεγάλη ανάπτυξη τα δύο τελευταία χρόνια εφαρμόζεται σε 111 Ο.Τ.Α και βοηθά να αναπτύσσονται ομαλά περίπου 3.000 χαριτωμένα πλασματάκια.

Ο σκοπός της φυσικής αγωγής στο Δημοτικό Σχολείο είναι, μέσα από ποικίλες κινητικές και αθλητικές δραστηριότητες, να βοηθήσει κατά προτεραιότητα στη σωματική ανάπτυξη των παιδιών και να συμβάλλει στη ψυχική και πνευματική τους καλλιέργεια, καθώς και στην αρμονική τους ένταξη στην κοινωνία, αυτό γίνεται πιο εφικτό όταν η γυμναστική ξεκινάει από την προσχολική ηλικία.

Η Φυσική Αγωγή, σύμφωνα με το παραπάνω γενικό σκοπό, είναι ένα μάθημα το οποίο απευθύνεται στους τρεις βασικούς τομείς της προσωπικότητας του μαθητή, το σωματικό, το ψυχικό και το πνευματικό.

Από τους τρεις τομείς η Φυσική Αγωγή απευθύνεται κατά προτεραιότητα στο σώμα, προσπαθεί όμως να αναπτύξει και συγκεκριμένα επιθυμητά ψυχικά χαρακτηριστικά των παιδιών όπως η κοινωνικοποίηση, ο σεβασμός των αντιπάλων, το θάρρος κτλ αλλά και στον πνευματικό τομέα η γυμναστική έχει θετική συνεισφορά.

Ο τομέας της σωματικής ανάπτυξης στη προσχολική ηλικία μπορεί να χωριστεί σε

1. κινητική ανάπτυξη και
2. βιολογική ανάπτυξη των παιδιών.

Αναλυτικά , ο κινητικός σκοπός στοχεύει στην ανάπτυξη των παρακάτω χαρακτηριστικών :

- Αίσθηση του σώματος στο χώρο και στο χρόνο.
- Συντονισμός του σώματος στη διάρκεια της κίνησης.
- Βελτίωση της ισορροπίας (στατική και δυναμική).
- Πλευρική κίνηση.
- Καλλιέργεια του ρυθμού.

Ο Δεύτερος τομέας της σωματικής ανάπτυξης είναι ο βιολογικός και τα επιμέρους χαρακτηριστικά του είναι τα παρακάτω :

- Η υποβοήθηση της φυσιολογικής ανάπτυξης των βασικών φυσικών ικανοτήτων (δύναμη, ευλυγισία, επιδεξιότητα, αντοχή και ταχύτητα).
- Πρόληψη, βελτίωση και διόρθωση μορφολογικών και λειτουργικών παρεκκλίσεων.

Στην προσχολική ηλικία δεν μπαίνει στόχος η άμεση ανάπτυξη της ταχύτητας, της δύναμης. Στην ευλυγισία μπορούμε να δώσουμε μια μεγαλύτερη βαρύτητα. Όλες οι ικανότητες καλλιεργούνται έμμεσα μέσω των διαφόρων παιχνιδιών και των ασκήσεων που εφαρμόζονται με παιχνιδιώδη μορφή.

2. Άσκηση στη παιδική ηλικία.

Ο αθλητισμός με την ευρύτερη δυνατή έννοια, ακολουθώντας το υπόδειγμα της αρχαίας ελληνικής αντίληψης για το αθλητικό ιδεώδες, αποτελεί αφ' ενός στοιχείο άσκησης του πνεύματος και του σώματος και αφ' ετέρου λειτουργεί ως παράγων κοινωνικής ένταξης, αγωγής, υγείας και ανθρώπινης αλληλεγγύης.

Η αξιοποίηση του αθλητισμού και όλων των μορφών άσκησης πρέπει να ξεκινάει από την παιδική ηλικία κατά την οποία διαμορφώνεται ο ψυχικός κόσμος των παιδιών και αναπτύσσεται το σώμα του. Η σωματική άσκηση διακρίνεται σε κινητική και βιολογική.

Η πρώτη στοχεύει στην ανάπτυξη της αίσθησης του παιδιού για το σώμα του στο χώρο και στο χρόνο, στη καλλιέργεια του ρυθμού καθώς και στη βελτίωση της κίνησης και της ισορροπίας του (στατικής και δυναμικής).

Από την άλλη πλευρά ο βιολογικός τομέας της σωματικής ανάπτυξης επικεντρώνεται στην ανάπτυξη των βασικών φυσικών ικανοτήτων όπως είναι η δύναμη, η ευλυγισία, η επιδεξιότητα, η αντοχή και η ταχύτητα.

Σκοπός του προγράμματος αυτού είναι να μυήσει το παιδί στη κίνηση και τις αθλητικές δραστηριότητες μέσα από το παιχνίδι και την ποικιλία των κινητικών και αθλητικών ερεθισμάτων που προσφέρει με το περιεχόμενό του.

Απευθύνεται σε παιδιά ηλικίας 6-12 ετών και λειτουργεί εκτός ωραρίου σχολείου. Στοχεύει στη μύηση των μικρών παιδιών στον αθλητισμό γενικότερα και όχι σε κάποιο συγκεκριμένο άθλημα – αγώνισμα.

Επιπλέον ο αθλητισμός στη παιδική ηλικία συμβάλλει σημαντικά στην πνευματική καλλιέργεια καθώς και στην ανάπτυξη κοινωνικών και ηθικών χαρακτηριστικών όπως η συνεργασία, η υπευθυνότητα, το θάρρος, η θέληση, η αυτοπειθαρχία. Επίσης σε εκπαιδευτικό επίπεδο στοχεύει στην άθληση των παιδιών σαν συμπλήρωμα της ομαλής εκπαιδευτικής τους ανάπτυξης στα σχολεία.

Τέλος το βοηθά να δομήσει την ανάγκη για άθληση στη ζωή του γενικότερα, να αναπτύξει την αντίληψη για ένα υγιή, φιλικό, αθλητικό τρόπο ζωής.

Σήμερα σε 257 Ο.Τ.Α. που εφαρμόζουν το πρόγραμμα αυτό αθλούνται 30.000 παιδιά.

3. Αθλητισμός και Παιδί.

Το πρόγραμμα αυτό εντάσσεται στο πλαίσιο του Μαζικού Αθλητισμού και απευθύνεται σε παιδιά ηλικίας 6-12 ετών.

Είναι η πρώτη «έμπνευση» στα πλαίσια του Μαζικού Αθλητισμού για την άθληση των παιδιών που σήμερα είναι θεσμός στην ελληνική αθλητική πραγματικότητα.

Σκοπός του προγράμματος είναι, μέσα από διάφορες αθλητικές δραστηριότητες να βοηθήσει στην σωματική ανάπτυξη των παιδιών, με την υποβοήθηση της φυσιολογικής ανάπτυξης των βασικών φυσικών ικανοτήτων (δύναμη, ευλυγισία, επιδεξιότητα, αντοχή, ταχύτητα).

Επίσης συμβάλλει στη ψυχική και πνευματική καλλιέργεια και στην ανάπτυξη των κοινωνικών και ηθικών χαρακτηριστικών, όπως συνεργασία, αλληλεγγύη, ομαδικό πνεύμα, υπευθυνότητα, σεβασμός του αντιπάλου, θάρρος, θέληση, αυτοπειθαρχία. Σε εκπαιδευτικό επίπεδο στοχεύει στην άθληση των παιδιών, στο συμπλήρωμα της αγωγής τους, στην ομαλή εκπαιδευτική τους ανάπτυξη παράλληλα με το σχολείο. Λειτουργεί εκτός ωραρίου σχολείου και στοχεύει στην μύηση των παιδιών σε συγκεκριμένα αθλήματα. Οι Ο.Τ.Α. που διαθέτουν αξιόλογη πορεία και καλή υποδομή στα Π.Μ.Α., έχουν καλλιεργήσει μια σημαντική προσπάθεια εμπλουτισμού του προγράμματος αυτού με λιγότερο διαδεδομένα αθλήματα για την περαιτέρω ανάπτυξή του. Σε 391 πόλεις και χωριά, 30.000 παιδιά έχουν την ευκαιρία να κτίζουν την προσωπικότητά τους μέσα από τον αθλητισμό και το παιχνίδι.

4. Άσκηση στην Εφηβική Ηλικία.

Είναι πρόγραμμα που απευθύνεται στα παιδιά της μέσης εκπαίδευσης 12-18 ετών και ο στόχος του είναι πολύπλευρος και σημαντικός.

Διατηρεί την επαφή του παιδιού – εφήβου με την άσκηση, αλλά και τα συγκεκριμένα αθλήματα, που ίσως έχει σε αυτή την ηλικιακή φάση επιλέξει.

Βοηθά να έχει έναν δημιουργικό χρόνο και συνάμα ένα χρόνο ψυχαγωγίας και εκτόνωσης μέσα στο ήδη βεβαρημένο σχολικό πρόγραμμα που ακολουθεί.

Βοηθά ακόμα να συντηρούνται και να αναπτύσσονται δεξιότητες και ίσως κλήσεις προς συγκεκριμένα αθλήματα που μπορεί να αποτελέσουν και βασικό κορμό στη διαμόρφωση απόφασης για τις κοινωνικές ή τις επαγγελματικές τους δραστηριότητες.

Βοηθά στην προώθηση ηθικών αξιών, στην καλλιέργεια του «εν αγωνίζεσθαι» εντός και εκτός των αθλητικών στίβων και στην πρόληψη των εκφυλιστικών τάσεων που απειλούν λεπτό προς λεπτό και εκατοστό το εκατοστό την ζωή των νέων μας σήμερα.

Στις μικρές πληθυσμιακά κοινότητες, είναι συχνά από τις ελάχιστες δημιουργικές προτάσεις στη καθημερινότητα των δραστηριοτήτων των εφήβων μας.

Οι Ο.Τ.Α που εφαρμόζουν το πρόγραμμα πανελλαδικά ανέρχονται στους 200 και αθλούνται σ' αυτό 10.000 έφηβοι, αγόρια και κορίτσια. (30)

1.6 Γενικά Προγράμματα που Απευθύνονται σε Ενήλικες.

ΓΕΝΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΠΕΥΘΥΝΟΝΤΑΙ ΣΕ ΕΝΗΛΙΚΕΣ

Άθληση και Νέοι

Για νέους έως 30 ετών, το πρόγραμμα αυτό έχει σκοπό να διατηρήσει την ενασχόληση των νέων ανθρώπων με την άθληση ώστε να μπορούν ευκολότερα να αντεπεξέρχονται στις δυσκολίες που αυτή η φάση ζωής δημιουργεί.

Η αναζήτηση της επαγγελματικής σταδιοδρομίας, οι σπουδές, οι γρήγοροι και δύσκολοι ρυθμοί ζωής, οι αλλαγές τόπου διαμονής που χαρακτηρίζουν με μεγάλη συχνότητα το ηλιακό αυτό φάσμα, αυξάνουν το άγχος και περιορίζουν συχνά τις δραστηριότητες και τον κοινωνικό περίγυρο των νέων.

Η συμμετοχή τους στα προγράμματα άθλησης «δένει» τα άτομα με κάτι οικείο, ικανοποιεί την ανάγκη κοινωνικής συναναστροφής, μπορεί εύκολα να δημιουργήσει ξανά γειτονιά και να αποτελέσει έναυσμα και αφετηρία για μια σειρά πολιτιστικές, κοινωνικές δραστηριότητες και πρωτοβουλίες.

40 φορές με 2.000 νέους αθλούμενους στο σύνολό τους θεωρείται μια καλή αρχή. Χρειάζεται όμως και μεγάλη ανάπτυξη.

Αθλητισμός και Γυναίκα.

Πρόκειται για το ένα από τα δύο προγράμματα που σηματοδότησαν και καθιέρωσαν τον Μαζικό Αθλητισμό ως θεσμό στην Ελλάδα.

Η απήχησή του τόσο στα αστικά κέντρα και κυρίως στην περιφέρεια, έδωσε μια διέξοδο στην ιδιαίτερα απαιτητική ζωή της Ελληνίδας, όπως διαμορφώθηκε τα τελευταία χρόνια.

Με τον τίτλο «Αθλητισμός και Γυναίκα, κίνηση και ζωή» ξεκίνησε πριν από 16 χρόνια το πρόγραμμα αυτό και μαζί του ο Μαζικός Αθλητισμός, αφού ήταν ένα από τα δύο πρώτα του προγράμματα.

Σήμερα είναι το μεγαλύτερο σε εύρος δομημένο πρόγραμμα.

Σε περισσότερους από 500 Δήμους πάνω από 40.000 δίνουν καθημερινά το παρόν. (30)

---

30. Στοιχεία από το περιοδικό «Η Ελλάδα σε κίνηση» –

Τεύχος Απριλίου 2001

Το περιεχόμενό του έχει εμπλουτισθεί με μεγάλη ποικιλία αθλημάτων aerobic, χορός, γυμναστική, αθλοπαιδείες, στίβος και ότι άλλο επιτρέπουν οι εγκαταστάσεις και το ανθρώπινο δυναμικό. Η βελτίωση της αισθητικής εμφάνισης, η ζωτικότητα, η τόνωση της αυτοπεποίθησης, η κοινωνικότητα δημιουργούν κατά κανόνα τα πιο συνεπή και πολυπληθή τμήματα του Μαζικού Αθλητισμού και τα απαρτίζουν οι γυναίκες.

Άθληση ενηλίκων

Το πρόγραμμα στοχεύει να δίνει την δυνατότητα σε ενήλικους κυρίως άντρες, να διατηρήσουν τις όποιες καλές κινητικές συνήθειες έχουν αποκτήσει κυρίως μέσα από την ενασχόληση με δημοφιλή ομαδικά αθλήματα – ποδόσφαιρο, μπάσκετ αλλά και γυμναστική.

Στοχεύει ακόμα να είναι η ευκαιρία για εκτόνωση και δημιουργική έκφραση ελάχιστου ελεύθερου χρόνου που διαθέτει ο ενήλικος μέσος Έλληνας.

Συχνά συναντάμε στους Ο.Τ.Α. να συνδέουν το πρόγραμμα σε επίπεδο ωραρίου με τα προγράμματα Αθλητισμός και Παιδί – Αθλητισμός και Γυναίκα, δίνοντας έτσι μια δυνατότητα και μια άποψη για το ζήτημα «άθληση της οικογένειας».

Σε 81 Ο.Τ.Α. 5.000 άνθρωποι συμμετέχουν όλο το χρόνο στο πρόγραμμα αυτό.

Εκτιμάται όμως πως και ποσοτικά και ποιοτικά το πρόγραμμα πρέπει να γίνει πιο επιμελημένα και με φροντίδα των φορέων υλοποίησης. (30)

1.7 Γενικά Προγράμματα που Απευθύνονται σε Όλους.

ΓΕΝΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΠΕΥΘΥΝΟΝΤΑΙ ΣΕ ΟΛΟΥΣ

Καινοτόμα Προγράμματα

Τα καινοτόμα προγράμματα απευθύνονται σε όλες τις ηλικίες και στην φαντασία, την έμπνευση και την δημιουργικότητα των φορέων υλοποίησης των προγραμμάτων, αλλά ακόμη και των ιδίων των αθλουμένων.

---

30. Στοιχεία από το περιοδικό «Η Ελλάδα σε κίνηση» – Τεύχος Απριλίου 2001

Πρόκειται για μη δομημένα προγράμματα μικρής ή μεγάλης διάρκειας που πραγματοποιούνται σ' όλη τη διάρκεια του χρόνου. Οι πεζοπορίες, το χειμερινό και το θαλάσσιο σκι, η ορειβασία, η ορεινή ποδηλασία, η αναρρίχηση, τα αθλητικά φεστιβάλ, είναι κάποια από τα προγράμματα που ονομάζουμε καινοτόμα. Σε πολλά από αυτά δίνεται η ευκαιρία σ' όλη την οικογένεια να έχει αθλητική δράση, να συννευρεθεί, να ψυχαγωγηθεί και να αθληθεί σαν σύνολο, διατηρώντας και ενισχύοντας την ενότητά της. Σε άλλα πάλι, το άτομο ή η οικογένεια έχει τη δυνατότητα να δοκιμάσει δραστηριότητες που δύσκολα θα ξεκινούσαν από προσωπική πρωτοβουλία. Φορείς με ιδιαίτερη φαντασία και τόλμη φαίνονται αυτή τη στιγμή πανελλαδικά να είναι γύρω στους 90 και οι «καινοτόμοι» αθλούμενοι υπολογίζονται να είναι περίπου 2.500 άτομα. Συχνά αξιοποιούνται οι δυνατότητες, οι αφορμές που δίνει το περιβάλλον (βουνά, λίμνες, θάλασσα), συμβάλλοντας έτσι με το περιεχόμενο του προγράμματος σε μια καλύτερη σχέση του ανθρώπου με το περιβάλλον.

Πρότυπα Προγράμματα

Για λόγους διοικητικούς αλλά και για λόγους που αγγίζουν την πρόκληση της φαντασίας και της δημιουργικότητας των Ο.Τ.Α., η Ε.Ε.Μ.Α. χαρακτήρισε πρότυπα τα προγράμματα εκείνα που αφορούν ομάδες πληθυσμού που συγκυριακά ή για άλλους λόγους επιβίωσης βρίσκονται σε μια πόλη και σε ικανό αριθμό για να δημιουργηθεί ένα τμήμα άθλησης.

Οι ομάδες αυτές είναι άνθρωποι με προβλήματα καρδιοπάθειας, προβλήματα νεφρών, έγκυοι γυναίκες, άνθρωποι που προσπαθούν να αποκαταστήσουν τη φυσική αλλά και την ψυχική τους υγεία μετά από ένα ατύχημα.

Τα προγράμματα αυτά αν και μικρής έκτασης προκαλούν το ενδιαφέρον των αθλούμενων και την ιδιαίτερη φροντίδα των Ο.Τ.Α. αφού συνήθως γίνονται σε συνεργασία με ειδικούς επιστήμονες του χώρου της υγείας και τα αποτελέσματα του είναι φερέλπιδα και ορατά αν και λίγο μετά από το ξεκίνημά τους, το περιεχόμενό τους σε επίπεδο δραστηριότητας καθορίζεται κατά περίπτωση από τον εξειδικευμένο Κ.Φ.Α. και ανάλογο των αναγκών που διαμορφώνονται και βέβαια της υλικοτεχνικής υποδομής που είναι διαθέσιμη. Τελικά η γεύση που αφήνουν αυτές οι προσπάθειες είναι η γλυκιά επιβεβαίωση του σημαντικότερου ρόλου του αθλητισμού σε όποια φάση και αν βρίσκεται ο άνθρωπος.

1.8 Ειδικά Προγράμματα Άσκησης Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες.

ΕΙΔΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΣΚΗΣΗ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ (Α.Μ.Ε.Α)

Από τα πρώτα ειδικά προγράμματα, το πρόγραμμα αυτό ξεκίνησε πριν από 15 χρόνια. Εφαρμόστηκε αρχικά εντός του ωραρίου των ειδικών σχολείων. Έγινε αναπόσπαστο μέρος της εκπαίδευσης και έδωσε τη δυνατότητα στα Άτομα με Ειδικές Ανάγκες να αποδεικνύουν καθημερινά ότι ΜΠΟΡΟΥΝ, αρκεί να τους δοθεί η ευκαιρία. Ίσως δεν είναι παράτολμο να λεχθεί πως συνέβαλε ουσιαστικά, να δημιουργηθεί μια νέα «οπτική» στο θέμα αυτό.

Άτομα με Ειδικές Ανάγκες :

Η αναντίρρητη επιτυχία και ωφελιμότητα του το έκανε μέλημα των συλλόγων υποστήριξης και φροντίδας Α.Μ.Ε.Α, των Ο.Τ.Α. των ίδιων των αθλούμενων στο πρόγραμμα.

Σήμερα είναι το μαζικότερο και το πλέον δομημένο ειδικό πρόγραμμα.

Στο περιεχόμενό του συναντάται κάθε είδους κινητική δραστηριότητα : αθλοπαιδείες, ατομικά και ειδικά κατά περίπτωση προσαρμοσμένα αγωνίσματα, υπαίθριες δραστηριότητες κ.α.

Οι Π.Φ.Α. που υλοποιούν το πρόγραμμα είναι εξειδικευμένοι στο συγκεκριμένο αντικείμενο και καθορίζουν το περιεχόμενό του συγκεκριμένα για κάθε περίπτωση, σε συνεργασία με τις επιστημονικές ομάδες και τους διοικητικούς των φορέων.

Το πρόγραμμα απευθύνεται σε άτομα με αισθητηριακές, σωματικές, νοητικές αναπηρίες.

Στοχεύει στην ανάπτυξη πολλαπλών δεξιοτήτων (σωματικών, κινητικών, ψυχικών), διαπροσωπικών σχέσεων, δυνατότητας επικοινωνίας.

Επίσης στοχεύει στην ψυχολογική υποστήριξη, αυτόνομη διαβίωση, ευκαιρία συμμετοχής, κοινωνική ένταξη.

Το πρόγραμμα αυτό υλοποιείται σε σχολεία, μονάδες, ιδρύματα, εντός του σχολικού προγράμματος στον ελεύθερο χρόνο σε χώρους άθλησης των Ο.Τ.Α.

Τα μελλοντικά σχέδια – μελλοντικές ενέργειες του προγράμματος αυτού είναι :

- Επέκτασή του σε όλους τους Ο.Τ.Α.
- Συμμετοχή των Α.Μ.Ε.Α. στα τμήματα αθλούμενων του γενικού πληθυσμού.

- Εξασφάλιση της συνέχειας στην «άθληση δια βίου».
- Αύξηση αριθμού αθλουμένων.

Άσκηση στα Κέντρα Απεξάρτησης :

Το πρόγραμμα «άσκηση στα κέντρα απεξάρτησης» είναι ένα σημαντικό κομμάτι του θεραπευτικού προγράμματος της κάθε κοινότητας.

Εφαρμόζεται από τις πρώτες μέρες ένταξης του εξαρτημένου στη Θ.Κ. γιατί βοηθά στο άμεσο στόχο, δηλαδή την αποκατάσταση της σχέσης εξαρτημένου με το ιδιαίτερα καταπονημένο και κακοποιημένο σώμα του.

Είναι πολύ σημαντικό επίσης να τονωθεί η αυτοπεποίθηση του, να ασχοληθεί ενεργά με διαδικασίες εκτόνωσης, δημιουργικής πλήρωσης του χρόνου και ανοίγματος νέων οριζόντων.

Η ενασχόληση με τον αθλητισμό προσφέρει άμεση και δόκιμη λύση.

Το περιεχόμενο του προγράμματος καθορίζεται από τις επιστημονικές επιτροπές της κάθε κοινότητας.

Η Γ.Γ.Α. επιδοτεί 100% το πρόγραμμα «άσκηση στα κέντρα απεξάρτησης» και καλύπτει όλες τις κοινότητες που αιτούνται να υλοποιήσουν πρόγραμμα.

Στηρίζει επίσης το πρόγραμμα των κοινοτήτων στο στάδιο πρόληψης και στο στάδιο επανένταξης όπου γίνονται μικτές ομάδες γονέων, εξαρτημένων, εθελοντών και ατόμων που απεξαρτήθηκαν, οι οποίες στηρίζουν αυτούς που βρίσκονται στην διαδικασία της απεξάρτησης.

Αυτή η διαδικασία όπως και τα αθλητικά δρώμενα που συνδέονται με πολιτιστικές και κοινωνικές δραστηριότητες (εκδηλώσεις σε συνεργασία με κοινωνικούς φορείς και Ο.Τ.Α., αγώνες – πρωταθλήματα με συλλόγους και ομοσπονδίες, υπαίθριες δραστηριότητες, δραστηριότητες στην θάλασσα), χρειάζονται ιδιαίτερη στήριξη από την κοινή γνώμη, τον κοινωνικό περίγυρο έτσι ώστε να ευαισθητοποιηθούν τόσο οι εθελοντές που χρειάζονται να στηρίξουν αυτή τη προσπάθεια όσο και οι θεραπευτικές κοινότητες που θα εφαρμόζουν το πρόγραμμα και πρέπει να το εντάξουν στα πλαίσιά τους.

Με τέτοια κινητοποίηση μπορεί να αποτελέσει κίνητρο για κάποιους χρήστες να ενταχθούν σε πρόγραμμα απεξάρτησης. Τα ναρκωτικά κτυπούν πολύ δυνατά την πόρτα μας και ο αθλητισμός είναι ένα καλό «εργαλείο» για να τη θωρακίσουμε.

Το πρόγραμμα αυτό απευθύνεται σε άτομα εξαρτημένα από ουσίες, αλκοόλ στο στάδιο της πρόληψης, θεραπείας και επανένταξης. Αυτό στοχεύει στη βελτίωση του βιολογικού επίπεδου – στήριξης της διαδικασίας αποκατάστασης, ανάπτυξη και αποκατάσταση δεξιοτήτων, σωματικών και ψυχικών, καλλιέργεια διαπροσωπικών σχέσεων και της δυνατότητας της επικοινωνίας, προβολή πρότυπου φυσικού τρόπου ζωής, κοινωνική ένταξη – επανένταξη. Το πρόγραμμα αυτό υλοποιείται στα κέντρα απεξάρτησης, σε ψυχιατρεία, σε χώρους άθλησης, κοινωνικής δραστηριότητας των φορέων υποστήριξης. Το επόμενο βήμα – μελλοντικές ενέργειες του προγράμματος είναι να πετύχει την συμμετοχή των αθλούμενων σε περισσότερες δραστηριότητες του ευρύτερου κοινωνικού περιγύρου και την συνέχεια της συμμετοχής των αθλούμενων μετά το στάδιο της επανένταξης σε τμήματα γενικού πληθυσμού.

Άσκηση στις Φυλακές :

Το πρόγραμμα «Άσκηση στις Φυλακές» λειτουργεί εδώ και 15 χρόνια, από το ξεκίνημα δηλαδή των προγραμμάτων Μαζικού Αθλητισμού. Ήταν το πρώτο πρόγραμμα που απευθυνόταν σε ομάδα πληθυσμού με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά.

Βασικός και τελικός στόχος του προγράμματος είναι η συμβολή του αθλητισμού στην δημιουργία κλίματος συνθηκών και προϋποθέσεων για την ομαλή επανένταξη των φυλακισμένων στο κοινωνικό γίγνεσθαι. Επίσης το πρόγραμμα «άσκηση στις φυλακές» στοχεύει στη βελτίωση των χαρακτηριστικών συμπεριφοράς, στη δημιουργική απασχόληση (εκμάθηση αθλημάτων), στην ανάπτυξη των διαπροσωπικών σχέσεων, στην αναψυχή, στη προβολή πρότυπου ζωής.

Το πρόγραμμα αυτό απευθύνεται σε άτομα με παραβατική συμπεριφορά, σε ενήλικες, ανήλικους άνδρες, γυναίκες και υλοποιείται στα σωφρονιστήρια και στις φυλακές.

Τα επόμενα βήματα του είναι να προσπαθήσει να πετύχει την αύξηση του προγράμματος σ' όλες τις φυλακές της χώρας, τον εμπλουτισμό των δραστηριοτήτων, την ευαισθητοποίηση των κοινωνικών φορέων στη κατεύθυνση της διοργάνωσης αθλητικών εκδηλώσεων (τουρνουά, αθλοπαιδιών κτλ) μέσα στις φυλακές, την διοργάνωση σεμιναρίων – ή μερίδων ευαισθητοποίησης της κοινής γνώμης, των διοικητικών και κοινωνικών φορέων.

Η ανάπτυξη του προγράμματος εκτιμούμε ότι όχι μόνο θα συμβάλει στη θωράκιση τους από αρνητικά φαινόμενα και επιδράσεις στις φυλακές, αλλά θα τους δώσει εφόδια για την ζωή τους μετά την αποφυλάκισή τους.

Άσκηση στα Κέντρα Ψυχικής Υγείας :

Το πρόγραμμα αυτό αποτελεί μια ακόμη μεγαλύτερη εξειδίκευση του προγράμματος Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες.

Βασικοί στόχοι του προγράμματος αυτού είναι να βοηθήσει τους ψυχικά νοσούντες ανθρώπους να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα με τον πιο φυσικό και ικανό τρόπο.

Με την ενδυνάμωση δηλαδή τη σωματική, τη γνωσιολογική, τη κινητική, τη πνευματική και τη ψυχική του ίδιου τους του εαυτού.

Στοχεύει ακόμα στη βελτίωση των χαρακτηριστικών συμπεριφοράς, στην ανάπτυξη – αποκατάσταση δεξιοτήτων, στην επίλυση ψυχοκινητικών προβλημάτων, στην ενίσχυση θεραπευτικής πορείας, στην ανάπτυξη διαπροσωπικών σχέσεων και δυνατότητα επικοινωνίας, στην κοινωνική ένταξη – επανένταξη, στην αναψυχή.

Το πρόγραμμα αυτό απευθύνεται σε άτομα με προβλήματα συμπεριφοράς, ψυχικές διαταραχές, ψυχικά νοσήματα και υλοποιείται στα ψυχιατρεία, κέντρα Ψυχικής Υγείας, Ο.Τ.Α..

Το άγχος και η πίεση της σύγχρονης ζωής με τα δυσβάσταχτα προβλήματα που προκαλούν, δημιουργούν συχνά κλονισμό στην ισορροπία των ανθρώπων και το αρχαίο ρητό « Νους Υγιής εν Σώματι Υγιή » φαντάζει πιο επίκαιρο παρά ποτέ.

Ακόμη η επιστημονική που συνεπώς κερδίζει έδαφος ότι η κίνηση σαν μέρος ή και η βάση, πολλές φορές του θεραπευτικού προγράμματος προσφέρει στη ποιότητα ζωής των νοσούντων αλλά και στη διατήρηση των όποιων θεραπευτικών κατακτήσεων ίσως είναι η αιτία που το πρόγραμμα υλοποιείται στα περισσότερα Κέντρα Ψυχικής Φροντίδας στη Χώρα και σε συνεργασία με πολλούς Ο.Τ.Α.

Το επόμενο βήμα του προγράμματος «Άσκηση στα Κέντρα Ψυχικής Υγείας» είναι η αύξηση του αριθμού των αθλούμενων, αριθμού Ο.Τ.Α. και Κ.Ψ.Υ. που υλοποιούν πρόγραμμα, και η εξασφάλιση της συνέχειας στην «Άθληση δια Βίου» μέσα ή έξω από τα Κ.Ψ.Υ.

Άθληση Τσιγγάνων

Το πρόγραμμα αυτό απευθύνεται σ' όλες τις ηλικίες των τσιγγάνων, σε άντρες, γυναίκες, σε τσιγγάνους Α.Μ.Ε.Α. και υλοποιείται στους οικισμούς, καταυλισμούς τσιγγάνων, στους χώρους άθλησης Ο.Τ.Α. και σε δημόσιους κοινόχρηστους χώρους (πάρκα).

Βασικοί στόχοι του προγράμματος είναι η ένταξη των τσιγγάνων στο κοινωνικό σύνολο μέσω και του αθλητισμού, η ανάπτυξη διαπροσωπικών – διαφυλετικών σχέσεων, πολιτισμική προσέγγιση, διευκόλυνση της συνύπαρξης στα πλαίσια της φυλής, των φύλων, του

γενικού ελλαδικού πληθυσμού, συμμετοχή των τσιγγάνων στις εκδηλώσεις ποιότητας ζωής, έκφρασης και δημιουργίας, αθλητικού και πολιτιστικού περιεχομένου που διοργανώνουν οι Ο.Τ.Α. και άλλοι κοινωνικοί φορείς, εκμάθηση αθλητικών δεξιοτήτων και συγκεκριμένων αθλημάτων σαν διαδικασία εκπαίδευσης και έναυσμα ενασχόλησης – προώθησης στον Αγωνιστικό Αθλητισμό.

Βασικότερος όμως στόχος του προγράμματος είναι η συνύπαρξη και η εναρμόνιση του τσιγγάνικου πληθυσμού με το κοινωνικό σύνολο, μέσω της πολλαπλής δυνατότητας προσέγγισης που δίνει ο αθλητισμός.

Στο πνεύμα αυτό τη χρονική περίοδο '96-'97 κλήθηκαν οι φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, μέσω των Νομαρχιακών μας Υπευθύνων, να διαμορφώσουν προτάσεις σύμφωνα με τις ανάγκες του συγκεκριμένου πληθυσμού της περιοχής τους και των δυνατοτήτων υλοποίησης που διαθέτουν.

Εστιάστηκε η προσοχή τους στο να είναι το αθλητικό πρόγραμμα κατά το δυνατό μέρος συνολικού προγράμματος προσέγγισης, εκπαίδευσης, κοινωνικής ένταξης και αναβάθμισης της ποιότητας ζωής του Τσιγγάνικου Πληθυσμού, των Ελλήνων Τσιγγάνων.

Με αυτή τη διαδρομή στη περίοδο ('98-'99) καταγράφεται μια αύξηση 30% των αθλουμένων από την πρώτη περίοδο εφαρμογής.

Έχουν αυξηθεί επίσης τα σημεία – κέντρα που εφαρμόζεται το πρόγραμμα και είναι σε καλή πορεία η υλοποίηση του στρατηγικού στόχου «να αποτελεί το πρόγραμμα μέρος μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης» αφού με την σύσταση και λειτουργία από την Γ.Γ.Α της επιτροπής υποστήριξης του προγράμματος δίνεται στην Ε.Ε.Μ.Α. η δυνατότητα συνεργασίας σε μια σειρά δράσεις, με φορείς που υλοποιούν προγράμματα παρέμβασης σ' αυτό το κομμάτι του πληθυσμού, καθώς και με τους εκπροσώπους των ίδιων των Τσιγγάνων.

Τα μελλοντικά βήματα του προγράμματος αυτού είναι :

1. να αναπτυχθεί το πρόγραμμα σ' όλους τους Ο.Τ.Α. που έχουν στο δυναμικό τους σταθερό πληθυσμό τσιγγάνων
2. σ' όλους τους χώρους που ζουν οι τσιγγάνοι, να αυξηθεί η συμμετοχή τους σε τμήματα αθλούμενων του γενικού πληθυσμού
3. να αυξηθεί η συμμετοχή τους σε αθλητικές εκδηλώσεις και συναντήσεις του γενικού πληθυσμού
4. έναυσμα ενασχόλησης με αθλητικά επαγγέλματα (π.χ εμπυχωτές αθλητισμού, διαιτητές, γραμματεία αγώνων).

Αθληση Παλινοστούντων

Το πρόγραμμα αυτό απευθύνεται σ' όλες τις ηλικίες, άντρες – γυναίκες, από όποια χώρα κι αν παλινοστούν.

Υλοποιείται σε χώρους άθλησης Ο.Τ.Α., στους οικισμούς τους, στα σχολεία, στους χώρους δημιουργικής απασχόλησης των συλλόγων παλινοστούντων.

Η έλευση στη χώρα μας πάνω από 100.000 ομογενών την τελευταία 10ετία, υπαγόρευσε την ανάγκη δημιουργίας αυτού του εξειδικευμένου προγράμματος.

Ο Αθλητισμός ως διεθνής «γλώσσα» και «πρακτική» μπορεί να είναι μέσο επίτευξης μιας σειράς στόχων, συμβάλλοντας αποτελεσματικά στην εκπαιδευτική και κοινωνική προσαρμογή των ομογενών μας

Διαπιστώνεται βέβαια, από την μέχρι τώρα εφαρμογή τους, πως το πρόγραμμα έχει ανάγκη να βαδίζει με γοργότερους ρυθμούς, για να μην μείνει μια καλή αλλά ελάχιστα υλοποιημένη πρωτοβουλία.

Οι Ο.Τ.Α που έχουν στο δυναμικό τους πληθυσμό παλινοστούντων, να μεριμνήσουν περισσότερο για την ενημέρωσή τους και την συμμετοχή τους στο πρόγραμμα, να τους βοηθήσουν να δημιουργήσουν κύκλο επικοινωνίας ζωής.

Βασικοί στόχοι του προγράμματος είναι :

1. η ανάπτυξη διαπροσωπικών σχέσεων, επικοινωνίας, δημιουργικό και λεκτικό επίπεδο
2. «Αγκάλιασμα», ενσωμάτωση στον βασικό πολιτισμικό κορμό
3. κοινωνική επαφή – κοινή δραστηριότητα με το άμεσο γειτονικό αλλά και ελλαδικό πληθυσμιακό περιβάλλον
4. εναρμόνιση με τις νέες συνθήκες ζωής – διαβίωσης
5. επαφή με τον αθλητισμό και δυνατότητα ενασχόλησης με τον αγωνιστικό αθλητισμό.

Το επόμενο βήμα του προγράμματος αυτού είναι να αυξηθεί η συμμετοχή των παλινοστούντων στα τμήματα αθλουμένων του γενικού πληθυσμιακού περιβάλλοντος στα τμήματα που έχουν αντικείμενο σχετικό με την Ελληνική Ζωή (Ελληνικοί Παραδοσιακοί Χοροί – Εθνικά Παιχνίδια) και να αναπτυχθεί το πρόγραμμα σε όλους τους Ο.Τ.Α. που έχουν στο δυναμικό τους πληθυσμό παλινοστούντων.

Άσκηση στην Τρίτη Ηλικία

Σε μια κοινωνία που η σύγχρονη διαμόρφωσή της, ωθεί στην απομόνωση και την αποξένωση.

Για μια ηλικία που οι στατιστικές στη χώρα μας δείχνουν ότι οι άνθρωποι της τρίτης ηλικίας όλο και περιθωριοποιούνται μετά την παύση της εργασίας τους.

Το πρόγραμμα αυτό βοηθά 4.000 περίπου ανθρώπους σε 120 πόλεις, να διατηρούν την υγεία και την ευεξία τους, να διατηρούν την σύνδεσή τους με τον κοινωνικό ιστό.

Με εξειδικευμένους Κ.Φ.Α., αθλούμενοι μέσα στους χώρους αναψυχής των Ο.Τ.Α. ή μέσα στα ΚΑΠΗ, οι άνθρωποι της Τρίτης Ηλικίας, αποδεικνύουν καθημερινά την ανάγκη τους για ενεργό στάση στη ζωή.

Εργασιακός Αθλητισμός :

Στις σύγχρονες κοινωνίες και ειδικότερα στα μεγάλα αστικά κέντρα η ανάγκη για άθληση γίνεται ακόμα πιο επιτακτική αφού και οι φυσικές κινήσεις των ανθρώπων έχουν ελαχιστοποιηθεί.

Οι συνθήκες της καθημερινότητας, ο τρόπος εργασίας και γενικότερα οι συνθήκες ζωής αυξάνουν το άγχος και οδηγούν στην αποξένωση.

Αυτή η γνώση και τα μηνύματα των Ο.Τ.Α που αυξάνουν συνεχώς τα τμήματα των εργαζόμενων αθλούμενων οδήγησε στην απόφαση να εξειδικευτεί περισσότερο το πρόγραμμα αυτό.

Περισσότεροι από 30 φορείς, Οργανισμοί, Υπουργεία, Νοσοκομεία, Βιομηχανικά Κέντρα, Εταιρίες, βρίσκονται ήδη στη διαδικασία διαμόρφωσης τέτοιων χώρων και θα δοθεί έτσι η ευκαιρία σε εκατοντάδες εργαζόμενους να αποκτήσουν μια περισσότερο ενεργή, περισσότερο φυσική, περισσότερο δημιουργική και επομένως περισσότερο παραγωγική στάση ζωής. (30)

---

30. Στοιχεία από το περιοδικό « Η Ελλάδα σε κίνηση »—

Τεύχος Απριλίου 2001.

1.9 Οργανωτική Δομή των Προγραμμάτων Μαζικού Αθλητισμού.

Παρακάτω θα αναφερθούμε στην οργανωτική δομή των Προγραμμάτων Μαζικού Αθλητισμού, δηλαδή στα όργανα τα οποία έχουν στόχο την υλοποίηση των προγραμμάτων αυτών :

1. Εθνική Επιτροπή Μαζικού Αθλητισμού (ΕΕΜΑ).

Συγκροτείται με υπουργική απόφαση και έχει τις εξής αρμοδιότητες :

- Ευθύνη του Σχεδιασμού και Αξιολόγησης των Προγραμμάτων Μαζικού Αθλητισμού σ' όλη τη χώρα.
- Ευθύνη Εθνικού Προγραμματισμού του Μαζικού Αθλητισμού.
- Δυνατότητες περαιτέρω ανάπτυξης του Μαζικού Αθλητισμού και συντονισμού δράσεων με αρμόδιους φορείς.
- Ευθύνη προετοιμασίας της οργάνωσης και λειτουργίας του Οργανισμού Μαζικού Αθλητισμού.
- Καταγραφή των οικονομικών εκκρεμοτήτων του Μαζικού Αθλητισμού και σύνταξη σχετικής εισήγησης προς τον Υφυπουργό Αθλητισμού.
- Σύνταξη και υποβολή στον Υφυπουργό Αθλητισμού και οργανωτικού πλαισίου Μαζικού Αθλητισμού με τον αντίστοιχο προϋπολογισμό.

2. Νομαρχιακοί Υπεύθυνοι Προγραμμάτων Μαζικού Αθλητισμού :

Ο Νομαρχιακός Υπεύθυνος είναι Καθηγητής Φυσικής Αγωγής διορισμένος στο Δημόσιο και έχει έδρα το Γραφείο Φυσικής Αγωγής του Νομού του ή άλλο χώρο που θα οριστεί από τον Νομάρχη.

Ο ορισμός του Ν.Υ. γίνεται από την Γενική Γραμματεία Αθλητισμού.

Ο Νομαρχιακός υπεύθυνος έχει την ευθύνη της ενημέρωσης και της συνεργασίας με τους φορείς του Α' Βαθμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης, για θέματα που αφορούν τα προγράμματα Μαζικού Αθλητισμού.

Επίσης σε θέματα προγραμματισμού, δυνατοτήτων περαιτέρω ανάπτυξης του κινήματος της άθλησης για όλους, συντονισμού δράσεων με τους άλλους αθλητικούς φορείς, προβολής των προγραμμάτων και εξεύρεσης οικονομικών πόρων συνεργάζεται με τα αρμόδια όργανα της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης.

1. Επιτροπή Προγραμματισμού :

Για τον προγραμματισμό των ενεργειών του Ο.Π. για κάθε περίοδο συγκροτείται Επιτροπή Προγραμματισμού.

Η σύνθεσή της έχει ως εξής :

Πρόεδρος : ο πρόεδρος της ΕΕΜΜΑ, με αναπληρωτή τον αντιπρόεδρο της Ε.Ε.Μ.Α.

Μέλη : ένα μέλος της Ε.Ε.Μ.Α. με αυξημένα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα, ένας εμπειρογνώμονας σε θέματα Μαζικού Αθλητισμού και δύο εκπρόσωποι την συντονιστικής επιτροπής των Δημοτικών Αθλητικών Οργανισμών.

Στην Επιτροπή Προγραμματισμού, ο Πρόεδρος μπορεί να καλεί να συμμετέχουν εμπειρογνώμονες από τις Γενικές Γραμματείες Νέας Γενιάς, Λαϊκής Επιμόρφωσης, Ισότητας.

Η Επιτροπή Προγραμματισμού αφού λάβει υπόψη τις προτάσεις των ενδιαφερομένων φορέων, τις αναπτυξιακές προτεραιότητες κάθε περιφέρειας, τον ετήσιο προϋπολογισμό και τους στόχους του προγράμματος, υποβάλλει τεκμηριωμένη πρόταση ανά διοικητική περιφέρεια και πεδίο υλοποίησης προγραμμάτων Μ.Α..

Μετά την επεξεργασία των υποβαλλομένων παρατηρήσεων και προτάσεων υποβάλλει το σχέδιο δράσης προς έγκριση στην Ε.Ε.Μ.Α.

Πιο κάτω αναφέρουμε τα είδη διαδικασιών υλοποίησης και χρηματοδότησης προγραμμάτων άθλησης για όλους.

Διαδικασία Τύπου 1 :

Η διαδικασία αυτή αφορά τα προγράμματα όπου την ευθύνη υλοποίησης την έχει ο φορέας ή οι φορείς που υποβάλλουν την αίτηση και η χρηματοδότηση από την Ε.Ε.Μ.Α. για τις επιλέξιμες δαπάνες είναι 100%.

Διαδικασία Τύπου 2 :

Η διαδικασία αυτή αφορά τα προγράμματα όπου την ευθύνη υλοποίησης την έχει ο φορέας ή οι φορείς που υποβάλλουν την αίτηση και η χρηματοδότηση από την Ε.Ε.Μ.Α. για τις επιλέξιμες δαπάνες είναι από 60% - 95%.

Διαδικασία Τύπου 3 :

Η διαδικασία αυτή αφορά τα προγράμματα όπου την ευθύνη υλοποίησης την έχει η Ε.Ε.Μ.Α. και συνεργάζεται με τους αρμόδιους κατά περίπτωση φορείς.

Α. Γενικά Προγράμματα :

Διαδικασία Τύπου 1 :

Αφορά όλα τα προγράμματα με την προϋπόθεση ότι ο συνολικός αριθμός των τμημάτων που εγκρίνονται στον φορέα δεν υπερβαίνει τα 6 τμήματα με 3 τουλάχιστον κατηγορίες προγραμμάτων και έως 2 τμήματα η κάθε κατηγορία.

Διαδικασία Τύπου 2 :

Αφορά όλα τα προγράμματα που δεν εντάσσονται στη διαδικασία τύπου 1 και για κάθε είδος προγράμματος το ποσοστό χρηματοδότησης από την Ε.Ε.Μ.Α. για τις επιλέξιμες δαπάνες είναι :

- Άσκηση στην Παιδική Ηλικία 90%.
- Άσκηση στην Προσχολική Ηλικία 90%.
- Παιδί και Αθλητισμός 80%.
- Άσκηση στην Εφηβική Ηλικία 80%.
- Άσκηση Ενηλίκων 75%.
- Άσκηση και Γυναίκα 75%.
- Άσκηση στην Τρίτη Ηλικία 95%.
- Άσκηση και Νέοι 75%.

προγράμματος Β. Ειδικά Προγράμματα :

Διαδικασία Τύπου 1 :

Αφορά όλα τα προγράμματα για τα οποία έχει γίνει προγραμματισμός τμημάτων και ωρών από την Ε.Ε.Μ.Α.

Διαδικασία Τύπου 2 :

Αφορά όλα τα τμήματα (νέες αιτήσεις) με ποσοστό χρηματοδότησης από 80% - 100%.

Γ. Πρότυπα και Καινοτόμα Προγράμματα :

Διαδικασία Τύπου 1,2,3 (ανάλογα με την αίτηση του φορέα και την έγκριση της Ε.Ε.Μ.Α.).

Δ. Προγράμματα Μικρής Διάρκειας :

Διαδικασία τύπου 1,2,3 (ανάλογα με την αίτηση του φορέα και την έγκριση της Ε.Ε.Μ.Α.).

Οι Δήμοι ή οι Κοινότητες ή οι άλλοι φορείς που θέλουν να εφαρμόσουν προγράμματα άθλησης για όλους θα πρέπει να καταθέσουν αίτηση υλοποίησης ολοκληρωμένου προγράμματος. (31)
Τα Προγράμματα Μαζικού Αθλητισμού για να λειτουργήσουν σωστά και να αναβαθμιστούν ποιοτικά, πρέπει να έχουν κάποια επιστημονική υποστήριξη.

Η Ε.Ε.Μ.Α συγκροτεί επιστημονικές επιτροπές Προγραμμάτων Μαζικής Άθλησης. Οι επιστημονικές επιτροπές θα λειτουργούν ως επιτροπές υποστήριξης της Ε.Ε.Μ.Α. η οποία θα έχει την ευθύνη για την λειτουργία των Ε.Ε.

Σκοποί των επιστημονικών επιτροπών είναι :

- Η διατύπωση προτάσεων για το περιεχόμενο των προγραμμάτων άθλησης, τον έλεγχο ποσοτικών και ποιοτικών δεικτών της λειτουργίας των προγραμμάτων.
- Ο σχεδιασμός και η εφαρμογή ερευνητικών προγραμμάτων.
- Η παρακολούθηση της λειτουργίας προτύπων και πειραματικών Προγραμμάτων Μαζικής Άθλησης.
- Η εισήγηση των πρόσθετων κριτηρίων όπως και η αξιολόγηση υποψηφίων για τα ειδικά προγράμματα και των προτάσεων των φορέων για την υλοποίηση ειδικών και προτύπων προγραμμάτων Κ.Μ.Ε.
- Οποιοδήποτε άλλο έργο άπτεται του επιστημονικού χαρακτήρα και ανατεθεί από την Ε.Ε.Μ.Α.

Η Ε.Ε.Μ.Α δύναται να συνεργάζεται με επιστημονικούς φορείς και πανεπιστήμια για την καλύτερη εξυπηρέτηση των σκοπών της.

Στα μέλη των Επιστημονικών Επιτροπών καλύπτονται έξοδα μετακίνησης – διαμονής – διατροφής εφάπαξ κατά συνεδρίαση ή έργο.

Το είδος και η διάρκεια των παρεχόμενων υπηρεσιών καθώς και οι όροι της αποζημίωσης καθορίζονται με απόφαση της Ε.Ε.Μ.Α. στα πλαίσια του εγκεκριμένου προϋπολογισμού των Προγραμμάτων Μαζικού Αθλητισμού.

Για κάθε θέμα που αφορά την λειτουργία των Επιστημονικών Επιτροπών απαιτείται επικύρωση από την Ε.Ε.Μ.Α.

Τα Προγράμματα Μαζικού Αθλητισμού εξετάζονται από ένα σύστημα διαχείρισης, παρακολούθησης, αξιολόγησης και ελέγχου με διαδικασία τύπου 1 και 2.

Τα Προγράμματα Μαζικού Αθλητισμού για να λειτουργήσουν σωστά και να αναβαθμιστούν ποιοτικά, πρέπει να έχουν κάποια επιστημονική υποστήριξη.

Η Ε.Ε.Μ.Α συγκροτεί επιστημονικές επιτροπές Προγραμμάτων Μαζικής Άθλησης. Οι επιστημονικές επιτροπές θα λειτουργούν ως επιτροπές υποστήριξης της Ε.Ε.Μ.Α. η οποία θα έχει την ευθύνη για την λειτουργία των Ε.Ε.

Σκοποί των επιστημονικών επιτροπών είναι :

- Η διατύπωση προτάσεων για το περιεχόμενο των προγραμμάτων άθλησης, τον έλεγχο ποσοτικών και ποιοτικών δεικτών της λειτουργίας των προγραμμάτων.
- Ο σχεδιασμός και η εφαρμογή ερευνητικών προγραμμάτων.
- Η παρακολούθηση της λειτουργίας προτύπων και πειραματικών Προγραμμάτων Μαζικής Άθλησης.
- Η εισήγηση των πρόσθετων κριτηρίων όπως και η αξιολόγηση υποψηφίων για τα ειδικά προγράμματα και των προτάσεων των φορέων για την υλοποίηση ειδικών και προτύπων προγραμμάτων Κ.Μ.Ε.
- Οποιοδήποτε άλλο έργο άπτεται του επιστημονικού χαρακτήρα και ανατεθεί από την Ε.Ε.Μ.Α.

Η Ε.Ε.Μ.Α δύναται να συνεργάζεται με επιστημονικούς φορείς και πανεπιστήμια για την καλύτερη εξυπηρέτηση των σκοπών της.

Στα μέλη των Επιστημονικών Επιτροπών καλύπτονται έξοδα μετακίνησης – διαμονής – διατροφής εφάπαξ κατά συνεδρίαση ή έργο.

Το είδος και η διάρκεια των παρεχόμενων υπηρεσιών καθώς και οι όροι της αποζημίωσης καθορίζονται με απόφαση της Ε.Ε.Μ.Α. στα πλαίσια του εγκεκριμένου προϋπολογισμού των Προγραμμάτων Μαζικού Αθλητισμού.

Για κάθε θέμα που αφορά την λειτουργία των Επιστημονικών Επιτροπών απαιτείται επικύρωση από την Ε.Ε.Μ.Α.

Τα Προγράμματα Μαζικού Αθλητισμού εξετάζονται από ένα σύστημα διαχείρισης, παρακολούθησης, αξιολόγησης και ελέγχου με διαδικασία τύπου 1 και 2.

1.10 Δικαιούμενοι Φορείς.

Το πλαίσιο λειτουργίας των Προγραμμάτων αναφέρεται στα προγράμματα που επιλέγονται για χρηματοδότηση που είναι:

- Δομημένα Προγράμματα Μαζικής Άθλησης μέσης και μεγάλης διάρκειας.
- Μη δομημένα προγράμματα που αφορούν εκδηλώσεις Μαζικής άθλησης και αθλητικές διοργανώσεις Μαζικής Άθλησης, μικρής και μέσης διάρκειας.

Υπεύθυνος φορέας για την διαχείριση και υλοποίηση του προγράμματος είναι η Εθνική Επιτροπή Μαζικού Αθλητισμού της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού.

Τα προγράμματα πρέπει να είναι σύμφωνα με :

- Τους επιδιωκόμενους στόχους, τις προτεραιότητες και τις κατευθύνσεις.
- Την ισχύουσα Φορολογική Νομοθεσία και ιδίως το Νομότυπο των Φορολογικών Στοιχείων και Παραστατικών.

Διαδικασία και Προυποθέσεις υποβολής προτάσεων για την υλοποίηση Π.Μ.Α.

A. ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΙ ΦΟΡΕΙΣ

Οι φορείς που δύναται να υποβάλλουν αίτηση υλοποίησης προγραμμάτων είναι οι Ο.Τ.Α. και οι Δημοτικές Επιχειρήσεις που παρέχουν υπηρεσίες στους τομείς του Αθλητισμού, Πολιτισμού, Τουρισμού και Περιβάλλοντος.

Η αίτηση δύναται να υποβληθεί είτε ως μεμονωμένη αίτηση του φορέα, είτε με την μορφή της κοινής αίτησης φορέων όπου διακρίνουμε τις παρακάτω περιπτώσεις :

- Κοινή αίτηση φορέων όπου την ευθύνη της διαχείρισης έχει ένας φορέας.
- Κοινή αίτηση φορέων όπου την ευθύνη της διαχείρισης έχει διαδημοτική επιχείρηση ή νομαρχιακή επιχείρηση.

B. ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ :

- 1.1 Αναλυτική περιγραφή του περιεχομένου του προγράμματος.
- 1.2 Αναλυτικό ωρολόγιο πρόγραμμα.
- 1.3 Ο σκοπός και ο στόχος του προγράμματος.
- 1.4 Το ονοματεπώνυμο του επιστημονικού υπευθύνου του προγράμματος με αντίστοιχο βιογραφικό στο οποίο να περιγράφεται η επαγγελματική εμπειρία, το επιστημονικό επίπεδο και η εξειδίκευσή του.

- 1.5 Η καινοτομία που ακριβώς προτείνεται.
- 1.6 Η μέθοδος εκπαίδευσης και η διαδικασία υλοποίησης που ακολουθεί.
- 1.7 Τα εκπαιδευτικά, τα τεχνολογικά μέσα και εν γένει η υλικοτεχνική υποδομή που θα χρησιμοποιηθεί.
- 1.8 Η διαδικασία αξιολόγησης του προγράμματος και το σύστημα παρακολούθησης της πορείας υλοποίησης του προγράμματος.
- 1.9 Δήλωση του διοικητικού υπαλλήλου υπεύθυνου για το πρόγραμμα.
- 1.10 Αναλυτικός προϋπολογισμός.

ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ

Οι προτάσεις για τα προγράμματα υποβάλλονται στον Νομαρχιακό Υπεύθυνο Προγραμμάτων Μαζικού Αθλητισμού σε δυο αντίγραφα, εντός των καθορισμένων ημερομηνιών.

Για κάθε πρόταση υποβάλλεται ένας πλήρης αυτοτελής και σφραγισμένος φάκελος με αρίθμηση όλων των σελίδων, συμπεριλαμβανομένων στην αρίθμηση και των συνημμένων δικαιολογητικών.

Σε περίπτωση υποβολής από έναν φορέα περισσότερων της μιας πρότασης, στο φάκελο της κάθε πρότασης αναγράφεται αύξοντα αριθμός.

Ο φάκελος ή οι φάκελοι συνοδεύονται από διαβιβαστικό το οποίο πρέπει να περιλαμβάνει αναλυτική αναφορά όλων των υποβαλλόμενων προτάσεων με τον αύξοντα αριθμό έκαστης, τα σχετικά δικαιολογητικά καθώς και τον αριθμό των σελίδων από τις οποίες αποτελείται έκαστη.

Διαδικασία και κριτήρια αξιολόγησης ενεργειών υποβάλλονται από φορείς υλοποίησης Προγραμμάτων Μαζικής Άθλησης :

Η διαδικασία της αξιολόγησης και επιλογής των προτάσεων που υποβάλλονται διενεργείται σε τρεις φάσεις.

1. Α΄ ΦΑΣΗ

Στην πρώτη φάση αξιολόγησης γίνεται έλεγχος της πληρότητας των τυπικών στοιχείων και δικαιολογητικών της πρότασης, καθώς και της τήρησης των όρων της προκήρυξης και συμπληρώνεται το Έντυπο Ελέγχου Πληρότητας.

Και στις δυο περιπτώσεις το αποτέλεσμα πρέπει να τεκμηριώνεται από τις παρατηρήσεις και την αιτιολόγηση των ασκούντων τον έλεγχο υπαλλήλων. Ο έλεγχος της πρώτης φάσης διενεργείται από τον Νομαρχιακό Υπεύθυνο.

Οι προτάσεις που μετά τον έλεγχο χαρακτηρίζονται ως ΠΛΗΡΕΙΣ προωθούνται στη δεύτερη φάση αξιολόγησης αφού επισυναφθούν το έντυπο των «Στατιστικών Στοιχείων» και του «Ελέγχου Πληρότητας». Μια πρόταση χαρακτηρίζεται ως ΕΛΛΙΠΗΣ στην περίπτωση που έστω και ένα από τα τυπικά στοιχεία ή και δικαιολογητικά δεν έχει επισυναφθεί στο φάκελο που υποβλήθηκε. Οι προτάσεις που θα χαρακτηριστούν ως ΕΛΛΙΠΕΙΣ καταγράφονται από τον Νομαρχιακό Υπεύθυνο σε ειδικό κατάλογο που περιέχεται ο αριθμός πρωτοκόλλου, η επωνυμία του αιτούντος φορέα και οι διαπιστωθείσες ελλείψεις.

2. Β' ΦΑΣΗ

Κατά τη δεύτερη φάση η ενέργεια αξιολογείται βάση δυο ενοτήτων κριτηρίων που αφορούν :

A) Κριτήρια αξιολόγησης της δομής και του περιεχομένου της πρότασης, της μεθοδολογίας και των διαδικασιών εφαρμογής :

- Η ακρίβεια και η εφικτότητα του σκοπού, των στόχων και του περιεχομένου του προγράμματος.
- Η πληρότητα της περιγραφής του αναλυτικού περιεχομένου του προγράμματος.
- Η επαρκής ανάλυση των προσόντων και των προδιαγραφών των εκπαιδευτών και η συμβατότητα τους με το αναλυτικό περιεχόμενο του προγράμματος.
- Η καινοτομία που τυχόν προτείνεται εφ' όσον αυτή αυξάνει την αποτελεσματικότητα του προγράμματος.

Ως καινοτόμα θεωρούνται :

A) τα νέα εκπαιδευτικά μέσα

B) οι νέες εκπαιδευτικές μέθοδοι

Γ) η εκδήλωση πολλαπλασιαστικών αποτελεσμάτων

- Η καταλληλότητα και η ποιότητα της επιστημονικής μεθοδολογίας και των διαδικασιών υλοποίησης του προγράμματος.
- Η επάρκεια μέσων (εξοπλισμού και υποδομής) που θα χρησιμοποιηθούν.
- Η μεθοδολογία υλοποίησης της άσκησης.
- Η σαφήνεια και η επάρκεια του συστήματος παρακολούθησης της πορείας υλοποίησης του προγράμματος. Η σαφήνεια και η επάρκεια του προτεινόμενου εσωτερικού συστήματος αξιολόγησης.

B) Εμπειρία του φορέα και αξιολόγηση της υλοποίησης των προγραμμάτων του προηγούμενου έτους.

Διαδικασία Αξιολόγησης :

- Η αξιολόγηση της κάθε πρότασης στη δεύτερη φάση γίνεται από δύο ανεξάρτητους αξιολογητές χωριστά, οι οποίοι είναι επιστήμονες με εξειδίκευση στον αθλητισμό και στα επιμέρους αντικείμενα που αξιολογούν, και εμπειρία στο χώρο του Μαζικού Αθλητισμού.
- Οι αξιολογητές ορίζονται και επιλέγονται από το Μητρώο Αξιολογητών της Ε.Ε.Μ.Α.
- Η αξιολόγηση προτάσεων δεν επιτρέπεται να διενεργείται από αξιολογητές οι οποίοι προέρχονται από ή συνδέονται με τους φορείς που υποβάλλουν αιτήσεις.
- Η κρίση των αξιολογητών εκφράζεται αναλυτικά με την βαθμολόγηση των αντίστοιχων κριτηρίων κατά ενότητα σε κλίμακα 1-5 και με έκθεση αιτιολογείται η κρίση τους στα θετικά σημεία και τις αδυναμίες της πρότασης.
- Οι αξιολογητές αποτυπώνουν την κρίση τους σε ειδικό έντυπο, ο καθένας ξεχωριστά.
- Όσες προτάσεις δεν απορρίπτονται στη Β' Φάση της αξιολόγησης προωθούνται στη Γ' Φάση της διαδικασίας αξιολόγησης.

Γ' ΦΑΣΗ

Κατά την Τρίτη Φάση οι προτάσεις :

- Αξιολογούνται περαιτέρω από αξιολογητές και γνωμοδοτικές επιτροπές οι οποίες συγκροτούνται από την Ε.Ε.Μ.Α κατά θεματικό πεδίο και ευρείες κατηγορίες προγραμμάτων.
- Ο αριθμός των γνωμοδοτικών επιτροπών είναι ανάλογος με το πλήθος των προτάσεων που έχουν υποβληθεί.
- Κάθε γνωμοδοτική επιτροπή αποτελείται από ένα Μέλος της Ε.Ε.Μ.Α. (Πρόεδρο) και δύο εμπειρογνώμονες σε θέματα Μαζικού Αθλητισμού.
- Οι αξιολογητές της τρίτης φάσης καθώς και τα πρόσωπα που ορίζονται μέλη των Γνωμοδοτικών Επιτροπών δεν επιτρέπεται να έχουν καμιά εμφανή ή αφανή οικονομική σχέση και συνεργασία οποιασδήποτε μορφής με τους προτείνοντες την ενέργεια φορείς. Σε περίπτωση που συντρέχει οποιαδήποτε από τα προαναφερόμενα κωλύματα το μέλος της γνωμοδοτικής επιτροπής οφείλει να ζητά την εξαίρεσή του. Προς το σκοπό αυτό ο αξιολογητής ή οι αξιολογητές και τα μέλη των γνωμοδοτικών επιτροπών μετά τον ορισμό τους υποβάλλουν σχετική υπεύθυνη δήλωση του Ν1599/86.

- Η Γνωμοδοτική Επιτροπή συνεδριάζει σε πλήρη σύνθεση μετά από πρόσκληση του προέδρου της.
- Στα μέλη της Γνωμοδοτικής Επιτροπής κατά την ώρα της συνεδρίασης δίδεται από τον πρόεδρο της επιτροπής φάκελος, που περιέχει κατάλογο με τις βαθμολογίες των ενεργειών του αντίστοιχου Θεματικού Πεδίου οι οποίες έχουν περάσει επιτυχώς στις δύο πρώτες φάσεις αξιολόγησης, τα έντυπα αξιολόγησης των δύο αξιολογητών (ανά ενέργεια), καθώς και την συγκεντρωτική βαθμολογία του συνόλου των εξεταζομένων προτάσεων. Ο φάκελος της κάθε πρότασης όπως αυτός είναι στην διάθεση της Γνωμοδοτικής Επιτροπής κατά τις συνεδριάσεις.
- Κάθε πρόταση παρουσιάζεται στη Γνωμοδοτική Επιτροπή από τον Πρόεδρο ο οποίος εισηγείται. Ακολουθεί συζήτηση με σκοπό την διαμόρφωση άποψης για το βαθμό επάρκειας της πρότασης με βάση τα κριτήρια του Ο.Π. αφού συνεκτιμηθούν και οι κρίσεις της Β' ΦΑΣΗΣ αξιολόγησης. Στη συνέχεια κάθε μέλος της Γ.Ε. βαθμολογεί την πρόταση χωριστά για κάθε ενότητα κριτηρίων, με βαθμό 1 έως 5, σε ειδικό έντυπο, το οποίο υπογράφει και παραδίδει στη Γ.Ε.
- Με βάση τη συνολική βαθμολογία, μια πρόταση μπορεί να χαρακτηριστεί ως : ΠΟΛΥ ΚΑΛΗ, ΚΑΛΗ, ΑΠΟΔΕΚΤΗ, ΑΝΕΠΑΡΚΗΣ. Οι προτάσεις που χαρακτηρίζονται ΑΝΕΠΑΡΚΕΙΣ απορρίπτονται ενώ οι προτάσεις που χαρακτηρίζονται ως ΠΟΛΥ ΚΑΛΕΣ ή ΚΑΛΕΣ ή ΑΠΟΔΕΚΤΕΣ κατατάσσονται ανάλογα με την βαθμολογία τους και προωθούνται για υλοποίηση κατά προτεραιότητα με βάση τους διαθέσιμους πόρους.
- Η Γ.Ε. μπορεί επίσης να διατυπώνει συγκεκριμένες υποδείξεις τροποποιήσεων για το αντικείμενο, τη σύνθεση των ομάδων εκπαιδευτών ή για άλλα στοιχεία της πρότασης για τα οποία θεωρεί ότι χρειάζονται βελτίωση. Οι παρατηρήσεις αυτές καταγράφονται στο ειδικό έντυπο βαθμολογίας. Η Γ.Ε. ερευνά το ύψος και την ανάλυση του προϋπολογισμού, και μπορεί να προτείνει, όπου κριθεί αναγκαίο συγκεκριμένες περικοπές.
- Μετά την τελική βαθμολόγηση των προτάσεων για υλοποίηση ενεργειών η γνωμοδοτική επιτροπή παραπέμπει τις προτάσεις για τελική έγκριση της Ε.Ε.Μ.Α.

ΤΑ Προγράμματα Μαζικού Αθλητισμού έχουν κάποιους εκπαιδευτικούς όρους :

- Η διάρκεια των προγραμμάτων, οι ώρες άθλησης εβδομαδιαίως και ο αριθμός των αθλούμενων κατά ομάδα άθλησης καθορίζονται από το Α' Μέρος του οργανωτικού πλαισίου.
- Κατά την διάρκεια του προγράμματος είναι απαραίτητη η παρουσία εκπαιδευτή.
- Το πρόγραμμα δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 6 ώρες ημερησίως.
- Η εκπαιδευτική ώρα ορίζεται σε 60 λεπτά.
- Επιτρέπεται η απουσία των αθλουμένων.
- Αντικατάσταση των εκπαιδευτών που είχαν περιληφθεί στην αρχική πρόταση, μπορεί να γίνει. Ο φορέας υποχρεούται να γνωστοποιήσει την αντικατάσταση στην υπηρεσία που έχει εγκρίνει την πρόταση, υποβάλλοντας ταυτόχρονα βιογραφικά σημειώματα και αιτιολογώντας την αντικατάσταση.
- Επιτρέπεται η υλοποίηση προγραμμάτων κατά τις Κυριακές και τις Επίσημες Αργίες εφόσον είχε διατυπωθεί στην αρχική πρόταση και είχε εγκριθεί.

1.11 Διαδικασίες Χρηματοδότησης Προγραμμάτων.

Τα Προγράμματα Μαζικού Αθλητισμού χρηματοδοτούνται από τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού μέσω της Ε.Φ.Ο.Α. ως εξής :

- Α' Δόση 20% με την έγκριση του προγράμματος.
- Β' Δόση 50% στο μέσο του προγράμματος και εφόσον έχει δαπανηθεί το 100% της πρώτης δόσης.
- Γ' Δόση 30% μετά την αίτηση αποπληρωμής (εξόφληση).

Η υπέρβαση του εγκριθέντος κόστους δεν χρηματοδοτείται. Για την καταβολή της Α' Δόσης (20%) απαραίτητη προϋπόθεση είναι οι αποστολή ορισμένων εντύπων. Δεν καταβάλλεται η Α' Δόση στους φορείς που με ειδική υπαιτιότητα εκκρεμεί η αποπληρωμή των προγραμμάτων της προηγούμενης περιόδου. Με την είσπραξη της Α' Δόσης οι φορείς συμπληρώνουν και αποστέλλουν το Δελτίο Παρακολούθησης Δαπανών καθώς και τις συμβάσεις εργασίας των Π.Φ.Α. θεωρημένες από την αρμόδια Δ.Ο.Υ. προκειμένου να γίνει ο σχετικός έλεγχος και να προχωρήσει η διαδικασία για την καταβολή της Β' Δόσης (50%). Όταν ολοκληρωθεί η διαδικασία είσπραξης της Β' Δόσης οι φορείς συμπληρώνουν και αποστέλλουν το Δελτίο Αποπληρωμής Δαπανών μ' όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά τα οποία και αναγράφονται στο σχετικό έντυπο προκειμένου να ολοκληρωθεί η διαδικασία εξόφλησης των Προγραμμάτων Μαζικού Αθλητισμού.

Η ελλιπής ή λανθασμένη συμπλήρωση των παραπάνω εντύπων καθώς και η μη κατάθεση των σχετικών παραστατικών είναι αυτονόητο ότι καθυστερεί την διαδικασία πληρωμής. Ο εγκεκριμένος προϋπολογισμός που αποστέλλεται στους φορείς βασίζεται στις αρχικές προτάσεις σύμφωνα με τα προγράμματα, τον αριθμό τμημάτων ανά πρόγραμμα και τη διάρκεια (εβδομάδες) των προγραμμάτων. Εάν μετά τον έλεγχο των εντύπων προκύψει κάποια μεταβολή στα παραπάνω (μείωση εβδομάδων, περικοπή τμημάτων ή προγράμματος) ο αρχικός προϋπολογισμός αναμορφώνεται ανάλογα. Στο Δελτίο Αποπληρωμής Δαπανών στην ένδειξη υπόλοιπο που οφείλεται να αναγράφεται το πραγματικό ποσό που προκύπτει μετά την αφαίρεση της δικής σας συμμετοχής ανά πρόγραμμα. Οι φορείς που εισπράττουν τα χρήματα μέσω της Εθνικής Τράπεζας εκδίδουν υποχρεωτικά Γραμμάτιο Είσπραξης και αποστέλλουν το πρωτότυπο στην Υπηρεσία μας. Επίσης οι παραπάνω φορείς εάν έχουν προσλάβει τους Π.Φ.Α με Ι.Κ.Α στέλνουν Φορολογική και Ασφαλιστική Ενημερότητα. Εάν όμως τους έχουν προσλάβει με Δ.Π.Υ στέλνουν μόνο φορολογική ενημερότητα. Οι φορείς που εισπράττουν τα χρήματα μέσω Δημοσίου Ταμείου και έχουν προσλάβει τους Π.Φ.Α. με Δ.Π.Υ δεν στέλνουν Φορολογική Ενημερότητα. Εάν όμως τους έχουν προσλάβει με Ι.Κ.Α στέλνουν Φορολογική Ενημερότητα. Ανεξάρτητα από τον τρόπο είσπραξης των χρημάτων (Τράπεζα ή ΔΥΟ) όλοι οι φορείς υποβάλλουν τα παραστατικά πληρωμής των Πτυχιούχων Φυσικής Αγωγής (μισθολογικές καταστάσεις, εντάλματα πληρωμών). Με την έναρξη των προγραμμάτων αποστέλλονται σε όλους τους φορείς σχετικοί πίνακες για τον υπολογισμό των μικτών και καθαρών αποδοχών των Π.Φ.Α. ανάλογα με τον τρόπο πρόσληψης (Ι.Κ.Α., Δ.Π.Υ.), τα προγράμματα που εργάζονται (ειδικά , γενικά), τις ώρες εργασίας και την διάρκεια υλοποίησης (εβδομάδες). Επειδή η διαμόρφωση του προϋπολογισμού προκύπτει από τον τρόπο πρόσληψης των Π.Φ.Α. που έχουν επιλέξει οι διάφοροι φορείς, αυτοί πρέπει να μην αλλάζουν τον τρόπο πληρωμής κατά την διάρκεια των προγραμμάτων πριν ενημερωθεί η αρμόδια υπηρεσία και εγκρίνει αυτή την αλλαγή. Υπάρχουν διάφορες δαπάνες που επιλέγονται για χρηματοδότηση οι οποίες είναι :

1. Διδακτικό Προσωπικό : στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται
Α) οι αμοιβές των εκπαιδευτών, οι οποίες ανάλογα με τον τύπο της σύμβασης διαμορφώνεται όπως προβλέπεται στο Α' Μέρος του οργανωτικού πλαισίου.

Β) για να χρηματοδοτηθούν οι παραπάνω κατηγορίες δαπανών πρέπει να υπάρχουν τα παρακάτω παραστατικά :

- Ονομαστική κατάσταση των εκπαιδευτών.
- Βιογραφικά, παραστατικά σπουδών και αποδεικτικά επαγγελματικής και εκπαιδευτικής εμπειρίας των εκπαιδευτών.
- Δείγμα υπογραφής των εκπαιδευτών.
- Δελτία παρουσίας των εκπαιδευτών.
- Δελτία διδασκόμενης Ύλης.
- Τιμολόγια ή αποδείξεις παροχής υπηρεσιών των εκπαιδευτών σύμφωνα με την φορολογική νομοθεσία, μισθοδοτικές καταστάσεις και εντάλματα πληρωμής.
- Ωρολόγιο Πρόγραμμα.

Γ) σε περίπτωση μη ύπαρξης των προβλεπόμενων παραστατικών οι πιο πάνω δαπάνες δεν θεωρούνται επιλέξιμες.

. Οι Αθλούμενοι.

Δεν θεωρείται επιλέξιμη καμία δαπάνη που αφορά τους αθλούμενους.

Οι δαπάνες αυτής της κατηγορίας καλύπτονται από τον φορέα ή / και την ίδια συμμετοχή των αθλουμένων.

3. Τα Αναλώσιμα, Κατανάλωση, Εξοπλισμό και την Υλικοτεχνική Υποδομή :

- Όσον αφορά τα αναλώσιμα, κατανάλωση, εξοπλισμό και την υλικοτεχνική υποδομή δεν θεωρείται επιλέξιμη καμία δαπάνη που αφορά αυτή την κατηγορία. Οι δαπάνες αυτής της κατηγορίας καλύπτονται από τον φορέα ή / και την ίδια συμμετοχή αθλουμένων.

4. Τις Λοιπές Δαπάνες – Έμμεσες Δαπάνες.

- Δεν θεωρείται επιλέξιμη καμία δαπάνη που αφορά τις λοιπές και τις έμμεσες δαπάνες. Οι δαπάνες αυτής της κατηγορίας καλύπτονται από τον φορέα ή / και την ίδια συμμετοχή των αθλούμενων.
- Εξαιρούνται μόνο οι δαπάνες που αφορούν συνοδευτικές ενέργειες (μελέτες, έρευνες, επιστημονικές εκδηλώσεις) για τα προγράμματα με διαδικασία τύπου 2. Το σύνολο των επιλέξιμων δαπανών των συνοδευτικών ενεργειών της παρούσας παραγράφου δεν είναι δυνατόν να υπερβαίνει το 20% του συνολικού κόστους των εγκεκριμένων προγραμμάτων για τα προγράμματα με διαδικασία τύπου 2.

5. Στοιχεία Υπολογισμού του Συνολικού Κόστους του Προγράμματος.

- Σε περίπτωση μείωσης του αριθμού των εγκεκριμένων ατόμων ή των εγκεκριμένων τμημάτων προ της έναρξης υλοποίησης ή στη διάρκεια υλοποίησης αναπροσαρμόζεται το εγκριθέν κόστος του προγράμματος. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση μείωσης της διάρκειας των προγραμμάτων.

1.12 Υποβολή και Τήρηση Δικαιολογητικών από τους Φορείς Υλοποίησης των Προγραμμάτων.

Μετά την έγκριση των προτάσεων και την λήψη της σχετικής εγκριτικής απόφασης ανάθεσης υλοποίησης, κάθε ανάδοχος φορέας οφείλει να υποβάλλει στον Νομαρχιακό Υπεύθυνο τα παρακάτω δικαιολογητικά :

1. μέσα σε ένα μήνα από την γνωστοποίηση της έγκρισης νέα αίτηση συνδρομής η οποία περιλαμβάνει αναλυτικό προϋπολογισμό δαπανών αναπροσαρμοσμένο σύμφωνα με την εγκριτική απόφαση.
  - Δήλωση με την οποία γνωστοποιείται το ονοματεπώνυμο του υπαλλήλου που είναι υπεύθυνος για την οικονομική διαχείριση της ενέργειας (διεύθυνση, τηλέφωνο, FAX, Αρ.Ταυτότητας, δείγμα υπογραφής).
2. με την έναρξη του προγράμματος, ο φορέας υλοποίησης υποχρεούται το αργότερο σε 7 ημέρες μετά την έναρξη του προγράμματος να υποβάλλει τα παρακάτω :
  - βεβαίωση – δήλωση της έναρξης υλοποίησης του προγράμματος στην οποία αναφέρεται και ο τόπος υλοποίησης του προγράμματος.
  - Αναλυτικό ωρολόγιο πρόγραμμα στο οποίο αναγράφεται και ο αντίστοιχος εκπαιδευτής.
  - Δήλωση για τον τρόπο πληρωμής των εκπαιδευτών.
  - Κατάσταση εκπαιδευτών με σύντομα βιογραφικά σημειώματα συνοδευμένα με τους τίτλους σπουδών και τα απαιτούμενα αποδεικτικά εκπαιδευτικής επαγγελματικής εμπειρίας καθώς και υπεύθυνη δήλωση του Ν.1599/86 ότι τα στοιχεία που αναφέρονται στο βιογραφικό είναι αληθή, ότι είναι άνεργοι και ότι δέχονται να συμμετάσχουν στο συγκεκριμένο πρόγραμμα. Η υπεύθυνη δήλωση ισχύει μέχρι τη λήξη του προγράμματος.
  - Τρόποι επιλογής πτυχιούχων φυσικής αγωγής.
  - Πρακτικό επιλογής πτυχιούχων φυσικής αγωγής.

Τα παραπάνω υποβάλλονται στον Νομαρχιακό Υπεύθυνο και κοινοποιούνται στην Ε.Ε.Μ.Α. (31)

---

31. Στοιχεία από την Εθνική Επιτροπή Μαζικού Αθλητισμού – Οδηγός Προγράμματος Μαζικού Αθλητισμού- Γ.Γ.Α ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ 1999.

3. Κατά την υλοποίηση του προγράμματος ο φορέας υλοποίησης υποχρεούται να υποβάλλει :
  - Τριμηνιαία Δελτία Δαπανών.
  - Τριμηνιαία Δελτία Παρακολούθησης του Προγράμματος.
4. Μετά την υλοποίηση του προγράμματος ο φορέας υποχρεούται το αργότερο εντός 2 μηνών να υποβάλλει αίτηση αποπληρωμής του προγράμματος η οποία περιλαμβάνει :
  - Αναλυτική κατάσταση επιλέξιμων δαπανών (είδος δαπανών ανά κατηγορία – ποσόν – αριθμό και ημερομηνία έκδοσης παραστατικού – τρόπο επιμερισμού των δαπανών εφ’ όσον υπάρχει).
  - Αναλυτική έκθεση υλοποίησης η οποία περιλαμβάνει και την αξιολόγηση των εκπαιδευτών του προγράμματος. Το πρόγραμμα ακυρώνεται εφ’ όσον από τον έλεγχο των προσκομισθέντων δικαιολογητικών προκύπτει ότι αυτό δεν υλοποιείται σύμφωνα με τους όρους της έγκρισης. Σε περίπτωση που διαπιστωθεί ότι στην κατάσταση δαπανών έχουν συμπεριληφθεί μη επιλέξιμες δαπάνες, το αντίστοιχο ποσό περικλύπεται από το συνολικό κόστος του προγράμματος.
  - Σε περίπτωση μη τήρησης των προθεσμιών για την υποβολή των αιτήσεων αποπληρωμών το πρόγραμμα ακυρώνεται και αιτείται επιστροφή των μέχρι τότε εισπραχθέντων προκαταβολών. (31)

1.13 Σχέση Ο.Τ.Α με Προγράμματα που απευθύνονται σε Άτομα με Ειδικές Ανάγκες (Α.Μ.Ε.Α.)

Μπορούμε να πούμε ότι εκτός από τα προγράμματα μαζικού αθλητισμού τα οποία έχουν αναφερθεί προηγούμενα και έχουν αγωνιστικό χαρακτήρα, υπάρχουν και προγράμματα μη αγωνιστικού χαρακτήρα που απευθύνονται κυρίως σε παιδιά ηλικίας 6-12 ετών, στις γυναίκες και γενικότερα στην οικογένεια. (31)

---

31. Στοιχεία από την Εθνική Επιτροπή Μαζικού Αθλητισμού – Οδηγός Προγράμματος Μαζικού Αθλητισμού- Γ.Γ.Α ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ 1999.

Τα προγράμματα αυτά ξεκίνησαν το 1983-84 με πρωτοβουλία των Δήμων Θεσσαλονίκης, Καλαμαριάς, Αμπελοκήπων, Συκεών και Εύοσμου. Ιδρύονται τότε και τα Δημοτικά Γυμναστήρια. Η ανταπόκριση είναι μεγάλη. Γεννιέται κάτι το καινούργιο και πρωτοποριακό στο αθλητικό κίνημα που βαπτίζεται «Μαζικός Λαϊκός Αθλητισμός». Με την συμπαράσταση της Γ.Γ.Αθλητισμού στους Ο.Τ.Α έχουμε πλέον την πιο ουσιαστική κοινωνική παρέμβαση στην καθημερινή δραστηριότητα των πολιτών, που βελτιώνει την ποιότητα ζωής των ανθρώπων, αναπτύσσει σχέσεις φιλίας και γνωριμίας, αξιοποιεί με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τον ελεύθερο χρόνο και καλλιεργεί αθλητικό χαρακτήρα. Η προσπάθεια ήταν δύσκολη. Ικανά στελέχη τόσο της Γ.Γ.Αθλητισμού όσο και των ΟΤΑ έδωσαν τον καλύτερο εαυτό τους να πλησιάσουν τους πολίτες των Δήμων να μιλήσουν μαζί τους και να τους πείσουν για την συμμετοχή τους. Ήταν δύσκολο πράγμα να πείσεις έναν Δήμαρχο ή έναν Πρόεδρο Κοινότητας να εντάξει και τον «Μαζικό Λαϊκό Αθλητισμό» στις προτεραιότητες του Δήμου ή της Κοινότητας. Τώρα μετά από 15 χρόνια άλλαξαν τα πάντα. Έχουν συσταθεί αθλητικά γραφεία, αθλητικές επιτροπές και οργανισμοί αθλητισμού. Οι Αθλητικές εγκαταστάσεις δεν είναι πλέον προνόμιο των σωματείων. Οι Πολίτες των Δήμων δεν ντρέπονται να εμφανιστούν με φόρμα στην γειτονιά, γνωρίζουν τα αθλητικά προγράμματα του Δήμου τους και συμμετέχουν. Οι περισσότεροι Δήμοι δεν περιμένουν να ανακοινωθούν τα προγράμματα από την Γ.Γ. Αθλητισμού για συνδιοργάνωση και συνχρηματοδότηση αλλά με σωστό προγραμματισμό για να είναι στις υποσχέσεις τους με τους Δημότες ξεκινούν τα προγράμματα με δική τους πρωτοβουλία και χρηματοδότηση. Και κάτι ακόμα, απευθύνονται σε όλες τις κοινωνικές ομάδες. Δείχνουν ευαισθησία στα άτομα με ειδικές ανάγκες. Η σχέση των Δήμων με τους συλλόγους των Α.Μ.Ε.Α. τα ιδρύματα και τις οικογένειές τους βασίζεται στην αρχή της ισότητας ότι όλοι έχουν τα ίδια δικαιώματα. Για να έχουν πιο θετικά αποτελέσματα ζητούν και την Επιστημονική Υποστήριξη Ανωτάτων Επιστημονικών Ιδρυμάτων. Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι :

- Φυσική αποκατάσταση σε ασθενείς με χρόνια νεφρική ανεπάρκεια τελικού σταδίου και
- Φυσική αποκατάσταση σε ασθενείς με καρδιοπάθειες.

Επειδή τα προγράμματα αυτά αποτελούν πρωτοπορία στην Ελλάδα αλλά και σε παγκόσμιο επίπεδο θα αναφερθούμε στην αναγκαιότητα της εφαρμογής τους. Τόσο οι νεφροπαθείς όσο και οι καρδιοπαθείς είναι ασθενείς υψηλού κινδύνου και θεωρητικά κατά την γύμνασή τους μπορεί να εμφανιστούν ποικίλες διαταραχές. Γι' αυτό τα προγράμματα άσκησης πρέπει να είναι κατάλληλα διαμορφωμένα ώστε να είναι ωφέλιμα και σχετικά ακίνδυνα. Οι ασθενείς αυτοί είναι δύσκολο να γυμναστούν σε γενικά γυμναστήρια ακόμη και σε γυμναστήρια για άτομα με ειδικές ανάγκες. Θα πρέπει στο κέντρο γύμνασης να υπάρχει ιατρικό προσωπικό με εμπειρία στην αντιμετώπιση τέτοιων ασθενειών, γιατί μπορεί να εμφανιστούν διαταραχές κατά την άσκησή τους. Οι Κ.Φ.Α. πρέπει να διαθέτουν μεγάλη εμπειρία στην άσκηση των ασθενών και να έχουν τις ανάλογες γνώσεις. Η άσκηση γίνεται σε ομάδες με βάση την ηλικία, το φύλο και την λειτουργική ικανότητα του κάθε ασθενούς. Αποβλέπει στην βελτίωση της ψυχολογικής κατάστασης των ασθενών, στην ψυχαγωγία, στην δημιουργία νέων ενδιαφερόντων και τη βελτίωση της φυσικής επάρκειάς τους. Τα αποτελέσματα είναι σημαντικά. (31)

1.14 Προτάσεις για τον Μαζικό Αθλητισμό και την σχέση του με τους ΟΤΑ.

Οι ασθενείς λοιπόν με την εφαρμογή των προγραμμάτων άσκησης, πετυχαίνουν γρήγορη αποκατάσταση και ταχύτερη επιστροφή στην εργασία τους και στις καθημερινές κοινωνικές υποχρεώσεις. Σε κανένα ασθενή δεν εμφανίστηκαν επιπλοκές και οι ασθενείς αισθάνονται ασφάλεια κατά την διάρκεια του προγράμματος. Ενώ έκδηλη ήταν η επιθυμία όλων να συνεχιστεί η εφαρμογή των προγραμμάτων. Φαίνεται λοιπόν καθαρά ότι η φυσική άσκηση αποτελεί την πιο αποτελεσματική, προσιτή και ασφαλή θεραπευτική μέθοδο αποκατάστασης ποικίλων προβλημάτων. Ολοκληρώνοντας πιστεύουμε ότι η εφαρμογή αυτών των προγραμμάτων πρέπει να συνεχιστεί και να γίνεται σύμφωνα με ένα οργανωμένο θεσμικό πλαίσιο ενταγμένο στο Νέο Αθλητικό Νόμο του Κράτους. (31)

---

31. Στοιχεία από την Εθνική Επιτροπή Μαζικού Αθλητισμού – Οδηγός Προγράμματος Μαζικού Αθλητισμού- Γ.Γ.Α ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ 1999.

πιστεύουμε ότι για όλους τους ανθρώπους του αθλητισμού είναι πρωταρχικό από τη μια μεριά να μην γαντζωθούμε απελπισμένα από ιδέες και προγράμματα που την άλλη μέρα θα είναι ξεπερασμένα και από την άλλη μεριά, να καταβάλλουμε κάθε αναγκαία προσπάθεια να καταλάβουμε την έννοια της εξέλιξης και των κοινωνικών αναγκών χωρίς να θέλουμε υπερβολικά ούτε να την φρενάρουμε, ούτε να την επισπεύσουμε. Έτσι με βάση την παραπάνω αρχή μας επιτρέπεται να παραθέσουμε κάποιες προτάσεις, ιδέες και απόψεις συμβάλλοντας στο γόνιμο διάλογο και τον προβληματισμό που αναπτύσσεται με πρωτοβουλία της Ε.Ε.Π.Α και στον οποίο θα πρέπει να συμμετέχουν όλοι όσοι ασχολούνται με τον Μαζικό Αθλητισμό.

ΠΡΟΤΑΣΗ 1^η:

Έχουν γίνει σημαντικά βήματα έτσι ώστε τα προγράμματα να λειτουργούν αξιόπιστα και αποδοτικά. Το επόμενο βήμα στοχεύει στην ποιοτική τους αναβάθμιση και αναγκαία συνθήκη αποτελεί ο σαφής προσδιορισμός του περιεχομένου των προγραμμάτων. Τα αντικείμενα που μπορεί να αποτελούν το περιεχόμενο του μαζικού αθλητισμού είναι πάρα πολλές και πολλές φορές ανομοιογενή και κοινό χαρακτηριστικό τους θεωρείται η χρήση του σώματος και η επιβάρυνσή του πέρα από τις καθημερινές δουλειές ρουτίνας. Τα Προγράμματα Μαζικού Αθλητισμού δεν επιζητούν απλά την πρακτική διαδικασία της σωματικής άσκησης. Η βιωσιμότητα τους συνδέεται με μια γενικότερη εκπαιδευτική διαδικασία μέσα από την οποία τα στελέχη, οι εμπνευστές του Μαζικού Αθλητισμού καλούνται να προωθήσουν τη γνώση και την πληροφόρηση του λαού στο «πως» και «γιατί» χρειάζεται «σωματική άσκηση», στο «πως» και «γιατί» χρειάζονται οι υγιεινή τρόποι διαβίωσης και στο «πως» και «γιατί» συνδέεται το Αθλητικό Κίνημα με τα άλλα κινήματα – οικολογικό, ειρήνης, υγείας, ώστε να εκπληρώσει το στόχο του.

---

31. Στοιχεία από την Εθνική Επιτροπή Μαζικού Αθλητισμού – Οδηγός Προγράμματος Μαζικού Αθλητισμού- Γ.Γ.Α ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ 1999.

ΠΡΟΤΑΣΗ 2^η

Να συμπεριληφθεί στο οργανωτικό πλαίσιο της επόμενης χρονιάς έστω και πιλοτικά – η υλοποίηση του προγράμματος με τον τίτλο Αθλητισμός και Οικογένεια που αφορά ΠΑΤΕΡΑ, ΜΗΤΕΡΑ, ΠΑΙΔΙ και όπου ενώ θα γυμνάζονται στον ίδιο χώρο και χρόνο θα εφαρμόζουν ξεχωριστό πρόγραμμα ανάλογο του φύλου και της ηλικίας τους. Ένα τέτοιο πρόγραμμα ενώ ουσιαστικά δεν θα προσθέσει ως προς το πλάτος εν τούτοις θα προσφέρει βάθος στον ΜΑΖΙΚΟ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ και θα έχει μεγαλύτερη απήχηση, απόδοση και προσφορά αφού θα δημιουργήσει περισσότερες ευκαιρίες και μεγαλύτερες προϋποθέσεις συμμετοχής και επιλύοντας ουσιαστικά κοινωνικά προβλήματα χρόνου και χώρου για άθληση που προκύπτουν από το σύγχρονο τρόπο ζωής στις μεγαλουπόλεις. Συμπερασματικά προτείνεται η εφαρμογή του ΜΟΝΟ στις μεγάλες αστικές πόλεις όπου δικαιολογείται και δικαιώνεται η ύπαρξη ενός τέτοιου προγράμματος.

ΠΡΟΤΑΣΗ 3^η

Τα τελευταία χρόνια τείνει να καθιερωθεί ένα πρόγραμμα για φοιτητές και μάλιστα με το τίτλο ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟΣ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ ο οποίος δεν μπορεί και δεν πρέπει να παραπέμπει στους σκοπούς, στους στόχους και τις επιδιώξεις του Μαζικού Αθλητισμού. Πέρα από το τι είναι και τι επιδιώκει η Φυσική Αγωγή και γιατί έχει ενταχθεί σε όλο το φάσμα της εκπαιδευτικής διαδικασίας σαν μάθημα και το τι είναι και τι επιδιώκει μια από τις εκφάνσεις ίσως η σπουδαιότερη του αθλητισμού, ο Μαζικός αθλητισμός υπάρχει το ενδεχόμενο να προκύψει στο άμεσο μέλλον ένα πολύ σημαντικό ζήτημα. Με την ίδια λογική – για ανάγκη εφαρμογής του εν λόγω προγράμματος (έλλειψη χρόνου) να αναπτυχθεί μια ανάλογη δυναμική – οι συνθήκες προς τούτο υπάρχουν – για την καθιέρωση σχετικού ειδικού προγράμματος για το Λύκειο ίσως και για το Γυμνάσιο. Έτσι κατά αυτό τον τρόπο μπορεί σιγά- σιγά να εξοστρακιστεί η παρουσία και η αναγκαιότητα της Φυσικής Αγωγής από την εκπαιδευτική διαδικασία. Μέσα από μια τέτοια προοπτική θα υπάρξουν οδυνηρές συνέπειες για το Γυμναστικό Κλάδο και οι ευθύνες όλων όσων συνέβαλλαν να είναι τεράστιες. Πρέπει να γίνει σαφές ότι είναι άλλος ο ρόλος και η σημασία του αθλητικού κινήματος στην αγωγή και την διαμόρφωση των ανθρώπων και άλλος ο ρόλος και η σημασία του στην ποιότητα ζωής και στην απασχόλησή το στον ελεύθερο χρόνο.

Πρόταση σύστασης Δημοτικών Αθλητικών Οργανισμών :

Βάση του νέου οργανωτικού πλαισίου προγραμμάτων «Άθληση για Όλους» της περιόδου '98-'99 οι φορείς που επιθυμούν να υλοποιήσουν τα προγράμματα πρέπει να ενεργοποιήσουν άμεσα τρεις υπαλλήλους του Δήμου, ένα Διοικητικό Υπεύθυνο, ένα Οικονομικό Υπάλληλο και ένα Επιστημονικό Υπεύθυνο οι οποίοι θα πρέπει να συνεργαστούν, να τα συμπληρώσουν και να τα καταθέσουν στον Νομαρχιακό Υπεύθυνο. Αυτή τη διαδικασία μόνο ο Δημοτικός Αθλητικός Οργανισμός μπορεί να πραγματοποιήσει σωστά και έγκυρα. Αν υποθέσουμε ότι καταφέρουμε να φέρουμε εις πέρας αυτή τη γραφειοκρατική διαδικασία οι τρεις αυτοί άνθρωποι δεν σημαίνει, ότι θα έχουν σχεδιάσει και προγραμματίσει τα κατάλληλα προγράμματα στις συνοικίες και οικισμούς του Δήμου. Γιατί η γνώση του ποια συγκεκριμένα προγράμματα χρειάζεται η κάθε συνοικία και οικισμός του Δήμου, ποιες είναι οι προτιμήσεις των Δημοτών και σε ποια αθλήματα θα πρέπει να γίνει προσπάθεια μύησης των παιδιών, μόνο το Δ.Σ. ενός καλά οργανωμένου Δημοτικού Αθλητικού Οργανισμού μπορεί να έχει, αφού η πλειοψηφία των μελών του θα απαρτίζεται από ανθρώπους γνώστες και λάτρεις του υγιούς ερασιτεχνικού αθλητισμού, εισηγητής θα είναι ο επιστημονικός συνεργάτης του Δήμου, καθηγητής Φυσικής Αγωγής που αποκλειστική δουλειά του όλο το χρόνο θα είναι η οργάνωση και επίβλεψη της λειτουργίας των προγραμμάτων «άθλησης για όλους», η διαφήμιση αυτών και η εγγραφή αθλούμενων, οι εισηγήσεις κατασκευής και συντήρησης των αθλητικών εγκαταστάσεων του Δήμου, η οργάνωση και η προετοιμασία αθλητικών εκδηλώσεων, συνεδρίων, σεμιναρίων κ.λ.π.

Ένα τέτοιο Διοικητικό Συμβούλιο με στρατηγικό καθοδηγητή τον πρόεδρό του που θα είναι ο Δήμαρχος ή ο Αντιδήμαρχος υπεύθυνος Αθλητισμού, τότε είναι σίγουρο ότι θα συμβάλλει καθοριστικά στην αναβάθμιση του αθλητισμού και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των Δημοτών – Πολιτών. Για να επιτευχθούν τα παραπάνω θα πρέπει η πλειοψηφία των μελών του Δημοτικού Συμβουλίου να διακατέχεται από τις αρχές του Ολυμπισμού και να έχει στόχους και αρχές την ποιοτική αναβάθμιση του Αθλητισμού και την παροχή ίσων ευκαιριών για άθληση σ' όλους τους Δημότες του. (31)

---

31. Στοιχεία από την Εθνική Επιτροπή Μαζικού Αθλητισμού – Οδηγός Προγράμματος Μαζικού Αθλητισμού- Γ.Γ.Α ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ 1999.

Μόνο τότε θα χρηματοδοτείται γενναία από το δημοτικό προϋπολογισμό ο Δημοτικός Αθλητικός Οργανισμός. Σήμερα περισσότερο από ποτέ, είναι ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ να εξασφαλίσουν στην νεολαία και στις λοιπές κοινωνικές ομάδες οι βασικές προϋποθέσεις για ενασχόληση της ελεύθερες ώρες με τον αθλητισμό και την οργανωμένη άσκηση. Γιατί, έτσι θα αποκτήσουν υγιείς σωματικά και ψυχικά πολίτες οι Δήμοι, πολίτες ενεργούς και χρήσιμους. Γιατί έτσι θα θωρακιστεί η Νεολαία και θα προστατευτεί από τα «φίδια» που την περιζώνουν. (31)

1.15. Τα Προγράμματα κάτω από ένα διαφορετικό πρίσμα

Ο επιστημονικός σχεδιασμός των προγραμμάτων Μαζικού Αθλητισμού θα πρέπει να βρίσκεται σε μια δυναμική πορεία αναβάθμισης και προσαρμογής στα σύγχρονα δεδομένα. Μια δυναμική η οποία θα πρέπει να βασίζεται στη συνεχή παρακολούθηση και έλεγχο της υλοποίησης, την αξιολόγηση των παραμέτρων υλοποίησης, την έγκαιρη εξάλειψη των δυσλειτουργιών και την μετεξέλιξη του σχεδιασμού. Στα πλαίσια της καλύτερης οργάνωσης των προγραμμάτων μαζικής άθλησης, εντάσσεται και η διαδικασία καταγραφής των ειδών προγραμμάτων που υλοποιούνται καθώς και η στατική ανάλυσή τους.

ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΩΝ ΠΙΝΑΚΩΝ ΤΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΠΕΡΙΟΔΟΥ '96-'99.

Από την ανάλυση των αποτελεσμάτων των πινάκων προκύπτει ότι :

1. Υπάρχει σημαντική αύξηση των προγραμμάτων

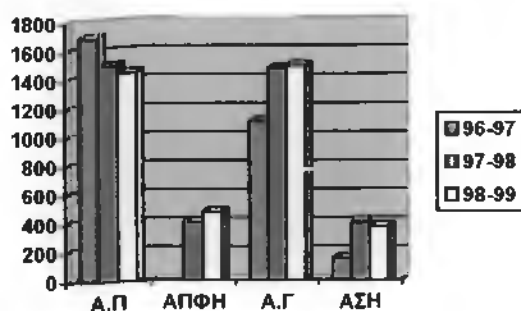
- Άσκηση στην παιδική ηλικία.
- Αθλητισμός και γυναίκα.
- Άσκηση στην προσχολική ηλικία.
- Μικρής διάρκειας και καινοτόμων.

Ακολουθούν διαγράμματα των αποτελεσμάτων των προγραμμάτων της περιόδου '96-'99 στα οποία παρακολουθούμε σημαντική αύξηση προγραμμάτων στο πρώτο στην άσκηση στην παιδική ηλικία και στον αθλητισμό και γυναίκα και στο δεύτερο αύξηση στην άσκηση στην προσχολική ηλικία και στα διάφορα που περιλαμβάνουν καινοτόμα προγράμματα μικρής διάρκειας.

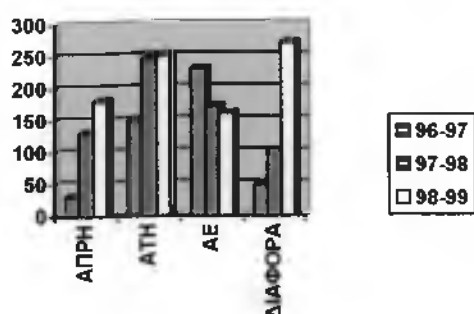
---

31. Στοιχεία από την Εθνική Επιτροπή Μαζικού Αθλητισμού – Οδηγός Προγράμματος Μαζικού Αθλητισμού- Γ.Γ.Α ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ 1999.

ΓΡΑΦΗΜΑ 1 :

ΓΡΑΦΗΜΑ 2 :

Η αύξηση των προγραμμάτων στην παιδική ηλικία (γράφημα 1) και στην προσχολική ηλικία (γράφημα 2) αποτελεί έμπρακτη απόδειξη και υλοποίηση της πολιτικής της Ε.Ε.Μ.Α για μύηση των παιδιών στον αθλητισμό και την δημιουργία μιας αβίαστης στάσης ζωής, που θα στοχεύει στην δόμηση αθλητικής νοοτροπίας των πολιτών και στην ποιότητα κοινωνικής τους ζωής.

Τα προγράμματα μικρής διάρκειας και τα καινοτόμα (γράφημα 2) αποτελούν δράσεις της τοπικής κοινωνίας και καλύπτουν τις τοπικές ή περιφερειακές ανάγκες για άθληση χωρίς την δομημένη μορφή που καλύπτουν τα υπόλοιπα προγράμματα. Η αύξησή τους αποτελεί τη θέληση της Ε.Ε.Μ.Α. για επιβράβευση και παρότρυνση παρόμοιων αθλητικών πρωτοβουλιών της τοπικής ή περιφερειακής κοινωνίας. (32)

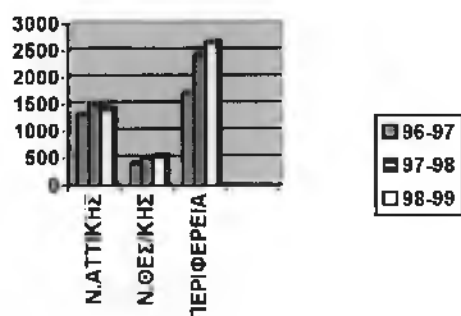
---

32. Στοιχεία από το περιοδικό «Η Ελλάδα σε κίνηση», Τεύχος Ιανουάριος 2000.

2. Εμφάνιση σημαντικής αύξησης του συνολικού αριθμού των τμημάτων των προγραμμάτων Μ.Α. στην περιφέρεια , καθώς και αύξηση του ποσοστού εγκεκριμένων τμημάτων σε σχέση με τα αιτούντα.

Ακολουθούν γραφήματα στα οποία φαίνεται η σημαντική αύξηση και η κατανομή του συνολικού αριθμού των τμημάτων των προγραμμάτων Μ.Α στην περιφέρεια καθώς και η σημαντική αύξηση του ποσοστού μεταξύ των αιτούντων τμημάτων και των αντίστοιχων εγκεκριμένων στην περιφέρεια και παράλληλη μείωση στους Νομούς Αττικής και Θεσσαλονίκης για την χρονική περίοδο '96 – '99.

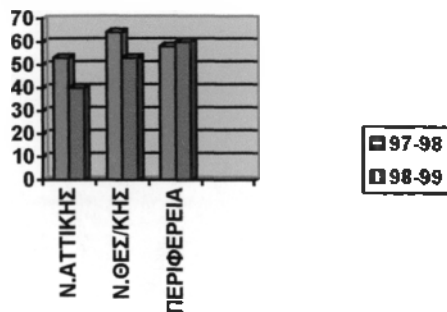
ΓΡΑΦΗΜΑ 3 :

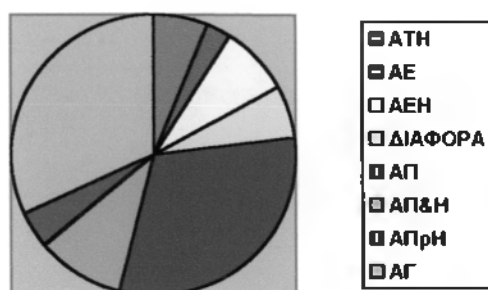
-
32. Στοιχεία από το περιοδικό «Η Ελλάδα σε κίνηση»
Τεύχος Ιανουάριος 2000.

ΓΡΑΦΗΜΑ 4 :

ΓΡΑΦΗΜΑ 5 :

Την περίοδο '98-'99 δόθηκε έμφαση από την Ε.Ε.Μ.Α στην ανάπτυξη των προγραμμάτων στην περιφέρεια και στους νέους φορείς (γραφήματα 3,4). Επίσης ειδική μέριμνα θα ληφθεί στους νέους δήμους που δημιουργήθηκαν από το σχέδιο «Καποδίστριας» και θα εκδηλώσουν την θέλησή τους για υλοποίηση προγραμμάτων μαζικής άθλησης, όπως αναφέρεται στο Οργανωτικό Πλαίσιο. (32)

---

32. Στοιχεία από το περιοδικό «Η Ελλάδα σε κίνηση»
Τεύχος Ιανουάριος 2000.

Ενδεικτικά παρουσιάζουμε πίνακες που αποτυπώνουν το μέγεθος των εγκεκριμένων προγραμμάτων ανά κατηγορία σε ορισμένες Νομαρχίες, για τα ειδικά και τα γενικά προγράμματα.

ΓΕΝΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ- ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΑΝΑ ΝΟΜΑΡΧΙΑ									
ΝΟΜΑΡΧΙΑ	ΑΠ	ΑΠδΗ	ΑΠρΗ	ΑΓ	ΑΤΗ	ΑΕ	ΑΕΗ	ΔΙΑΦΟΡΑ	ΣΥΝΟΛΟ
ΑΘΗΝΑΣ	103	14	4	117	17	8	6	17	286
ΑΝΑΤ/ΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ	171	26	18	131	35	31	46	35	493
ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ	127	1	7	53	10	8	25	24	255
ΠΕΙΡΑΙΑ	178	14	15	114	25	28	24	3	401
ΗΛΕΙΑΣ	39	-	-	31	1	2	18	-	90
ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ	238	29	22	141	35	24	56	50	587
ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	-	-	-	9	-	-	-	-	9
ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	28	-	2	26	3	-	10	-	69
ΣΥΝΟΛΟ ΤΜΗΜΑΤΩΝ	884	84	68	622	126	101	185	129	2190

ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1996-1999 ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΑΝΑ ΝΟΜΑΡΧΙΑ							
ΝΟΜΑΡΧΙΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΜΗΜ. 1996-97	ΑΡΙΘΜΟΣ ΤΜΗΜ. 1997-98	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΙΤ/ΤΩΝ Απξ ΦΟΡΕΙΣ ΓΙΑ 98-99	ΣΥΝΟΛΟ ΤΜΗΜ. '98-'99	(%) ΤΩΝ ΕΓ/ΩΝ ΤΜΗΜ. 98-99 ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟΝ ΑΡΙΘ. ΤΩΝ ΤΜΗΜ. 1996-97	(%) ΤΩΝ ΕΓ/ΩΝ ΤΜΗΜ. 98-99 ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟΝ ΑΡΙΘΜΟ ΤΩΝ ΤΜΗΜ. 1997-98	ΠΟΣΟΣΤΟ (%) ΤΩΝ ΕΓΚ. ΤΜΗΜ. 98-99 ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟΝ ΑΡΙΘΜΟ ΤΩΝ ΑΙΤΗΜΑΤΩΝ 98-99
ΑΘΗΝΑΣ	343	350	795	286	83,4%	81,7%	36,0%
ΑΝΑΤ.ΑΤΤΙΚΗΣ	333	496	1409	493	148%	99,4%	35,0%
ΔΥΤ.ΑΤΤΙΚΗΣ	245	267	609	255	104,1%	95,5%	41,9%
ΠΕΙΡΑΙΑ	436	428	772	401	92,0%	93,7%	51,9%
ΗΛΕΙΑΣ	73	85	131	90	123,3%	105,9%	68,7%
ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ	461	503	1131	587	127,3%	116,7%	51,9%
ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	84	73	125	69	82,1%	94,5%	55,2%
ΧΑΝΙΩΝ	26	44	48	43	165,4%	97,7%	89,6%
ΣΥΝΟΛΟ	2001	2246	5020	2224	115,7%	98,1%	53,8%

33. Στοιχεία της Γ.Γ.Α που δημοσιεύθηκαν από το περιοδικό «Η Ελλάδα σε κίνηση»- Τεύχος Απριλίου.

ΜΕΡΟΣ Ε΄

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ – ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ – ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ.

1.1 Τα Προβλήματα του Σύγχρονου Αθλητισμού.

Ο Αθλητισμός στην εποχή μας αντιμετωπίζει πολλά και τεράστια προβλήματα τα οποία πλήττουν το κύρος του.

Αναλυτικά παραθέτονται παρακάτω :

1. Ο αθλητισμός υπερανταγωνισμός

Ο ανταγωνισμός στην κλασική εποχή αλλά και σε προηγούμενες εποχές της αρχαιότητας εκλαμβάνονταν ως κάτι το σύμφυτο προς την ανθρώπινη ιδιότητα. Στους αθλητικούς χώρους θεωρούνταν κινητήρια δύναμη που ωθεί το άτομο να πετύχει τη βελτίωσή του αντιμετωπίζοντας κάποιον αντίπαλο. Περιορίζονταν πάντα μέσα στα όρια των ανθρώπινων δυνατοτήτων με την τίμια κατάκτηση της νίκης με βάση την απαραβάτη αρχή του «καλώς αγωνίζεσθαι».

Οι αθλητικοί αγώνες ήταν ένα τμήμα των θρησκευτικών τελετών στις οποίες οι άνθρωποι – αθλητές αφιέρωναν τις ικανότητές τους στους αγαπημένους τους Θεούς. Οι αγωνιζόμενοι συνέχονταν από μια κοινή – υπέρτερη ιδέα και ήταν για τους εαυτούς τους συναγωνιζόμενοι υπό τη σκέπη της και όχι ανταγωνιζόμενοι.

Στις μέρες μας όμως έχει επικρατήσει ένας άκρατος, αχαλίνωτος ανταγωνισμός που στοχεύει πάντα στην αδιάκοπη βελτίωση της αποδοτικότητας, η οποία μετριέται και αξιολογείται με την συνεχή επίτευξη των ρεκόρς.

Επιπλέον έχει υιοθετηθεί στην πράξη απ' όλους τους αθλητές και ο αθέμιτος ανταγωνισμός με την επικουρική χρήση των Dopings.

Η καλλιέργεια αυτού του σταχανοβικού πνεύματος για τον υπεράνθρωπο αθλητή, που προσπαθεί με κάθε μέσο να ξεπεράσει τα βιολογικά του όρια, για να υποτάξει, να ντροπιάσει τον αντίπαλο και να αποθεωθεί κατόπιν απ' το φίλαθλο κοινό αποτελεί μια πραγματικά επικίνδυνη προοπτική για τον αθλητισμό. Οι αθλητές υπακούοντας σε ανταγωνιστικές παρορμήσεις προσπαθούν κατά τη διάρκεια του αγώνα να παραβιάσουν τους κανονισμούς του παιχνιδιού, τα όρια και τις φυσιολογικές δυνατότητες του οργανισμού τους με αποτέλεσμα να τραυματίζονται όλο και πιο συχνά και πιο σοβαρά ή ακόμη να βρίσκουν και το θάνατο.

Επίσης ο ανταγωνισμός έχει ως άμεσο επακόλουθο την εκδήλωση αντιδράσεων βίας τόσο μεταξύ των αθλητών όσο και μεταξύ των θεατών. Η αθλητική συνάντηση μεταβάλλεται σε σύγκρουση, σε σύρραξη³⁴ οι αθλητές και οι θεατές χωρίζονται σε αντίπαλα στρατόπεδα κυριαρχούμενα από αισθήματα μίσους, απέχθειας και εχθρότητας. Το πνεύμα του ανταγωνισμού διαπερνά τους αθλητές όλων των επιπέδων ενασχόλησης (του μαζικού, του εργασιακού, του ερασιτεχνικού αθλητισμού, του αθλητισμού υψηλών επιδόσεων, του πρωταθλητισμού), διαπνέει όλα τα είδη των αθλημάτων, ακόμη και αυτά που επικρατεί η συνήθεια να αποκαλούνται ως μη ανταγωνιστικά (λ.χ η ορειβασία) και το πιο σημαντικό είναι ότι αποτελεί βασικό κοινό στοιχείο του αθλητικού οικοδομήματος των χωρών όλου του κόσμου ανεξάρτητα απ' το πολιτικό καθεστώς που τις διέπει.

Σίγουρα η μορφή, η έκταση και προπάντων η ένταση του ανταγωνισμού διαφέρει ανάμεσα στα καπιταλιστικά κράτη της Δύσης και στις χώρες του υπαρκτού σοσιαλισμού της Ανατολής.

Όμως όσο και ένα φαίνεται παράξενο ή υπερβολικό για μερικούς αφελείς ή εθελουφλούντες ο ανταγωνισμός και στα σοσιαλιστικά κράτη είναι η βάση που κινεί όλα τα αθλήματα και όλα τα επίπεδα αθλητισμού ακόμη και όταν πρόκειται για μαζική άθληση.

Η πιο καλή απόδειξη για τον παραπάνω ισχυρισμό είναι το γεγονός ότι σ' όλα τα προγράμματα μαζικής άθλησης το σύνθημα που κυριαρχεί είναι πάντα «το καλύτερο». Έτσι στην Σοβιετική Ένωση διατυμπανίζουν με περισσή υπερηφάνεια την διοργάνωση πρωταθλημάτων απ' όπου αποδεικνύεται λχ. Πρώτη η ποδοσφαιρική ομάδα των δημοσίων υπαλλήλων ή ο ταχύτερος καθηγητής ή ο δυνατότερος τραπεζικός υπάλληλος όλης της χώρας.

Είναι απαραίτητο να προστεθεί πως στη Σοβιετική Ένωση καθώς και σε όλες τις δορυφόρες χώρες της επιχειρείται η απόκρυψη του αθλητικού ανταγωνισμού επειδή έρχεται σε φανερή αντίθεση με τις αρχές της αταξικής κοινωνίας που προσπαθεί να εγκαθιδρύσει το κομμουνιστικό καθεστώς.

Όταν η απόκρυψη είναι αδύνατη τότε γίνεται προσπάθεια να αποδοθεί στον αθλητικό ανταγωνισμό ουμανιστικός χαρακτήρας. (34)

---

34. Στοιχεία από τον Ήραντο Κων/νο – University stud press 1990.

Όμως η σοσιαλιστική άμιλλα για την οποία τόσο πολύ διατείνονται ορισμένοι ανεγκέφαλοι προσπαθώντας να αποδώσουν σ' αυτήν την έννοια του μόνου εξευγενισμένου ανταγωνισμού δεν είναι παρά ένας μύθος που κυοφορήθηκε μέσα στην δική τους αμετανόητη και νοσηρή φαντασία. Δεν αποδεικνύουν άραγε την ύπαρξη του πνεύματος ανταγωνισμού σ' όλη του την μεγαλοπρέπεια οι κυρώσεις που επιβλήθηκαν στις Ανατολικογερμανίδες Αθλήτριες επειδή έκαναν χρήση dopings ή η απόσυρση όλης της ομάδας της άρσης βαρών της Βουλγαρίας στην Ολυμπιάδα της Σεούλ για να αποφευχθεί ο διασυρμός της χώρας τους ; Σημειωτέον πως στην παραπάνω ενέργεια δεν εξαναγκάστηκαν αλλά προέβησαν από μόνοι τους επειδή οι ιθύνοντες της συγκεκριμένης χώρας γνώριζαν εκ των ένδον πως οι αθλητές τους κάνουν χρήση αναβολικών ουσιών.

Αφού λοιπόν οι Ανατολικοί Δε δέχονται την ύπαρξη του ανταγωνισμού στις χώρες τους και τον αποκηρύσσουν δριμύτατα γιατί άραγε οι αθλητές τους καταφεύγουν στη χρήση των αναβολικών ουσιών ;

Όπως διαπιστώνουμε το πνεύμα του ανταγωνισμού κατέχει ένα σημαντικό μερίδιο ευθύνης για τη χρήση των αναβολικών ουσιών απ' τους αθλητές. Η χρήση dopings έχει επεκταθεί σε τέτοιο βαθμό ώστε να γίνεται πλέον λόγος για την νομιμοποίηση και τη χορήγησή τους με ταυτόχρονη ιατρική παρακολούθηση.

Εδώ και μερικά χρόνια ο ανταγωνισμός στους αθλητικούς χώρους έχει μεταφερθεί ή υποκατασταθεί μερικώς από τον ανταγωνισμό στα βιοχημικά εργαστήρια τα οποία στοχεύουν να παράγουν τέτοιες ουσίες που θα ανιχνεύονται πιο δύσκολα και θα αυξάνουν τις δυνάμεις των αθλητών με τις μικρότερες δυνατές παρενέργειες.

Η χρήση των αναβολικών ουσιών εξευτελίζει με το χειρότερο τρόπο ακόμη και τη στοιχειώδη αθλητική ηθική και το πιο σημαντικό είναι ότι έχει ευρείας έκτασης καταστροφικά αποτελέσματα στην υγεία των αθλητών. Ολοένα και πιο συχνά παρατηρούνται οδυνηρά επεισόδια ή κρούσματα θανάτου σε αθλητές που είναι χρήστες ουσιών dopings. Εάν ανατρέξουμε στην αθλητική ειδησεογραφία θα βρούμε άπειρα παραδείγματα τέτοιων περιπτώσεων με χαρακτηριστικότερη ίσως εκείνη της Δυτικογερμανίδας αθλήτριας Dresser. (34)

---

34. Στοιχεία από τον Έφραντο Κων/νο – University stud press 1990.

Εξάλλου η διαίρεση των αθλούμενων σε κατηγορίες ηλικιών εντείνει και επαυξάνει το πνεύμα ανταγωνισμού. Ο αφελής ισχυρισμός πως αυτή η διαίρεση με βάση την ηλικία στοχεύει να προστατεύσει τους ίδιους τους αθλούμενους σε καμιά περίπτωση δεν ευσταθεί.

Εάν ένας νέος στην ηλικία αθλητής αφηθεί να καταβάλλει όλες τις προσπάθειές του στην αρχή της σταδιοδρομίας του τότε ή θα εξαντληθεί πρόωρα ή εφόσον καταφέρει στην αρχή κάποιες σημαντικές νίκες θα αποθαρρυνθεί σύντομα. Μ' άλλα λόγια για να παραμείνει το ενδιαφέρον του αθλητή αμείωτο να καταβάλει όλο και πιο επίμονες προσπάθειες θα πρέπει το πνεύμα του ανταγωνισμού να διαπερνά όλες τις χρονικές φάσεις της ηλικίας του, να είναι παρών σ' όλα τα στάδια ενηλικίωσής του. Η Δε ένταξη του πρέπει να κλιμακώνεται με την αύξηση της ηλικίας του. Για παράδειγμα πιο έντονος είναι ο ανταγωνισμός μεταξύ των αθλητών που ανήκουν στην κατηγορία των ανδρών παρά των αθλητών που ανήκουν στην κατηγορία των εφήβων.

Επίσης η επίτευξη της νίκης που αποτελεί την καθαγίαση του ανταγωνισμού είναι αντίστοιχη με την κατηγορία όπου ανήκει ο εν λόγω αθλητής. Για παράδειγμα και πάλι άλλη αθλητική αλλά και εμπορική αξία έχει η πρωτιά σε αγώνες όπως λ.χ το Παγκόσμιο Πρωτάθλημα Παίδων και ασφαλώς σε άλλη σε αγώνες όπως λ.χ. το Παγκόσμιο Πρωτάθλημα Εφήβων.

Από παιδαγωγική άποψη η κατηγοριοποίηση των αθλητών με βάση τη χρονολογική τους ηλικία είναι απαράδεκτη επειδή στερεί τη δυνατότητα στους αθλούμενους να έλθουν σε επαφή και επικοινωνία με συναθλητές τους που δεν τυγχάνει να έχουν την ίδια ηλικία.

Έτσι όμως είναι αδύνατη η συνένωση των αθλητών μεταξύ τους.

Καθίσταται αδύνατη οποιαδήποτε ανταλλαγή πληροφοριών, γνώσεων, εμπειριών μεταξύ διαφορετικών στην ηλικία αθλητών.

Όμως η σύγχρονη Παιδαγωγική Επιστήμη δεν επιτρέπει τη διάκριση των εξωτερικών κοινωνικών επιδράσεων με βάση τη χρονολογική ηλικία. Η αθλητική πρακτική παρασυρόμενη απ' το πνεύμα του ανταγωνισμού που θέλει τους αθλητές χωρισμένους σε κατηγορίες ηλικιών αντιτίθεται φανερά στην παραπάνω παιδαγωγική αρχή. (34)

---

34. Στοιχεία από τον Έφραντο Κων/νο – University stud press 1990.

Ενώ για παράδειγμα στην τέχνη ο νεαρός δημιουργός επιζητεί ο ίδιος την επικοινωνία με παλαιότερους ή νεότερους συναδέλφους του στον αθλητισμό ο αθλητής απομονώνεται στους συνομήλικους του αφού του καθιστούν αδύνατη τη γνωριμία και τη φιλία με κάποιους άλλους παλιότερους ή νεότερους ενδεχομένως στην ηλικία αθλητές.

Επίσης εξαιτίας της εμπορευματοποίησης έχει επικρατήσει ανταγωνισμός ακόμη και ανάμεσα στους παίκτες της ίδιας της ομάδας για το ποιος θα αποκτήσει την εύνοια της διοίκησης, θα προκαλέσει τον εντυπωσιασμό των θεατών, θα προβληθεί περισσότερο από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης.

Αυτός ο παίκτης που θα καταφέρει να νικήσει στα παραπάνω σημεία τους συμπαίκτες του θα αποκομίσει τα μεγαλύτερα οικονομικά οφέλη.

Ο αθλητικός υπερανταγωνισμός δεν είναι κάτι παράξενο όπως διατείνονται αρκετοί. Είναι σύμφωνος με την εποχή που ζούμε επειδή η βιομηχανική κοινωνία διαπνέεται σ' όλους τους τομείς και σ' όλα τα επίπεδα της απ' αυτό ακριβώς το πνεύμα του ανταγωνισμού.

Ταιριάζει απόλυτα στις προδιαγραφές της ανταγωνιστικής κοινωνίας μας, που είναι σε τελική ανάλυση η κοινωνία του «Toujours plus» (πάντα περισσότερο).

Συνεπώς, κάθε προσπάθεια απαλλαγής του αθλητισμού απ' αυτό το πνεύμα καθίσταται αδύνατη.

Κάτι τέτοιο είναι δυνατό να συμβεί μόνο μέσα στο πλαίσιο μιας άλλης νέας κοινωνίας, της μεταβιομηχανικής, όπου θα θεωρούνται η αθλητική συνάντηση εκδήλωση των συντροφικών και αδερφικών συναισθημάτων προς τους συνανθρώπους μας, ο συναθλητής αναγκαίος συνεργάτης μας και η αθλητική προσπάθεια αγώνας του εαυτού μας.

2. Η Αθλητική υπερεξειδίκευση

Η αθλητική υπερεξειδίκευση όχι με βάση τις κατηγορίες των αγωνισμάτων αλλά με την έννοια της πραγμάτωσης ενός ειδικού έργου σ' ένα και μόνο άθλημα λ.χ. στο σκι : απλή κατάβαση, γιγαντιαία κατάβαση, super γιγαντιαία κατάβαση, ελεύθερη κατάβαση, παράλληλη κατάβαση, ακροβατικό σκι, σκι αλμάτων, σκι μπαλέτου, κ.ο.κ. (34)

---

34. Στοιχεία από τον Ήραντο Κων/νο – University stud press 1990.

Η αθλητική ειδίκευση κατέστησε αναγκαίο τον επαγγελματισμό των αθλητών. Με τον όρο επαγγελματισμό νοείται πως ο αθλητής είναι υποχρεωμένος να επιδείξει υψηλού επιπέδου δεξιότητα εκτελώντας συγκεκριμένες και επακριβώς καθορισμένες σε σχέση με το χρόνο και το χώρο κινήσεις. Οι κινήσεις αυτές απαιτούν αυτοματοποίηση, δηλαδή μηχανικό τρόπο για την εκμάθησή τους καθώς και οικονομικότητα στην εκτέλεσή τους.

Αυτή η απαίτηση έχει ως άμεσο επακόλουθο να γίνει η άθληση πλήρης και αποκλειστική απασχόληση προκειμένου να ανταποκριθεί ο αθλητής με επιτυχία. Έτσι η αθλητική ειδίκευση μετέτρεψε τον αθλητή σε εργάτη, τον αθλητικό χώρο σε εργοστάσιο και έκανε την αθλητική δραστηριότητα να παρουσιάζει όλα τα δομικά χαρακτηριστικά της βιομηχανικής παραγωγής τα οποία συνίστανται :

- Στο μηχανικό τρόπο εκτέλεσης της εργασίας.
- Την απαίτηση για συνεχή αύξηση της αποδοτικότητας.
- Τον ακριβή έλεγχο της απόδοσης.
- Την ύπαρξη ιεραρχικής διαβάθμισης με βάση τα αποτελέσματα.

Η κατάληξη αυτή ήταν αναπόφευκτη για τον αθλητισμό. Οι νέες οργανωτικές δομές της βιομηχανικής εργασίας βασίζονται στον καταμερισμό της εργασίας ο οποίος με τη σειρά του άσκησε καταλυτική επίδραση στη διαμόρφωση της σύγχρονης άθλησης. Τούτο ήταν φυσικό και επόμενο να συμβεί αφού η εργασία και ο αθλητισμός βρίσκονται σε διαλεκτική θέση. Σύμφωνα μ' αυτήν την σχέση τα εργασιακά χαρακτηριστικά που διδάσκεται και αποκτά ο εργαζόμενος στο χώρο εργασίας τα μεταφέρει συνειδητά ή ασυνείδητα στον ευρύτερο κοινωνικό χώρο του οποίου αναπόσπαστο μέρος αποτελεί και ο αθλητισμός.

Είναι όμως αποδεδειγμένο και αναμφισβήτητο πως ο ορθολογισμός στην εργασία σήμερα – και κατ' επέκταση και στην άθληση – αλλοτριώνει και δε χαρίζει την προσωπική ευτυχία επειδή αποκλείει τη δημιουργική ενεργητικότητα και καθλώνει τη φαντασία του εργαζόμενου (ή του αθλούμενου στην περίπτωση μας).

Εξάλλου η τυποποίηση της αθλητικής δραστηριότητας, δηλαδή η εκτέλεση συγκεκριμένων και αυστηρά καθορισμένων κινήσεων σ' όλες τις χώρες του κόσμου, έχει ως αποτέλεσμα ο αθλητισμός απ' τη μια να μην αποτελεί πλέον μέσο έκφρασης και απ' την άλλη να αντιστρατεύεται και να υπονομεύει την ιδιαίτερη πολιτιστική ανάπτυξη κάθε κοινωνίας.

(34)

---

34. Στοιχεία από τον Ήραντο Κων/νο – University stud press 1990.

Για να αποσαφηνιστεί και να αιτιολογηθεί ότι αναφέρθηκε παραπάνω είναι απαραίτητο πρώτα να διευκρινιστεί το εξής :

Η μορφή και το περιεχόμενο της αθλητικής ενασχόλησης βρίσκεται σε πλήρη αντιστοιχία με την ιδιαίτερη πολιτιστική ταυτότητα κάθε κοινωνίας αφού οι πολιτιστικές αξίες μιας κοινωνίας μεταβιβάζονται μέσα από την ιδιαίτερη σχηματοποίηση του αθλητισμού. Έτσι ο αθλητισμός προσδιορίζει μια σειρά από στοιχεία της πολιτιστικής ζωής της κάθε κοινωνίας. Κατ' επέκταση δεν εκφράζει μόνο πολιτιστικά μια κοινωνία αλλά ταυτόχρονα τη διαφοροποιεί πολιτιστικά απ' όλες τις άλλες. Μ' άλλα λόγια η αθλητική συμπεριφορά αντικατοπτρίζει τις υποκειμενικές πολιτιστικές διαφορές μεταξύ των διαφόρων κοινωνιών. Συνεπώς ο αθλητισμός αποτελεί ένα μέσο πολιτιστικής διαφοροποίησης μιας κοινωνίας σε σχέση μ' όλες τις άλλες.

Μετά από τούτο γίνεται ευκολότερα κατανοητό πως εξαιτίας της τυποποίησης της αθλητικής δραστηριότητας ο αθλητισμός στις μέρες μας όχι μόνο αδυνατεί να εκπληρώσει την παραπάνω πολιτιστική λειτουργία αλλά επιτελεί ακριβώς την αντίθετη επειδή αναγκάζει τους αθλούμενους όλων των χωρών να εκτελούν πανομοιότυπες κινήσεις.

Ο σύγχρονος αθλητισμός παύει να αποτελεί μέσο πολιτιστικής έκφρασης και κατ' επέκταση παύει να αντανακλά τις πολιτιστικές ιδιαιτερότητες της κάθε χώρας. Εάν μάλιστα δούμε το γεγονός αυτό σε μακροπρόθεσμη βάση τότε μπορεί να διατυπωθεί η άποψη πως ο αθλητισμός στο μέτρο των δυνατοτήτων του τείνει να εξαλείψει, να εξαφανίσει τις πολιτιστικές δραστηριότητες που υφίστανται μεταξύ των διαφόρων κρατών.

Η πολιτιστική εξομοίωση όλων των χωρών που προωθεί με το δικό του ξεχωριστό τρόπο ο αθλητισμός αποτελεί μια πραγματικά επικίνδυνη απειλή για τη διατήρηση τόσο της πολιτιστικής ταυτότητας κάθε κράτους όσο και της πολιτιστικής πολυμορφίας όλης της ανθρωπότητας.

Και η υφήλιος ως γνωστόν απαρτίζεται από πολυάριθμους αλλόθροους και αλλόφυλους κόσμους, που είχαν καταφέρει να διαμορφώσουν μέσα από το πέρασμα των αιώνων διαφορετικές αντιλήψεις για την σχέση της κίνησης με το χώρο και το χρόνο. Η ψυχική ιστορία του κάθε λαού έχει εντυπωθεί εκτός των άλλων και μέσα από τις αθλητικές κινήσεις του με τις οποίες προσπαθούσε να εκφραστεί. Αυτές οι διαφορές που συνιστούσαν την ταυτότητα κάθε λαού αρχίζουν σταδιακά να υποχωρούν μπροστά στη πανίσχυρη ώθηση που προωθεί ο σύγχρονος αθλητισμός.(34)

---

34. Στοιχεία από τον Ήραντο Κων/νο – University stud press 1990.

Οι αθλητές όλου του κόσμου σήμερα τρέχουν, πηδούν, κολυμπούν με τον ίδιο απαράλλαχτο τρόπο. Με την εφαρμογή απ' όλους τους αθλητές του πλανήτη μας των πανομοιότυπων αθλητικών τεχνικών η κίνηση αποκτά παγκοσμιότητα η οποία όμως τείνει να εξαλείψει την πολυμέρειά της.

Έτσι διαγράφεται πλέον ο υπαρκτός κίνδυνος να αρχίσουν όλοι οι άνθρωποι της γης να σχηματίζουν σιγά-σιγά την ίδια αντίληψη για το χώρο, το χρόνο, το θάνατο, σε τελική ανάλυση την ίδια την ζωή. Τα αποτελέσματα της τυποποίησης της αθλητικής κίνησης είναι εξίσου άσχημα και για τον ίδιο τον αθλητισμό. Αυτός γίνεται ολοένα και πιο πληκτικός και ανιαρός αφού τα περισσότερα αθλήματα δεν παραπέμπουν πουθενά. Δεν έχουν καμία εντελώς σχέση με τις πρακτικές ανάγκες της καθημερινής ζωής, οι οποίες ποικίλουν ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες (γεωγραφικές, πολιτικές, οικονομικές κτλ) κάθε λαού.

Σύμφωνα λοιπόν με τη συλλογιστική που αναπτύχθηκε παραπάνω για να αλλάξει ο τρόπος άθλησης θα πρέπει να αλλάξουν οι σχέσεις και οι τρόποι παραγωγής προς εκείνη την κατεύθυνση που θα δίνουν την δυνατότητα να νιώσει κανείς τη χαρά της προσωπικής δημιουργίας και της ευχαρίστησης. Τούτο είναι δυνατό να συμβεί σε μια νέα κοινωνία, τη μεταβιομηχανική όπου ο τρόπος και οι σχέσεις εργασίας θα ενεργοποιούν την φαντασία. Σ' αυτού του είδους την κοινωνία ο αθλητής δε θα περιορίζεται στη μίμηση και επανάληψη ορισμένων κινήσεων αλλά θα αυτοσχεδιάζει και θα αυτοδημιουργεί. Έτσι μόνο θα εφευρεθούν νέες μορφές άθλησης ακόμη και νέα αθλητικά παιχνίδια θα ανακαλύπτονται συνεχώς.

3. Η εμπορευματοποίηση της άθλησης.

Η αναγωγή του αθλητισμού σε επίπεδο εμπορικών συμφερόντων είναι ιστορικά τουλάχιστον δικαιολογημένη επειδή σχετίζεται άμεσα με τις αντίστοιχες εξελίξεις που εισήγαγαν τη μεσαιωνική – φεουδαρχική κοινωνία στη σημερινή βιομηχανική εποχή της οποίας θεμελιώδες γνώρισμα είναι το κέρδος και η οικονομική εκμετάλλευση κάθε ανθρώπινης δραστηριότητας. Έτσι γύρω από την άθληση έχει κτισθεί ένα οικοδόμημα οικονομικής δράσης. (34)

---

34. Στοιχεία από τον Έβραντο Κων/νο – University stud press 1990.

Η εμπορευματοποίηση της άθλησης προωθείται με τη χρησιμοποίηση του μάρκετινγκ και της διαφήμισης και οργανώνεται από :

- Τους ιδιωτικούς επιχειρηματίες με τη δημιουργία της αθλητικής βιομηχανίας (τα αθλητικά είναι τρίτα στη σειρά πωλήσεων μετά τα γυναικεία και τα παιδικά).
- Το επίσημο κράτος – που αποτελεί και την αθέατη πλευρά του νομίσιματος – ιδιοποιείται τεράστια κέρδη από την εφαρμογή του αθλητικού ιδεώδους. Τούτο γίνεται με την επιβολή άμεσης φορολογίας στο αντίτιμο των εισιτηρίων, την καταχώριση διαφημίσεων στους χώρους άθλησης, τη θεσμοποίηση των προγνωστικών με την δημιουργία συστημάτων τζόγου (Προπό).

Αξίζει να αναφερθεί πως η εμπορική εκμετάλλευση της άθλησης συναντάται σ' όλες ανεξαιρέτα τις βιομηχανοποιημένες κοινωνίες του κόσμου. Εκείνο που συνιστά τη μεταξύ τους διαφορά είναι οι διαφορετικές διαδικασίες που ακολούθησε κάθε κοινωνικό σύστημα για την εκβιομηχάνισή του. Αυτές καθορίζουν σε τελική ανάλυση ποιος φορέας καρπώνεται το κέρδος. Έτσι το κέρδος που προκύπτει απ' την εμπορικοποίηση της άθλησης στις μεν Ανατολικές χώρες το καρπώνεται αποκλειστικά το κρατικό μονοπώλιο ενώ στις Δυτικές χώρες το καρπώνονται σε μεγάλο βαθμό τα ιδιωτικά μονοπώλια και εν μέρει το κράτος. Η εμπορευματοποίηση του αθλητισμού δεν είναι ίσως ένας φαύλος κύκλος, όπως συχνά λέγεται σήμερα, αλλά ένα επικερδές παιχνίδι με σαφείς όρους και ξεκαθαρισμένους κανόνες. Εξυφαίνεται κύρια πάνω στο τρίπτυχο : διοικητικοί παράγοντες - μέσα μαζικής ενημέρωσης - βιομηχανία της κατανάλωσης. Πιο αναλυτικά :

Οι διοικητικοί ιθύνοντες ενός συλλόγου είναι οικονομικά ισχυροί παράγοντες που αποφασίζουν να εισέλθουν στο χώρο του αθλητισμού επειδή θέλουν να κάνουν επένδυση των κεφαλαίων τους προσδοκώντας κατ' αυτόν τον τρόπο τη μεγιστοποίησή τους . Γίνονται αποκλειστικοί κάτοχοι της πλειοψηφίας των μετοχών και αναλαμβάνουν τη διεύθυνση και τη διαχείριση του σωματείου ή του συλλόγου. Τα κέρδη που προέρχονται από την πώληση των εισιτηρίων και ως επί το πλείστον από τη μετάδοση των αγώνων της ομάδας τους από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης. (34)

---

34. Στοιχεία από τον Ήραντο Κων/νο – University stud press 1990.

Τα μέσα μαζικής ενημέρωσης (κρατικά, ημικρατικά, ιδιωτικά, δημοτικά) ανταποκρινόμενα στις απαιτήσεις του φιλοθεάμονος κοινού πληρώνουν σημαντικά ποσά στους διοικούντες των ομάδων για να εξασφαλίσουν την μετάδοση των αγώνων. Με τη σειρά τους τα μέσα μαζικής επικοινωνίας προσπαθούν να αυξήσουν τα δικά τους κέρδη επιτρέποντας στα ισχυρά οικονομικά μονοπώλια να διαφημίζουν τα προϊόντα τους είτε με την παρεμβολή των διαφημιστικών μηνυμάτων πριν, κατά και μετά τον αγώνα είτε με την προβολή με την προβολή των διαφημιστικών τους πινακίδων που τοποθετούνται μέσα και γύρω απ' τον αθλητικό χώρο. Το πλασάρισμα των προϊόντων τους στην αγορά είναι κάτι παραπάνω από σίγουρο αφού είναι γνωστό το αδιάλειπτο ενδιαφέρον όλου του κόσμου για την παρακολούθηση των αθλητικών συναντήσεων. Στο τρίπτυχο έρχονται να προστεθούν οι αθλητές, οι οποίοι αντιλαμβανόμενοι την τεράστια διακίνηση του χρηματικού κέρδους μέσα απ' το προαναφερθέν σύστημα, προσπαθούν να διεκδικήσουν τα μέγιστα δυνατά οφέλη για τον εαυτό τους. Έτσι προβάλλουν υψηλότερες οικονομικές απαιτήσεις στους διοικητικούς παράγοντες ή εισέρχονται μόνοι τους στο χώρο της διαφήμισης (συνήθως διαφημίζουν προϊόντα της αθλητικής βιομηχανίας). Κατόπιν με την βοήθεια των Δημοσίων Σχέσεων αυξάνουν ολοένα και περισσότερο το κασέ των μετοχών τους ώστε να βρεθούν σε πλεονεκτική θέση σε περίπτωση μεταγραφής τους σε άλλη ομάδα. Η πιο συνηθισμένη δικαιολογία που προβάλλουν όσοι υποστηρίζουν την εμπορευματοποίηση του αθλητισμού είναι το δήθεν υψηλό κόστος των αγώνων, το οποίο σύμφωνα με τη δική τους λογική είναι άδικο να το πληρώνουν οι φορολογούμενοι πολίτες. Αυτή βέβαια η δικαιολογία δεν είναι παρά μια απλή πρόφαση. Ως απάντηση θα αναφερθεί μόνο το εξής γεγονός :

Ο στρατιωτικός προϋπολογισμός των Η.Π.Α. για το Ολυμπιακό Έτος 1984 ήταν 187.100.000.000 \$. Με βάση λοιπόν τα έξοδα της Ολυμπιάδας του Μόντρεαλ – κάτι που είναι λίγο υπερβολικό μιας και το Λος Άντζελες διέθετε ήδη Ολυμπιακό Στάδιο και μια σειρά από έτοιμες αθλητικές εγκαταστάσεις – θα χρειαζόταν μόλις το 0,75% των στρατιωτικών δαπανών για να αντεπεξέλθουν οι Η.Π.Α. στα έξοδα της Ολυμπιάδας του Λος Άντζελες. Ποιος λοιπόν ήταν ο λόγος που εμπορευτοποιήθηκε αυτή η Ολυμπιάδα ;

Κάτω από ποια λογική είναι άδικο να πληρώνουν οι πολίτες τα έξοδα μιας αθλητικής διοργάνωσης ενώ από την άλλη να θεωρείται λογικό να πληρώνουν σαφώς μεγαλύτερα ποσά για τους στρατιωτικούς εξοπλισμούς ;

Επίσης, οι υποστηρικτές της εμπορευματοποίησης προβάλλουν τα εξής ακλόνητα, όπως θέλουν να πιστεύουν επιχειρήματα :

Η εμπορευματοποίηση του αθλητισμού συμβάλλει θετικά στην οικονομική αλλά και την αθλητική ανάπτυξη του τόπου.

Το πρώτο επιχείρημα εννοεί κυρίως την τουριστική ανάπτυξη που είναι δυνατόν να προέλθει απ' την ανάπτυξη ενός είδους ή μιας σειράς αθλημάτων που ευνοούνται συνήθως απ' τις υπάρχουσες συνθήκες (γεωγραφικές, κλιματολογικές, εδαμορφολογικές).

Εξαιτίας αυτών των ειδικών συνθηκών μπορεί να γίνει η συγκεκριμένη περιοχή δημοφιλής στο πλατύ αθλητικό κοινό. Το επιχείρημα αυτό όσο ελκυστικό και αν φαίνεται δεν πρέπει να υιοθετείται ανεπιφύλακτα αλλά μόνο έχοντας υπόψη τους ακόλουθους περιορισμούς :

- Η οικονομική ανάπτυξη ενός τόπου διαμέσου του αθλητικού τουρισμού έχει νόημα μόνο όταν αναφέρεται σε μόνιμη βάση και όχι σε μεμονωμένες εκδηλώσεις. Τέτοιου είδους ευκαιριακές αθλητικές φιέστες δεν μπορούν να συμβάλουν στην εθνική οικονομία επειδή διαρκούν χρονικά ελάχιστα ενώ τα οποιαδήποτε οικονομικά οφέλη αφορούν μόνο τη συγκεκριμένη περιοχή και φυσικά ένα μικρό ποσοστό του πληθυσμού που κατοικεί σ' αυτήν. Τι μπορεί άραγε να προσφέρει στην οικονομία της χώρας μας η διοργάνωση λ.χ. ενός Παγκόσμιου Πρωταθλήματος ή μ' άλλα λόγια τι προσφέρει στην οικονομία της Αγγλίας ή της Γαλλίας η διοργάνωση των τουρνουά τένις του Γουίμπλετον ή του Ρολάν Γκαρός αντίστοιχα ;
- Επειδή είναι αδύνατο να υπάρξει υγιής οικονομική ανάπτυξη σε μια περιοχή εάν αυτή βασίζεται μόνο στον τουρισμό, δηλαδή στον τριτογενή τομέα. Ως γνωστόν η οικονομική ανάπτυξη χρειάζεται να είναι πολύπλευρη, δηλαδή να περιλαμβάνει και άλλους τομείς όπως τον πρωτογενή (γεωργία, κτηνοτροφία) και το δευτερογενή (βιομηχανία, βιοτεχνία). Η εξάρτηση της οικονομίας μιας περιοχής από ένα μόνο τομέα, στη συγκεκριμένη περίπτωση τον αθλητικό τουρισμό, την καθιστά ευάλωτη σε κάθε λογής απρόβλεπτους παράγοντες που ειδικά στον αθλητισμό αφθονούν.

Για παράδειγμα στις παράλιες χώρες (Αυστρία, Ελβετία) ένας τέτοιος παράγοντας είναι η απουσία χιονόπτωσης κατά τη διάρκεια του χειμώνα.

- Ο τουρισμός και κατ' επέκταση ο αθλητικός τουρισμός σαν επάγγελμα είναι δυνατό να ασκηθεί μόνο κατά τη διάρκεια μιας ορισμένης εποχής του έτους. Συνεπώς δεν πρέπει να αποτελεί βασικό επάγγελμα αλλά συμπληρωματικό.

- Στην ανάπτυξη του αθλητικού τουρισμού ελλοχεύουν ορισμένοι σημαντικοί κίνδυνοι που σχετίζονται με την αλλοίωση της φυσιογνωμίας και της ψυχοσύνθεσης του πληθυσμού, την καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος κλπ.

Όλα όσα αναφέρθηκαν παραπάνω στοχεύουν στο να κάνουν κατανοητό πως η ανάπτυξη της οικονομίας μέσω του αθλητικού τουρισμού δεν είναι εύκολη ούτε δεδομένη απ' τα πριν. Αντίθετα είναι μια εξαιρετικά δύσκολη υπόθεση που εγκυμονεί σοβαρούς κινδύνους. Οι υποστηρικτές της εμπορευματοποίησης αναφέρουν συχνά το πετυχημένο όντως παράδειγμα των παράλιων χωρών (Αυστρία, Ελβετία) των οποίων η οικονομία στηρίζεται έως ένα μεγάλο βαθμό στην καταπληκτική ανάπτυξη του ορεινού τουρισμού. Η σημαντική συμβολή του ορεινού τουρισμού στην οικονομία των χωρών αυτών δεν οφείλεται μόνο στις ευνοϊκές συνθήκες που υπάρχουν εκεί αφού παρόμοιες συνθήκες υπάρχουν για παράδειγμα και σ' άλλες παράλιες χώρες (Νότια Γερμανία, Δυτική Γαλλία, Βόρεια Ιταλία) αλλά στην εφαρμοσθείσα πολιτική που έλαβε υπόψη της όλους τους περιοριστικούς παράγοντες που εξετάθησαν παραπάνω. Έτσι οι δύο αυτές χώρες έχουν να επιδείξουν θαυμαστά επιτεύγματα όχι μόνο στον τουρισμό αλλά και σ' άλλους τομείς της οικονομίας (γεωργία, κτηνοτροφία, βιομηχανία, βιοτεχνία). Για τη συντριπτική πλειοψηφία του πληθυσμού των δύο αυτών χωρών το τουριστικό επάγγελμα ασκείται συμπληρωματικά ως προς κάποιο βασικό ενώ ο ορεινός τουρισμός έχει αναπτυχθεί σ' όλα τα επίπεδα (για αρχάριους μέχρι πρωταθλητές), σ' όλες τις μορφές (χιονοδρομίες, ορειβασία, πεζοπορία, αλπινισμό, canau, windsurfing, ανεμοπλοία κτλ) έτσι ώστε και λιγότερο εύθραυστος να είναι από αστάθμητους παράγοντες (λχ. Καιρικούς) αλλά και να επιμηκύνεται όσο το δυνατό περισσότερο χρονικό διάστημα.

Το δεύτερο επιχείρημα ευνοεί κυρίως τα οικονομικά οφέλη που προέρχονται απ' την εμπορευματοποίηση και που μπορεί να αποτελέσουν ένα ισχυρό κίνητρο για να ασχοληθούν ολοένα και περισσότεροι άνθρωποι με τον αθλητισμό. Κάτι που συμβάλλει στην παραπέρα διάδοση του αθλητισμού όπως θέλουν να πιστεύουν. Θα προσπαθήσουν να αποδείξω στη συνέχεια πως κάτι τέτοιο μπορεί να συμβαίνει αλλά υποσκάπτει μακροπρόθεσμα το μέλλον του ίδιου του αθλητισμού. Καταρχήν οι περισσότερες απ' τις επιχειρήσεις που αναζητούν τη διαφήμισή τους μέσα απ' τον αθλητισμό μολύνουν στην κυριολεξία το χώρο του αθλητισμού αφού έχουν αναμειχθεί προηγούμενα σε μεγάλα οικονομικά σκάνδαλα.

Εισέρχονται στο χώρο του αθλητισμού για να συνεχίσουν τα σκάνδαλα κάτω όμως από πιο εύκολες συνθήκες αυτή τη φορά επειδή ο έλεγχος της πολιτείας στο χώρο του αθλητισμού είναι ανύπαρκτος ή στην καλύτερη περίπτωση χαλαρός.

Για παράδειγμα το Εμπάιζ μια αλυσίδα επιχειρήσεων στις ΗΠΑ όταν καταδικάστηκε για τη συμμετοχή του στην παράνομη αγορά μετοχών του καζίνο στο Λας Βέγκας άλλαξε το όνομά του σε Σπορ Σύστημα INC. Χαρακτηριστική για τη χώρα μας και αρκετά επίκαιρη η γνώστη περίπτωση Κοσκωτά. Οι εμπορικές αυτές επιχειρήσεις που αναμιγνύονται στον αθλητισμό κατευθύνονται αποκλειστικά και μόνο απ' το κυνηγητό του στυγνού κέρδους ενώ το ενδιαφέρον τους για τον αθλητισμό είναι πέρα για πέρα υποκριτικό. Για παράδειγμα στην Ολυμπιάδα του Λος Άντζελες η Μακντόναλντ Κομποραϊήσον ανέλαβε με δικά της έξοδα την κατασκευή του Ολυμπιακού Κολυμβητηρίου 11.000 θέσεων του οποίου το αρχικό κόστος ήταν 19.400.000.000 \$. Τελικά η εν λόγω εταιρεία κατασκεύασε μια εγκατάσταση – έκτρωμα κόστους μόνο 4.000.000.000\$. Όμως για τα τηλεοπτικά δικαιώματα φρόντισε να πάρει από την EBU (Ευρωπαϊκή Τηλεόραση) ποσό που ισοδυναμεί με το κόστος κατασκευής 50 κολυμβητηρίων !!!!. Όπως έγινε φανερό από τα παραπάνω η εμπορευματοποίηση του αθλητισμού προέρχεται κατά το μεγαλύτερο μέρος της απ' τη χρήση της διαφήμισης.

Πάνω στη βασική διαδικασία εμπορευματοποίησης του αθλητισμού εξυφαίνονται οι ακόλουθες μορφές αθλητικής διαφήμισης :

- Διαφήμιση μέσω της αγοράς ενός μεμονωμένου αθλητή.
Τα συμβόλαια που συνάπτουν οι εμπορικές εταιρίες με τους αθλητές είναι δεσμευτικά κατά τρόπο ώστε οι Αθλητικές Ομοσπονδίες των διαφόρων αθλημάτων να είναι αναγκασμένες κάθε φορά να αγοράζουν τους αθλητές απ' τις εταιρίες τους με συγκεκριμένο ποσό προκειμένου να τους εντάξουν στις Εθνικές Ομάδες. Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση της Εθνικής Ομάδας των ΗΠΑ, οι αθλητές της οποίας ανήκουν εξ ολοκλήρου στην αθλητική εταιρεία Robe di Kappa. Κανείς οργανωτής δεν μπορεί πλέον να διοργανώσει ένα τουρνουά χωρίς να ρωτήσει τις εμπορικές εταιρίες ποιοι αθλητές τους και σε ποια τιμή είναι διαθέσιμοι. Έτσι φτάσαμε στο σημείο οι αθλητικές ομοσπονδίες να αδυνατούν να διοργανώσουν αγώνες για το δικό τους άθλημα αφού δεν είναι σε θέση να ανταποκριθούν στις οικονομικές απαιτήσεις που θέτουν οι εμπορικές εταιρίες προκειμένου να αφήσουν τους αθλητές τους να μετάσχουν σ' αυτούς τους αγώνες.

- Διαφήμιση μέσω μιας ολόκληρης ομάδας.
- Διαφήμιση μέσω μιας αθλητικής διοργάνωσης (λχ Παγκόσμιο Κύπελλο).

Αυτή η μορφή διαφήμισης είναι οπωσδήποτε πιο προσοδοφόρα απ' την αγορά ενός μεμονωμένου αθλητή ή μιας ομάδας επειδή ο αθλητής ή η ομάδα πρέπει να πληρώνονται όλο το χρόνο χωρίς να είναι σίγουρο πως θα μπορέσουν να εξασφαλίσουν μια εντυπωσιακή ρεκλάμα ενώ αντίθετα η αγορά μιας διοργάνωσης από την αρμόδια Ομοσπονδία του αθλήματος δίνει περισσότερες ευκαιρίες για διαφήμιση και μάλιστα χωρίς ανταγωνισμό. Γι' αυτό εάν μια εμπορική εταιρεία αποφασίσει να αγοράσει κάποιον αθλητή ή κάποια ομάδα βάζει συνήθως συνέταιρους στο συμβόλαιο ώστε να μειώσει το επιχειρηματικό ρίσκο που είναι υψηλό επειδή ο αθλητής ή η ομάδα πρέπει να έχουν συνεχώς επιτυχίες για να διατηρηθούν στη δημοσιότητα, κάτι όμως που είναι εξαιρετικά δύσκολο. Τελευταία έχουν δημιουργηθεί διαφημιστικά γραφεία που αναλαμβάνουν την διαφήμιση για λογαριασμό των τράστ.

Αγοράζουν μια ολόκληρη διοργάνωση και κατόπιν την βγάζουν στην αγορά για να την πουλήσουν όσο το δυνατό ακριβότερα. Τα ποσοστά αυτών των γραφείων κυμαίνονται από 15% έως 30%. Για το λόγο αυτό τα ποσά για τα ραδιοτηλεοπτικά δικαιώματα στις μέρες μας αυξάνονται με ιλιγγιώδη ρυθμό. Για παράδειγμα ενώ στην Ολυμπιάδα της Μόσχας η Επιτροπή Διοργάνωσης ζήτησε απ' την EBU (Ευρωπαϊκή τηλεόραση) 4.800.000\$, στην Ολυμπιάδα του Λος Άντζελες η ΕΑΟΟC (Επιτροπή Διοργάνωσης) ζήτησε 160.000.000\$ απ' την EBU. Παρατηρείται δηλαδή μέσα σε 4 χρόνια μια αύξηση της τάξεως του 3233%.

- Η αγορά ενός αθλήματος απ' την Ομοσπονδία όπου ανήκει για ένα ορισμένο χρονικό διάστημα.
- Η αγορά των αθλητικών χώρων (λχ. Πισινών, γηπέδων τένις, χιονοδρομικών κέντρων, παγοδρομιών, κλπ.). Για παράδειγμα ο μεγαλύτερος στις ΗΠΑ αθλητικός χώρος, το Μάντισον Σκουαίρ Γκάρντεν ανήκει στην βιομηχανία Γκόλφ εντ Γουστέρν.
- Η οργάνωση απ' την ίδια την εμπορική εταιρεία αθλητικών συναντήσεων. Αυτές είναι τόσο ψεύτικες, ώστε δεν επαναλαμβάνονται στην ίδια την πόλη μιας και είναι φανερό σ' όλους πως αν και συμμετέχουν τρανταχτά ονόματα λείπει ο απαραίτητος συναγωνισμός μεταξύ τους. Επίσης τα αποτελέσματα αυτών των αγώνων είναι αμφιλεγόμενα, εξεζητημένα.

- Για παράδειγμα σ' ένα τουρνουά του Λονδίνου το 1974, μετρήθηκαν διαφορετικοί χρόνοι ανάμεσα στα χρονόμετρα των κριτών και των δημοσιογράφων ενώ ο πήχης του άλματος ήταν κατά τέτοιο τρόπο κατασκευασμένος που δεν άφηνε σχεδόν καθόλου περιθώρια πτώσης. Φτάσαμε λοιπόν στις μέρες μας στο σημείο αρκετές αθλητικές συναντήσεις με παράδοση (λχ. Βαλκανικοί Αγώνες) να εκφυλίζονται και να εξαφανίζονται σιγά-σιγά αφού οι αθλητές δεν είναι διατεθειμένοι να μετάσχουν είτε επειδή δεν υπάρχουν αξιόλογα χρηματικά έπαθλα ή αν υπάρχουν δεν είναι τόσο ελκυστικά. Τούτο έχει βέβαια αντίκτυπο στους Ολυμπιακούς Αγώνες. Η Ολυμπιακή νίκη πολύ λίγο πλέον «μετράει» ενώ οι αθλητές ολοένα νοιάζονται και λιγότερο εάν θα μετάσχουν ή όχι σ' αυτούς.

Επιπλέον τα οποιαδήποτε οικονομικά οφέλη που προκύπτουν απ' την οργάνωση μιας αθλητικής συνάντησης αντί να πηγαίνουν στην αρμόδια ομοσπονδία ρέουν πάντα στις τσέπες μιας χούφτας – της ίδιας πάντα – αθλητών. Κατ' αυτόν τον τρόπο αναστέλλεται οποιαδήποτε προσπάθεια αθλητικής ανάπτυξης απ' τις αντίστοιχες αθλητικές ομοσπονδίες που είναι άλλωστε και οι αρμόδιοι φορείς διάδοσης του αθλητισμού. Εξαιτίας της εμπορευματοποίησης οι αθλητές έχουν μετατραπεί σε υποχείρια των μάνατζερς που τους πατρονάρουν επειδή ελέγχονται πλήρως από αυτούς. Αυτοί καθορίζουν αν και σε ποιους αγώνες θα πάρουν μέρος οι προστατευόμενοι αθλητές τους. Οι μάνατζερς δεσμεύουν τα ταλέντα με συμβόλαια που περιέχουν επαίσχυντους όρους, τα αναγκάζουν να γυμνάζονται ολοένα και σκληρότερα και τα σέρνουν στην κυριολεξία από αγώνα σε αγώνα. Για το λόγο αυτό πολλά ταλέντα χάνονται πριν προλάβουν να ξεκινήσουν την αθλητική τους σταδιοδρομία ενώ οι περισσότεροι αθλητές μετά το τέλος της σταδιοδρομίας τους παρουσιάζουν σοβαρά προβλήματα υγείας. Σε περίπτωση μάλιστα ατυχήματος ο αθλητής είναι έρμαιο της τύχης του, αφού η εταιρεία στην οποία ανήκει του κόβει αμέσως τις αποδοχές ή αρνείται να του πληρώσει την απαιτούμενη ασφάλεια. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτής της τακτικής ο Ιταλός σκιέρ Λεονόρντο Νάιβιτς ο οποίος έμεινε παράλυτος συμμετέχοντας στην χειμερινή Ολυμπιάδα του Λαίηγκ Πλάσιντ. Αμέσως του κόπηκαν οι πληρωμές ενώ η εταιρεία του πλήρωσε μόνο τα έξοδα νοσηλείας. Εξάλλου σε περίοδο οικονομικής κρίσης οι αθλητές μπροστά στον κίνδυνο της απόλυσής τους απ' την εταιρεία όπου ανήκουν αναγκάζονται να ρισοκινδυνεύσουν κατά τη διάρκεια του αγώνα. Για παράδειγμα κατά τη διάρκεια του χειμώνα της οικονομικής κρίσης του 1981 σε αγώνες σκι καταγράφηκαν τόσα ατυχήματα όσα δεν είχαν καταγραφεί ποτέ πριν.

Ο αριθμός των αθλητών που τερμάτισαν στους αγώνες σκι των παγκοσμίων κυπέλλων χωρίς ατύχημα – υπήρχαν 61 κούρσες σε 98 ημέρες – περιορίστηκε σε μια δωδεκάδα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα ο Ελβετός σκιές Πέτερ Μύλλερ ο οποίος τραυματίστηκε σοβαρά πέντε μέτρα πριν τον τερματισμό.

Τέλος στον μανάτζερ αποδίδεται ένα σημαντικό μερίδιο ευθύνης για τη χρήση απαγορευμένων ουσιών (dopings) απ' τους αθλητές. Αυτοί αναγκάζονται να τις χρησιμοποιούν κάτω από την ασφυκτική πίεση που υφίστανται απ' τους μανάτζερς τους είτε με τη μορφή απειλών για απόλυση σε περίπτωση αποτυχίας τους είτε με τη μορφή παροχής ελκυστικών υποσχέσεων σε περίπτωση νίκης. Με κέντρο αναφοράς λοιπόν τον αθλητισμό προσπαθούν όλοι να αυξήσουν ο καθένας για λογαριασμό του τα κέρδη τους.

Κατ' αυτόν τον τρόπο εισέρχεται ο ανταγωνισμός ανάμεσα :

1. Στους οικονομικά ισχυρούς παράγοντες που ενδιαφέρονται να αναλάβουν τη διοίκηση ενός συγκεκριμένου σωματίου ή συλλόγου.
2. Στα διάφορα αθλητικά σωματεία τα οποία είτε αναζητούν ολοένα και περισσότερους οικονομικούς παράγοντες για να τα υποστηρίξουν είτε διεκδικούν μεγαλύτερα ποσά απ' τα μέσα μαζικής επικοινωνίας για τη μετάδοση των αγώνων των ομάδων τους.
3. Στις διάφορες αθλητικές βιομηχανίες, οι οποίες προσπαθούν να πλασάρουν τα δικά τους προϊόντα η καθεμιά στην αγορά.
4. Στην αθλητική βιομηχανία και τους υπόλοιπους κλάδους της βιομηχανίας για το ποιο είδος βιομηχανίας θα επιβληθεί και θα κερδίσει την αγορά. Στις μέρες μας η αθλητική βιομηχανία έχει κυριαρχήσει αφού το «σπορ» ντύσιμο έχει κατακλύσει στην κυριολεξία την αγορά.
5. Στις διάφορες ομοσπονδίες αθλημάτων είτε για το ποια θα προσελκύσει ισχυρούς οικονομικούς παράγοντες είτε για τα ποια θα έχει ευκολότερη πρόσβαση στα μέσα μαζικής επικοινωνίας. Είναι γνωστή στη χώρα μας η διαμάχη μεταξύ της ομοσπονδίας μπάσκετ και βόλει.
6. Στα μέσα μαζικής επικοινωνίας (μεταξύ γραπτού και προφορικού τύπου, μεταξύ ραδιοφώνου και τηλεόρασης, μεταξύ κρατικών και ιδιωτικών ραδιοφωνικών ή τηλεοπτικών δικτύων) είτε για την αναμετάδοση αθλητικών συναντήσεων είτε για την κατασκευή αθλητικών προγραμμάτων. (34)

---

34. Στοιχεία από τον Ήραντο Κων/νο – University stud press 1990.

Η εμπορευματοποίηση της άθλησης όπως είδαμε έχει ποικίλα αρνητικά αποτελέσματα τόσο στον αθλητισμό όσο και στην μικρή κοινωνία των αθλητών. Συνοψίζοντας, απ' τη μια ο αθλητής μετατράπηκε σε ανταλλασσόμενο προϊόν με συγκεκριμένη χρηματική αξία, ενώ οι ελεύθερα αθλούμενοι θεωρούνται καταναλωτικό κοινό που απορροφά τα κάθε λογής προϊόντα των αθλητικών βιομηχανιών. Απ' την άλλη πλευρά οι προηγμένες χώρες χρησιμοποιούν την αθλητική βιομηχανία ως μέσο για την οικονομική κυριαρχία και επέκτασή τους σε βάρος των άλλων κρατών (κλασικό πετυχημένο παράδειγμα αποτελεί η Ιαπωνία) ενώ οι υπανάπτυκτες χώρες (όπως η Ελλάδα) βλέπουν στην αθλητική βιομηχανία την οικονομική ανόρθωση και ανάπτυξή τους.

Η εισαγωγή των νόμων της αγοράς στο χώρο του αθλητισμού είναι απαράδεκτη και καταδικαστέα. Μόνο που μια τέτοια αντιμετώπιση απαιτεί μια άλλη κοινωνία η οποία δε θα θεωρεί τον αθλητή εξαγοράσιμο είδος και τους ελεύθερα αθλούμενους ως υποψήφιους καταναλωτές.

Η φетиχοποίηση της νίκης τόσο απ' την πλευρά των αθλητών οι οποίοι τη θεωρούν ύψιστο στόχο της προσπάθειάς τους όσο και από την πλευρά των θεατών, τους οποίους ελκύει και συγκλονίζει ιδιαίτερα η προσπάθεια των αθλητών για την κατάκτησή της. Παρουσιάζει διαχρονικότητα αφού ακόμη και στην κλασική εποχή παρά την αντίθετη άποψη ορισμένων η νίκη είχε σημαντικότερη αξία. Πιο συγκεκριμένα, η απώλεια της νίκης θεωρούνταν ντροπή τόσο για τον ίδιο τον αθλητή όσο και για την πόλη-κράτος που αντιπροσώπευε. Ο ηττημένος αθλητής ήταν περιγέλαστος ενώ στην χειρότερη περίπτωση έπρεπε να αντιμετωπίσει τη γενική κατακραυγή του κόσμου. Αντίθετα ο νικητής αθλητής γινόταν δεκτός με ασυγκράτητες εκδηλώσεις χαράς. Η κατάκτηση της νίκης συνοδεύονταν με έξαλλα πανηγύρια στην πόλη απ' όπου καταγόταν. Στις μέρες μας η λατρεία της νίκης είναι απ' τη μια το πρώτο από άποψη σπουδαιότητας – ίσως το μοναδικό σε αρκετές περιπτώσεις – κίνητρο αθλητικής ενασχόλησης. Να σημειωθεί εδώ πως η σπουδαιότητα της νίκης συναντάται σ' όλες τις μορφές της αθλητικής δράσης (μαζικό και εργασιακό αθλητισμό, ερασιτεχνικό αθλητισμό, αθλητισμό υψηλών επιδόσεων, πρωταθλητισμό). Έτσι κρυφή επιδίωξη όλων όσων αθλούνται είναι η κατάκτηση της πρωτιάς. Απ' την άλλη η θέαση της νίκης θέλγει τους φιλάθλους που συρρέουν και κατακλύζουν τα στάδια προκειμένου να την απολαύσουν. (34)

---

34. Στοιχεία από τον Ήραντο Κων/νο – University stud press 1990.

Η υπερβολική και αχαλίνωτη αγάπη προς την αθλητική νίκη βρίσκεται σε πλήρη αντιστοιχία με το χαρακτήρα της κοινωνίας που ζούμε σήμερα. Η σημερινή κοινωνία είναι ένα σύνολο μεμονωμένων ανθρώπων, που ότι κάνουν το αποφασίζουν πρωταρχικά και αποκλειστικά μόνο για την πραγμάτωση και εκπλήρωση των προσωπικών φιλοδοξιών τους. Η άθληση μέσα σ' αυτό το πνεύμα ατομικισμού είναι φυσικό να εξυπηρετεί μόνο την ικανοποίηση των προσωπικών επιδιώξεων. Το Citius, Altius, Fortius του Ολυμπιακού χάρτη (ταχύτερα, ψηλότερα, δυνατότερα) σε καμία περίπτωση δεν είναι το έμβλημα κάποιας δήθεν ευγενής άμιλλας αλλά του στυγνού κυνηγητού της νίκης. Όπως γίνεται αντιληπτό απ' τα παραπάνω η απαλλαγή του αθλητισμού απ' το «σύνδρομο της νίκης» είναι αδύνατο να γίνει μέσα στα σημερινά κοινωνικά δεδομένα. Αυτή θα προκύψει και θα υπάρξει μόνο μέσα στο πλαίσιο της μεταβιομηχανικής κοινωνίας, όπου πρωτεύοντα ρόλο θα έχει η συμμετοχή σε οποιαδήποτε κοινωνικά ωφέλιμη εργασία, όπως είναι ο αθλητισμός. Οι αθλούμενοι θα έχουν πλήρη συναίσθηση και συνείδηση των κοινωνικών διαστάσεων που περικλείει η ενασχόληση τους με τον αθλητισμό. Κατ' επέκταση, η κοινωνική αποδοχή και η αναγνώριση της άθλησης απ' την πλευρά των αθλούμενων θα έχει ως άμεσο επακόλουθο τη διαφορετική αντιμετώπιση της νίκης. Η νίκη δε θα είναι στόχος αλλά θα θεωρείται αφύσικο και αναγκαίο αποτέλεσμα της προσπάθειας που καταβάλλουν όλοι.

Η παθητικότητα διαμέσου του αθλητισμού.

Επικρατεί πλατιά σήμερα η εντύπωση πως ο σύγχρονος αθλητισμός απέκτησε αυτό που δεν είχε καταφέρει σε προηγούμενες εποχές. Έχει αγκαλιάσει όλη την κοινωνία σε τέτοιο βαθμό ώστε η αθλητική ενασχόληση να θεωρείται το αποκορύφωμα της συμμετοχής. Η πραγματικότητα όμως είναι τελείως διαφορετική και για την πλήρη κατανόησή της είναι αναγκαίο να γίνει εδώ ένας σαφής διαχωρισμός ανάμεσα στην παθητική και στην ενεργητική συμμετοχή στον αθλητισμό. Η παθητική συμμετοχή αναφέρεται σ' όλους εκείνους που παρακολουθούν την άθληση είτε άμεσα ως φίλαθλοι είτε έμμεσα ως δέκτες της μαζικής ενημέρωσης (εφημερίδες, περιοδικά, τηλεόραση, video, ραδιόφωνο). Οι παθητικά συμμετέχοντες στο σύγχρονο αθλητισμό αποτελούν τη συντριπτική πλειοψηφία ενώ οι ενεργητικά μετέχοντες περιορίζονται σ' ένα πολύ μικρό ποσοστό. (34)

---

34. Στοιχεία από τον Ήραντο Κων/νο – University stud press 1990.

Μετουσίωση του παθητικού αθλητισμού είναι το σύγχρονο θέαμα, όπου ο θεατής βιώνει το αίσθημα της συμμετοχής ενώ στην ουσία παραμένει αμέτοχος. Μ' άλλα λόγια συμμετέχει νοερά στη σωματική προσπάθεια που καταβάλλει ο αθλητής κατά την διάρκεια του αγώνα καθώς και στα αισθήματα που συνοδεύουν αυτήν την προσπάθεια (χαρά, λύπη, πόνο) έτσι ώστε στο τέλος να νομίζει πως συμμετείχε και ο ίδιος σ' όλα όσα διαδραματίστηκαν μπροστά του. Αξιοσημείωτο είναι επίσης το γεγονός ότι εξαιτίας της παθητικοποίησης αυξάνει συνεχώς η διαφορά στις φυσικές δυνατότητες μεταξύ των θεατών και των αθλητών, αφού των μεν θεατών παραμένουν στάσιμες των Δε αθλητών βελτιώνονται διαρκώς. Σε τελική ανάλυση αυτή η ανεπανόρθωτη απόσταση ανάμεσα στους αθλητές υψηλής στάθμης και τον υπόλοιπο κόσμο αποθαρρύνει αυτούς που πιθανώς θέλουν να ασχοληθούν συστηματικά με τον αθλητισμό επειδή αυτοί νιώθουν αδύναμοι να πλησιάσουν τουλάχιστον τις επιδόσεις των πρωταθλητών. Άρα δεν αξίζει ούτε καν να προσπαθήσουν να πετύχουν κάτι τέτοιο αφού είναι εκ των προτέρων καταδικασμένοι σε αποτυχία.

Η παθητικοποίηση που επιτυγχάνεται μέσω του αθλητικού θεάματος έχει ποικίλες πολιτικές προεκτάσεις. Αυτές συνίστανται κυρίως στα εξής :

- Συμβάλλει στην περαιτέρω παθητικοποίηση του πολίτη, επειδή αυτή δεν περιορίζεται μόνο στον χώρο του ελεύθερου χρόνου που καταλαμβάνει η θέαση του αθλητισμού αλλά απλώνεται και στους άλλους τομείς της κοινωνικής δράσης, όπως στην πολιτική. Ο πολίτης έχει την ψευδαίσθηση πως συμμετέχει στη διαμόρφωση των πολιτικών εξελίξεων μόνο και μόνο επειδή βλέπει και γνωρίζει όλα όσα συμβαίνουν γύρω του. Στην ουσία είναι ένας απλός θεατής. Μ' άλλα λόγια η αποδοχή του ρόλου του θεατή δεν περιορίζεται μόνο στην διάρκεια του αθλητικού αγώνα αλλά επεκτείνεται και στις υπόλοιπες δραστηριότητες της ζωής. Σε τελική ανάλυση αυτή μεταφράζεται με ασυνείδητη αποχή απ' την ίδια τη ζωή. Το αποτέλεσμα μιας τέτοιας προοπτικής το οποίο ήδη το βιώνουμε σήμερα περιγράφεται ως εξής στο κεφάλαιο του Μάρξ : « όσο λιγότερο συμμετέχεις στην ζωή, τόσο λιγότερο την εκφράζεις.....». Απ' αυτήν την άποψη το αθλητικό θέαμα είναι ένα πανίσχυρο μέσο πολιτικής εξαρτοποίησης και μπορούμε να του αποδώσουμε τον κλασικό χαρακτηρισμό του όπιου του λαού με την διπλή έννοια του όρου : απ' τη μια πλήρη συσκότιση των κριτικών ικανοτήτων (απόδραση, φυγή, έκσταση) και απ' την άλλη αναπλήρωση, υποκατάστατο για τις πραγματικές δυστυχίες του κόσμου.

- Συντελεί στο μαζικό αποπροσανατολισμό απ' την πολιτική επειδή αποσπά την προσοχή του λαού απ' τα καθημερινά προβλήματα που αντιμετωπίζει. Έτσι γίνεται βασικός παράγοντας σταθεροποίησης της υπάρχουσας κατάστασης των πραγμάτων. Τα δημόσια αθλητικά γεγονότα αποσπών πολιτικά τις μάζες και μετασχηματίζουν την επικρότησή τους για τα αγωνιστικά αποτελέσματα σε επευφημία του πολιτικού συστήματος. Η λειτουργία αυτή επιτελείται μέσα απ' την ακόλουθη διαδικασία : ο αθλητισμός με την έννοια ενός μαζικού θεάματος που εμπεριέχει το αίσθημα του θανάτου ως λανθάνων ερέθισμα, εμφανίζεται όταν ο πληθυσμός μιας χώρας είναι σε τέτοιο βαθμό εγκλωβισμένος, πειθαρχημένος και καταπιεσμένος ώστε να νιώθει την ανάγκη διαμέσου άλλων προσώπων, δηλαδή των αθλητών, να συμμετέχει σε δύσκολες πράξεις που απαιτούν δύναμη ή ηρωισμό αφού έτσι αφυπνίζεται η εξασθενημένη αίσθησή του για ζωή. Αυτή η υλική και ιδεολογική κινητοποίηση που επιτυγχάνεται μέσω του αθλητικού θεάματος έχει σαν αποτέλεσμα τη μαζική απολιτικοποίηση της δημόσιας ζωής. Όλα τα μέσα μαζικής ενημέρωσης (τύπος, τηλεόραση) σχολιάζουν την παραμικρή κίνηση των πρωταθλητών και αφήνουν στο σκοτάδι την άμεση πολιτική επικαιρότητα. Για παράδειγμα η αθλητική ειδησεογραφία καλύπτει το μισό σχεδόν χώρο απ' το σύνολο των σελίδων των εφημερίδων.
- Αποτελεί πανάκεια για την υπερνίκηση των ταξικών αντιθέσεων επειδή δημιουργεί την εντύπωση πως δεν υφίστανται ταξικές διαφορές μιας και ο πλούσιος και ο φτωχός, ο προνομιούχος και ο μη προνομιούχος, απολαμβάνουν καθισμένοι μαζί το αθλητικό παιχνίδι. Κατ' αυτόν τον τρόπο συντηρείται η κοινωνική ανισότητα. Ιδιαίτερα το αθλητικό θέαμα που προσφέρουν οι διεθνείς αγώνες είναι ένα ισχυρότατο μέσο κοινωνικής ομοιογενοποίησης και συνοχής.
- Σφυρηλατεί την εθνική ομόνοια και ενότητα, όταν οι αγωνιστικές περιστάσεις το επιτρέπουν (λ.χ σε περίπτωση νίκης των εθνικών συγκροτημάτων). Για την επίτευξη της εθνικής ενότητας δεν απαιτείται πλέον η εφαρμογή της μαζικής άθλησης των πολιτών η οποία ως γνωστόν εκτός των άλλων είχε χρησιμοποιηθεί με επιτυχία σε προηγούμενες εποχές (Μουσολίνι, Χίτλερ, Φράνκο) και ήταν εκτός των άλλων και πολυδάπανη για το κράτος. Αντίθετα το σύγχρονο κράτος για να πετύχει την εθνική ομόνοια χρησιμοποιεί το αθλητικό θέαμα, το οποίο εκτός των άλλων είναι και μια επικερδής επιχείρηση για το ίδιο.

- Αποχαυνώνει τους πολίτες επειδή εξαλείφει τη συγκινησιακή βάση των επαναστατικών διαθέσεων και εξουδετερώνει την επαναστατική φόρτισή τους δίνοντας μια ακίνδυνη και ασφαλή για τους κρατούντες την εξουσία διέξοδο στην υψηλή ένταση που υφίστανται εξαιτίας του έντονου οικονομικού ανταγωνισμού και της κοινωνικής αδικίας της σύγχρονης βιομηχανικής κοινωνίας.

Συνοψίζοντας τα παραπάνω, μπορεί να υποστηριχθεί πως το αθλητικό θέαμα λειτουργεί επιβραδυντικά στις πολιτικές εξελίξεις οποιασδήποτε κοινωνίας (καπιταλιστικής και σοσιαλιστικής), επειδή συμβάλλει στη στερέωση του συντηρητισμού με το να μεταμορφώνει τους πολίτες σε συμβατικά, ανεκτικά και κονφορμιστικά όντα. Η καταπιεστική απομετουσίωση, δηλαδή οι ξέφρενες εκδηλώσεις πανηγυρισμού ή ενίοτε βίας των θεατών κατά την διάρκεια των αθλητικών συναντήσεων δεν καταργούν τις απαγορεύσεις που ισχύουν κατά τον υπόλοιπο χρόνο σ' άλλους τομείς της ζωής αλλά αντίθετα συμβάλλουν στην παραπέρα ενίσχυση και την εδραίωσή τους. Επίσης η καταπιεστική απομετουσίωση αποτελεί μια προσωρινή χαλάρωση του σώματος από την φθορά που υφίσταται μέσα σε μια κοινωνία που οργανώνει το αθλητικό θέαμα ακριβώς για να εναντιωθεί στην απελευθέρωση του ίδιου του σώματος. Το μαζικό θέαμα, άρρηκτα συνδεδεμένο με τον αθλητισμό ως άμεση πραγματικότητα, έχει γίνει ένας από τους ουσιαστικότερους συντελεστές ενίσχυσης της αλλοτρίωσης στον τομέα της κουλτούρας του ελεύθερου χρόνου. Το αθλητικό θέαμα αποτελεί έναν είδος πολιτιστικής κατανάλωσης που ανταποκρίνεται αυστηρά στις ανάγκες της μαζικής πολιτιστικής παραγωγής.

Η πώληση των αγαθών του ελεύθερου χρόνου είναι πρώτα και πάνω απ' όλα η πώληση του αθλητικού θεάματος στο πλαίσιο της καταναλωτικής κοινωνίας. Η αθλητική κουλτούρα δεν είναι παρά ένα τεράστιο καρναβάλι που το τελετουργικό του ανταποκρίνεται επακριβώς στις ανάγκες του καταναλωτικού συστήματος που ζούμε σήμερα. Στην μεταβιομηχανική κοινωνία το αθλητικό θέαμα δε θα συγκαλύπτει την ταξική ουσία των πραγμάτων, δε θα εξαλείφει τις ταξικές αντιθέσεις δημιουργώντας μια ψεύτικη ατμόσφαιρα κοινωνικής αρμονίας αλλά θα αποτελεί μια πραγματική, μια φανερό διαδικασία προσέγγισης και κατανόησης όλων των κοινωνικών ομάδων. Επιπλέον, η νέα κοινωνία θα είναι μια κοινωνία ουσιαστικής και καθολικής συμμετοχής ώστε όλοι οι πολίτες να είναι άμεσοι δημιουργοί του πολιτισμού.

Κάτω απ' αυτήν την προοπτική ο αθλητισμός δεν θα καλλιεργεί ρεφορμιστικές αντιλήψεις για τη ζωή που θα παγιώνουν αυτούς που κατέχουν την εξουσία αλλά με το δικό του ξεχωριστό τρόπο θα σφυρηλατεί το επαναστατικό φρόνημα του λαού δίνοντας αγωνιστική διέξοδο σ' οποιαδήποτε προβλήματα αντιμετωπίζει.

Τα αθλητικά προνόμια.

Επειδή κατά την Αρχαιότητα η νίκη και μάλιστα η ολυμπιακή είχε ιδιαίτερη αίγλη, η επιβράβευση για την κατάκτηση της ήταν η ανάλογη. Σ' αυτήν περιλαμβάνονταν όλα όσα σχετίζονταν με την ηθική καταξίωση του νικητή – αθλητή, όπως η απονομή του κλάδου ελιάς, η μεγαλοπρεπή υποδοχή στην είσοδο της πόλης του, το στήσιμο του ανδριάντα σε κεντρικό χώρο της πόλης, καθώς και η υλική αποζημίωσή του, η οποία μπορούσε να είναι δωρεάν σίτιση στο πρυτανείο της πόλης ή απαλλαγή από ορισμένες φορολογικές επιβαρύνσεις ή ακόμη και προσφορά ορισμένου ποσού χρημάτων. Επίσης σε καιρό πολέμου είχε το ειδικό προνόμιο στις λείες καθώς και να μάχεται δίπλα στον βασιλιά (όπως στην Σπάρτη) ενώ σε καιρούς ειρήνης κάθονταν στις πρώτες τιμητικές θέσεις του θεάτρου και του ανατίθεντο θρησκευτικά καθήκοντα.

Όλα τα παραπάνω υλικά προνόμια εξασφάλισαν την απρόσκοπτη διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων και συνέβαλαν θετικά στην παραπέρα ανάπτυξη του αθλητισμού επειδή είχαν συμβολικό χαρακτήρα που συνίστατο στα εξής :

1. Δεν δίνονταν πριν απ' τους αγώνες.
2. Παρέχονταν μόνο στον νικητή των Ολυμπιακών Αγώνων.
3. Προέρχονταν μόνο από το επίσημο κράτος.
4. Ήταν αυστηρώς καθορισμένα με βάση την ισχύουσα νομοθεσία και ως εκ τούτου ήταν γνωστά στους πολίτες.
5. Δεν ήταν αρκετά για να εξασφαλίσουν τη ζωή του. (34)

---

34. Στοιχεία από τον Ήραντο Κων/νο – University stud press 1990.

Ορισμένα περιστατικά εκφυλισμού που συνέβησαν και αφορούν την εξαγορά ή την πώληση της νίκης είναι μεμονωμένα και αποτελούν εξαίρεση. Γι' αυτό και δεν μπορούν να χαρακτηρίσουν αρνητικά μια ολόκληρη εποχή στην οποία η άθληση γνώρισε πρωτοφανή ανάπτυξη. Φανερή απόδειξη αποτελεί το γεγονός ότι στην Ολυμπία υπάρχουν μόνο οκτώ Ζάνες. Αυτούς του έστηναν υποχρεωτικά οι αθλητές εκείνοι που προσπάθησαν να αποκομίσουν επιπρόσθετα οικονομικά οφέλη με αθέμιτο τρόπο. Σ' όλη δηλαδή τη μακρόχρονη πορεία των Ολυμπιακών Αγώνων συνέβησαν από υπερβάλλουσα οικονομική ιδιοτέλεια ελάχιστες παραβάσεις. Γι' αυτήν ακριβώς την εποχή ένα άλλο ενδεικτικό στοιχείο της χαμηλής εκτίμησης των υλικών επάθλων είναι η απ' το 752 π.Χ. μετονομασία της Ολυμπιάδας από «χρηματίτη» σε «στεφανίτη αγώνα». Στις μέρες μας όμως τα υλικά προνόμια στον αθλητισμό έχουν χάσει πλέον τον συμβολικό χαρακτήρα τους. Στη θέση τους τώρα υπάρχει η οργανωμένη και συστηματική προσφορά υλικών παροχών η οποία συνίστανται :

1. Στην χορήγησή τους και πριν απ' τους αγώνες.
2. Στο ότι δίνονται σ' όλους τους αγώνες και όχι μόνο στους Ολυμπιακούς.
3. Στο ότι προέρχονται όχι μόνο από το κράτος αλλά και τους ιδιώτες.
4. Δεν καθορίζονται και δεν περιορίζονται από πουθενά και κατά συνέπεια το μέγεθός τους παραμένει άγνωστο στον κόσμο.
5. Είναι συνήθως υπέρογκα σε βαθμό μάλιστα που να εξασφαλίζουν κατά τον καλύτερο τρόπο τη ζωή του κατόχου τους.

Θα ήθελα σ' αυτό το σημείο να σταθώ και να αναφερθώ εκτενέστερα σ' ένα προνόμιο που έχει ευδοκιμήσει ιδιαίτερα στη χώρα μας. Η ελεύθερη εισαγωγή των αθλητών στο Πανεπιστήμιο ή όταν δεν το επιτρέπει η ηλικία τους η κατάληψη θέσεων στον Δημόσιο Τομέα χωρίς εξετάσεις. Αυτού του είδους η ευνοϊκή μεταχείριση των αθλητών από το κράτος είναι κοινωνική αδικία. Με την ίδια λογική θα έπρεπε να γίνουν χρήστες αυτού του προνομίου και όλοι όσοι εκδηλώνουν ταλέντο σ' άλλες δραστηριότητες όπως λ.χ την τέχνη. Όσοι θεσμοθέτησαν αυτού του είδους τα προνόμια θέλησαν να προνοήσουν ώστε οι αθλητές να ασκούν κάποια εύκολη σχετικά εργασία για να μην κουράζονται και Δε μπορούν να αποδώσουν αλλά και για να τους απαλλάξουν Από το άγχος της επαγγελματικής αποκατάστασης προκειμένου να είναι πλήρως αφοσιωμένοι και να επιδοθούν απερίσπαστοι στην προσπάθειά τους. Επίσης σύμφωνα με την προσδοκία του νομοθέτη τα ειδικά προνόμια μπορεί να αποτελέσουν κίνητρο συστηματικής ενασχόλησης με τον αθλητισμό.

Δεν θα ήθελα να κρίνω την επιτυχία της θεσμοθέτησης των ειδικών προνομίων στην αθλητική ανάπτυξη επειδή η ανυπόληπτη θέση της Ελλάδας στο παγκόσμιο αθλητικό στερέωμα αποδεικνύει απροκάλυπτα την παταγώδη αποτυχία τους. Κρίνω όμως σκόπιμο να κάνω τις εξής παρατηρήσεις :

1. Με την πριμοδότηση των αθλητών καταρρέει ο μύθος της κοινής αφετηρίας στις Πανελλήνιες Εξετάσεις, οι αθλητές πριν αρχίσουν οι εξετάσεις έχουν ήδη πάρει κάποια επιπλέον μόρια, τα οποία καθιστούν ευκολότερη αν όχι σίγουρη την είσοδο σε κάποιο Α.Ε.Ι.. Όμως κάτι τέτοιο είναι καταφανής αδικία σε βάρος των υπολοίπων υποψηφίων.
2. Αρκετοί απ' αυτούς είναι κατ' επίφασιν αθλητές αφού δεν έχουν ούτε τη στοιχειώδη επαφή με το άθλημα στο οποίο υποτίθεται ότι προηγουμένως διακρίθηκαν. Από προσωπική εμπειρία μπορώ να καταθέσω το τραγελαφικό παράδειγμα εκείνων που εισήχθησαν σε ΤΕΦΑΑ επειδή ήταν μέλη της Εθνικής Ομάδας Ιστιοπλοΐας αλλά όμως αγνοούσαν να κολυμπούν.
3. Τους παρέχεται η διακριτική ευχέρεια να φοιτήσουν σε Πανεπιστημιακή Σχολή της αρεσκείας τους χωρίς να λαμβάνεται υπόψη εάν πρέπει να επιδείξουν κάποια προηγούμενη αξιολογη επίδοση σχετικά με το γνωστικό αντικείμενο της Πανεπιστημιακής Σχολής που επέλεξαν. Έτσι συχνά γίνονται συντελεστές της υποβάθμισης του επιπέδου της.
4. Προκειμένου να ενταχθούν οι αθλητές στην ευεργετική επίδραση αυτών των προνομίων όλοι οι ενδιαφερόμενοι φορείς (ομοσπονδία, σύλλογος, προπονητής, γονείς, συγγενείς) στήνουν ένα άθλιο παρασκήνιο προβαίνοντας σε κάθε λογής σκάνδαλα που σπάνια βλέπουν το φως της δημοσιότητας. Χαρακτηριστικά αναφέρουμε το παράδειγμα εκείνων των αγώνων, όπου οι δοτοί κριτές για να βοηθήσουν τους «δικούς» τους αθλητές δεν έκαναν σωστή χρήση του χρονομέτρου στα δρομικά αγωνίσματα ή είχαν μαζεμένη στη χούφτα τους την κορδέλα μέτρησης στο αγώνισμα του άλματος εις μήκος. Βέβαια από τις πιο αστείες περιπτώσεις είναι εκείνη που στο πανελλήνιο εφηβικό πρωτάθλημα πάλης μετά από προηγούμενη συνεννόηση μεταξύ των αθλητών προέκυψαν δέκα αθλητές με το ίδιο ακριβώς σωματικό βάρος οπότε όλοι τους ανακηρύχθηκαν πρωταθλητές αλλά και εκείνοι που στο πανελλήνιο πρωτάθλημα ρυθμικής γυμναστικής νεανίδων οι κριτές μετά από συνεννόηση μεταξύ τους έδωσαν σε δώδεκα αθλήτριες την ίδια ακριβώς βαθμολογία με αποτέλεσμα να ανακηρυχθούν όλες τους πρωταθλήτριες.

Και στις δύο περιπτώσεις ο αριθμός των νικητών-τριών συνέπεσε – κατά τύχη – μ’ όσους απ’ τους συμμετέχοντες επιθυμούσαν να εισαχθούν σε κάποιο Πανεπιστήμιο.

5. Δεν υπάρχει κάποια ασφαλιστική δικλείδα που να υποχρεώνει τους ευεργετημένους αθλητές να συνεχίσουν να καταγίνονται με τον αθλητισμό αφότου εισέλθουν στο Πανεπιστήμιο. Οι περισσότεροι απ’ αυτούς σταματούν την αθλητική τους σταδιοδρομία αφού δεν έχουν πλέον κάποιο ιδιαίτερο λόγο να συνεχίσουν μιας και αυτό που ήθελαν το πέτυχαν.
6. Οι περισσότεροι απ’ αυτούς προτιμούν τη φοίτησή τους στα ΤΕΦΑΑ επειδή γνωρίζουν εκ των προτέρων πως εκεί θα συναντήσουν γνώριμο περιβάλλον, πρόθυμο να τους βοηθήσει να αποφοιτήσουν εύκολα και γρήγορα. Έτσι γίνονται δέκτες μιας προκλητικά ευνοϊκής μεταχείρισης απ’ την πλευρά ορισμένων καθηγητών (λ.χ δεν έχουν πρόβλημα απουσιών ενώ σπάνια επισκέπτονται τη Σχολή ή παίρνουν ασυνήθιστα υψηλή βαθμολογία στα μαθήματα των εξετάσεων).
7. Νομίζω πως το πιο άσχημο είναι ότι δεν λαμβάνεται υπόψη η προηγούμενη σχολική επίδοση κατά τη φοίτηση τους στο Γυμνάσιο και το Λύκειο. Σίγουροι όντας πως έχουν εξασφαλίσει με κάποια πανελλήνια νίκη τους ή διεθνή συμμετοχή τους σε κάποιο αγώνα την είσοδό τους στο Πανεπιστήμιο περιφρονούν με τον πιο προκλητικό τρόπο τις σχολικές τους σπουδές.

Η απλόχερη και ανεξέλεγκτη χορήγηση πάσης φύσεως προνομίων στους αθλητές έχει ποικίλα αρνητικά αποτελέσματα τόσο για τον αθλητισμό όσο και για την ίδια την κοινωνία.

Θα πρέπει πρώτα απ’ όλα να έχουμε υπόψη μας πως η προνομιακή μεταχείριση του αθλητισμού εξυπηρετεί ποικίλες σκοπιμότητες. Αυτές ταυτίζονται με το συμφέρον του κράτους να αναπαράγει κατ’ αυτόν τον ρουσφετολογικό τρόπο τον εαυτό του αλλά και με την εξυπηρέτηση ιδιοτελών οικονομικών συμφερόντων (των διαφημιστών, των επίσημων προμηθευτών, των υποστηρικτών των αγώνων κλπ.).

Αυτή η άνιση και προκλητική αντιμετώπιση του αθλητισμού απ’ τη μια αυξάνει τις κοινωνικές αντιθέσεις δημιουργώντας μια ιδιαίτερη τάξη προνομιούχων ατόμων και απ’ την άλλη μετατρέπει τον ίδιο τον αθλητισμό σε τροχοπέδη της κοινωνικής εξέλιξης και προόδου. Με την καθιέρωση κάθε λογής προνομίων ο αθλητής παραχωρεί στο κατεστημένο την κοινωνική του ιδιότητα παίρνοντας για αντάλλαγμα την υλική του αποζημίωση. Παραθέτουμε δύο αρκετά πρόσφατα παραδείγματα που πιστοποιούν κατά τον καλύτερο τρόπο το γεγονός ότι οι αθλητές είναι προσδεμένοι με κάθε είδους εξουσία αδιαφορώντας για τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο λαός.

Απ' τη μια η Κρίστιν Όττο και η Καταρίνα Βίτ υπήρξαν ως την τελευταία στιγμή της πτώσης του Έρικ Χόνεκερ τα αγαπημένα παιδιά του. Απ' την άλλη η Νάντια Κομανέτσι, όταν διείδε το τέλος του καθεστώσ Τσαουσέσκου, του οποίου άλλωστε υπήρξε κατασκευάσμα, οργάνωσε την προσωπική της δραπέτευση αφήνοντας στους συμπατριώτες της να σκοτωθούν εκείνοι για να ρίξουν απ' την εξουσία τον αιμοσταγή δικτάτορα. Το γεγονός αυτό εξηγεί την επιφυλακτική (ίσως και αρνητική) θέση και στάση απέναντι στο φαινόμενο του αθλητισμού της προοδευτικής πνευματικής ηγεσίας, η οποία θεωρεί τον μεν αθλητισμό στήριγμα και έκφραση του κατεστημένου, τους δε αθλητές ιεραπόστολους του κατεστημένου.

Την άποψη αυτή των διανοουμένων για την συνεχή διεύρυνση των αθλητικών προνομίων σήμερα σύσσωμο πολεμά όλο το κατεστημένο (λ.χ βλέπε την άμεση καθαίρεση του Τρίτση απ' το Υπουργείο Παιδείας όταν επιχείρησε τη μερική κατάργησή τους). Η οριστική κατάργηση των αθλητικών προνομίων είναι εφικτή μέσα σε μια κοινωνία, όπου ο αθλητισμός Δε θα έχει ανάγκη ιδιαίτερων προνομίων και ο αθλητής Δε θα συνδυάζει και Δε θα ταυτίζει την προσπάθεια του με την απόκτησή τους.

Το μπουκοτάρισμα των Ολυμπιακών Αγώνων.

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες αποτελούν την κορυφαία ευκαιρία όλων των κρατών να εκφράσουν, να καταδείξουν την ακλόνητη πίστη τους στο ανθρωπιστικό ιδεώδες της ειρήνης. Οι σύγχρονοι Ολυμπιακοί Αγώνες εξαιτίας των συνεχών μπουκοταρισμάτων που υφίστανται κάθε φορά όχι μόνο αδυνατούν να εκπληρώσουν την παραπάνω αποστολή αλλά αντίθετα προκαλούν διεθνή αναταραχή και ένταση. Το σύγχρονο μπουκοτάρισμα συνίσταται στην άρνηση της μιας ή της άλλης υπερδύναμης ή ακόμη και των δορυφόρων κρατών τους να συμμετάσχουν στους Ολυμπιακούς Αγώνες επειδή θεωρούν πως κάποιες ενέργειες ή πράξεις αντιπάλου – συνήθως – χώρας προσβάλλουν βάνανυσα το διεθνές δίκαιο, υπονομεύουν τη διεθνή ειρήνη και αντιτίθενται στο δικαίωμα της αυτοδιάθεσης και της ανεξαρτησίας. Παρόμοιες ενέργειες ή πράξεις συνέβαιναν συχνά και κατά την Αρχαιότητα και μάλιστα στάθηκαν αιτία για να εφαρμοστεί όσες φορές χρειάστηκε το μπουκοτάζ, σε πείσμα όλων όσων σήμερα ισχυρίζονται πως αυτό αποτελεί δημιούργημα της εποχής μας. Όμως το μπουκοτάρισμα των Αρχαίων απέφερε τελικά την εμπέδωση της ειρήνης, της τάξης και της ασφάλειας. Αντίθετα το σύγχρονο μπουκοτάζ δε φέρνει κανένα θετικό αποτέλεσμα αφού όσες φορές επιχειρήθηκε αύξησε τη διεθνή ένταση σε επικίνδυνο βαθμό και όξυνε τις αντιθέσεις μεταξύ των αντίπαλων χωρών.

Για να γίνει πιο εύκολα κατανοητή η αιτιολόγηση της διαφορετικής λειτουργίας των δύο μπουκοτάζ θα πρέπει να έχουμε πρώτα απ' όλα υπόψη μας τα κάτωθι :

- Η συμμετοχή στους Ολυμπιακούς Αγώνες κατά την αρχαιότητα ήταν αυτονόητα υποχρεωτική επειδή η διοργάνωσή τους γινόταν προς τιμή των θεών και η επιτυχία τους ήταν συνδεδεμένη με τη θεική βούληση. Σήμερα η συμμετοχή στους Ολυμπιακούς Αγώνες δεν είναι υποχρεωτική.
- Η βαθιά συνειδητοποίηση κατά την Αρχαιότητα της πολιτικής διάστασης των Ολυμπιακών Αγώνων. Η ειρήνη στην οποία απέβλεπαν οι Ολυμπιακοί Αγώνες θεωρούνταν πολιτικό θέμα. Γι' αυτό και Δε δίσταζαν να χρησιμοποιήσουν τους Ολυμπιακούς Αγώνες, όσες φορές το απαιτούσαν οι συνθήκες, ως μέσο για την προάσπιση της ειρήνης. Η πιο ενδεικτική ίσως περίπτωση είναι εκείνη, όπου οι Ηλείοι κριτές, αν και διέκειντο φιλικά προς τη Σπάρτη, αποφάσισαν ομόφωνα να αποκλείσουν τους Λακεδαιμονίους απ' την προσεχή Ολυμπιάδα επειδή προηγούμενα αυτοί τελειώς αδικαιολόγητα προέβησαν σε βέβηλες ανεπίτρεπτες πράξεις λεηλασίας σε βάρος άλλης ελληνικής πόλης – κράτους. Έτσι η Σπάρτη το 420 π.Χ. αποκλείστηκε απ' τους Ολυμπιακούς Αγώνες και τιμωρήθηκε με πρόστιμο 2.000 μνάς επειδή επιτέθηκε στο Λέπρεο κατά τη διάρκεια της εκεχειρίας.
- Οι Ηλείοι «διαιτητές» είχαν πανελλήνιο σεβασμό και κύρος, γι' αυτό και τους αποδόθηκε η ονομασία Ελλανοδίκες. Αυτοί δεν είναι μόνο κριτές που αναλαμβάνουν το έργο της απρόσκοπτης από κάθε άποψη διεξαγωγής των Ολυμπιακών Αγώνων αλλά και φύλακες της ειρήνης. Έχουν αποστολή τη διασφάλιση της σ' όλη την ελληνική επικράτεια. Τούτο επιτυγχάνεται είτε με την εφαρμογή της εκεχειρίας , είτε με τον αποκλεισμό από τους Ολυμπιακούς Αγώνες της πόλης – κράτους που προέβη σε πράξεις κατάφωρης αδικίας. Σε πράξεις που προσέβαλλαν την ανθρώπινη ύπαρξη και αξιοπρέπεια.

Η παραπάνω διαπίστωση μας οδηγεί να συνάξουμε το εξής συμπέρασμα : Το ειρηνικό πνεύμα των Ολυμπιακών Αγώνων δεν περιορίζονταν όσο αυτοί διαρκούσαν αλλά κατέβαλαν προσπάθεια να επεκταθεί πολύ πριν ή και μετά την τέλεσή τους. Το γεγονός του αποκλεισμού μιας πόλης – κράτους και μάλιστα υπερδύναμης όπως της Σπάρτης χρήζει αξιόλογης προσοχής επειδή έχει επίκαιρες προεκτάσεις αναφορικά με το ρόλο των σημερινών Ολυμπιακών Αγώνων στη διεθνή πολιτική ζωή.

Στις μέρες μας ενώ η ειρήνη θεωρείται πολιτικό ζήτημα και διακηρύσσεται απ' τα μέλη της ΔΟΕ η συμβολή των Ολυμπιακών Αγώνων στην ειρήνη, οι Ολυμπιακοί Αγώνες έχουν «απολιτικοποιηθεί» αφού έχουν αποσυνδεθεί σε σχέση με εκείνα τα πολιτικά γεγονότα που επηρεάζουν την διεθνή ειρήνη. Έχοντας υπόψη μας όλα τα παραπάνω μπορούμε να διακρίνουμε και να εντοπίσουμε την ειδοποιό διαφορά ανάμεσα στο αρχαίο και το σύγχρονο μπουκοτάζ. Αυτή συνίσταται στα εξής : Ποτέ στην αρχαιότητα μια πόλη – κράτος όταν αδικούνταν δεν αποφάσιζε από μόνη της σε ένδειξη διαμαρτυρίας να απόσχει απ' τους Ολυμπιακούς Αγώνες. Εάν οι ενέργειες μιας πόλης- κράτους θεωρούνταν απαράδεκτες τότε οι υπόλοιπες χώρες αποφάσιζαν να απέχει αυτή απ' τους Ολυμπιακούς Αγώνες αρνούμενες την συμμετοχή των αθλητών της. Έτσι με την εφαρμογή του μπουκοτάζ :

- προκαλούσαν τη θεϊκή κατακραυγή εναντίον της. Οι κάτοικοί της καταλαμβάνονταν από το αίσθημα της ντροπής και της ταπείνωσης αφού είχαν να αντιμετωπίσουν τη δυσμένεια των θεών εξαιτίας της μη συμμετοχής τους στους Ολυμπιακούς Αγώνες.
- Τιμωρούσαν την πόλη – κράτος που παρεκτράπηκε απομονώνοντάς την πολιτικά.
- Όλες οι υπόλοιπες πόλεις – κράτη έδειχναν έμπρακτα τη συμπαραστάσή τους στην αδικημένη πόλη και την πίστη και αφοσίωσή τους στην ειρήνη σφυρηλατώντας μεταξύ τους δεσμούς σύμπνοιας και αλληλεγγύης.

Στην εποχή μας δεν παρατηρείται αυτού του είδους το μπουκοτάζ. Συμβαίνει μάλιστα το ακριβώς αντίθετο. Η χώρα που νομίζει πως αδικείται και πως οι ενέργειες άλλης χώρας προσβάλλουν την ίδια ή κάποια άλλη φιλική προς αυτήν την χώρα αποφασίζει από μόνη της να μη συμμετάσχει στους Ολυμπιακούς Αγώνες σε ένδειξη διαμαρτυρίας , καλώντας μάλιστα τις φιλικές προς αυτήν χώρες να πράξουν και εκείνες το ίδιο !!!!.....

Έτσι παρατηρείται το τραγελαφικό γεγονός η χώρα που αδικήθηκε να μη συμμετέχει ενώ η χώρα που διέπραξε την αδικία να συμμετέχει στους Ολυμπιακούς Αγώνες. Αυτό όμως μεγαλώνει την διεθνή ένταση και οξύνει τις αντιθέσεις μεταξύ των εμπλεκόμενων χωρών.

Γι' αυτό άλλωστε οι Σύγχρονοι Ολυμπιακοί Αγώνες απ' τις έως τώρα εμπειρίες που έχουμε στη διάθεσή μας προκάλεσαν διεθνή αναταραχή και αναστάτωση σε επικίνδυνο βαθμό αντί να συμβάλλουν στην προσέγγιση και την κατανόηση μεταξύ των διαφωνούντων κρατών. Προβάλλει λοιπόν σήμερα περισσότερο από κάθε άλλη φορά η αναγκαιότητα :

- Να θεωρείται a priori υποχρεωτική η συμμετοχή στους Ολυμπιακούς Αγώνες για όλα ανεξαιρέτως τα κράτη,
- Να εφαρμόζονται όλοι οι διεθνείς κανονισμοί που αναφέρονται στην απονομή του διεθνούς δικαίου με την τιμωρία των παραβατών χωρών. Στα μέσα τιμωρίας να συγκαταλέγεται ανάμεσα στα άλλα και ο αποκλεισμός τους απ' τους Ολυμπιακούς Αγώνες. Μόνο έτσι οι Ολυμπιακοί Αγώνες θα αποκτήσουν την αίγλη και το κύρος που τους αξίζει και απαιτείται να έχουν, ώστε να συμβάλουν στην ειρηνική συνύπαρξη και τη συναδέλφωση όλων των λαών ανοίγοντας μια νέα εποχή για την ίδια την ανθρωπότητα.

Για να επιτευχθεί κάτι τέτοιο θα πρέπει να συνδέονται και να σχετίζονται οι Ολυμπιακοί Αγώνες με την πολιτική κατάσταση που επικρατεί κάθε φορά σ' όλη την υφήλιο. Δεν επιδεικνύει ανομολόγητη υποκρισία η ΔΟΕ σήμερα όταν απ' την μια πιπιλίζει την ειρήνη και απ' την άλλη επιτρέπει να διοργανώνουν Ολυμπιακούς Αγώνες ή να συμμετέχουν σ' αυτούς χώρες που υπονομεύουν τη διεθνή ειρήνη (λ.χ το Ισραήλ ή η Τουρκία) και καταπατούν με τον πιο βάνουσο τρόπο τα ανθρώπινα δικαιώματα (λ.χ η Νότια Αφρική); Εάν επιχειρούσε κανείς να κάνει μια αποτίμηση, ένα απολογισμό του έργου της ΔΟΕ θα κατέληγε αβίαστα στη διαπίστωση πως η προσφορά της στην ειρηνική επίλυση των διαφορών που υφίστανται μεταξύ των κρατών ή στο σεβασμό και την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ήταν και είναι μηδαμινή. Ποια άλλωστε υπήρξε η συμβολή της ΔΟΕ στον τερματισμό της διένεξης μεταξύ του Ιράκ και του Ιράν ή στην κατάργηση του ρατσιστικού καθεστώτος φυλετικών διακρίσεων της Νότιας Αφρικής ; Οι δυο αυτές επίκαιρες αναφορές που είδαμε παραπάνω είναι ίσως οι πιο χαρακτηριστικές περιπτώσεις όπου η ΔΟΕ με κατάλληλους χειρισμούς θα μπορούσε, εάν το ήθελε, να προσφέρει σημαντικές υπηρεσίες στην υπόθεση της ειρήνης και το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των λαών της γης.

Πως είναι δυνατόν η ΔΟΕ να διοργανώνει Ολυμπιακές φιέστες όταν την ίδια στιγμή υπάρχουν σ' όλο τον κόσμο 42 εστίες πολέμου;

Τι έκανε άραγε η ΔΟΕ να προλάβει αυτές τις καταστάσεις πριν εξελιχθούν σε εμπόλεμες ή τουλάχιστον τι έκαμε για να παύσουν;

Αυτή όμως η απουσία της ΔΟΕ απ' τη διεθνή πολιτική σκηνή είναι επιλεκτική επειδή όποτε το θεώρησε σκόπιμο πήρε πολιτικές αποφάσεις. Μήπως δεν ήταν πολιτική επιλογή η διοργάνωση της 23^{ης} Ολυμπιάδος της Σεούλ ή ο αποκλεισμός της Παλαιστίνης απ' την Ολυμπιάδα;

Γιατί άραγε σήμερα αντιτίθεται στην επιθυμία του γερμανικού λαού για την επανένωση των δύο κρατών τους με το να αρνείται επίμονα να κάνει δεκτή την αίτησή τους να συμμετάσχουν στην Ολυμπιάδα της Βαρκελώνης υπό τη σκέπη μιας σημαίας;

Άρα, η αντίληψη που θέλει τους Ολυμπιακούς Αγώνες και τη ΔΟΕ ανεξάρτητους από την πολιτική είναι αναληθής και οπωσδήποτε ουτοπιστική σαν επιδίωξη για το μέλλον.

Συνεπώς, εκείνο που προβάλλει ως ζητούμενο είναι να γίνει η ΔΟΕ ένα Πολιτικό Όργανο στην κατεύθυνση εμπέδωσης της ειρήνης και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Μ' άλλα λόγια η ΔΟΕ με «όπλο» τη διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων και τη συμμετοχή σ' αυτούς μπορεί να πειθαναγκάζει τα διάφορα κράτη να εφαρμόζουν απαρέγκλιτα τις αρχές και τους νόμους του Διεθνούς Δικαίου.

Το κύρος της ΔΟΕ ως Διεθνές Πολιτικό Όργανο που είναι απαραίτητο για να μπορεί να δρα με αποφασιστικότητα και αποτελεσματικότητα είναι σίγουρα εξασφαλισμένο απ' τη στιγμή που σήμερα όλα ανεξαιρέτα τα κράτη επιδιώκουν, αναζητούν στην κυριολεξία, είτε να διοργανώνουν την Ολυμπιάδα είτε να συμμετέχουν σ' αυτήν.

Αυτή η προοπτική για την ΔΟΕ συμφωνεί απόλυτα με ότι ακριβώς συνέβαινε στην Αρχαιότητα, όπου όπως είδαμε και πιο πριν, οι Ολυμπιακοί Αγώνες ήταν ένα πρόσφορο μέσο πολιτικής παρέμβασης στην κατεύθυνση της εμπέδωσης της ειρήνης όπου αυτή απειλούνταν ή παραβιάζονταν και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Προς αυτήν την κατεύθυνση είναι αναγκαίο η ΔΟΕ να αναπτύξει μόνιμες σχέσεις στενής συνεργασίας με διεθνείς πολιτικούς οργανισμούς και φορείς, οι οποίοι διαμορφώνουν και καθορίζουν την πολιτική κατάσταση και το πολιτικό μέλλον της ανθρωπότητας.

Έως τώρα στην προσπάθεια αυτοστεγαανοποίησης της αρνούνταν επίμονα να συνεργασθεί μαζί τους.

Σήμερα όμως επιβάλλεται να συνεργασθεί με οργανισμούς όπως λχ. Τον ΟΗΕ, την ΕΟΚ, την Κομισιόν, το Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, ή φορείς όπως λχ. Τα Κινήματα Ειρήνης, το Παγκόσμιο Κέντρο Πολιτικής Έρευνας και Επιμόρφωσης, τη Διεθνή Εταιρεία Πολιτικής Επιστήμης, το Διεθνές Ινστιτούτο Μελέτης για την Ασφάλεια της Ανθρωπότητας. (34)

---

34. Στοιχεία από τον Ήραντο Κων/νο - Uninersity stud press 1990

1.2. Φανερές και Λανθάνουσες Λειτουργίες του Αθλητισμού.

Στη γλώσσα της κοινωνιολογίας, ο όρος **λειτουργία** αναφέρεται σε μια αναγνωρισμένη αντικειμενική συνέπεια που έχει ένα κοινωνικό φαινόμενο για ένα μεγαλύτερο σύστημα του οποίου είναι μέρος. Λέμε, λόγου χάρη, πως μια από τις κοινωνικές λειτουργίες της θρησκείας είναι η διατήρηση της αλληλεγγύης (solidarity) ανάμεσα στα μέλη μιας κοινωνικής ομάδας.

Σε κάθε κοινωνικό φαινόμενο που προυποθέτει συλλογική δραστηριότητα, διακρίνουμε **φανερές και λανθάνουσες** λειτουργίες. Απ' την σκοπιά των ατόμων που συμμετέχουν ενεργά, οι φανερές λειτουργίες ενός τέτοιου φαινομένου είναι **επιδιωκόμενες και αναγνωρισμένες** αντικειμενικές συνέπειες για ολόκληρο το σύστημα. Οι λανθάνουσες όμως λειτουργίες δεν είναι ούτε επιδιωκόμενες μήτε αναγνωρισμένες απ' αυτούς που συμμετέχουν δραστήρια.

Έτσι, τόσο ο εντοπισμός όσο και η εκτίμηση των κοινωνικών επιπτώσεων κάθε λανθάνουσας λειτουργίας δεν μπορεί να είναι παρά καρπός συστηματικής **κριτικής** προσπάθειας.

Σκοπός αυτής της μελέτης είναι να δείξει πως κάθε μια από τις σπουδαιότερες **φανερές** κοινωνικές λειτουργίες του αθλητισμού κρύβει και μια ή περισσότερες **λανθάνουσες**.

Θα πρέπει όμως να τονιστεί από την αρχή ότι το πλαίσιο μέσα στο οποίο τοποθετείται η ανάλυση που ακολουθεί, είναι ολόκληρο το καπιταλιστικό κοινωνικό – οικονομικό σύστημα.

Σαν υπερδομή αυτού του συστήματος, ο αθλητισμός αναπτύσσεται παράλληλα με τις καπιταλιστικές σχέσεις παραγωγής μ' ένα τρόπο που καθρεφτίζει, μέχρις ένα βαθμό, τις συνθήκες εκμετάλλευσης που χαρακτηρίζουν την καπιταλιστική υποδομή.

Ταυτόχρονα, ο αθλητισμός διατηρεί και μια σχετική αυτονομία που του επιτρέπει να διαμορφώνει τις ιδιαιτερότητές του, ν' ακολουθεί τη δική του τροχιά, να καλλιεργεί τους μύθους του και να προπαγανδίζει τις αξίες του.

Οι ιεραρχικές σχέσεις που δημιουργούνται στην πορεία της κερδοσκοπικής διαδικασίας της καπιταλιστικής παραγωγής, με την ανισότητα και τον εξοντωτικό ανταγωνισμό, επαναλαμβάνονται – και μάλιστα με ακραίες μορφές – και στη σφαίρα της αθλητικής παραγωγής όπου το ιδεώδες της αρμονικής σωματικής και πνευματικής διάπλασης των αθλούμενων (όπως και οι καπιταλιστικές «αρετές» της σκληρής εργασίας και της αποταμίευσης) δεν παύει να αποτελεί τη διατυμπανιζόμενη πεμπτουσία του υπέρτατου αθλητικού οράματος.

Όπως θα φανεί από τα παρακάτω, ορισμένες από τις λανθάνουσες λειτουργίες του αθλητισμού, στοχεύουν στην στήριξη των καπιταλιστικών σχέσεων παραγωγής και εξυπηρετούν έμμεσα τους σκοπούς και τα συμφέροντα της κυρίαρχης τάξης.

Από τη χρήση στην κατάχρηση.

Η χρησιμοποίηση του γενικού όρου «αθλητισμός» θα πρέπει να συνοδεύεται από την διάκριση ανάμεσα σ' εκείνη τη δραστηριότητα και πρακτική που είναι σχεδόν ταυτόσημη με τη φυσική αγωγή, και σ' αυτή τη δραστηριότητα και πρακτική που αποσκοπεί στη δημιουργία **αθλητών**, δηλαδή ατόμων κατάλληλα εκπαιδευμένων για να κερδίζουν αθλητικούς αγώνες.

Κύριος σκοπός της πρώτης δραστηριότητας είναι η αρμονική σωματική διάπλαση, η σωστή κίνηση, η υγεία.

Η δεύτερη δραστηριότητα στοχεύει στην αδιάκοπη τελειοποίηση ορισμένων ικανοτήτων ώστε να κατορθώνει ο αθλητής να υπερτερεί των ανταγωνιστών του.

Οι ασκήσεις που εκτελούνται σύμφωνα με τα προγράμματα φυσικής αγωγής γίνονται με μέτρο, αποφεύγουν τις υπερβολές και είναι μεταξύ τους συμπληρωματικές.

Η άθληση όμως που απαιτεί ο ανταγωνιστικός αθλητισμός ξεπερνά κάθε λογικό μέτρο, στηρίζεται στην μονότονη επανάληψη των ίδιων ασκήσεων, και αποβλέπει στην **ειδίκευση**.

Στον ανταγωνιστικό αθλητισμό, ο κάθε αθλούμενος όχι μόνο επαναλαμβάνει άπειρες φορές μια φυσική άσκηση, π.χ. άλμα, αλλά περιορίζεται στην επανάληψη ενός συγκεκριμένου είδους της άσκησης π.χ. άλμα σε μήκος, σε ύψος κ.λ.π.

Στην αθλητική πρακτική που κινείται στα πλαίσια της φυσικής αγωγής, τα άτομα αθλούνται ανάλογα με την αντοχή και τις ικανότητές τους, δίχως να ωθούνται σε προσπάθειες που ξεπερνούν τις δυνάμεις τους, και χωρίς να θεωρούν τη σωματική άσκηση σαν αποκλειστική ενασχόληση και υπέρτατη φιλοδοξία τους.

Αντίθετα, στον ανταγωνιστικό αθλητισμό η άσκηση γίνεται έμμονη ιδέα και αυτοσκοπός, αφού το μόνο που ενδιαφέρει είναι το αποτέλεσμα, η επίδοση, η νίκη, το ρεκόρ.

Οι αθλητές που τρέχουν, λόγου χάρη, δεν το κάνουν για να βελτιώσουν τη φυσική τους κατάσταση, αλλά για να καλύψουν μια απόσταση σε λιγότερο χρόνο απ' αυτήν που χρειάζεται κάποιος άλλος αθλητής.

Κάτι παρόμοιο συμβαίνει και στα ομαδικά αγωνίσματα όπως π.χ. το ποδόσφαιρο.

Αυτό που μετράει περισσότερο ύστερα από τη λήξη ενός ποδοσφαιρικού αγώνα δεν είναι η τεχνική απόδοση, ο βαθμός συνεργασίας μεταξύ των παικτών ή η παραπέρα ανάπτυξη των φυσικών τους ικανοτήτων, αλλά τα γκολ που θα επιτύχει η κάθε ομάδα σε συσχετισμό με τα γκολ του αντιπάλου.

Στον αθλητισμό που παραμένει στα όρια της φυσικής αγωγής, το στοιχείο του ανταγωνισμού είναι ανύπαρκτο. Στον αθλητισμό που αποβλέπει στην ειδικευση και στη νίκη, ο ανταγωνισμός είναι πρωταρχικός κανόνας.

Ο αθλητισμός που παίρνει τη μορφή της φυσικής αγωγής, επιδιώκει την καλλιέργεια της αρμονίας, της σκληραγωγίας και της βελτίωσης της φυσικής κατάστασης των **πολλών**, ενώ ο ανταγωνισμός αθλητισμός στοχεύει στην προετοιμασία των **λίγων** (με εξαιρετικές ικανότητες) για την ανάδειξή τους σε αθλητές ικανούς να επιβληθούν στους στίβους και στα γήπεδα.

Όμως, παρά τις αντιθέσεις και τις διαφορές τους, αυτές οι δυο δραστηριότητες αλληλοσυμπληρώνονται, ενώ ο ανταγωνιστικός αθλητισμός είναι αναμφισβήτητα ο πόλος έλξης αθλητών και φιλάθλων και κινητήρια δύναμη του τεράστιου τομέα της αθλητικής παραγωγής. Αυτές οι δραστηριότητες ανταποκρίνονται σε **φανερές** λειτουργίες του αθλητισμού, είναι δηλαδή **επιδιωκόμενες** και **αναγνωρισμένες** απ' αυτούς που συμμετέχουν άμεσα ή έμμεσα.

Όμως τις παραπάνω φανερές λειτουργίες συνοδεύουν άλλες **λανθάνουσες** που **πηγάζουν** τόσο απ' τον αθλητισμό που ταυτίζεται με τη φυσική αγωγή όσο και από τον ανταγωνιστικό αθλητισμό.

Είναι γεγονός πως ακόμα και η απλή φυσική αγωγή, επειδή στηρίζεται στη **συστηματοποίηση** και στην **επιβολή κανόνων** που δεν μπορεί να παραγνωριστούν εύκολα, δημιουργεί μια **εξουσιαστική** και **καταπιεστική** ατμόσφαιρα. Μπορεί δηλαδή κανείς να υποστηρίξει πως η φυσική αγωγή είναι το αντίθετο του ελεύθερου παιχνιδιού. Το ελεύθερο παιχνίδι ευνοεί τον αυτοσχεδιασμό και την ανάπτυξη πρωτοβουλίας, και σε καμία περίπτωση δεν είναι «σοβαρό» – ανεξάρτητα από την ειδική σχέση που έχει με παράγοντες που είναι σοβαροί. Όπως λει και ο Αριστοτέλης, παίζουμε για καθαρή ψυχαγωγία και όχι για κανένα ωφελμιστικό σκοπό. Το ελεύθερο παιχνίδι είναι πετυχημένο αν ο παίχτης «ξεχαστεί» παίζοντας, αν δεν σκέφτεται το παιχνίδι, αν δεν λογαριάζει το αποτέλεσμα, κι αν δεν αντιμετωπίζει το παιχνίδι σαν μια αντικειμενική διαδικασία. Επιπλέον, το παιχνίδι έχει τη δική του ουσία που είναι ανεξάρτητη από τη συνείδηση του παίχτη. Γι' αυτό, το ελεύθερο παιχνίδι δεν μπορεί να γίνει κατανοητό σαν κάποια προμελετημένη **δραστηριότητα** γιατί το ίδιο είναι αντικείμενο του εαυτού του, άσχετο από την υποκειμενικότητα του παίχτη,

ο οποίος ασχολούμενος συνήθως με πολλές δραστηριότητες **επίσης παίζει**.

Το ελεύθερο παιχνίδι, υπάρχει μόνο τη στιγμή που παίζεται, ενώ η περίπτωση της φυσικής αγωγής είναι στην ουσία πολύ διαφορετική. Η τελευταία, σ' αντίθεση με το παιχνίδι, απαιτεί κάποια μορφή **στρατιωτικής οργάνωσης**. Προεκτείνοντας μάλιστα αυτή τη σχέση ο **Gerhard Vinnai** επιχειρεί μια γενικότερη σύνδεση των σπορ με το μιλιταρισμό.

Γράφει : « το σπορ, με την ανάμιξη πειθαρχίας και ανοικτής επιθετικότητας ανήκει σε μια ολόκληρη παράδοση προετοιμασίας για στρατιωτική σύγκρουση. Πολλά ανταγωνιστικά αγωνίσματα των «πρωτόγονων» φυλών υπηρετούν την ανάπτυξη πολεμικών δεξιοτήτων, όπως έκαναν οι κονταρομαχίες των μεσαιωνικών ιπποτών». (35)

Η Φυσική αγωγή δεν προϋποθέτει μόνο **υπακοή**, αλλά προϋποθέτει συχνά και την **παθητική υποταγή** του γυμναζόμενου , ο οποίος αποκτά σταδιακά ανάλογη προσωπικότητα, σφυρηλατημένη στον **εξαναγκασμό** και στην **πειθαρχία**. Στο σχολικό αθλητισμό, λόγου χάρη, ο γυμναστής δίνει παραγγέλματα και απαιτεί να εκτελεστούν από τους γυμναζόμενους με συνέπεια και ακρίβεια που θα πρέπει να τείνουν στην τελειότητα. Το συνηθισμένο αρχικό παράγγελμα κάθε γυμναστικού προγράμματος είναι (ήταν) η «σύνταξη», και συνοδεύεται από αλληπάλληλα παραγγέλματα για «προσοχή» και «ανάπαυση». Αυτές οι προσταγές δίνονται σε τέτοιο τόνο, ώστε **επιβάλλεται** από την πρώτη στιγμή στο γυμναζόμενο ένας ρυθμός, μια τάξη, καθώς και η θέληση του γυμναστή ή του προπονητή – **του ιεραρχικά ανώτερου**.

Ίσως δεν είναι τυχαίο το γεγονός, ότι η υποχρεωτικά γυμναζόμενη μαθητική νεολαία στα σχολεία της κατώτερης και της μέσης εκπαίδευσης δυσανασχετεί, και συχνά προφασίζεται κάποια αδιαθεσία την ώρα της γυμναστικής, ενώ ξεχύνεται με ορμή να πάρει μέρος στα παιχνίδια – μπάσκετ και βόλλευ – που ακολουθούν το γυμναστικό πρόγραμμα. Μια από τις πιο σοβαρές λανθάνουσες λειτουργίες του **ανταγωνιστικού αθλητισμού** είναι η **εξειδίκευση**, που είναι ανάλογη με την αντίστοιχη λειτουργία του καπιταλιστικού συστήματος σαν απόρροια της γενικότερης διαδικασίας της εκλογίκευσης.

---

35. Gerhart Vinnai - Το Ποδόσφαιρο σαν ιδεολογία –
Διεθνής Βιβλιοθήκη- Αθήνα 1978 σελίδα 85

Ο αθλητής που εξασκείται στα άλματα, εξειδικεύεται σε μια ειδική κατηγορία αλμάτων, κι αυτός που εξασκείται στους δρόμους ταχύτητας, εξειδικεύεται σε μια συγκεκριμένη απόσταση. Η περίπτωση του θρυλικού Τζέσε Όουενς που θεωρείται ο καλύτερος αθλητής όλων των εποχών είναι η εξαίρεση.

Ο Όουενς, σε ημερίδα στίβου των Η.Π.Α. το 1935 βελτίωσε πέντε παγκόσμια ρεκόρ και ισοφάρισε ένα έκτο μέσα σε μια ημέρα, ενώ στην Ολυμπιάδα του Βερολίνου το 1936 κέρδισε τέσσερα χρυσά μετάλλια – στα 100, στα 200, στη σκυταλοδρομία 4Χ100 και στο μήκος. Χρειάστηκε όμως να περάσουν περίπου πενήντα χρόνια μέχρι να εμφανιστεί ένας άλλος, ο Κάρλ Λιούις, ο οποίος κατόρθωσε να πετύχει τρεις πρώτες νίκες – στα 100, στα 200 και στο μήκος – στη διάρκεια του τριήμερου πρωταθλήματος ανοικτού στίβου των Η.Π.Α., που γίνηκε στην Αριζόνα. Η εξειδίκευση είναι απαραίτητη προϋπόθεση για ανταγωνιστική απόδοση. Η υπερανάπτυξη όμως μιας και μοναδικής ικανότητας των αθλητών γίνεται συχνά σε βάρος των άλλων ικανοτήτων που τις περισσότερες φορές παραμένουν ατροφικές. Έτσι δεν είναι ίσως τυχαίο το γεγονός, ότι ενώ ένας Κάσιους Κλαίη αναπτύσσει τη γροθιά του σε ακατανίκητο όπλο, το σύνολο της προσωπικότητάς του και ο γενικός τρόπος ζωής του μαρτυρούν πνευματική ωφέλεια και υπανάπτυξη. Η υπερβολική λοιπόν έμφαση στην τελειοποίηση μιας και μοναδικής σωματικής ικανότητας σε βάρος της συνολικής ποιοτικής αναβάθμισης του ατόμου, είναι άλλη μια σοβαρή λανθάνουσα λειτουργία του ανταγωνιστικού αθλητισμού. Αυτή η κατάσταση έχει προβληματίσει το κοινό και τις αρχές στις αναπτυγμένες χώρες. Στις Η.Π.Α., για παράδειγμα, που ο σχολικός αθλητισμός ευνοείται ιδιαίτερα για λόγους παράδοσης, κουλτούρας και τοπικού ανταγωνισμού, έχει γίνει αυστηρή κριτική στο καθεστώς της ειδικής μεταχείρισης των σπουδαστών – αθλητών, οι οποίοι όχι σπάνια περνούν τις τάξεις και παίρνουν πτυχία χωρίς να το αξίζουν αφού δεν αφιερώνουν την απαιτούμενη ενέργεια και τον απαραίτητο χρόνο για μελέτη και σπουδή.

Από την ωφέλεια στη ζημιά.

Μια από τις πιο σημαντικές φανερές λειτουργίες του αθλητισμού – που επιδρά σε επαγγελματίες και ερασιτέχνες αθλητές αλλά και στους φιλάθλους – είναι η δημιουργία του κατάλληλου κλίματος και συνθηκών για **εκτόνωση** και **ψυχαγωγία**. Τα παιχνίδια και τα σπορ γενικά, όπως και το χιούμορ, λειτουργούν σαν διέξοδοι των βαθιά καταχωνιασμένων συναισθημάτων και πιέσεων που, όπως επισημαίνει και ο Φρόυντ, αυξάνονται παράλληλα με την πολιτιστική πρόοδο.

Αυτό σημαίνει πως η σημασία των σπορ σαν μέσων ψυχαγωγίας μεγαλώνει καθώς η κοινωνία γίνεται περισσότερο πολύπλοκη και πλουσιότερη σε εμπειρίες και αγαθά.

Πολλά δημοφιλή αγωνίσματα, και κύρια αυτά που προσφέρονται σαν θεάματα – ποδόσφαιρο, χόκευ, πυγμαχία, πάλη κλπ. – δίνουν τη μοναδική ευκαιρία στο θεατή – φίλαθλο, να πάρει μια γεύση από τις εμπειρίες των ίδιων των αθλητών, να φανταστεί για λίγο τον εαυτό του στη θέση τους, να «πάρει» ο ίδιος έμμεσα μέρος μέσα από την άμεση συμμετοχή του ινδάλματός του – ποδοσφαιριστή ή πρωταθλητή. Όπως οι αληθινοί λάτρεις του κινηματογράφου, έτσι και οι πιστοί φίλαθλοι «ζουν» - αλλά πολύ πιο έντονα - τα κατορθώματα των ηρώων τους, οπλισμένοι μ' έναν επικίνδυνο φανατισμό. Μια άλλη λανθάνουσα λειτουργία του ανταγωνιστικού αθλητισμού, που σε ορισμένες περιπτώσεις παίρνει διαστάσεις κοινωνικού προβλήματος, είναι η **βία**. Βέβαια πολλοί ισχυρίζονται πως όσο βίαια και αν φαίνονται διάφορα σύγχρονα αθλήματα, στην πραγματικότητα είναι αρκετά πιο ήπια από την τελετουργική βία της παραδοσιακής ταυρομαχίας που συνεχίζεται μέχρι σήμερα, ή από το θέαμα της βίας που πρόσφεραν στο παρελθόν η Ρωμαϊκή Αρένα και οι Δημόσιοι Απαγχονισμοί. Μια υπόθεση, που απαιτεί όμως επαλήθευση, είναι πως η έκταση της ανεκτής βίας σε κάθε κοινωνία ποικίλλει ανάλογα με την ορμή της επιθετικότητας που καλλιεργείται στην πορεία της κοινωνικοποίησης, κι ανάλογα με τις απαιτήσεις της αντίστοιχης κουλτούρας. Η βία που προσφέρουν ορισμένα αγωνίσματα συμπληρώνεται από τη βία μιας κατηγορίας φιλάθλων που μετατρέπόμενοι σε όχλο είναι ικανοί να καταστρέψουν και να λεηλατήσουν. Ένας τέτοιος όχλος δεν είναι παρά ένα πλήθος προσανατολισμένο στην επιθετικότητα και στη φθορά ξένης παρουσίας και ξένων αντικειμένων. Συνήθως, η μανία ενός όχλου φιλάθλων δεν καταστρέφει οτιδήποτε βρεθεί στο δρόμο του τυχαία, αλλά ρίχνει το βάρος του σε κάποιον αντιπαθητικό στόχο. Ο διαιτητής, αντίπαλοι φίλαθλοι, αθλητικές εγκαταστάσεις κλπ., γίνονται συχνά στόχοι έξαλλων νεαρών που κατεβαίνουν στα γήπεδα προετοιμασμένοι για επεισόδια. Αυτές οι εκδηλώσεις βίας δεν είναι δυνατό να εξηγηθούν μόνο σαν αποτελέσματα της ατμόσφαιρας που δημιουργείται στα ποδοσφαιρικά γήπεδα. Ο παρακάτω διάλογος ενός νεαρού ταραξία μ' ένα δημοσιογράφο ύστερα από την καταδίκη μιας ομάδας «χούλιγκανς» είναι πολύ κατατοπιστικός :

- Συγκεντρωνόμαστε πολλοί μαζί για να πάμε στο ντέρμπυ γιατί φοβόμαστε. Αν πάμε μόνοι, ίσως δεν θα γυρίσουμε πίσω.....
- Από ποιους κινδυνεύετε δηλαδή ;
- Από τους αντίπαλους της άλλης ομάδας.....

- Ποιοι είναι οι αρχηγοί ;
- Δεν είναι αρχηγοί , είναι μερικοί φανατικοί. Φοράνε σκισμένα μπλουτζην, έχουν αλυσίδες, σιδερογροθιές και δίνουν ξύλο....
- Γιατί δεν τους υποδεικνύεται στην Αστυνομία ;
- Αυτοί έχουν ολόκληρη κλίκα από πίσω τους....
- Την ξέρετε αυτή την κλίκα ;
- Όχι...
- Γιατί εσείς οι νεαροί φίλαθλοι τους ακολουθείτε ;
- Μερικές φορές γιατί φοβόμαστε. Μας δίνουν κάλυψη.... (36)

Αξίζει να παραθέσουμε ένα μεγάλο απόσπασμα από ένα άρθρο του περιοδικού Der Spiegel σχετικά με την βία στα γήπεδα της Δυτικής Γερμανίας και της Αγγλίας :

«...σε όλα σχεδόν τα ποδοσφαιρικά γήπεδα της Δυτικής Γερμανίας...δεν περνάει Σαββατοκύριακο που να μη μεταβληθεί η βίαιη επιθετικότητα και η χρήση αλκοόλ σε βαρβαρισμούς. Στο Στάδιο του Ρουρ, του Μυλχάιμερ, οπαδοί της ομάδας Ομπερχάουζε και οι οπαδοί της Ντούρτμουντ έδωσαν πραγματική μάχη. Στο Μπράουνσβάιγκ, οπαδοί της Μπάγιερν κατέστρεψαν ένα εστιατόριο – ταβέρνα. Στο Μόναχο, ποδοσφαιρόφιλοι λιθοβόλησαν μια ταχεία αμαξοστοιχία... Ειδικοί για τα προβλήματα της νεολαίας, αστυνομικοί και ο εγκληματολόγος Βόλτερ, υποστηρίζουν ότι η Δυτική Γερμανία βρίσκεται σ' ένα καινούργιο φαινόμενο, και ότι το φαινόμενο αυτό δεν έχει τις ρίζες του μόνο στα προβλήματα της νεολαίας – ανεργία, απογοήτευση από τις κοινωνικές δομές κλπ. – αλλά αποτελεί πολιτική προσπάθεια της ακροδεξιάς και των ρατσιστών της Δυτικής Γερμανίας... Τέτοια και παρόμοια επεισόδια, που συμβαίνουν στα ποδοσφαιρικά γήπεδα, δεν έχουν, παρά μόνο έμμεση σχέση με το ποδόσφαιρο. Γιατί είναι γεγονότα που εμφανίζονται πολύ γενικότερα στη δυτικογερμανική κοινωνία και συγκεκριμένα στους κύκλους της δυτικογερμανικής νεολαίας.....

---

36. Στοιχεία από την Εφημερίδα «ΕΘΝΟΣ» που δημοσιεύθηκαν στις 27/08/1982.

Το νεανικό υποπρολεταριάτο, που δημιουργείται και εκτρέφεται από το ολοκληρωμένο εκπαιδευτικό σύστημα, την ανεργία των νέων και τις αντιδράσεις τους στην σημερινή κοινωνική δομή, οδηγείται στο μίσος προς κάθε ξένο και σε έντονη τάση για βία. Το ψυχολογικό αυτό υπόβαθρο είναι έτοιμο φαγητό για την γερμανική ακροδεξιά και τους νεοναζιστές. Αλλά, πρέπει να τονιστεί εδώ, ότι αυτό που συμβαίνει το τελευταίο καιρό στη Δυτική Γερμανία, εδώ και χρόνια, στη μητρική χώρα του ποδοσφαίρου, είναι ένα από τα σοβαρότερα κοινωνικά προβλήματα....

Στις θλιβερές συνοικίες των βρετανικών βιομηχανικών πόλεων, αποτελεί καθημερινότητα η επίθεση μέσα στα γήπεδα ή μετά τα ποδοσφαιρικά ματς, εναντίον έγχρωμων θεατών ή περαστικών.....

Και στη Βρετανία, οι αιτίες για την κατάσταση αυτή είναι ίδιες με της Δυτικής Γερμανίας : Ανεργία, κοινωνική απογοήτευση κ.λ.π.

Και το χειρότερο είναι ότι σιγά-σιγά, το πρόβλημα των Χούλιγκανς και της εκμετάλλευσης των αντιδράσεων των νέων από τους ακροδεξιούς, απλώνεται και σε άλλες χώρες της Ευρώπης. Το συναντάμε ήδη έντονο στην Ολλανδία, το Βέλγιο και, λίγο-πολύ, στη Δανία, τη Γαλλία και την Ιταλία». (37)

Είναι φανερό λοιπόν, πως η βία στα γήπεδα είναι μια από τις λανθάνουσες λειτουργίες του ανταγωνιστικού αθλητισμού στην εποχή μας με προεκτάσεις που πηγαίνουν πολύ πιο πέρα από τον αθλητισμό. Γι' αυτό το λόγο, αυτό το φαινόμενο απαιτεί συστηματική κοινωνιολογική μελέτη γιατί είναι ένα από τα σοβαρά και πολύπλοκα προβλήματα της κοινωνικής μας ζωής. Στις φανερές λειτουργίες του αθλητισμού, θα πρέπει να προστεθεί και η **παιδαγωγική**, η λειτουργία δηλαδή που συμβάλλει στη διαμόρφωση υγιούς χαρακτήρα στα αθλούμενα άτομα. Εξαιτίας αυτής της λειτουργίας, επικρατεί η άποψη πως ο αθλητισμός δεν είναι μόνο το κύριο μέσο σωματικής αγωγής, αλλά το ουσιαστικό μέσο ηθικής αγωγής. Πολλοί μάλιστα υποστηρίζουν πως ο αθλητισμός προστατεύει τη νεολαία από τις διάφορες **κοινωνικές παρεκκλίσεις** (π.χ. κλοπές, ναρκωτικά κ.λ.π) καθώς και από την **αλλοτρίωση** που δείχνει να μαστίζει τα μέλη της βιομηχανικής κοινωνίας.

---

37. Στοιχεία που δημοσιεύθηκαν στην εφημερίδα
«Τα Νέα» στις 20/01/82

Η αντίληψη πως ο αθλητισμός προετοιμάζει τα άτομα για μια ζωή βασισμένη σε υψηλά ιδανικά, για μια ηθική ζωή, είναι τόσο εδραιωμένη ώστε τη βρίσκουμε ενσωματωμένη και σε ορισμούς του αθλητισμού : «Αθλητισμός είναι κάθε μορφή φυσικής δραστηριότητας που εμπεριέχει το στοιχείο της έντονης μυικής προσπάθειας, του αγώνα, της ψυχαγωγίας, της ανιδιοτέλειας και της οποίας η εκτέλεση στηρίζεται στους νόμους της ηθικής και έχει σαν σκοπό την τελειοποίηση του ανθρώπου». (38)

Η συνολική εξέταση του αθλητικού συστήματος αποκαλύπτει μια λανθάνουσα λειτουργία που έρχεται σ' αντίθεση με την επιδιωκόμενη παιδαγωγική λειτουργία του αθλητισμού. Αυτή η λειτουργία είναι ταυτόσημη με τη δημιουργία ενός καταπιεστικού πλαισίου μέσα στο οποίο το άτομο μαθαίνει τους κανόνες του παιχνιδιού της **ιεραρχίας**, και προετοιμάζεται ψυχολογικά – όπως έχουμε κιόλας αναφέρει – να δέχεται και να υπακούει στις εντολές «ανωτέρων». Κύριο ρόλο σ' αυτή τη διαδικασία παίζει ο γυμναστής ή ο προπονητής, ο οποίος παριστάνει την **εξουσία**. Αυτή η εξουσία είναι στην πραγματικότητα η **εξουσία της τεχνικής** που κυριαρχεί σ' όλα τα στάδια και φάσεις της αθλητικής παραγωγής. Σε μια κριτική του σχολικού αθλητικού συστήματος ο Ζ. Μπερτό γράφει :

«- Η ηθική εξουσία του δασκάλου γίνεται... τεχνική εξουσία σ' έναν κόσμο που κυριαρχείται απόλυτα απ' την τεχνική.

- Αυτός καθαυτός ο αντικειμενικός στόχος του συστήματος είναι καθαρά τεχνικός : Η αποδοτικότητα, όλες οι δραστηριότητες (αγώνες, προπόνηση, επιλογή, έλεγχος των αποτελεσμάτων) πειθαρχούνται και ελέγχονται τεχνικά.
- Αυτή καθαυτή η διαδικασία αγωγής είναι αποκλειστικά η μετάδοση, η εμφύτευση, η τελειοποίηση αποτελεσματικών τεχνικών. – Οι σχέσεις των παιδιών με τα πράγματα, το χρόνο και το χώρο, είναι σχέσεις λειτουργικότητας, τεχνικές σχέσεις. – Οι σχέσεις των παιδιών με το σώμα τους γίνονται σχέσεις πειθαρχίας, τεχνικής κυριαρχίας. Το σώμα βιώνεται ως αποτελεσματικό εργαλείο.

---

38. Στοιχεία από το Αθλητισμός και Αγωγή του Παναγιώτη Μπελίτσου, Αθήνα, 1975, σελίδα 67.

- Τέλος, οι παιδαγωγικές σχέσεις του δασκάλου με το μαθητή και οι συλλογικές σχέσεις είναι σχέσεις αντικειμενικές, καθορισμένες απ' τη λογική του συστήματος.

Είναι σχέσεις επιχειρησιακές – λειτουργικές». (39)

Στις λανθάνουσες λειτουργίες του αθλητισμού, θα πρέπει να προστεθεί και η **αθλητική αλλοτρίωση**.

Η εκλογίκευση της άθλησης, η συστηματοποίηση των ασκήσεων, η χρονομέτρηση των κινήσεων, η προσήλωση στις τεχνικές, μ' άλλα λόγια η οργανωμένη αθλητική δραστηριότητα, αλλοτριώνουν σταδιακά τον αθλούμενο. Έτσι, ο αθλητής χάνει μέρος από την ελευθερία και τον αυθορμητισμό του γιατί είναι υποχρεωμένος να ζει μ' ένα τρόπο ζωής που του επιβάλλεται αυταρχικά. Ακόμα και στην περίπτωση της φυσικής αγωγής, η αλλοτρίωση είναι αναπόφευκτη από τη στιγμή που η σωματική άσκηση γίνεται απόλυτα απαραίτητη στον αθλούμενο. Όπως υποστηρίζει και ο Πιέρ Λαγκιγιόμι, ο αθλητής αλλοτριώνεται από την αθλητική οργάνωση, από τον προπονητή και από την ίδια τη δραστηριότητά του : «Σήμερα, ο αθλητής – ανεξάρτητα από το τι είναι, Μαθητής, πολίτης ή στρατιωτικός, ερασιτέχνης ή επαγγελματίας, αρχάριος ή πρωταθλητής – συνθλίβεται ολοένα πιο πολύ απ' τον **αθλητικό μηχανισμό.....**

Η οργάνωση γίνεται μια τεράστια υπερδομή και ο αθλητής δεν ελέγχει πια ούτε τις τελεολογίες της, ούτε τις εσωτερικές λειτουργίες της.....

Κι έπειτα, ο αθλητής είναι αλλοτριωμένος ως προς το πατρικό του «είδωλο» : του προπονητή. Γι' άλλη μια φορά υποτάσσεται στην εξουσία. Οι σχέσεις ανάμεσα στον αθλητή και τον προπονητή, από κοινωνική άποψη, είναι ακριβώς, όπως οι σχέσεις με το αφεντικό και, από ψυχολογική άποψη, είναι ακριβώς όπως οι σχέσεις με τον πατέρα. Απ' τη μια ξαναβρίσκουμε την εκμετάλλευση και απ' την άλλη την νηπιακότητα..... Τέλος, η **δραστηριότητα του αθλητή είναι αλλοτριωμένη ως προς τον εαυτό του.**

39.Φρανσουά Γκαντερέ, Πιέρ Λαγκιγιόμι, Ζινέτ Μπερό και Σαν – Μαρί Μπρομ, **Αθλητισμός, Κουλτούρα και Καταπίεση**, Εκδόσεις ΟΥΤΟΠΙΑ, Αθήνα 1982, σελίδα 137.

Ο νόμος της αναγκαιότητας επιβάλλεται ολοένα περισσότερο – είτε λόγω της προπόνησης και του αθλητικού αγώνα, είτε λόγω της αθλητικής τεχνικής, η δραστηριότητά του δεν είναι πια δική του, ελεύθερη, αυθόρμητη, αλλά η δραστηριότητα μιας αναπόδραστης αθλητικής λογικής.

Το σώμα του είναι ένα απλό εργαλείο που καθορίζεται από τον προπονητή σε συνάρτηση με τις υπάρχουσες επιδόσεις. Το ρεκόρ και η νίκη του επιβάλλουν θυσίες, έναν τρόπο ζωής, μ' άλλα λόγια, τη δραστηριότητά του». (40)

Η αθλητική αλλοτρίωση βέβαια δεν είναι ένα απόλυτα αυτόνομο και ανεξάρτητο φαινόμενο, αλλά μια από τις μορφές που παίρνει το γενικό φαινόμενο της αποξένωσης στον καπιταλιστικό κοινωνικό σχηματισμό. Αυτό σημαίνει πως η αντιμετώπιση του αντίστοιχου προβλήματος θα πρέπει να είναι συνάρτηση της αντιμετώπισης και των άλλων προβλημάτων που δημιουργούν οι καπιταλιστικές σχέσεις παραγωγής. Όπως και οι άλλες φανερές και λανθάνουσες λειτουργίες του αθλητισμού που αναφέρονται σ' αυτή τη μελέτη, έτσι και η αθλητική αλλοτρίωση είναι καιρός να γίνει αντικείμενο συστηματικής κοινωνιολογικής έρευνας και μελέτης.

Ένα τέτοιο εγχείρημα είναι απαραίτητο να συμπεριλάβει τόσο την ανάλυση κοινωνικών σχέσεων που δημιουργούνται σ' αυτόν τον ειδικό τομέα της ανθρώπινης, όσο και την εξέταση του συστήματος των αξιών που προπαγανδίζεται και προωθείται στο όνομα του αθλητισμού.

1.3.Τι είναι η Κοινωνιολογία του Αθλητισμού.

Τις τελευταίες τρεις δεκαετίες, ένας αυξανόμενος αριθμός κοινωνιολόγων προσπαθεί να προσδιορίσει τη σημασία των σπορ και του αθλητισμού για την κοινωνία, να διερευνήσει όλες τις πλευρές της αθλητικής παραγωγής και κατανάλωσης από την άποψη της δημιουργίας ξεχωριστών κοινωνικών σχέσεων και θεσμών, και να μελετήσει γενικότερα τη δραστηριότητα των σπορ στην εποχή μας σαν ένα διογκούμενο μαζικό κοινωνικό φαινόμενο.

Η κοινωνιολογία του αθλητισμού δεν έχει αναπτυχθεί ακόμα όπως άλλοι κοινωνιολογικοί κλάδοι – π.χ κοινωνιολογία της θρησκείας, κοινωνιολογία της ανάπτυξης, πολιτική κοινωνιολογία, κ.λ.π – και εξακολουθεί να θεωρείται από πολλούς παρακλάδι της κοινωνιολογίας του ελεύθερου χρόνου.

Η μαζικοποίηση και η εξάπλωση του αθλητισμού και των σπορ στην εποχή μας όμως – ύστερα μάλιστα από την επαναστατική επενέργεια της τηλεόρασης – και του πολλαπλού ενδιαφέροντος γι' αυτόν τον τομέα της ανθρώπινης δραστηριότητας με όλες τις συνέπειες και επιπτώσεις της, έχουν συμβάλει αποφασιστικά στον πρακτικό διαχωρισμό της κοινωνιολογίας του αθλητισμού και των σπορ από την κοινωνιολογία του ελεύθερου χρόνου – μια εξέλιξη που οδηγεί αναπόφευκτα στην καθιέρωση και παραπέρα ανάπτυξη αυτού του νέου κοινωνιολογικού κλάδου.

Τι είναι όμως η κοινωνιολογία του αθλητισμού και των σπορ, ποιοι είναι οι στόχοι της και ποια είναι τα προβλήματα που ερευνά ;

Μια από τις κύριες προσπάθειες που κατέβαλαν ορισμένοι κοινωνιολόγοι οι οποίοι ασχολήθηκαν με την ανάλυση των σπορ, αποσκοπούσε στην καθιέρωση αυτού του νέου κοινωνιολογικού κλάδου σαν ουδέτερης κοινωνικής επιστήμης : χωρίς ιδιαίτερες προτιμήσεις και προκαταλήψεις Σύμφωνα μ' αυτούς τους κοινωνιολόγους, η κοινωνιολογία του αθλητισμού και των σπορ σε καμιά περίπτωση δεν θα πρέπει να επιδιώξει να επηρεάσει την κοινή γνώμη ή την κοινωνική συμπεριφορά, ούτε θα πρέπει να φανεί σαν μια απόπειρα ενίσχυσης των αθλητικών δραστηριοτήτων, ανεξάρτητα από το αν και πόσο αυτές οι δραστηριότητες είναι κοινωνικά αποδεκτές, ωφέλιμες, σκόπιμες ή οτιδήποτε άλλο. (41)

Η κοινωνιολογία του αθλητισμού και των σπορ δεν δικαιούται να λειπει τι «πρέπει» να γίνει ή τι «οφείλεται» να γίνει. Οι κοινωνιολόγοι που μελετούν φαινόμενα στο χώρο του αθλητισμού και των σπορ, επιβάλλεται ν' ασχολούνται μ' αυτό που «υπάρχει», και όχι μ' αυτό που «θα έπρεπε να είναι».

Βέβαια κανείς δεν είναι δυνατό να υποστηρίξει πως η κοινωνιολογική έρευνα μπορεί να είναι εντελώς απαλλαγμένη από προσωπικές κρίσεις και προτιμήσεις. Για παράδειγμα, η εκλογή και μόνο της μελέτης ενός προβλήματος αντί ενός άλλου δείχνει και την αναπόφευκτη παρουσία υποκειμενικών κριτηρίων. Ακόμα και η μέθοδος ανάλυσης που ακολουθείται επιβεβαιώνει την αδυναμία της κοινωνιολογίας – όπως και κάθε άλλης κοινωνικής επιστήμης – να ενεργήσει με «απόλυτη» αντικειμενικότητα. Αυτό, εκτός των άλλων οφείλεται και στο γεγονός ότι ο ερευνητής είναι πάντα μέρος του προβλήματος που ερευνάται, με την έννοια ότι τον ενδιαφέρει, τον αφορά, τον επηρεάζει, τον συγκινεί, κ.λ.π.

---

41. G.S.Kenyon and W.Loy – Toward a Sociology of Sport – A plea for the study of physical activity as a sociological and social psychological phenomenon, Journal of Health, Physical Education and Recreation, No.36, 1965, sel.25

Ένας άλλος λόγος είναι πως τα κοινωνικά φαινόμενα, αντίθετα με τα φαινόμενα που εξετάζουν οι θετικές επιστήμες, δεν είναι δυνατό να εξεταστούν με τις αντικειμενικές μεθόδους που χρησιμοποιούν π.χ οι βιολόγοι στα εργαστηριακά τους πειράματα. Αν, λόγου χάρη, ένας κοινωνιολόγος μελετά το φαινόμενο της βίας στα γήπεδα, υποχρεούται να εξετάζει κάθε συγκεκριμένη εκδήλωση αυτού του φαινομένου σαν κάτι το μοναδικό και ανεπανάληπτο, χωρίς δηλαδή τη δυνατότητα επανάληψής του για λεπτομερή μελέτη πειραματικά μέσα σ' ένα εργαστήριο. Το συμπέρασμα λοιπόν είναι πως δεν είναι δυνατό να μιλάμε για απόλυτη αντικειμενικότητα.

Εδώ όμως είναι απαραίτητο να τονιστεί, ότι παρά την επιδίωξη της κοινωνιολογίας να είναι στις έρευνες και στη μελέτη της όσο πιο αντικειμενική γίνεται, σε καμιά περίπτωση αυτή η επιδίωξη, για μάζιμουμ αντικειμενικότητα, δε θα πρέπει να θεωρηθεί σαν κοινωνική ή ηθική αδιαφορία.

Θα ήταν λοιπόν σωστό να πούμε πως ο κοινωνιολόγος που μελετά τον αθλητισμό και τα σπορ, δεν έχει σκοπό να χαράξει νέους δρόμους και να δημιουργήσει καινούργιες αξίες, αλλά σκοπός του είναι να περιγράψει αυτές που υπάρχουν και να τις εξηγήσει. (40)

Δεν είναι ευθύνη του κοινωνιολόγου η κοινωνική βελτίωση και η κοινωνική αξιολόγηση.

Ευθύνη του είναι η επιστημονική απόκτηση γνώσης για τον αθλητισμό και τα σπορ, τα οποία η κοινωνία θεωρεί σαν παγκόσμια χαρακτηριστικά της κουλτούρας και σαν βασικούς κοινωνικούς θεσμούς.

Γιατί όμως η κοινωνιολογία μελετά τον αθλητισμό και τα σπορ ; Από την στιγμή που άρχισε να γίνεται φανερό πως ο αθλητισμός και τα σπορ δεν είναι απομονωμένα περιστατικά της ανθρώπινης δραστηριότητας αλλά κοινωνικά φαινόμενα με μαζικές διαστάσεις και προεκτάσεις, η κοινωνιολογία άρχισε να τα ερευνά για τους ίδιους λόγους για τους οποίους ερευνά και μια πληθώρα άλλων φαινομένων :

Για τη συμπλήρωση της γνώσης σχετικά με την κοινωνική συμπεριφορά με τη βοήθεια νέων όρων, προτάσεων και θεωριών. Το φαινόμενο των σπορ στην εποχή μας αντιπροσωπεύει έναν από τους πιο διεισδυτικούς θεσμούς για τις περισσότερες κοινωνίες. Έχει διαπιστωθεί ότι τα σπορ επηρεάζουν σχεδόν όλα τα επίπεδα της κοινωνικής πραγματικότητας : κοινωνικό, πολιτικό, οικονομικό, ψυχολογικό, κ.λ.π.

40.Στοιχεία που πάρθηκαν από το Βιβλίο του Καθηγητή του Πανεπιστημίου Αθηνών Γιάννη Σταμίρη.

Η έκταση της παρουσίας των σπορ στη σύγχρονη κοινωνική ζωή μπορεί να τεκμηριωθεί με πολλούς τρόπους : με το χρόνο και τη συχνότητα μετάδοσης αθλητικών ειδήσεων από το ραδιόφωνο και την τηλεόραση, με την κυκλοφορία των αθλητικών εφημερίδων και άλλων εντύπων, με το ύψος των πόρων που διατίθενται κάθε χρόνο από διάφορες πηγές για αθλητικές εγκαταστάσεις, εκδηλώσεις, διοργάνωση διάφορων σπορ κ.λ.π., από τη συμμετοχή στα διάφορα αθλήματα και σπορ καθώς και από την προσέλκυση σ' αυτά θεατών, από το τμήμα της συνολικής οικονομικής δραστηριότητας που προκαλείται από τα αθλήματα και τα σπορ, από τον αριθμό και το μέγεθος των τμημάτων Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού των Πανεπιστημίων, από τον όγκο και τη σημασία της κρατικής και διεθνούς αθλητικής νομοθεσίας, από τις διεθνείς συμφωνίες για αθλητικά θέματα, κ.λ.π.,κ.λ.π.

Ένας λοιπόν από τους λόγους της ανάπτυξης, τα τελευταία χρόνια, της κοινωνιολογίας του αθλητισμού και των σπορ είναι η **κοινωνική σημασία των τελευταίων για την ιδιωτική και δημόσια ζωή.**

Ένας άλλος λόγος είναι η **εγκατάλειψη της παλαιότερης θεώρησης των σπορ από την κοινωνιολογία σαν καθαρά φυσικής δραστηριότητας και η υιοθέτηση της άποψης ότι ο χώρος του αθλητισμού και των σπορ είναι ένας χώρος που διευκολύνει τη δημιουργία νέων μορφών κοινωνικών σχέσεων ύψιστης κοινωνιολογικής σημασίας.**

Ένας τρίτος λόγος είναι ότι ενώ μέχρι πριν μερικές δεκαετίες ο κόσμος των σπορ εθεωρείτο άσχετος με τον κόσμο της παραγωγικής διαδικασίας της καθημερινής πραγματικότητας, τελευταία έχει γίνει κοινή συνείδηση ότι ο αθλητισμός και τα σπορ – με τον επαγγελματισμό, τη συστηματοποίηση και τη γενίκευση που τα χαρακτηρίζει – συμμετέχουν ουσιαστικά στην οικονομική ζωή της κοινωνίας, επηρεάζουν σε βάθος τη διαμόρφωση της κοινωνικής ζωής και παίζουν σημαντικό ρόλο στην άμβλυνση των πιέσεων και των αντιξοοτήτων που συνεπάγεται η ζωή στη βιομηχανική κοινωνία.

Μ' άλλα λόγια ο αθλητισμός και τα σπορ έπαψαν να ταυτίζονται με «καθαρό» παιχνίδι και θεωρούνται για ποικίλους λόγους σοβαρές και αναγκαίες δραστηριότητες για την αναβάθμιση της ποιότητας της ζωής, καθώς και των διαπροσωπικών, ακόμα και των διεθνών σχέσεων.

Πως όμως ορίζει η κοινωνιολογία τα σπορ ;

Όπως συμβαίνει με όλα σχεδόν τα κοινωνικά φαινόμενα που απασχολούν την κοινωνιολογία έτσι με την περίπτωση των σπορ δεν είναι δυνατό να έχουμε ένα και μοναδικό ορισμό.

Έχουμε διάφορους ορισμούς οι οποίοι αποτελούν προσπάθειες να ξεκαθαριστεί το ζήτημα της φύσης αυτού του φαινομένου. Σύμφωνα λοιπόν μ' έναν ορισμό, **τα σπορ είναι δραστηριότητες που έχουν επίσημα καταγραμμένες ιστορίες και παραδόσεις – δραστηριότητες που δίνουν έμφαση στη φυσική άσκηση με ανταγωνισμό που καθορίζεται από επίσημους κανόνες οι οποίοι διέπουν τις σχέσεις ρόλων και θέσεων και οι οποίες γίνονται απ' αυτούς που αντιπροσωπεύουν ή που αποτελούν μέρος επίσημα οργανωμένων ενώσεων και συνδέσμων, οι οποίοι με τη σειρά τους έχουν σαν στόχο να νικήσουν αντίπαλες ενώσεις, συνδέσμους, ομάδες, κ.λ.π.** (42)

Ένας δεύτερος ορισμός περιγράφει τα σπορ **σαν ένα θεσμοθετημένο τύπο ανταγωνιστικής φυσικής δραστηριότητας που βρίσκεται κάπου μεταξύ παιχνιδιού και εργασίας.** Υπογραμμίζει επίσης ότι τα σπορ προσφέρουν εσωτερικές και εξωτερικές ανταμοιβές που έχουν τα εξής αποτελέσματα :

Όσο περισσότερες εξωτερικές ανταμοιβές προσφέρουν τα σπορ (συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών ανταμοιβών) τόσο τα τελευταία τείνουν να μοιάζουν περισσότερο με εργασία. (43)

Είναι φανερό ότι παρόμοιοι ορισμοί είναι και ελλιπείς και μονομερείς. Θα μπορούσαν να κατασκευαστούν και άλλοι ορισμοί με έμφαση στα κίνητρα αυτών που συμμετέχουν, στη φύση της ίδιας της δραστηριότητας των σπορ, κ.λ.π.

Ανεξάρτητα όμως από τον αριθμό και την ποικιλία των ορισμών με τους οποίους γίνεται προσπάθεια να περιγραφούν τα σπορ, είναι γεγονός πως για ορισμένους τα σπορ είναι μια φυσική δραστηριότητα που μοιάζει με παιχνίδι, ενώ για άλλους είναι μια δραστηριότητα που ταυτίζεται με την εργασία και το επάγγελμά τους. Στην πράξη λοιπόν, τα σπορ έχουν κοινά σημεία και καλύπτουν κοινό έδαφος τόσο με το σύνολο των γενικών δραστηριοτήτων αναψυχής, όσο και με αυτές τις ίδιες τις παραγωγικές δραστηριότητες της κοινωνίας. Σ' αυτό όμως το σημείο είναι σκόπιμο να εξετάσουμε πως έχει αντιμετωπίσει η κοινωνιολογία μέχρι σήμερα τη μελέτη των σπορ.

---

42. Harry Edwardw, *Sociology of Sport*, Dorsey Press, Homewood, Illinois, 1973, sel. 57-58

43. Gunther Luschen, *The Interdependence of Sport and Culture*, *International Review of Sport Sociology*, No 2, 1967, sel. 12.
Του ίδιου, *Sociology of sport and the cross – cultural analysis of sport and games*, in Gunther Luschen (ed), *The Cross-Cultural Analysis of Sport and Games*, Stripes Publishing Company, Champaign, Illinois, 1970, sel. 6

Μια από τις αρχικές τάσεις της κοινωνιολογίας του αθλητισμού και των σπορ ήταν η έμφαση στη διερεύνηση της σχέσης του συνόλου των σπορ με την κοινωνία.

Εκφραστές αυτής της τάσης είναι κοινωνιολόγοι που προσπάθησαν ν' απαντήσουν σε ερωτήματα του τύπου «Τι είναι τα σπορ σαν κοινωνικός θεσμός», «Πως ο θεσμός των σπορ σχετίζεται με τους άλλους θεσμούς», «Ποια είναι η δομή των σπορ», «Ποια είναι η λειτουργία των σπορ», «Ποιο σύστημα αξιών προάγουν τα σπορ», «Τι είναι αθλητική κουλτούρα», κ.λ.π.

Αυτή η μακρο-ανάλυση των σπορ – για να δανειστούμε έναν όρο από την οικονομική επιστήμη – έχει αναπτυχθεί σε ικανοποιητικό βαθμό κι αυτό έχει συμβάλει στην κατανόηση του κοινωνικού φαινομένου των σπορ στα πλαίσια της κοινωνικής ζωής.

Αυτό που ενδιαφέρει ιδιαίτερα αυτή τη τάση της κοινωνιολογίας του αθλητισμού και των σπορ είναι το είδος της ιδεολογίας που διαδίδουν τα σπορ, καθώς και οι επιπτώσεις αυτής της ιδεολογίας στη γενικότερη ιδεολογική υπερδομή της κοινωνίας.

Μια μελέτη, λόγου χάρη, με τον τίτλο ΣΠΟΡ : Καθρέφτης της Αμερικανικής Ζωής, θεωρεί τα σπορ σαν ένα μικρόκοσμο ολόκληρης της κοινωνίας και προχωρεί στην ανάλυση μιας σειράς στοιχείων της κοινωνικής ζωής, όπως είναι η κοινωνική στρωματοποίηση, οι σχέσεις μεταξύ λευκών και μαύρων, το εμπόριο, η μόδα, το νομικό σύστημα, κ.λ.π. (44)

Μια άλλη μελέτη, ασχολείται με τη συστηματική ανάλυση των επιγραφών που έχουν αναρτήσει στους τοίχους των αποδυτηρίων και των γυμναστηρίων των σχολείων της μέσης εκπαίδευσης οι ίδιοι οι προπονητές και δείχνει πως στην ουσία αυτές οι επιγραφές έχουν σαν πρωταρχικό στόχο τη μετάδοση αξιών, «πιστεύω» και κανόνων συμπεριφοράς στους αθλητές.

---

44. Robert H.Boyles, Sport : Mirror of American Life,
Little, Brown, Boston, 1963.

Μ' αυτόν τον τρόπο, οι προπονητές δημιουργούν την κατάλληλη ιδεολογική ατμόσφαιρα για την ενθάρρυνση και τον ψυχολογικό εξαναγκασμό των αθλητών τους σ' ένα τρόπο ζωής, επίδοσης και απόδοσης. Έτσι, αυτές οι επιγραφές προτρέπουν τους νεαρούς αθλητές και αθλήτριες στη επιθετικότητα, την ανταγωνιστικότητα, την επιμονή, την αυτοπειθαρχία, τη σκληρή άσκηση, την ομαδική συνεργασία, κ.λ.π. (45)

Μια δεύτερη τάση της κοινωνιολογίας του αθλητισμού και των σπορ δίνει μεγάλη έμφαση στην εξέταση και στον προσδιορισμό της κοινωνικής λειτουργίας και σημασία των σπορ. (46)

Αυτό το θέμα φυσικά δεν είναι αποκλειστικότητα της κοινωνιολογίας – έχει γίνει επίσης αντικείμενο έρευνας και μελέτης της ιστορίας, της φιλοσοφίας και άλλων επιστημών. Γενικά, αυτές οι μελέτες στηρίζονται στην εξονυχιστική διερεύνηση ιστορικών περιγραφών αθλητικού ενδιαφέροντος, αυτοβιογραφιών και άλλων χρήσιμων πηγών, π.χ. προσωπικών μαρτυριών παραγόντων και αθλητών.

Το ζήτημα αυτό που πρέπει να υπογραμμιστεί εδώ, είναι ότι πολλές απ' αυτές τις κοινωνιολογικές μελέτες των σπορ – ειδικότερα αυτές που έχουν εκπονηθεί στη Β.Αμερική – βασίζονται σε μεγάλο βαθμό θεωρητικά στο **φανξιοναλισμό**, κι αυτό απαιτεί μια σύντομη έστω αναφορά σ' αυτή την προσέγγιση.

Σε μια απ' αυτές τις μελέτες διαβάζουμε : «.....η κοινωνική σημασία των σπορ μπορεί να αναλυθεί επωφελώς από τη σκοπιά της συμβολής τους στα λειτουργικά προβλήματα της κοινωνίας και ειδικά στο πρόβλημα της διατήρησης των (κοινωνικών) προτύπων (Pattern – Maintenance) και της διαχείρισης της (κοινωνικής) έντασης (Tension – Management). (47)

---

45. E.E.Snyder, Athletic dressingroom slogans as folklore : a means of socialization, *International Review of Sport Sociology*, No 7,1972,sel.89-102.

46. Γιάννης Σταμίρης , Φανερές και Λανθάνουσες Λειτουργίες του Αθλητισμού, Εκδόσεις Αντ.Ν.Σάκκουλα, Αθήνα – Κομοτηνή, 1983

47. J.W.Loy and G.S.Kenyon (Eds), *Sport, Culture and Society : A reader on the sociology of sport*, Macmillan, New York, 1969, sel. 86.

Όπως αναφέρεται αλλού, η κύρια ερώτηση μιας κοινωνιολογίας του αθλητισμού και των σπορ που θεωρητικά ακολουθεί το **φανξιοναλισμό** είναι «πόσο καλά τα σπορ εξυπηρετούν το κοινωνικό σύστημα όταν έρχονται αντιμέτωπα με τα λειτουργικά προβλήματα – της προσαρμογής, της επίτευξης συλλογικών στόχων.....- εξασφαλίζοντας συνέχεια των πιστεύω και των προσανατολισμών, της εκγύμνασης, της ολοκλήρωσης και του συντονισμού». (48)

Εδώ, η «λειτουργία» των σπορ αναφέρεται στις αντικειμενικές συνέπειες που έχει αυτό το φαινόμενο για το γενικότερο σύστημα του οποίου αποτελούν μέρος. Ο όρος «λειτουργία» χρησιμοποιήθηκε στην κοινωνιολογία από τον περασμένο αιώνα, όταν ο Αύγουστος Κόντ και ο Χέρμπερτ Σπένσερ διατύπωσαν την άποψη πως οι κοινωνίες λειτουργούν όπως και οι βιολογικοί οργανισμοί. Στη συνέχεια, ο Εμίλ Ντουρκχάιμ υποστήριξε πως κάθε κοινωνιολογική ερμηνεία πρέπει να αποκαλύπτει τόσο την αιτία του κάθε κοινωνικού φαινομένου, όσο και τη λειτουργία του. Αυτές οι πρώιμες **φανξιοναλιστικές** τάσεις προωθήθηκαν ακόμα περισσότερο με τις εργασίες του ανθρωπολόγου Μπρανισλάβ Μαλινόφσκι, στις οποίες έδωσε μεγάλη έμφαση στη σπουδαιότητα της ανάλυσης των πρωτόγονων κοινωνιών σαν κοινωνικο-πολιτιστικών (Socio-Cultural) συνόλων, στα οποία κάθε θεσμός μπορεί να γίνει κατανοητός μόνο σε σχέση με άλλους θεσμούς της ίδιας κοινωνίας και ανάλογα με τη σπουδαιότητά του για την ικανοποίηση των στοιχειωδών βιολογικών αναγκών των μελών της κοινωνίας.

Πιο σημαντικός όμως για την ανάπτυξη του (κοινωνικού) φανξιοναλισμού κι από τον Μαλινόφσκι ήταν ένας άλλος ανθρωπολόγος, ο Ράτκλιφ – Μπράουν, ο οποίος υποστήριξε ανοικτά ότι υπάρχει αναλογία μεταξύ της κοινωνικής και της οργανικής ζωής.

Η αποφασιστική ώθηση του φανξιοναλισμού και η συστηματική διατύπωση του τελευταίου στην κοινωνιολογία οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στη «δομο-λειτουργική» θεωρία του Τάλκοτ Πάρσονς.

Αυτή η θεωρία ενίσχυσε την κοινωνιολογική άποψη ότι οι κοινωνίες αποτελούνται από μια σειρά αλληλεπιδρόντων και αλληλεξαρτούμενων μεταξύ τους κοινωνικών συστημάτων.

---

48. P.Hoch, Rip off the big game, Anchor, New York, 1972, sel. 15.

Ο Πάρσονς πρεσβεύει ότι με τη χρησιμοποίηση του όρου «λειτουργία» μπορεί ο κοινωνιολόγος να αποφύγει τη στατική θεώρηση των κοινωνικών συστημάτων και να συλλάβει τη διαδικασία της δυναμικής τους πορείας. Ο Πάρσονς υποστηρίζει πως ο φανξιοναλισμός παρέχει τη δυνατότητα για τη δημιουργία κριτηρίων σχετικών με τη σπουδαιότητα των παραγόντων και των διαδικασιών καθώς και μεταξύ των συσχετισμών, μέσα σ' ένα δυναμικό – και όχι στατικό – κοινωνικό σύστημα. Πολλές λοιπόν αναλύσεις των φαινομένων του αθλητισμού και των σπορ, στηρίζονται στο θεωρητικό μοντέλο του φανξιοναλισμού όπως το διαμόρφωσαν κυρίως ο Τάλκοτ Πάρσονς και ο Πόμπερτ Μέρτονς, οι οποίοι προυπέθεταν πως το κάθε τμήμα του κοινωνικού συστήματος εξισορροπείται από κάποιο άλλο έτσι, ώστε ολόκληρο το κοινωνικό σύστημα να βρίσκεται κάθε στιγμή σε ισορροπία, χωρίς εσωτερικές διαταραχές, κοινωνική διαπάλη, συγκρούσεις, κ.λ.π.

Και είναι φανερό, πως ο κοινωνιολόγος που ακολουθεί πιστά αυτό το θεωρητικό μοντέλο περιορίζεται στην απλή περιγραφή, ερμηνεία και πρόβλεψη των τρόπων με τους οποίους τα σπορ συμβάλλουν στη διατήρηση του κοινωνικού συστήματος στο σύνολό του, αλλά περισσότερο στη διατήρηση ορισμένων νευραλγικών τμημάτων του συστήματος όπως π.χ. η ιεραρχική του δομή, η ταξική του διαφοροποίηση, η ικανότητα των συμφερόντων της άρχουσας τάξης, κ.α. Τέτοια προσέγγιση όμως των σπορ και του αθλητισμού αποκλείει από την αρχή την ανάπτυξη μιας κριτικής κοινωνιολογικής θεώρησης των αντίστοιχων φαινομένων και προβλημάτων, με πρώτο άμεσο αποτέλεσμα την περιορισμένη δυνατότητα ανάπτυξης αυτού του ίδιου του επιστημονικού κλάδου της κοινωνιολογίας των σπορ και του αθλητισμού.

Γι' αυτό το λόγο, θεωρητικό μοντέλο που προσφέρει σαν πρότυπο ο φανξιοναλισμός για την μελέτη της αθλητικής ζωής της κοινωνίας έχει δεχτεί πολλές επιθέσεις και επικρίσεις. Σε μια απ' αυτές διαβάζουμε ότι οι κοινωνιολόγοι που το υιοθετούν αδυνατούν να διακρίνουν «τι είδους κοινωνία είναι αυτή : Κυριαρχεί μια μικρή ελίτ ; Καταπιέζονται οι μάζες των φτωχών ; Τα υπάρχοντα πρότυπα της κοινωνίας αξίζουν να διατηρηθούν ;»

Αυτού του είδους οι διαπιστώσεις συμβάλλουν στον προβληματισμό του κοινωνιολόγου που ερευνά την κοινωνική λειτουργία και την κοινωνική σημασία των σπορ και ανοίγουν το δρόμο για θεωρητικές προσεγγίσεις και μεθοδολογικές στρατηγικές ικανές ν' αποκαλύψουν τόσο τη φύση των σπορ, όσο και την εξελικτική τους πορεία μέσα στην κοινωνία σε συνδυασμό με τις ιδεολογικές, φυσικές, υλικές, πολιτικές και άλλες επιπτώσεις για τα αθλούμενα άτομα αλλά και το κοινωνικό σύνολο.

Μια Τρίτη τάση λοιπόν της κοινωνιολογίας του αθλητισμού και των σπορ, προσπαθεί να δει αυτές τις δραστηριότητες από κριτική σκοπιά και με τη βοήθεια των υπαρχόντων στοιχείων, επιδιώκει να εντοπίσει και να ερευνήσει την επίδραση των διαφόρων κατηγοριών σπορ σε όσους συμμετέχουν σ' αυτά συστηματικά, καθώς και στο κοινωνικό σύνολο. Μια πολύ ενδιαφέρουσα θεωρητική ανάλυση του ποδοσφαίρου, λόγου χάρη, όχι μόνο ρίχνει φως στο κοινωνικό ρόλο ενός από τα πιο δημοφιλή ίσως ομαδικά παιχνίδια όλων των εποχών, αλλά δημιουργεί και τα κατάλληλα ερεθίσματα για γενικότερο προβληματισμό σχετικά με τη διαμόρφωση μιας σειράς σπορ σύμφωνα με τους κανόνες και τις επιταγές του καπιταλιστικού μοντέλου ανάπτυξης της βιομηχανικής κοινωνίας, καθώς και την επίδραση ορισμένων σπορ στη διαμόρφωση και στο μετασχηματισμό της σύγχρονης κουλτούρας. Συγκεκριμένα, αφού δείχνει πως στην ουσία το ποδόσφαιρο δεν είναι παιχνίδι, αλλά εργασία – με την καπιταλιστική έννοια του όρου – συνδυάζει την αθλητική επίδοση με την καπιταλιστική ορθολογικοποίηση της εργασίας, της οποίας επέκταση στον προχωρημένο καπιταλισμό είναι η ψυχαγωγία. (40)

Στη συνέχεια, υπογραμμίζει την αντι-σεξουαλική επενέργεια των σπορ, την ουσιαστική δηλαδή καταπίεση της σεξουαλικότητας και τον τελικό υποβιβασμό της σεξουαλικής επαφής «σ' ένα είδος πειθαρχημένου σπορ – ένα σεξουαλικό αθλητισμό, μετρούμενο απλώς με όρους επίδοσης».

Σύμφωνα με το συγγραφέα αυτής της μελέτης, η οργάνωση του ποδοσφαίρου οφείλει πολλά στην ορθολογικοποίηση της οργάνωσης της καπιταλιστικής παραγωγής, ενώ «η ελκυστικότητα του ποδοσφαίρου σαν ομαδικού παιχνιδιού αντανάκλα την κυριαρχική θέση που κατέχει η συλλογική εργασία σ' όλους τους τομείς της οικονομίας».

Γι' αυτό το λόγο η αυστηρή ιεραρχία, και πάνω απ' όλα οι εξουσιαστικές σχέσεις διατηρούνται σ' ολόκληρη την ποδοσφαιρική δραστηριότητα. Τα επαγγελματικά ποδοσφαιρικά σωματεία λειτουργούν όπως κάθε καπιταλιστική επιχείρηση.

Παράλληλα, τα ίδια τα σωματεία καλλιεργούν τον ανδρισμό με την έννοια της σκληρότητας και της επιθετικότητας και γενικά προσφέρουν «ένα οργανωτικό πλαίσιο για αρσενικές ομάδες ισοτίμων».

---

40. Στοιχεία που πάρθηκαν από το Βιβλίο του Καθηγητή του Πανεπιστημίου Αθηνών Γιάννη Σταμίρη.

Η σχέση του ποδοσφαίρου με την επιθετικότητα τονίζεται με την παράθεση μιας δήλωσης του Άρθρουρ Χόπκραφτ ότι « η σύγκρουση είναι η ουσία του ποδοσφαίρου», ενώ η αντιμετώπιση του ποδοσφαίρου σαν ιδεολογίας καταλήγει στο γενικό συμπέρασμα ότι « το σπορ, το οποίο από καιρό ανήκε στο πεδίο της ανελεύθερης δραστηριότητας, είναι κι αυτό μέρος του συστήματος της καπιταλιστικής μαζικής κουλτούρας, σχεδιασμένο για να κρατά τα θύματα του αλλοτριωμένου βιομηχανικού μηχανισμού κάτω από στενό έλεγχο».

Ας σημειωθεί ότι αυτό που μας ενδιαφέρει εδώ, σ' αυτή τη φάση, δεν είναι ο βαθμός της ορθότητας αυτών των συμπερασμάτων, αλλά το είδος του προβληματισμού και η μεθοδολογική τεχνική της κριτικής κοινωνιολογικής προσέγγισης του αθλητισμού και των σπορ. (40)

Μια δεύτερη, επίσης ενδιαφέρουσα μελέτη, προχωρεί σε μια πιο σφαιρική κριτική του αθλητισμού και των σπορ, και με μια συλλογή διαλεγμένων άρθρων που περιλαμβάνει, από διάφορους συγγραφείς, επιχειρεί να θεμελιώσει την άποψη ότι ο αθλητισμός στην εποχή μας τείνει να γίνει ένας καταπιεστικός μηχανισμός. Έτσι, σ' αυτά τα άρθρα όχι μόνο εξετάζονται οι δομές των κοινωνικών σχέσεων στον αθλητισμό σαν αντανάκλαση των κοινωνικών σχέσεων της βιομηχανικής καπιταλιστικής δομής της κοινωνίας, αλλά γίνεται και κριτική της αθλητικής αλλοτρίωσης καθώς και της αθλητικής μυθοποίησης. Σ' ένα από τα άρθρα αυτής της συλλογής, ο σύγχρονος αθλητισμός παρουσιάζεται ότι εκφράζει την αστική τάξη, ότι είναι αστικός, και ταυτόχρονα αντανάκλαση των κατηγοριών του βιομηχανικού καπιταλιστικού συστήματος.

Διαβάζουμε : «Οχι μόνο η εμφάνιση του σύγχρονου αθλητισμού, δηλαδή, του αθλητισμού που πραγματώνεται με συγκεκριμένες μορφές οργάνωσης, οι οποίες διαφέρουν ριζικά απ' αυτές της αρχαιότητας, είναι από ιστορική άποψη ένα φαινόμενο που συμπίπτει με την εμφάνιση της αστικής βιομηχανικής εκμηχάνισης.

Όχι μόνο η παγκόσμια ανάπτυξη του καπιταλισμού, αλλά επίσης και κυρίως σήμερα, η φύση της εσωτερικής οργάνωσης, των δομών, των μορφών και του περιεχομένου του είναι καθαρά αστική... Ο αθλητισμός, ως οργανωμένο σύστημα σωματικής πρακτικής αντανakλά διαλεκτικά τις αστικές κατηγορίες....

---

40. Στοιχεία που πάρθηκαν από το Βιβλίο του Καθηγητή του Πανεπιστημίου Αθηνών Γιάννη Σταμίρη.

Η φόρμουλα : ανταγωνισμός / αποδοτικότητα / μέτρηση / ρεκόρ , είναι η τέλεια αντανάκλαση της καπιταλιστικής παραγωγικής διαδικασίας». (50) Αυτού του είδους η κριτική προσέγγιση σαν κύριο αντικείμενο έχει βέβαια τον πρωταθλητισμό, τον οποίο όμως θεωρεί καθοριστικό για τη φύση και την ουσία του συνόλου της αθλητικής διαδικασίας και της πρακτικής των σπορ.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει επίσης και η ανάλυση της αθλητικής αλλοτρίωσης που αναφέρεται στο γεγονός της απώλειας της ελευθερίας του ατόμου, καθώς ενσωματώνεται, υπακούει και υποτάσσεται σ' ένα κόσμο, τον αθλητικό, που τον υποβάλλει σε τριπλή αλλοτρίωση : «απ' την αθλητική οργάνωση, απ' τον προπονητή, απ' τη δραστηριότητά του». Στη συνέχεια, ο αθλητισμός και τα σπορ αναλύονται σαν μέρος της καπιταλιστικής κουλτούρας του σώματος και το τελευταίο σαν ένα πράγμα, ένα αντικείμενο εκμετάλλευσης. Το γενικό συμπέρασμα αυτής της κριτικής – που χαρακτηρίζεται από υπερβολή και μονομέρεια – είναι πως το σώμα, ένα σύγχρονο τεχνολογικό αντικείμενο «δεν είναι ποτέ υποκείμενο ηδονής, ή πραγματικής ελευθερίας. Χειραγωγείται μ' ένα σωρό μεθόδους, καταγράφεται, ενσωματώνεται, απολιθώνεται, εκτίθεται και, πάνω απ' όλα, ελέγχεται χάρη σ' εντελώς ψευδείς τεχνικές ευτυχίας που δεν είναι παρά η ευτυχία της τεχνικής, της καταπίεσης, της εξαθλίωσης, της διεύθυνσης». Αυτού του είδους η κριτική προσέγγιση του αθλητισμού και των σπορ, παρά την υπερβολή και τη μονομέρειά της, ανοίγει νέους ορίζοντες στην κοινωνιολογία του αθλητισμού και των σπορ όχι μόνο γιατί διευρύνει τον προβληματισμό της, αλλά κυρίως, γιατί δίνοντας προτεραιότητα στην κριτική της λειτουργίας σαν κοινωνικής επιστήμης, την εξοπλίζει κατάλληλα για την αντιμετώπιση της μελέτης και ερμηνείας φαινομένων που είναι σύνθετα και πολυσήμαντα, όπως είναι τα φαινόμενα του αθλητισμού και των σπορ. Έτσι μπορεί να ισχυριστεί κανείς πως αυτή η Τρίτη τάση της κοινωνιολογίας του αθλητισμού και των σπορ τείνει να γίνει κυρίαρχη τάση μέσα στον ευρύτερο χώρο της κοινωνιολογίας του αθλητισμού και των σπορ από άποψη σπουδαιότητας και ενδιαφέροντος. Η κριτική προσέγγιση του αθλητισμού και των σπορ δεν εξαντλείται βέβαια με τα παραπάνω παραδείγματα τα οποία στην πραγματικότητα έχουν γενική θεωρητική αξία και στόχους. (40)

---

50. Ginette Berthaud, Jean – Marie Brohm, Francois Gantheret, Pierre Lagullaumie, Αθλητισμός, κουλτούρα και καταπίεση, Εκδόσεις ΟΥΤΟΠΙΑ, Αθήνα, 1982.

40. Στοιχεία που πάρθηκαν από το Βιβλίο του Καθηγητή του Πανεπιστημίου Αθηνών Γιάννη Σταμίρη.

Θα ήταν παράλειψη όμως αν δεν αναφέρουμε μια ακόμη τάση, που έχει το γενικό χαρακτηριστικό γνώρισμα της κριτικής προσέγγισης, αλλά διαφορετικό στόχο και προσανατολισμό : τη σκανδαλοθηρική έκθεση γεγονότων, καταστάσεων και προσώπων που συνδέονται με τον αθλητισμό.

Ο κοινωνιολόγος που ασχολείται με τέτοιου είδους έρευνα – κι αυτό είναι συνηθισμένο φαινόμενο στη Β.Αμερική – δεν έχει βέβαια τα στενά ενδιαφέροντα του δημοσιογράφου όταν εκθέτει δημόσια διάφορα σκάνδαλα. Ο κοινωνιολόγος ενδιαφέρεται για την κριτική παρουσίαση τέτοιων κοινωνικών προβλημάτων, όπως είναι η χρήση αναβολικών από τους αθλητές, η παράνομη στρατολόγηση παικτών, σκάνδαλα στις δοσοληψίες μεταξύ ομάδων, παικτών και παραγόντων, σεξουαλικά σκάνδαλα που έχουν διαστάσεις κοινωνικού προβλήματος κλπ.

Αυτού του είδους η κοινωνιολογική έρευνα δεν είναι τόσο δημοφιλής μεταξύ των κοινωνιολόγων που ειδικεύονται σ' αυτόν τον κλάδο, ενώ ταυτόχρονα απορρίπτεται από τους διάφορους αθλητικούς παράγοντες οι οποίοι για ευνόητους λόγους θα προτιμούσαν να μη βγαίνουν στην επιφάνεια τέτοιου είδους προβλήματα.

Άσχετα από την τοποθέτηση που μπορεί να έχει ο καθένας σχετικά με τα θέματα που εξετάζει η κοινωνιολογία του αθλητισμού και των σπορ, αυτό που πρέπει να τονιστεί είναι πως υπέρτατο κριτήριο κάθε κοινωνιολογικής έρευνας είναι η κοινωνική της σημασία και η επιστημονική της βάση. Αν αυτοί οι δυο όροι πληρούνται ικανοποιητικά, τότε οι αντίστοιχες έρευνες και μελέτες δεν μπορεί παρά να συμβάλλουν στην παραπέρα ανάπτυξη αυτού του σχετικά νέου κοινωνιολογικού κλάδου. Με τέτοιες προϋποθέσεις ακόμα και η «σκανδαλοθηρική» κοινωνιολογία του αθλητισμού και των σπορ είναι δυνατό να βοηθήσει αποφασιστικά στο ξεπέρασμα ενός σοβαρού μειονεκτήματος αυτού του κλάδου : της συμπλήρωσης των «θεωρητικών» μελετών του αθλητισμού και των σπορ με εμπειρικές μελέτες – με μελέτες που αναφέρονται σε συγκεκριμένες καταστάσεις και γεγονότα ώστε να μελετηθούν ο αθλητισμός και τα σπορ στην πράξη.

Μια εξέταση των μελετών που έχουν γίνει μέχρι τώρα με αντικείμενο τον αθλητισμό και τα σπορ θα έδειχνε ότι υπάρχει μεγάλη έλλειψη από εμπειρικές κοινωνιολογικές έρευνες για τη φύση, τα χαρακτηριστικά και τη λειτουργία των σπορ. (51)

---

51. J.W and J.O.Segrave, Research Methodology in the Sociology of Sport, στο J.H.Wilmore (Ed), Exercise and sport sciences reviews, Vol.2, Academic Press, New York, 1974, σελ.290.

Μια τέταρτη, γενικότερη τάση της κοινωνιολογίας του αθλητισμού και των σπορ επιδιώκει τη διερεύνηση μιας σειράς επιπτώσεων που έχουν τα σπορ σε διάφορους τομείς της κοινωνικής ζωής.

Ένα από τα αντικείμενα, λόγου χάρη, που έχουν τύχει ιδιαίτερης προσοχής και μελέτης είναι οι πολιτικές επιπτώσεις της συστηματικής συμμετοχής στα σπορ στο χώρο της Β.Αμερικής.

Πολλές έρευνες που έγιναν γι' αυτό το σκοπό, έδειξαν πως οι αθλητές είναι γενικά πιο συντηρητικοί, πιο συμβατοί και πιο προσαρμοστικοί από τους μη αθλητές με αντίστοιχα ατομικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά. Αυτές οι μελέτες έδειξαν ότι στην περίπτωση της Β.Αμερικής τα σπορ με την έμφαση που δίνουν στην επίπονη προπόνηση, στην επιμονή, στην αυτοκυριαρχία, κ.λ.π., κάνουν τους νέους που επιδίδονται στον αθλητισμό συντηρητικούς. Μια πιθανή έρευνα με το ίδιο αντικείμενο στην Ελλάδα είναι σκόπιμο να εξετάσει το συντηρητισμό ανεξάρτητα από την κομματική τοποθέτηση : σαν τρόπο σκέψης και σαν μέθοδο ζωής. (52)

Η μετάδοση αξιών είναι πολύ σημαντική για τη διαμόρφωση της νεολαίας σε αυριανούς πολίτες, και οι ενδείξεις φανερώνουν ότι κάτω από ορισμένες κοινωνικές συνθήκες και με τη συνύπαρξη άλλων παραγόντων (π.χ. ελλειπούς γενικότερης μόρφωσης και έκθεσης στα διάφορα ιδεολογικά ρεύματα) τα σπορ επιδρούν αρνητικά στο άτομο – μέλος της κοινωνίας με την έννοια ότι δημιουργούν προσαρμοστικά, αυταρχικά και καλοκουρδισμένα ρομπότ που στερούνται την ικανότητα να δεχτούν εναλλακτικά συστήματα αξιών και τρόπους ζωής, ακόμα και να ανεχθούν διαφορετικές απόψεις για το άτομο και την κοινωνία. (53)

---

52. John C. Philips and Walter E. Schafer, The athletic subculture : a preliminary study, paper presented at the American Sociological Association, 1970. Richard Rehberg, sport and politica activism, paper presented at the conference on sport and social deviancy, SUNY, Brockport, New York, 1971. Walter E. Schafer, sport, socialization and the school : toward maturity or enculturation ; paper presented at the third international symposium on the sociology of sport, Waterloo, Ontario, 1971. Jack Scott, The Athletic Revolution, The free press, New York, 1971.

53. Στοιχεία που πάρθηκαν από το βιβλίο του Walter E. Schafer.

Ένα άλλο θέμα που έχει απασχολήσει τους κοινωνιολόγους, είναι η οικονομική, εμπορική και επαγγελματική πλευρά των σπορ, κι ένας σημαντικός αριθμός μελετών έχει αφιερωθεί σε αντίστοιχες αναλύσεις. Η πληθώρα των αθλητικών ειδών που κυκλοφορούν στην αγορά, το μέγεθος και το κόστος των αθλητικών εγκαταστάσεων, το κόστος της προπαρασκευής των αθλητών και της διοργάνωσης των αθλητικών εκδηλώσεων, οι αμοιβές των επαγγελματιών του αθλητισμού και των σπορ, τα έξοδα για την τηλεοπτική παρουσίαση των διαφόρων σπορ, η διατήρηση μιας ολόκληρης στρατιάς προπονητών, γυμναστών και άλλων ειδικών για τα διάφορα προγράμματα αθλητισμού, σπορ και φυσικής αγωγής, και δεκάδες άλλες οικονομικές επιπτώσεις του αθλητισμού και των σπορ στην οικονομική ζωή της κοινωνίας, υπογραμμίζουν την κοινωνική σημασία του θέματος και την ανάγκη για ανάλογη κοινωνιολογική αντιμετώπιση.

Στα πλαίσια της κοινωνιολογίας του αθλητισμού και των σπορ έχουν γίνει επίσης ενδιαφέρουσες μελέτες για τη διερεύνηση της σχέσης μεταξύ της συμμετοχής στα σπορ και της ακαδημαϊκής απόδοσης των μαθητών και των φοιτητών. Αυτού του είδους οι μελέτες είναι περισσότερο απαραίτητες βέβαια σε χώρες όπως οι Η.Π.Α., όπου ο σχολικός αθλητισμός είναι όχι απλώς αναπτυγμένος, αλλά καθιερωμένος σαν ένας από τους πιο σημαντικούς κοινωνικούς θεσμούς. Ο σχολικός αθλητισμός στην Ελλάδα έχει πολύ μικρότερη κοινωνική σημασία, αυτό όμως δεν σημαίνει ότι δεν είναι σκόπιμο να γίνουν κι εδώ ανάλογες μελέτες.

Το ίδιο ισχύει και για τη σκοπιμότητα διεξαγωγής ερευνών για την επίδραση του αθλητισμού και των σπορ στην γενικότερη κοινωνική διαπάλη καθώς και στην κοινωνική προσαρμογή και ισορροπία. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η εμπειρική μελέτη των ανταγωνισμών και αντιμαχόμενων συμφερόντων που δημιουργούνται μέσα στα σπορ μεταξύ παικτών και μεταξύ παραγόντων, καθώς και η επίδραση αυτών των ανταγωνισμών στην αθλητική απόδοση και συμπεριφορά. Έχει υποστηριχθεί ότι τα σπορ περιέχουν πολλές από τις πηγές ανταγωνισμού και διαπάλης των διαφόρων κοινωνικών στρωμάτων, κι ότι γι' αυτό το λόγο ο κόσμος των σπορ προσφέρεται για την εξέταση υποθέσεων και θεωριών που αναφέρονται σε διαπροσωπικούς και κοινωνικούς ανταγωνισμούς. Ένας κοινωνιολόγος παρατηρεί :

«Δε φαίνεται παράλογο να υποστηριχτεί πως το ποδόσφαιρο και άλλα παρόμοια σπορ είναι δυνατό να χρησιμοποιηθούν σαν ένα είδος φυσικού εργαστηρίου για τη μελέτη της δυναμικής των ομαδικών ανταγωνισμών μ' ένα πιο αντικειμενικό τρόπο απ' αυτόν που έχει συχνά αποδειχτεί δυνατός στο παρελθόν αναφορικά, λόγου χάρη, με τη μελέτη του ανταγωνισμού μεταξύ των συνδικάτων και των διοικήσεων των επιχειρήσεων,

της ταξικής πάλης και των διεθνών ή άλλων τύπων ομαδικών ανταγωνισμών, όπου η δύναμη της εμπλοκής με τη μια ή την άλλη πλευρά έχει ενεργήσει σαν εμπόδιο για την επίτευξη πλήρους αντικειμενικότητας». (54)

Υπάρχουν και άλλα θέματα που έχουν προσελκύσει την προσοχή της κοινωνιολογίας όπως π.χ. σπορ και γυναίκες, σπορ και νεολαία, σπορ και αποξένωση, σπορ και διεθνείς σχέσεις, σπορ και τηλεόραση, σπορ και ελεύθερος χρόνος, κ.λ.π. Το ίδιο ξεχωριστή παρουσίαση απαιτούν και οι μέθοδοι που προσφέρονται για εμπειρική έρευνα σ' αυτό το χώρο, καθώς και οι ιδιαιτερότητες της αντίστοιχης ελληνικής πραγματικότητας.

Εδώ αξίζει να υπογραμμιστεί ότι ενώ τα σπορ από τη σκοπιά του κοινωνικού συνόλου συμβάλλουν στη μετάδοση αξιών και κανόνων στα μέλη της κοινωνίας, από τη σκοπιά του ατόμου συμβάλλουν σε μεταβολές και διαδικασίες μέσα στο ίδιο το άτομο (κοινωνικό-ψυχολογική πλευρά των σπορ) κι απ' αυτή την άποψη η κοινωνιολογία οφείλει να εξετάσει επίσης τα σπορ και σαν φορείς κοινωνικοποίησης του ατόμου. Εδώ μπορεί να φανεί χρήσιμη και η κοινωνική ψυχολογία για τη μελέτη της ικανοποίησης που αισθάνονται όσοι συμμετέχουν στα σπορ, για την ανάλυση της αντίληψης του αθλητή και του σπόρτμαν για το ίδιο του το σώμα, κ.λ.π.

Από το πρίσμα της κοινωνιολογίας, τα σπορ έχουν γίνει στην εποχή μας ένας κοινωνικός θεσμός που επηρεάζει αλλά και αντανακλά πολλές όψεις της κοινωνικής ζωής. Η σημερινή κοινωνική σημασία αυτού του θεσμού θα συμβάλλει στη θεωρητική και μεθοδολογική αναβάθμιση του αναπτυσσόμενου κλάδου της κοινωνιολογίας του αθλητισμού και των σπορ, κι αυτό με τη σειρά του στη πληρέστερη κατανόηση της ανθρώπινης συμπεριφοράς σαν μιας δυναμικής διαδικασίας συνεχούς προσαρμογής στις διαρκώς μεταβαλλόμενες κοινωνικές, πολιτικές, οικονομικές, πολιτιστικές και τεχνολογικές συνθήκες.

Αυτό που χρειάζεται πάνω απ' όλα σ' αυτή τη φάση είναι η επέκταση των εμπειρικών ερευνών, η σύγκριση των συγκεντρωμένων στοιχείων στο εθνικό και το διεθνές επίπεδο, η προσέλκυση δόκιμων κοινωνιολόγων για την ποιοτική άνοδο αυτού του νέου κλάδου, και τέλος η μεθοδική ευαισθητοποίηση όσων ασχολούνται επαγγελματικά με τον αθλητισμό και τα σπορ, για την αξιοποίηση της εμπειρίας που προσφέρει η καθημερινή πρακτική σ' αυτόν τον τομέα της ανθρώπινης δραστηριότητας.

---

54. E. Dunning, Some conceptual dilemmas in the sociology of sport, in Magglinger symposium, Sociology of sport, Basel, Switzerland : Birkhauser Verlag, 1971, σελ.43.

1.4. Η Κοινωνιολογική Μελέτη του Σύγχρονου Αθλητισμού.

Η περιγραφή, ανάλυση και εξήγηση των παραγόντων που αποτελούν την ολότητα (totality) του σύγχρονου αθλητισμού – από τη μαζική υστερία που προκαλεί το ποδόσφαιρο μέχρι και τη φανατική επίδοση ενός αριθμού ατόμων σε επίπονα και επικίνδυνα αθλήματα, π.χ. ορειβασία, πάλη, κούρσες ταχύτητας κ.λπ.- προϋποθέτουν μια συνολική και ομοιογενή αντίληψη αυτού του φαινομένου, ένα αυτοτελές **σύστημα αναφοράς**, για την οριοθέτηση της μελέτης και τον προσανατολισμό του μελετητή σε κάθε περίπτωση. Γι' αυτό το λόγο, οι δραστηριότητες των αθλητών και των φιλάθλων, όπως και κάθε μαζικό κοινωνικό φαινόμενο, απαιτούν μια πολύπλευρη θεώρηση από τέσσερα αλληλένδετα επίπεδα. (55)

Πρώτο, το **επιστημολογικό** επίπεδο που αποτελεί τη βάση για τη θεμελίωση μιας συγκεκριμένης θεωρίας της γνώσης.

Δεύτερο, το **φιλοσοφικό** επίπεδο για την εξέταση της αξίας της άθλησης και των αθλητικών αγώνων.

Τρίτο, το **μεθοδολογικό** επίπεδο για τον καθορισμό της μεθόδου και του τρόπου προσέγγισης κάθε φαινομένου που ανήκει στη σφαίρα της αθλητικής πραγματικότητας.

Και τέταρτο, το **θεωρητικό** επίπεδο για την ερμηνεία και κατανόηση του αθλητισμού στην εποχή μας.

Η συζήτηση που ακολουθεί στηρίζεται στην άποψη πως ο Μαρξισμός, σαν **μέθοδος** προσέγγισης των κοινωνικών φαινομένων, προσφέρει – παρά τις ελλείψεις και τις αδυναμίες του – το πιο κατάλληλο σύστημα αναφοράς για τη μελέτη του σύγχρονου αθλητισμού από την **οπτική γωνία της κοινωνιολογίας**.

Η διαπίστωση όμως αυτού του συστήματος για την περίπτωση που μας ενδιαφέρει, θα πρέπει να αρχίσει με μια σύντομη παρουσίαση αυτού που είναι γνωστό ως **Μαρξιστική οντολογία**.

Μαρξιστική Οντολογία και Αθλητισμός.

Ο Λούκατς υποστηρίζει, ότι αντίθετα με τις ιδεαλιστικές φιλοσοφίες που διακηρύσσουν πως η **συνείδηση** προηγείται του **είναι**, η υλιστική αντίληψη της ιστορίας, που ανέπτυξε ο **Μαρξ**, στηρίζεται στην οντολογική αρχή σύμφωνα με την οποία το **είναι** προηγείται της σκέψης.

---

55. Στοιχεία από το βιβλίο Taine, Marx, Engles and Plekhanov, του Αντώνη Ν. Σάκουλα, Αθήνα, 1981, σελ. 26-31.

Εδώ θα πρέπει να επισημανθεί πως ο **Μαρξ** απόρριψε τον οντολογικό και τον επιστημολογικό δυισμό της φιλοσοφίας του **Φόουερμπαχ**, και τον ξεπέρασε με την παραδοχή του διαμεσολαβητικού ρόλου της ανθρώπινης πράξης.

Ο Μαρξ γράφει : «το κύριο ελάττωμα όλου του προηγούμενου υλισμού – μαζί και του υλισμού του **Φόουερμπαχ** – είναι ότι αντιλαμβάνεται το αντικείμενο, την πραγματικότητα, τον αισθητό κόσμο μόνο με τη μορφή του **αντι-κειμένου ή της εποπτείας** και όχι σαν **ανθρώπινη αισθητή δραστηριότητα**, σαν πράξη, όχι υποκειμενικά. Γι' αυτό η **ενεργητική** πλευρά, έχει αναπτυχθεί από τον ιδεαλισμό, σε αντιδιαστολή με τον υλισμό – αλλά μόνο αφηρημένα, γιατί ο ιδεαλισμός δεν γνωρίζει, φυσικά, την πραγματική, αισθητή δραστηριότητα σαν τέτοια.

Ο Φόουερμπαχ θέλει να έχει να κάνει με αντικείμενα αισθητά, που διαφέρουν πραγματικά από τα νοητά αντικείμενα, αλλά την ίδια την ανθρώπινη δραστηριότητα δεν τη βλέπει σαν **αντικειμενική**». (56)

Σ' ένα άλλο μάλιστα σημείο ο **Μαρξ** προσθέτει πως «το υλιστικό δόγμα που αναφέρεται στη μεταβολή των περιστάσεων και στην ανατροφή, ξεχνά ότι οι περιστάσεις αλλάζουν από τους ανθρώπους και ότι είναι ουσιαστικό να εκπαιδεύσεις τον ίδιο τον παιδαγωγό». (57)

Έτσι, η ιδέα της **ενότητας** του υποκειμένου με το αντικείμενο, του είναι με τη σκέψη, τοποθετήθηκε γερά από τον Μαρξ πάνω στη διαλεκτική της βάση. Στη συνέχεια, η ιστορία ερμηνεύτηκε από μια καινούργια σκοπιά και ο υλισμός του Φόουερμπαχ παραμερίστηκε.

Ο τελευταίος λόγου χάρη, αναφερόταν σε κάποια «ανθρώπινη ουσία» που μπορούσε να βρεθεί μονάχα «στην κοινότητα, στην ένωση του ανθρώπου με τον άνθρωπο» (58), ενώ ο Μαρξ πήρε διαφορετικό δρόμο ακολουθώντας μια συγκεκριμένη κατεύθυνση.

---

56. Ι.Μεσάρος, Η θεωρία του Μαρξ για την Αλλοτρίωση, Εκδόσεις Ράππα, Αθήνα, 1981, σελίδες 92-93.

57. K.Marx and F.Engles, The German Ideology, International Publishers, New York, 1973, page 121.

58. G.Plekhanov, Fundamental Problems of Marx-ism, Progress Publishers, Moscow, 1974, page 31.

Ο ίδιος εξηγεί : « ο Φόουερμαχ διαλύει τη θρησκευτική ουσία μέσα στην ανθρώπινη ουσία. Αλλά η ανθρώπινη ουσία δεν είναι κάτι αφημερημένο, έμφυτο σε κάθε ξεχωριστό άτομο. Στην πραγματικότητα αυτό το «κάτι» είναι το σύνολο των κοινωνικών σχέσεων». (59)

Σύμφωνα με τη Μαρξιστική οντολογία, ο αθλητισμός είναι αποτέλεσμα της ανθρώπινης αισθητής δραστηριότητας, της ανθρώπινης πράξης, γι' αυτό και δεν μπορεί να μελετάται σαν κάτι που υπάρχει αντικειμενικά, έξω από το πλέγμα της συγκλίνουσας δράσης και της διαλεκτικής σχέσης των αθλητών και των φιλάθλων. Μ' αυτή την έννοια, το σύνολο της αθλητικής παραγωγής και κατανάλωσης δεν είναι μια ολότητα (totality) – αλλά – για να χρησιμοποιήσουμε έναν όρο που καθιέρωσε ο **Σαρτρ** – μια ολοποίηση (totalization), μια συνεχώς εξελικτική διαδικασία.

Το δεύτερο σημείο της Μαρξιστικής οντολογίας που ενδιαφέρει τη μελέτη του αθλητισμού είναι η άποψη πως οι αθλητές αποκτούν προοδευτικά ικανότητες και δεξιότητες που τους κάνουν να διαφέρουν από τους μη αθλητές, να αποκτούν δηλαδή μια διαφορετική [αθλητική] «ουσία».

Αυτή η «ουσία» δεν είναι κάτι αφηρημένο που αποκτά ο κάθε αθλητής αυτόνομα και ανεξάρτητα, αλλά είναι το σύνολο των κοινωνικών σχέσεων του αθλητή μέσα και έξω από τον αγωνιστικό χώρο.

Μαρξιστική Επιστημολογία και Αθλητισμός.

Οι επιστημολογικές θέσεις του Μαρξ δεν είναι διατυπωμένες σε κάποιο ιδιαίτερο κείμενο, μα βρίσκονται σκόρπιες μέσα σε διάφορες συζητήσεις του πάνω σε ποικίλα θέματα που καλύπτουν ολόκληρο το φάσμα των ενδιαφερόντων του για την οικονομία, τη φιλοσοφία, την πολιτική κ.λ.π.. Απ' αυτές τις περιστασιακές αναφορές φαίνεται πως ο Μαρξισμός κρατά μια ξεχωριστή επιστημολογική στάση που μπορεί να καθοριστεί με ακρίβεια, αν δεχτούμε τη δήλωση του **Λούκατς** ότι «κάθε επιστημολογική ερώτηση και απάντηση εξαρτάται από το πώς ο φιλόσοφος αντιλαμβάνεται τη σχέση μεταξύ του είναι και του νου». (60) Οι ίδιες σύντομες αναφορές του πατέρα του διαλεκτικού υλισμού στην επιστημολογία δείχνουν πως, αντίθετα από τις ιδεαλιστικές φιλοσοφίες που δεν είναι διαλεκτικές και που βλέπουν την πραγματικότητα σαν **στατική**, ο Μαρξ δέχτηκε τη Χεγκελιανή άποψη που θέλει την πραγματικότητα **δυναμική**.

---

59. K.Marx and F.Engels, The German Ideology, page 122.

60. Bela Kiralyfalvi, The Aesthetics of Gyorgy Lukacs, Princeton University Press, Princeton, 1975, page 30.

Για τη Μαρξιστική επιστημολογία, η πραγματικότητα δεν είναι αμετάβλητη, δοσμένη και αιώνια. Αντίθετα, η πραγματικότητα μεταβάλλεται συνέχεια. Όμως σ' αυτή την αλλαγή, η πρακτική και η θεωρητική **δραστηριότητα** του ανθρώπου, παίζουν αποφασιστικό ρόλο και γι' αυτό η πραγματικότητα είναι **ιστορική**. Αυτός είναι ένας από τους λόγους για τον οποίο τόσο η πνευματική όσο και η χειρονακτική εργασία θεωρούνται από το Μαρξισμό σαν απελευθερωτικές δυνάμεις. Βέβαια η ανθρώπινη εργασία είναι προϊόν ιστορικών συνθηκών και περιστάσεων, είναι όμως ταυτόχρονα και παράγοντας δημιουργικός, παραγωγός κουλτούρας. Αυτή η δημιουργική δύναμη του ανθρώπου επηρεάζεται με τη σειρά της και παίρνει καινούργιες μορφές κάτω από την πίεση κοινωνικών μεταμορφώσεων και μεταβολών. Για το Μαρξισμό λοιπόν δεν υπάρχουν απόλυτα και μόνιμα στοιχεία στην περιοχή της κοινωνίας και της κουλτούρας, αλλά ούτε και απλή σχετικότητα. Σύμφωνα με το διαλεκτικό υλισμό, η κοινωνική πραγματικότητα χαρακτηρίζεται από πάλη και αλλαγή, ως αποτέλεσμα της συνειδητής, παραγωγικής δράσης του ανθρώπου.

Τα στοιχεία της Μαρξιστικής επιστημολογίας που είναι χρήσιμα στη συγκρότηση του κατάλληλου συστήματος αναφοράς για την κοινωνιολογική μελέτη του αθλητισμού είναι τρία.

Το πρώτο προκύπτει από την επιστημολογική θέση του Μαρξισμού, ότι ο κόσμος είναι αντικειμενικός. Αυτό σημαίνει πως το σύνολο των ενεργειών, εκδηλώσεων, αναμετρήσεων κ.λ.π., που συνθέτουν την πραγματικότητα του σύγχρονου αθλητισμού πρέπει να εξεταστούν με αντικειμενικά και όχι με υποκειμενικά κριτήρια.

Έτσι, ανεξάρτητοι μελετητές – εφοδιασμένοι όμως με την ίδια ιδεολογική υποδομή και κοινό μεθοδολογικό προσανατολισμό – είναι δυνατόν να καταγράψουν και να αναλύσουν το πολύπλοκο δίκτυο των κοινωνικών σχέσεων που αναπτύσσονται στο χώρο της αθλητικής παραγωγής και να καταλήξουν σε λίγο – πολύ όμοια συμπεράσματα για την κοινωνική του λειτουργία και επιπτώσεις. Φυσικά, μελετητές με διάφορα ιδεολογικά και μεθοδολογικά εφόδια καταλήγουν σε διαφορετικές εκτιμήσεις. Δεν είναι παράξενο λοιπόν σε μια μελέτη για το ποδόσφαιρο να διαβάζουμε : «Ένας από τους μεγαλύτερους μύθους που εκτοξεύονται σήμερα ενάντια στο ποδόσφαιρο, είναι ότι αποτελεί μια επιχείρηση βιομηχανική, που οι ποδοσφαιριστές συμπεριφέρονται μόνο σαν εργάτες κι οι παράγοντες επενδύουν τα κεφάλαιά τους, σε μια μορφή κερδοσκοπικής επιχείρησης». (61)

---

61. Σταμάτης Μεσημέρης, Η Ψυχολογία του Ποδοσφαίρου, Εκδόσεις ΡΟΗ, Αθήνα 1982, σελίδες 20-21.

Και σε μια άλλη μελέτη να υπογραμμίζεται : «ο καπιταλισμός χρησιμοποιεί επικερδώς την ελκυστικότητα του σπορ κατά ποικίλους τρόπους... Τα επαγγελματικά σωματεία είναι κερδοσκοπικές επιχειρήσεις στον τομέα των υπηρεσιών, στην πώληση ποδοσφαιρικών εκτελέσεων σαν εμπόρευμα στο καταναλωτικό κοινό». (62)

Το δεύτερο στοιχείο της Μαρξιστικής επιστημολογίας που μας ενδιαφέρει εδώ, απαιτεί από το μελετητή όχι μόνο να προσεγγίζει τα αθλητικά φαινόμενα αντικειμενικά, αλλά ταυτόχρονα να τα αντιμετωπίζει σαν προϊόντα συνειδητής προσπάθειας, προγραμματισμού και πράξης. Γι' αυτό το λόγο, οι πραγματικοί γνώστες του αθλητισμού παραδέχονται πως τα αποτελέσματα των ποδοσφαιρικών συναντήσεων, λόγου χάρη, εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό και από τη ψυχολογική κατάσταση των ποδοσφαιριστών, το ηθικό των ομάδων που κι αυτό είναι συνάρτηση πολλών παραγόντων, μεταξύ των οποίων, τη συμπαράσταση των φιλάθλων. Το τρίτο στοιχείο βγαίνει από τη δυναμική σχέση μεταξύ της θεωρητικής και της πρακτικής ενασχόλησης των ανθρώπων από τη μια πλευρά και της ιστορικής τους πορείας από την άλλη.

Αυτό επιβεβαιώνεται από το γεγονός ότι η αθλητική παραγωγή κάθε κοινωνίας σε κάθε εποχή καθρεφτίζει τόσο τις κυρίαρχες ιδέες, όσο και τις κοινωνικό – οικονομικές συνθήκες και το τεχνολογικό επίπεδο.

Γι' αυτό, ορισμένα από τα σύγχρονα αγωνίσματα ήταν αδύνατο ν' αναπτυχθούν στην κλασική Ελλάδα.

Μαρξιστική Φιλοσοφία και Αθλητισμός.

Η φιλοσοφία για τον Μαρξ δεν είναι απλή θεωρία και σκέψη. Είναι εργαλείο και μέσο κοινωνικής αλλαγής. Το φιλοσοφικό λοιπόν επίπεδο ενός γενικού συστήματος αναφοράς για τη μελέτη του αθλητισμού που στηρίζεται στο Μαρξισμό, εκφράζει τη θέση ότι ο τομέας της αθλητικής παραγωγής έχει κοινωνική σημασία και αξία στο βαθμό που ανταποκρίνεται σε συγκεκριμένες ανθρώπινες ανάγκες. Όπως έχουμε υποστηρίξει σε μια άλλη μελέτη, τόσο η αθλητική παραγωγή, όσο και η αντίστοιχη κατανάλωση αποτελούν μια συνολική και πολύπλοκη δραστηριότητα που αγκαλιάζει και επηρεάζει άμεσα ή έμμεσα το κοινωνικό σύνολο. (63)

---

62. Gerhard Vinnai , Το Ποδόσφαιρο σαν Ιδεολογία, Διεθνής Βιβλιοθήκη Αθήνα 1978, σελίδες 32-33.

63. Γιάννης Σταμίρης, Αθλητές και Φίλαθλοι, Εκδόσεις Αντ. Σάκκουλα, Αθήνα 1983.

Η σχέση ανάμεσα σε αθλητές – παραγώγους και φίλαθλους – καταναλωτές, δεν είναι χρησιμοθηρική.

Είναι μια σχέση που εμπλουτίζει με νέα στοιχεία την ανθρώπινη επικοινωνία, την ίδια την ποιότητα της ζωής. Το φιλοσοφικό σύστημα του Μαρξ, όπως αυτό του Αριστοτέλη, είναι ανθρωποκεντρικό.

Ο Μαρξισμός δεν θεωρεί τον άνθρωπο σαν ένα αδιάφορο και απομονωμένο πλάσμα, έρμαιο των δυνάμεων της φύσης και του πεπρωμένου του, αλλά τον θεωρεί σαν ένα κοινωνικό ον που βρίσκεται σε αδιάκοπη επαφή και άμεση αλληλεξάρτηση με τους άλλους ανθρώπους – μέλη της κοινωνίας. Η επίδοση λοιπόν στον αθλητισμό αποκτά σημασία στο βαθμό που αποτελεί ουσιαστικό παράγοντα για την παραέρα ανάπτυξη και εμπλουτισμό των κοινωνικών σχέσεων, στην έκταση δηλαδή που έχει πραγματικά κοινωνικό αντίκτυπο.

Από την οπτική γωνία του Μαρξισμού, κανένα υλικό ή πνευματικό προϊόν, κανένα επίτευγμα της κουλτούρας δεν θα είχε ιδιαίτερη αξία αν δεν εξυπηρετούσε άμεσα ή έμμεσα κάποια ανθρώπινη ανάγκη.

Και θα πρέπει να σημειωθεί ότι όπως όλες οι ανάγκες – εκτός από ελάχιστες βιολογικές – είναι γεννήματα της κουλτούρας, δηλαδή ανθρώπινα δημιουργήματα, το ίδιο είναι και οι άπειροι τρόποι με τους οποίους ικανοποιούνται. Η Μαρξιστική φιλοσοφία σε καμιά περίπτωση δεν θα μπορούσε ν' αξιολογήσει θετικά τον αθλητισμό μόνο και μόνο επειδή παράγει συνέχεια νέα σκορ και ρεκόρ, αλλά τον αξιολογεί θετικά επειδή, σαν παράγωγο της εργασίας **δημιουργεί και ταυτόχρονα ικανοποιεί** μια σειρά από ανθρώπινες ανάγκες – στη σφαίρα της επικοινωνίας, της έκφρασης και της αυτοεκπλήρωσης. Η κοινωνική αξία του αθλητισμού γίνεται όλο και πιο σημαντική καθώς οι ανάγκες αυξάνονται, καθώς η ζωή στη βιομηχανική κοινωνία χαρακτηρίζεται όλο και περισσότερο από άγχος και αλλοτρίωση, καθώς οι άνθρωποι είναι όλο και πιο δυσσαρεστημένοι με τις πολλαπλές υποχρεώσεις που τους συνθλίβουν και καθώς, ανικανοποίητοι και απαιτητικοί, βάζουν στον εαυτό τους όλο και υψηλότερους στόχους, σε μια προσπάθεια αυτοελέγχου, αυτοσυντήρησης και αυτοάμυνας. Στο ανθρωποκεντρικό λοιπόν σύστημα του Μαρξ το **νόημα και η αξία** του αθλητισμού είναι ανάλογα με την προσφορά του στην καταπολέμηση του άγχους και της αλλοτρίωσης, και ανάλογα με τη συμβολή του στη γενική ποιοτική άνοδο της κοινωνίας.

Ο αθλητισμός έχει σπουδαιότητα στο βαθμό που ο ίδιος είναι δύναμη **απελευθερωτική**. Είναι απαραίτητο όμως να τονιστεί πως οι όροι **νόημα και αξία** αλληλένδετοι κι αυτό γίνεται κατανοητό μόνο αν έχουμε ένα ανθρωποκεντρικό σύστημα αναφοράς.

Σχετικά μ' αυτό ο Ι. Μεσάρος γράφει : « η δομή του νοήματος με όλους τους τύπους και τους βαθμούς της διαμεσολάβησης συνδέεται στενά με την ανθρώπινη δομή των αξιών, που με τη σειρά της εδράζεται στη συγκρότηση του ανθρώπου ως αυτοδιαμεσολαβούντος

[αυτοσυγκροτούμενου] φυσικού όντος.

Έτσι, οι αξίες που υποστηρίζουμε, με μια απλή χειρονομία ή με πολυσύνθετα φιλοσοφικά επιχειρήματα, έχουν την **ύστατη** θεμελίωσή τους και τη **φυσική** βάση τους στις ανθρώπινες **ανάγκες**.

Δεν μπορούν να υπάρξουν αξίες δίχως αντίστοιχες ανάγκες.

Ακόμα και μια αλλοτριωμένη αξία βασίζεται κατ' ανάγκη σε μια – αντίστοιχα αλλοτριωμένη – ανάγκη. Ο χρυσός είναι ένα μέταλλο χωρίς αξία, δίχως την ανάγκη που το μεταβάλλει σε κάτι πολύτιμο. Το ίδιο ισχύει για όλα τα είδη και τις μορφές αξίας». (64)

Μαρξιστική Μεθοδολογία και Αθλητισμός.

Ο Μαρξιστικός τρόπος προσέγγισης των κοινωνικών φαινομένων στηρίζεται στις αρχές του ιστορικού υλισμού που πρώτα απ' όλα είναι μια μέθοδος ανάλυσης. Ο Λούκατς γράφει : «Τι είναι ο ιστορικός υλισμός; Είναι χωρίς αμφιβολία μια επιστημονική μέθοδος με την οποία κατανοούμε τα γεγονότα του παρελθόντος και καταλαβαίνουμε την πραγματική τους φύση. Σ' αντίθεση με τις ιστορικές μεθόδους της αστικής τάξης όμως [ο ιστορικός υλισμός] μας επιτρέπει να βλέπουμε το παρόν από ιστορική σκοπιά, και κατά συνέπεια επιστημονικά, έτσι ώστε να εισχωρήσουμε πέρα από την επιφάνεια και ν' αντιλαμβανόμαστε τις βαθύτερες ιστορικές δυνάμεις που στην πραγματικότητα κυβερνούν τα γεγονότα.» (65)

Πως όμως είναι δυνατό μια μέθοδος η οποία δίνει τις θεωρητικές, λογικές και ερευνητικές κατευθύνσεις για τη μελέτη κοινωνικών και οικονομικών συστημάτων, να είναι επίσης κατάλληλη και για τη μελέτη του σύγχρονου αθλητισμού; Θα μπορούσε, λόγου χάρη, να εξεταστεί κοινωνιολογικά η διαδικασία του ελληνικού ποδοσφαιρικού πρωταθλήματος με μια μεθοδολογία που στηρίζεται στις ίδιες αρχές μ' αυτή που χρησιμοποιείται για τη μελέτη της καπιταλιστικής κοινωνίας;

---

64. Ι.Μεσάρος, Η θεωρία του Μαρξ για την Αλλοτρίωση, σελίδα 206.

65. Georg Lukacs, History and Class Consciousness, The M.I.T. Press, Cambridge, Massachusetts, 1973, page 224.

Η αμφισβήτηση της καταλληλότητας του ιστορικού υλισμού για την προσέγγιση των αθλητικών φαινομένων Δε δικαιολογείται αν παραδεχτούμε πως ο αθλητισμός είναι μια κοινωνική δραστηριότητα που αναπτύσσεται στην υπερδομή της κοινωνίας, διατηρώντας όμως γερές ρίζες στην οικονομική της βάση απ' όπου και ξεπηδούν ειδικές σχέσεις παραγωγής. Στις καπιταλιστικές συνθήκες, ο αθλητισμός είναι από τη μια πλευρά προέκταση της οικονομικής ζωής της κοινωνίας, και από την άλλη ένας τομέας της υπερδομής με τις ιδιαιτερότητες, τους κανόνες, τα σύμβολα και τη διάλεκτό του.

Ο Λούκατς υποστηρίζει ότι κανένα μαζικό κοινωνικό φαινόμενο και εκδήλωση, δεν μπορούν να γίνουν κατανοητά έξω από το γενικό πλαίσιο του συνόλου της ιστορικής πορείας της κοινωνίας. Έτσι, ενώ θα ήταν σφάλμα να αρνηθούμε τη **σχετική αυτονομία** της αθλητικής παραγωγής, θα ήταν επίσης σφάλμα να δεχτούμε πως αυτή η αυτονομία δεν προέρχεται αποκλειστικά από την εσωτερική της δυναμική, επειδή πέρα απ' αυτό, η μορφή και η έκταση της αθλητικής πραγματικότητας επηρεάζονται αποφασιστικά από την ιστορική πορεία της συνολικής κοινωνικής παραγωγής.

Οποιαδήποτε ιδιομορφία του τομέα της αθλητικής παραγωγής, θα πρέπει να εξεταστεί σε συνδυασμό μ' αυτή τη βάση. Αυτή την αλληλεξάρτηση βέβαια μεταξύ αθλητικής παραγωγής και της ιστορικής πορείας της κοινωνικής παραγωγής στο σύνολό της, δεν θα πρέπει να τη δεχτούμε σαν καθοριστική [αιτία – αποτέλεσμα], αλλά σαν ένα μεθοδολογικό συμπέρασμα που βγαίνει ύστερα από μια συστηματική προσπάθεια κατανόησης και εξήγησης του συνόλου της κοινωνικής παραγωγικής δραστηριότητας.

Όσο για τη συγκεκριμένη μεθοδολογική διαδικασία που θα πρέπει να υιοθετήσει η κοινωνιολογία για τη σφαιρική προσέγγιση του αθλητισμού στην εποχή μας, υποστηρίζουμε ότι αυτή επιβάλλεται να προβλέπει και να διευκολύνει την κίνηση της έρευνας σε δύο άξονες :

Στο **διαχρονικό** άξονα της ιστορίας, ώστε να μελετηθεί το κάθε αθλητικό φαινόμενο όπως εκδηλώνεται στο παρόν, και στο **συγχρονικό** άξονα της κοινωνίας. Η μεθοδολογική σύνθεση των συμπερασμάτων της έρευνας και στους δυο άξονες είναι προϋπόθεση για τη θεωρητική ερμηνεία της σύγχρονης αθλητικής παραγωγής.

Η θεωρητική εξήγηση του αθλητισμού.

Οι μεθοδολογικές θέσεις που διατυπώθηκαν στο προηγούμενο κεφάλαιο δίνουν τις κατευθύνσεις για τη θεωρητική προσέγγιση του αθλητισμού.

Η **διαχρονική** εξέταση της εξελικτικής πορείας της αθλητικής παραγωγής θα μας φέρει πρώτα κοντά στην αφετηρία της, κι έπειτα κοντά στα στάδια – σταθμούς της ιστορικής της διαδρομής, καθώς

έπαιρνε νέες μορφές από εποχή σε εποχή κι από κοινωνία σε κοινωνία. Στη συνέχεια, μια **συγχρονική** ανάλυση θα δείξει το είδος των κοινωνικών σχέσεων που δημιουργούνται στον τομέα επιρροής του αθλητισμού, τους κανόνες που τον διέπουν, και πάνω απ' όλα τα διακριτικά γνωρίσματα της αθλητικής συμπεριφοράς. Η θεωρητική αναζήτηση κατά μήκος του άξονα της ιστορίας θα ανακαλύψει την πηγή της αθλητικής δραστηριότητας στην ίδια την ανθρώπινη εργασία. Συγκεκριμένα, έχει υποστηριχθεί με αρκετή πειθώ πως ο αθλητισμός είναι προέκταση και συνέχεια του κυνήγιου της πρωτόγονης κοινωνίας. Οι πρόγονοί μας ζούσαν με το κυνήγι για εκατοντάδες χιλιάδες χρόνια κι αυτή η συστηματική ενασχόληση τους βοήθησε να εξασκηθούν στο τρέξιμο, στο πήδημα, στη σκοποβολή, στις ρίψεις κ.λ.π. Ύστερα όμως από την αγροτική επανάσταση, όταν οι μικρές νομαδικές κοινωνίες των κυνηγών εγκαταστημένες μόνιμα σε εύφορες κοιλάδες καλλιεργούσαν τη γη και γίνηκαν **παραγωγοί** της τροφής τους, το κυνήγι έπαψε να είναι απαραίτητο για την επιβίωση του ανθρώπινου είδους. Αλλά όσο επαναστατική κι αν ήταν αυτή η αλλαγή του τρόπου ζωής, δεν μπόρεσε να εξαλείψει τις βαθιά ριζωμένες συνήθειες και ικανότητες. Γι' αυτό, ακόμα κι όταν το κυνήγι έπαψε να είναι κύρια μέθοδος εξασφάλισης τροφής, συνεχίστηκε για ευχαρίστηση, για διασκέδαση, για σπορ. Και όσο περισσότερα πλεονάσματα δημιουργούσε ο αγροτικός τομέας, τόσο ο χρόνος που αφιερωνόταν στο κυνήγι – σπορ μπορούσε να μεγαλώνει. Έτσι, αυτή η δραστηριότητα ποτέ δεν έπαψε να έχει τους πιστούς της κι από μέσο επιβίωσης γίνηκε μέσο ανταγωνιστικής ψυχαγωγίας. Βέβαια οι κυνηγοί δεν σταμάτησαν να τρώνε τα θηράματα που σκότωναν – κάτι που ισχύει και στις μέρες μας που το **κυνήγι παραμένει ένα από τα σπορ** – όμως ο ρόλος του κυνηγιού είχε αλλάξει ριζικά και τα **σπορ είχαν γεννηθεί**. Ακολούθησε μια περίοδος στην οποία κυριάρχησαν τα αιματηρά σπορ, ενώ τα αναίμακτα ήταν ελάχιστα. Επειδή μάλιστα το σκότωμα ζώων για σπορ είχε γίνει αρκετά δημοφιλές, οι Ρωμαίοι το μετέτρεψαν σε φαντασμαγορικό θέαμα κι έχτισαν επιβλητικά στάδια για χιλιάδες θεατές. Σημερινό κατάλοιπο αυτού του θεάματος είναι οι ταυρομαχίες . Ο λαός όμως που έβαλε τα θεμέλια του σύγχρονου αθλητισμού και καθιέρωσε τους αθλητικούς αγώνες σαν ανώτατη μορφή άμιλλας ήταν οι αρχαίοι Έλληνες, που καλλιέργησαν τα πιο δημοφιλή ατομικά αγωνίσματα : Τρέξιμο, άλματα, ακόντιο, δισκοβολία, σφαιροβολία, κ.λ.π. Μια ιστορική αναδρομή στο ξεκίνημα αυτών των αγώνων ενισχύει την άποψη πως ο αθλητισμός είναι προέκταση του κυνηγιού.

Ο Κορδάτος γράφει : «από τις μυθολογικές... παραδόσεις βγαίνει, πως, στα προϊστορικά χρόνια, οι κάτοικοι της Ολυμπίας, δίναμε μεγάλη σημασία στο κυνήγι και γι' αυτό ασκούσανε στο δρόμο.

Από τους ίδιους μύθους μαθαίνουμε ακόμα πως το πρώτο και μόνο αγώνισμα στην Ολυμπία ήταν τα πρώτα χρόνια ο δρόμος – το γρήγορο τρέξιμο». (66)

Ο αθλητισμός πήρε τέτοια θέση στη ζωή της κλασικής Ελλάδας – και ιδιαίτερα στην Αθηναϊκή πολιτεία, που και οι φτωχοί μπορούσαν να παρακολουθούν τους αγώνες δωρεάν – ώστε σε όλες τις πόλεις χτίστηκαν γυμναστήρια, και οι νικητές των αγώνων θεωρούνταν ήρωες.

Μια κοινωνιολογική εξήγηση της άνθισης του αθλητισμού στην αρχαία Ελλάδα, θα πρέπει να περιλάβει τόσο τις συνθήκες που επικρατούσαν στην οικονομική βάση της κοινωνίας (εκμετάλλευση της εργασίας των δούλων), όσο και ορισμένα στοιχεία της υπερδομής και ιδιαίτερα το γεγονός ότι οι αγώνες που είχαν πανελλαδικό χαρακτήρα ήταν ταυτόχρονα και θρησκευτικά φεστιβάλ.

Τα Ολύμπια και τα Νέμεα γινόντουσαν για να τιμήσουν το Δία, τα Πύθια τον Απόλλωνα, και τα Ίσθμια τον Ποσειδώνα.

Οι ναοί και τα αγάλματα των θεών βρίσκονταν δίπλα στους αγωνιστικούς χώρους και οι θυσίες, οι προσευχές και οι χορωδιακοί ύμνοι ήταν αναπόσπαστο μέρος αυτών των εκδηλώσεων.

Η παρακμή της αρχαίας Ελλάδας έφερε και ανάλογη παρακμή στο αθλητικό πνεύμα, αν και στην Ελληνιστική και Ρωμαϊκή περίοδο οι Ολυμπιακοί Αγώνες συνέχισαν να αποτελούν μεγάλο γεγονός που μερικές φορές έπαιρνε μέρος και ο ίδιος ο αυτοκράτορας.

Ο Χριστιανισμός απόρριψε τον αθλητισμό αντικαθιστώντας τα στάδια και τα γυμναστήρια με εκκλησίες. Μα και στη διάρκεια του μεσαίωνα, ο αθλητισμός ήταν υπόθεση περιορισμένης (τοπικής) σημασίας κι είχε τη μορφή ανταγωνισμού μεταξύ των ευγενών.

Η βιομηχανική επανάσταση όμως και οι απαιτήσεις της καπιταλιστικής κοινωνίας, συνέβαλαν αποφασιστικά σε μια καινούργια άνθιση του αθλητισμού.

Το δέκατο ένατο αιώνα δημιουργήθηκαν νέα ομαδικά αγωνίσματα και συστηματοποιήθηκαν αυτά που υπήρχαν.

Ενδεικτικά αναφέρουμε το ράγκμπυ (1823), το μπάιζη μπωλλ (1859), το χόκευ (1879), το μπάσκετ μπωλλ (1891), κ.λ.π.

---

66. Γιάννη Κορδάτου, Προιστορία και Ιστορία του Αρχαίου Αθλητισμού, Μπάυρον, Αθήνα, σελίδα 15.

Στον αιώνα μας δεν αναπτύχθηκαν καινούργια σημαντικά αγωνίσματα, αλλά αυτό δεν εμπόδισε τον τομέα της αθλητικής παραγωγής και κατανάλωσης, να πάρει κολοσσιαίες διαστάσεις.

Μια συγχρονική εξέταση του αθλητισμού στον καιρό μας θα δείξει την εκλογίκευσή του και την ενσωμάτωσή του στο σύστημα παραγωγής και βιομηχανικής κοινωνίας.

Η οργάνωση της αθλητικής δραστηριότητας αυτή τη στιγμή – από το στάδιο του σχολικού αθλητισμού και της στρατολογίας αθλητών μέχρι κι αυτό της θεαματικής προσφοράς σκορ και ρεκόρ στους εθνικούς και διεθνείς στίβους – αποτελεί βασικό τμήμα της συνολικής οργανωτικής δομής της κοινωνίας μας. Γι' αυτό και η θεωρητική προσέγγιση αυτού του αντικειμένου είναι αναγκαίο να επεκταθεί σε δύο επίπεδα.

Πρώτα στο επίπεδο της υλικής και της ιδεολογικής παραγωγής της κοινωνίας για να εκτιμηθούν ,

1. Η έκταση της επέμβασης και η μορφή της συμμετοχής του κράτους στις αθλητικές διαδικασίες και,
2. Ο βαθμός της επιρροής των ιδιωτικών συμφερόντων και η μορφή εκμετάλλευσης των αθλητών, αθλητικών επιτευγμάτων, οργάνων, ειδών, εφοδίων κ.λ.π.

Δεύτερον , στο επίπεδο στο οποίο αλληλεπιδρούν οι παρακάτω παράγοντες :

- Αθλητές
- Φίλαθλοι
- Μέσα και εργαλεία αθλητικής παραγωγής
- Ιδεολογικός εξοπλισμός (αξίες, κανόνες, προπαγάνδα, σύμβολα, τελετουργικό, κ.λ.π.)

Αυτή η προσέγγιση θα βοηθήσει την κοινωνιολογία όχι μόνο να απαντήσει σε μια σειρά από ουσιώδη ερωτήματα σχετικά με το σύγχρονο μαζικό αθλητισμό και τις κοινωνικές του επιπτώσεις, αλλά και να καταλήξει σε αξιόπιστα συμπεράσματα για τη συμπεριφορά των αθλητών και των φιλάθλων.

Η ικανοποιητική θεωρητική ερμηνεία αυτών των φαινομένων παραμένει ανοιχτή πρόκληση για την κοινωνιολογία του αθλητισμού.

1.5. Η Κοινωνικοποίηση του Ατόμου μέσα από τα Σπορ.

Η φυσική άσκηση γενικά και τα οργανωμένα σπορ ειδικότερα αποτελούν ένα πολυεπίπεδο φαινόμενο το οποίο διεισδύει τόσο πολύ στην καθημερινή πραγματικότητα της σύγχρονης κοινωνίας ώστε να αγγίζει κάπου, κάποια στιγμή, την προσωπική και την κοινωνική ζωή σχεδόν όλων μας.

Η φυσική όμως άσκηση και τα σπορ στην εποχή μας αποτελούν ένα υπολογίσιμο παράγοντα **κοινωνικοποίησης** για όσους συμμετέχουν ενεργά σ' αυτά. Τι εννοεί αυτό για κάθε περίπτωση ;

Κοινωνικοποίηση είναι η διαμόρφωση της πνευματικής και της φυσικής συμπεριφοράς του ατόμου μέσα από την εμπειρία του σε κοινωνικές καταστάσεις, και περιλαμβάνει όλες τις διεργασίες της εσωτερίκευσης της κουλτούρας, της επικοινωνίας και της μάθησης, με τη βοήθεια των οποίων το άτομο αναπτύσσει τις ικανότητες που τους επιτρέπουν να συμμετέχει ενεργά στην κοινωνική ζωή. Η διαδικασία της κοινωνικοποίησης, η οποία μεταμορφώνει το βρέφος σε κοινωνικό ον, έχει δύο λειτουργίες.

Από τη μια πλευρά, προετοιμάζει το άτομο για τους διάφορους ρόλους που πρόκειται να παίξει στην κοινωνία, εφοδιάζοντάς το με το απαραίτητο απόθεμα συνηθειών, πιστεύω και αξιών, με τα κατάλληλα πρότυπα ευαισθησίας και τρόπους αντιλήψεις, καθώς και με τις απαιτούμενες γνώσεις.

Από την άλλη πλευρά, με το να μεταβιβάζει το περιεχόμενο της κουλτούρας από τη μια γενεά στην άλλη, η κοινωνικοποίηση είναι απολύτως αναγκαία τόσο για τη διατήρηση της τελευταίας όσο και για τη συνέχειά της.

Η κοινωνικοποίηση είναι μια πολύπλοκη και πολύμορφη διαδικασία, η οποία συντελεί στη σταδιακή ανάπτυξη της **προσωπικότητας** με τα ποικίλα χαρακτηριστικά της, π.χ. πειθαρχία, φιλομάθεια, επιθετικότητα, αυτοσυγκράτηση, ανταγωνιστικότητα, δυσπιστία, αποδοχή, ευαισθησία, σκληρότητα, κ.λ.π. κ.λ.π. και φυσικά στη δημιουργία του **εαυτού** – της αίσθησης δηλαδή και της συνείδησης του ατόμου της ίδιας της προσωπικής και της κοινωνικής του ταυτότητας.

Εδώ πρέπει να τονιστεί το γεγονός ότι , παρόλο που τα ουσιώδη βήματα της κοινωνικοποίησης γίνονται κατά τη διάρκεια της παιδικής ηλικίας, αυτή η διαδικασία δεν τερματίζεται στην ενηλικίωση, αλλά προχωρεί με **συνέχειες και παύσεις** καθώς ο ενήλικος ωριμάζει. Σε περιπτώσεις μάλιστα αλλαγής κοινωνικού περιβάλλοντος – π.χ. με τη στράτευση, τη μετενάστευση, την έντονη πολιτική προπαγάνδα εξαιτίας της επιβολής ενός δικτακτορικού καθεστώτος, κ.λ.π. – παρατηρείται μια **επανακοινωνικοποίηση του ατόμου**.

Οι κύριοι φορείς κοινωνικοποίησης είναι τέσσερις :

1. **Η οικογένεια και γενικά οι συγγενείς**
2. **Η ομάδα των συνομηλίκων**
3. **Το σχολείο και**
4. **Τα μέσα μαζικής επικοινωνίας**, με κυρίαρχο στην εποχή μας την τηλεόραση.

Τα σπορ, είτε ατομικά, είτε ομαδικά, είναι παράγοντες και φορέας κοινωνικοποίησης, και μάλιστα ένα συνηθισμένο επιχείρημα υπέρ των σπορ είναι ότι «φτιάχνουν χαρακτήρα» κι ότι γι' αυτό το λόγο προσφέρουν μεγάλη υπηρεσία στο κοινωνικό σύνολο.

Εδώ όμως οφείλουμε να κάνουμε τη διάκριση μεταξύ της κοινωνικοποίησης που οφείλεται στα οργανωμένα σπορ και αφορά άτομα νεαρής ηλικίας, και της (επανα)κοινωνικοποίησης που οφείλεται στα ανοργάνωτα, ατομικά σπορ και αφορά τους ενήλικες που ασκούνται για διάφορους λόγους. Και στις δύο περιπτώσεις, το θεμελιώδες (συνειδητό ή υποσυνειδητό) κίνητρο για φυσική άσκηση και σπορ είναι η κοινωνική ανέλιξη που αποτελεί και το μύχιο στόχο του ατόμου με τίμημα την αποδοχή της πρόκλησης του **ανταγωνισμού**.

Ο ανταγωνισμός αποτελείται από δραστηριότητες με τις οποίες επιδιώκεται, με μεγαλύτερη ή μικρότερη συνέπεια, να κατακτηθεί ένα πρότυπο ή ένας στόχος.

Στον ανταγωνισμό, η απόδοση από ένα άτομο ή από την ομάδα στην οποία ανήκει, συγκρίνεται και αξιολογείται σε σχέση με την αντίστοιχη απόδοση άλλων επιλεγμένων ατόμων ή ομάδων.

Ο ανταγωνισμός δηλαδή, είναι στην πραγματικότητα μια διαπάλη για επικράτηση ανάμεσα σε δύο ή περισσότερες αντιτιθέμενες πλευρές.

Το φαινόμενο του ανταγωνισμού δεν περιορίζεται ανάμεσα σε διαφορετικά άτομα ή ομάδες, **αλλά περιλαμβάνει και την ανταγωνιστική σχέση μεταξύ ενός ατόμου και κάποιου προτύπου, ιδανικού, του χρόνου και του ίδιου του εαυτού του.**

Να σημειωθεί, ότι σύμφωνα με αξιόπιστες έρευνες τα πολύ μικρά παιδιά δεν μπορούν να ανταγωνιστούν ακριβώς επειδή ο ανταγωνισμός συμβαδίζει με την κοινωνικοποίηση σ' ένα συγκεκριμένο κοινωνικό περιβάλλον. Επίσης, πως οι ψυχολογικές συνέπειες του ανταγωνισμού για το παιδί πηγάζουν πέρα από τις συγκεκριμένες ανταγωνιστικές δραστηριότητες γιατί προσδίδουν – ανάλογα – μόνιμα χαρακτηριστικά στην προσωπικότητα του παιδιού.

Η κοινωνικοποίηση των ενηλίκων ή πιο σωστά η συνέχιση της κοινωνικοποίησης τους (που μπορεί να φτάσει στα όρια της επανακοινωνικοποίησης σε ορισμένες περιπτώσεις) μέσω ατομικών, ανοργάνωτων ασκήσεων και σπορ, ξεκινάει από το γεγονός ότι οι λόγοι για τους οποίους ένας ενήλικος αποφασίζει να επιδοθεί σε φυσική άσκηση, να κάμει δηλαδή κάποιο σπορ, είναι πάντοτε κοινωνικοί και έχουν ως απώτατο στόχο την ανταγωνιστική παρουσία του ατόμου μέσα στην κοινωνική ομάδα ή το λιγότερο τη διατήρησή του σε ενεργό κοινωνική θέση.

Όχι σπάνια, τέτοιες ατομικές προσπάθειες παίρνουν τη μορφή σκληρού αγώνα εναντίον κάποιας φυσικής αδυναμίας ή ανικανότητας (π.χ.

αρρώστιας ή τραυματισμού), εναντίον του χρόνου (γηρατειά), εναντίον μιας κοινωνικής κατάστασης (χηρεία ή μοναξιά), κ.λ.π.

Σε κάθε περίπτωση, η ατομική φυσική άσκηση, τα ανοργάνωτα ατομικά σπορ εκφράζουν διάθεση για τη ζωή, συμμετοχή στη λειτουργία των κοινωνικών σχέσεων, την επιθυμία για προσέλκυση της προσοχής του άλλου ή των άλλων.

Εδώ, η συνέχιση της κοινωνικοποίησης συνιστάται στην εκμάθηση νέων ρόλων, στην υιοθέτηση νέων στόχων, στη δημιουργία νέων απαιτήσεων, στην υιοθέτηση νέων αξιών, κ.λ.π.

Και δίχως να τερματίζεται αυτή η διαδικασία, είναι πλήρης όταν το ασκούμενο άτομο εσωτερικεύει τις νέες αξίες και ρόλους μέχρι που γίνονται καθοριστικοί παράγοντες της συμπεριφοράς του.

Είναι φανερό, πως η συνέχιση της κοινωνικοποίησης των ενηλίκων (με στοιχεία επανακοινωνικοποίησης) μέσω της φυσικής άσκησης και των ατομικών σπορ ενισχύει, σε τελευταία ανάλυση, **την κοινωνικότητά τους** ή όπως θα μπορούσαμε να πούμε **το κοινωνικό τους συναίσθημα**. Στις σύγχρονες λοιπόν κοινωνίες, όπως είναι η Ελληνική, και ειδικά στις συνθήκες ζωής που επικρατούν στις μεγαλουπόλεις, η εξάπλωση της ιδέας που συνοψίζεται στο σύνθημα «Σπορ για Όλους», επιβάλλεται όχι απλώς επειδή η καλή φυσική κατάσταση του πληθυσμού, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων μεγάλης ηλικίας, επιδρά πολλαπλώς θετικά στο κοινωνικό σύνολο, αλλά πάνω απ' όλα, επειδή καλή φυσική κατάσταση σημαίνει καλή ψυχολογική κατάσταση και κατ' επέκταση ποιοτικά καλύτερες κοινωνικές σχέσεις.

Η κοινωνικοποίηση των ατόμων πολύ νεαρής και νεαρής ηλικίας μέσω των οργανωμένων σπορ που θα μας απασχολήσει στην συνέχεια, απαιτεί μια πιο συστηματική προσέγγιση γιατί βρίσκεται στο επίκεντρο του θέματός μας. Επισημάνεται ότι επειδή η κοινωνικοποίηση των νέων κατευθύνεται ουσιαστικά από τους μεγάλους οι οποίοι λειτουργούν ως παιδαγωγοί και φύλακες των κανόνων συμπεριφοράς και των αξιών της κοινωνίας, η «επιτυχής» κοινωνικοποίηση των νέων συνιστάται στο να μάθουν σε ποιες καταστάσεις θα πρέπει να εφαρμόζουν τις «ηθικές αλήθειες» που τους κηρύσσουν οι μεγάλοι, αλλά και ποια επιχειρήματα μπορούν να χρησιμοποιήσουν όταν συλληφθούν να ενεργούν διαφορετικά.

Στην πραγματικότητα, οι μεγάλοι κάνουν περιστασιακά ηθικά διδάγματα στους νέους τα οποία προσποιούνται πως είναι απόλυτα.

Οι νέοι με τη σειρά τους, μαθαίνουν να εφαρμόζουν αυτές τις διδαχές περιστασιακά, προσποιούμενοι κι αυτοί ότι τις αποδέχονται σαν απαραβίαστες αρχές.

Τα ηθικά πρότυπα τα οποία επικαλούνται οι μεγάλοι αφθονούν σ' εκείνους τους κοινωνικούς θεσμούς που έχουν σαν πρόγραμμα τη διαμόρφωση του χαρακτήρα των νέων. Τέτοιοι θεσμοί είναι τα σχολεία, οι θρησκευτικές ενώσεις, κ.λ.π, καθώς επίσης και οι αθλητικοί όμιλοι – με την πλατιά έννοια του όρου.

Αυτό που μας ενδιαφέρει εδώ, είναι οι κανόνες συμπεριφοράς τους οποίους διδάσκουν οι μεγάλοι στους νέους – δηλαδή η κοινωνικοποίηση των νέων – με την ευκαιρία της ενεργού συμμετοχής των τελευταίων στα οργανωμένα σπορ τα οποία, με την έμφαση που δίνουν στον ανταγωνισμό και στην κατάκτηση του στόχου (επίδοση, νίκη, ρεκόρ), αποτελούν ένα **κοινωνικό σύστημα** μέσα στο οποίο ο νέος διαμορφώνει τη συμπεριφορά του και πλάθει το χαρακτήρα του. Με τον όρο «κοινωνικό σύστημα» εννοούμε έναν αριθμό ατόμων με ένα κοινό χαρακτηριστικό και ένα σύνολο σχέσεων που έχουν δημιουργηθεί μεταξύ τους με αλληλεπίδραση.

Να υπογραμμιστεί εδώ, ότι παρά τις διάφορες κοινωνιολογικές επισημάνσεις για το ρόλο των σπορ στη διαδικασία της κοινωνικοποίησης των νέων, δεν έχουν γίνει οι ανάλογες εθνογραφικές μελέτες ώστε να διαθέτουμε συστηματικές περιγραφές του τρόπου ζωής κάθε συγκεκριμένης κοινωνίας, με λεπτομερή στοιχεία για την κοινωνικοποίηση μέσω των σπορ.

Ποια όμως θα ήταν η πιθανή μεθοδολογική προσέγγιση τέτοιων μελετών; Σε πρώτο στάδιο, αφού οριστεί επακριβώς το αντικείμενο της μελέτης, π.χ. **η κοινωνικοποίηση με τη συμμετοχή στις ποδοσφαιρικές ομάδες νέων**, θα πρέπει να εξεταστούν συστηματικά και στη βάση εμπειρικών δεδομένων τρεις διαδικασίες που παρατηρούνται στην πορεία της κοινωνικοποίησης των μελών κάθε πρωτογενούς κοινωνικής ομάδας. Η πρώτη, είναι η διαδικασία **της αξιολόγησης**, με την οποία τα υποψήφια μέλη μιας ομάδας υπολογίζουν τις ανταμοιβές που είναι δυνατόν να έχουν ως κανονικά μέλη αυτής της ομάδας. Τα υποψήφια μέλη δηλαδή, αξιολογούν και εκτιμούν σε μια πρώτη φάση τι πρέπει να δώσουν και τι πρόκειται να πάρουν, καθώς και πόσο σημαντικοί είναι για τους ίδιους οι στόχοι της ομάδας.

Η δεύτερη διαδικασία είναι **η δέσμευση** των καινούργιων μελών πλέον της ομάδας να εργαστούν για την επίτευξη των στόχων της.

Και η Τρίτη διαδικασία είναι αυτή **της εναλλαγής ρόλων**, επειδή οι ρόλοι των μελών μιας ομάδας αλλάζουν καθώς μεταβάλλεται η θέση τους ανάλογα με τη συμβολή τους στις επιδιώξεις της ομάδας.

Σ' ένα δεύτερο στάδιο της μελέτης θα πρέπει να εξεταστούν συστηματικά ορισμένοι παράγοντες οι οποίοι αποτελώντας την ηθική βάση των σπορ συγκεκριμενοποιούν την κοινωνικοποίηση και σμιλεύουν το χαρακτήρα των νέων.

Στο παράδειγμά μας, στην κοινωνικοποίηση δηλαδή μέσω της συμμετοχής σε ποδοσφαιρικές ομάδες νέων, αυτοί οι παράγοντες είναι οι εξής :

Η αγωνιστική διάθεση, το αγωνιστικό πνεύμα, η συλλογική προσπάθεια και η αντιμετώπιση της νίκης ή της ήττας.

Απ' αυτούς τους τέσσερις παράγοντες – οι οποίοι ας σημειωθεί πως είναι κοινοί σε περιπτώσεις ομαδικών, οργανωμένων σπορ – **η αγωνιστική διάθεση** ανταποκρίνεται σε μια αντίστοιχη αξία της κουλτούρας μας που λει πως αν αξίζει τον κόπο να γίνει μια προσπάθεια, αυτή η προσπάθεια επιβάλλεται να γίνει με το καλύτερο τρόπο. Έτσι, δεν είναι τυχαίο γεγονός πως όταν χάνει μια ποδοσφαιρική ομάδα, τόσο οι τεχνικοί παράγοντες, όσο και ο αθλητικός τύπος και στη συνέχεια και οι ίδιοι οι φίλαθλοι το αποδίδουν συχνά στην έλλειψη αγωνιστικής διάθεσης ή «φόρμας» από την πλευρά διαφόρων παικτών. Ο προπονητής μάλιστα, θεωρεί πάντοτε την επιτυχία συνάρτηση της αγωνιστικής διάθεσης των παικτών, και αποδίδει τεράστια σημασία στη ψυχολογική κατάσταση στην οποία βρίσκονταν πριν το παιχνίδι.

Ο δεύτερος παράγοντας, **η επίδειξη αθλητικού πνεύματος**, μπορεί να μελετηθεί πιο εύκολα από την αγωνιστική διάθεση, δεν έχει όμως ίση σημασία με την τελευταία, γιατί απλώς εφάπτεται της διαδικασίας της κοινωνικοποίησης μέσω των σπορ, επειδή οι διάφοροι αρμόδιοι – συμπεριλαμβανομένου του προπονητή – δεν δίνουν ουσιαστική προσοχή σ' αυτόν τον παράγοντα, παρά τη σχετική ρητορική που αναπτύσσεται σε ομιλίες και δηλώσεις εκτός γηπέδου.

Ο τρίτος παράγοντας, **η συλλογική προσπάθεια**, δεν θεωρείται απλώς σημαντικός αλλά καθοριστικός για την επιτυχία της ομάδας και απαιτεί την καλλιέργεια από τους παίκτες ανάλογων τρόπων συμπεριφοράς. Οι τεχνικοί της ομάδας, και πάνω απ' όλους ο υπεύθυνος προπονητής, γνωρίζουν πως οι νέοι – όταν μάλιστα βρίσκονται στην προεφηβική ή ακόμα και στην αρχή της εφηβικής ηλικίας – είναι εγωκεντρικοί ή το πολύ – πολύ μόλις αρχίζουν να αναπτύσσουν κάποια ευαισθησία για το σύνολο.

Γι' αυτό το λόγο, όλοι οι αρμόδιοι ενήλικες ερμηνεύουν τις ενέργειες των νέων ως συμπεριφορά προσανατολισμένη στην εξυπηρέτηση προσωπικών στόχων και όχι προσανατολισμένη στους στόχους της ομάδας. Για να αντιμετωπιστεί αυτή η κατάσταση, οι μεγάλοι και ειδικά ο προπονητής, προσπαθεί να διδάξει στους νεαρούς παίκτες την αξία της συλλογικής προσπάθειας και της προσήλωσης στους σκοπούς της ομάδας, προβάλλοντας αυτή την ανάγκη ως ευθύνη απέναντι κάποιου κοινωνικού συνόλου – της ομάδας και του κόσμου που την περιβάλλει.

Ο τέταρτος παράγοντας είναι επίσης σημαντικός και αφορά τον τρόπο με τον οποίο οι νεαροί παίκτες μαθαίνουν **να κερδίζουν** αλλά και **να χάνουν**. Και πραγματικά, η συμπεριφορά των παικτών σε περίπτωση νίκης ή ήττας δεν είναι μόνο σημαντική από την άποψη της εικόνας της ομάδας προς τα έξω, αλλά και από την άποψη των προσδοκιών των ίδιων των παικτών για το μέλλον το δικό τους και βέβαια της ομάδας τους. Η νίκη και η ήττα παρουσιάζουν διάφορα προβλήματα ανεξάρτητα από το γεγονός ότι η ερμηνεία τους στηρίζεται σε διαφορετικά κριτήρια αντίστοιχα. Κατά κανόνα, η ερμηνεία της νίκης συμπεριλαμβάνει ενίσχυση της καλλιέργειας της ομαδικής (συλλογικής) συνείδησης, ενώ η ερμηνεία της ήττας περιλαμβάνει την υπογράμμιση της ανάγκης για επαναθεώρηση και επαναξιολόγηση της συνοχής και της απόδοσης της ομάδας. Οι ποδοσφαιρικές ομάδες νέων είναι κοινωνικά συστήματα στα οποία η ηθική βάση της συλλογικής δραστηριότητας επιδρά άμεσα και διαμορφώνει τη συμπεριφορά των νέων. Αυτή η επίδραση νομιμοποιείται με την προσωπική συμμετοχή της αυθεντίας του προπονητή, ο οποίος παίζει το ρόλο του παιδαγωγού και του προπαγανδιστή των επικρατουσών κοινωνικών αξιών. Βέβαια παρόμοια προσέγγιση – όχι ακριβώς η ίδια – θα μπορούσε να γίνει και για άλλα οργανωμένα, ομαδικά σπορ, διάλεξα όμως το παράδειγμα των ποδοσφαιρικών ομάδων νέων επειδή είναι πιο εύκολο μεθοδολογικά. Ποιο όμως είναι το γενικό συμπέρασμα στο οποίο μπορούμε να καταλήξουμε ύστερα από όσα έχουν αναφερθεί μέχρι τώρα ;

Η κοινωνικοποίηση που είναι αποτέλεσμα της συμμετοχής σε οργανωμένα σπορ, όπως κάθε είδους κοινωνική αλληλεπίδραση, πραγματοποιείται σε μια συγκεκριμένη ατμόσφαιρα, η οποία δημιουργείται από τον προπονητή (το σύστημα).

Ο προπονητής, ως εκπρόσωπος του συστήματος κρίνει, καθοδηγεί και διατυπώνει τους σχετικούς κανόνες συμπεριφοράς χωρίς να ανταποκρίνεται αναγκαστικά στα γεγονότα που γίνονται στη διάρκεια ενός παιχνιδιού, αλλά ενεργεί σύμφωνα με τη σημασία που έχουν αυτά τα γεγονότα για τον ίδιο, καθώς και στη σημασία που ο ίδιος που ο ίδιος νομίζει ότι αυτά τα γεγονότα έχουν για τους παίκτες. Από τη θέση αυτή ο προπονητής αντλεί το διδακτικό τόνο και το ηθικό περιεχόμενο των παραινήσεων και των εντολών του. Βέβαια ο προπονητής (το σύστημα), δεν μπορεί να γνωρίζει τι ακριβώς πιστεύουν και τι ακριβώς αισθάνονται οι νεαροί παίκτες, αλλά υπολογίζει πως θα πρέπει να αισθάνονται σε τέτοιες καταστάσεις. Αυτές οι απόψεις του προπονητή, είναι κοινωνικά κατασκευάσματα σχετικά με την πραγματικότητα του παιχνιδιού και είναι σχεδιασμένα έτσι ώστε να ρυθμίζουν τη δράση που βρίσκεται σε εξέλιξη στη διάρκειά του.

Η αποδοχή αυτών των θέσεων από τους νεαρούς παίκτες, αποδεικνύει την ύπαρξη κοινών παρανομαστών συμπεριφοράς και κοινωνικής συμφωνίας, καθώς και τον βαθιά παιδαγωγικό ρόλο της ατμόσφαιρας την οποία δημιουργεί ο προπονητής (το σύστημα). Παρόμοια κατάσταση και ατμόσφαιρα δημιουργείται σε κάθε περίπτωση οργανωμένων, ομαδικών σπορ με συμμετέχοντες νεαρά άτομα είτε στο σύστημα του σχολικού αθλητισμού, είτε στο σύστημα του ερασιτεχνικού ή επαγγελματικού αθλητισμού, όπου ο προπονητής (το σύστημα) ορίζει τους κανόνες συμπεριφοράς, επιβάλλει τις αξίες και δημιουργεί το ανάλογο κλίμα μέσα στο οποίο συντελείται ή συνεχίζεται η κοινωνικοποίηση των ανταγωνιζόμενων. Μ' αυτήν την έννοια, η άσκηση και τα σπορ, είτε ως ατομική, είτε ως οργανωμένη δραστηριότητα, αποτελούν ουσιαστικούς παράγοντες κοινωνικής ενσωμάτωσης και ενδεχομένως κοινωνικής ανέλιξης. (40)

1.6. Αθλητές και Φίλαθλοι.

Τα τελευταία χρόνια, ο αθλητισμός, σαν ένα ξεχωριστό μαζικό κοινωνικό φαινόμενο, άρχισε να γίνεται αντικείμενο έρευνας και μελέτης των κοινωνικών επιστημών. Ένας περιορισμένος ακόμα αριθμός ανθρωπολόγων, κοινωνιολόγων, ψυχολόγων, πολιτικών επιστημόνων και φιλοσόφων, έχουν εκδηλώσει πρακτικό ενδιαφέρον για την εξέταση του αθλητισμού από την αντίστοιχη σκοπιά τους, και μια σειρά συγγραμμάτων έχουν βρει τη θέση τους στις πανεπιστημιακές βιβλιοθήκες και στα ράφια των βιβλιοπωλείων. (67)

Ειδικά η κοινωνιολογία του αθλητισμού, σαν ένας αναπτυσσόμενος κλάδος αυτής της επιστήμης, ενδιαφέρεται τόσο για τις κοινωνικές πλευρές του σύγχρονου αθλητισμού, όσο και για τη συμβολή της συνολικής αθλητικής δραστηριότητας και των επιπτώσεών της στη διαμόρφωση της κοινωνικής συμπεριφοράς των ατόμων που ασχολούνται με τον αθλητισμό.

---

40. Στοιχεία που πάρθηκαν από το Βιβλίο του Καθηγητή του Πανεπιστημίου Αθηνών Γιάννη Σταμίρη.

67. Ενδεικτικά αναφέρουμε τις μελέτες των ακόλουθων επιστημών που βασίζονται στην εξέταση του αθλητισμού :
Desmond Morris – John W. Loy – Gerald S. Kenyon –
Gregory P. Stone – Paul Weiss – Gerhard Vinnai

Αυτό το ενδιαφέρον της κοινωνιολογίας εκδηλώνεται στα πλαίσια της γενικότερης προβληματικής της κοινωνικής οργάνωσης, της κοινωνικής δύναμης, του κοινωνικού στάτους και της διάθεσης του ελεύθερου χρόνου. Παρακάτω θα εξετάσουμε τον αθλητισμό όχι απλά σαν συστηματική σημαντική άσκηση και ανταγωνισμό των αθλουμένων, αλλά, πρώτα απ' όλα, σαν ένα φαινόμενο – αποτέλεσμα της διαλεκτικής σχέσης του κοινωνικού στάτους και του κοινωνικού ρόλου των αθλητών και των φιλάθλων.

Η ανεπάρκεια των ορισμών του αθλητισμού.

Ο όρος «αθλητισμός», όπως και οι όροι που αναφέρονται σε άλλα κοινωνικά φαινόμενα – γραφειοκρατία, καπιταλισμός κ.λ.π. – δεν είναι στατικός, αλλά δυναμικός. Είναι δηλαδή ένας ιστορικός όρος : η έννοιά του – συνεπώς το περιεχόμενο στο οποίο ανταποκρίνεται – αλλάζει, μεταβάλλεται, διαφοροποιείται από τη μια χρονική περίοδο στην άλλη και από τον ένα κοινωνικό σχηματισμό στον επόμενο.

Στην κλασική αρχαιότητα, ο αθλητισμός γνώρισε μεγάλη άνθιση σαν ένα ιδεώδες που εκφράστηκε με το περίφημο «νους υγιής εν σώματι υγιή», ενώ ύστερα από τη βιομηχανική επανάσταση και περισσότερο στις μέρες μας, ο αθλητισμός που αναπτύσσεται στις καπιταλιστικές χώρες υπακούει στους κανόνες της καπιταλιστικής εκλογίκευσης – εκμηχάνιση, εξειδίκευση, μέτρηση – και είναι φανερά **εμπορευματοποιημένος και βιομηχανοποιημένος**. Πέρα όμως απ' αυτό, οι διάφοροι ορισμοί του «αθλητισμού» είναι, από **κοινωνιολογικής σκοπιάς**, ανεπαρκείς και μονομερείς γιατί αναφέρονται αποκλειστικά και μόνο **στους αθλητές**, παραβλέποντας εντελώς ένα άλλο, αναπόσπαστο στοιχείο της αθλητικής πραγματικότητας : **Τους Φίλαθλους**.

Οι ακόλουθοι ορισμοί είναι ενδεικτικοί αυτής της τάσης :

- «Αθλητισμός είναι η θεληματική και συνήθης καλλιέργεια της εντατικής μυικής προσπάθειας, η οποία στηρίζεται στην επιθυμία της προόδου και που μπορεί να φτάσει μέχρι τον κίνδυνο» (Coubertin).
- «Αθλητισμός είναι κάθε είδος ασκήσεως ή σωματικής δραστηριότητας, έχει σαν σκοπό την πραγματοποίηση μιας επίδοσης και της οποίας η εκτέλεση στηρίζεται βασικά στην ιδέα του αγώνα εναντίον ενός προσδιορισμένου στοιχείου : Μιας αποστάσεως, μιας διάρκειας, ενός εμποδίου, μιας υλικής δυσκολίας, ενός αντιπάλου και κατ' επέκταση, εναντίον του ίδιου μας του εαυτού» (Herbert).
- «Αθλητισμός είναι φυσική άσκηση, της οποίας η μεθοδική εφαρμογή έχει σαν σκοπό την καλλιέργεια των φυσικών ικανοτήτων και ορισμένων ικανοτήτων του πνεύματος, του οποίου κυρίως αποβλέπει να αναπτύξει τις ικανότητες της ενέργειας, της υπομονής και της αποφασιστικότητας» (Λεξικό Larousse).

- «Αθλητισμός είναι κάθε φυσική δραστηριότητα ενός ατόμου που έχει χαρακτήρα παιχνιδιού, η οποία παίρνει τη μορφή ενός αγώνα με τον ίδιο τον εαυτό μας, ή ενός συναγωνισμού με τους άλλους» (Αθλητικό Μανιφέστο) (68)

Όπως είναι φανερό από τους παραπάνω «αθλητικούς» ορισμούς, ο αθλητισμός είναι πρώτα απ' όλα ένας ανταγωνισμός. Από κοινωνιολογική, όμως άποψη, ο αθλητικός ανταγωνισμός ποτέ δεν είναι μια μυστική – ιδιωτική υπόθεση : Κάθε ανταγωνισμός γίνεται μπροστά σε κάποιο τρίτο και για χάρη του. Γίνεται μπροστά στα μάτια του κάποιου θεατή, ο οποίος όχι μόνο δεν περιορίζεται σε παθητική παρακολούθηση, αλλά στην ουσία συμβάλλει ενεργά στην απόφαση του αθλητή για την άθληση, και τη συμμετοχή του σε αγωνίσματα. Στην πραγματικότητα λοιπόν, αθλούμαι για τη βελτίωση της σωματικής μου κατάστασης ή για την επίτευξη κάποιου ρεκόρ, ανταποκρινόμενος στην απαίτηση του κοινωνικού μου περίγυρου, των Άλλων.

Η αρχική εκλογή δηλαδή να αθληθώ, να γίνω αθλητής, επιβάλλεται έμμεσα από τους Άλλους : Σε πρώτη φάση εσωτερικεύω τις αξίες τους (δέχομαι την άθληση σαν προτιμητέα αξία), και σε δεύτερη, εξωτερικεύω τις ίδιες αξίες σαν δική μου σωματική δραστηριότητα (ασκούμαι, γίνομαι αθλητής). (69)

Στη σφαίρα του αθλητισμού οι Άλλοι, που επηρεάζουν την αθλητική συμπεριφορά των αθλητών είναι οι φίλαθλοι, οι οποίοι συχνά εμφανίζονται σαν φανατικοί πιστοί μιας «θρησκείας» που έχει τους «θεούς» και το «τελετουργικό» της, τους «ναούς» και τα «σύμβολά» της. Μια απλή εξέταση της περίπτωσης του ποδοσφαίρου μπορεί να το επιβεβαιώσει.

Η παραπάνω ανάλυση μας υποχρεώνει να βγάλουμε το συμπέρασμα πως όπως θα ήταν λάθος να προσπαθήσει κανείς να μελετήσει την εργατική τάξη μιας χώρας ανεξάρτητα από την αστική τάξη, με την οποία το προλεταριάτο βρίσκεται σε διαλεκτική σχέση, ή ένα θίασο που δίνει μια θεατρική παράσταση παραβλέποντας τη συμβολή του θεατρικού κοινού, έτσι θα ήταν λάθος, για την ανάπτυξη μιας κοινωνιολογίας του αθλητισμού, να προσεγγίσουμε αυτό το φαινόμενο χωρίς να δίνουμε την αναγκαία προσοχή στην αλληλεπίδραση μεταξύ αθλητών και φιλάθλων.

---

68. Παναγιώτης Ν. Μπελίτσος, Αθλητισμός και Αγωγή ,
Αθήνα 1975 , σελίδες 66-67.

69. Jean-Paul Sartre, Saint Genet : Actor and Martyr,
New American Library, 1971.

Το κοινωνικό στάτους και ο ρόλος των αθλητών, καθώς και η όλη αθλητική τους συμπεριφορά, είναι συνάρτηση της στάσης των φιλάθλων απέναντί τους, μια στάση που εκφράζει το σύστημα αξιών της αντίστοιχης κοινωνίας. Θα ήταν αδιανόητο ν' ανακηρυχθεί κάποιος πρωταθλητής του άλματος σε ύψος, λόγου χάρη, και να τιμηθεί ανάλογα από μια κοινωνία που θα θεωρούσε αυτό το άθλημα σαν κάτι το ανάξιο λόγου. Ο μάγος μιας αρχαϊκής (πρωτόγονης) κοινωνίας, διαθέτει τεράστιο γόητρο και επιρροή. Ένας «μάγος» όμως, μέλος μιας καπιταλιστικής κοινωνίας, αξιολογείται διαφορετικά.

Το στάτους και ο ρόλος των αθλητών και των φιλάθλων.

Κάθε κοινωνία έχει το δικό της τρόπο ζωής, **την κουλτούρα της**, η οποία επιδρά αποφασιστικά στον τρόπο σκέψης, δράσης και συναισθηματικής συμπεριφοράς. Η κουλτούρα, σαν κοινωνιολογικός όρος, αναφέρεται σε κάτι πολύ περισσότερο από τη ζωγραφική, γλυπτική, ποίηση, θέατρο, κ.λ.π. Για τους κοινωνιολόγους, η κουλτούρα περιλαμβάνει το σύνολο των γνώσεων και ικανοτήτων που μπορεί ν' αποκτήσουν οι άνθρωποι σαν μέλη μιας κοινωνίας. Μ' αυτή την έννοια, ο αθλητισμός και οτιδήποτε περιλαμβάνεται σ' αυτόν, π.χ. κανόνες, τεχνικές, όργανα κ.λ.π είναι κουλτούρα. Η αθλητική κουλτούρα δημιουργεί ένα πολύπλοκο πλέγμα κοινωνικών σχέσεων σαν αποτέλεσμα της αλληλεπίδρασης τεσσάρων παραγόντων :

Των αθλητών , των αθλημάτων, της αθλητικής ιεραρχίας (διοικητικών παραγόντων, προπονητών κ.λ.π.) και των φιλάθλων.

Για την κοινωνιολογική ανάλυση οποιουδήποτε πλέγματος κοινωνικών σχέσεων και κοινωνικής αλληλεπίδρασης, χρησιμοποιούμε τους κοινωνιολογικούς όρους **στάτους και ρόλος**.

Με τη βοήθεια αυτών των όρων, μπορούμε να συνδέσουμε την κοινωνία με τη κουλτούρα. Οι όροι «αστυνόμος», «ιερέας», «σύζυγος», «αθλητής», «φίλαθλος» κ.λ.π., δεν αναφερόμαστε σε συγκεκριμένα κοινωνικά πρόσωπα, αλλά σε συγκεκριμένες **κοινωνικές θέσεις** που κατέχουν αυτά τα άτομα. Στην κοινωνιολογική γλώσσα, κάθε μια απ' αυτές τις θέσεις ονομάζεται **στάτους**. Κάθε στάτους περικλείει ένα σύνολο από κανόνες, που ορίζουν πως ένα άτομο που έχει ένα συγκεκριμένο στάτους, θα πρέπει να συμπεριφέρεται σε ορισμένες περιπτώσεις. Ένας ασθενής, λόγου χάρη, που επισκέπτεται ένα γιατρό, περιμένει από τον τελευταίο να τον εξετάσει και όχι να του ψάλλει ένα εκκλησιαστικό ύμνο.

Το σύνολο των κανόνων που ανταποκρίνονται σε κάθε στάτους αποτελεί **ένα κοινωνικό ρόλο**.

Το κοινωνικό στάτους, δηλαδή, και ο κοινωνικός ρόλος, είναι οι δύο όψεις του ίδιου νομίσματος.

Ειδικότερα, το στάτους είναι μια κοινωνικά αναγνωρίσιμη θέση, ενώ ο ρόλος είναι ο αναμενόμενος ή απαιτούμενος τρόπος συμπεριφοράς που ανταποκρίνεται σε κάθε ξεχωριστό στάτους.

Τα ποικίλα στάτους που κατέχουν τα πολυάριθμα μέλη μιας κοινωνίας, διακρίνονται σε **κληρονομικά και επίκτητα**.

Οι αθλητές έχουν μια κοινωνικά αναγνωρισμένη θέση : το **στάτους** του αθλητή (γι' αυτό και συμπεριφέρονται με τον ανάλογο **αθλητικό** τρόπο. Παίζουν δηλαδή και το **ρόλο** του αθλητή, που προσδιορίζεται από τις απαιτήσεις του στάτους τους.

Το ίδιο ισχύει και για τους φιλάθλους. Έχουν το **στάτους** και παίζουν το **ρόλο** του φιλάθλου. Και στις δύο περιπτώσεις στάτους και ρόλος είναι επίκτητα.

Ένα από τα κύρια χαρακτηριστικά του κάθε στάτους είναι η αξία που τους αποδίδεται : Ο σεβασμός που προκαλεί και το γόητρο που έχει στα μάτια των άλλων.

Κάθε στάτους (και ο ρόλος που το εκφράζει) αξιολογείται και ταξινομείται από τα μέλη της αντίστοιχης κοινωνίας σαν ανώτερο ή κατώτερο από τα άλλα στάτους. Η κοινωνιολογία του αθλητισμού θα πρέπει να επιδιώξει τον προσδιορισμό της συγκριτικής αξίας και των θεατών στη σύγχρονη καπιταλιστική κοινωνία.

Η μελέτη του στάτους και του ρόλου των αθλητών και των φιλάθλων, προϋποθέτει τη διάκριση των αθλητών :

1. Σ' αυτούς που έχουν τον αθλητισμό σαν αποκλειστική απασχόληση (**κύριο** στάτους και **κύριος** ρόλος), και
2. Σ' αυτούς που έχουν τον αθλητισμό σαν δευτερεύουσα απασχόληση (**δευτερεύον** στάτους και **δευτερεύον** ρόλος).

Για τους δεύτερους, το φίλαθλο στάτους και ρόλος είναι πάντα δευτερεύοντα. Για να προσδιορίσουμε το στάτους των αθλητών (κατά περίπτωση) και των φιλάθλων, δηλαδή για να προσδιορίσουμε με ακρίβεια τη συγκριτική θέση του γοήτρου τους σε σχέση με το γόητρο διάφορων στάτους, π.χ. των δικαστικών, των καθηγητών, των φίλων της μουσικής, κ.λ.π., αλλά και για να καταγράψουμε με σαφήνεια το ρόλο που παίζουν οι αθλητές και οι φίλαθλοι στη σημερινή Ελλάδα, θα χρειαστούμε τα στοιχεία μιας εμπειριστατωμένης έρευνας. Μια τέτοια προσπάθεια θα έπρεπε να αρχίσει με την κατάλληλη δειγματοληπτική έρευνα μεταξύ των αθλητών, φιλάθλων, αλλά και μη φιλάθλων και να ολοκληρωθεί με τη συστηματική εξέταση των εξειδικευμένων αθλητικών εντύπων, των αθλητικών σελίδων των άλλων εφημερίδων, και περιοδικών, του αριθμού, της διάρκειας και της ακροαματικότητας των αθλητικών τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών προγραμμάτων,

της αθλητικής συμμετοχής της χώρας μας σε διεθνής συναντήσεις, της πληρότητας των γηπέδων και των στίβων μας στη διάρκεια αθλητικών εκδηλώσεων, τον αριθμό και την ποιότητα των αθλητικών μας εγκαταστάσεων, του επιπέδου και της εξέλιξης του μαζικού αθλητισμού, των προγραμμάτων, σχεδίων και γενικής πολιτικής του Υφυπουργείου Νέας Γενιάς και Αθλητισμού, της επικρατούσας ιδεολογίας του αθλητισμού κ.λ.π., κ.λ.π.

Η έλλειψη παρόμοιων στοιχείων αυτή τη στιγμή Δε μας επιτρέπει να διατυπώσουμε γενικά συμπεράσματα για το στάτους και το ρόλο των αθλητών και των φιλάθλων στη χώρα μας. Όπως γράφει και ο C.Wright Mills, το στάτους, με την έννοια του γόητρου μπλέκει «τουλάχιστον δύο πρόσωπα : ένα που το διεκδικεί κι ένα άλλο που τιμά αυτή τη διεκδίκηση». (70)

Αυτό σημαίνει πως αν δύο τουλάχιστον άτομα δεν συμφωνήσουν για τις προϋποθέσεις και τις συνθήκες που θ' αναγνωρίζουν και θα στηρίζουν το γόητρο κάποιου που είχε μια θέση, τότε δεν μπορεί να γίνεται καθόλου λόγος για γόητρο. Αν στην περίπτωσή μας, η κοινωνία αδιαφορούσε για τον αθλητισμό και τους αθλητές, τότε θα είχε ιδιαίτερη κοινωνική αξία το να είναι κάποιος αθλητής.

Χωρίς μια αναμφισβήτητη κοινωνική συμφωνία και παραδοχή για την αξία του αθλητισμού, οι αθλητές, σαν ειδική κοινωνική κατηγορία, θα εύρισκαν τον εαυτό τους σε δύσκολη θέση. Το ίδιο θα συνέβαινε και με τους τυχόν φιλάθλους.

Βέβαια υπάρχουν άτομα που δεν ενδιαφέρονται, ή και που καταφρονούν τον αθλητισμό : Τον θεωρούν «κατώτερη» δραστηριότητα – σε σχέση π.χ με την πνευματική ενασχόληση – και τους αθλητές σαν άτομα με πνευματικές ελλείψεις. Γι' αυτούς, το να είναι κανείς αθλητής είναι μειονέκτημα, ενώ το να είναι φίλαθλος είναι το λιγότερο χάσιμο χρόνου. Σύμφωνα όμως με όλες τις ενδείξεις, η επιρροή της νοοτροπίας αυτών των ατόμων, στο γενικό σύστημα αξιών για τον αθλητισμό, δεν είναι αξιόλογη.

Όπως το στάτους των αθλητών είναι συνάρτηση της σημασίας που δίνει η κοινωνία στον αθλητισμό, το ίδιο συμβαίνει και με το στάτους (γόητρο) των φιλάθλων που είναι επίσης και συνάρτηση της επίδοσης των αθλητών και των αθλητικών ομάδων.

Το στάτους, λόγου χάρη, των φιλάθλων μιας ομάδας που πήρε το πρωτάθλημα, είναι ανώτερο από το στάτους των φιλάθλων της ομάδας που έχασε.

---

70. C.Wright Mills, White Collar, Oxford University Press, 1956, page 239

Σε διεθνείς αθλητικές συναντήσεις, το στάτους των φιλάθλων μιας χώρας, αλλά και το γενικότερο γόητρο της χώρας, συμβαδίζει με την επίδραση της αντίστοιχης εθνικής ομάδας.

Αρκεί να υπενθυμίσουμε εδώ τον αντίκτυπο που είχε το επίτευγμα της Εθνικής μας Ομάδας Μπάσκετ που αναδείχτηκε Πρωταθλήτρια Ευρώπης το 1987. Γι' αυτό, πολλές χώρες διαθέτουν τεράστια μέσα για την προετοιμασία της Εθνικής τους ομάδας, και οι διεθνείς αθλητικές συναντήσεις έχουν καμιά φορά και σοβαρές πολιτικές επιπτώσεις – υπενθυμίζουμε τον περίφημο αγώνα πιγκ-πογκ, μεταξύ Αμερικάνων και Κινέζων.

Αθλητές – παραγωγοί και φίλαθλοι – καταναλωτές.

Ο πολύπλοκος ιστός που δημιουργούν όλα τα στάτους και όλοι οι ρόλοι, καθορίζει την κοινωνική συμπεριφορά και τις κοινωνικές σχέσεις των μελών μιας κοινωνίας. **Η κοινωνική οργάνωση ή κοινωνική δομή** βασίζεται σ' αυτή τη συμπεριφορά και σ' αυτές τις σχέσεις. Η κοινωνική οργάνωση κάθε κοινωνίας περιέχει ποικίλες ανθρώπινες ομάδες και σύνολα, που αλληλεπιδρούν και αλληλοεξαρτώνται, και που με τη σειρά τους περικλείουν μικρότερες ομάδες και μικρότερα σύνολα. Παρά την ποικιλία και τη δυσκολία ταξινόμησης αυτών των κοινωνικών συνόλων, οι κοινωνιολόγοι τα διακρίνουν σε :

1. **κοινωνικές ομάδες,**
2. **κοινωνικές κατηγορίες και**
3. **στατιστικά άθροισμα.**

Στη βάση αυτής της διάκρισης θα προσπαθήσουμε να κατατάξουμε τους αθλητές και τους φιλάθλους.

Η ανάλυση που ακολουθεί θα δείξει πως η ένταξη όλων των αθλητών σε μια κατηγορία είναι αδύνατη. Το ίδιο ισχύει και για τους φιλάθλους. Μια **κοινωνική ομάδα** αποτελείται από έναν αριθμό ατόμων των οποίων οι σχέσεις στηρίζονται σ' ένα πλέγμα αλληλένδετων στάτους και ρόλων. Οι **παίκτες μιας και της ίδιας** ποδοσφαιρικής ομάδας ανταποκρίνονται σ' αυτό τον ορισμό. Το ίδιο ισχύει και για τα ενεργά μέλη ενός συλλόγου φιλάθλων. Οι παίκτες όμως διαφορετικών ποδοσφαιρικών ομάδων, καθώς και τα ενεργά μέλη διαφορετικών συλλόγων φιλάθλων, δεν αποτελούν κοινωνικές ομάδες, γιατί δεν αλληλεπιδρούν **μεταξύ τους**. Οι ποδοσφαιριστές γενικά – όπως και όλοι οι αθλητές που ασχολούνται αποκλειστικά με την άθληση – ανήκουν στην **ίδια κοινωνική κατηγορία** γιατί έχουν το ίδιο στάτους και παίζουν τον ίδιο ρόλο. Η περίπτωση όμως των φιλάθλων γενικά, π.χ των φίλων του ποδοσφαίρου, είναι διαφορετική. Επειδή το μόνο χαρακτηριστικό που τους συνδέει είναι η **έλξη** που ασκεί πάνω τους το ποδόσφαιρο, δεν ανήκουν στην ίδια κοινωνική κατηγορία, αλλά στο ίδιο **κοινωνικό άθροισμα**.

Το ίδιο ισχύει και για το σύνολο των ατόμων που έχουν την άθληση σαν κύρια ή δευτερεύουσα δραστηριότητα. Αντίθετα, όπως συμβαίνει και με τους αποκλειστικούς αθλητές, έτσι και οι φίλαθλοι που είναι ενεργά μέλη συλλόγων ανήκουν στην ίδια **κοινωνική κατηγορία**.

Θα πρέπει να σημειωθεί πως οι κοινωνικές ομάδες και οι κοινωνικές κατηγορίες αποσπών το μεγαλύτερο μέρος του ενδιαφέροντος των κοινωνιολόγων. Όμως και η κοινωνιολογική ανάλυση και μελέτη των στατικών αθροισμάτων είναι απαραίτητη για την κατανόηση μαζικών κοινωνικών φαινομένων. Η ταξινόμηση αυτή αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την εξέταση και εξήγηση του σύγχρονου αθλητισμού και των επιπτώσεών του. Η ανίχνευση όμως της ιδιαιτερότητας της διαλεκτικής σχέσης που συνδέει τους αθλητές με τους φιλάθλους, απαιτεί μια διαφορετική προσέγγιση. Η προτεινόμενη νέα θεώρηση της σχέσης αθλητών – φιλάθλων ξεκινάει από το γεγονός ότι η αθλητική δραστηριότητα έχει παρόμοια χαρακτηριστικά με τη δραστηριότητα του τομέα της υλικής παραγωγής της κοινωνίας. Συγκεκριμένα, σε κάθε κοινωνικό σχηματισμό – π.χ. φεουδαρχία, καπιταλισμό – διακρίνουμε ένα ξεχωριστό **τρόπο υλικής παραγωγής** κι ένα ξεχωριστό **τρόπο αθλητικής παραγωγής**.

Ο πρώτος παράγει **υλικά αγαθά** και ο δεύτερος **αθλητικές επιδόσεις**. Τα υλικά αγαθά που παράγει ο καπιταλισμός, λόγω χάρη, προορίζονται για την καπιταλιστική αγορά, απ' όπου τα αγοράζουν **οι καταναλωτές**.

Οι σύγχρονες αθλητικές επιδόσεις, **τα σκορ και τα ρεκόρ, καταναλώνονται από την πελατεία της αθλητικής αγοράς : Τους Φιλάθλους**. Στην περίπτωση της υλικής παραγωγής **οι άμεσοι παραγωγοί είναι οι εργάτες**, ενώ στην περίπτωση της αθλητικής παραγωγής είναι οι αθλητές. Τόσο στην υλική, όσο και στην αθλητική παραγωγή έχουμε **παραγωγούς και καταναλωτές**. Και στις δύο περιπτώσεις η ύπαρξη και η συμπεριφορά της μιας κατηγορίας εξαρτάται από την ύπαρξη και τη συμπεριφορά της άλλης.

Στην καπιταλιστική αγορά, οι καταναλωτές αγοράζουν και καταναλώνουν ανάλογα με την παραγωγή και την τροφοδότηση της αγοράς, αλλά και οι παραγωγοί προσπαθούν να ρυθμίσουν την παραγωγή τους ανάλογα με τη ζήτηση του καταναλωτικού κοινού.

Και στον τομέα της αθλητικής παραγωγής, επίσης, οι φίλαθλοι – καταναλωτές δεν θα είχαν τίποτα να καταναλώσουν, αν δεν υπήρχε μια σταθερή προσφορά από την πλευρά των αθλητών – παραγωγών. Και οι τελευταίοι βέβαια, δεν θα είχαν κανένα κίνητρο να παράγουν και να προσφέρουν νέα σκορ και ρεκόρ, αν δεν υπήρχε σταθερή ζήτηση από το μέρος των φιλάθλων – καταναλωτών.

Όπως σε κάθε είδους παραγωγή, έτσι και στην αθλητική, παραγωγοί και καταναλωτές βρίσκονται σε διαλεκτική αλληλεπίδραση, δίχως την οποία ακόμα και οι κατηγορίες «αθλητής» και «φίλαθλος» θα ήταν αδιανόητες. Το απόσπασμα από το Grundrisse του Μαρξ που ακολουθεί, αναφέρεται στην απόλυτη αλληλεξάρτηση που συνδέει τους παραγωγούς με τους καταναλωτές σε κάθε είδους παραγωγή και είναι χαρακτηριστικό : «Η παραγωγή διαμεσολαβεί την κατανάλωση, δημιουργεί δηλαδή το υλικό για την τελευταία.

Χωρίς αυτή, η κατανάλωση δεν θα είχε αντικείμενο. Αλλά και η κατανάλωση επίσης διαμεσολαβεί την παραγωγή, γιατί μόνο αυτή δημιουργεί για τα προϊόντα το υποκείμενο για το οποίο είναι προϊόντα. Το προϊόν παίρνει τη τελική του επεξεργασία μόνο στην κατανάλωση. Μια σιδηροδρομική γραμμή πάνω στην οποία δεν τρέχουν τρένα και η οποία σαν επακόλουθο δεν χρησιμοποιείται, δεν καταναλώνεται, είναι μια σιδηροδρομική γραμμή μόνο δυνάμει και όχι πραγματική.

Χωρίς παραγωγή, δεν υπάρχει κατανάλωση, αλλά επίσης χωρίς κατανάλωση δεν υπάρχει παραγωγή – αφού η παραγωγή θα ήταν τότε άσκοπη.

Η κατανάλωση παράγει την παραγωγή με διπλό τρόπο :

1. Επειδή ένα προϊόν γίνεται πραγματικό προϊόν όταν καταναλώνεται. Για παράδειγμα, ένα ένδυμα γίνεται πραγματικό ένδυμα μόνο όταν φοριέται. Ένα σπίτι στο οποίο δεν κατοικεί κανείς, στην ουσία δεν είναι πραγματικό σπίτι. Έτσι το κάθε προϊόν, αντίθετα μ' ένα απλό φυσικό αντικείμενο, αποδεικνύεται ότι είναι, ότι γίνεται προϊόν μόνο μέσα από την κατανάλωση. Μόνο αποσυνθέτοντας το προϊόν, η κατανάλωση του δίνει την ύστατη επεξεργασία. Γιατί το προϊόν δεν είναι παραγωγή σαν αντικειμενοποιημένη δραστηριότητα, αλλά είναι μάλλον μόνο ένα αντικείμενο για ένα δραστήριο υποκείμενο.
2. Επειδή η κατανάλωση δημιουργεί την ανάγκη για νέα παραγωγή, δηλαδή δημιουργεί το ιδανικό, την εσωτερική παρακινούσα αιτία για παραγωγή, που είναι προϋπόθεση της κατανάλωσης. Η κατανάλωση δημιουργεί το κίνητρο για παραγωγή. Επίσης δημιουργεί το αντικείμενο το οποίο είναι ενεργό στην παραγωγή σαν προσδιοριστικός στόχος της. Αν είναι φανερό πως η παραγωγή προσφέρει στην κατανάλωση το εξωτερικό της αντικείμενο, είναι το ίδιο φανερό πως η κατανάλωση θέτει ιδανικά το αντικείμενο της παραγωγής σαν μια εσωτερική εικόνα, σαν μια ανάγκη, σαν οδηγό και σαν σκοπό.

3. Η κατανάλωση δημιουργεί τα αντικείμενα της παραγωγής σε μια υποκειμενική ακόμα μορφή. Δεν γίνεται παραγωγή χωρίς ανάγκη. Αλλά η κατανάλωση αναπαράγει την ανάγκη». (71)

Είναι φανερό, από την ανάλυση που έχει προηγηθεί, πως η ανάπτυξη μιας κοινωνιολογίας του αθλητισμού – με στόχο την κατανόηση της κοινωνικής συμπεριφοράς που προσδιορίζεται από τα διάφορα φαινόμενα που συνθέτουν τη σύγχρονη αθλητική πραγματικότητα – προϋποθέτει τη συστηματική αλληλεπίδραση μεταξύ αθλητών (παραγωγών) και φιλάθλων (καταναλωτών), με ταυτόχρονη μελέτη της αθλητικής παράδοσης καθώς και των συνθηκών που επικρατούν σ' ολόκληρο το κύκλωμα της αθλητικής παραγωγής.

1.7. Ρατσισμός.

Ο ρατσισμός είναι ένα τεράστιο κοινωνικό πρόβλημα που μαστίζει την κοινωνία μας εδώ και πολλά χρόνια με δυσάρεστες συνέπειες, αφού επηρεάζει τις σχέσεις και την συναναστροφή μεταξύ των ανθρώπων και όχι μόνο. Ο ρατσισμός είναι ένα φαινόμενο που παρατηρείται και στον αθλητισμό. Ας δούμε όμως αναλυτικά παρακάτω σε ποιες χώρες της Ευρώπης επικρατεί μια ρατσιστική τάση.

ΑΥΣΤΡΙΑ

Το πιο συνηθισμένο σύνθημα που θα ακούσει κανείς στα Αυστριακά γήπεδα είναι το : «γύφτοι, αλήτες, εβραίοι».

Ο πρόεδρος της Στουρμ Γκρατς μιλώντας στην τηλεόραση δεν δίστασε να δείξει πως αντιμετωπίζει τους ανθρώπους της μαύρης φυλής.

« Με ρωτούν γιατί χάσαμε από τη Μάτσεστερ Γιουνάιτεν στο Τσάμπιονς Λίγκ. Μα τι πιστεύουν ; Οτι παίζαμε με καμιά ομάδα από Νέγρους; Ας γελάσω».

ΔΑΝΙΑ

Ο Υπουργός των Σπορ της χώρας, Έλσεμπεθ Γκέρνερ προειδοποίησε τις ποδοσφαιρικές αρχές πως αν δεν πάρουν άμεσα μέτρα κατά του ρατσισμού που ανθεί στα γήπεδα της Δανίας, τότε θα αναγκαστεί η Κυβέρνηση να επέμβει και να πάρει την κατάσταση στα χέρια της. Σε ότα μη ακούοντων! Ο προπονητής της Φάρουμ δήλωσε πως δεν θα έφερνε με τίποτα στην ομάδα του έναν παίκτη από την Αφρική.

---

71. Kari Marx , Grundrisse, Penguin Books , 1973, pages 91 – 92.

Πέρσι το φθινόπωρο συνελήφθησαν σε Αγγλικό γήπεδο δύο υπαίτιοι σοβαρών επεισοδίων και έπειτα από έρευνα αποδείχθηκε πως ο ένας ήταν υψηλόβαθμο στέλεχος της Combat 18 και ο άλλος μέλος της Κου Κλουξ Κλαν.

Ο ρατσισμός αποτελούσε ανέκαθεν τον μεγάλο εχθρό του ποδοσφαίρου. Ο ρατσισμός παρομοιάζεται σαν ένα φίδι που σπάει σιγά – σιγά το κέλυφος του αυγού του! Στιλπνό απεχθές και επικίνδυνο κάνει την εμφάνισή του προσδοκώντας πως ακόμα υπάρχει ζωτικός χώρος για να ζήσει, να αναπτυχθεί και να προκαλέσει τον πόνο, τη φρίκη και τον εξευτελισμό που προκάλεσε το μεγάλο αδελφάκι του πριν από 61 ολόκληρα χρόνια. Ακριβώς 61 χρόνια από τότε που η Ευρώπη εξέθρεψε στα σπλάχνα της, γιγάντωσε μέσα στο κορμί της και παρέδωσε στην ανθρωπότητα με πάσα σκληρότητα το πιο κακόμορφο τέρας της Ιστορίας: το Φασισμό.

Φαίνεται όμως πως η ιστορία επαναλαμβάνεται πάντα ως μια κακόγουστη φάρσα δείχνοντας με τον πιο ανάγλυφο τρόπο σ' όλη την Υφήλιο ότι έχει επιλεκτική ή ακόμα χειρότερα ασθενική μνήμη. Ο ρατσισμός που αποκάλεσε τη ρίζα της σκέψης και της πρακτικής ενός Χίτλερ ή ενός Μουσολίνι κάνει δειλά αλλά σταθερά την εμφάνισή του ξανά στη γηραιά ήπειρο. Με τη μόνη διαφορά όμως πως τώρα παρουσιάζεται περισσότερο επικίνδυνος. Έκθεση που παρουσίασε η εφημερίδα «International Herald Tribune» απέδειξε με τον πιο σκληρό τρόπο πως το ποδόσφαιρο έχει εμπλακεί στο φαύλο κύκλο της μισαλλοδοξίας και των παθών που έχει δημιουργήσει ο ρατσισμός. Η έρευνα διεξήχθη σε 16 χώρες (και στην Ελλάδα) και παρουσιάζει καθημερινά παραδείγματα ξενοφοβίας και ρατσιστικής αντιμετώπισης που έτυχαν κατά τη διάρκεια ενός αγώνα σε παίκτες κυρίως από την Αφρική. Έρευνα που πρέπει να μας προβληματίσει όλους για το πώς το ποδόσφαιρο γίνεται επικίνδυνο παιχνίδι στα χέρια ταραγμένων διανοητικά προσωπικοτήτων.

ΓΑΛΛΙΑ

Από το 1996 ο γραφικός – αλλά πάντα επικίνδυνος Ζαν Μαρί Πεπέν είχε προκαλέσει την Εθνική Γαλλία αντάξια επειδή αποτελείται από αρκετούς Μαύρους Παίκτες. Η ίδια ομάδα κατέκτησε το 1998 το Παγκόσμιο Κύπελλο και πέρυσι το Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα.

Ο Στεφάν Νταλμά που αγωνίζεται στην Ίντερ παραδέχτηκε ότι έφυγε από την Παρί Σεν Ζερμέν διότι δεν άντεχε τις βρισιές από τους οπαδούς της ομάδας του που τον φώναζαν «νέγρο». Στο «Σταντ ντε Φράνς» κάθε φορά που διεξάγεται αγώνας της Εθνικής Γαλλίας, ομάδα εξτρεμιστών πίσω από ένα γκόλποστ δημιουργεί εξέδρα μόνο για λευκούς.

ΟΥΓΓΑΡΙΑ

Το 1995 σε αγώνα της Φερεντσβάρος με αντίπαλο τον Άγιαξ στη Βουδαπέστη, οι οπαδοί της τοπικής ομάδας από το πρώτο ως το τελευταίο λεπτό επιτίθονταν φραστικά εναντίον των μαύρων παικτών της Ολλανδικής ομάδας. Η Ολλανδική ποδοσφαιρική ομοσπονδία προέβη σε διαμαρτυρία προς την ΟΥΕΦΑ η οποία όμως ποτέ δεν έβγαλε καταδικαστική απόφαση για τους Ούγγρους.

ΙΤΑΛΙΑ

Η Ιταλία έχει χαρακτηριστεί - και όχι άδικα - το επίκεντρο των ρατσιστικών φαινομένων σ' όλη την Ευρώπη. Το Ιταλικό ποδόσφαιρο βρίσκεται αντιμέτωπο με ένα μεγάλο κοινωνικό πρόβλημα που ίσως να μην είναι εντελώς δικό του με την έννοια ότι δεν είναι γέννημά του, αλλά σίγουρα έχει παρεισφρήσει μέσα στα γήπεδα και αρχίζει να γίνεται θρέμμα του. Η έξαρση τον τελευταίο καιρό έχει να κάνει με μια γενικότερη αναταραχή που υπάρχει στην Ιταλική κοινωνία εδώ και χρόνια που τις τελευταίες ημέρες κορυφώνεται λόγω και του προεκλογικού κλίματος. Πολύ περισσότερο όταν στους κόλπους των «Μπιανκοτσέλεστι» έχουν εισχωρήσει και νεοφασιστικές ομάδες σε αντίθεση με την Ρώμα που παραδοσιακά θεωρείται ομάδα των αριστερών. Τα φαινόμενα αυτά έχουν και μια ευρύτερη διάσταση : η διαμάχη ανάμεσα στον πλούσιο Βορρά και τον οικονομικά φτωχό Νότο έχει γεννήσει και κρούσματα φυλετικών διακρίσεων και νεοφασισμού που εκφράζονται με διάφορους τρόπους. Ο ταλαντούχος μέσος της Περούντζια Λιβεράνι γεννημένος από Μαροκινή μητέρα σχολιάζει : «Τώρα πια η μάχη έχει χαθεί. Δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτα γιατί αυτοί που κάνουν αυτά είναι πολιτικοποιημένοι και επομένως δεν θα πάψουν ποτέ να αναρτούν πανό τέτοιου είδους και να βρίζουν τους Μαύρους παίκτες».

Ρατσισμός, βία, ντόπιγκ...Πίσω από τα δισεκατομμύρια, τη λάμψη των αστέρων, τη βιτρίνα ενός όμορφου κόσμου αγγελικά πλασμένου, κρύβονται οι μαστιγες του ποδοσφαίρου του αθλητισμού και της κοινωνίας. Προβλήματα που συνδέονται μεταξύ τους και καταστρέφουν το όμορφότερο άθλημα : Το Ποδόσφαιρο.

Το πρόβλημα του ρατσισμού γιγαντώνεται στην Ευρώπη και έτσι οι ιθύνοντες της ΦΙΦΑ και ΟΥΕΦΑ αναγκάζονται να λαμβάνουν μέτρα ώστε να αποτραπούν εξτρεμιστικές ενέργειες στο μέλλον και συνάμα να δημιουργηθούν οι κατάλληλες προϋποθέσεις προκειμένου να αλλάξει η νοοτροπία των φιλάθλων.

Κάποια βήματα για την καταπολέμηση του ρατσισμού έχουν γίνει ήδη τον περασμένο Δεκέμβριο.

Αυξήθηκαν σε μεγάλο βαθμό οι ποινές που επιβάλλονται στις ομάδες για ρατσιστικές πράξεις των οπαδών τους. Από την πλευρά της η ΟΥΕΦΑ δια του Γιόχανσον προειδοποίησε τις ομάδες πως αν δεν συμμορφωθούν κινδυνεύουν με άμεσο αποκλεισμό από τις διεθνείς οργανώσεις. Ο Γιόχανσον έχει πάρει το θέμα προσωπικά και σε κάποιες δηλώσεις του ανέφερε : «Έχω βιώσει τη φρίκη του ρατσισμού αφού γεννήθηκα το 1929. Στη χώρα μου τη Σουηδία, ο καθένας μπορεί πλέον να φορέσει μια στολή ναζί και να κάνει ότι θέλει. Είχα την ελπίδα πως στην Ευρώπη δεν θα αναβίωναν τέτοιες σκηνές, όμως η ελπίδα δεν φτάνει. Έχουμε μπροστά μας ένα πρόβλημα που δεν μπορούμε απλώς να ευχόμαστε να μην ξανασυμβεί. Κάτι πρέπει να κάνουμε.....».

Περισσότερο θεσμικός ο Μπλάτερ εξηγεί πως μπορεί να οχυρωθεί το Ευρωπαϊκό Ποδόσφαιρο ενάντια σ' αυτή τη λαίλαπα της μισαλλοδοξίας : «Το άρθρο 2 του καταστατικού μας πρέπει από δω και στο εξής να περιλαμβάνει μια σαφή οδηγία **δεν θα πρέπει με κανένα τρόπο να υπάρχει διαχωρισμός σε εθνότητες, θρησκείες ή άλλα πιστεύω στο ποδόσφαιρο. Όλοι είναι ίσοι με όλους**».

Το θετικό στην όλη υπόθεση είναι ότι στο γραφείο της ΦΙΦΑ υπάρχει μια μικρή (αλλά ενεργή) μερίδα μελών που «βομβαρδίζει» τον Μπλάτερ με προτάσεις γύρω από το θέμα του ρατσισμού. Και επειδή ζούμε σε μια καπιταλιστική κοινωνία, ζητούν να αυξηθούν κατά 5% οι δαπάνες για τα μέτρα κατά του ρατσισμού.

Το αμέσως επόμενο βήμα της ΦΙΦΑ είναι ο προγραμματισμός από μια σειρά εκδηλώσεων με σκοπό την ευαισθητοποίηση και την κινητοποίηση του απλού φιλάθλου για το συγκεκριμένο θέμα.

Έχει αφιερωθεί μια εβδομάδα η οποία ονομάστηκε «FARE ACTION WEEK» και είχε κεντρικό σύνθημα «Μην αφήνετε το ρατσισμό να καταστρέψει το άθλημά μας».

Στις εργασίες μετείχαν οπαδοί από οργανωμένα κλαμπ αλλά και αξιωματούχοι της ΦΙΦΑ.

Στο Μπουένος Άιρες 240 μέλη της ΦΙΦΑ έλαβαν μέρος σ' ένα έκτακτο κογκρέσο κατά του ρατσισμού, και στη Νότιο Αφρική η ΦΙΦΑ μετείχε υπό την αιγίδα των Ηνωμένων Εθνών σε μια συνεδρία με κεντρικό θέμα την καταπολέμηση των διακρίσεων στα γήπεδα. (72)

---

72. (Σελίδες 310-314) Στοιχεία που πάρθηκαν από ένα Άρθρο της Εφημερίδας SPORTIME το οποίο δημοσιεύθηκε στις 2 Μαΐου 2001.

1.8. Μ.Μ.Ε και ΣΠΟΡ.

Τα μέσα μαζικής επικοινωνίας, αποτελούν ένα σύστημα με το οποίο μια σχετικά μικρή ομάδα ανθρώπων έχει τη δυνατότητα να απευθύνει μηνύματα – να επικοινωνεί – με μεγάλες κοινωνικές μάζες, υπερπηδώντας μια σειρά από γεωγραφικά, χρονικά, πολιτιστικά και κοινωνικά εμπόδια. Κάθε μέσο επικοινωνίας έχει δύο κύρια συστατικά στοιχεία : τη μορφή, την οποία παίρνει και το περιεχόμενο, δηλαδή το μήνυμα που μεταφέρει.

Συγκεκριμένα, διαθέτουμε έντυπα μέσα μαζικής – εφημερίδες, περιοδικά, βιβλία, κ.λ.π. Όλα τα μέσα μαζικής επικοινωνίας, εξυπηρετούν ορισμένους σκοπούς και ανταποκρίνονται σε ορισμένες ανάγκες.

Ενημερώνουν, μορφώνουν, ψυχαγωγούν και ενισχύουν τη συνοχή της κοινωνίας, συμβάλλουν αποφασιστικά στη γενίκευση ποικίλων αξιών, παρέχουν ευκαιρίες «δραπέτευσης» από τις πιέσεις και τις φροντίδες της καθημερινής ζωής κ.λ.π.

Τα σπορ ικανοποιούν με τον τρόπο τους πολλές από τις παραπάνω ανάγκες, γι' αυτό και η λεπτομερής παρουσίασή τους από τα διάφορα μέσα μαζικής επικοινωνίας εξυπηρετεί το ίδιο περίπου σύνολο κοινωνικών αναγκών. Σ' αυτή τη περίπτωση τα σπορ είναι το περιεχόμενο, δηλαδή το μήνυμα των μέσων μαζικής επικοινωνίας.

Επειδή όμως τα σπορ γενικά λειτουργούν επίσης και σαν σύστημα μετάδοσης μηνυμάτων, μπορεί να θεωρηθεί πως και τα ίδια δεν είναι παρά άλλο ένα μέσο επικοινωνίας, και να μελετηθούν από την κοινωνιολογία, όπως και τα άλλα μέσα επικοινωνίας. Εδώ θα επιχειρήσουμε και τα δύο.

Η θεώρηση των σπορ σαν μέσου επικοινωνίας, περνάει υποχρεωτικά από το έργο ενός από τους πιο φημισμένους θεωρητικούς των μέσων μαζικής επικοινωνίας, του Καναδού Μάρσαλ ΜακΛούαν.

Η κύρια θέση του ΜακΛούαν περιέχεται στην περίφημη φράση του «το μέσο είναι το μήνυμα».

Με αυτή τη δήλωση, εννοεί πως το πραγματικό μήνυμα κάθε μέσου δεν είναι το περιεχόμενό του, αλλά αυτό ακριβώς που η μορφή του ίδιου του μέσου αποκαλύπτει στην κοινωνία.

Ο ΜακΛούαν κατατάσσει τα μέσα μαζικής επικοινωνίας σε δύο βασικές κατηγορίες :

α) σε «ζεστά» και β) σε «κρύα».

Κριτήριο γι' αυτή τη διάκριση, είναι το ποσοστό της απαιτούμενης συμμετοχής από την πλευρά του κοινού. Κατά την άποψη του ΜακΛούαν, «ζεστά» είναι τα μέσα που απαιτούν πολύ μικρό ποσοστό συμμετοχής – βιβλία, εφημερίδες, κινηματογραφικά έργα – αντίθετα,

«κρύα» είναι τα μέσα που απαιτούν μεγαλύτερη συμμετοχή – ραδιόφωνο, τηλεόραση, γελοιογραφίες, κ.λ.π.

Για τα σπορ, ο ΜακΛούαν υποστηρίζει, ότι όχι μόνο είναι άμεσα προϊόντα της κουλτούρας μέσα στην οποία αναπτύχθηκαν και γεννήθηκαν, αλλά ακόμα ότι μερικά σπορ είναι πιο «ζεστά» σε σχέση με μερικά άλλα. Σύμφωνα με τον ΜακΛούαν, αυτό συνδέεται άμεσα με το στάδιο στο οποίο βρίσκεται η κοινωνία από την πλευρά του γραπτού λόγου : αν δηλαδή η κοινωνία είναι αγράμματη, εγγράμματη ή αν έχει φτάσει σε μια μεταεγγράμματη φάση.

Αν για παράδειγμα συγκρίνουμε το μπέιζ-μπωλ με το ποδόσφαιρο, η σύγκριση θα είναι σε όφελος του δεύτερου. Ο ΜακΛούαν αναφέρει πως το μπέιζ-μπωλ είναι ένα σπορ «ζεστό» που αναπτύχθηκε στο εγγράμματο στάδιο της Αμερικανικής κοινωνίας. Το ποδόσφαιρο όμως από την άλλη είναι ένα «κρύο» σπορ και ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της μετά-εγγράμματης φάσης αυτής της κοινωνίας.

Αναφερόμενος στην Αμερική γράφει : «το μπέιζ-μπωλ είναι ένα παιχνίδι στο οποίο τα πράγματα γίνονται ένα-ένα, που έχει καθορισμένες θέσεις και φανερά εξουσιοδοτημένες ειδικές δουλειές, σαν αυτές που ανήκαν στην ξεπερασμένη πια μηχανική εποχή... Όταν οι κουλτούρες αλλάζουν, το ίδιο κάνουν και τα παιχνίδια. Το μπέιζ-μπωλ που είχε γίνει η κομψή, αφηρημένη εικόνα μιας βιομηχανικής κοινωνίας που ζει με την ακρίβεια κλάσματος δευτερολέπτου, έχει απολέσει στη νέα δεκαετία της τηλεόρασης την ψυχική και κοινωνική του σημασία για τον καινούργιο τρόπο ζωής μας. Το παιχνίδι της μπάλας έχει εκτοπιστεί από το κοινωνικό κέντρο κι έχει μεταφερθεί στην περιφέρεια της Αμερικανικής ζωής. Αντίθετα, το Αμερικανικό ποδόσφαιρο δεν επιβάλλει καθορισμένες θέσεις, και οποιοσδήποτε ή και όλοι οι παίκτες μπορούν να μετακινηθούν σε οποιαδήποτε ρόλο στη διάρκεια του παιχνιδιού.....

Το Αμερικανικό ποδόσφαιρο συμφωνεί πολύ καλά με τις νέες ανάγκες του αποκεντρωμένου ομαδικού παιχνιδιού στην ηλεκτρική εποχή». (73)

Για την κοινωνιολογία, η άποψη του ΜακΛούαν αποτελεί μια ευπρόσδεκτη πρόκληση, γιατί ο τελευταίος, επιδιώκοντας να εξηγήσει ένα κοινωνικό φαινόμενο με ένα άλλο κινείται προς τη σωστή κατεύθυνση. Για τον ΜακΛούαν λοιπόν, στις μετά-εγγράμματες κοινωνίες, τα «κρύα» σπορ είναι πιο δημοφιλή από τα «ζεστά».

---

73. Marshall McLuhan, *Understanding Media*, New American Library, New York, 1964, pages 211-212.

Σαν υπόθεση, αυτή η θέση παρουσιάζει μεγάλο ενδιαφέρον , η αποδοχή της γενικής ισχύος της όμως είναι ένα διαφορετικό ζήτημα που προϋποθέτει την επαλήθευσή της στη βάση εκτεταμένης εμπειρικής διεπιστημονικής έρευνας. Γεγονός είναι πως ο θεατής των διαφόρων ομαδικών παιχνιδιών και σπορ δέχεται μια πληθώρα μηνυμάτων στα οποία είναι αδύνατο να ανταποκριθεί συνολικά. Ο ΜακΛούαν υποστηρίζει πως όσο πιο πολλά είναι αυτά τα μηνύματα, τόσο πιο μεγάλη συμμετοχή απαιτείται από το θεατή. Η ανάλυση όμως των σπορ σαν συστημάτων μετάδοσης μηνυμάτων είναι πολύπλοκο θέμα, στο οποίο ούτε ο ΜακΛούαν ούτε κανένας άλλος μπόρεσαν να δώσουν ικανοποιητική θεωρητική ερμηνεία.

Μια τέτοια ερμηνεία θα έπρεπε να στηρίζεται σε πολλούς παράγοντες : την κοινωνική λειτουργία των σπορ, τη σημασία των σπορ για τα μέλη της σύγχρονης κοινωνίας, την ιστορική παράδοση και τα πολιτιστικά χαρακτηριστικά κάθε κοινωνίας ξεχωριστά, τους μηχανισμούς και σκοπιμότητες διεθνοποίησης της κουλτούρας, τη δυναμική εξέλιξη των σπορ σαν μέσου επικοινωνίας, κ.λ.π, κ.λ.π.

Πριν προχωρήσουμε στην εξέταση των σπορ σαν περιεχομένου των μηνυμάτων των κύριων μέσων μαζικής επικοινωνίας, πρέπει να διευκρινιστεί ότι έχουμε δύο κύρια είδη συμμετοχής στα σπορ : την άμεση και την έμμεση.

Άμεση συμμετοχή έχουμε απ' αυτούς που παρακολουθούν ένα παιχνίδι ή σπορ στο χώρο και στο χρόνο που πραγματοποιείται. Αντίθετα μάλιστα με την εντύπωση που επικρατεί στο πλατύ κοινό πως το ποσοστό του πληθυσμού που συμμετέχει άμεσα σε ομαδικά παιχνίδια και σπορ είναι υψηλό, στοιχεία από διάφορες χώρες δείχνουν ότι κάτι τέτοιο δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα.

Σύμφωνα με τα ίδια στοιχεία, το ποσοστό που είναι ασυγκρίτως υψηλότερο, είναι αυτών που συμμετέχουν στα σπορ έμμεσα, με τη διαμεσολάβηση δηλαδή κάποιου μέσου επικοινωνίας.

Το ενδιαφέρον είναι πως η άμεση συμμετοχή στα σπορ είναι συνάρτηση της ηλικίας : καθώς τα άτομα εγκαταλείπουν την εφηβεία και μπαίνουν ενεργά στο εργατικό δυναμικό, η συχνότητα άμεσης παρακολούθησης από μέρους τους τέτοιων εκδηλώσεων, μικραίνει.

Είναι αξιοσημείωτο, πως η κατηγορία με την υψηλότερη άμεση ποσοστιαία συμμετοχή στα σπορ είναι οι ανήλικοι.

Σχετικές μελέτες στις ΗΠΑ, έδειξαν ότι η άμεση συμμετοχή των ανηλίκων είναι τόσο υψηλή επειδή τα Αμερικανικά Γυμνάσια ευνοούν την ανάπτυξη και τη διάδοση των σπορ.

Μια συγκεκριμένη έρευνα έδειξε ότι τα δύο τρίτα από τους μαθητές Γυμνασίων παρακολουθούν άμεσα κάποιο σπορ τουλάχιστον μια φορά το μήνα. (74)

Σε παρόμοια έρευνα στον Καναδά σε μαθητές Γυμνασίων των αστικών κέντρων βρέθηκε ότι και σ' αυτή τη χώρα συμβαίνει περίπου το ίδιο. (75)

Η πραγματοποίηση ανάλογης έρευνας στην Ελλάδα, θα μας έδινε στοιχεία που θα βοηθούσαν στην εξαγωγή μιας σειράς συμπερασμάτων για τη χώρα μας.

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, η πραγματικά μεγάλη συμμετοχή στα σπορ, γίνεται έμμεσα με τη διαμεσολάβηση της τηλεόραση, του ραδιόφωνου, των βιβλίων, των περιοδικών και των εφημερίδων. Είναι άγνωστο αν οι ΗΠΑ μπορεί να μας δώσουν μια καλή ιδέα για το τι ακριβώς συμβαίνει στην Ελλάδα, όμως τα στοιχεία γι' αυτή τη χώρα είναι εντυπωσιακά.

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με μια ειδική έρευνα, 30% των ενήλικων Αμερικανών παρακολουθούν τα σπορ στην τηλεόραση κάθε ημέρα (76), ενώ πάνω από το 50% αυτών που ερωτήθηκαν δήλωσαν ότι παρακολουθούν σπορ στην τηλεόραση ή ακούν για τα σπορ στο ραδιόφωνο τουλάχιστον μια φορά την εβδομάδα. (77)

---

74. G.S.Kenyon, Values held for physical activity by selected urban secondary school students in Canada, Australia, England and the United States, Report of the U.S. Office of Education, Contrast S-276. Washington : Education Resources Information Center, 1968.

75. B.D.McPherson, Socialization into the role of sport consumer : A theory and causal model, Ph.D.Dissertation, University of Wisconsin, Madison, 1972.

76. J.P.Robinson, Daily participation in sport across twelve countries, In G.Luschen (ed), The Cross-Cultural Analysis of Sport and Games, Champaign, III, 1970.

77. G.S.Kenyon, The significance of physical activity as a function of age sex, education and socio-economic status of northern United States adults, International Review of Sport Sociology, 1966, pages 41-54.

Αυτά τα υψηλά ποσοστά συμμετοχής στα σπορ με τη διαμεσολάβηση του ραδιοφώνου και της τηλεόρασης επιτυγχάνονται επειδή εκτός των άλλων, αυτά τα ίδια τα μέσα μαζικής επικοινωνίας ακολουθούν μια επιθετική πολιτική «πώλησης» προγραμμάτων που έχουν σαν περιεχόμενο παιχνίδια και σπορ. Όπως φαίνεται σε διάφορες πηγές (78), στον κάθε θεατή/ακροατή προσφέρονται τουλάχιστον τρία διαφορετικά σπορ το μήνα, που ορισμένους μήνες μπορεί να φτάσουν και τα οχτώ.

Αξιοσημείωτη είναι η ποικιλία των σπορ που μπορεί να «προσφερθούν» στο θεατή/ακροατή μέσα σ' ένα συγκεκριμένο μήνα το Μάιο : μπάσκετ-μπωλ, μπίτζ-μπωλ, χόκευ, μπόουλινγκ, γκόλφ, τένις, ιπποδρομίες και αυτοκινητοδρομίες. Στην πραγματικότητα, τα μεγάλα τηλεοπτικά δίκτυα προσφέρουν εκατοντάδες ώρες προγραμμάτων κάθε χρόνο που έχουν για περιεχόμενό τους σπορ και παιχνίδια, κι αυτή η προσφορά γίνεται μέσα στα ίδια τα σπίτια των θεατών, οι οποίοι το μόνο που έχουν να κάνουν είναι να διαλέξουν την πιο αναπαυτική θέση για να τα παρακολουθούν. Η τόσο μεγάλη παρουσία των σπορ στα διάφορα προγράμματα των μέσων μαζικής επικοινωνίας, καθιστά την επίδραση των πρώτων πάνω στα δεύτερα. Αν εξετάσει κανείς τα διάφορα μέσα μαζικής επικοινωνίας με τη σειρά, θα διαπιστώσει πως το προβάδισμα το έχουν οι εφημερίδες που σαν ένας ισχυρός κοινωνικός θεσμός όχι μόνο καθρεφτίζουν την κουλτούρα της κοινωνίας αλλά συμβάλλουν ταυτόχρονα και στη δημιουργία της, και που άρχισαν πρώτες να παρουσιάζουν στους αναγνώστες τους αθλητικές δραστηριότητες και σπορ. Η μελέτη αυτής της παρουσίασης δείχνει πως τα άρθρα για σπορ θίγουν με έμμεσο τρόπο και τα κύρια προβλήματα της εποχής. Ακόμα και πολιτικές γελοιογραφίες χρησιμοποιούν σκηνές και όρους από τα σπορ για να καυτηριάσουν κάποια κοινωνική παρέκκλιση ή να προβάλλουν ένα κοινωνικό θέμα. Ενδιαφέρον είναι το συμπέρασμα μιας ειδικής μελέτης σύμφωνα με την οποία οι πολιτικές γελοιογραφίες που χρησιμοποιούσαν θέματα από τα σπορ προορίζονταν στην ουσία για να μεταδώσουν συγκεκριμένα γενικότερα μηνύματα στη διάρκεια του 19^{ου} αιώνα :

---

78. S.Birrell and J.Loy, Sport consumption via the mass media : Patterns, perspectives and paradigms, Presented at the Forth National Convention of the Popular Culture Association Milwaukee, Wisconsin.1974. B.McPherson, Sport consumption and the economics of consumerism, In D.W.Mall and J.W.Loy (eds), Sport and Social Order, Addison – Wesley, Reading, Mass, 1975.

«...σκηνές από τα σπορ χρησιμοποιήθηκαν για να προβάλλουν την υποψηφιότητα κάποιου ευνοούμενου πολιτικού, να διαφωτίσουν τους ψηφοφόρους σχετικά με τα θετικά και αρνητικά σημεία των πολιτικών, να εκφράσουν τους φόβους ή τις απογοητεύσεις του κοινού, να επιτεθούν στα κακώς κείμενα, να πληροφορήσουν ή να ξεσηκώσουν το κοινό σχετικά με καυτά θέματα, να επιδοκιμάσουν ή να αποκρυσταλλώσουν την διαφωνία ή τη συμφωνία της κοινής γνώμης....».

Είναι αυτονόητο, ότι παρόμοια μελέτη των γελοιογραφιών στην Ελλάδα, από τότε που άρχισε η κυκλοφορία των Ελληνικών Εφημερίδων μέχρι σήμερα, θα ήταν πολύ χρήσιμη για την κατανόηση και αυτού του ρόλου των σπορ στη δημιουργία της σύγχρονης Ελληνικής ιδεολογίας και κουλτούρας.

Η κυκλοφορία των αθλητικών εφημερίδων και περιοδικών στην Ελλάδα, αλλά και η επιμέλεια με την οποία ο ημερήσιος τύπος φροντίζει την αθλητική σελίδα, δεν αφήνουν καμιά αμφιβολία για το ενδιαφέρον του αναγνωστικού κοινού των μεγαλουπόλεων για τα αθλήματα και τα σπορ. Ένα γεγονός που θα πρέπει να τονιστεί ιδιαίτερα είναι ότι ενώ πολλά άτομα βλέπουν ένα ποδοσφαιρικό παιχνίδι, λόγου χάρη, στην τηλεόραση ή ακούν την περιγραφή του από το ραδιόφωνο, περιμένουν με αγωνία να διαβάσουν για το ίδιο παιχνίδι στις αθλητικές εφημερίδες ή στις αθλητικές σελίδες του υπόλοιπου ημερήσιου τύπου. Ο κυριότερος ίσως λόγος γι' αυτό το φαινόμενο είναι ότι ο κάθε φίλαθλος, που θεωρεί τον εαυτό του λίγο – πολύ αυθεντία γύρω από τα αθλητικά, επιδιώκει να συγκρίνει την άποψή του μ' αυτή των αθλητικών συντακτών, να πληροφορηθεί κάτι περισσότερο απ' αυτό που είδε, να μάθει λεπτομέρειες από το «παρασκήνιο», και κυρίως να εντυπώσει σ' εκείνα τα σημεία που θ' αποτελέσουν αντικείμενο κριτικής αντιπαράθεσης, διαξιφισμών και μακρών συζητήσεων με άλλους φιλάθλους την επόμενη εβδομάδα. Ένας παράγοντας που δεν πρέπει να υποτιμηθεί σε σχέση με την άνοδο της κυκλοφορίας των αθλητικών εφημερίδων αλλά και της δημοτικότητας της αθλητικής σελίδας του υπόλοιπου ημερήσιου τύπου είναι η τεράστια διάδοση του ΠΡΟ-ΠΟ. Η συμπλήρωση σχεδόν κάθε εβδομάδα του χρόνου των αντίστοιχων δελτίων ΠΡΟ-ΠΟ, απαιτεί συστηματική προπαρασκευή και αληθινή «σπουδή» όλων των σχετικών στοιχείων από την πλευρά των παικτών αυτού του παιχνιδιού για το οποίο μεγάλο τμήμα του πληθυσμού ξοδεύει σημαντικά ποσά. Η σχέση ανάμεσα στη γενίκευση του ΠΡΟ-ΠΟ σαν ενός καθολικού σχεδόν παιχνιδιού και της ανόδου της δημοτικότητας της αθλητικής αρθρογραφίας, επιβάλλεται να γίνει αντικείμενο ιδιαίτερης και αποκλειστικής μελέτης για να φανούν όλες οι επιπτώσεις αυτού του νέου θεσμού – του ΠΡΟ-ΠΟ – στην καθημερινή ζωή των Ελλήνων.

Ένα θέμα που παρουσιάζει μεγάλο κοινωνιολογικό ενδιαφέρον, είναι η ιστορική εξέλιξη του αθλητικού ρεπορτάζ στη διάρκεια του εικοστού αιώνα στη χώρα μας από την άποψη της μορφής και του περιεχομένου του. Μια πρώτη προσέγγιση αυτού του θέματος από το γράφοντα έδειξε σημαντική ποιοτική άνοδο σαν αποτέλεσμα της εξειδίκευσης των αθλητικογράφων, αλλά και της τεράστιας αύξησης του διατιθέμενου χώρου για την καταγραφή και σχολιασμό των διαφόρων αθλητικών γεγονότων. Αυτή η αναβάθμιση της αθλητικής δημοσιογραφίας οφείλεται κατά κύριο λόγο στην αλλαγή των αναγκών των αναγνωστών, καθώς μεταβάλλονταν οι συνθήκες ζωής στα μεγάλα αστικά κέντρα και ειδικά στην Αθήνα, Πειραιά, Θεσσαλονίκη, Πάτρα. Έτσι, από μια πρώτη ματιά, φαίνεται ότι η επικράτηση απρόσωπων κοινωνικών σχέσεων σ' αυτές τις πόλεις – στο βαθμό που κάτι τέτοιο ισχύει για την περίπτωση της Ελληνικής αστικής κοινωνίας – συνέβαλε αποφασιστικά στην ενίσχυση του διαμεσολαβητικού ρόλου των αντίστοιχων μέσων μαζικής επικοινωνίας, σε μια διαδικασία υποκατάστασης των άμεσων διαπροσωπικών σχέσεων που υποτονούσαν σταθερά. Μ' άλλα λόγια, η δημοτικότητα της αθλητικής σελίδας, αλλά και των αποκλειστικών αθλητικών εντύπων, καθώς και η εντυπωσιακή εξάπλωση των σπορ σε όλα τα κοινωνικά στρώματα, οφείλεται, εκτός των άλλων παραγόντων και στην αυξανόμενη αποξένωση που παρατηρείται στις μεγαλουπόλεις. Ένας από τους κοινωνικούς ρόλους λοιπόν του αθλητικογράφου, είναι να ανοίξει ένα κανάλι επικοινωνίας μεταξύ των μελών της κοινωνίας, να προσφέρει μια κάποια διέξοδο εξόδου από την απομόνωση, να συγκρατήσει το άτομο ενεργά μέσα σ' ένα ζωντανό κοινωνικό σύνολο με τη χρήση μιας κοινής γλώσσας : της γλώσσας των σπορ και του αθλητισμού. Γι' αυτόν ακριβώς το λόγο, ο αθλητικογράφος σήμερα χρειάζεται να διαθέτει μια πληθώρα προσόντων και γνώσεις που επιβάλλεται να επεκτείνονται στην πολιτική, στο νόμο, στην οικονομία, στα κοινωνικά προβλήματα, κ.λ.π. Για να θεωρηθεί επιτυχής όμως ένας αθλητικογράφος, πρέπει πάνω απ' όλα να γνωρίζει και να αισθάνεται τα σπορ, να έχει γευθεί τη συγκλονιστική επίδρασή τους στον αθλητή και στον φίλαθλο, να κατανοεί τον ενθουσιασμό και τις απογοητεύσεις που προκαλούν τα αθλήματα και τα σπορ. Έχει την υποχρέωση να γνωρίζει την ιστορία των σπορ και των αθλητών που έχουν διακριθεί σ' αυτά, τους μηχανισμούς και τους κανόνες του κάθε παιχνιδιού, καθώς και τα ιδιαίτερα γνωρίσματα όλων των παραγόντων που συμβάλλουν σ' αυτά τα σπορ. Η εμπειρική παρατήρηση βεβαιώνει ότι καμιά κατηγορία αναγνωστών εφημερίδων δεν είναι πιο απαιτητική για ακρίβεια, λεπτομέρεια και όσο το δυνατόν περισσότερα στοιχεία όσο οι αναγνώστες των αθλητικών στηλών και εντύπων, καθώς και οι ίδιοι είναι γνώστες προσώπων και καταστάσεων.

Αξίζει τέλος να υπογραμμιστεί ότι το σπορ στο οποίο αφιερώνεται ο περισσότερος χώρος στα αθλητικά έντυπα στην Ελλάδα – όπως και σε άλλες χώρες – είναι το ποδόσφαιρο. Το Ελληνικό ραδιόφωνο, σαν ένα κυρίαρχο μέσο μαζικής επικοινωνίας από το τέλος του εμφυλίου πολέμου και ύστερα έπαιξε – και εξακολουθεί να παίζει σε κάποιο βαθμό – σημαντικό ρόλο στην προβολή των σπορ με την αφιέρωση μεγάλου αριθμού ειδικών προγραμμάτων γι' αυτό το σκοπό. Συγκεκριμένα, από τις αρχές της δεκαετίας του '50 και μέχρι την εξάπλωση της τηλεόρασης στη χώρα μας, οι ραδιοφωνικές αναμεταδόσεις αθλητικών γεγονότων – κυρίως ποδοσφαιρικών συναντήσεων – και αθλητικές ειδήσεις μετέδωσαν μηνύματα μεγάλου ενδιαφέροντος για εκατοντάδες χιλιάδες ακροατές. Έτσι μπορεί να υποστηριχτεί πως το ραδιόφωνο στην Ελλάδα – όπως και σε άλλες χώρες – συνέβαλε αποφασιστικά στην ανάπτυξη της αθλητικής ιδεολογίας και στη γενικότερη προπαγάνδισή των σπορ. Το μέσο όμως που στην κυριολεξία επαναστατικοποίησε τα σπορ στη συνείδηση του κοινού είναι η τηλεόραση, σε τέτοιο μάλιστα βαθμό που μπορεί κανείς να ισχυριστεί πως τα τελευταία χρόνια τα σπορ έχουν γίνει το θετό παιδί αυτού του μέσου. Η ηλεκτρονική τεχνολογία λοιπόν αποδεικνύεται ο μεγαλύτερος ίσως ευεργέτης των σπορ σ' ολόκληρη την ανθρώπινη ιστορία, ένας καταλύτης για την ίδια τους την εξέλιξη αφού τα σπορ άρχισαν να προσαρμόζονται σε συνθήκες που δεν απαιτούν πια ένα απλό αποτέλεσμα, ένα σκορ, ένα ρεκόρ, αλλά απαιτούν πάνω απ' όλα ένα υπερθέαμα, μια συνολική πρόκληση των αισθήσεων – για δεκάδες και εκατοντάδες εκατομμύρια θεατών. Με την τηλεόραση, ειδικότερα με τη δορυφορική τηλεόραση, η «γλώσσα» των σπορ γίνεται παγκόσμια και τα εθνικά σύνορα καταρρέουν, καθώς οι εικόνες από τα σπορ και άλλες αθλητικές εκδηλώσεις διαπερνούν την υδρόγειο, καθώς η παγκόσμια αθλητική κουλτούρα επιβεβαιώνει την ύπαρξή της. Με την εξάπλωση της τηλεόρασης σε κάθε γωνιά της Ελληνικής επικράτειας, τα γήπεδα, τα κολυμβητήρια και τα στάδια μπήκαν σε κάθε σχεδόν Ελληνικό σπίτι και τα πρόσωπα των αθλητών έγιναν γνώριμα στον Έλληνα θεατή. Τα αερόμπικ, για παράδειγμα, αποκάλυψαν στον τηλεθεατή τις δυνατότητες που παρέχονται για τη βελτίωση της φυσικής κατάστασης του ατόμου με την καλλιτεχνική διαμεσολάβηση του καλογυμνασμένου κορμιού της Τζέιν Φόντα που πλημμύρισε τις οθόνες στη διάρκεια ενός τηλεοπτικού υπερσήριαλ.

Έτσι, αποδείχτηκε για μια ακόμα φορά στην πράξη η διαπεραστική δύναμη του τηλεοπτικού μηνύματος που ψυχαγωγεί, μορφώνει και ενθουσιάζει. Στην περίπτωση της χώρας μας είναι αναμφισβήτητο γεγονός πως η τηλεόραση έφερα τα σπορ μέσα στα σαλόνια αλλά και στις κρεβατοκάμαρες και στις κουζίνες των Ελλήνων.

Ποια είναι όμως η μορφή που έχει πάρει η τηλεοπτική υπόσταση των σπορ στην εποχή μας και στην κοινωνία μας ;

Είναι φανερό πως η τηλεόραση εμφανίζει τα σπορ πολύ διαφορετικά απ' ό,τι τα ίδια σπορ εμφανίζονται στον άμεσο θεατή στο στίβο ή στο γήπεδο. Το κλίμα που δημιουργεί η τηλεόραση γύρω από τα σπορ, είναι ξένο προς το κλίμα που δημιουργούσε για τα σπορ το στάδιο της Ολυμπίας στην Αρχαιότητα. Η τηλεόραση σήμερα, παρουσιάζει τα σπορ σαν εμπορεύματα έτοιμα για κατανάλωση : σαν αγαθά που παράγονται από ειδικευμένους παραγωγούς για το ευρύ καταναλωτικό κοινό. Το παράδειγμα της τηλεοπτικής προβολής των αερομπικ από την Τζέιν Φόντα , είναι χρήσιμο να συμπληρωθεί με την υπενθύμιση πως το άμεσο αποτέλεσμα του βομβαρδισμού των τηλεθεατών με ζωντανές εικόνες που προκαλούσαν ταυτόχρονα θαυμασμό και ζήλια, ήταν η ίδρυση στις ΗΠΑ εκατοντάδων λεσχών με το όνομα της διάσημης ηθοποιού, με περισσότερα από ένα εκατομμύριο μέλη που πληρώνουν για να γυμναστούν με την ίδια μέθοδο και με την ενδόμυχη ίσως ελπίδα ν' αποκτήσουν ένα σώμα παρόμοιο μ' αυτό της Φόντα – όπως το είχε παρουσιάσει η τηλεόραση. Είναι πια κοινό μυστικό πως η ηλεκτρονική επικοινωνία έχει δώσει στα σπορ υπερμεγέθεις διαστάσεις, γιατί τα παρουσιάζει με πομπώδεις και θεαματικούς τρόπους που προκαλούν το δέος και εξασκούν σαγηνευτική επιρροή στους τηλεθεατές. Μέσα στον αγωνιστικό χώρο, οι μυς ενός γυμνασμένου σώματος προσελκύουν ελάχιστα την προσοχή του αυτόπτη θεατή. Οι ίδιοι μυς στην οθόνη της τηλεόρασης μεταμορφώνονται από την τηλεοπτική κάμερα σε σύμβολα δύναμης, σε μαγνήτες που αιχμαλωτίζουν το μάτι – και συχνά το νου του τηλεθεατή. Χάρη στη μαγική επέμβαση της τηλεόρασης, τα σπορ ξεφύγουν σιγά – σιγά από τα ανθρώπινα μέτρα και παίρνουν τις Χολυγουντιανές διαστάσεις ενός μεγαλειώδους σώου. Τα υπέρ – σπορ έχουν γεννηθεί. Ακόμα πιο χαρακτηριστική είναι γνωστή περίπτωση της «εμπορευματοποίησης» της Ολυμπιακής φλόγας κατά τη μεταφορά της από την Ολυμπία στο Λος Άντζελες.

Ο θόρυβος που δημιουργήθηκε γύρω απ' αυτό το ζήτημα δείχνει πως υπάρχουν ακόμα αρκετοί ρομαντικοί που αρνούνται να δεχτούν πως πίσω από τα σημερινά σπορ υπάρχουν διάφορα συμφέροντα και πρώτα – πρώτα οικονομικά συμφέροντα. Στην εποχή μας, εποχή του προχωρημένου καπιταλισμού, τα σπορ και ο αθλητισμός στο σύνολό τους είναι αναπόσπαστο μέρος της οικονομικής ζωής της κοινωνίας : το αθλητικό υπερθέαμα είναι στην ουσία μια σύνθετη επιχειρηματική δραστηριότητα. Στο βαθμό μάλιστα που αυτή η δραστηριότητα είναι ζημιογόνος, στον ίδιο βαθμό απειλείται η ύπαρξη κάποιας αθλητικής ομάδας, η διοργάνωση κάποιας αθλητικής εκδήλωσης, κ.λ.π..

Στις καπιταλιστικές χώρες, η πολυέξοδη απευθείας παρουσίαση ενός αθλητικού γεγονότος εξασφαλίζεται συνήθως από τα χρήματα των διαφημίσεων, γι' αυτό και η εξέταση του ρόλου της διαφήμισης στην προβολή και προπαγάνδισή των σπορ επιβάλλεται ν' αποτελέσει αντικείμενο ιδιαίτερης σχέσης και μελέτης.

Το τρίπτυχο τηλεόραση – διαφήμιση – σπορ θα πρέπει να εξεταστεί σαν ένα ενιαίο πρόβλημα, ενώ η γενικότερη επίδραση της τηλεόρασης στα σπορ και αντιστρόφως είναι ένα από τα θέματα που απασχολούν την κοινωνιολογία του αθλητισμού.

Αυτές οι επισημάνσεις όμως μας οδηγούν πάλι στο ζήτημα της οικονομικής πλευράς των σπορ στην εποχή μας που αξίζει να ερευνηθεί σε μια ξεχωριστή μελέτη.

1.9. Κεφάλαιο - Αθλητισμός και Μ.Μ.Ε – Τηλεόραση.

Η πίεση του θεάματος σε παγκόσμια κλίμακα είναι τέτοια ώστε οι πολιτικές μειονότητες θέλουν να επωφεληθούν από αυτόν το γιγαντιαίο «θάλαμο αντήχησης» για να προβληθούν. Μερικές από αυτές τις πολιτικές εκδηλώσεις είναι πλέον καθιερωμένες. Η πρώτη χειρονομία του πρωταθλητή, μόλις διαβεί τη γραμμή του τερματισμού, είναι να καλυφθεί με την εθνική του σημαία. Η πράξη αυτή έχει γίνει πλέον τελετουργία, θεσμός. Δεν υπάρχει πια πρωταθλητής που να μην τρέξει να αδράξει τη σημαία που του προτείνει κάποιος θεατής. Μερικές φορές μάλιστα είναι ο ίδιος ο προπονητής του που τον περιμένει με μια σημαία έτοιμη, για να κάνει το γύρο του θριάμβου σκεπασμένος με τα εθνικά του χρώματα. Ένας από τους σκοπούς του αθλητισμού είναι η βελτίωση της σωματικής υγείας. Κάθε κράτος δεν θα έπρεπε να διευκολύνει τη διάδοση του συνόλου των αθλημάτων στον πληθυσμό ;

Ωστόσο, εξαιτίας της κυριαρχίας των ΜΜΕ, οι πολιτικοί προωθούν τη διάδοση ορισμένων αθλημάτων της μόδας, παραγκωνίζοντας τα άλλα. Δημιουργείται έτσι ένας φαύλος κύκλος : τα αθλήματα που αναμεταδίδονται από την τηλεόραση προσελκύουν τους νέους, οι τοπικές αθλητικές ενώσεις ζητούν πρόσθετες εγκαταστάσεις για να αντιμετωπίσουν την ζήτηση, το κράτος ανταποκρίνεται, και τελικά – με τη δύναμη της αδράνειας που εξασκούν τα ΜΜΕ – η χώρα βρίσκεται αντιμέτωπη με ανισομερή προσφορά αθλητικών δραστηριοτήτων, με αντανάκλαση της ανισόρροπης προβολής των αθλημάτων από τα ΜΜΕ. Με δυο λόγια, τα αθλήματα που δεν προβάλλονται από τα ΜΜΕ δεν δέχονται τη βοήθεια του κράτους. (79)

---

79. Στοιχεία που πάρθηκαν από το Άρθρο του Ignacio Ramonet το οποίο δημοσιεύθηκε το 1997.

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ.

«Βάναυσος και αλαζονικός είναι ο πόλεμος που διεξάγουν τα μέσα ενημέρωσης για να αποσπάσουν με χτυπήματα εκατομμυρίων την αποκλειστικότητα της μετάδοσης των αθλημάτων – θεαμάτων».

[...] Νέα μεγάλη αναστάτωση για την παγκόσμια σπορ μπίζνες προοιωνίζεται μια τεχνολογική εξέλιξη που αναπτύχθηκε εδώ και τρία (σ.σ.έξι) χρόνια από τη Matra-Hachette και επινοήθηκε σχεδόν τυχαία από μηχανικούς του τμήματος πολεμικού υλικού του ομίλου Lagardere στη διάρκεια ερευνών για τις προσομειώσεις πτήσεων.

Το σύστημα Epsis (διαφημιστικός χώρος με συνθετικές εικόνες) ανοίγει αδιανόητες ως τώρα προοπτικές στην αγορά της αθλητικής διαφήμισης. Πράγματι, χάρη σε πανίσχυρους υπολογιστές και στην ψηφιακή τεχνολογία είναι δυνατόν να παρουσιάζονται τα διαφημιστικά μηνύματα απευθείας μέσα στις προβαλλόμενες εικόνες.

Το ίδιο γεγονός θα μπορεί πλέον να μεταδίδεται τηλεοπτικά στις πέντε ηπείρους με διαφημιστική ένδυση προσαρμοσμένη στις τοπικές αγορές.

[..] Η τεχνολογική αυτή εξέλιξη όσον αφορά τον επαγγελματικό αθλητισμό μπορεί να αποδειχτεί ταυτόχρονα ευνοϊκή (πολλαπλασιασμός των διαφημιστικών εσόδων) και δυσμενής (γενικευμένη αχρήστευση του νομικού πλαισίου, αύξηση της επιρροής των χορηγών), πράγμα που εξηγεί τη σημερινή (τότε) αργοπορία της εφαρμογής της.

[..] Κανείς δεν αμφιβάλλει ότι μια μέθοδος όπως το Epsis δεν θα κάνει τίποτε άλλο από το να εντείνει τις διαφορές που εμφανίστηκαν τα τελευταία χρόνια ανάμεσα στα διάφορα σπορ.

Στο εικονικό σύμπαν του έτους 2000 οι πλούσιοι θα γίνουν ακόμα πλουσιότεροι και οι φτωχοί φτωχότεροι. (80)

---

80. Στοιχεία που πάρθηκαν από το Άρθρο του F.Wille, Δημοσιογράφου, Υπεύθυνου του Τμήματος Γραπτού Τύπου στην Ανώτατη Σχολή Δημοσιογραφίας της Λίλ το οποίο δημοσιεύθηκε το 1997.

1.10. Η Εμπορευματοποίηση του Σώματος.

Υποχρεωμένοι να ανταποκριθούν στις προκλήσεις του ανταγωνισμού οι υπεύθυνοι, φαίνεται ότι νοιάζονται περισσότερο πως θα εξασφαλίσουν ένα «καθαρό» ντοπάρισμα, παρά πως θα ασχοληθούν με τα βαθύτερα αίτια της εμπορευματοποίησης του σώματος.

[...] Πρώτα, πρώτα, για την «κατασκευή» των πρωταθλητών : Η διεργασία αυτή ενσωματώνεται όλο και περισσότερο σε μια αλυσίδα παραγωγής, που χρησιμοποιεί τεχνικές επιλογής και προπόνησης, με στόχο τη βελτιστοποίηση των φυσικών και ψυχικών ικανοτήτων των αθλητών, ώστε να πραγματοποιήσουν επιδόσεις σε μια δεδομένη στιγμή. Ο στόχος είναι να προγραμματίζονται άτομα αποκλειστικά αφιερωμένα και υποδουλωμένα σε μια καθορισμένη πειθαρχία στη διάρκεια μιας περιόδου της ζωής τους.

Σε πολλές χώρες δεκάδες εργαστήρια και κέντρα ερευνών εργάζονται για την δημιουργία νέων μεθόδων, στις οποίες ο πρωταθλητής θα πρέπει να προσαρμοστεί με αποκλειστικό σκοπό να αυξήσει τις επιδόσεις του.

Επιδιώκεται συνάμα να βελτιωθεί η κίνηση του αθλητή με τη χρησιμοποίηση των αποτελεσμάτων που προμηθεύουν οι αισθητηριακοί συλλέκτες και οι προσομοιώσεις μέσω τεχνητής νοημοσύνης, καθώς και η μελέτη της μυικής κόπωσης με υπερηχογραφήματα.

Όλα αυτά έχουν στόχο να αυξήσουν τα όρια της επίδοσης και να κρατούν υπό έλεγχο τις συνέπειές της.

Το επίπεδο του ανταγωνισμού και ο βαθμός της ανταγωνιστικότητας είναι τέτοια, ώστε οι όλο και αυστηρότερες απαιτήσεις προετοιμασίας – προπόνηση μέχρι και έξι ώρες καθημερινά, που αρχίζει από την προεφηβική ηλικία – καταλήγουν να παράγουν αθλητικά «προϊόντα» εξαιρετικά λειτουργικά και ταυτόχρονα εξαιρετικά εύθραυστα. (81)

---

81. Στοιχεία που πάρθηκαν από το Άρθρο του Christian de Brie το οποίο δημοσιεύθηκε το 1997.

1.11. Η Μάστιγγα του Ντόπινγκ.

ΝΤΟΠΙΝΓΚ : «Αναγκαίο κακό στο υψηλό αθλητισμό ή μια απάτη και ένας μύθος ; »

Ένα από τα πιο σοβαρά προβλήματα που έχουν προκύψει στον παγκόσμιο αθλητισμό είναι η μάστιγα του ντόπινγκ.

Αν και η προσπάθεια για τη βελτίωση της αθλητικής απόδοσης μέσω φαρμάκων χρονολογείται από την αρχαία εποχή.

Τι είναι το ντόπινγκ ;

Ντόπινγκ θεωρείται η χορήγηση ή χρήση απαγορευμένων κατηγοριών φαρμάκων και απαγορευμένων μεθόδων.

Το ντόπινγκ καταδικάζεται από τις παγκόσμιες ομοσπονδίες και οι αθλητές που συλλαμβάνονται να χρησιμοποιούν απαγορευμένες ουσίες τιμωρούνται με αποκλεισμό από τις αθλητικές διοργανώσεις για ορισμένο χρονικό διάστημα, ανάλογα με το αδίκημα. Ένα όμως ερώτημα που τίθεται είναι κατά πόσο βοηθούν αυτές οι ουσίες τους αθλητές.....

Είναι απαραίτητο το ντοπάρισμα ή δεν είναι ;

Σχεδόν παντού στις μέρες μας, σε όποια γωνιά του αθλητισμού και αν κοιτάξεις, ο τρόμος που προκαλούν οι απαγορευμένες ουσίες είναι τεράστιος. Σχεδόν οι πάντες, είτε είναι αθλητές είτε προπονητές είτε παράγοντες είτε φίλαθλοι, πιστεύουν ότι η χρήση παράνομων ουσιών θεωρείται αναγκαία για την επίτευξη μεγάλων επιδόσεων. Όπου κι αν αφουγκραστείς, θα ακούσεις ότι «όλοι τα παίρνουνε, δεν υπάρχουν καθαροί πρωταθλητές». Υπό αυτές τις συνθήκες «τρομοκρατίας» και παραπληροφόρησης πώς να περιμένει κανείς ότι ο νέος αθλητής που ξεκινάει πρωταθλητισμό δεν θα μπει στον πειρασμό να δοκιμάσει τα οφέλη τους ;

Αν δεν τα δοκιμάσει φανταστείτε τι ψυχολογικό μειονέκτημα θα έχει απέναντι στους συναθλητές του λόγω της καχυποψίας που θα έχει γι' αυτούς....

Παρατηρείται λοιπόν ότι έχει δημιουργηθεί μια «θεοποίηση» του όλου προβλήματος.

Γιατί όμως γίνεται αυτή η «θεοποίηση» ;

Γίνεται τυχαία ή σκόπιμα και, αν γίνεται σκόπιμα, από ποιους δημιουργείται και γιατί ;

Θεωρείται λοιπόν εύλογο να απευθυνθούμε στην επιστήμη, μιας και αυτή έχει άμεση σχέση με το όλο θέμα. Η άποψη της επιστήμης (βιολόγων, βιοχημικών, ιατρών, κ.α.) δεν είναι και τόσο συμφέρουσα για τις φαρμακοβιομηχανίες, οι οποίες εκμεταλλεύονται την άγνοια και τον πανικό που σκορπά η σκόπιμη παραπληροφόρηση, προκειμένου να αυξήσουν τα έσοδά τους.

Η ορθή επιστήμη υποστηρίζει – και έχει αποδείξει με διάφορες έρευνες – ότι το ντόπινγκ δεν βοηθά ή αν βοηθά όχι τόσο όσο πιστεύεται για την αύξηση των ανθρώπινων δυνατοτήτων.

Πιο πολύ κάνει λόγο για δυσάρεστες παρενέργειες και επιπτώσεις στην υγεία παρά για οφέλη. Τα οφέλη είναι αμελητέα έως και ανύπαρκτα.

Υπάρχει όμως και μια μερίδα επιστημών που δυστυχώς εξυπηρετεί τα οικονομικά συμφέροντα των φαρμακοβιομηχανιών.

Δυστυχώς για τον αθλητισμό, οι τελευταίοι κάνουν καλά τη δουλειά τους.

Διότι, καθώς φαίνεται, η εξαπάτηση βρίσκει μεγαλύτερη ανταπόκριση στα όνειρα και στις φιλοδοξίες των αθλητών απ' ότι η αλήθεια, που δεν είναι και τόσο ευχάριστη και καταργεί τους μύθους.

Αυτή η ομάδα των «κλαδωμένων» επιστημών δεν είναι παρά αυτή που υποστήριζε χωρίς τύψεις πριν από μερικές δεκαετίες ότι το κάπνισμα κάνει καλό στην υγεία, προκειμένου να αυξηθούν οι πωλήσεις και τα κέρδη των καπνοβιομηχανιών.

Η αλήθεια όμως έλαμψε και σήμερα έχουν παραδεχτεί ακόμα και οι ίδιες οι εταιρείες των τσιγάρων ότι «το κάπνισμα βλάπτει σοβαρά την υγεία». Το τελευταίο δεν έγινε στην τύχη, αλλά με αγώνα και απειλές εναντίον των ανθρώπων (ειδικά επιστημόνων) που αγωνίστηκαν προκειμένου να αποκαλυφθεί η αλήθεια.

Το ίδιο φαίνεται να συμβαίνει και στο χώρο του αθλητισμού.

Το ντόπινγκ όπως και τα διάφορα συμπληρώματα διατροφής έχουν σκόπιμα «θεοποιηθεί» μέσω της διαφήμισης για ένα και μόνο στόχο :

Να αυξήσουν τα έσοδα των εταιρειών που τα παράγουν.

Πρέπει λοιπόν να γίνει προσπάθεια από τους υπεύθυνους του αθλητισμού, σε συνεργασία με ειδικούς επιστήμονες, για την απομυθοποίηση των ουσιών αυτών.

Ας πάψουν να τονίζουν μόνο τις αρνητικές επιπτώσεις στην υγεία και το μεγαλείο της ευγενούς άμιλλας.

Ας πείσουν τους αθλητές μέσω της αλήθειας και της ενημέρωσης ότι δεν έχουν να κερδίσουν αγωνιστικά σχεδόν τίποτα.

Όλη η διαφήμιση αυτών των προϊόντων για την αναγκαία χρήση τους εξυπηρετεί μόνο οικονομικά συμφέροντα.

Ο κάθε αθλητής είναι γενετικά καθορισμένο να φτάσει σε κάποιο επίπεδο και αυτό το όριο δεν αλλάζει παρά μόνο με γενετικές μετατροπές, τις οποίες η επιστήμη δεν έχει κατορθώσει, τουλάχιστον στον άνθρωπο.

Ο αθλητής μπορεί να στηριχτεί στις δικές του δυνάμεις και με τη σωστή προπονητική καθοδήγηση και διατροφή να επιτύχει μεγάλες επιδόσεις. (82)

«Προσπάθησε, διάβασε και πολέμησε....
Ο καθείς και τα όπλα του».
Οδυσσέας Ελύτης.

1.12. Σπορ και Εθνικές Κουλτούρες.

Ορισμένοι μελετητές υποστηρίζουν πως το παγκόσμιο φαινόμενο του αθλητισμού είναι στην ουσία μια γενικευμένη ενότητα που έχει επιβληθεί πάνω σε κράτη και λαούς. Παρά τη φαινομενική ομοιογένεια όμως της αθλητικής πρακτικής και των αθλητικών εκδηλώσεων στις διάφορες χώρες του κόσμου, από την οπτική γωνία της κοινωνιολογίας το στοιχείο που διαφοροποιεί τα σπορ και τις αθλητικές εκδηλώσεις από χώρα σε χώρα είναι το αποτέλεσμα της αλληλεπίδρασης μεταξύ του συγκεκριμένου σπορ και των δεδομένων της αντίστοιχης κοινωνίας και κουλτούρας. Η σημασία αυτής της αλληλεπίδρασης υποχρεώνει τους κοινωνιολόγους να μελετούν τις επιπτώσεις κάθε εθνικής κουλτούρας στα σπορ και τις επιδράσεις των σπορ στις εθνικές κουλτούρες αντιστρόφως. Πρέπει να σημειωθεί, ότι σχετικά με τον πρώτο συσχετισμό υπάρχουν πολλές μελέτες που δείχνουν πως τα σπορ έχουν δεχτεί σοβαρές οικονομικές, πολιτικές, ιδεολογικές, κ.λ.π., επιδράσεις κι ακόμα, πως συγκεκριμένα σπορ, έχουν δημιουργηθεί και διαμορφωθεί από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της κουλτούρας μέσα στην οποία γεννήθηκαν και αναπτύχθηκαν. Σαν παράδειγμα μπορεί ν' αναφέρει κανείς τέτοια «εθνικά» σπορ όπως το Αγγλικό κρίκετ, το Αμερικανικό μπέιζ-μπωλ, τις Μεξικανικές ταυρομαχίες, κ.λ.π.

---

82. (σελίδες 329-331) Στοιχεία που πάρθηκαν από το Άρθρο του κ. Κοντονάσιο Παναγιώτη, Γυμναστή, Αθλητή στίβου, το οποίο δημοσιεύθηκε την Πέμπτη 8 Μαρτίου 2001 από την εφημερίδα «SPORTIME».

Αυτές οι μελέτες εξηγούν πως και γιατί αυτά τα σπορ έχουν κυριαρχήσει στην αθλητική ζωή ορισμένων κοινωνιών και γιατί τα ίδια σπορ, όταν μεταφέρθηκαν σε άλλες κοινωνίες, δέχτηκαν, σε κάποιο βαθμό, καινούργιες επιδράσεις από το νέο κοινωνικό – πολιτιστικό περιβάλλον στο οποίο βρέθηκαν. Από την άλλη πλευρά, οι μελέτες που ερευνούν την επίδραση των σπορ στις εθνικές κουλτούρες είναι ελάχιστες. Είναι βέβαιο, όμως ότι καθώς αναπτύσσεται η κοινωνιολογία του αθλητισμού και των σπορ θα δίνει όλο και μεγαλύτερη προσοχή σ' αυτό το θέμα, γιατί έχει επικρατήσει η αντίληψη ότι τα σπορ είναι μια διεθνής πολυσήμαντη δραστηριότητα που εξελίσσεται ραγδαία, ότι τα σπορ τείνουν να γίνουν κοινωνικός θεσμός και πολιτιστικό πρότυπο μεγάλης σημασίας.

Για τους κοινωνιολόγους λοιπόν, ένα από τα πιο εντυπωσιακά χαρακτηριστικά των σπορ είναι η ποικιλία των μορφών που παίρνουν από τη μια χώρα του κόσμου στην άλλη.

Αυτή η γεωγραφική διαφοροποίηση των μορφών που παίρνουν τα σπορ, μπορεί μερικώς μονάχα να εξηγηθεί από την επαφή με πολιτιστικά στοιχεία, με τη διαδικασία δηλαδή μέσα από την οποία πολιτιστικά στοιχεία μεταβιβάζονται από τη μια κοινωνική ομάδα στην άλλη. Είναι φανερό πως αν αυτή η πολιτιστική επαφή πάρει μεγάλες διαστάσεις, τότε μπορούμε να φανταστούμε ένα στάδιο της ανθρώπινης ιστορίας που έχει επικρατήσει μια παγκόσμια κουλτούρα χωρίς διαφορές και ιδιαιτερότητες. Όσο υπερβολική και απομακρυσμένη κι αν φαίνεται αυτή η πιθανότητα, άλλο τόσο τρομακτική φαίνεται η θεωρητική έστω προοπτική της πραγματοποίησής της. Ευτυχώς, τα εμπόδια που επιβραδύνουν αποφασιστικά την πορεία αυτής της παγκόσμιας πολιτιστικής ομοιογενοποίησης είναι, σ' αυτό τουλάχιστο το στάδιο της ιστορίας της ανθρωπότητας σχεδόν ανυπέρβλητα : αντίπαλα πολιτικά συστήματα, εθνικές αντιπαραθέσεις, οικονομικές και τεχνολογικές ανισότητες, αντίθετα γεωπολιτικά συμφέροντα των μεγάλων εθνικών συνασπισμών, ιδιαιτερότητες της παράδοσης κάθε λαού, κ.λ.π., κ.λ.π.. Για αυτούς τους γενικούς αλλά και για άλλους ειδικότερους λόγους, διάφορα πολιτιστικά στοιχεία λόγου χάρη σπορ που προωθούνται σε συγκεκριμένες κοινωνικές ομάδες δεν γίνονται αποδεκτά με την ίδια ευκολία. Απαιτείται φυσικά συνεχής έρευνα για να εξακριβωθεί γιατί ορισμένα νέα σπορ δεν γίνονται αποδεκτά ή και απορρίπτονται ολωσδιόλου, ενώ άλλα υιοθετούνται με τόσο ενθουσιασμό ώστε να αποτελούν σε σχετικά σύντομο χρονικό διάστημα μέρος της εθνικής κουλτούρας. Ένας από τους στόχους της κοινωνιολογίας του αθλητισμού και των σπορ είναι ο εντοπισμός αυτών των παραγόντων που συντελούν στην αποδοχή ή την απόρριψη των διαφόρων σπορ από συγκεκριμένες κοινωνικές ομάδες.

Οι ομοιότητες, αλλά και οι διαφορές της πρακτικής των σπορ από χώρα σε χώρα, οδηγεί στο συμπέρασμα πως η ανάπτυξη αυτού του κλάδου απαιτεί συγκριτικές μελέτες. Γι' αυτό το λόγο, ορισμένα Πανεπιστήμια που προσφέρουν ολοκληρωμένα προγράμματα στην κοινωνιολογία του αθλητισμού και των σπορ παρέχουν τη δυνατότητα για συγκριτική θεωρητική και ερευνητική δραστηριότητα σ' αυτό το τομέα. (83)

Ταυρομαχίες και Μπέιζ-Μπωλ : Ένα παράδειγμα της Αλληλεπίδρασης των Κοινωνικών Θεσμών.

Σ' αυτή τη μελέτη των Louis A. Zurcher, Jr. and Arnold Meadow για τις μεξικάνικες ταυρομαχίες και το αμερικάνικο μπέιζ-μπωλ, εξετάζονται τα σπορ σαν αντανάκλαση του εθνικού χαρακτήρα. Συγκεκριμένα, αυτοί οι δύο κοινωνιολόγοι, συγκρίνουν το σύστημα της οικογένειας και των σπορ του Μεξικού και των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής. Η υπόθεση την οποία προσπαθούν να αποδείξουν είναι ότι η δομή της οικογένειας αυτών των δύο χωρών αναπαράγεται συμβολικά στο «Εθνικό σπορ» της καθεμίας. Υποθέτουν δηλαδή πως το σπορ ενεργεί σαν ένα κοινωνικά αποδεκτό μέσο στη βάση του οποίου οι έχθρες της οικογένειας γίνονται πιο ήπιες και λιγότερο βλαβερές. Σύμφωνα με τους Zurcher and Meadow, η Μεξικανική οικογένεια κυριαρχείται από τις ανάγκες του πατέρα. Ο πατέρας ενεργεί έτσι ώστε να δείχνει πως είναι πραγματικός άντρας, σεξουαλικά ακατανίκητος, αδιαφιλονίκητος αφέντης της οικογένειας. Αυτός, ο οικογενειακός αφέντης, δεν δέχεται καμιά εκδήλωση ανεξαρτησίας από τη γυναίκα και τα παιδιά του και τους δέρνει χωρίς κανένα δισταγμό, αν διαπιστώσει πως αντιδρούν στην εξουσία του. Η ερώτηση λοιπόν είναι, που διοχετεύουν τα παιδιά την έχθρα που νιώθουν για τον πατέρα τους, αφού τους είναι αδύνατο να τη στρέψουν ανοιχτά εναντίον του. Γενικά, οι υιοί προσπαθούν να διατηρήσουν την αρσενική τους ταυτότητα μιμούμενοι τον πατέρα, όπου αυτό είναι δυνατό : καταπιέζοντας τα μικρότερα αδέρφια και αδελφές, μαλώνοντας με τους συνομήλικούς τους, κ.λ.π. Αντίθετα, η σύζυγος και οι κόρες παίρνουν παθητική στάση και περιμένουν ν' αποκτήσουν κάποια δύναμη όταν εξασθενήσει για κάποιο λόγο η κυριαρχία του πατέρα.

---

83. Στοιχεία βασισμένα στην μελέτη του Alex Natan (ed), Sport and Society, Bowes and Bowes, London 1958.

. Αλλά η οικογένεια αντανακλά το σύνολο της Μεξικανικής κοινωνίας και κουλτούρας. Αυτή η κοινωνία χαρακτηρίζεται από αυταρχισμό και ιεραρχική δομή. Γι' αυτό οι Μεξικανοί, αν και δεν εμπιστεύονται τους κυβερνητικούς αξιωματούχους καθώς και τους αξιωματούχους της εκκλησίας, αποφεύγουν να τους κατηγορήσουν ή να τους κάνουν κριτική φανερά. Αυτή η παθητικότητα μπροστά στην εξουσία, όπως και η παθητικότητα μπροστά στον πατέρα, συμπληρώνεται με ένα στοιχείο επιθετικότητας.

Όπως έχουν δείξει διάφορες μελέτες, η προσωπικότητα του Μεξικανού έχει, σε διαφορετικούς βαθμούς, ένα κύριο χαρακτηριστικό/επιθετικότητας. Η υπόθεση που εξετάζεται εδώ είναι πως στοιχεία αυτού του χαρακτηριστικού διοχετεύονται και εκτονώνονται στις ταυρομαχίες, όπως θα δείχνει παρακάτω. Σ' αυτό το σημείο είναι σκόπιμο να παρουσιαστεί η κατάσταση στην Αγγλο – Αμερικανική οικογένεια. Στην Αγγλο – Αμερικανική οικογένεια, η κατάσταση είναι διαφορετική και η λέξη – κλειδί είναι «ισότητα». Ο πατέρας, η μητέρα και οι υιοί και οι θυγατέρες, συμμετέχουν στις αποφάσεις, στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις της οικογένειας, με τρόπο δημοκρατικό. Παρ' ότι όμως ο πατέρας και η μητέρα δεν είναι αυταρχικοί, εξασκούν κάποιο βαθμό εξουσίας στην προσπάθειά τους να μάθουν στα παιδιά τους ποια συμπεριφορά είναι αποδεκτή και ποια είναι απορριπτέα από την κοινωνία. Έτσι, οι επιταγές της κοινωνικοποίησης συμβάλλουν στην εκδήλωση συμπτωμάτων καταπίεσης και επιθετικότητας. Πως όμως τα παιδιά να δείξουν την επιθετικότητα ή και την έχθρα τους σ' έναν πατέρα που δε θεωρείται αυταρχικός ; Αυτό γίνεται με περίπλοκο τρόπο και με μετάθεση σε άλλα επίπεδα επικοινωνίας. Αντίθετα με τα παιδιά των Μεξικανών που διαμορφώνουν ένα παθητικό – επιθετικό χαρακτήρα, τα παιδιά των Αγγλο – Αμερικανών μαθαίνουν να επεξεργάζονται με το μυαλό τους την έχθρα που νιώθουν, να τη βλέπουν σαν μια αφηρημένη διάσταση, να την αποκόβουν απ' οποιοδήποτε οδυνηρό επηρεασμό και να την αντιμετωπίζουν μ' ένα συμβολικό, τελετουργικό τρόπο. Αντίθετα λοιπόν με τα παιδιά των Μεξικανών που εκδηλώνουν φανερά την έχθρα τους, τα παιδιά των Αγγλο – Αμερικανών την εκλογικεύουν και τη μεταμφιέζουν περίτεχνα με φραστικά σχήματα. Οι Αγγλο – Αμερικανοί διοχετεύουν αυτή την έχθρα σε πρόσωπα, αφηρημένα κανάλια, σύμφωνα με τις επιταγές της κουλτούρας τους. Η υπόθεση που εξετάζεται εδώ, είναι ότι το μπέιζ-μπωλ, το Εθνικό σπορ των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής, αποτελεί ένα τέτοιο κανάλι. Ας ρίξουμε όμως μια προσεκτική ματιά σ' αυτά τα δύο σπορ. Το κύριο θέμα της ταυρομαχίας, είναι ο θάνατος. Ποιον όμως συμβολίζει ο φονιάς και ποιον συμβολίζει το θύμα ;

Όπως είπε ένας ταυρομάχος, όταν αντιμετωπίζει τον ταύρο αισθάνεται ένα φόβο που δεν τον είχε εγκαταλείψει ποτέ, ένα φόβο για την εξουσία, για τον πανίσχυρο αφέντη, για τον πατέρα. Κι αυτός ο φόβος υπερνικάται μόνο τη στιγμή που ο ταύρος νικημένος πέφτει νεκρός.

Ο ταύρος, με την έκδηλη ανδροπρέπειά του, την υπερβολική δύναμή του και την δυνατότητα να τραυματίσει και να σκοτώσει, είναι το καλύτερο σύμβολο του πατέρα. Ενώ ο λεπτός σχεδόν εύθραυστος ταυρομάχος ο οποίος Δε στηρίζεται στη δύναμή του, αλλά στο κουράγιο του, είναι το καλύτερο σύμβολο του υιού. Ο θεατής ταυτίζεται με το θάρρος του ταυρομάχου, με τη δεξιοτεχνία του και με την ικανότητά του να σκοτώσει. Όταν όμως η επίδοση του ταύρου δεν είναι καλή, τον κατηγορεί για δειλία και αδυναμία – εμπειρίες που είχε και ο ίδιος στο μόνιμα χαμένο αγώνα με το πατέρα του. Αυτό που εκτιμάται σ' ένα ταυρομάχο είναι το θάρρος και όχι η δύναμή του. Ακόμα και η εκδήλωση φόβου είναι απαραίτητη για να μπορέσουν τα πλήθη των θεατών που παρακολουθώντας την ταυρομαχία αναπαριστούν συναισθηματικά τη δική τους πάλη με τον πατέρα τους. Το ζήτημα είναι πως ο Μεξικανός πατέρας μεταδίδει στα παιδιά του φόβο, τα κάνει να πονούν, γι' αυτό και η τιμωρία του ή καλύτερα η καταστροφή του γίνεται αποδεκτή από το θεατή σαν ένα αξιοθαύμαστο κατόρθωμα. Αν η ταυρομαχία πρόκειται να δώσει μια συμβολική κατάληξη σ' αυτή τη πάλη πατέρα και υιού, τότε θα πρέπει να γίνεται σαν μια αναπαράσταση των μορφών που παίρνει και των συναισθημάτων που προκαλεί. Όπως ο ταυρομάχος υποτάσσεται στον πατέρα του, έτσι κι αυτός με τη σειρά του απαιτεί υποταγή από τους βοηθούς του. Είναι χαρακτηριστικό, πως δεν επιτρέπεται οι βοηθοί να τρωνε στο ίδιο τραπέζι με τον ταυρομάχο, πως είναι υποχρεωμένοι να υπακούν στις εντολές του, και πως ανεξάρτητα από την αμοιβή του ίδιου του ταυρομάχου αυτοί πληρώνονται πολύ λίγο. Το περίεργο είναι πως όσο λιγότερο πληρώνει ο ταυρομάχος τους βοηθούς του, τόσο πιο άνδρας αισθάνεται. Πρακτική εκδήλωση αυτού του συναισθήματος κι ένα επίπεδο στο οποίο ο ανταγωνισμός με τον πατέρα είναι ολοφάνερος, είναι οι ερωτικές επιδόσεις του ταυρομάχου. Συνήθως, ο τελευταίος αφιερώνει το σκοτωμένο ταύρο σε κάποια γυναίκα που έχει διαλέξει μέσα από το πλήθος και συχνά όταν αποχωρεί την παίρνει μαζί του. Από τη σκοπιά λοιπόν του ταυρομάχου, το πλήθος είναι, σ' ένα συμβολικό επίπεδο θηλυκό. Ο ίδιος (υιός), αποζητά την επιδοκιμασία του πλήθους (μητέρα) όταν δείχνει την ανωτερότητά του απέναντι στον ταύρο (πατέρα). Απ' την πλευρά του το πλήθος (μητέρα), προτρέπει τον ταυρομάχο (υιό) να καταβάλλει τον ταύρο (πατέρα) προσφέροντας σαν ανταμοιβή αγάπη.

Η ταυρομαχία λοιπόν δίνει την ευκαιρία για ανοιχτή εκδήλωση της έχθρας που νιώθει ο Μεξικανός για τον πατέρα του και αυτό δεν είναι αποδεκτό από τους Αγγλο – Αμερικανούς σαν μέσο έκφρασης ενός τόσο προσωπικού συναισθήματος.

Το μπίιζ-μπωλ προσφέρει στους τελευταίους την εθνική εναλλακτική λύση. Η Αγγλο – Αμερικανική κουλτούρα δεν επιτρέπει στα παιδιά να εκδηλώνουν φανερά το συναίσθημα έχθρας που νιώθουν για τον πατέρα, εξαιτίας του καλυμμένου αλλά πραγματικού αυταρχικού ρόλου που ο τελευταίος είναι υποχρεωμένος να παίζει μέσα στην οικογένεια. Ο Αγγλο – Αμερικανός πατέρας δέχεται μόνο προσεγμένες φραστικές επιθέσεις, γιατί τα παιδιά διστάζουν να εξωτερικεύσουν – ή ακόμα και να παραδεχτούν – αυτή την έχθρα, η οποία εκδηλώνεται σε άλλα, αφηρημένα επίπεδα, όπως το εθνικό σπορ : το μπίιζ – μπωλ.

Η κύρια διαφορά μιας ταυρομαχίας κι ενός παιχνιδιού μπίιζ-μπωλ είναι ότι στην πρώτη πρωταγωνιστεί ένα άτομο, ενώ στο δεύτερο μια ολόκληρη ομάδα που αντιμετωπίζει μια άλλη. Ο θεατής λοιπόν βλέπει τα μέλη αυτών των δύο ομάδων να περιμένουν υπομονετικά τη σειρά τους για να πιάσουν ή να χτυπήσουν το μπαλάκι. Μεταξύ των παικτών είναι δύσκολο να διακρίνει κανείς την εκδήλωση έχθρας, και δημιουργείται η εντύπωση ενός καθαρού, ήσυχου παιχνιδιού. Το γήπεδο είναι σηματοδεδεμένο με ευδιάκριτες γραμμές, ώστε κανείς να μην μπορεί να ξεγελάσει τον άλλο και όλοι οι παίκτες ενεργούν σύμφωνα με καθορισμένους κανόνες. Η αντίθεση (εχθρότητα) μεταξύ των δύο ομάδων εκφράζεται με τον πιο αφηρημένο τρόπο : με τους αριθμούς που εκφράζουν το σκορ και τις άλλες λεπτομέρειες των επιδόσεων. Ακόμα και οι ίδιοι οι παίκτες έχουν πάρει την απρόσωπη, αφηρημένη μορφή ενός αριθμού. Αντίθετα από την τακτική του ταυρομάχου να επικοινωνεί διαρκώς με το πλήθος, οι παίκτες του μπίιζ – μπωλ παραμένουν μακριά απ' αυτό. Κύριο μέλημα του παίκτη του μπίιζ-μπωλ είναι να υπηρετήσει την ομάδα, και αν κάποιος δοκιμάσει να επιδειχτεί για να προκαλέσει την εύνοια των θεατών, θεωρείται αυτόματα κατακριτέος. Έτσι, αντίθετα από τον ταυρομάχο, που επιζητεί διαρκώς με το βλέμμα και τις κινήσεις του τις επευφημίες του πλήθους ύστερα από κάποια επιτυχή κίνησή του, ο παίκτης του μπίιζ-μπωλ σε μια παρόμοια περίπτωση κατεβάζει το βλέμμα αποφεύγοντας να προκαλέσει την οποιαδήποτε θετική αντίδραση από την πλευρά των θεατών.

Βέβαια την ημέρα της μεγάλης νίκης της ομάδας, ο παίκτης του μπίιζ-μπωλ δέχεται με μια μικρή τελετουργία σαν δώρο από το πλήθος ένα αυτοκίνητο ή μια συσκευή τηλεόρασης. Το πλήθος όμως που παρακολουθεί μια σημαντική ταυρομαχία περιμένει με τον ίδιο τον πρόεδρο του κράτους να δώσει δώρα στον ταυρομάχο – νικητή.

Άλλη μια διαφορά είναι ότι ενώ στο μπέιζ-μπωλ οι θεατές απλώς παρακολουθούν σχεδόν αμέτοχα το παιχνίδι, στις ταυρομαχίες ο θεατής προσπαθεί να ταυτιστεί με τον ταυρομάχο και να πάρει μέρος συναισθηματικά στην πάλη εναντίον του ταύρου. Επίσης, ενώ ο ταυρομάχος συχνά αφιερώνει τον ταύρο σε κάποια σενοριτά, ο παίκτης του μπέιζ-μπωλ συνδιαλέγεται μονάχα με τους συμπαίκτες του και ανταλλάσσει μαζί τους χειραψίες κι αγκαλιάσματα ενθουσιασμού όταν η ομάδα επιτύχει νίκη. Ο ανταγωνισμός είναι ένα από τα χαρακτηριστικά του μπέιζ-μπωλ, τίποτα όμως σ' αυτό το παιχνίδι δεν μπορεί να παρομοιαστεί με την ανοιχτή σύγκρουση μεταξύ του ταυρομάχου και του ταύρου. Στο μπέιζ-μπωλ, όσο πιο πολύ κοντά βρίσκονται ποιοτικά οι δύο ομάδες τόσο πιο καλό είναι το παιχνίδι. Καθεμιά από τις ομάδες έχει τους δικούς τις οπαδούς που περιμένουν να κερδίσει η ομάδα τους. Αρκετοί επιστήμονες έχουν υποστηρίξει ότι το μπέιζ-μπωλ είναι μια αναπαράσταση του ανταγωνισμού που επικρατεί μεταξύ πατέρα και υιού. Η εκδήλωση όμως αυτού του ανταγωνισμού μέσα στο παιχνίδι ακολουθεί λεπτομερές κανόνες, υπακούει στις προσταγές του προπονητή, ακολουθεί μια προσυμφωνημένη διαδικασία. Στην πραγματικότητα αυτή η βαθιά κρυμμένη έχθρα διαχέεται σ' ολόκληρη την ομάδα και δεν εκφράζεται από ένα, μοναδικό άτομο, όπως συμβαίνει στις ταυρομαχίες. Πάνω απ' όλα, η διεξαγωγή του παιχνιδιού και οποιαδήποτε έκφραση έχθρας, εξετάζονται και ρυθμίζονται προσεκτικά από τρεις τουλάχιστον διαιτητές. Έτσι, ενώ οι δυο ομάδες είναι ίσες απέναντι στους κανονισμούς, και ενώ η ισότητα είναι μια από τις προϋποθέσεις του παιχνιδιού, υπάρχει κάποιος, ο διαιτητής, του οποίου η προσταγή είναι νόμος, και οποιαδήποτε ανυπακοή στις εντολές του μπορεί να προκαλέσει την άμεση αποβολή του απείθαρχου παίκτη από το παιχνίδι. Ένα άλλο φαινόμενο που υπογραμμίζει την διαφορετική επίδραση της κάθε κουλτούρας πάνω στο αντίστοιχο σπορ, είναι η αντιμετώπιση των τραυματισμών από τους ταυρομάχους και από τους παίκτες του μπέιζ-μπωλ.

Οι ταυρομάχοι προσπαθούν να δείξουν πως δεν προσέχουν τα τραύματά τους, ενώ αντίθετα οι παίκτες του μπέιζ-μπωλ δείχνουν υπερβολική ευαισθησία και εγκαταλείπουν το παιχνίδι με τον παραμικρό τραυματισμό. Συμπερασματικά, μπορούμε να πούμε πως η ταυρομαχία συμβολίζει παραστατικά τη δύναμη του πατέρα, τις καλυμμένες απαιτήσεις της μητέρας από το φόβο του παιδιού. Αντίθετα με ότι πραγματικά συμβαίνει μέσα στην μεξικανική οικογένεια, στην ταυρομαχία – αναπαράσταση, η εξουσία του πατέρα υποκύπτει και συχνά καταστρέφεται από το θάρρος και τη δεξιοτεχνία του ταυρομάχου- υιού. Ο τελευταίος βέβαια, υπολογίζοντας τα συναισθήματα του θεατή, υποτάσσει και φονεύει τον ταύρο με σεβασμό και αυτοκυριαρχία.

Αντίθετα, η επιφανειακή ισότητα μεταξύ των μελών της Αγγλο – Αμερικανικής οικογένειας, επανεμφανίζεται στη διάρκεια ενός παιχνιδιού μπέιζ-μπωλ. Η προσπάθεια να υποβαθμιστεί η εξουσία του πατέρα με μια ψευδοφιλοσοφία δημοκρατικότητας και οικογενειακής ισότητας, έχει σαν αποτέλεσμα τον ασαφή προσδιορισμό ρόλων και αρμοδιοτήτων, καθώς και κάποια σύγχυση για την προσδοκώμενη συμπεριφορά. Γι' αυτό το λόγο η εχθρότητα προς την καμουφλαρισμένη και ταυτόχρονα καταπιεστική εξουσία του πατέρα εκφράζεται από τον Αγγλο – Αμερικανό μ' έναν τρόπο το ίδιο καμουφλαρισμένο και αφηρημένο. Το εθνικό σπορ των Αγγλο – Αμερικανών, το μπέιζ-μπωλ, διεξάγεται σ' ένα κλίμα ισότητας. Η εχθρότητα προς την εξουσία του πατέρα παίρνει τη συμβολική μορφή του ανταγωνισμού για το σκορ και τη νίκη στη διάρκεια αυτού του παιχνιδιού. Αυτός ο ανταγωνισμός γίνεται κάτω από την εποπτεία και την εξουσία του διαιτητή. Κρύβεται μάλιστα όχι μόνο πίσω από αφηρημένους αριθμούς, αλλά και πίσω από την εναλλαγή ρόλων μεταξύ των παικτών οι οποίοι έχουν ίσες ευκαιρίες μεταξύ τους να εκδηλώσουν την επιθετικότητά τους. Με την προοδευτική γραφειοκρατική οργάνωση της Αγγλο – Αμερικανικής κοινωνίας και με την αυξημένη έμφαση που δίνεται στην ισότητα των μελών της οικογένειας, παρατηρούνται παράλληλες διαδικασίες και στο μπέιζ-μπωλ. Στην Αγγλο – Αμερικανική κοινωνία αυτοί οι δύο θεσμοί (οικογένεια, μπέιζ-μπωλ) εκφράζουν αμοιβαία τη σπουδαιότητα των αξιών της ισότητας. (84)

84.(Σελίδες 332-339) Στοιχεία που πάρθηκαν από την μελέτη των Louis A Zucher, Jr, and Arnold Meadow, On Bullfights and Baseball : An Example of Social Institutions, Vol 8, 1967

ΜΕΡΟΣ Ζ΄

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.

1.1. Διακήρυξη για την σύσταση Εθνικού Δικτύου Δημοτικών Οργανισμών «ΑΘΛΟΠΟΛΙΣ 21».

ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΣΤΑΣΗ ΕΘΝΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ «ΑΘΛΟΠΟΛΙΣ 21» - ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ Ε.Δ.Δ.Ο.

Οι εκπρόσωποι των πόλεων που συναντήθηκαν στο 1^ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ των ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ στην ΑΘΗΝΑ τον ΑΠΡΙΛΙΟ του 1998 συμφώνησαν ότι :

«Για μια υγιή σχέση ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ και ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ θα πρέπει οι φορείς των Τ.Α. να ασχολούνται με τον Αθλητισμό (Αθλητικοί Οργανισμοί, Δημοτικές Επιχειρήσεις, Αθλητικά Γραφεία) να αποκτήσουν ενιαία χαρακτηριστικά στην οργάνωση και λειτουργία τους και ότι πρέπει να αρθρωθεί Περιφερειακά και Εθνικά ένα κίνημα Αυτοδιοίκησης για τον Αθλητισμό».

Δεσμεύτηκαν υπογράφοντας καταρχήν ένα κείμενο

(101 φορείς της Τ.Α) :

1. Να ιδρύσουν το ΕΘΝΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ (κοινοπραξία) το οποίο σαν στόχο θα έχει την συνεργασία, ανταλλαγή πληροφοριών και τεχνογνωσίας, το συντονισμό των δράσεων σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο, την υποβολή προτάσεων και την συνεργασία με την Γ.Γ.Α. κυρίως όσον αφορά στην Οργάνωση και λειτουργία των Προγραμμάτων Μαζικού Αθλητισμού.
2. Να συμμετέχουν ενεργά στην εδραίωση του Εθνικού Δικτύου παρέχοντας κάθε πολιτική στήριξη.
3. Να διεκδικήσουν τη διεύρυνση αρμοδιοτήτων και την παροχή πόρων προς την Τοπική Αυτοδιοίκηση για τον Αθλητισμό.
4. Να τηρούν τις αρχές της οργάνωσης και λειτουργίας του Εθνικού Δικτύου όπως θα παρατίθενται στον Χάρτη Οργάνωσης και Λειτουργίας του.
5. Εξουσιοδότησαν την Πανελλήνια Συντονιστική Επιτροπή Δημοτικών Αθλητικών Οργανισμών που εκλέχτηκε στην Συνδιάσκεψη του Βόλου τον Μάιο του 1996 να λειτουργήσει σαν προσωρινή Διοικούσα Επιτροπή, να τους εκπροσωπήσει ενώπιον κάθε αρχής και να προχωρήσει στη συγγραφή ΣΥΜΦΩΝΟΥ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑΣ του ΕΘΝΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ.

Επικυρώσανε με αυτή τη δέσμευση και την υπογραφή του κειμένου ότι :

«Ο ρόλος του ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ στον 21^ο αιώνα να είναι ένας σημαντικός παράγοντας ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ και ΠΑΙΔΕΙΑΣ, με στόχο τη βελτίωση της ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ της ΖΩΗΣ του ΠΟΛΙΤΗ».

Ενδεικτικά αναφέρουμε ορισμένα από τα 101 ΙΔΡΥΤΙΚΑ ΜΕΛΗ που έλαβαν μέρος σ' αυτές τις αποφάσεις και δεσμεύτηκαν υπογράφοντας το σχετικό κείμενο. (85)

1	ΑΘΛΗΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΔΗΜΟΥ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ	ΒΕΛΟΥΔΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
2	ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΥ ΠΕΙΡΑΙΑ	ΠΑΝΩΡΓΙΑΣ ΠΑΤΡΟΚΛΟΣ
3	ΔΗΜΟΣ ΠΑΤΡΕΩΝ	ΑΝΔΡΕΟΠΟΥΛΟΣ ΦΙΛΙΠΠΟΣ
4	ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ	ΜΠΑΚΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
5	ΔΗΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΛΟΝΙΚΗΣ	ΜΑΚΡΑΝΤΩΝΑΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
6	ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΛΙΒΑΔΕΙΑΣ	ΠΑΛΑΜΙΔΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
7	ΑΟΔ ΒΟΛΟΥ	ΝΤΑΝΟΣ ΓΑΙΤΑΝΙΔΗΣ
8	ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΥ ΣΠΑΡΤΙΑΤΩΝ	ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
9	ΔΗΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ - ΑΤΤΙΚΗΣ	ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
10	ΔΗΜΟΣ ΙΕΡΑΠΕΤΡΑΣ ΚΡΗΤΗΣ	ΜΑΣΤΟΡΑΚΗΣ ΜΑΝΩΛΗΣ
11	ΔΗΜΟΣ ΠΥΡΓΟΥ ΗΛΕΙΑΣ	ΓΑΡΥΦΑΛΛΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ
12	ΔΗΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ ΚΡΗΤΗΣ	ΟΡΦΑΝΟΥΔΑΚΗΣ ΣΑΜΨΩΝ

---

85. (σελίδες 340-341) Στοιχεία που δημοσιεύθηκαν από το περιοδικό «Η Ελλάδα σε κίνηση» τον Απρίλιο του 1999.

1.2. Ευρωπαϊκό Πρότυπο Αθλητισμού.

Ο ευρωπαϊκός αθλητισμός και οι ανεπτυγμένες δομές του, τις οποίες η Επιτροπή επιχειρεί να περιγράψει ως «Ευρωπαϊκό Πρότυπο Αθλητισμού» παρουσιάζουν σημαντική ποικιλία και πολυπλοκότητα. Από τη μια πλευρά έδωσαν τη δυνατότητα να αναπτυχθεί η έννοια «αθλητισμός για όλους», καταδεικνύοντας τις αξίες του αθλητισμού στον κοινωνικό τομέα, στον τομέα της εκπαίδευσης, της υγείας και του περιβάλλοντος. Από την άλλη πλευρά κατέστησαν δυνατή τη δημιουργία ενός πολύμορφου αγωνιστικού προτύπου, του οποίου το σύστημα «προαγωγή – υποβιβασμός» που εφαρμόζεται στα αθλήματα, εξαιρεί με σαφήνεια η Επιτροπή.

Δημοσιεύθηκε γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών «Παιδεία, Επαγγελματική Εκπαίδευση, Πολιτισμός, Νεολαία, Αθλητισμός, Δικαιώματα του Πολίτη» σχετικά με το «Ευρωπαϊκό Πρότυπο Αθλητισμού».

Η ΕΤΠ φρονεί ότι μπροστά στις προκλήσεις που αντιμετωπίζει σήμερα ο τομέας του αθλητισμού, η Ε.Ε. πρέπει να συμβάλλει στη συζήτηση για την βελτίωση του πλαισίου εντός του οποίου αναπτύσσονται οι αθλητικές δραστηριότητες με πλήρη σεβασμό της αρχής της επικουρικότητας, των ευθυνών που φέρουν στον τομέα αυτό οι εθνικές περιφερειακές και τοπικές αρχές και κυρίως της αυτονομίας των δομών των αθλητικών οργανώσεων.

Γι' αυτό και χαιρετίζει την πρωτοβουλία που έλαβε η Επιτροπή να προβεί σε πλήρη ανάλυση των χαρακτηριστικών του ευρωπαϊκού αθλητισμού που επεξεργάζεται στο συμβουλευτικό έγγραφο της Διεύθυνσης Χ με τον τίτλο «το ευρωπαϊκό αθλητικό πρότυπο».

Επιπλέον, συμφωνεί όλως ιδιαιτέρως με την ανοικτή συμβουλευτική διαδικασία βάσει της οποίας πραγματοποιήθηκε η εν λόγω ανάλυση, διαδικασία που έδωσε τη δυνατότητα σε όλους τους ενδιαφερόμενους να γνωστοποιήσουν την άποψή τους.

Γενικές παρατηρήσεις.

Η εξέλιξη του αθλητισμού και η διαμεσολαβητική του επίδραση υποχρεώνουν πλέον τον αθλητισμό να ενστερνιστεί δύο νέες λογικές που ταυτίζονται ανάλογα με το επίπεδο δημοτικότητας του αθλήματος :

- Η οικονομική λογική και
- Η λογική του θεάματος.

ΜΕΡΟΣ Ζ΄

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.

1.1. Διακήρυξη για την σύσταση Εθνικού Δικτύου Δημοτικών Οργανισμών «ΑΘΛΟΠΟΛΙΣ 21».

ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΣΤΑΣΗ ΕΘΝΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ «ΑΘΛΟΠΟΛΙΣ 21» - ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ Ε.Δ.Δ.Ο.

Οι εκπρόσωποι των πόλεων που συναντήθηκαν στο 1^ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ των ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ στην ΑΘΗΝΑ τον ΑΠΡΙΛΙΟ του 1998 συμφώνησαν ότι :

«Για μια υγιή σχέση ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ και ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ θα πρέπει οι φορείς των Τ.Α. να ασχολούνται με τον Αθλητισμό (Αθλητικοί Οργανισμοί, Δημοτικές Επιχειρήσεις, Αθλητικά Γραφεία) να αποκτήσουν ενιαία χαρακτηριστικά στην οργάνωση και λειτουργία τους και ότι πρέπει να αρθρωθεί Περιφερειακά και Εθνικά ένα κίνημα Αυτοδιοίκησης για τον Αθλητισμό».

Δεσμεύτηκαν υπογράφοντας καταρχήν ένα κείμενο (101 φορείς της Τ.Α) :

1. Να ιδρύσουν το ΕΘΝΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ (κοινοπραξία) το οποίο σαν στόχο θα έχει την συνεργασία, ανταλλαγή πληροφοριών και τεχνογνωσίας, το συντονισμό των δράσεων σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο, την υποβολή προτάσεων και την συνεργασία με την Γ.Γ.Α. κυρίως όσον αφορά στην Οργάνωση και λειτουργία των Προγραμμάτων Μαζικού Αθλητισμού.
2. Να συμμετέχουν ενεργά στην εδραίωση του Εθνικού Δικτύου παρέχοντας κάθε πολιτική στήριξη.
3. Να διεκδικήσουν τη διεύρυνση αρμοδιοτήτων και την παροχή πόρων προς την Τοπική Αυτοδιοίκηση για τον Αθλητισμό.
4. Να τηρούν τις αρχές της οργάνωσης και λειτουργίας του Εθνικού Δικτύου όπως θα παρατίθενται στον Χάρτη Οργάνωσης και Λειτουργίας του.
5. Εξουσιοδότησαν την Πανελλήνια Συντονιστική Επιτροπή Δημοτικών Αθλητικών Οργανισμών που εκλέχτηκε στην Συνδιάσκεψη του Βόλου τον Μάιο του 1996 να λειτουργήσει σαν προσωρινή Διοικούσα Επιτροπή, να τους εκπροσωπήσει ενώπιον κάθε αρχής και να προχωρήσει στη συγγραφή ΣΥΜΦΩΝΟΥ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑΣ του ΕΘΝΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ.

Οι αθλητικές ομοσπονδίες αντιμετωπίζουν όλο και συχνότερα οικονομικά ζητήματα, έχουν αναπτύξει μια λειτουργία επιχείρησης υπηρεσιών στον τομέα του αθλητισμού και σε ορισμένα αθλητικά πεδία έχουν μετατραπεί σε επιχειρήσεις που υπακούουν στους κανόνες της αγοράς. Αναλαμβάνουν όλο και συχνότερα τον πλήρη ρόλο του εργοδότη. Το γεγονός αυτό δημιουργεί στις ομοσπονδίες την υποχρέωση να συμμετέχουν όλο και περισσότερο στην κατάρτιση, την επιμόρφωση και τη δια βίου κατάρτιση αθλητών. Η ΕΤΠ τονίζει ότι, χωρίς να παραμελείται η προσφορά του αθλητικού λαχείου στις περισσότερες χώρες της Ε.Ε., η χρηματοδότηση του αθλητισμού προέρχεται κυρίως από τις εθνικές, περιφερειακές και τοπικές αρχές. Μολονότι ο θεσμός της οικονομικής χορηγίας αποτελεί πλέον αναπόφευκτο οικονομικό συμπλήρωμα, πρέπει να σημειωθεί ότι στις περισσότερες περιπτώσεις η χορηγία αφορά μόνο τον επαγγελματικό τομέα αθλητισμού ο οποίος και λαμβάνει μεγάλη δημοσιότητα. Η ΕΤΠ επιθυμεί, λοιπόν, να προβλεφθούν τα κατάλληλα μέτρα προκειμένου να μειωθούν οι διαφορές ανάμεσα στις δυνατότητες χρηματοδότησης ομοσπονδιών, οι οποίες διαχειρίζονται αθλήματα που είναι φορείς της δημοσιότητας, και ομοσπονδιών που αναπτύσσουν δραστηριότητες οι οποίες δεν ανταποκρίνονται στα κριτήρια των μέσων μαζικής ενημέρωσης και ειδικότερα της ακροαματικότητας. Η ΕΤΠ επιθυμεί από την Επιτροπή να μην μειώσει τη σημασία που έχει για τη χρηματοδότηση του αθλητισμού ο αθλητής και η οικογένειά του καθώς και η παρουσία χιλιάδων ατόμων που συνεισφέρουν οικειοθελώς.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΩΝ.

Η διαχείριση του ευρωπαϊκού αθλητισμού διέπεται από την αρχή της μιας ομοσπονδίας για κάθε αθλητικό κλάδο και για κάθε κράτος. Η ΕΤΠ τονίζει ότι έχει σημασία για τον ευρωπαϊκό αθλητισμό να διατηρηθεί ο κανόνας αυτός με τη λήψη πολιτικών και διοικητικών μέτρων.

Αυτό θα έπρεπε να υποστηριχθεί επίσης από την εμπορική νομοθεσία της Ε.Ε.

Στον αναπτυγμένο κόσμο του ευρωπαϊκού αθλητισμού, κάθε επίπεδο του ομοσπονδιακού συστήματος (πυραμιμοειδές πρότυπο), έχει ειδικό ρόλο. Στην κορυφή της πυραμίδας οι ευρωπαϊκές ομοσπονδίες θέλουν ως πρώτη ευθύνη την επεξεργασία τεχνικών κανόνων, τις λεπτομέρειες εφαρμογής των αγώνων, την οργάνωσή τους σε ευρωπαϊκό επίπεδο, τη συνεργασία μεταξύ των εθνικών ομοσπονδιών για την προώθηση και την ανάπτυξη των αθλημάτων. Εξάλλου, ένας από τους σημαντικούς ρόλους των ομοσπονδιών είναι και η διασφάλιση της εκπαίδευσης καθώς και η μόνιμη παρακολούθηση των πλαισίων που απαιτούνται για την ανάπτυξη των αθλημάτων και μάλιστα σε όλα τα υπαρκτά επίπεδα.

Το ζήτημα κατά πόσο μια ευρωπαϊκή ένωση μπορεί να διευθύνεται κατά τον δέοντα και αποτελεσματικό τρόπο πρέπει να αποφασιστεί από τις ίδιες τις ενδιαφερόμενες ομοσπονδίες. Η ΕΤΠ τονίζει ότι πραγματικές εμπορικές δυνατότητες δεν υφίστανται παρά μόνο για λίγες ομοσπονδίες (ποδόσφαιρο, τένις, αγώνες αυτοκινήτων). Οι εθνικές ομοσπονδίες είναι κατά γενικό κανόνα σε θέση να ανταποκρίνονται στον εμπορικό τους ρόλο.

ΠΡΩΘΗΣΗ ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ.

Η δημόσια χρηματοδότηση του αθλητισμού βασίζεται στην αρχή της επικουρικότητας, εφαρμόζεται Δε μόνο όταν οι αθλητικοί όμιλοι ή σύλλογοι δεν είναι σε θέση να ανταποκριθούν δεόντως στην κοινωνική τους λειτουργία επί τη βάσει ιδίως πόρων. Η συμβολή από πλευρά αθλητικών ομίλων και συλλόγων πρέπει συνεπώς να συμπληρώνεται με έσοδα που προέρχονται από την εμπορική δραστηριότητα. Η ΕΤΠ φρονεί ότι η προσφυγή στη δημόσια χρηματοδότηση δεν δικαιολογείται παρά μόνο για τους τομείς του αθλητισμού που συμβάλλουν στο κοινό καλό (ευζωία) ή για μη κερδοσκοπικές δραστηριότητες. Αποκλείεται η χρηματοπιστωτική ενίσχυση για την προαγωγή του επαγγελματικού αθλητισμού και των εμπορικών δραστηριοτήτων των αθλητικών συλλόγων που πραγματοποιούνται με τη χρηματοδότηση του δημοσίου.

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ.

Το κεφάλαιο για τον αθλητισμό και την τηλεόραση δίδει το ακριβές πανόραμα των προβλημάτων που τίθενται έστω και αν η ανάλυση είναι πολλές φορές επιφανειακή, ανακριβής και πότε – πότε ασαφής. Σύμφωνα με την ΕΤΠ, ο αθλητισμός και η τηλεόραση θα μπορούσαν να αναπτυχθούν εκ παραλλήλου για έναν περιορισμένο αριθμό προβεβλημένων αθλημάτων που προσελκύουν περισσότερο το κοινό από ότι ο μαζικός αθλητισμός. Τα μέσα μαζικής επικοινωνίας ασκούν σημαντική επίδραση στην ανάπτυξη του αθλητισμού αλλά το παράδειγμα που δίδεται δεν επεξηγεί επαρκώς το φαινόμενο. Είναι σφάλμα να διαβεβαιώνεται ότι τα έσοδα που προέρχονται από τις τηλεοπτικές αναμεταδόσεις έχουν καταστεί η βασικότερη πηγή χρηματοδότησης για τα περισσότερα αθλήματα. Αυτό ισχύει μόνο για μικρό αριθμό αθλημάτων που προβάλλονται επαρκώς από τα μέσα μαζικής επικοινωνίας. Η έμφαση που δίνεται στον περιορισμένο τομέα των προβεβλημένων αθλημάτων είναι κατανοητή λόγω του ρόλου που διαδραματίζει η αγορά αναμετάδοσης, πλην όμως αυτό Δε θα πρέπει να επισκιάζει τον κόσμο του αθλητισμού στο σύνολό του, που αποτελεί πολύ ευρύτερη σφαίρα από οικονομικής απόψεως.

Εφ' όσον τα προβεβλημένα αθλήματα έχουν άμεση επίπτωση σε όλο το φάσμα των αθλημάτων στην Ευρώπη, οι αποφάσεις αναφορικά με το νομικό πλαίσιο του τομέα αυτού έχουν μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες επιπτώσεις για τη δομή και τη μελλοντική οργάνωση των αθλημάτων στην Ευρώπη με την οποία η πλειονότητα των Ευρωπαίων ταυτίζεται μέσω της εντάξεώς τους σε μια ομάδα ή μια οργάνωση και μάλιστα εκτός του πλαισίου αυτού.

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ.

Σήμερα, μπροστά στην κοινωνική πρόκληση της εποχής μας, διαπιστώνουμε πράγματι ένα είδος ιδιοποίησης του αθλητισμού από τις κοινωνικές ενώσεις, όπως ακριβώς γίνεται και στον τομέα της υγείας και της ευεξίας, έννοιας της οποίας ιδιοποιείται ο ιδιωτικός τομέας για καθαρά εμπορικούς σκοπούς (γυμναστήριο).

Στο επίπεδο της εκπαίδευσης, η ΕΤΠ φρονεί ότι η Ε.Ε. έχει μια σημαντική αποστολή να εκτελέσει όσον αφορά την αναγνώριση των απαραίτητων δεξιοτήτων για την πλαισίωση του αθλητικού κινήματος. Εξάλλου, η ΕΕ πρέπει να διευκολύνει τη δυνατότητα των αθλητών και των αθλητικών δασκάλων να προπονοούνται σε διαφορετικά κράτη μέλη, προάγοντας έτσι την κατάργηση των εμποδίων που δημιουργούνται στην ελεύθερη κυκλοφορία. Το αθλητικό κίνημα αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της κοινωνίας μας. Κανείς δεν μπορεί να αναπτύξει καλύτερα τη λογική αυτή και να βοηθήσει το νέο να αναπτύξει την προσωπικότητά του και την φυσική του ευημερία προωθώντας την κοινωνική του ολοκλήρωση ενδεχομένως μέσα από τον ίδιο τον αθλητισμό όσο ο αθλητικός όμιλος. Μια από τις βασικές διαστάσεις του κοινωνικού ρόλου του αθλητισμού είναι επίσης η δυνατότητά του να προωθεί την κοινωνική ένταξη ατόμων με αναπηρίες, είτε σωματικές, είτε πνευματικές. Πρέπει λοιπόν να αναγνωριστεί και να εδραιωθεί η αποστολή του αθλητικού κινήματος για το οποίο απαιτείται να συνυπολογισθεί πραγματικά το αθλητικό κίνημα μεταξύ των κοινωνικών εταίρων. Η ΕΤΠ τονίζει ότι οι αθλητικές ομάδες δεν είναι επιχειρήσεις και οι αθλητικές ενώσεις δεν είναι βιομηχανικές οργανώσεις με την έννοια του οικονομικού δικαίου αλλά οργανώσεις που έχουν δημόσια αποστολή, κυρίως επί τη βάση της αφίλοκερδούς συμμετοχής των πολιτών. Ο τομέας του αθλητισμού αποτελεί μολαταύτα σημαντικό οικονομικό τομέα που αντιπροσωπεύει συνολικώς άνω του 1,5% του ΑεγχΠ της ΕΕ και προσφέρει ως τομέας παροχής υπηρεσιών ένα μεγάλο φάσμα διεξόδων. Χρειάζεται εντούτοις να αναδιατυπωθεί η εξής προειδοποίηση. Είναι σφάλμα να πιστεύουμε ότι η διαχείριση του αθλητισμού μέσω κανόνων και εγκυκλίων αποτελεί μια αργομισθία.

Ο αθλητισμός είναι θέμα εξαιρετικά ετερογενές τόσο στο αθλητικό όσο και στο πολιτικό επίπεδο. Επιπλέον οι διάφορες πτυχές που συνδέονται με την αθλητική δραστηριότητα, οι οποίες και θα μπορούσαν να αποτελέσουν αντικείμενο παρεμβάσεων εκ μέρους της ΕΕ εμπίπτουν σε πολύ διαφορετικές αρμοδιότητες. Αφορούν την εκπαίδευση, την υγεία, την ασφάλεια, το περιβάλλον, την απασχόληση, την επαγγελματική κατάρτιση, τα έργα υποδομής, κ.λ.π., θέματα που στις περισσότερες περιπτώσεις δεν εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των Υπουργών Αθλητισμού στα περισσότερα κράτη μέλη.

**ΔΙΑΚΗΡΥΞΕΙΣ-ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ-ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ-ΔΗΜΟΣΙΕΣ
ΑΓΟΡΕΣ ΤΗΣ Ε. ΕΝΩΣΗΣ.**

**Εξοπλισμός και υπηρεσίες IT
(τεχνολογίας των πληροφοριών)
(1999/S 216-153347/EN)**

Πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος.

Αρμόδια υπηρεσία : Ευρωπαϊκό Ίδρυμα Κατάρτισης, Villa Gualino,
viale Settimio Severo 65, I-10133 Torino (TO).

TELEPHONE : (39) 01 16 30 22 22. TELEFAX : (39) – 01 16 30 22 00.

E-mail : <http://www.etf.eu.int>.

Φύση της παρούσας πρόσκλησης : η παρούσα πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος, με κωδικό CFI/99/ETF/0001, αντικαθιστά προηγούμενες που δημοσιεύθηκαν αντίστοιχα στην ΕΕ C 312/09 έτους 1996 (έληξε στις 23.10.1999) και στην ΕΕ S 226 έτους 1997 (λήγει στις 20.11.2000). Για κάθε επιμέρους σύμβαση σε κάποιον από τους κατωτέρω τομείς, η υπηρεσία θα αποστείλει την πρόσκληση υποβολής προσφορών και τα αντίστοιχα τεύχη δημοπράτησης σε όλους τους φορείς. (86)

---

86. (σελίδες 342-347) Στοιχεία που πάρθηκαν από τον
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΤΥΠΟ.

1.3. Σχέδιο ΠΕΠ Πελοποννήσου 2000-2006 – Υποπρογράμματα.

ΣΧΕΔΙΟ ΠΕΠ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ 2000-2006 – ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ.
--

**ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ
ΑΝΑΠΤΥΞΗ**

**ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΗ &
ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ
ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ**

**ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ
Β' ΓΕΝΗ ΤΟΜΕΑ**

**ΣΤΗΡΙΞΗ ΓΕΩΡΓΙΚΟΥ
ΤΟΜΕΑ – ΑΝΑΠΤΥΞΗ
ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ**

**ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΩΝ
ΒΑΣΙΚΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΩΝ
ΥΠΟΔΟΜΩΝ**

**ΒΕΛΤΙΩΣΗ
ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ
ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ &
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ**

**ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΙ
ΠΟΡΟΙ**

**ΑΥΞΗΣΗ
ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ
ΤΟΜΕΑ**

**ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ
2004**

ΕΠΤΑ

**ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ
ΗΜΙΤΕΛΩΝ ΕΡΓΩΝ
ΤΟΥ Β' ΚΠΣ – ΠΕΠ
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ**

ΕΦΑΡΜΟΓΗ

---

87. Στοιχεία που πάρθηκαν από την ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ Ν.Α.Μ.Α.Ε.

- 1.4. Υποπρόγραμμα 6 : Βελτίωση Ποιότητας ζωής πληθυσμού και φυσικού περιβάλλοντος.
Μέτρο 4 : Αθλητισμός.

**ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 6 : ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ**

ΜΕΤΡΟ 1 : ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	ΕΡΓΑ
ΜΕΤΡΟ 2 : ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΠΕΡΙΟΧΩΝ	ΕΡΓΑ
ΜΕΤΡΟ 3 : ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΩΝ	ΕΡΓΑ
ΜΕΤΡΟ 4 : ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ	ΕΡΓΑ
ΜΕΤΡΟ 5 : ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ	ΕΡΓΑ

---

87. Στοιχεία που πάρθηκαν από την ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ Ν.Α.Μ.Α.Ε.

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 6 : ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ & ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ.

ΜΕΤΡΑ

1.	Προστασία Φυσικού Περιβάλλοντος
2.	Οργάνωση Προστασίας και Ασφάλειας Περιοχών
3.	Αντιμετώπιση / Αποκατάσταση Συνεπειών Φυσικών Καταστροφών
4.	Αθλητισμός
5.	Πολιτισμός

- Σύντομη Περιγραφή – Στόχοι και Έργα : Αφορά έργα και δράσεις που έχουν να κάνουν με την βελτίωση της ποιότητας της ζωής του πληθυσμού και του φυσικού περιβάλλοντος. Αλλά και την χρηματοδότηση έργων αθλητικού και πολιτισμού, που απολαμβάνουν μικρών χρηματοδοτικών εισροών από άλλους πόρους, ενώ είναι – «το λέμε αλλά δεν το πιστεύουμε» από τα συστατικά στοιχεία για την βελτίωση της ποιότητας του πληθυσμού, ενώ συνεργάζονται και με την τουριστική ανάπτυξη.

Έργα :

- Ακτομηχανική
- Έργα Προστασίας από τη Διάβρωση των Ακτών
- Ενεργειακός Σχεδιασμός
- Φράγματα
- Αντιμετώπιση / Αποκατάσταση Συνεπειών Φυσικών Καταστροφών, ιδιαίτερα μετά τις καταστροφικές πυρκαγιές που έπληξαν ή τυχόν ξανά πλήξουν – ό μη γένοιτο – Αγροτικές Περιοχές και Δάση.
- Επιλεγμένα και σημαντικά έργα πολιτισμού (δευτερεύοντα έργα, γιατί τα κύρια και σημαντικότερα ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΘΟΥΝ ΑΠΟ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ), αλλά και αθλητικά έργα, που συνεργάζονται και με την τουριστική ανάπτυξη με δράσεις και ενέργειες που θα μπορούσαν να λάβουν χώρα στην Μεσσηνία και να στηρίξουν συμπληρωματικά κάποιες δράσεις στα πλαίσια της ΟΛΥΜΠΙΑΔΑΣ του 2004.
- Περιοχές Εφαρμογής : Όλοι οι Νομοί.
- Ωφελούμενοι : Το δομημένο και φυσικό περιβάλλον, οι κάτοικοι, οι επισκέπτες.
- Συνεργεία του Υποπρογράμματος και των Μέτρων με άλλα Υποπρογράμματα και Μέτρα : Με όλες τις άλλες ενέργειες του Προγράμματος.

Επίτευξη και Υποστήριξη των στόχων του Αναπτυξιακού Προγράμματος Μεσσηνίας, μέσω των Προτεινόμενων Υποπρογραμμάτων και Μέτρων του ΣΠΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ 2000 – 2006.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΝΟΜΟΥ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ

ΕΙΝΟΜΕΝΑ ΠΡΟΓΡ/ΤΑ) ΣΧΕΔΙΟ ΣΠΑ 00 - 2006	Α ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ	Β ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓ/ΚΗΣ ΒΑΣΗΣ	Γ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ	Δ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΠΑΡΑΓ/ΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ	Ε ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ & ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	ΣΤ ΧΩΡΟΤ/ΚΗ & ΠΟΛΕΟΔ/ΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ	Ζ ΕΝΤΑΣΗ ΜΕΣ/ΝΙΑΣ ΣΕ ΔΙΕΘΝΗ ΔΙΚΤΥΑ	Η ΔΟΜΕΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡ/ΤΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΡΙΣΤΙΚΗ ΠΤΥΞΗ	X		X	X				
ΟΤΑΞΙΚΗ ΕΟΔ/ΜΙΚΗ ΣΥΓΚΡ/ΣΗ						X		
ΕΣΤΗΡΙΣΗ ΕΓΓΕΝΗ ΜΕΣ	X	X	X					
ΠΡΟΣΤΗΡΕΥΣΗ ΠΡΟΓΡ/ΤΟΥ ΔΕΛ-ΔΙΠΤΥΞΗ ΟΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡ/ΤΟΥ	X		X					
ΑΥΤΙΩΣΗ ΟΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΡΑΓΩΓΙΚΩΝ ΠΟΔΟΜΩΝ				X	X	X		X
ΑΥΤΙΩΣΗ ΙΟΤΗΤΑΣ ΗΕ& ΣΙΚΟΥ ΡΙΒ/ΝΤΟΣ				X	X	X		
ΘΡΩΠΙΝΟΙ ΠΡΟΙ	X		X		X			X
ΕΞΕΛΙΞΗ ΠΡΑΓ/ΤΗΤΑΣ ΟΜΟΣΙΟΥ ΠΡΟΓΡ/ΤΟΥ					X		X	X
ΠΡΟΓΡ/ΤΟ «ΔΥΜΠΙΑΔΑ 04»	X			X				
ΠΡΟΓΡ/ΤΟ «ΙΤΑ								

87. Στοιχεία που πάρθηκαν από την ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ Ν.Α.Μ.Α.Ε.

1.5. Προϋπολογισμός Αθλητικού Οργανισμού Δήμου Καλαμάτας

ΕΞΟΔΟ ΤΙΤΛΟΣ	ΓΙΑ ΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΕΤΟΣ 1999		ΓΙΑ ΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΕΤΟΣ 2000		ΑΥΞΟ-ΜΕΙΩΣΕΙΣ ΒΑΣΗ ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΕΩΝ
	Προϋθέντα Όπως Διαμορφώθηκαν μέχρι 31/12/99	Ενταλθέντα Μέχρι....	Ψηφισθέντα Από το Κοινοτικό Συμβούλιο	Εγκριθέντα από την Νομαρχία	
ΜΕΡΟΣ III					
2 ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΓΙΑ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΙΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΤΡΙΤΟΥΣ					
211 ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΕΣ.....					
211.1 ΕΙΣΦΟΡΑ ΥΠΕΡ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ					
211.3 ΕΙΣΦΟΡΑ ΥΠΕΡ Τ.Υ.Δ.Κ					
211.4 ΕΙΣΦΟΡΑ ΥΠΕΡ ΕΝΩΣΕΩΣ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ					
211.5 ΕΙΣΦΟΡΑ ΓΙΑ ΕΞΟΔΑ ΚΙΝΗΣΕΩΣ ΜΕΛΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ					
211.6 ΕΙΣΦΟΡΑ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΠΑΝΑΓΙΟΥ ΤΑΦΟΥ					
211.7 ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΟΧΗ ΔΩΡΕΑΝ ΓΡΑΦΙΚΗΣ ΥΛΗΣ ΣΕ ΜΑΘΗΤΕΣ, ΠΑΙΔΙΑ ΑΠΟΡΩΝ ΠΟΛΥΤΕΚΝΩΝ					
211.8 ΕΙΣΦΟΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΔΑΠΑΝΗΣ ΜΕΘΟΔΟΣΙΑΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΦΟΡΟΥ ΚΑΠΝΟΥ					
211.9 ΔΩΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΕΣ ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΓΙΑ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΙΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΤΡΙΤΟΥΣ					
ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α.211					

212 ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΕΣ.....	
212.1 ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΣΕ ΣΧΟΛΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ.....	
212.2 ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΣΕ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ.....	
212.3 ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΣΕ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ.....	
212.4 ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΣΕ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ.....	
212.5 ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΣΕ ΑΘΛΗΤΙΚΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ ΚΑΙ ΕΩΜΑΤΕΙΑ.....	60.000.000
212.6 ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΗ ΕΙΣΦΟΡΑ ΑΠΟ ΤΟ ΔΗΜΟΣΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΟΥ ΔΑΚΟΥY ,ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΑΡΟΥΡΑΙΩΝ ΚΑΙ ΑΚΡΙΑΣ	
212.7 ΔΑΠΑΝΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ ΦΤΩΧΩΝ	
212.8 ΛΟΙΠΕΣ ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	
ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α 212	
3.ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΓΙΑ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΠΙΣΤΗΣ	30.000.000
311 ΤΟΚΟΙ ΧΡΕΩΝ	
311.1 ΤΟΚΟΙ ΔΑΝΕΙΩΝ	
311.9 ΤΟΚΟΙ ΑΠΟ ΛΟΙΠΑ ΧΡΕΗ...	
ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α.311	
312 ΧΡΕΟΛΥΣΙΑ	
312.1 ΧΡΕΟΛΥΣΙΑ ΔΑΝΕΙΩΝ	
312.9 ΧΡΕΟΛΥΣΙΑ ΛΟΙΠΩΝ ΧΡΕΩΝ.....	
ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 312	

88. Στοιχεία που πάρθηκαν από τον Προϋπολογισμό Αθλητικού Οργανισμού Δήμου Καλαμάτας.

1.6 Καταστατικό «Εθνικό Δίκτυο Δημοτικών Αθλητικών Οργανισμών».

ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ

ΑΡΘΡΟ 1^ο

ΙΔΡΥΣΗ – ΕΠΩΝΥΜΙΑ – ΔΙΑΚΡΙΤΙΚΟΣ ΤΙΤΛΟΣ

Ιδρύεται Κοινοπραξία από τους υπογράφοντες Δήμους ή Δημοτικούς Αθλητικούς Οργανισμούς (Δ.Α.Ο.) με την επωνυμία «ΕΘΝΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ» (Ε.Δ.Δ.Α.Ο.) και με διακριτικό τίτλο «ΑΘΛΟΠΟΛΕΙΣ 21».

Για τις διεθνείς σχέσεις η Κοινοπραξία μπορεί να χρησιμοποιεί την επωνυμία της σε μετάφραση με τις λέξεις της Αγγλικής Γλώσσας «.....» Και το διακριτικό τίτλο της με τις λέξεις σε «.....». Όπου στη συνέχεια του παρόντος αναφέρεται η λέξη Δήμος εννοείται και ο Δημοτικός Αθλητικός Οργανισμός.

ΑΡΘΡΟ 3^ο

ΣΚΟΠΟΙ – ΜΕΣΑ ΕΠΙΤΕΥΞΗΣ ΣΚΟΠΩΝ.

Σκοπός της Κοινοπραξίας είναι η δημιουργία δικτύου συνεργασίας μεταξύ των Δήμων – Μελών της. Το δίκτυο ειδικότερα έχει στόχο :

- Την συνεργασία, ανταλλαγή πληροφοριών και τεχνογνωσίας των Δήμων.
- Το συντονισμό της δράσης σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο.
- Την ενίσχυση της τοπικής αθλητικής δραστηριότητας.
- Την προσπάθεια για προσφορά στον κάθε πολίτη, ανεξάρτητα φύλου, φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, κοινωνικής και οικονομικής κατάστασης, φυσικής ή νοητικής ικανότητας.
- Την υποστήριξη και πληροφόρηση των πολιτών για τα προγράμματα μαζικής άθλησης και την ωφέλεια που προκύπτει απ' αυτή.

Μέσα επίτευξης του σκοπού :

- Με την αξιοποίηση των Κοινοτικών και άλλων προγραμμάτων.
- Με την υποβολή προτάσεων για την αρτιότερη λειτουργία και συνεχή αναβάθμιση των προγραμμάτων Μαζικού Αθλητισμού.
- Με τη συνεργασία με φορείς της Ελλάδος ή του εξωτερικού που έχουν συναφείς σκοπούς.

- Με τη συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού όσον αφορά την καλύτερη οργάνωση και λειτουργία των πιο πάνω προγραμμάτων.
- Με την αξιοποίηση του υπάρχοντος αθλητικού δυναμικού στους Δήμους με τη διοργάνωση εκδηλώσεων, διαλέξεων, προβολών ταινιών αθλητικού περιεχομένου, ίδρυση αθλητικών εντευκτηρίων και βιβλιοθηκών.
- Γενικά με κάθε νόμιμο ηθικό μέσο που είναι πρόσφορο για την επίτευξη του σκοπού.

ΑΡΘΡΟ 6^ο **ΠΟΡΟΙ**

Οι πόροι της Κοινοπραξίας προέρχονται από τις εξής πηγές :

1. Από τα ποσά που προέρχονται από εγγραφές, συνδρομές ή έκτακτες εισφορές των μελών.
2. Από χρηματοδοτήσεις στο πλαίσιο υλοποίησης εθνικών και ευρωπαϊκών προγραμμάτων, σχετικά με τους σκοπούς της κοινοπραξίας.
3. Από χορηγίες, δωρεές και κληροδοτήματα.
4. Από κρατικές επιχορηγήσεις.
5. Από εκδηλώσεις της Κοινοπραξίας.
6. Από κάθε άλλη εισπραξη που βασίζεται σε νόμιμη αιτία.

Δωρεές ή διαθήκες που υποχρεώνουν την κοινοπραξία σε ενέργειες οι οποίες αντιβαίνουν προς τους σκοπούς της δεν γίνονται δεκτές.

ΑΡΘΡΟ 7^ο **ΜΕΛΗ – ΕΓΓΡΑΦΗ – ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ – ΔΙΑΓΡΑΦΗ – ΑΠΟΧΩΡΗΣΗ.**

Στην κοινοπραξία μπορούν να εγγράφονται μέλη της και άλλοι Δήμοι, ύστερα από σχετική αίτηση προς το Διοικητικό Συμβούλιο της Κοινοπραξίας και απόφαση αυτού. Το εγγραφόμενο νέο μέλος έχει όλα τα δικαιώματα που ασκούν τα λοιπά μέλη.

Για την εγγραφή μέλους στην Κοινοπραξία, απαιτείται η καταβολή υπό τη μορφή Εισφοράς ποσού που καθορίζεται από τη Γ.Σ. και που αντιστοιχεί σε κλίμακα με βάση πληθυσμιακά κριτήρια.

Η ετήσια συνδρομή των μελών καθορίζεται στο ποσό των .....δραχμών.

Η αύξηση ή η μείωση του δικαιώματος εγγραφής και της ετήσιας συνδρομής καθορίζεται με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης. Όταν ένα μέλος της κοινοπραξίας καθυστερεί την καταβολή της συνδρομής ή της έκτακτης εισφοράς για ένα 3μηνο από την ημερομηνία που είναι απαιτητή η συνδρομή ή η έκτακτη εισφορά, το Δ.Σ. της Κοινοπραξίας έχει υποχρέωση να του αποστείλει συστημένη επιστολή, δίνοντας στο μέλος χρονικό διάστημα δύο (2) μηνών για την τακτοποίηση της υποχρέωσής του. Αν, ύστερα από την παρέλευση της πιο πάνω προθεσμίας, το μέλος δεν τακτοποιήσει την υποχρέωση του, το Δ.Σ. το διαγράφει με απόφασή του. Τα μέλη έχουν δικαίωμα να αποχωρήσουν από την κοινοπραξία. Η αποχώρηση πρέπει να γνωστοποιείται εγγράφως τουλάχιστον (3) τρεις μήνες πριν από την λήξη του λογιστικού έτους και ισχύει για το τέλος αυτού. Το λογιστικό έτος αρχίζει την 1/1 και λήγει την 31/12 κάθε έτους. Σε περίπτωση αποχώρησης του μέλους, αυτό δεν έχει καμία απαίτηση από την κινητή και ακίνητη περιουσία της κοινοπραξίας.

ΑΡΘΡΟ 8^ο

Τα μέλη έχουν όσα δικαιώματα τους χορηγούνται από το παρόν. Τα μέλη έχουν υποχρέωση για άμεση και συνεχή μεταξύ τους συνεργασία, με σκοπό την επίτευξη των σκοπών της κοινοπραξίας και για ενεργό δραστηριότητας, προβαίνοντας σε κάθε ενέργεια που συμβάλλει στην επίτευξη των σκοπών.

Η συμμετοχή των Δήμων – μελών στην κοινοπραξία δεν περιορίζει την αυτονομία τους και τη δυνατότητά τους ν' αναπτύσσουν παράλληλα άλλες δραστηριότητες, είτε μόνοι τους είτε με άλλους Δήμους της κοινοπραξίας ή και με άλλους φορείς, αρκεί οι δραστηριότητες αυτές να μην έρχονται σε αντίθεση με τους σκοπούς της κοινοπραξίας και με τις ενέργειες υλοποίησης αυτών.

Για την εκπλήρωση των σκοπών και για την κάλυψη των λειτουργικών αναγκών της κοινοπραξίας κάθε ιδρυτικό μέλος εισέφερε κατά τη σύσταση του Δικτύου το ποσό που αντιστοιχεί σε κλίμακα, με βάση πληθυσμιακά κριτήρια και η οποία κλίμακα έχει ως εξής :

ΔΗΜΟΙ έως 5.000 κατοίκους	δραχμές 20.000
ΔΗΜΟΙ έως 30.000 »»»	»» 50.000
ΔΗΜΟΙ έως 100.000 »»	»» 100.000
ΔΗΜΟΙ άνω των 100.000 κατοίκων	»» 150.000

Το σύνολο των πιο πάνω εισφορών θα αποτελέσει τον πρώτο πυρήνα πόρων της κοινοπραξίας.

Σε περίπτωση που από τη λειτουργία και από τις δραστηριότητες της κοινοπραξίας προκύπτουν έσοδα, αυτά δεν διανέμονται στα μέλη, αλλά χρησιμοποιούνται για την επίτευξη των σκοπών της.

Οι δαπάνες συμμετοχής των εκπροσώπων και των άλλων προσώπων που απαρτίζουν τα όργανα της κοινοπραξίας στις συνεδριάσεις των οργάνων δεν επιβαρύνουν την κοινοπραξία, αλλά κάθε δήμος αναλαμβάνει την κάλυψη των δαπανών μετακίνησης, διαμονής και διατροφής των εκπροσώπων του στα διάφορα όργανα της κοινοπραξίας.

ΑΡΘΡΟ 9^ο

Τα όργανα λειτουργίας της κοινοπραξίας είναι η Γενική Συνέλευση (Γ.Σ.), το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.), η Εξελεγκτική Επιτροπή και η Επιτροπή Συντονιστών.

ΑΡΘΡΟ 10ο

ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ.

Η Γενική Συνέλευση είναι το ανώτατο όργανο της κοινοπραξίας και αποφασίζει για κάθε θέμα που δεν έχει ανατεθεί με το παρόν σε άλλο όργανο. Η Γ.Σ. συγκαλείται από το Δ.Σ., που προκηρύσσει τριάντα (30) ημέρες τουλάχιστον πριν την διεξαγωγή της, την τακτική Γ.Σ. και είκοσι (20) ημέρες πριν από τη διεξαγωγή της, την έκτακτη, με πρόσκληση που φέρει τις υπογραφές του προέδρου και του γενικού γραμματέα του Δ.Σ. Η πρόσκληση αποστέλλεται στα μέλη ταχυδρομικώς με συστημένη επιστολή. Η πρόσκληση περιλαμβάνει τον τόπο, την ημερομηνία, την ημέρα και την ώρα συνεδρίασης της Γ.Σ., καθώς επίσης τα θέματα της Ημερησίας Διάταξης και την ημερομηνία τυχόν επαναληπτικών συνεδριάσεων. Η πρόσκληση επίσης δημοσιεύεται σε δύο Ημερήσιες Εφημερίδες της Αθήνας (μια αθλητική και μια πολιτική). Η Γ.Σ. αποτελείται από το σύνολο των εξουσιοδοτημένων με ψήφο και ταμειακώς εντάξει εκπροσώπων των Δήμων.

Ειδικότερα : κάθε δήμος συμμετέχει με μια ψήφο στη Γ.Σ. Κάθε Δήμος έχει τη δυνατότητα να αποστείλει δύο (2) εκπροσώπους του στη Γ.Σ., τον αιρετό (πολιτικό υπεύθυνο) και το συντονιστή (το πρόσωπο που ορίζει κάθε Δήλος ως υπεύθυνο για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων της κοινοπραξίας στην πόλη). Οι εκπρόσωποι αυτοί ορίζονται απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου κάθε Δήμου. Κάθε μέλος μπορεί να αντικαθιστά τους εκπροσώπους τους, κατά την κρίση του. Το δικαίωμα ψήφου κάθε Δήμου στη Γ.Σ. ασκείται, κατ' επιλογή του Δήμου, είτε από τον πολιτικό υπεύθυνο, είτε από το συντονιστή, ο οποίος μπορεί να είναι και υπάλληλος του Δήμου.

Οι Γ.Σ είναι Τακτικές και Έκτακτες.

Η τακτική Γ.Σ συνέρχεται μια φορά κάθε χρόνο και η έκτακτη όταν το κρίνει αναγκαίο το Δ.Σ. ή όταν το ζητήσει το ένα τέταρτο (1/4) των Δήμων – μελών που είναι ταμειακώς εντάξει, με έγγραφη αίτηση προς το Δ.Σ., στην οποία αναγράφονται τα θέματα που θα συζητηθούν.

Η Γ.Σ. βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα, όταν είναι παρόντα μέλη που καλύπτουν ποσοστό τουλάχιστον του ενός τρίτου (1/3) του συνόλου των Δήμων – μελών ταμειακώς εντάξει. Σε περίπτωση που δεν υπάρξει απαρτία, η Γ.Σ. συγκαλείται ξανά, ύστερα από 8 ημέρες με τα ίδια θέματα Ημερησίας Διάταξης, την ίδια ώρα και στο ίδιο μέρος, χωρίς την αποστολή νέας πρόσκλησης και βρίσκεται σε απαρτία με όσα μέλη είναι παρόντα. Και για τις δύο πιο πάνω περιπτώσεις σύγκλησης της Γ.Σ αποστέλλεται μία μόνο πρόσκληση στα μέλη. Ο τόπος διεξαγωγής της Τακτικής Γ.Σ αποφασίζεται στην προηγούμενη συνεδρίασή της. Στην Γ.Σ. μπορούν να συμμετέχουν ως Παρατηρητές Δήμοι ή Οργανισμοί ή φορείς που δεν είναι μέλη της κοινοπραξίας. Οι αποφάσεις της Γ.Σ. λαμβάνονται με σχετική πλειοψηφία των παρόντων μελών, εκτός από τις περιπτώσεις που ορίζεται διαφορετικά στο καταστατικό.

Η Γ.Σ. αποφασίζει πάντοτε με ψηφοφορία, ποτέ δια βοής. Οι ψηφοφορίες στη Γ.Σ. είναι φανερές και γίνονται με απλή ανάταση του χεριού από τον εκπρόσωπο που ψηφίζει. Μυστική ψηφοφορία γίνεται, όταν το θέμα αφορά σε εκλογές, σε θέματα εμπιστοσύνης προς το Δ.Σ. και σε προσωπικά θέματα. Αποκλείεται η ψηφοφορία με έγγραφη εξουσιοδότηση. Απόφαση σε θέματα που δεν αναγράφονται στην πρόσκληση για Γ.Σ. δεν μπορεί να ληφθεί, εκτός αν αποφασίσει διαφορετικά η Γ.Σ., πριν από την έναρξη της συζήτησης των θεμάτων, με αυξημένη πλειοψηφία των τεσσάρων πέμπτων (4/5) των παρόντων μελών. Με την έναρξη της Γ.Σ. εκλέγεται από τα μέλη Πρόεδρος, για τη διεύθυνση των εργασιών και γραμματέας, για την τήρηση των πρακτικών, τα οποία καταγράφονται σε ιδιαίτερο βιβλίο. Τα πρακτικά υπογράφονται από τον Πρόεδρο και το γραμματέα της Γ.Σ.

Η Γ.Σ. έχει τις εξής αρμοδιότητες :

- Αποφασίζει για το πρόγραμμα δράσης και προτείνει ενδεχόμενες νέες προσεγγίσεις σε θέματα αθλητισμού και τοπικής αθλητικής ανάπτυξης.
- Αποφασίζει για τα κριτήρια εισδοχής νέων μελών στην κοινοπραξία.
- Εγκρίνει τον απολογισμό του Δ.Σ. και αποφασίζει για την απαλλαγή ή μη αυτού από κάθε ευθύνη.
- Εγκρίνει τον προϋπολογισμό και τον ισολογισμό.
- Εγκρίνει την επιβολή έκτακτης εισφοράς στα μέλη.

- Αποφασίζει για την τροποποίηση του καταστατικού και για τη διάλυση της κοινοπραξίας.
- Ανακηρύσσει επίτιμα μέλη, δωρητές και ευεργέτες της κοινοπραξίας.
- Εκλέγει τα τακτικά και αναπληρωματικά μέλη του Δ.Σ., της εξελεγκτικής επιτροπής και της επιτροπής συντονιστών.
- Εκλέγει τα μέλη της εφορευτικής επιτροπής για την διενέργεια των εκλογών ανάδειξης Δ.Σ., εξελεγκτικής επιτροπής και επιτροπής συντονιστών καθώς και για τη μέριμνα της διεξαγωγής μυστικής ψηφοφορίας όπου αυτή απαιτείται κατά το καταστατικό.
- Ψηφίζει τον κανονισμό οργάνωσης και λειτουργίας της κοινοπραξίας.
- Ασκει τον έλεγχο και την εποπτεία συνολικά της κοινοπραξίας για την εκπλήρωση των σκοπών της.

Κάθε τέταρτο έτος το οποίο ακολουθεί τη Δημαρχιακή περίοδο γίνεται με μυστική ψηφοφορία από την τακτική Γ.Σ., η εκλογή νέου Διοικητικού Συμβουλίου από 11 τακτικά μέλη και 5 αναπληρωματικά. Στην ίδια συνεδρίαση της Γ.Σ. εκλέγονται επίσης 3 τακτικά και 2 αναπληρωματικά μέλη της εξελεγκτικής επιτροπής και της επιτροπής συντονιστών. Η εκλογή των μελών του Δ.Σ και της εξελεγκτικής επιτροπής και της επιτροπής συντονιστών γίνεται με ενιαίο ψηφοδέλτιο. Εκλέγονται κατά σειρά επιτυχίας ως τακτικά μέλη των πιο πάνω δύο οργάνων όσοι υποψήφιοι συγκεντρώσουν τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης μέχρι να συμπληρωθεί ο προβλεπόμενος από το καταστατικό αριθμός των 11 για το Δ.Σ. και των 3 για την εξελεγκτική επιτροπή και την επιτροπή συντονιστών. Οι υπόλοιποι κατά σειρά επιτυχίας και μέχρι τη συμπλήρωση του αριθμού των 5 για το Δ.Σ. και των 2 για την εξελεγκτική επιτροπή και την επιτροπή συντονιστών εκλέγονται ως αναπληρωματικά μέλη των οργάνων αυτών. Κάθε μέλος με δικαίωμα ψήφου μπορεί να θέτει μέχρι 11 το πολύ σταυρούς για τα μέλη του Δ.Σ. και μέχρι 3 το πολύ σταυρούς για τα μέλη της εξελεγκτικής επιτροπής και της επιτροπής συντονιστών. Το ζέλος που ψηφίζει σημειώνεται σε ειδική κατάσταση ψηφοφορίας που τηρεί η εφορευτική επιτροπή. Μέλος που επιθυμεί να υποβάλλει υποψηφιότητα για την εκλογή του ως μέλος του Δ.Σ. ή της εξελεγκτικής επιτροπής ή της επιτροπής συντονιστών, πρέπει να καταθέσει σχετική αίτηση προς το Δ.Σ. 3 τουλάχιστον ημέρες πριν από τη διεξαγωγή της Γ.Σ. Το Δ.Σ. την επόμενη μέρα από τη λήξη της προθεσμίας για της υποβολή των υποψηφιοτήτων συνέρχεται και αποφασίζει για την ανακήρυξη των υποψηφίων. Αμέσως μετά την ανακήρυξη των υποψηφίων συντάσσεται και αναρτάται στα γραφεία της κοινοπραξίας πίνακας που περιέχει τα ονόματα των υποψηφίων με αλφαβητική σειρά.

Ο πίνακας φέρει τον αριθμό και την ημερομηνία απόφασης του Δ.Σ., τις υπογραφές του Προέδρου και του Γραμματέα αυτού, καθώς και τη σφραγίδα της κοινοπραξίας, ίδιος πίνακας αναρτάται και στην αίθουσα διεξαγωγής των εκλογών. Οι εκλογές διεξάγονται με έντυπα ψηφοδέλτια, στα οποία αναγράφονται κατ' αλφαβητική σειρά, τα ονοματεπώνυμα των προσώπων που ανακηρύχθηκαν υποψήφιοι.

Οι εκλογές διενεργούνται με τη μέριμνα της εφορευτικής επιτροπής που αποτελείται από 3 τακτικά και 2 αναπληρωματικά μέλη και τα οποία εκλέγονται από τη Γ.Σ. Τα μέλη της εφορευτικής επιτροπής, δεν μπορούν να είναι υποψήφια μέλη για το Δ.Σ. ή για την εξελεγκτική επιτροπή ή για την επιτροπή συντονιστών. Η εφορευτική επιτροπή μεριμνά για την τήρηση της τάξης κατά τη διεξαγωγή των εκλογών και για τη διενέργεια αυτού, σύμφωνα με το νόμο και το καταστατικό. Αποφαίνεται σε κάθε αμφισβήτηση που ανακύπτει ή σε κάθε ένσταση που υποβάλλεται. Όταν λήξει η ψηφοφορία, προβαίνει στη διαλογή των ψήφων και ανακοινώνει τα αποτελέσματα ανακηρύσσοντας τους υποψηφίους που εκλέχτηκαν. Σε περίπτωση ισοψηφίας για την εκλογή τακτικού μέλους στην 1^η θέση για το Δ.Σ. και στην 3^η για την εξελεγκτική επιτροπή και την επιτροπή συντονιστών, καθώς και σε κάθε περίπτωση ισοψηφίας αναπληρωματικών, γίνεται κλήρωση από την εφορευτική επιτροπή για τον καθορισμό της σειράς της εκλογής τους. Για όλες τις ενέργειές της η εφορευτική επιτροπή συντάσσει πρακτικό που υπογράφεται από τα μέλη της.

ΑΡΘΡΟ 12^ο

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ.

- Η κοινοπραξία διοικείται από 11 μελές Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.), που εκλέγεται κάθε τέσσερα (4) έτη από τη Γενική Συνέλευση.
- Το νέο Δ.Σ., με πρωτοβουλία και πρόσκληση του μέλους που πλειοψήφησε, συγκαλείται μέσα από δέκα (10) ημέρες από την εκλογή του, διαφορετικά συγκαλείται με πρόσκληση του επιμελέστερου από τα μέλη και όχι αργότερα από δεκαπέντε (15) ημέρες από την εκλογή του. Κατά τη συνεδρίαση του αυτή το Δ.Σ. συγκροτείται σε σώμα με μυστική ψηφοφορία και εκλέγονται : ο Πρόεδρος, δύο Αντιπρόεδροι, ο Γενικός Γραμματέας, ο Ταμίας και ο Ειδικός Γραμματέας. Στο ίδιο πρόσωπο του Δ.Σ δεν μπορεί να συμπέσει και άλλο αξίωμα του Δ.Σ.

- Το απερχόμενο Δ.Σ. είναι υποχρεωμένο να παραδώσει στο νέο σώμα σε 15 ημέρες από τη συγκρότησή του σε Σώμα, το αρχείο της κοινοπραξίας, τα βιβλία, το ταμείο, τη σφραγίδα, τα περιουσιακά στοιχεία και γενικά κάθε πράγμα που ανήκει στην κοινοπραξία. Η παράδοση αυτή γίνεται με σύνταξη πρωτοκόλλου παράδοσης και παραλαβής που υπογράφεται από τα δύο Προεδρεία.
- Κενές θέσεις τακτικών μελών του Δ.Σ. που δημιουργήθηκαν για οποιοδήποτε λόγο καταλαμβάνουν τα αναπληρωματικά μέλη, κατά σειρά εκλογής τους στις εκλογές.
- Μέλος του Δ.Σ. που απουσιάζει αδικαιολόγητα σε 3 συνεχείς τακτικές συνεδριάσεις, αν και κλήθηκε έγκαιρα και αποδεδειγμένα, εκπίπτει από τη θέση του με απόφαση του Δ.Σ.
- Το Δ.Σ. συνεδριάζει τακτικά μια φορά τουλάχιστον κάθε 45 ημέρες και εκτάκτως, όταν κρίνει αυτό ο Πρόεδρος ή ζητηθεί από 4 τουλάχιστον μέλη.
- Το Δ.Σ. βρίσκεται σε απαρτία εφόσον παρευρίσκονται 6 τουλάχιστον από τα μέλη του. Οι αποφάσεις του Δ.Σ. λαμβάνονται κατά πλειοψηφία. Κατά τις ψηφοφορίες τα μέλη ψηφίζουν αυτοπροσώπως. Σε περίπτωση ισοψηφίας : αν η ψηφοφορία είναι φανερή, μπορεί ο Πρόεδρος με τη ψήφο του να κρίνει την απόφαση που θα ληφθεί. Αν η ψηφοφορία είναι μυστική – επί προσωπικών θεμάτων – επαναλαμβάνεται μέχρι να ληφθεί απόφαση είτε στην ίδια συνεδρίαση είτε σε άλλη.
- Το Δ.Σ. επιμελείται και αποφασίζει για κάθε θέμα που αφορά στους σκοπούς, στις δραστηριότητες και στη λειτουργία της κοινοπραξίας, με εξαίρεση τα θέματα που ανάγονται στην αρμοδιότητα της Γ.Σ.

Ενδεικτικά το Δ.Σ. έχει αρμοδιότητα :

1. Να υλοποιεί τις αποφάσεις της Γ.Σ.
2. Να αποφασίζει για την ανάθεση έργων και εργασιών στο πλαίσιο των κατευθύνσεων της Γ.Σ.
3. Να καταρτίζει την πολιτική ανάπτυξη της κοινοπραξίας και το ετήσιο πρόγραμμα δράσης αυτής που υποβάλλει προς έγκριση στη Γ.Σ.
4. Να προσλαμβάνει το απαιτούμενο για την οργάνωση και λειτουργία της κοινοπραξίας προσωπικό.
5. Να παρακολουθεί συνεχώς την εξέλιξη των ενεργειών και εκδηλώσεων του δικτύου και να λαμβάνει αποφάσεις που συμβάλλουν στην καλύτερη επίτευξη των σκοπών αυτού.
6. Να συντάσσει τον ετήσιο προϋπολογισμό και τον απολογισμό του δικτύου και τους υποβάλλει για έγκριση στη Γ.Σ.
7. Να διαχειρίζεται την περιουσία του δικτύου.

Η ιδιότητα του μέλους του Δ.Σ είναι άμισθη και τιμητική. Μέλη του Δ.Σ. δεν μπορούν να παρέχουν με αμοιβή εξαρτημένη εργασία ή να συνάπτουν με την κοινοπραξία συμβάσεις που συνεπάγονται τη λήψη αμοιβής για προσφορά κάθε φύσης άλλων υπηρεσιών ή που αποβλέπουν στην επίτευξη κέρδους με την ανάληψη έργων, προμήθειας ή οποιασδήποτε άλλης παροχής προς την κοινοπραξία. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του Αστικού Κώδικα περί εντολής ως προς τις δαπάνες των μελών του Δ.Σ., αυτά δεν δικαιούνται καμιάς αποζημίωσης για ημεραργίες λόγω απασχόλησής τους στις υποθέσεις της κοινοπραξίας, εκτός των εξόδων κίνησης και διαμονής στην ημεδαπή και την αλλοδαπή προς διεκπεραίωση υποθέσεων της κοινοπραξίας.

1.7. Τα Πολλά Πρόσωπα του Ποδοσφαίρου.

Το ποδοσφαιρικό ματς σαν κοινωνική επίδειξη.

Αν η γηπεδούχος ομάδα κερδίσει ένα ματς , οι θριαμβευτές οπαδοί της μπορούν να καυχούνται για ένα σημαντικό ψυχολογικό όφελος, δηλαδή για ένα συναίσθημα κοινωνικής υπεροχής. Μια και σε όλες τις περιπτώσεις υπάρχει μια ισχυρή ταύτιση της τοπικής ποδοσφαιρικής ομάδας με την κοινότητα, μια νίκη στο γήπεδο λειτουργεί σαν μια νίκη ολόκληρης της πόλης. Επειδή οι περισσότερες ποδοσφαιρικές φυλές αναπτύχθηκαν παράλληλα με την τοπική βιομηχανική εξέλιξη, αυτό σημαίνει πως μια ποδοσφαιρική νίκη παίρνει τη μορφή μιας νίκης των τοπικών βιομηχανιών. Η χαρακτηριστική απόδειξη αυτού του ισχυρισμού είναι η διαπίστωση πως η επιτυχία της τοπικής ποδοσφαιρικής ομάδας αυξάνει την αποδοτικότητα των γειτονικών βιομηχανιών. Η κοινωνική δικαίωση που νιώθουν οι εργάτες της συγκεκριμένης περιοχής που αποτελούν και τον κύριο όγκο των οπαδών της ομάδας, μεταφράζεται σε καλύτερη εργατική απόδοση και σε τόνωση της τοπικής οικονομίας. Αυτό έχει αποδειχθεί επανειλημμένα, κι όμως σε πολλές περιπτώσεις διάφορες βιομηχανίες λειτουργούν κοντόφθαλμα και δεν ρίχνουν το βάρος τους και την οικονομική τους υποστήριξη στις τοπικές ομάδες. Η άλλη πλευρά αυτού του νομίσματος είναι πως αν η τοπική ομάδα δεν πηγαίνει καλά/ και κάπου κάποιος πρέπει να χάσει/ τότε οι τοπικές βιομηχανίες θα υποστούν κι αυτές τις συνέπειες. Το στάτους της κάθε ποδοσφαιρικής φυλής υπολογίζεται βραχυπρόθεσμα από το αποτέλεσμα του τελευταίου αγώνα και μακροπρόθεσμα από τη θέση της στο βαθμολογικό πίνακα. Ο πίνακας αυτός εξετάζεται με αγωνία κάθε βδομάδα απ' όλους τους οπαδούς της φυλής και συζητιέται διεξοδικά. Σε πολλές χώρες οι ποδοσφαιρικοί σύλλογοι κατανέμονται σε διάφορες κατηγορίες. Στην Αγγλία υπάρχουν 4 κατηγορίες :

Η Ανώτερη Τάξη, Η Μεγαλο -μεσαία Τάξη, Η Μικρο-αστική Τάξη και Η Χαμηλή εισοδηματικά Τάξη. Αυτό Δε σημαίνει πως τα μέλη της φυλής προέρχονται απ' αυτές τις κοινωνικές τάξεις. Σημαίνει απλά πως ο παράγοντας, ο παίκτης ή ο οπαδός ενός συλλόγου μιας συγκεκριμένης κατηγορίας θα βλέπει τον παράγοντα, τον παίκτη ή τον οπαδό ενός συλλόγου ανώτερης κατηγορίας από μειονεκτική θέση και υπεροπτικά τον παράγοντα, τον παίκτη και τον οπαδό μιας κατώτερης κατηγορίας άσχετα με την κοινωνική του θέση έξω από το σύλλογο.

Φαινομενικά κάτι τέτοιο το αρνούνται και υποστηρίζουν πως ο δικός τους σύλλογος , όσο χαμηλά και αν βρίσκεται, είναι ο καλύτερος στην χώρα και διέρχεται απλά μια «περίοδο κρίσης» ή «ατυχίας» και σύντομα θα «ξαναπάρει τη θέση που του ανήκει». Κατά βάθος όμως ζηλεύουν του ψηλότερα βρισκόμενου συλλόγου και περιμένουν με πάθος την ημέρα που ο σύλλογός τους θα καταφέρει ν' ανέβει σε καλύτερη κατηγορία. Η κάθε περίοδος αποτελεί μια μάχη για να κερδηθεί η άνοδος ή ν' αποφευχθεί ο υποβιβασμός , και στη λήξη της οι πρώτοι σύλλογοι της κάθε κατηγορίας ανεβαίνουν στην αμέσως παραπάνω, ενώ οι τελευταίοι χάνονται στην αμέσως παρακάτω. Αυτή είναι η σοβαρότερη κοινωνική κρίση που αντιμετωπίζουν τα μέλη της κάθε ποδοσφαιρικής φυλής και η απειλή της επιδρά σαν μια από τις βασικές δυνάμεις σε κάθε αναμέτρηση. Δεν υπάρχει μεγαλύτερη φυλετική ταπείνωση από τον υποβιβασμό και είναι τόσο έντονη η απώλεια του κοινωνικού γοήτρου σε τέτοιες περιπτώσεις , ώστε πρέπει να γίνει κάποιο είδος θυσίας – συνήθως με τη μορφή της απόλυσης του μάνατζερ του συλλόγου.

Το ποδοσφαιρικό ματς σαν θρησκευτική τελετή.

Πολλοί – άλλοι κοροϊδευτικά, άλλοι στα σοβαρά – έχουν παρομοιάσει το ποδόσφαιρο με θρησκεία και έχουν περιγράψει του ποδοσφαιρόφιλους σαν σύγχρονα υποκατάστατα των θρησκόληπτων. Το γρασίδι που υπάρχει στα ποδοσφαιρικά γήπεδα αναφέρεται συχνά σαν «ιερό γκαζόν» και το στάδιο αποκαλείται «ναός». Οι άσοι «λατρεύονται» από τους φανατικούς θαυμαστές τους και αντιμετωπίζονται σαν «μικροί θεοί». Η αίθουσα του διοικητικού συμβουλίου μεταβάλλεται σε «άδυτα των αδύτων». Δεισιδαιμονίες και μάγια επιστρατεύονται και στις εξέδρες τα πλήθη των αποκαλούμενων «χούλιγκαν» τραγουδάνε τραγούδια που παρά τις αισχροτότες που συχνά περιέχουν θυμίζουν σε όλο τον κόσμο ύμνους από χορωδίες. Στην πραγματικότητα μερικά από τα τραγούδια αυτά είναι ύμνοι που πάρθηκαν μέσα από εκκλησιαστικά βιβλία.

Ίσως οι συγκρίσεις που έχουν γίνει ανάμεσα σ' ένα ποδοσφαιρικό ματς και σε μια θρησκευτική λειτουργία να μην είναι τόσο υπερβολικές. Από μια άποψη δεν μπορεί να υπάρξει αμφιβολία για τη θρησκευτική σημασία των ποδοσφαιρικών εκδηλώσεων. Για ένα μεγάλο μέρος του πληθυσμού, έχουν αντικαταστήσει τις εκκλησιαστικές λειτουργίες και θρησκευτικές εκδηλώσεις του παρελθόντος. Καθώς οι εκκλησίες πολλών δυτικών χωρών αδειάζουν εξαιτίας της εξασθένησης της θρησκευτικής πίστης, οι κοινότητες μεγάλων πόλεων χάνουν μια σημαντική κοινωνική εκδήλωση. Η τακτική συνάθροιση ατόμων κάθε Κυριακή πρωί ήταν κάτι περισσότερο από θέμα ομαδικής προσευχής, ήταν μια εκδήλωση επιβεβαίωσης της κοινοτικής ταυτότητας. Έδινε στους εκκλησιαζόμενους την αίσθηση ότι ανήκουν κάπου. Η εκκλησιαστική λειτουργία ήταν ένα κοινωνικό, όσο και θεολογικό γεγονός. Τώρα, που ξεπερνιέται και με την παρακμή των κινηματογράφων, αλλά και με την άνθιση του μεγάλου κοινωνικού απομονωτή, της τηλεόρασης, ο κάτοικος της αστικής περιοχής αισθάνεται εντονότερη την ανάγκη για μεγάλες κοινοτικές συναθροίσεις όπου μπορεί να νιώσει σαν μέλος μιας κοινοτικής ομάδας. Το ποδοσφαιρικό ματς επέζησε αυτών των αλλαγών και τώρα αποκτά ένα σημαντικότερο ρόλο σαν μέσο επίδειξης μιας τοπικής ενότητας. Όπως μια θρησκευτική συγκέντρωση, το ποδοσφαιρικό ματς όχι μόνο συγκεντρώνει μια μεγάλη ομάδα ντόπιων, αλλά τους συνδέει και με μια κοινά αποδεκτή και ισχυρή πίστη : όχι πια την πίστη σε μια θεότητα, αλλά την πίστη σε μια ομάδα. Μερικοί μπορεί να σκεφτούν πως πρόκειται για ένα φτωχό υποκατάστατο, και από άποψη ομαδικής φιλοσοφίας μπορεί να ισχύει, αλλά από άλλες πλευρές δε συμβαίνει έτσι. Για τους ένθερμους νεαρούς, πολλούς από τους οποίους περνάνε μια μονότονη ζωή στα εργοστάσια και τα καταστήματα, το ματς είναι μια «ξεχωριστή» στιγμή μέσα στην εβδομάδα. Γι' αυτούς αποτελεί μια κορυφαία συγκίνηση, δίνοντάς τους τη μοναδική ευκαιρία να κάνουν αισθητή, με χρώματα και εμβλήματα, με τραγούδια και ιαχές, την παρουσία τους στην κοινότητα και την πίστη τους σ' ένα σκοπό. Το γεγονός πως ο σκοπός αυτός δεν είναι παρά η επιτυχία της τοπικής ομάδας, και όχι κάποια επιδίωξη δικαίωσης ανώτερων θρησκευτικών ή πολιτικών ιδανικών, σε καμιά περίπτωση δεν αφαιρεί την ψυχολογική αξία του γεγονότος. Δεν μπορεί να αμφισβητήσει κανείς το γεγονός πως, σαν ημι - θρησκευτική εκδήλωση, το ποδοσφαιρικό ματς έχει να παίξει ένα σημαντικό ρόλο στη σύγχρονη κοινωνία.

Το ποδοσφαιρικό ματς σαν κοινωνικό ναρκωτικό.

Μια πολιτική άποψη του ποδοσφαιρικού ματς, που εκφράζεται από πολλούς, το βλέπει σαν ένα μεταμφιεσμένο ναρκωτικό που χρησιμοποιείται από καπιταλιστές εκμεταλλευτές. Οι πρώτοι κομμουνιστές έβλεπαν τη θρησκεία σαν «το όπιο του λαού» και ορισμένοι σύγχρονοι σοσιαλιστές έχουν ερμηνεύσει με ανάλογο τρόπο το ποδόσφαιρο. Σύμφωνα με το Γερμανό θεωρητικό Γκέρχαρντ Βινάι, η δυσαρέσκεια που προκαλείται από τις κοινωνικές συνθήκες στον καπιταλισμό, δημιουργεί την ανάγκη κάποιου συναισθηματικού διεξόδου. Συνεχίζει : «για να μην οδηγήσει στην ανατροπή της αστικής κοινωνίας, πρέπει να διοχετευθεί σε «σίγουρα» κανάλια. Το ποδόσφαιρο προσφέρει την ευκαιρία για τέτοια συναισθηματική εκτόνωση...ή ψευτοδραστηριότητα του ποδοσφαίρου καναλιάζει τις δυνάμεις που θα μπορούσαν να συντρίψουν τις υπάρχουσες δομές εξουσίας».

Στη Βικτωριανή περίοδο – εξηγεί – «Άγγλοι επιχειρηματίες βοήθησαν στην προώθηση του νέου σπορ, ελπίζοντας πως θα κρατούσαν τους εργαζόμενους μακριά από πολιτική και συνδικαλιστική δράση». Είναι δύσκολο ν' αντισταθεί κανείς στον πειρασμό ν' απορρίψει αυτή την αντίληψη σαν πολιτικό ψεύδος. Είναι γελοία η αντίληψη πως μπορεί να εξετασθεί μονόπλευρα ένα παγκόσμιο δημοφιλές φαινόμενο, όπως το ποδόσφαιρο. Ωστόσο, υπάρχει και κάποιος κόκος αλήθειας στο επιχείρημα. Επειδή ο κόκος αυτός μεγεθύνθηκε άδικα, Δε θα πρέπει να παραγνωρίζεται κι αξίζει να εξετάσουμε με δυο λόγια το δρόμο από τον οποίο οι εξτρεμιστές της αριστεράς έφτασαν στα συμπεράσματά τους. Συγκεντρώνουν την προσοχή τους στον τρόπο με τον οποίο ξεκίνησε το ποδόσφαιρο σ' ευρεία κλίμακα και οργανωμένα. Όταν οι βιομήχανοι στην Αγγλία του 19^{ου} αιώνα αναγκάστηκαν να μειώσουν τις ώρες εργασίας των υπαλλήλων τους, δημιουργήθηκε ένα πρόβλημα απασχόλησης των ανθρώπων αυτών στη διάρκεια του κενού τους χρόνου. Την εποχή που συνέβη αυτό το γεγονός, τα αριστοκρατικά δημόσια σχολεία βρίσκονταν στη διαδικασία μορφοποίησης του ποδοσφαίρου και μεταξύ των πρώτων κατόχων του Κυπέλλου Αγγλίας περιλαμβάνονταν ομάδες όπως η «Όλντ Ητόνιανς», ή «Όλντ Καρτούζιανς» και η «Όξφορντ Γιουνιβέρσιτυ».

Όταν οι νεαροί αυτοί αριστοκράτες ολοκλήρωναν τις σπουδές τους, κουβαλούσαν μαζί του και τον ενθουσιασμό τους για το ποδόσφαιρο στη νέα ζωή τους, σαν μέλη των οικογενειακών επιχειρηματικών αυτοκρατοριών τους. Ομάδες εργατών ενθαρρύνονταν να παίζουν μεταξύ τους σαν μια λύση απασχόλησης στα ελεύθερα απογεύματά τους τα Σάββατα.

Σύμφωνα με τη σοσιαλιστική άποψη, η εξέλιξη αυτή είχε το διπλό πλεονέκτημα για τους βιομηχάνους, ν' απασχολούν τους άνεργους ώστε να μην παρεκτρέπονται σε αντικοινωνικές ενέργειες και παράλληλα να τους καθιστούν ικανότερους από φυσική άποψη για τη δουλειά τους στα εργοστάσια. Το 1885 η επιτυχία αυτή της «καπιταλιστικής συνομοσίας» ήταν τέτοια, ώστε μερικοί από τους ποδοσφαιριστές εργάτες έγιναν επαγγελματίες. Από τη μια στιγμή στην άλλη, το επαγγελματικό ποδόσφαιρο έγινε ο κανόνας και όχι η εξαίρεση και οι παλιοί ερασιτεχνικοί σύλλογοι των αριστοκρατικών σχολείων παραμερίστηκαν και τελικά έσβησαν. Τώρα μεγάλος αριθμός άλλων εργατών συνέρεε για να δει τα είδωλά του, τους πρώην εργάτες αλλά νέους επαγγελματίες, να δρουν στο γήπεδο. Η εποχή του οπαδού είχε αρχίσει. Εξέδρες χτίστηκαν. Εισιτήρια καθιερώθηκαν. Οι θεατές μπορεί να μη βελτίωναν τη φυσική τους κατάσταση, όπως συνέβαινε με τους παίκτες, αλλά από τη στιγμή που το ποδοσφαιρικό ματς απασχολούσε τους εργάτες τα απογεύματα του Σαββάτου και τους δημιουργούσε περηφάνια για τις τοπικές τους ομάδες, τότε κι αυτό ταίριαζε με τους στόχους του καπιταλιστή. Οι ικανοποιημένοι εργάτες δουλεύουν σκληρότερα. Έτσι, οι βιομήχανοι έγιναν πρόεδροι ποδοσφαιρικών συλλόγων και ενθάρρυναν αυτή τη νέα τάση όσο περισσότερο μπορούσαν. Πελώρια στάδια δημιουργήθηκαν και μεγάλοι σύλλογοι εμφανίστηκαν σ' όλα τα μεγάλα βιομηχανικά κέντρα της Αγγλίας. Η νέα έκρηξη του επαγγελματικού ποδοσφαίρου ήταν ένα δώρο σ' ένα χρυσό πιάτο – λένε οι σοσιαλιστές – προς του εκμεταλλευτές μεγαλοαστούς. Δίνοντας την εντύπωση πως πρόσφεραν μια μεγάλη διασκέδαση στους εργάτες τους, στην πραγματικότητα δεν έκαναν τίποτε άλλο παρά να τους εκμεταλλεύονται. Τους μετέβαλαν σε αυτόματα και το ποδοσφαιρικό ματς δεν ήταν τίποτε περισσότερο παρά μια έξυπνα καμουφλαρισμένη «εκδοχή παιχνιδιού» του τρόπου εργασίας, που επικρατούσε στο εργοστάσιο και τις επιχειρήσεις. Υποστηρίζεται πως η απόδειξη του παραπάνω ισχυρισμού βρίσκεται μέσα στις ίδιες τις λέξεις που χρησιμοποιούνταν για να επαινεθεί ένας ποδοσφαιριστής. Τον συνέχαιραν για την τρομερή προσπάθειά του και την υψηλή εργατική του απόδοση. Αλλά πως μπορούσε ένας παίκτης να έχει «εργατική απόδοση»;

Ένας παίκτης θα πρέπει να έχει ασφαλώς «απόδοση παιχνιδιού», αλλά κάτι τέτοιο ποτέ δεν πέρασε από τη σκέψη κανενός. Πάντα μιλούσαν για «εργατική απόδοση». Πράγμα που σημαίνει, φυσικά, πως το μέλος μιας επαγγελματικής ποδοσφαιρικής ομάδας δεν ήταν παίκτης, αλλά ένας μεταμφιεσμένος εργάτης.

Οι σοσιαλιστές επικριτές βλέπουν το γεγονός αυτό σαν τον πανούργο τρόπο των εργοδοτών να προάγουν την καπιταλιστική ηθική της εργασίας, ακόμη και στις ελεύθερες ώρες των εργαζομένων, όταν υποτίθεται πως ξεκουράζονται και ηρεμούν. Αυτό είναι το ποδοσφαιρικό σενάριο όπως το παρουσιάζουν. Η άποψή τους μπορεί να φανεί πως ερμηνεύει την ανάπτυξη του σύγχρονου ποδοσφαίρου σαν μια αστικόκαπιταλιστική συννομωσία για να στρέφει τη σκέψη των εργαζομένων πάνω στη δόξα της σκληρής δουλειάς και να την απομακρύνει από τη διάθεση πολιτικών αναταραχών. Η ανταγωνιστική φύση του ποδοσφαίρου εξασφαλίζει το πρώτο και οι στιγμές της ιερής συγκίνησης, ζευγαρωμένες με την αφοσίωση στον σύλλογο, πετυχαίνουν το δεύτερο. Είναι πολύ πιθανόν να περάσουν τέτοιες σκέψεις από το μυαλό μερικών αδίστακτων εργοδοτών της Βικτωριανής εποχής, αλλά αποτελεί πλάνη να τοποθετείται σ' αυτή και μόνο τη βάση η ανάπτυξη του σπορ. Πολλοί βιομήχανοι ενδιαφέρονταν πραγματικά για την ευημερία των εργατών τους και βρήκαν στο ποδόσφαιρο ένα τρόπο να τους προσφέρουν πραγματική διασκέδαση. Επιπλέον, οι εργάτες Δε σπρώχθηκαν στο παιχνίδι αυτό, αλλά αναμίχθηκαν ενεργά οι ίδιοι οργανώνοντάς και προάγοντάς το. Ούτε και τους εμπόδισε να παραμένουν πολιτικά δραστήριοι ή να προωθούν το συνδικαλισμό τους. Καθώς οι συνθήκες ζωής τους βελτιώνονταν με την πάροδο του χρόνου, αμοίβονταν ικανοποιητικά ώστε να μπορούν να επιλέξουν ανάμεσα σε πολλούς τρόπους διασκέδασης ή απασχόλησης για τις ελεύθερες ώρες τους, αλλά και πάλι συγκεντρώνονταν κατά χιλιάδες κάθε βδομάδα στα ποδοσφαιρικά γήπεδα. Και, συμπτωματικά, το ίδιο έκαναν κι οι Ανατολικοευρωπαίοι συνάδελφοί τους, παρ' όλη την έλλειψη των «καταπιεστικών συνθηκών του καπιταλισμού» που λέγεται πως είναι τόσο υπεύθυνος για την ανάπτυξη της ποδοσφαιρικής μανίας.....

Ίσως ο κόσμος αλήθειας στο επιχείρημα, που βλέπει το ποδόσφαιρο σαν κοινωνικό ναρκωτικό, δεν είναι πολιτικός, αλλά σχετίζεται με την ίδια την ανθρώπινη φύση. Αν είναι δυνατό να βρεθεί κάποια κοινωνική εκδήλωση που είναι συναρπαστική, διασκεδαστική και γοητεύει μεγάλες ομάδες ατόμων, τότε ναι, είναι ενδεχόμενο ν' ασχολούνται λιγότερο με την πολιτική τρομοκρατία και τις αιματηρές επαναστάσεις. Είναι περισσότερες οι πιθανότητες να επηρεάσουν τις πολιτικές και άλλες αλλαγές με λίγο καταστρεπτικό τρόπο. Οπωσδήποτε η άποψη αυτή αποτελεί άσχημη είδηση για πολιτικούς εξτρεμιστές, αλλά κάθε άλλο παρά δυσάρεστη για όσους λατρεύουν το επαγγελματικό ποδόσφαιρο.

Το ποδοσφαιρικό ματς σαν μεγάλη επιχείρηση.

Ένα πρόσωπο του ποδοσφαίρου που συχνά αναφέρεται είναι η οικονομική του πλευρά.

Το επιχείρημα είναι πολύ γνωστό : «οι παίκτες δεν συμμετέχουν για χάρη του παιχνιδιού και δεν συμπεριφέρονται σαν αληθινοί σπόρτμεν – παίζουν μόνο για το χρήμα. Το ποδόσφαιρο είναι βιομηχανία όχι σπορ». Κι αυτό είναι μία υπερβολή. Ο ισχυρισμός πως το ποδόσφαιρο είναι μόνο επιχείρηση παραβλέπει ένα από τα σημαντικότερα στοιχεία του. Η μεγάλη πλειοψηφία των ανθρώπων που ασχολούνται μ' αυτό, από τους προέδρους και τους παράγοντες ως τους παίκτες και τους μικρούς που κυνηγάνε τη μπάλα, το κάνουν επειδή συμβαίνει ν' αγαπάνε το σπορ. Το χρήμα είναι δευτερεύων παράγοντας. Αν συμπεριλαμβάνονται σ' αυτούς που πληρώνονται για τη συμμετοχή τους, είναι σχεδόν βέβαιο ότι στις περισσότερες περιπτώσεις θα μπορούσαν να κερδίσουν πιο πολλά χρήματα με κάποια άλλη δουλειά. Τα μυθικά ποσά για μεταγραφές και οι τεράστιοι μισθοί των άσων αποτελούν μεμονωμένες περιπτώσεις. Οι περισσότεροι παίκτες κερδίζουν ένα μέτριο μισθό για μια επικίνδυνη απασχόληση όπου τα «γρηρατεία» αρχίζουν στα τριάντα. Στην Αγγλία οι άνθρωποι που διευθύνουν το ποδόσφαιρο δεν επιτρέπεται να αμοιβονται για τις υπηρεσίες τους και συχνά αναγκάζονται να κάνουν ένα μεγάλο χρηματικό δάνειο προς το σύλλογο για να κερδίσουν μια θέση στο διοικητικό συμβούλιο. Αντί ν' αποκομίζουν κέρδη από την ανάμιξή τους στο ποδόσφαιρο, συχνά έχουν ζημιά. Και όταν συμβαίνει να χάνουν και οι ομάδες τους μερικούς αγώνες, συχνά ακούν να αμφισβητείται η διοικητική ικανότητα ή και η λογική τους.

Οι μέτοχοι ποδοσφαιρικών συλλόγων στην Αγγλία βλέπουν να περιορίζονται σε τέτοιο επίπεδο τα μερίσματά τους, που οπωσδήποτε θα ήταν περισσότερο κερδισμένοι εάν στρέφονταν σ' επενδύσεις άλλων μορφών. Ο μόνος λόγος που δεν το κάνουν είναι για να διατηρήσουν το δικαίωμα να εκφέρουν την γνώμη τους για τον τρόπο διοίκησης του τοπικού συλλόγου τους. Επίσης η πλειοψηφία των συλλόγων της Αγγλικής Ομοσπονδίας παρουσιάζουν κάθε χρόνο παθητικό και πολλοί είναι καταχρεωμένοι. Και στους ελάχιστους συλλόγους που η συρροή φιλάθλων στο γήπεδο τους αποφέρει κέρδη, το όποιο χρηματικό πλεόνασμα διατίθεται για εξασφάλιση άσων στις μεταγραφές. Πέρα από μερικούς άσους και άλλους τόσους διοικούνται, κανένας άλλος δεν θα μπορούσε να υποστηρίξει με ειλικρίνεια ότι μετέχει στο αγγλικό ποδόσφαιρο για «το χρήμα». Αν οι σημερινοί ποδοσφαιριστές εμφανίζονται από τις αθλητικές σελίδες των εφημερίδων ότι επιδεικνύουν νοοτροπία μισθοφόρων και είναι λιγότερο «πιστοί» στους συλλόγους τους από άλλοτε, δεν θα πρέπει να ξεχνάμε πως μέχρι πριν λίγα χρόνια οι σύλλογοι τους αντιμετώπιζαν περίπου σαν σκλάβους.

Το μόνο που ζητάνε τώρα είναι να διασφαλίσουν λογικές συνθήκες απασχόλησης για να εξισωθούν με τους εργαζομένους σ' άλλους τομείς, ένα ζήτημα που έχει προκαλέσει κάτι σαν υστερία μεταξύ των αντιδραστικότερων μελών της ποδοσφαιρικής ιεραρχίας. Η αντίδραση αυτή καθρεφτίζει σαφέστερα από οτιδήποτε άλλο τη διαφορά ανάμεσα στον ποδοσφαιρικό κόσμο και τη συνηθισμένη επιχείρηση. Τέτοια σχόλια δεν ισχύουν σε παγκόσμια κλίμακα. Στην Βόρεια Αμερική παραδείγματος χάρη όπου το επαγγελματικό ποδόσφαιρο άρχισε να διαδίδεται στην δεκαετία του 1970, ο εμπορικός παράγοντας έχει ανακατευτεί περισσότερο. Το κάθε ποδοσφαιρικό ματς είναι «χοντρή δουλειά», με μαζική διαφήμιση, δικαιώματα μετάδοσης από την τηλεόραση και ακριβό εισιτήριο. Οι παίκτες που είναι υποχρεωμένοι να μετάσχουν ουσιαστικότερα στη διαφήμιση του θεάματος, πληρώνονται πολύ καλύτερα και οι άνθρωποι που διοικούν τους συλλόγους είναι έμπειροι επαγγελματίες και δεν κρύβουν πως βλέπουν το σπορ αυτό σαν απλή εμπορική επιχείρηση με απεριόριστες δυνατότητες κερδών, καθώς οι Αμερικάνοι ανακαλύπτουν επιτέλους την μαγεία του ποδοσφαίρου. Το Ποδοσφαιρικό ματς σαν θεατρική παράσταση.

Άσχετα με οτιδήποτε άλλο το σύγχρονο ποδόσφαιρο είναι ασφαλώς μια μαζική διασκέδαση με όλα τα στοιχεία του σώου. Διαθέτει μεγάλα αστέρια, βιρτουόζους, συγκλονιστικές «παραστάσεις», λέσχες θαυμαστών κ.λ.π., αλλά ταυτόχρονα δείχνει μια αντιδραστική στάση απέναντι σ' αυτό το λαμπερό πρόσωπό του. Τα σκληρότερα στοιχεία του παιχνιδιού βλέπουν το θεατρινισμό σαν κάτι το εξευτελιστικό. Στην Αγγλία υπάρχουν πολλά πράγματα που σίγουρα «δεν είναι κρίκετ». Στην Ευρώπη, στο σύνολό της, υπάρχουν επίσης μερικά πράγματα που σίγουρα «δεν είναι ποδόσφαιρο». Οι προοδευτικότεροι αντίπαλοί τους βλέπουν αυτή την επιφυλακτική στάση απωθητικά και τους κατηγορούν πως αντιμετωπίζουν το ποδόσφαιρο σαν μια δειλή παρθένα που χρειάζεται ζώνη αγνότητας. Υπάρχει ένα μεγάλο χάσμα ανάμεσα στην Ευρωπαϊκή και στην Βορειοαμερικανική αντίληψη για το ποδόσφαιρο. στις Ηνωμένες Πολιτείες η κάθε προσπάθεια γίνεται για να διασκεδάσει τους θεατές, τόσο πριν όσο και μετά το ματς. Γίνεται μια φανταχτερή παρέλαση με μπάντες και χορευτές. Υπάρχουν προκλητικά ντυμένες μαζορέτες. Προσφέρεται μουσική και άφθονοι μεζέδες και ποτά στους θεατές που κάθονται σε αναπαυτικά καθίσματα. Οι παίκτες κάνουν θεατρινίστικα την είσοδό τους και στη διάρκεια του ματς ο πελώριος ηλεκτρονικός πίνακας δίνει πληροφορίες για κάθε στάδιο της αναμέτρησης. Τα μέλη της ομάδας αντιμετωπίζονται σαν σταρ, με δημοσιογράφους να γεμίζουν τα αποδυτήριά τους και με δημόσιες εμφανίσεις έξω από το γήπεδο για να διατηρήσουν και να ενισχύσουν την αίγλη τους.

Η αντίθεση προς το τυπικό Αγγλικό ποδοσφαιρικό ματς είναι συγκλονιστική. Στην Αγγλία δεν υπάρχει η παραμικρή διαφήμιση των αγώνων και η δημοσιότητα για τα μελλοντικά ματς είναι μικρή. Τα γήπεδα είναι παγωμένα και υγρά. Ακόμη και στο απαίσιιο αγγλικό κλίμα, όπου οι αγώνες διεξάγονται σαδιστικά στη διάρκεια των χειρότερων μηνών του χειμώνα, πολλοί από τους θεατές είναι αναγκασμένοι να στέκονται στο υγρό τσιμέντο χωρίς καμία προστασία από τη βροχή. Εκείνοι που βρίσκονται κάτω από κάποιο σκέπαστρο είναι αναγκασμένοι να στριμώχνονται και όσοι δεν μπορούν ν' αντέξουν την ορθοστασία, υποχρεώνονται να καθίσουν σε παλιά, σκληρά και άβολα καθίσματα. Έξω από τα γήπεδα οι δυνατότητες παρκαρίσματος είναι ασήμαντες και μέσα η εξυπηρέτηση φτωχή. Καταλαμβάνοντας τις θέσεις τους πολύ πριν αρχίσει το ματς, οι θεατές πρέπει να περιμένουν υπομονετικά, ενώ βομβαρδίζονται από μαγνητοφωνημένη μουσική που μεταδίδεται από παραμορφωτικά μεγάφωνα κι αντικρίζουν ένα άδειο γήπεδο. Στη διάρκεια του ημιχρόνου θα ταλαιπωρηθούν από μερικές ανακοινώσεις από τα μεγάφωνα και μετά την λήξη του ματς θα υποστούν, στωικά σπρωξίματα για να βγουν από το γήπεδο υπό τους ήχους άσχετων τραγουδιών πόπ. Παρ' όλες αυτές τις απαίσιες συνθήκες εκατοντάδες χιλιάδες παρακολουθούν κάθε εβδομάδα τα διάφορα ματς χωρίς να ξεστομίσουν το παραμικρό παράπονο. Μερικοί σύλλογοι επιχειρούν να βελτιώσουν τις συνθήκες με μικροδιασκεδάσεις, αλλά καμιά ουσιαστική προσπάθεια μεταβολής του γνωστού, καθιερωμένου προσώπου του ποδοσφαίρου. Δε γίνεται σήμερα σ' ολόκληρη την Ευρώπη. Και δεν πρόκειται για θέμα αδιαφορίας ή τεμπελιάς. Για πολλούς, αυτές οι σπαρτιάτικες συνθήκες είναι προτιμότερες. Η οποιαδήποτε προσπάθεια για βελτιώσεις θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι αφαιρεί κάποιο στοιχείο από τη «σκληράδα» του σπορ. «Δε θα ήταν πια ποδόσφαιρο», είναι η συνηθισμένη απάντηση σε τέτοιες περιπτώσεις. Από μια άποψη, είναι αυτό που λένε οι παραδοσιακοί ποδοσφαιρόφιλοι, πως από τη στιγμή που στον αγωνιστικό χώρο διαδραματίζεται μια δοκιμασία, εμείς οι θεατές, πρέπει παράλληλα να υποφέρουμε ώστε να μπορούμε να μετέχουμε στα όσα συμβαίνουν. Αν περάσουμε ένα «σκληρό» απόγευμα, θα παραμείνει σκληρό το σπορ – θα διατηρήσει την τελετουργική του ιδιότητα, σαν μια δοκιμασία ανδρισμού όχι μόνο για τους παίκτες που μας εκπροσωπούν, αλλά και για μας τους ίδιους. Αν το κάνουμε ανετότερο, με μαλακά καθίσματα και σύγχρονες ανέσεις, θα μειωθεί η δύναμη της τελετουργικότητάς του. Θ' αποπροσανατολισθεί και από μια ιερή αντρίκια συνάθροιση θα μεταβληθεί σε άνετη οικογενειακή διασκέδαση. Αναμφίβολα, αυτό το στοιχείο της σκληρότητας είναι που διατήρησε την έντονα φυλετική ατμόσφαιρα των ευρωπαϊκών ποδοσφαιρικών αγώνων και τους προσέδωσε την ξεχωριστή τελετουργικότητά τους.

Θα είναι ενδιαφέρον να δούμε πόσο θ' αντέξει μπροστά στις νέες αμερικανικές καινοτομίες κι αν θα καταφέρει ν' αντισταθεί στις όποιες μορφές προόδου εμφανιστούν στα επόμενα χρόνια.

Αυτές είναι λοιπόν ορισμένα από τα πρόσωπα του ποδοσφαίρου τα οποία μαζί το κάνουν κάτι παραπάνω από «ένα απλό παιχνίδι». Εξηγούν γιατί λατρεύεται με τόσο πάθος από μερικούς και μισείται τόσο έντονα από άλλους. Παρουσιάζουν τη δύναμη, αλλά και τις αδυναμίες του. Και επισημαίνουν τους κινδύνους λανθασμένης εκτίμησης, στην περίπτωση που κάποιος προσπαθήσει να δώσει την ταυτότητα του ποδοσφαίρου εντοπίζοντας ένα μόνο από τα πρόσωπά του. Η κάθε παρουσία σ' ένα ποδοσφαιρικό ματς είναι μια συνάντηση με πολλές φυλετικές πλευρές ταυτόχρονα. Αναπόφευκτα υπάρχουν οι αγχώδεις μάνατζερς που δίνουν δυνατά οδηγίες στο απεγνωσμένο κυνήγι τους για γκολ. Μετά οι θριαμβευτές παίκτες που χορεύουν κι αγκαλιάζονται μεταξύ τους ύστερα από μια επιτυχημένη επίθεση εναντίον του εχθρού. Υπάρχουν οι «προεστοί» παράγοντες που μελετάνε το βαθμολογικό πίνακα και ονειρεύονται την άνοδο του κοινωνικού τους γοήτρου με την αναρρίχηση στην παραπάνω κατηγορία. Υπάρχουν οι χιλιάδες των οπαδών που τραγουδάνε σαν χορωδία καθώς τα είδωλά τους ξαναβγαίνουν στον ιερό χορτοτάπητα. Πιο πέρα υπάρχουν οι γκρινιάρηδες που τα ξέρουν όλα και προβλέπουν με μια βαθιά απαισιοδοξία πως οι παλιές καλές μέρες του πραγματικού ποδοσφαίρου πέρασαν για πάντα. Και λίγο πιο πέρα υπάρχουν κι οι ελαφροντυμένοι νεαροί που κάνουν πάνω στις παγωμένες εξέδρες επίδειξη του ανδρισμού τους, έτοιμοι να βραχιάσουν ζητωκραυγάζοντας τους άσους που ποτέ δεν θα μπορέσουν να τους φτάσουν. Αυτή είναι η ποδοσφαιρική φυλή, σ' όλη την παράξενα μοναχική, αλλά και έντονα μαζική δόξα.

1.8. Παραδείγματα Σύστασης – Οργάνωσης του Αθλητισμού σε Δήμους.

Ας παρακολουθήσουμε τώρα πως λειτουργεί ένα Γραφείο Αθλητισμού σε κάποιον Δήμο (και συγκεκριμένα στον Δήμο Νεάπολης) και πια είναι τα Αθλητικά Προγράμματα του Δήμου αυτού.

ΔΗΜΟΣ ΝΕΑΠΟΛΗΣ – ΓΡΑΦΕΙΟ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ.

Το γραφείο αθλητισμού στεγάζεται στο Δημαρχείο και λειτουργεί ώρες γραφείου. Το προσωπικό του γραφείου αποτελείται από καθηγητές φυσικής αγωγής οι οποίοι ασχολούνται με τον σχεδιασμό και υλοποίηση των ειδικών προγραμμάτων για όλες τις κοινωνικές ομάδες των πολιτών.

Το γραφείο αθλητισμού προωθεί και συμβάλλει με μεγάλη επιτυχία στην ανάπτυξη του αθλητισμού στην κοινωνία της Νεάπολης, τόσο στον αθλητισμό στα Σχολεία όσο και στον Μαζικό Αθλητισμό για άτομα κάθε ηλικίας και φύλλου παρέχοντας την δυνατότητα άθλησης σε άρτια εξοπλισμένους αθλητικούς χώρους. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση αναλαμβάνει και βρίσκει χώρους άθλησης, δημιουργεί εγκαταστάσεις και με μια σειρά προγραμμάτων που εφαρμόζει σε συνεργασία με την Γ.Γ.Α. δίνει στον μαζικό αθλητισμό τεράστια ώθηση. Η συμβολή του γραφείου δεν μένει μόνο στον μαζικό αθλητισμό, εξασφαλίζει και δημιουργεί αθλητικές υποδομές όπου οι σύλλογοι προπονούνται και αγωνίζονται, οργανώνει επιμορφωτικά σεμινάρια και ημερίδες με θέματα που έχουν σχέση με :

- Management and Marketing στον αθλητισμό.
- ΠΡΟΠΟΝΗΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ λειτουργίας των αθλητικών σωματείων σε μικρές και μεγάλες ηλικίες.
- Πρώτων βοηθειών.
- Διαιτησίας κ.α.

Το γραφείο αθλητισμού φροντίζει για την εύρυθμη λειτουργία των αθλητικών εγκαταστάσεων όπως :

- Στάδιο με χλοοτάπητα και τάρταν.
- Στάδιο ποδοσφαίρου ξερό.
- Γήπεδα μπάσκετ σε όλα τα σχολικά συγκροτήματα.
- Γήπεδα βόλεις σε όλα τα σχολικά συγκροτήματα.
- Γήπεδα χάντμπολ σε όλα τα σχολικά συγκροτήματα.

ΑΘΛΗΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΔΗΜΟΥ ΝΕΑΠΟΛΗΣ.

- **Αεροβική Γυμναστική Αντρών – Γυναικών.**
- Σάουνα Αντρών – Γυναικών.
- Μπαλέτο – Ρυθμική Γυμναστική από 5 χρονών.
- Μουσικοκινητική Αγωγή για παιδιά προσχολικής ηλικίας.
- Μοντέρνος χορός.
- Παιδικό Αερόμπικ.
- ΤΑΕ KWON DO από 6 χρονών.
- JUJUDO από 6 χρονών.
- Τμήμα με όργανα και βάρη.

Τα παραπάνω τμήματα λειτουργούν στα Δημοτικά Γυμναστήρια:

A. Γυμναστήριο Ρ.ΦΕΡΑΙΟΥ τηλ :622-131, ώρες λειτουργίας 9π.μ – 21μ.μ.

B. Γυμναστήριο ΖΑΚΚΑ τηλ :542-974 ώρες λειτουργίας 9π.μ. – 21μ.μ.

ΜΠΑΣΚΕΤ : Αγοριών – Κοριτσιών από 7-14 χρονών, στο κλειστό γυμναστήριο του Πολυκλαδικού Λυκείου. Εγγραφές στον 1^ο όροφο του κολυμβητηρίου στον κ. Αντώνη Μποζίκη από 3.30 – 7.30 το απόγευμα καθημερινά.

ΣΤΙΒΟΣ : Για παιδιά ηλικίας 12 χρονών και άνω στο Δημοτικό Στάδιο Νεάπολης από τις 3-7 το απόγευμα.

ΚΟΛΥΜΒΗΣΗ : Για παιδιά ηλικίας 5-13 χρονών στην θερμαινόμενη πισίνα του Κολυμβητηρίου Νεάπολης. Εγγραφές καθημερινά από τις 3.30 – 7.30 το απόγευμα στον 1^ο όροφο του κολυμβητηρίου. Ώρες κοινού : στο κολυμβητήριο Νεάπολης καθημερινά από 2.00μ.μ. – 5.μ.μ.

ΤΕΝΙΣ : λειτουργεί για 5^η χρονιά στα γήπεδα τένις δίπλα στο Κολυμβητήριο Νεάπολης. Εγγραφές Τετάρτη και Παρασκευή από τις 6μ.μ. – 9μ.μ. στο χώρο Άθλησης. Τηλ. : 612-175 κ. Μαυρίδης.

ΒΟΛΕΙ : λειτουργούν τμήμα βόλει για παιδιά ηλικίας 10-12, στο κλειστό Γυμναστήριο Πολυκλαδικού Λυκείου, εγγραφές στο Γραφείο Αθλητισμού από τις 10-12 το μεσημέρι καθημερινά.

ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ : Λειτουργούν πρότυπα τμήματα σε συνεργασία με το εργοφυσιολογικό εργαστήριο του Πανεπιστημίου.

ΚΩΠΗΛΑΣΙΑ – ΙΣΤΙΟΠΛΟΙΑ.

Καταδύσεις : Για ενήλικες 18 χρονών και άνω. Διάρκεια μαθημάτων θεωρητικών – πρακτικών 40 ημέρες. Τα θεωρητικά υλοποιούνται στο Κέντρο Νεότητας. Τα πρακτικά στο κολυμβητήριο Νεάπολης και στο Ν.Μαρμαρά.

ΙΠΠΑΣΙΑ : Ξεκίνησε το πρόγραμμα ιππασίας από τον Οκτώβριο στις εγκαταστάσεις του ιππικού όμιλου Σουρωτής. Πληροφορίες Γραφείο Αθλητισμού του Δήμου.

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΣΚΙ : Την Χειμερινή περίοδο λειτουργεί για 6^η χρονιά το πρόγραμμα εκμάθησης σκι για μικρούς και μεγάλους στα 3-5 πηγάδια στη Νάουσα, Σέλι Βέροιας και Καιμακτσαλάν Εδέσσης.

ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗ : σε άτομα με Ειδικές Ανάγκες (νόσος ALZHEIMER).

ΚΟΛΥΜΒΗΣΗ : σε άτομα με Ειδικές Ανάγκες.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΑΙΔΙ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΑ : από 19-6-2000 έως 7-7-2000.

Στόχος του προγράμματος είναι να δώσει την ευκαιρία στα παιδιά :

- να εξοικειωθούν με το υγρό στοιχείο,
- να αισθανθούν την θάλασσα σαν φιλικό τους περιβάλλον όπου μπορούν να παίξουν, να αθληθούν, ν' αποκτήσουν αυτοπεποίθηση και να ψυχαγωγηθούν,
- να αποκτήσουν κολυμβητικές ικανότητες που θα τις χρησιμοποιήσουν αργότερα σαν μέσο ανάπτυξης και διατήρησης της φυσικής τους κατάστασης,

- να αποκτήσουν γνώσεις σε τρόπους αυτοσυντήρησης, ασφάλειας και προστασίας μέσα στο νερό, χρήσιμες για τον εαυτό τους και τους συνανθρώπους τους,
- να αποτελέσει η εμπειρία της κολύμβησης τη βάση για την ενασχόληση των παιδιών σε συνθήκες ασφαλείας με άλλα αθλήματα του υγρού στίβου π.χ κωπηλασία, ιστιοπλοία, θαλάσσιο σκι κ.α.

Στο πρόγραμμα μπορούν να συμμετέχουν παιδιά από 6-12 χρόνων και θα διεξαχθεί από 19-6-2000 έως 7-7-2000 στην περιοχή Καλλικράτειας Χαλκιδικής. Η μεταφορά των παιδιών θα γίνεται με λεωφορεία.

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ ΓΙΑ ΟΛΟΥΣ :

Στόχος του προγράμματος είναι να προσφέρει τη δυνατότητα σε ομάδες πολιτών να αθλούνται με συγκεκριμένα προγράμματα τα οποία να καλύπτουν τις ειδικές τους ανάγκες ανάλογα με την ηλικία και την φυσιολογική τους κατάσταση.

Στο πρώτο στάδιο του προγράμματος θα ελέγχονται :

- Η αερόβια ικανότητα.
- Αντοχή στη δύναμη.
- Ποσοστά λίπους, μυϊκής μάζας και νερού.

Αιματολογικές εξετάσεις οι οποίες θα γίνονται με πρωτοβουλία των αθλουμένων και θα δείχνουν τα επίπεδα χοληστερίνης, τριγλυκεριδίων και σακχάρου. Το πρόγραμμα θα έχει σαν στόχο να βελτιώσει τους παραπάνω παράγοντες που καθορίζουν και την καλή φυσιολογική κατάσταση του ανθρώπου.

Η καθοδήγηση θα γίνεται από τον γυμναστή και οι μετρήσεις θα πραγματοποιούνται σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο του σταδίου με σύγχρονα όργανα ανάλυσης και σωματικής σύνθεσης. Συγκεντρώνοντας τα αποτελέσματα των εξετάσεων θα δίνονται ειδικές διατροφικές συμβουλές από διαιτολόγο – διατροφολόγο, σε συνδυασμό με το πρόγραμμα άθλησης που θα σχεδιάζεται από καθηγητή φυσικής αγωγής.

Για την συμμετοχή των αθλουμένων απαιτείται :

- **Ιατρικό ιστορικό (εάν υπάρχει).**
- Ιατρικός έλεγχος και βεβαίωση ιατρού για άθληση.

Αριθ. 2875/00 (ΦΕΚ 567 Β'/00) : Σύσταση Νομικού Προσώπου στο Δήμο Πέτρας Ν. Πιερίας, με την επωνυμία «Αθλητικός Οργανισμός Πέτρας».

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ.

Έχοντας υπόψη :

1. Τις διατάξεις : α) του άρθρου 203 του Π.Δ/τος 410/95 (Δ.Κ.Κ.), β) του Ν.2503197 Διοίκηση Οργάνωση στελέχωση της Περιφέρειας, ρύθμιση θεμάτων για την Τοπική Αυτοδιοίκηση και άλλες διατάξεις και γ) του άρθρου 27 του Ν.2081/92 «προσθήκη άρθρου 29 Α στο Ν.1558/85».
2. Την αριθμ. 57/6.3.2000 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Πέτρας περί «σύστασης ιδίου Νομικού Προσώπου, με την επωνυμία 'Αθλητικός Οργανισμός Πέτρας'».
3. Την αριθμ. 1308/13.1.1998 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφ. Κεντρ. Μακεδονίας «μεταβίβαση του δικαιώματος υπογραφής», αποφασίζουμε :
  - Συστήνουμε Νομικό Πρόσωπο , στο Δήμο Πέτρας με την επωνυμία : «Αθλητικός Οργανισμός Πέτρας».
  - Σκοπός σύστασης Νομικού Προσώπου : α) φροντίδα για τη δημιουργία και λειτουργία αθλητικών χώρων και γυμναστηρίων, χώρων αθλοπαιδιών και γυμναστικής για την κάλυψη αναγκών άθλησης των δημοτών και ιδίως των νέων, β) η ανάπτυξη του μαζικού αθλητισμού κατά ηλικία, ενδιαφέροντα κ.λ.π, γ) η καλλιέργεια υγιούς φίλαθλου ανταγωνιστικού πνεύματος απαλλαγμένο από φανατισμό, ανταγωνιστικούς και κερδοσκοπικούς στόχους, καθώς και ανάπτυξη της κοινωνικότητας των Δημοτών, δ) η καλλιέργεια των σωματικών και πνευματικών ικανοτήτων των αθλούμενων δημοτών και ιδίως των νέων, ε) η συνεργασία με όλους τους φορείς και αθλητικούς παράγοντες (κρατικούς αθλητικούς συλλόγους, ενώσεις, σχολεία κ.λ.π) και ο συντονισμός τους στην προώθηση του συνολικού αθλητικού ιδεώδες, στ) η δημιουργία και η λειτουργία επιτροπών για την αξιοποίηση του συνολικού αθλητικού δυναμικού του δήμου, ζ) η οργάνωση αθλητικών εκδηλώσεων επιμορφωτικών σεμιναρίων, διαλέξεων και γενικότερα η ανάληψη πρωτοβουλιών, που θα αποσκοπούν στην προώθηση του αθλητισμού και τη βελτίωση του επιπέδου του.

- Για να καταστεί κατά το δυνατόν αποτελεσματικότερη η δραστηριότητα του οργανισμού οι πιο πάνω σκοποί κατατάσσονται στους ακόλουθους βασικούς τομείς και ενδεικτικά αναφερόμενους :
  - α) διοικητικός και διαχειριστικός τομέας ο οποίος εξυπηρετεί τη διοικητική και οικονομική λειτουργία του Αθλητικού Οργανισμού, β) τομέας δημιουργίας αθλητικών κέντρων/γυμναστηρίων και γενικά αθλητικών χώρων και εγκαταστάσεων, ο οποίος θα έχει την ευθύνη για την δημιουργία των κάθε είδους αθλητικών εγκαταστάσεων του οργανισμού, γ) τομέας λειτουργίας των κάθε είδους αθλητικών εγκαταστάσεων, ο οποίος θα έχει την ευθύνη για την οργάνωση και την εύρυθμη λειτουργία των κάθε είδους αθλητικών χώρων και εγκαταστάσεων έτσι ώστε να καλύπτονται από τον πλησιέστερα και κατά τον πλέον αποτελεσματικό τρόπο οι ανάγκες άθλησης των δημοτών, δ) τομέας διοργάνωσης αθλητικών εκδηλώσεων – συναντήσεων. Ο τομέας αυτός έχει την ευθύνη να διοργανώνει σε συνεργασία με αθλητικούς και μη φορείς, κρατικούς, ιδιωτικούς, αθλητικά σωματεία, τοπικά συμβούλια κ.λ.π., αθλητικές εκδηλώσεις ποικίλου περιεχομένου και αθλητικές συναντήσεις σε επίπεδο τοπικό ή διεθνές, ε) τομέας δημοσίων σχέσεων, με ευθύνη την ανάπτυξη και προώθηση της συνεργασίας με όλους τους φορείς και παράγοντες επί αθλητικών εν γένει θεμάτων, να παρεμβαίνει στα αθλητικά ζητήματα συμβάλλοντας στην ενεργοποίηση περισσότερων αθλητών, γυμναστών και αθλούμενων συμπολιτών και στην ενασχόλησή τους στα αθλητικά ζητήματα. Ευθύνη επίσης του ιδίου τομέα να δημιουργεί διάφορες επιτροπές κατά τομείς αθλητικής δραστηριότητας και να συνεργάζεται, να κατευθύνει και να συντονίζει αυτές τις επιτροπές, ακόμα να συμβάλλει στην δημιουργία υγιούς φίλαθλου ανταγωνιστικού πνεύματος απαλλαγμένο από φανατισμούς, αντιπαραθέσεις ή ανταγωνισμούς και να ενημερώνει τους δημότες με διαλέξεις, συζητήσεις, προβολές κ.λ.π. για θέματα γύρω από τον αθλητισμό, να καλλιεργεί την αθλητική ιδέα και να προβάλλει την ευγενή άμιλλα και ιδανικά της Ειρήνης μέσα από τον αθλητισμό.
- Πόροι του Οργανισμού θα είναι : α) η ετήσια επιχορήγηση του Δήμου Πέτρας που θα καθορίζεται με βάση τον προγραμματισμό των δραστηριοτήτων του Οργανισμού, β) επιχορηγήσεις από την Γενική Γραμματεία Αθλητισμού ή οποιοδήποτε κρατικό φορέα, γ) οι κάθε είδους εισφορές, δωρεές, κληρονομίες, κληροδοσίες ή συνδρομές ιδιωτών, οργανισμών, σωματείων κ.λ.π., δ) εισπράξεις από το αντίτιμο πραγματικών υπηρεσιών ή θεαμάτων που θα παρέχει ο Οργανισμός, ε) οι πρόσοδοι από την ίδια περιουσία του οργανισμού, στ) κάθε άλλη νόμιμη πρόσοδος μη κατονομαζόμενη ειδικά πιο πάνω.

- Περιουσιακά στοιχεία του Οργανισμού : α) οι κάθε είδους εγκαταστάσεις, χώροι άθλησης και γενικά ακίνητα που θα περιέλθουν στην κυριότητα του οργανισμού από οποιαδήποτε νόμιμη αιτία, β) το δικαίωμα διηνεκούς χρήσης και εκμετάλλευσης όλων των αθλητικών χώρων και εγκαταστάσεων (γήπεδα, μπάσκετ, βόλει, γυμναστήρια) που θα υπάρχουν στις συνοικίες του Δήμου Πέτρας ή που θα δημιουργηθούν στο μέλλον και κάθε άλλος χώρος ή εγκατάσταση (στάδια, γυμναστήρια κ.λ.π) που θα παραχωρηθούν στον Δήμο Πέτρας. Ο Δήμος Πέτρας ευθύς μετά τη σύσταση του οργανισμού ως Νομικού Προσώπου, θα προβεί στην παραχώρηση της χρήσης και εκμετάλλευσης των πιο πάνω ακινήτων με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου του.
- Διοίκηση του Οργανισμού : ο Οργανισμός θα διοικείται από πενταμελές Διοικητικό Συμβούλιο το οποίο θα αποτελείται από τον Δήμαρχο ή τον Αντιδήμαρχο ή Δημοτικό Συμβούλιο οριζόμενο από το Δήμαρχο ως Πρόεδρο, από τρεις Δημοτικούς Συμβούλους και έναν Δημότη του Δήμου με ανάλογη ενασχόληση, εμπειρία και ειδικές γνώσεις σε αθλητικά εν γένει θέματα. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου θα εκλέγονται από το Δημοτικό Συμβούλιο με τους αναπληρωτές τους, η Δε θητεία τους θα είναι η ίδια με τη θητεία του Δημοτικού Συμβουλίου. Το Διοικητικό Συμβούλιο μετά την εκλογή του συγκροτείται σε σώμα εκλέγοντας τον Αντιπρόεδρο , που θα αναπληρώνει τον απόντα η κωλυόμενο Πρόεδρο και το Γραμματέα του. Το αξίωμα όλων των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου είναι άμισθο.
- Εκπροσώπηση του Οργανισμού : ο Οργανισμός εκπροσωπείται ενώπιον Αρχής ή Υπηρεσίας ή παντός τρίτου και ενώπιον κάθε δικαστηρίου από τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου.
- Διάλυση του Οργανισμού : ο Οργανισμός καταργείται με πράξη του Περιφερειακού Διευθυντή ύστερα από απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, η Δε περιουσία του περιέρχεται στο Δήμο Πέτρας.
- Ακροτελεύτιο άρθρο : από τις διατάξεις της απόφασης αυτής προκαλείται δαπάνη σε βάρος του πρσ/μού του Νομικού Προσώπου και του Δήμου Πέτρας η οποία δεν μπορεί να υπολογιστεί.

Για το 2000 έχει εγγραφεί στον πρ/σμό του Δήμου και στον Κ.Α. 2/211.9 ποσό 3.000.000 δρχ και για τα επόμενα έτη η ετήσια επιχορήγηση του Δήμου Πέτρας θα καθορίζεται με βάση τον προγραμματισμό των δραστηριοτήτων του Οργανισμού.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
Κατερίνη, 30 Μαρτίου 2000.

ΝΟΜΟΤΕΛΕΙΑ 09/04/2001 Έγγραφο : 3349/00

Αρίθμ. 3349/00 (ΦΕΚ 574 Β'/00) : Σύσταση Νομικού Προσώπου Δημ. Δικαίου με την επωνυμία «Αθλητικός Οργανισμός Δήμου Μαλλίων».

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ.

Έχοντας υπόψη :

1. Τις διατάξεις του άρθρου 203 του Δ.Κ.Κ. ΠΔ/τος 410/95.
2. Την αριθ. 13/2000 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Μαλλίων, σχετικά με τη σύσταση Νομικού Προσώπου με την ονομασία «Αθλητικός Οργανισμός Δήμου Μαλλίων».
3. Την αριθ. 5972/13.8.98 εξουσιοδοτική απόφαση μας, αποφασίζουμε :
  - Συνιστούμε Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου με την επωνυμία «Αθλητικός Οργανισμός Δήμου Μαλλίων».
  - Σκοπός του Ν.Π είναι : α) η καλλιέργεια του αθλητικού πνεύματος σε όλους τους κατοίκους, δημότες και ιδιαίτερα τους νέους του Δήμου Μαλλίων και συντονισμός των ενεργειών και εκδηλώσεων των φίλαθλων τοπικών συλλόγων, φορέων για την ανάπτυξη και πρόοδο του αθλητισμού, β) η καλλιέργεια της αθλητικής άμιλλας στο χώρο του Δήμου και της διάθεσης του φίλαθλου πνεύματος ανάμεσα στα φίλαθλα σωματεία της περιφέρειας του Δήμου και η μεταξύ τους συνεργασία, γ) η ηθική και υλική συμπαράσταση στην προσπάθεια ανάπτυξης κάθε αθλητικής δραστηριότητας των σωματείων της περιοχής, δ) η δημιουργία και η λειτουργία αθλητικών κέντρων, γυμναστηρίων, γηπέδων, κ.λ.π., καθώς και η συντήρηση και η φροντίδα των αθλητικών εγκαταστάσεων ως και η ανέργεση νέων σε χώρους που η χρήση τους παραχωρείται σ' αυτό, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, ε) η δημιουργία δυνατοτήτων ανάπτυξης αθλητικού οργανισμού με κρατικές υπηρεσίες, Ε.Ε., Ο.Τ.Α., κλπ, στ) η καλλιέργεια του πνεύματος της Φυσιολατρίας στα πλαίσια της Προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος και η επίτευξη της επαφής με ότι στη φύση θα βελτίωνε τη φυσική κατάσταση του σώματος.

Μέσα στην επίτευξη των πιο πάνω σκοπών θα είναι η δημιουργία και η λειτουργία των παρακάτω τμημάτων και η διοργάνωση διαφόρων εκδηλώσεων ως εξής :

1. Τμήμα κλασικού αθλητισμού.
2. Τμήμα καλαθοσφαίρισης και πετοσφαίρισης.
3. Τμήμα ποδοσφαίρου.

4. Τμήμα τένις και πινγκ-πονγκ.
  5. Τμήμα ενόργανης και ρυθμικής γυμναστικής
  6. Τμήμα κολύμβησης και διαφόρων άλλων αθλημάτων, που αν χρειασθούν θα ιδρυθούν με απόφαση του Δ.Σ.
  7. Τμήμα μπότο – κρός.
  8. Οργάνωση ομιλιών για τον αθλητισμό γενικά.
  9. Οργάνωση αγώνων.
  10. Οργάνωση επιδείξεων και αθλητικής λέσχης και όποιων άλλων χρειασθεί να δημιουργηθούν στο μέλλον, τη δημιουργία των οποίων θα αποφασίσει το Διοικητικό Συμβούλιο.
- Πόροι του Ν.Π. είναι : α) ετήσια επιχορήγηση από το Δήμο, το ύψος της οποίας θα καθορίζεται κάθε χρόνο με απόφαση του Δ.Σ..(για το τρέχον έτος ορίζεται το ποσό των 20.000.000 δρχ), β) οποιαδήποτε παροχή και επιχορήγηση από το Κράτος ή οποιαδήποτε άλλη νομική πηγή, γ) εισπράξεις από το αντίτιμο των παρεχόμενων από το Ν.Π. πραγμάτων και υπηρεσιών, δ) πρόσοδοι από τη δική του περιουσία, ε) κάθε είδους εισφορές – δωρεές – κληρονομίες και κληροδοσίες, στ) κάθε άλλη νόμιμη πρόσοδος.
  - Περιουσία : στο Νομικό Πρόσωπο παραχωρούνται για χρήση από το Δήμο Μαλλίων : α) Ανοικτό γήπεδο ποδοσφαίρου Μαλλίων, β) Ανοικτό βοηθητικό γήπεδο ποδοσφαίρου Μαλλίων, γ) Ανοικτό γήπεδο ποδοσφαίρου Μοχού και του πέριξ αυτού χώρου, δ) το ισόγειο και μέρος του Α' ορόφου των κτιριακών εγκαταστάσεων των ευρισκόμενων στο γήπεδο Μαλλίων, ε) κάθε άλλος χώρος, γήπεδο ή κτίριο που θα παραχωρείται στο Νομικό Πρόσωπο για την εκπλήρωση του σκοπού αυτού.

Διοίκηση : το Νομικό Πρόσωπο θα διοικείται από 9μελές Διοικητικό Συμβούλιο , που αποτελείται από : α) τον Δήμαρχο ή άλλο μέλος αιρετό η μη ως πρόεδρο που ορίζεται από τον Δήμαρχο, β) τρεις (3) Δημοτικούς Συμβούλους, εκ των οποίων ο ένας από την μειοψηφία, οριζόμενοι από το Δ.Σ. με τους αναπληρωτές τους, γ) πέντε (5) εκπροσώπους των αθλητικών σωματείων με καταστατική έδρα την Περιφέρεια του Δήμου μας, που προτείνονται από τους οικείους συλλόγους ή δημότες και κάτοικοι που έχουν σχέση με τον αθλητισμό ή διαθέτουν ειδικές γνώσεις και ορίζονται από το Δημοτικό Συμβούλιο με τους αναπληρωτές τους. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Ν.Π. εκλέγει από τα μέλη του, Αντιπρόεδρο, Γραμματέα, Ταμία και Έφορο.

Η θητεία του Δ.Σ. ακολουθεί τη θητεία του Δημοτικού Συμβουλίου.

- Εκπροσώπηση του Νομικού Προσώπου : το νομικό πρόσωπο εκπροσωπείται στα δικαστήρια και γενικά σε κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο από τον Πρόεδρό του και αν αυτός απουσιάζει ή κωλύεται από τον Αντιπρόεδρό του.
- Σφραγίδα : το νομικό πρόσωπο θα χρησιμοποιεί ξεχωριστή δική του σφραγίδα που κυκλικά και άνω θα φέρει τις λέξεις «Ελληνική Δημοκρατία» και κάτω την επωνυμία «Αθλητικός Οργανισμός Δήμου Μαλλίων» στο μέσον η σφραγίδα θα φέρει το εθνόσημο.
- Από τις διατάξεις αυτής της απόφασης προκαλείται δαπάνη σε βάρος του προϋπολογισμού του Δήμου Μαλλίων τρέχοντος έτους 20.000.000 δρχ.
- Από την ενεργοποίηση του Νομικού αυτού Προσώπου καταργούνται : α) το Ν.Π με την επωνυμία «αθλητικό κέντρο Δήμου Μαλλίων» ΦΕΚ 764/5.12.90 τεύχος Β' και β) το Ν.Π με την επωνυμία «Δημοτικός Αθλητικός Οργανισμός Μαλλίων (Δ.Α.Ο.Μ.) ΦΕΚ 1044/6.10.98 τεύχος Β'.

Η παρούσα να δημοσιευθεί στην εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ηράκλειο, 31 Μαρτίου 2000.

ΝΟΜΟΤΕΛΕΙΑ 10/04/2001 Έγγραφο : 2900/99.

Αριθμ. 2900/99 (ΦΕΚ 291 Β') : Σύσταση Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου με την επωνυμία «Αθλητικός Οργανισμός Νεολαίας και Άθλησης Δήμου Αγίου Δημητρίου».

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ.

Έχοντας υπόψη :

1. Τις διατάξεις του άρθρου 203 του Δ.Κ.Κ με την επωνυμία «Αθλητικός Οργανισμός Νεολαίας και Άθλησης Δήμου Αγίου Δημητρίου».
2. Σκοπός του Ν.Π είναι : α) η προαγωγή και ανάπτυξη της σωματικής , πνευματικής, ηθικής και αισθητικής αγωγής των κατοίκων και ιδιαίτερα των νέων της περιφέρειας του Δήμου Αγίου Δημητρίου, β) η επιστημονική αντιμετώπιση των ειδικών προβλημάτων επικοινωνίας

και σχέσεων των μελών των οικογενειών και ειδικότερα των σχέσεων γονέων – παιδιών, γ) η δημιουργική απασχόληση, η άθληση και η ψυχαγωγία των κατοίκων της πόλης, και ιδίως των νέων κυρίως στον ελεύθερο χρόνο τους. Η ενθάρρυνση της ανώτατης συνεργασίας, της αυτενέργειας, της πρωτοβουλίας και της ενεργητικής συμμετοχής στα προγράμματα του Δήμου που τους αφορούν, δ) η καλλιέργεια των σωματικών και πνευματικών ικανοτήτων των νέων, η καλλιέργεια φίλαθλου συναγωνιστικού πνεύματος, μακριά από φανατισμούς, ανταγωνισμούς και κερδοσκοπικούς στόχους και η κοινωνικοποίηση των συμπολιτών μας, ε) η φροντίδα για την δημιουργία και λειτουργία αθλητικών χώρων και γυμναστηρίων, χώρων αθλοπαιδιών και γυμναστικής, έτσι που να καλύπτονται οι αυξημένες ανάγκες για άθληση των συμπολιτών μας και ιδιαίτερα των νέων, στ) η ανάπτυξη του μαζικού αθλητισμού, για να καλυφθούν οι ανάγκες κατά ηλικία, ενδιαφέροντα, κ.λ.π., ζ) συνεργασία με όλους τους φορείς (κρατικούς, αθλητικούς, συλλόγους, ενώσεις, κ.λ.π) και αθλητικούς παράγοντες, για την από κοινού προώθηση και αντιμετώπιση δύσκολων προβλημάτων της σύγχρονης νεολαίας (αντιμετώπιση της μάστιγας των ναρκωτικών, κ.λ.π.), η) η μελέτη των τρόπων και μέσων προσαγωγής των παιδιών και των νέων στο κοινωνικό σύνολο, ως συνειδητοί και ενεργητικοί δημοκρατικοί πολίτες.

ΤΟΜΕΙΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΩΝ ΣΚΟΠΩΝ.

Οι παραπάνω σκοποί (άρθρο 2), για την καλύτερη πραγμάτωσή τους, κατατάσσονται στους εξής βασικούς τομείς :

1. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΟΣ : ο εν λόγω τομέας θα εξυπηρετεί την διοικητική και οικονομική λειτουργία του Αθλητικού Οργανισμού Δήμου Αγίου Δημητρίου.
2. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ : ο τομέας αυτός θα έχει την ευθύνη της δημιουργίας πάσης φύσεως αθλητικών χώρων (Αθλητικά Κέντρα, Γυμναστήρια, Εργομετρικές και Αθλητιατρικές μονάδες κ.λ.π) και εγκαταστάσεων.
3. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ : θα έχει την ευθύνη της οργάνωσης και σωστής λειτουργίας όλων των αθλητικών χώρων και εγκαταστάσεων, έτσι που να καλύπτονται οι αυξημένες ανάγκες άθλησης των δημοτών.
4. ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ : ο τομέας αυτός θα έχει την ευθύνη της διοργάνωσης, σε συνεργασία με φορείς κρατικούς, αθλητικούς, ενώσεις, συνοικιακά συμβούλια κ.λ.π, ποικίλου περιεχομένου αθλητικές εκδηλώσεις και συναντήσεις σε επίπεδο τοπικό, εθνικό και διεθνές.

5. ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ : θα έχει την ευθύνη της ανάπτυξης συνεργασίας με όλους τους φορείς και παράγοντες και της παρέμβασης στα αθλητικά ζητήματα, βοηθώντας την ενεργοποίηση περισσότερων αθλητών, γυμναστών, συμπολιτών. Θα συνεργάζεται με διάφορες επιτροπές, οι οποίες θα δημιουργηθούν κατά τομείς. Θα ενημερώνει τους συμπολίτες μας, με διαλέξεις, συζητήσεις, προβολές κ.λ.π σε θέματα αθλητισμού. Θα βοηθήσει για την δημιουργία φίλαθλου πνεύματος, καλλιεργώντας την αθλητική ιδέα και τα ιδανικά της ειρήνης μέσω αθλητισμού.
- Πόροι του Νομικού Προσώπου είναι : α) η ετήσια επιχορήγηση του Δήμου Αγίου Δημητρίου 1.000.000 δρχ, β) οι τυχόν επιχορηγήσεις από το Κράτος, γ) κάθε είδους εισφορές, δωρεές, κληρονομίες, κληροδοσίες, συνδρομές πολιτών, οργανισμών, σωματείων κ.λ.π., δ) εισπράξεις από το αντίτιμο τυχόν παρεχομένων πραγμάτων ή υπηρεσιών ή δικαιωμάτων χρήσης, ε) πρόσοδοι από την περιουσία του, ζ) κάθε άλλη νόμιμη πρόσοδος.
  - Περιουσιακά στοιχεία : στη διαδικασία του Νομικού Προσώπου του Δήμου Αγίου Δημητρίου θα περιέλθει η χρήση και η διαχείριση όλων των αθλητικών χώρων και εγκαταστάσεων της περιφέρειας Δήμου Αγίου Δημητρίου η κυριότητα δε θα παραμείνει σ' αυτόν. Το Νομικό Πρόσωπο δικαιούται έχοντας το δικαίωμα χρήσης των παραπάνω χώρων, να παραχωρεί την χρήση τους και σε άλλα αθλητικά σωματεία κυρίως της πόλης και γενικότερα σε φορείς που έχουν σχέση με τον αθλητισμό.
  - Οι χώροι και οι λοιπές εγκαταστάσεις κυρίως είναι : α) οι αθλητικοί χώροι και εγκαταστάσεις, που υπάρχουν στις διάφορες συνοικίες της Πόλης (γήπεδα ποδοσφαίρου, μπάσκετ, βόλει κ.λ.π), κυριότητας Δήμου Αγίου Δημητρίου, β) οικοδομήματα εγκαταστάσεις και γενικά πάσης φύσεως κτίρια , που θα ανεγερθούν στους παραπάνω χώρους, γ) αθλητικοί χώροι και εγκαταστάσεις, οι οποίοι θα παραχωρηθούν στον Δήμο Αγίου Δημητρίου από την Γ.Γ.Α., δ) αθλητικοί χώροι και εγκαταστάσεις που θα δημιουργηθούν στο μέλλον σε δημοτικές εκτάσεις, ε) εκτάσεις που έχει λήξει ο χρόνος παραχώρησής των από το Δήμο ή το Μισθωτήριο.
  - Το Ν.Π εκπροσωπείται στα δικαστήρια και σε κάθε αρχή από τον Πρόεδρο του Δ.Σ. και σε περίπτωση απουσίας του ή κωλύματος από τον Αντιπρόεδρο.
  - Κάλυψη δαπάνης : από την απόφαση αυτή προκαλείται δαπάνη σε βάρος του προϋπολογισμού του Δήμου Αγίου Δημητρίου ποσού 1.000.000 δρχ.

Η παρούσα απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
Ιωάννινα, 8 Μαρτίου 1999.